Sacrarum Profanarumque

PHRASIVM POETICARVM *THESAVRVS*,

RECENS PERPOLITVS ET NVMEROSIOR FACTVS.

OPERA

Mr. IOANNIS BVCHLERI

in Wicradt Præfecti.

Auctus signatis locis à P. *Nicasio Baxio*, cui Virgilii nomina *Synonyma* separatim à D. *Buchlero* addita sunt.

Adiacent præterea Buchanani *Phrases*, *simul cum reformata* Poëseos *institutione Musarum candidatis cognitis perquam necessaria.*

Editio decima tertia prioribus emendatior & locupletior.

LONDINI,
In officina *E. G.* sumptibus *Joanni Rothwelli* sub signo Solis in *Cæmeterio Paulino*, 1642.

Vus. 1972
X478.3
B85a 1642
2036 nubl.
for Ex copy
Buchleri

Joannes Buchlerus

SPECTATÆ INTEGRITATIS VIRO *BERNARDO GVALTERIO*

S.P.D.

EGo verò, *Bernarde*, partim ut tuæ ſatisfacerem petitioni, partim ut puerilium ſtudiorum commodis inſervirem, *Theſaurum* noſtrum Poëticum cum adjuncta inſtitutione, ſic ad incudem & limam jam octavum revocavi, ut facile à lectore vel parum attento mihi ea in re nec ſtudium, nec diligentiam defuiſſe, perſpici poſſit. Mendas, quæ inter excudendum ir-

re pſerant, ſuſtuli. Non pauca addidi. Cæterum in omnibus præcipuam hanc operam dedi, ne querimoniam brevitas, neve nauſeam copia poeticæ candidatis moveat. Quam meam operam tibi rurſus inſcriptam & dedicatam offero, ut hi duo libelli familiaritatis noſtræ pignus & Monumentum ſempiternum exiſtant. Tu, velim in hanc curam incumbas, ut elegantibus typis accuratè excuſos in eorundem manus propediem redire ſinas. Auctionem à P. Baxio factam, eodem quo inſerta eſt ordine inter excudendum, ſi è re tuâ videbitur; ſervare poteris. Vale quam diutiſſimè, & *Buchlerum*, tui ſtudioſum, amare perge.

LIBEL-

LIBELLUS SIBI INDITO DE NOMINE AD POESEOS CANDIDATUM.

THesaurus dicor, pleno seu copia cornu,
Omnis quod ditem de locuplete penu,
Largus opum, cuivis promptus dare dona petēti
Hinc nisi sublato munere nullus abit,
Mille ferant, unusue, mihi par copia restat:
Sumendo nostræ non minuuntur opes.
Post sunt Thesauri Cræsi, Crassiq; ferendi,
Nostro, cum Dominis nam periere suis.
Perpes at est noster, seros ditatque Nepotes,
Et claros ex his reddit honore viros. (cebit
Quisquis es accelera, cape quod tibi cumq; placet,
Vt dives nostris efficiare bonis.
At sine judicio quidvis auferre caveto:
Optio cum detur, quæ magis apta cape.
Nec tua, nec me cujusquam fastidia pungunt;
Auferet hinc alius lætus inepta tibi.
Diversis diversa placent, sordentq; vicissim:
Quod non est modo, cras utile forsan erit.

M. Joannes Buchlerus a Gladbach,
Præfectus in Wicradt lusit.

AD EVNDEM.

DECASTICON PROTREPTICON

DIETICHI OFFENBECII.

QUi cum fruge ſtudes vatum noviſſe labores,
Illorumque manu reddere & ore phraſes:
Nec vis incertis procedere ut *Icarus* alis,
Labi nec ſimili cum *Phaëthonte* modo t
Nunc Theſauron adi, reſera, multumque revolve:
Magna ſub exiguo corpore gaza latet:
Qua ſi utaris, ubi rerum te affligit egeſtas,
Exiguo magnas tempore pandet opes.
Vendicat ut ſummus ſibi parva exordia ſplendor,
Fluminaque ut minimis magna replentur aquis:
Sic quoque cognitio vires acquirit eundo,
Atque hinc theſauros cogit & inde novos.
Qui properat temerè temptis ad ſumma puſillis,
Aſſequier ſummo ſumma labore nequit.
Non eſt parva rudi primum ſpernenda phaſelus,
Ingenti donec nare trireme ſciat.
Hoc duce carpe viam, portu ne forſan aberres,
Copia dives ineſt, aptaque verba metro.
Quod deſit longo tibi poſt capietur ab uſu,
Rimando, quibus hæc gaza coacta, locos.

DE

DE HUIUS, ET HVIC SVB FINEM ADJUNCTA REFORMATA Poëseos institutione conjuncta lectione carmen paraneticum.

HI duo si libri multumque diuque legantur,
Efficient tandem Musis & Apolline dignum.
Ex docili cupidoque suo lectore Poëtam.
Primus habet docta congestos arte loquendi
Scribendique modos, illis docet uterque uber:
Præceptis omnem exemplis Poëseos artem,
Vt decet illustrans, fugienda, sequendaque quovis
Carminis in genere integre simul omnia ponens.
Cum sit plenus uterque, brevis tamen: ut cito dicta
Percipiant animi dociles, teneantque fideles,
Fontibus ex puris tenet & purissima uterque
Labris ô Philomuse tuis sitientibus apta:
Si libes non ante tibi hinc haurire pigebit,
Hoc tua tempora quam fuerint perfusa liquore.

Petrus Meyvius Gladbecus
poni fecit.

THESAURUS

M. IOANNIS BUCHLERI, a P. F. N. Baxio auctus, in quo capita distributus, juxta seriem Alphabeticam,

A

ABBAS VOX SYRA PATREM significans.

* VEnerandus, venerabilis, vittatus, sacer, infulatus, Antistes mitra licuboque decorus, Archimandrita: velut ovium *μάνδρας*, id est stabuli, seu caulæ pastor, Cœnobiarcha. Ordinibus permutatis, ut rem trucatur publicam. Præfectus, Antistes Cœnobii.

ABDERE seu ABSCONDERE.

* Occultare, retrudere, obtegere. Latebris committere, *Virg.* Abde domo, *subaudi te.* Tr. Quolibet abde loco. Tenebris mandare. Oculis ne subtrahe nostris tam gratam speciem. Principi sensuum aliquid eripere. Speluncis abdidit atris. *Vide abscondere, occulere.*

ABDOMEN, sive PINGVEDO.

* Abdomen crassum, pingue, nitidum, distentum, opimum. Venter multo abdomine tardus. Abdomen non saturabile. Abdomen suum curat. Fecit abdomen Deum *in lucronem, seu helluonem.* Multo gravis est abdomine venter. Animus ceu carcere pingui conclusus marcet. Grande saginati nil nisi ventris onus.

ABEL.

* Justus, innocuus. Telo fratris peremptus. Qui sanguine primus tinxit humum moriens. Quem primum afflavit invidia Adamidum. Abel primitiali ovium grege lato con-

vertit

vertit Domini ſincera in munera vultum. Qui primus mortem ſubiit. Telo fraterno cæſus Abelus.

ABERRARE A VIA.

Innumeras errore vias implere. Ferri dubia ambage viarum. Decipi errore locorum. Ire vagus incertas vias. Nunc huc, nunc devius illuc errare. Hinc inde errare. dubiis paſſibus errare. Incertis agi, rapi, ferri. Per devia ferri, rapi. Paſſibus ambiguis fortuna volubilis errat.

* Agi velut ratis orba clavo fluctibus in mediis. In triviis perplexus hæret, pede & mente parum conſtante. Ferrur ut nervo excuſſa ſagitta, validus quem turbo coegit declinare ſcopum. Planeta, erro, vagabundus, ambiguus. Averſari, refugere eminus hoſte viſo. Horret ut agna lupum, ubi vidit pernice curſu ad ſe contendere. Ut lanienam corpore toto paſſurus reus, cui gelida formidine ſanguis coit, & falſæ manant per tempora guttæ. Fati recordatio mentem animi expectorat.

ABERRANS.

Sinuoſis flexibus errans. Variis tractibus errans. Variis, dubiis erroribus actus. Variis hinc inde erroribus actus. Dubiis paſſibus, greſſibus errans. Qui vagus itque reditq; vias. Quem devius error ducit in ambiguum. Recto de tramite flectens. Tenens, ſectans, ſequens erroris iter.

ABIGERE.

Detrudere à ſtatione, vel finibus hoſtem. Fugare aliquem oculis ſuis. Dare terga coegit. In fugam agere hoſtes. Aliquem à ſe disjungere longe. Hoſtes bello fugare. Pellere regno. Dijcere, vel d ſtrahere fuga. Clara dies ſtellas ſole orionte fugat. Matura dies noctem fugârat.

ABLVERE MANVS.

* Fontana manus unda lavare. Manus fluviali ſpargere lympha. Stillante gutto, ſeu gutturni depurgare manus. Concretas pariter fluviali aſpergine ſordes abluere V. *Lavare.*

ABOMINARI, vide Execrari.

ABRAHAM.

Oleæ auctor Abramus. Innumeræ gentis pater Abras. Semen Abrahami multis in gentibus olim. Florebit Thariades, id eſt, Thariæ filius. Thariades Sodomam per vernas liberat urbem. *Pius. Numinis unius obſervantiſſimus, Integer vitæ. Deo fidiſſimus Abram. Aſſertor urbis Sodomæ. Cujus ſemen arenas æquoris, & numero ſuperavit ſidera cœli. Miraculum fidei Abram parenti dictus Abrahm Deo. Nati immolator unici. Qui pignus unicum ſenile dicavit victimæ. Plebs Abramæa quæ ſata ſtirpe fuit.

ABSALON.

Maachides, à matre Maacha. Maachides infert arma infœlicia patri, Et ſtultâ populũ comparat arte ſibi. Furit Abſalon amens, Quærit & invito ſceptra tenere Deo. Qui fratri ante, movet nunc impius arma parenti; Quo ſalvo, ſalvum ſe putat eſſe minus. * Impius, ſceleratus, nefarius. qui non eſt veritus thalamum violare paternum. Tyrannus inglorius, qui regno patrem expulit, eques. Impia intulit arma. Vita regnoq; Abſalon exul iniquo feſſæi Regis natus. Cæſarie patula dependens Abſalo quercu.

ABSCONDERE.

* Oculis ſubtrahere, vel ſubducere, Rapere ex luminis oris. *V. Occulere, vel, abdere.*

Aliquem de crimine tollere. Abluto crimine remittere. Indignum crimine ducere. An commotæ crimine mentis abſolves hominem, & ſceleris damnabis eundem? Abſolvunt crimina Myſtæ. Præſes Romanus illegatos expedit. Paucis, at validis entheiſque verbis orco ſubtrahit, reaſque animas. tranſmittit in aſtra.

ABSTEMIVS.

* Fugitans Bacchi. Oſor temeti gaudet puris abſtemius undis. Merum abhorret. Fontanos potat lacices: at pocula Bacchi averſatur. Pellit aqua ſitem aridam, quamvis meri copia ſiat. In unda ſentit lacchum, In lacchо undam, tanta ceperunt hominem faſtidia vini.

ABSURDA AGERE.

* Ordine converſo facere omnia. Facere contra decorum. Orco cœlum confundere. Delphinum ſilvis appingere, fluctibus aprum. Humano capiti ceruicem jungere equinam: Liquidas, concludere veſtibus undas. In tribulis ficus, in ſentibus uvas quærere. In flammam flammas, in mare fundere aquas. *V. Fruſtra.*

ABVNDANTIA.

* Copia, fertilitas, ubertas, dives affluentia rerum, fertilis uber agri. ἀναρίθμους μυλλῶν χιλιάδας, innumera ovium millia. Pomis exuberat annus. Ager morientibus æſtuat herbis. Quot flores Sicula naſcuntur in Hybla. Quotque ferat dicam terra Ciliſſa crocos. Quam multa ſiat grandine canus Athos. Ipſæ lacte domum referunt diſtenta capellæ ubera. Aſſyrium vulgo naſcetur amomum. Incultiſque rubens pendebit ſentibus uva. Et duræ quercus ſudabunt roſcida mella. Blandos fundent cunabula flores. Seraque revertens Nocte domum, dapibus menſas onerabit inemptis. Mella fluant illi ferat & rubus aſper amomum. Quotque in flore novo pomis ſe fertilis arbos

arbos inducrat, totidem autumno matura tenebat.

ACCELERARE OCYVS.

* Maturare, festinare, ocyus exequi, impete ferri. Ocyus & jaculis, & ventis fugere. Fulminis ruere velocius alis. Rumpere moras. Maturare fugam. Celerare fugam. Haud multa morari, *pro* multum. Accelerare gradum. Nec mora, nec requies. Rapidis ferri passibus. Præcipitare moras omnes: Ferri properante pede. Concitare celerem gradum.

ACCIPITER.

β * Rapax, ferus, velox prædo. *Cui nomen a præda comitis ταχυς ἐπ' ἠπορ ὄρνις*, lativolus ales, *quia late pavimbus alis volat.* (α) Volucris rapto quæ vivit, & omnes terret aves. Nulli satis æquus, in omnes sævit aves. Venans in aëre. Vivens semper in armis. Vrgens trepidas columbas. Consequens pennis sublimem in urbe columbam, comprensamque tenens pedibus uncis. Columbam apprensam auferens, & voraci rostro eviscerans.

ACCVSARE.

Falsis ne perge querelis. Incusare tuos. Crimine agere reum, incusare aliquem acri ore. Scelus retexere. Crimen alicui apparare. Crimine aliquem premere. Maculare nomen alicujus crimine. Lædere aliquem crimine.

* Criminibus falsis insimulare virum. Intentare reo crimen. Impegisse mihi crimen diceris innocuo. Cur mihi dicta dies qui sum sine crimine? Grande horrendumque tribunal cogis adire reum, nullo qui crimine vitam infecit.

ACHAB.

* Impius, sceleftus. Dirus Achabus erat sanctos qui cæde Prophetas sustulit. Tectus centone vili cornuus it pœna sceleris exterritus Amriades, *erat enim Achab Amri filius.*

ACHILLES.

Æacides, *ab avo.* Pelides, *à patre.* Nereiotheros, *à matre* satus Nereide. Jovis Ænigmæque nepos. Thessalus, Æmonius, Pellæus, Phthius, *à patria.* Timor Phrygum, Trojæ populator, Fatum Trojæ. Exitium Trojæ. Decus & tutela Pelasgi Nominis. Caput insuperabile bello. Juvenis qui fortibus armis acta patris vicit. Qui dedit Hectoriaeto, Hector, & Alcides, & sanguinolentus Achilles. Thetidis proles. Thetidis filius, Chironis alumnus. πρῶτος μάχης, Fulmen pugnæ.

ACHITOPHEL, DAVIDIS ET Absolonis consilarius.

Consilium magnis regni de rebus initur: Præ reliquis princeps *Achitophelus erat*: Gilonites, *à patria.* Cumque Gi-

lonitem

lonitem (quo non præstantior alter consilio, aut ullo major honore fuit.) Audiret violasse fidem, partesque fovere adversas, subito concidet ipse metu. Ingressus parta natalia tecta Gilonis, colla sibi innectit torto fallacia sune, Pœdum infœlici de trabe pendet onus.

ACTÆON.

Autoneius heros, Cadmi nepos Speculatus membra Dianæ. Præda suis canibus. Actæon canibus præda sit ipse suis.

ADAM.

β Primus in orbe reus, Sons Grandævus, Protoplastus, primævus. Tellure rubra formatus, ἀνέρχυς. Princeps gentis humanæ. a) Terrigena. Primus pater. Primævus parens. Primus in orbe parens hominum. Tellure rubra formatus. Primus Adam captus mendacis fraude colubri. Evolve Annales, luteus tibi primus & unus Auctor cunctorum competierat Adam.

ADIVNGERE.

Adsciscere suis precibus. Adsciscere generum urbi. Adjungere animum. Quæ vis immanis nostris vos applicat oris? *Terræ* applicare.

ADMIRARI.

* Mens stupefacta fuit. Admiror, stupeoque. Attonitis hæsere animis, stupet inscia turba. Attonitis inhians animis. Olli obstupuere silentes, Conversique oculos inter se atque ora tenebant. Obtutu tacito stetit. Aspectu obmutuit amens.

ADOLESCENTIA.

* Verna, florida, vivida, lubrica, in vitium flecti cerea, *ætas* mollis & apta capi, flosculus *ætatis prima*, pars optima *vitæ*, *ætas* viridis, quæ nondum pervenit ad acumen. O nec adhuc juvenis, nec jam puer, utilis *ætas*. O decus atque *ætas* gloria magna tui. Dum nova lanugo est. Me *primæ lanuginis ætas* abstulit, atque anni. Barba resecta mihi bisve, semelve fuit, Et suberat flavæ jam nova barba comæ. Dum vernat sanguis, dum rugis integer annus. *Primæ lanuginis* anni.

ADONIS.

Myrrhæ filius. Cynarâ creatus. Cythereius juvenis, heros. Avo genitore creatus. Per facinus soror cui sua facta parens.

ADORARE.

* Supplicibus votis sollicitare Deum. Animo cum corpore flexo Numen adorabat. Numen cœleste precari. Cervicem curvare Deo, Ἀνχίνα κάμπτειν) Numina sancta precari. Solemnia vota reddere alicui. Supplex aris imponit honorem. Divûm templis indicere honorem. Supplicibus venerari

nerari numina votis? Numina sancta *poscere*. Et cum in vota *vocare*. Mœstis Dominum *implorare* querelis. *Precibus* Dominum *votisque vocare*. *Tendere* ad sidera manus supplices. Duplices ad sidera palmas *tendere*. Genu tertam, manibus petere supera *astra*.

ADVENTARE.

*Propius *succedere*. Vicinum *fieri* (Foribusque propinquant. Terrasque cita ratis attigit aura. Tangere vel premere locum aliquem. Venire in portus. Portum *tenere*. Portum *subire*. *Considere* ad portum. Portus delati intramus amicos. *Condere* se alto portu. Tangit *carina* solum. Ad littora *tendere* cursu. Tellure *potiri*. Tellurem velis *arripere*. Clavum ad littora *torquere*. *Carina* littora *tangunt*.

ADVERSÆ RES.

* *Sors* inimica *premit* res nostras. In me *conspirasse* videntur cuncta elementa simul. *Fortuna* noverca sit mihi. Aspero mea fata tenore *procedunt*. (Tempestas fera. *Tempora nubila*. *Fata aspera*. *Obrui* ingenti procella. *fortuna* intonuit. Me profugum comites deseruere mei. Fatis adversis *ferri*. Casu concussus acerbo. Casu *perculsus* iniquo. Frangimur fatis, feriturque procella. In adversum rapit *Deus*. Fatis *urgentur* acerbis. Non agitur vento prospero nostra *carina*. In pejus *ruere*, ac retro *referri*. Si mens non leva fuisset. Fata *retrahunt*. Fata *obstant*. *Fortuna* invidet. *Fortuna* fatigat. *Fortuna* inimica agitat, mergit. O sola infandos *Trojæ* miserata labores.

ADULATOR.

* Blandus, melleus, pernicious, blandiloquus. Byssina verba loquens, in ore nata, non pectore. *Hyblæo* potiora *melle* verba propinans. Insincerus amicus, qui se componit ad omnem majoris nutum, vitiisque impertit honesta nomina *virtutum*, νόσοις φιλίας, morbus *amicitiæ* adulatio. παρὰ φίλος, ventris mancipium est *adulator*.) Blanda loquens falsaciter ore. Dans Blanda verba. Dulcibus utens verbis. Fallere doctus verborum lenociniis. Blandas linguas, & pectora prava gerens. Fallaci ore blanda loquens. Subdola verba fundens blanda lingua. Vanos vendens fumos.

ADULTER.

* Mollis, turpis, spurcus, obscenus, nocturnus, cincinnatus, cal mistratus, nitidus. Crimen adulterii committens, adsirs vetitos attentare hymenæos. Veneris qui furta nefandæ sectatur, thalamosque alienos incesto polluit ausu. Concubitu indulgens vetito. Torri sociam, alieni invadens. φιλότης συλήτωρ λέκτρων, Furtivus prædo thalami. Turpiter illa virum cognovit adultera virgo. Ausus es hospitii temeratis ad-

Vena

vena ſacris, Legitimam nuptæ ſollicitare fidem.

ADVLTERIVM.

Furta tori. Furtiva voluptas. Furtum Veneris. Turpe ſpolium pudoris. Injuria thalami. Furtivi fœdera lecti.

ADVLTERIVM COMMITTERE.

Temerare fœdera lecti. Sociale rumpere fœdus. Lædere, deſerere fœdera ſocialia. Violare jura mariti. Iura iugalia non ſervare. Fallere jura tori. Rumpere uincula tori. Deſtruere toros legitimos: Non ſervare fœdera lecti, vel ſocii tori. Conjugale ſolvere fœdus.

ÆACVS.

*Incorruptus, ſeverus, juridicus, non exorabilis vili. Unus trium virum, inſernorum. Διὸς φάσκων. Germen Jovis) Aſopiades: Qui reddidit jura ſilentibus. In pœnas ingenioſus. Continuo ad pœnam juſtus vocat Æacus umbram.

ÆDIFICARE.

*Subſtruere, Moliri fundamina templi, domi, turris.) Ponere, jacere fundamina urbis. Tecta locare, molirique aggere muros. Ædificare, fabricare, ſtatuere, figere, condere, extruere mœnia. Mœnia prima locare. Ponere in montibus urbem. Murorum attollere moles. Mœnia conſtituere alicui. Congregare oppidum ſaxis. Cingere muris oppida. Æternam condere ſedem. Ducere muros urbis. Gratiſſimæ condere tecta. Urbem componere terra. Cœptæ aſſurgunt turres.

ÆDIFICIVM.

Opus. Operis faſtidia ſummi. Vaſta mole domus condita. Nobilium regalia tecta virorum Artificis decorata manu. Congeſtum cæſpite culmen. Fabrica parvæ domus.

ÆGROTARE.

Triſtes inceſſunt corpora morbi. Exangui ſqualent pallida corpora morbo. Tentari gravibus morbis, exerceri, confici, affici, pallenti morbo. Conflictari tenacibus morbis. Gravi decumbere morbo. Trahere oſſa collapſa morbo. Atroci preſſum decumbere morbo. Imi laborant continuis cruciatibus oſſa. Gravibus morbi cruciatibus uti. Languor tabificus habet corpora. Totum corpus ingenti languore jacet ſine viribus ægrum. Dira lues morbi acerbi invaſit corpus. Artus depaſcitur arida febris. Triſti languebant corpora morbo.

ÆGROTVS.

Invalidus. Artus invalidi. Invalidum corpus. Ægra, vel languida membra. Morbo languens, decumbens, ſqualens. Quem languor habet. Affectus, afflictus morbo. Morbo gravis. *Ægritudo me deartuavit, mihi qua hoſpitem me fecit. *Alvus dri, Proximus orco.

ÆGYPTVS.

ÆGYPTVS.

*Dives, fertilis, hiulca, Nilo fœcunda regio, Nilotica tellus: Oræ Niliacæ, Tractus Pharii. Ora mareotica, Regio quam Nilus inundat, quam fugiunt imbres) Ægyptica tellus. Carens imbribus. Genitalia arva Canopi. Arva Mareotica. Ægyptus cœli ſtudioſa. Deorum prodigioſa parens. Pluviæ inſcia regna.

ÆNEAS.

*Tros Anchiſiades. Anchiſæ ſoboles Dardanius, magnanimus, Laomedontius, Dardanides, Phrygius, pius) Æneia virt⁹. Æneia pietas, nulli pietate ſecund⁹. Vir magnus bello. Pietatis idoneus auctor. Anchiſa generat⁹. Cythereius heros. Danaûm ductor. Teucrum dux inclyt⁹. Rex Dardani⁹. Rex Phrygi⁹. Troius heros. Laomedonti⁹ heros. Laomedontiades. Dardanius Æneas. Troius Æneas. Maxim⁹ Teucrorum ductor. Nat⁹ Dea. *Romana ſtirpis* origo. Mavorti⁹ heros. Lux *Troiana* clariſſima gentis.

ÆLOIA.

Domus Hippotadæ regis. Hippotadæ regnum. Æoli⁹ carcer, Nimborum patria, loca fœta furentibus auſtris. Ventorum domus.

ÆOLVS.

* Ventipotens. Rex tempeſtatum. τοπίας ἀνεμων, Prom⁹, & cond⁹ ventorum,) Hippotades ſuis truculentior Euris. Princeps ventorum. Frænans, tenens, cohibens, compeſcens carcere ventos. Qui cum velit, æquora placet. Ingenio populi convenit ille ſui. Qui vaſto antro luctantes ventos tempeſtateſque ſonoras Imperio premit, & vinclis, & carcere frænat. Qui mulcere poteſt fluctus, & tollere ventos. Qui incutit vim ventis. Qui tenet immania ſaxa, ventorumque domos.

ÆQVALES.

Pares annis. Parilis ætas. Et nunc æquali tecum pubeſceret ævo. Fuit hic animis æqualis & annis. *Vide Parnaſſum.*

ÆQVALITER.

Nullo diſcrimine habere. Quatuor in partes diviſum menſibus æquis. Juſta pari premitur velutí cum pondere libra; Prona nec hac plus parte ſedet, nec ſurget ab illa.

ÆQVINOCTIVM.

Tempora nocturnis æqua diurna. Componens paribus numeris noctemque diemque. Æquato tum Libra die cum tempore noctis.

AER.

* Mollis, cedens, liquidus, tenuis, rar⁹, mobilis, agitabilis, circumfuſus.

* Sola

* Sola liquentia quæ volucres secant, magnum inane. Elementum humidissimum. Πόροι οἰωνῶν, Semita volucrum.) *Aeria plaga*, domus, oræ, *Ætheriæ oræ*, *auræ*. Aerii tractus, campi. Volucres *auræ*, revolubilis, agitabilis aër. Liquidus *æther*. *Iupiter*.

AER LENIS.

Grata, mollis, placida, tepida, serena aura. Grata Aëris temperies. Mollior aura spirans, volitans exiguo solo. Zephiri spirantes mollibus auris. Leniter susurrantes, gelidis afflatibus auræ. Mitior aura temperans solum. Serenior aër blandum arridens. Aura sibilans tenui sono.

ÆSCVLARIVS.

Phœbeius. *Coronides*. *Phœbo* nymphaque *Coronide* natus. Proles *Apollinis*. Proles *Apollinea*, Natus *Apolline*. *Epidaurius*.

ÆSTAS.

* Fervida, torrida, pulverulenta, frugifera, spicea. Anni pars aurea, quum ager messes fert pinguis opimas. Æstas Phœbeis ignibus ardens, quæ vestit agros culmis cerealibus. Spicea serta gerit calidissima solibus æstas. Θαλυσίας ὥρα. Cereale tempus.) Robustior annus. Formosa messibus. Curva falce legens matura semina. Coronans se maturis spicis. Cum calet & medio sol est altissimus orbe. Cum pecudes umbras, & frigora captant. Cum fundit Canis æstifer arva. Cum medio tostas æstu terit area fruges. Cum sitiunt herbæ, & pecori jam gratior umbra est. Tempora aspera siti, atque extorrida æstu. Cum terræ ardore dehiscunt. Ubi pulsam hiemem sol aureus egit sub terras, cœlumque æstiva luce reclusit.

ÆSTATIS TEMPORE.

Ubi ardens *æstas* scindit *Phœbeis* ignibus agros. Cum culmis agros vestit cerealibus *æstas*. Ubi flavet dulcibus campus aristis. Quando seges passim maturis flavet aristis, & falciferas poscit adulta manus. Cum seges vel Ceres incurva falce resecta cadit. Cum *æstas* urit atrox fervida brachia cancri. Cum densa Ceres campo multicolore nitet. Cum torrida *æstas* rapidis solibus ardet, flavaque sunt maturis frugibus arva. Herculei cum sol terga leonis adit. Cum spicea messis campis inhorruit. Cernitur æstivis campus cum plenus aristis. Cum *Phœbus* sicci terga leonis adit. Concava littorei cum fervent brachia Cancri. Tempore quo sicco Cancer adurit agros. Cum mensis adest quem pulcra Jovis sibi vindicat uxor, quo peragrant cancri sidera, solis equi. Quando viget campis ridentibus æstas. Quando æstus coro-

nat

nat se frugiferis spicis. Quando blanda Ceres viget lætis agris. Ubi campus viget æstivis hirsutus aristis.

ÆSTVS.

*Rapidus, anhelus, gravis, fervidus. Sole sub ardenti sævit dum maximus æstus. Phœbus altissimus ignes spargit, æstuantque hiulca arva calore. Sirius ardentes radios jacit. Flamma; Vapores, *prä æstu. Sicci fervores. Soles rapidi. Medios dum sol accederit æstus. Rapido sessis inesse floribus æstu. Æstus erat, magnusque labor geminaverat æstum. Solibus ætherius, altoque recanduit æstu.

ÆTAS.

*Rapida, fugitiva, nulla revocabilis arte, lubrica. Cedere nata simul vita, luminis auras intramus. Ætas aurea, argentea, ærea, terrea, chalybæa. (Ætas moribus apta. Apti moribus anni. Ætas inter juvenemque senemque. Primi sanguinis ætas. Omnia sert ætas. Utendum est ætate, cito pede labitur ætas. Dum faciles anni juvenum, dum mobilis ætas. Veniet lustris labentibus ætas. Ubi jam firmata virum te fecerit ætas. Deterior donec paulatim ac decolor æras succesſit. Cum matura adolevetit ætas. V. *Adolescentia. Juventus. Pueritia. Simulus.*

ÆTERNITAS. ÆTERNVS.

Æternumque tenet per sæcula nomen: cui neque principium est usquam, neque finis. Lux æterna, carituraque fine. Imperium sine fine. His egomet rebus æternæ nec temporis ponor. In æternam claudunturlumina noctem. Mortis ademptæ est condicio. *Fluit instar mobilis undæ vita brevis; quam nescia finis excipit æternitas. Punctum vita brevis quam peretuitas subit, spatio quæ non claudetur ullo. Hæc momentanea vita est, ac si immenso comparetur guttula Ponto.

ÆTHER.

*Sublimis, levis, liquidus, igneus, aureus, rutilus. κόσμου στοιχεῖον ἄριστον, mundi elementum optimum. σόφος ὁμιονίας πατὴρ, Sapiens compositionis pater. Igni namque componuntur optima hæc infera corpora. *Æthereo, stelliferam indutus tunicam. Æthereus vertex. Ignea via cœli. Levem fugiens secat æthera pennis. Æthereas aquila aurasque petens portante per auras. Vide *Aër.*

ÆTNA.

Trinacria. Sicanis. Typhoïs. Rupes Ætnæ. Ætnæus ignis. Sulphureis ardens fornacibus. In immensum geminatis ignibus ardens. Gigantis injecta faucibus, craterę

arden

ardenti terribilis. * Ἐγκὰς *Peltarionus*, Beceladi tegmen; ὑψίλοφος, alticollis.

AFFLICTVS.

Agitatus, jactatus, obtutus rapidis curarum fluctibus. Ingenti prostratus mole. Omnibus mersus malis. Agitat' multis terraque marique periclis, Terris jactat' & alto.

AGAMEMNON.

Tantalides, *ab avo*, Atrides, *à patre*, Atrides major, *propter fratrem*, Mycenæus ductor. Conjugis victima. Tyndarei gener. Plisthenius vir, Trojæ populator. Conclamant Danai, stimulatque Agamemnon volentes.

AGANIPPE.

Signa Medusæi equi. Fontes Aganippidas, Hianthea Aganippe. Fons Aganippæa. Permissidis educat unda: Par Aganippæ ludere docta lyræ. Dicite fontes Aganippidas Hippocrenes, Graia Medusæi signa tenetis equi.

AGER.

* Pinguis, lat', lat', alm', dives, frugifer, ferax, fertilis, amœnus, luxuriosus, fecundus.) Renovatus aratro. Onerosus messibus. Vestitus messibus. Hunnectat flaventia culta Galesus. Pinguia culta. Rus foras. Et teneat culta jugera magna soli. Imus in extremo margine fundus habet. Heu quam pingui macer est mihi taurus in arvo.

AGNVS.

Agnoscens matrem multis é millibus. Balans ad innumeras oves. Depulsus à lacte. Balatum exercens. Luxurians lætis agris. Subsiliens mollique in gramine ludens. Balatus matris per juga longa sequens. Fœtus ovium. Lascivi soboles gregis.

AGNVS DEI.

Agnus sanctus, sacer, innocens, innoxius, qui signavit iter ad astra suo cruore. Cujus sanguis delevit crimina nostra in alto jugo collis oliviferi. Hostia, victima data sceleri hominum piando. Qui volens cecidit hostia supero parenti, mactandus ad aram sacram crucis.

AGRICOLA.

Villicus: Colonus. Ruricola. Agrestis. Moderator aratri: Cultor agelli. Arva colens. Curvus, tristis, durus arator. Dura lacertosi fodiebant arva coloni. Cum duro parca colona viro. Rustica pubes. Pauper ruris colonus. Rusticorum mascula proles, Sabellis docta ligonibus versa glebas. *Horat.* Gravem duro terram qui scindit aratro. Vilis, at utilis colonus.

AIAX.

AIAX.

Telamonius, Telamone ſatus, creatus. Telamoniades. Clypei dominus ſeptemplicis Ajax, Salaminius Ajax.

ALAVDA.

Gaudens operis ruris adeſſe comes. Rediens nuntia laboriferi veris. Quæ ſatura vago gyros ducit in aëre, & grates agit munifico Deo. Solans amico cantu curas, & ſtudia in agro agentium, Galeata caput. Blandiſona.

ALBVS:

Candidior nive. Qui candore nives anteirent, candidior cygno, argento, lilio, ligustro candidior. Superatque nives etlilia candor. Par nitor intactis nivibus.

ALCEDO.

Cui notiſſima eſt ſors pelagi. Excludens in *æquore* pullus. Iuculans hiberno tempore pendentibus *æquore* nidis. Memores Ceycis amati. Dulce querentes.

ALEXANDER.

Dux Æmathius. Unus Pellæo juveni non ſufficit orbis. * Æſtuat infelix angusto limite mundi. Dux Macedo totius mundi tremor. Proles generoſa *Philippi*, cujus ſpes ac vota fuere orbe toto majora. Frenator orbis. Ad nut° qui fortunam habuiſſe videtur. *Δρακοσπόρος*. Draconigena. Draconides. Everſor ſuperbæ Babylonis.

ALLOQVI.

Compellare ore, voce. Affari dictis. Accedere dictis. Adire ſonis. Aggredi aliquem dictis. Ad quem ſic roſeo Thaumanteas ore locuta eſt. Ad quem tum Juno ſupplex his vocibus uſa eſt. * Hæc affatus voce parentem. Compellare virum, & mœſtas expromere voces. His vatem aggredior dictis ac talia quæro. Ita turbidus infit. Fidam ſic fatur ad aurem. Ad ſuperos talia dicta dedit. *Catullus.*

ALTARE.

*Ara, fumida, pinguis, feſſa, vaporata, thurea. Incenſa altaria circum. Divûm fumantibus aris. Inde coronatas ubi thure piaveris aras. Lucent altaria flammis. Quum faceres altaria pinguia thure. Thure vaporatis lucent altarib° ignes. Non ad aram velut ad haram myſta venito.

ALTVS.

* Sublimis, excelſ°, celſ°, elat°, procer°, edit°, ardu°, aëri°, eminens, Aëcias intrant faſtigia nubes. Nubib° æqu°. Sublime minanſque in æthera tectum. Nubib° inſertans altis caput. Turris Antuerpiana conſurgit in æthera. Turris Antuerpiana uaſto aſpectu contendit Olympo. Pyramis advatica longiſſima viſu, cuj° vix corda decorem percipiunt.

Propinqua

Propinqua moles nubibus arduis. Scaldigenum Pharos aëria.) summo ſedet altus Olympo. Sublime ad ſidera. Dum petit infirmis nimium ſublimia pennis. Actus ad ſidera. Vertice ad auras Æthereas tendit. Geminique minantur in cœlum ſcopuli. Regia ſolis erat ſublimibus alta columnis.

ALVEARE.

Alvearium. Alveus. Cerea caſtra. Apes conſortia tecta Urbis habent, magniſque agitant ſub legibus ævum. Ipſæ ad prætoria denſæ miſcentur. Seſe in cunabula cerea recondunt; Aulas, & cerea regna refigunt Alvearia vimine texta. Apum reſpublica mira exleges terrigenas ſuffundit.

AMARE.

Ardere cupidine alicujus. Capi amore alicujus. Fovere amorem. Amor tui regnat in meo pectore. Tacitum nutrire ſub pectore vulnus. Mea pectora mordet amor. Cæco carpitur igni. Æterno devinctus amore. Animus totâ percepit pectore flammam. Tenere medio in pectore vulnus, percipere totis oſſibus ignes. Ferus amor flagrat in molli pectore. Flammis tacitis, ardentibus uri. Torquere, flagrare, uri, exardeſcere, inardeſcere amore. Amori indulgere. Sentire ignes. Amori gerere morem. Blandus amor ſimulat præcordia. Sollicito amore implicitum eſſe. Succumbere fallaci amori. Rapido igne coqui. γλυκὺ πικρὸν ἐπέζεσε θυμὸν ἐρωτος. Dulci amaram admiſit legem amorum.

AMARE DEVM.

Dei amore flagrare. Divino incenſum pectus amore In deum ruere totis animi affectibus, In te mens abiit Chriſte. Langueo amore tui. Acrius æthereis flammis mens uritur. Deficere ipſa mihi atque omnis in Deum transfundier opto. Suprema ô meta bonorum, animique centrum, quin feror in te ocyus? Sim quidvis, ſim ubi vis, ut prope te ſim. Te ſine vel cœlum miſero reputabitur orcus: Tecum vel cœlo gratior orcus erit.

AMATOR.

Sibi ſomnia fingens. Concipiens aſpectu dolorem. Sentiens gratam ſub pectore flammam. Quem furor exercet noctesque dieſque. Cui ſunt gaudia rara, cura dolorque frequens. Cujus oſſibus tacitus ignis gliſcit. Quem molliter urit amor. Dulcibus, mellitis, placidis, blandiloquis verbis mulcere doctus. Miles modo factus amori. *Amator* eſt ſibi cadaver alteri vivit. Sibi abeſt præſens. Plus fellis quàm mellis habet.

AMA-

AMASONES.

Securigeræ puellæ: *à securi cujus fuerunt inventrices, quas in bellis utebantur.* Threiciæ, *à Thracia.*

AMBIGERE. V. Dubitare.

AMBULARE. V. *Ire, iter facere.*

AMICA.

Quæ dicit fallere incautos amantes. Admotis repetens basia lasciva labellis. Ludens arbitrio suo. Quæ movet ardores. Levior foliis, auraque incertior. Docta mòvere blandiloquis verbis. Blandis, flexanimis, suavibus verbis animos mulcens.

AMICITIA.

Usus amiciæ. Unus amicitiæ tenor. Fœdus amicitiæ non vis, carissime, nostræ: Nec si forte velis, dissimulare potes. Donec enim licuit, nec te mihi carior alter. Movit amicitiæ cum te constantia longæ. Ante tuos ortus quæ mihi cæpta fuit. Qui duo corporibus, mentibus unus erant, Hic tenor hac viridi concordia cœpta juventa: Venit ad albentes illabefacta comas. Pœne mihi puero cognite pœne puer: Perque tot annorum seriem quot habemus uterque, Non mihi quam fratri frater amore minus.

AMICUS.

*Alter ego. Te non superat mihi carior alter. Omnibus è meis amicis, vel millibus trecentis es antistes. Vita dulcior atque anima. O meis mihi carior medullis. Ipse Menœtiades non sic dilectus Achilli, aut Niso Euryalus. Quod Pyladi Orestes, id mihi tu. Pars animæ meæ, Damon & Pythias.) Pars animi. Pars desiderii. Fidissima pectora. Junctus amicitia. Hærens pectoribus. Longo cognitus usu. Manens in adversis. Thesea fide pectora juncta gerens Longo devinctus amore. Tu duris remanebas rebus amicus. Trepidæ duxq; comesq; fugæ. Æternum conversans amorem. Quem virtutis nomine junxit amor. Cujus fida pectora junxit amor. Tu comes antiquus, tu [illegible]is junctus ad annis. Et comes & veri non dissimulator amoris, O penitus toto corde recepte mihi. Magnaque pars animi mecum vixistis amici. Dulcia convictus membra fuere mei. Jura soda, litii qui mihi junctus erat.

AMNIS.

Nimbis hiemalibus auctus. Vastis spatiosus in undis. Pecori damnosus & agris. Uberibus fœcundus aquis. Diversis lapsi de partibus amnes.

AMOR LEGITIMUS.

Legitimo fœdere junctus amor, jungens duo corda.

Flagrans,

Elagrans in pectore. Favor mutu', pi', amic', ſincer'. His amor un' erat. Par fuit his ætas & amor. Sinceri amoris ardor. Pectora bina pari nodo arctans.

AMOR ILLEGITIMVS.

Illecebris urgens pectora ſtulta ſuis. Levib' tangens præcordia flammis. Triſtia corda fatigans. Vrens igne medullas. Ignis lumine qui ſemper proditur ipſe ſuo. Non ullis medicabilis herbis. Flamma. Ardor. Ignis. Faces. Fax pectoris. Calor, incendia. Æſt'. Pectoris æſt', Vulnus, Vis. Vires amoris. Furor. Res eſt ſolliciti plena timoris amor. Credula res amor eſt. *μανία*, inſania.

AMOR DEVS POETICVS.

Pharetrat' puer. Fili' Veneris Toto qui volat orbe, incerta Cupidinis aura. Res immoderata Cupido. Puer ignifer, inſuperabilis. Idali'. Dulce geu' Cypriginæ. Telis & flammis inſtruct'. Inflammans animos. Tacitis ſaucians præcordia telis. Succendens pectora flammis. Verſans hominum mentes amore.

AMORE INCENDERE.

Dare ignes. Incendia præbere. Amore torquere. Allicere, facere, dare amorem. Subdere calcar. Addere ſtimulos amoris. Animum inflammare amore. Dictis divinum inſpirat amorem.

AMORE INCENDI.

Trahere per oſſa furorem. Anim' toto percepit pectore flammam. Novo igne carpi. Ignes in pectore creſcunt. Accepit ſolitam flammam. Cæco carpitur igni. Concipere, haurire ignes. Colligere, rapere ignes, flammam. Accipere ignes ſub offib'. Concipere pectore flammas. Aſſumere novas flammas. Incaleſcere igne. Succendi Cupidine. Inardeſcere ſpecie. Corripi imagine formæ.

AMPLECTI.

Cum dabit amplex', atque oſcula dulcia figet. Ter conat' ibi collo dare brachia circum. Inque patris blandis hærens cervice lacertis. Conjugis ille ſuæ amplex' colla lacertis. Deque viri collo dulce pependit onus. Ire in amplex' Complexu ſe non ſubtrahere alicuj'. Tua ſunt collo brachia nexa meo. Captare colla lacertis. Amplecti lacertis. Collo infuſ'. Dare complex', amplex' nati petere. Optatos dedit amplex', placidoſque petivit. Amplexæque tenent poſtes, atque oſcula figunt. Dare brachia collo. Amplexu alicuj' perfrui. Ambire amplexib'. Hærere amplexib'. Colla lacertis premere, innectere, tenere, tangere, adducere colla lacertis. Imponere lacertos humeris. Hærere

collo,

collo, Complexu cingere. Fovere in ulnis. Implicare se collo alicuj⁹. Ferre ad colla man⁹. V. *Parnassus*.

ANCHISES.

Senex Phryx. Sarcina nati. Cum quo commune parentis Non dedignata est nomen habet Ven⁹. Volucrum cui mater amorum, Gaudet in Idæis concubuisse jugis.

S. ANDREAS.

Andrea germane Petri, sanctissima Ionæ Progenies, qui Baptistæ documenta viamque Ante sequebaris, quam te cum fratre vocantem Retib⁹ acciperet soboles divina. Nobilis Andream mittit Achaia suum.

ANDROMACHE.

Thebais. Duri militis uxor. Hectoris uxor.

ANGELVS.

Angelus æthereus, aliger, alipes. Geni⁹ cœlestis. Cœlestis nunti⁹ aulæ, Missus ab æthereæ sede minister. Ales juvenis delapsus ab alto Olympo. Siderea missus tibi nunti⁹ arce. Aliger cœli vernantis alumnus. Lacero puer actus ab æthere præpes. Aulæ stellantis alumn⁹. Nuntius æthereus, leviter suspensus in alas Restitit. Assumpta membra librant alites cœlestes. Qui animos nostros pernicitate mira antevolant. Tutores hominum ab ortu. Gens ætheris alti, velox ad Dei jussa. Naturæ sublimis apex. Æviterni oræ cœlestis indigenæ, rerum intima simul percipientes, non velut Adamidæ, qui res deducere rebus, Perspectisque solent effectis discere causam. Στρατιὰ πτηνόεσσα, militia volatilis, alata, pennata. Κοσμοκράτορες mundi rotatores, movent enim corpora cœlestia.

ANGELICVS COETVS.

Cœli chorus aliger. Angelicę, aligeræ, æthereæ mentes. Æthereæ acies. Militia ætheris alti. Agmina casta, sancta. Flammans acies superûm. Aligeri juvenes comites genti pierum. Volucres sine corpore mentes. Ætherei gens incola cœli. Volucres ministri missi siderea ab arce. Sine pondere turba. Alituum sacrorum agmina mille. Chorus angelicus qui laude perenni celebrat Deũ. Cœtus aliger servans justos inter discrimina mundi. Pura acies, assimilis flammæ per inane volanti. Mentes supernæ nullius rei nesciæ. Angelici chori. Ignea castra. Cohors spirituum plena casto numine. Cœlituum turmæ. Aligerum genus. Alituum cœlestium acies.

ANGLI.

Britanni æquorei, occidui, Brutigenæ, Neptunicolæ. Albiones. Minima nocte contenti. Colentes regna præcincta Oceano.

ANGLIA.

ANGLIA.

Dives agri. Dives pecorum. ditissima nummûm. Ignara luporum. Qua sua semotus regna Britannus habet.

ANGVIS. V. Serpens.

ANIMA.

Anima immortalis, divina, vivax, motrix membrorum. Corporis rectrix. Nescia fati. Morte carens. Post fata, busta superstes. Quam fûnera non capiunt. Quæ manet non peritura immite morte. Mens divinitus orta, quæ regunt extrinsecus corporis è vinclis quando soluta fugit. Aurea regens artus. Mens orta & cognata cœlo, flamen aurea. Numinis. Pars illa nostra ignea, perspicax, intelligens, quæ nil debet mortalibus parentibus. Ætheris soboles. Divinæ particula auræ: *loquendo Poëtice, ut in multis aliis quæ hoc libello reperiuntur Gloriosè exponi*, Nulla divinitatis, [illegible] pars melior Cælestis Opt. Dei semen.

ANIMÆ, MANES.

Triste, taciti, silentes, mœsti manes. Inanis imago. Corpora functa sepulchris. Umbræ.

ANIMUS, ANIMARE.

Vigor animi. Constantia animi. Telo præstantior omni. Mala ferrugine purus. Regens imperio motus in corde vagantes. Dirigens nervis flectentibus artus, ne errantes temere, & sine lege ruant. Dare animum, revocare animum, mœstumque timorem mittere. Vires animumque ministrare alicui. Animis audacibus aliquem implere. Idem omnes simul ardor habet. Incendere vires. Suscitare vim, virtutem accendere. Redit in præcordia virtus. Ipse pater Danaïs animos, viresque secundas Sufficit. Ingentes animos angusto corpore versant.

S. ANNA.

Anna diu sine prole fuit.

ANNIVERSARIA.

Lux qua positis justa referuntur avis. Repetita mortis imago. Annua plangoris repetit simulamina. *Virgil.* Annuus exactis completur mensibus orbis, ex quo reliquias divinique ossa parentis Condidimus terra, mœstaque sacravimus aras. Jamque dies, ni fallor, adest, quem semper acerbum, semper honoratum (sic dii voluistis) habebo. Annua vota exequi, & solennes ordine pompas. Sacra ferre quotannis. Anchisæ genitori instaurat honores. Annua die facere pro defunctis. Dis in orbem redeunte parentat.

ANNVS.

Annua mora. Spatium longius anno. Annus volubilis, revolubilis,

revolubilis, variabilis, quadrifidus. Juvenilior annis. Maturior annis Veniet luſtris labentibus ætas. In ſe ſua per veſtigia volvitur annus. Creſcendo perit annus, & pereundo creſcit. Menſura rerum, menſuum bis ſex pater, qui mille ambitibus eodem redire ſolet.

UNIUS ANNI PERIPHRASIS.

Annua nos illic tenuit mora. Signa Deus bis ſex acto luſtraverat anno. Cum ſol duodena peregit Signa. Hic mihi labentis pars anni magna peracta eſt. Annuus exactis completur menſibus orbis.

ANNORUM DUORUM.

Ut patria careo, bis frugibus area trita eſt. Diſſiliit duplo preſſa bis uva pede. Hic tibi biſque æſtas, biſque cucurrit hyems.

TRIUM ANNORUM.

Ut ſumus in ponto, ter frigore conſtitit Iſter. Facta eſt Euxini dura ter unda maris. Tertius haud multo minus eſt cum dicitur annus.

QUATUOR ANNORUM.

Ut careo vobis Scythicas detruſus in oras, Quatuor autumnos Pleïas orta facit.

QUINQUE ANNORUM.

In Scythia nobis quinquennis Olympias acta eſt. Jam tempus luſtri tranſit in alterius.

SEX ANNORUM.

Sex mihi natales ierant, cum lecta parentis, Ante diem lachrymas oſſa bibere meas. Hæc mihi in Euxino bis terna ducitur æſtas Littore, pellitos inter agenda Getas.

SEPTEM ANNORUM.

Per mare, per terras ſeptima jactat hyems. Septima jam vertitur æſtas.

DECEM ANNORUM.

Bis quino femina menſe parit. Jamque fere tracto duo per quinquennia bello, Ulyſſes jactatus dubio per duo luſtra mari.

UNDECIM ANNORUM.

Alter ab undecimo me jam ceperat annus.

DUODECIM ANNORUM.

Addiderat annos ad duo luſtra duos.

SEXDECIM ANNORUM.

Namque ter ad quinos unum Cephiſius annos Addiderat. Bis adhuc octonis integer annis.

NOVENDECIM ANNORUM.

Quarta tribus lustris addita messis erat.

VIGINTI ANNORUM.

Jamque decem vitæ frater geminaverat annos. Occidit, & misero steterat vigesimus annus

QUINQUAGINTA ANNORUM.

Tempus ad hoc lustris mihi jam bis quinque peractis.

NONAGINTA ANNORUM.

Et jam complerat genitor sua fata, novemque Addiderat lustris altera lustra novem.

TREGENTORUM ANNORUM.

Annos ter centum. Nunc tertia vivitur ætas.

QUINGENTORUM ANNORUM.

Post ubi Roma potens opibus, jam secula quinque vidit, & edomito sustulit orbe caput. Vide *Parnassum.*

ANTRUM.

Antrum obscurum, opacum, muscosum, lucis expers, lapidosis præcinctum rupibus, Specus latebrosus, horrendus, virgis ac vimine densus. Latibula. Lustra invia, avia, devia, inhospita, monstris horrenda, immania vasto hiatu. Spelunca. Caverna. Cubilia ferarum. Spelæa ferarum. Pensentia pumice tecta. Est specus ingens Exesi latere in montis. Scopulis pendentibus antrum. Nymsharum domus. Scillam cæcis cohibet spelunca latebris, Spelunca alta fuit vasto submota recessu. Solis inaccessa radiis. Spelunca altissima visu. Umbrosa caverna, que Phœbi nescit radios, & in avia descendit Tartara.

ANTVERPIA.

* Urbs Advatica quam reciproco flumine Scaldis aluit. Urbium ocellus. Belgiaci regina soli exposita eöis & occiduis gentibus. Princeps urbium inclytarum, quascunque Sol lustrat Belgicus. Domus lepôrum ac elegantiæ sedes, quæ habet invidendas adium moles nubiumque rivales: qua in urbe mercuriale genus hominum. & ordo non plebeius eruditorum. Reflui inconstantia Scaldis quam constare facit. *Claudianus*: Portusque relinquit Scaldiffuos, certis ubi legibus advena Nereus æstuat, & pronas puppes nunc amne secundo, nunc redeunte vehit, nudataque littora fluctu, Deserit Oceani lunaribus æmula damnis. Prosatia.

ANUS.

Anile caput. Jam vitæ satura, & proximæ leto, Rugosa facta senilibus annis. Vetula, edentula. Cui durior annis est cutis.

APER.

Sus vulnificus, setiger, frendens. Pera Mœnalia. Media

sævus

ſævus in ira. Obliquo dente timendus. * Fulmineus aper, cujus ſanguine & igne micant oculi, & horrida riget cervix, ac ſetæ haſtilibus ſimiles inſurgunt. Torvos cuſpide fixit apros. Adacto in ilia ferro ſœvit aper atque per ipſum venabulum obniſus in altum tendit in auctorem cædis: pallet licet palpitatque metu cruentus latro, & à victo tantum non vincitur hoſte.

APERIRE, APERIRI.

Cardine tacito vertere fores. Hiatu patulo janua verſo cardine aperta ſonat. Panditur foribus domus. Laxare, aperire, adaperire fores. Rimiſque fatiſcunt. Panduntur portæ. Dividim' muros, & mœnia pandimus urbis. Apparet domus intus, & atria longa pateſcunt. Sed mihi vel tellus optem prius ima dehiſcat. Referat ſtridentia limina conſul. Triſteſque recludere portas. Pandite deſeſſis hoſpita tecta viris.

APIS.

Sedula, operoſa, Hyblæa, Cecropia, Attica, Dædala, florilega. Inſigne laborum exemplar. Volitans per amœna vireta ruris odoriferi. Saltus ſilvaſque peragrans. Teneus redolentia regna aërii mellis. * Apes examina grata frequentant. Juventus Hyblæa favis emiſſa, per florida prata incerto curſu rapitur. Cerea caſtra movent ſubito variiſque inſidunt floribus, ſtrepit omnis murmure campus. Apes per flores & thyma ſumma volant. Reſpublica florilega, mellifer exercitus per inane vagans. Caſtæ volucres, quæ dulcis Hymetti arva habitant, quæ de purpureis roſis violiſque amarocoque ſuave legunt nectar. Hortorum redolentium mellifici coloni. Rorilegæ puellæ. Ταυροκάτοχοι, Tauri filiæ, *quia ex eo corrupto naſcuntur.*

AFRICA, *vel potius* AFRICA.

* Fertilis, monſtri parens, ardens, ſiticuloſa. Terra Lybiſſa. Jubæ tellus, leonum arida nutrix. Afra tellus monſtrorum genitrix. Lybiæ vertuntur ad oras.

APOLLO.

Proles Latonæ. Stirps Latonæ. Latonia proles. Latonigena. Latonius. Phœbus. Pœan. Delphicus. Delius. Cynthius. Smintheus. Actiacus. Clarius. Pythius. Palatinus. Leucadius. Lycius. Fatiloquus. Fatidicus. Veridicus, Divinus, Oracula reddens, Pulſans, impellens plectra Lyræ. Carminis auctor. Muſarum Aonidum, Caſtalidum dux, vatum Deus. Lauriger. Parnaſſeus. Stans pro Troja. Pius arciteneris. Grynœus Apollo. Thymbræus Apollo. Crinitus Apollo. Deus intonſus, longa veſte. Augur Apollo. Soractis Apollo. Cui Delphica tellus, Et Claros, & Tenedos, Patareæque regio ſervit.

Delphos, Delonque tenens. Fata canens. Qui citharam nervis, qui nervis temperat arcum. Per quam concordant carmina nervis. Movens Aoniam lyram. Ad citharam non segnis & arcum. * Πιερίδων μουσῶν. Musarum Rex, vel Imperator.

APOLLONIA.

* Alexandrina. Nilotica Virgo, quæ fœlicius Apollineo grege solet insanos oris fugare dolores. Phariæ telluris alumna, sacra, pudica, alexicaca. Diva, quæ mortalium precibus sollicitata fugat odontalgiam, acuta dentium tormina doloresque infandos. Virgo virilis, quæ licet tardante senecta, morteque proposita, & lacero crudeliter ore excussione dentium, ludificata carnifices, flammas ruit in medias, atque divinis ignibus usta superavit ignes evanidos. Virgo inclyta, quæ sacri corporis exuviis Augustiniana delubra condecorat, qua levi flumine Zenna labitur, quaque Scaldis refluus inundat. Quæ capit antiquo veniens ab Appolline nomen.

APOSTOLI.

Bis sena virum vis. Duodena turba. Bis senos sibimet Christus delegerat omni ex numero. Bis senos inter proceres lectissimus ibat. Numero ex omni delegit amicos) Bis senos, queiscum curas durumq; laborem partiri, & casus posset deducere in omnes. Quibus ars erat insidias piscosa secundum Fluminis squammigerûm generi hamo tendere adunco, Atque innare salum, fœcundaque piscibus arva. * Juris Apostolici Proceres. Apostolicus senatus propiore Numine factus. Bis seni Heroes laborum Christi testes, stemmate vix ulli, summi sed viribus, quorum jussu stellantis regia lœli clauditur illico, illicoque patet, κόσμου πύλαι, Mundi columnæ. Antistites Sacrorum.

* *Appellere*, quære, *Navem appellere*.

APPROPINQUARE.

Cominus ire. Concursu accedere magno. Adventare ad urbem. Forib⁹ propinquare. Succedere urbi. Gressum ad mœnia tendere. Cyclopum a Habimur oris. Ad littora tendere. Forib⁹ sese intulit altis. Pit propior, terrasq; cita ratis attigit aura.

AQUA.

Terræ circumfluus humor. Simplicis humor aquæ. Contrarius ignibus humor. Liquor. Liquores. Lympha. Decursus aquarum. Cumulus aquarum. Aqua cursibus obliquis fluens. Cerulæ guttæ. Aqua riparum margine clausa. Murmur aquæ. Vena perennis aquæ. Vnda, fluctus. * Pocula Acheloïa. Aëre quod minus est elementum, ast undique terram concludit gremio.

AQUA

AQVA LVSTRALIS.

Aſpergo luſtralis lymphæ. Atque ſalutari permulcere unguine frontem.

AQVA SVFFOCARI.

Fata noviſſima claudere in æquore. Rapidis involvi, & ſubmergier undis. Tumidis obrui, & miſerè extinguier undis. Inter tumidos fluctus ſua claudere fata. Mergi ſub æquo eis undis In rapidis ſubmergier undis.

AQVILA.

Ales Jovis. Armiger Jovis. Magni præpes adunca Jovis. Dictum gratiſſima regi. Avis quæ fulmina curvis Ferre ſolet pedibus. Avis quæ ſua fulmina portat terræ.* Præpes avis, & ſublime volans quæ probat ad ſolem pullos, quæ fulmine neſcit Contingi. Pedibus prædator aduncis πλωκράναρ, volucrum regina.

ARABES.

Palmiferi. Thuriferi. Panchæi. Panchæa rura. Gens odorifera Eöi. Multi paſtor odoris Arabs

ARACHNE.

Pater cui Colophronius. Idmon. Idmonia. Idmonis Maonis. Mæonia virgo. Lydia. Orta domo parva. Habitans Hypæpis.

Inviſa Minervæ. Texens, ſuſpendens laxos & tenue ceſſe in foribus. Deducens gracili pede filum, cum leve opus nectit ſub deſerta trabe. Nectens operoſa retia de trabe. Aranea pendula.* Arida, ſublimis, textorum ingenioſa magiſtra, de ventre remittens ſtamen. Quæ laquearibus altis retia ſuſpendit, & per inane volantes illaque at muſcas, ac circumagens, lento ſub tegmine implicat alas:

ARCTOPHYLAX.

Urſæ cuſtos. Formam terga ſequentis habet Bootes, Arctus.

ARARE.

Sulcare, ſubigere, fodere, rumpere, ſauciare, verſare premere, ſcindere, proſcindere terram, arva, vomere, aratro, ferro. Campum fractis invertere glebis. Exercere, vertere, evertere, colere ſolum, humum, terram, agros, vomere. Dente adunco recludere terram. Verſare ſolum. Validis terram proſcindere jumentis. Frangere humum raſtris. Convertere ſemina ſulcis. Glebam convellere. Vomere, ſuccumbere aratro. Confringere ferro tellutem. Sollicitare humum. Terram domare aratro. Novercare, novare terram. Aratro ſulcum patefacere. Eruere, movere, dimovere terram aratro.

ARATRUM.

Curvi pondus aratri. Verrens glebas. Renovans terram. Aratrum uncum, aduncum, depreſſum, impreſſum.

ARA-

ARATRO ADIVNGERE.

Collum premere aratro. Ducere, vocare, trahere ſub jugo. Imponere jugum. Supponere oneri. V. *Jugum.*

ARBOR.

Pondus arboreum. Robur, ſtipes, ſilva, trabs. Foliis nudata cacumina. Arbor niveis uberrima pomis. In immenſum viribus aucta ſuis. Solido ſtant robore trunci. Nubila celſa petens creſcendo. Grata colono. Prodiga blandis fœtibus. Ferens præſtantia munera dulcis fœtus. Decora lætis fructibus. Onerata largis frugibus. Luxurians ripa prætereuntis aquæ. Inumbrans fluvium frondoſis comis. Infixis altè radicibus hærens. Excelſos tendens ad æthera ramos. Tollens cacumina in auras. Latè tendens, extendens, ſpargens, jactans ſuos ramos ſeu brachia. Gelido contermina fonti.

ARCADIA.

A magno Arcade nomen habens. Tellus proxima ſideribus. Mænalis ora. Tellus Erymanthidos urſæ.

ARCANVM PRODERE.

Arcanos alicui credere ſenſus. * Mentis penitos aperire receſſus. Ixi penetralia cordis amico prodere. Admittere aliquem in pectoris adyta, ſpectandumque ſemet dare.

ARCTOS, id eſt, VRSA.

* Arctos alta parte glacialis poli ſublime claſſes ſidus Argolicas agit. Septemtrio, Polus Arcticus. Helice. Arctos gelida. Parthaſis pruinoſa, glacialis. V. *Urſa major, & urſa minor.*

ARCVS.

Arma Dianæ. Ferrum aduncum. Cornu flexile. Intentus nervo. Flexibilis. Sagittifer. Vulnificus. Non ſemper feriens quodcunque minatur. Adducto curvans ſe in cornua nervo, & ſubito remiſſo nervo flectens ſe in faciem priorem. * Arcum contendere novit adductis utrimque cornibus. Ævi mortifera tela prioris, quæ ſclopus & pulvis fulmineus ceſſare coëgit. *Ovid.* Tunaviique genu ſinuoſum fortiter arcum. Flectere arcum, curvare, intendere.

ARCVS CŒLESTIS.

Ab imbre percuſſus ſolibus arcus. Qui infecit ingenti, longo curvamine cœlum. Arcus pictus, varii coloris. Diſcolor Iris. Thaumantias. Varia decorata colore. Nuntia Junonis, varios induta colores. Nimborum genitrix. Thaumantia proles devolans per nubila picto arcu. Accreſcens è mille coloribus. Roſcida crocis pennis. * Roſeo Thaumantias ore. Iris decus cœli. Arcus pluvii, qui ingenti curvamine tenditur. Iris curvata picto nuntiat nimbos ſinu. Nubes radiis tergit fulgentibus atras. Phœbus, & adverſo lumen reſplenduit imbri.

AR-

ARDERE.

* Confidere in ignes. Flammis crepitantibus uri. Ignibus ardet Neptunia Troja. Ignes ad tecta feruntur. Sævit effusis Vulcanus habenis. Ignis robora comprendit frondesque elapsus in altas, ingentem cœlo sonitum dedit, & totum involvit flammis nemus. Picea caligine fertur in cœlum flamma. Furit æstus ad auras, glomeratque vehemens incendia ventus. Æstuat incluſus fornacibus ignis. Incidit in ſegetem flamma furentibus Auſtris. Flammæ atque incendia vires indomitas nequeunt ponere. Lentus carinas eſt vapor. Admotas rapiunt fœtentia ſulphura flammas. Urere.

ARGENTUM.

Levis argenti lamina. Argenti vaſcula puri, Argenti pond° & auri. Cœlatum argentum.

ARGONAUTA.

Turba Graia. Corpora Graia. Juvenes Pelaſgi. Minyæ. Æmonii nautæ. Iaſonii heroes. Semidei reges. Θεῖοι ἄνακτες ἥρωες, Divinus flos Heroum.

ARGUERE, vide Reprehendere.

ARGUS.

Cuſtos Iunonius. Cuſtos virginis. Centum luminibus cinctum caput Argus habebat: Ariſtot. des. Cuſtos virginis Argus, habens ſtellatum caput. μυριωτὸς βότας Mille oculus paſtor.

ARIDUS.

* Siccus, exiccus, torridus, humoris egenus, vel expers. Ager exuſtus æſtuat morientibus herbis. Terra ardore dehiſcit. Arent herbæ, & victum ſeges ægra negat, diſſiliunt atque hiulca ſola ſunt ſolis ardore. Sicco terram ſpuit ore viator aridus. Omni ſicciora cornu, aut ſi quid magis aridum eſt. Invidit cœlum terræ pluviam. Bibula fœdantur arena omnia. Non Libyca tellus ſiccior eſt, ubi cumulis denſantur arenæ, involvuntque viatorem Syrtes. Terra fiſſa agit rimas, & ſuccis arte ademptis, Sitis uſſerat herbas.

ARIES.

* Corniger, petulcus, bellator. Bellator cornuque ferox defertur in hoſtem. Aries villoſus, & hirtis cornibus. Aries villo ſpectabilis aureo. Dux aries ſaturas ipſe reduxit oves. Dux gregis. Cornu per tempora dura recurvo. Dux lanigeri pecoris. Impoſitamque ſibi qui non bene pertulit Hellen, Tempora nocturnis æqua diurna facit.

ARISTOTELES.

* Vertex, ac princeps Philoſophorum. Dux Stagirita *prima brevi, ſecunda longa, tertia communi.* Quo minor eſt quiſquis maximus eſt hominum. σοφὸς, ſive σοφιμαχοφαρίας, anteſignanus ſapientiæ.

ARMA.

Ferrum, telum. Vires armorum. Arma fulgentia, radiantia, crepitantia, hostilia, letalia, truculenta, Mavortia, victricia, minacia. Horrentia Martis arma. Flagrans clypeo, & cœlestibus armis.

ARMA CAPERE.

Arma crepitantia concutere. Martem acuere. Martẽ frigare. Ruere ad ferrum, ad arma. Paribus assidere in armis. Certare eminus armis. Ferri in arma. Paribus ornare armis. Arma properare viro. Se colligere in arma.

ARMA DEPONERE.

Positis succedere ab armis. Prælia relinquere. Ponere arma. Humeris deponere scuta. Stant terræ defixę hastæ. Defigunt tellure hastas, & scuta reponunt, Claudere belli portas. Dextras tendere inermes.

ARMARE, ARMARI.

Arma capessere. Armis se circundare. Armis se instruere. Disponere enses & scuta. Palmas innectere armis. Armare in prælia. Circundat loricam humeris, simul aptat habenis. Lateri subligat ensem Clypeoque sinistram aptat. Arma circundat humeris, & inutile ferrum cingitur. Resides move e in arma viros. In arma citos viros suscitare, In prælio cogere. Cingi fulgentibus armis. Accingi ferro.

ARMATUS.

Septus armis, accinctus armis, instructus ferro. Arma tenens. Cinctus fulgentibus armis. Armis circundatus. Thoraca indutus, ahenis horrebat squammis, suraſque incluserat auro, tempora nudus adhuc, laterique accinxerat ensem.

ARMIS PRÆSTANS.

Bello magnus & armis. Egregius, potens, insignis armis. Promptus ad arma. Bellis acer. Bello præclarus. Acerrimus armis. Fortia bello pectora. Genus insuperabile bello. Studiis asperrima belli. Optimus armis Æneas. Inclytus, idoneus armis. Marte ferox & viaci nescius armis. V. *Miles.*

ARS.

Artis opus. Ministerium artis. Elementa ætatis.

ARTES LIBERALES.

* Ingenuæ, præclaræ, doctisonæ sollertes. In quibus gloria sparsa Dei. Unde vita capit cultus, & omne decus. Artes novem sororum. Artes Musarum & Apollinis. Quibus recitur curia, templa, domus. Nervi vitæ, fonteſque bonorum. Vtæ profluit unde decus. Quæ dare quod possint nobile nomen habent. Eloquii sophiæq; dona, in quæ vis ævi nil potest. Pieriis artibus inclytus. Artes quæ poliunt animos hominum, distin-

distinguuntque rudi popello. Ingenium excultum geminæ Palladis artibus. Artes humaniores si nimium colas, humanitatem exues.

ARIVM LIBERALIVM DEÆ.

Vide Dea.

ARTES CONTEMNVNTVR.

Cum cithara passim spretus Apollo jacet. Fastiditæ jacent sine laude Camœnæ. Nemo favet studiis, Musa jam vilior algæ est. Docta Thalia jacet. Hæc sæcula sunt ingrata & dura Camœnis. Hederæ nunc sine honore jacent.

ARVNDO V. Canna.

ARX.

Penates regis. Regalia tecta. Quam circundat inexpugnabile vallum, quod Martia tela frangere non possunt. Magnificis ædib⁹ splendida, & ampla loco. Præcincta undique fossis, & turribus altis.

ASCENDERE.

Summi fastidia tecti ascensu superare. Evadere ad summi fastigia culminis. Conscendere. Ascendere. Niti gradibus Summa sequi fastigia rerum. * Cursu petit ardua montis. Corpora saltu subjiciunt in equos. Exuperare jugũ. Attollere sese in auras. Montis in ardua nit⁹. Emergere ad astra. Evadere ad superos. Scandere in domos superas. Ascensu vincere montem.

ASIA.

Finibus immensis. Viris dives, dives abundat equis. Qua nulla beatior ora. * Pars orbis aurea.

ASINVS.

Tardus. Miserandæ sortis asellus. Assiduo verbere domitus. Tarde gradiens. Lento procedens passu. Inter qui stertit eundũ. Carens omni mentis ope. Edens ingratos rauco ore sonos. Leni vector. Qui pando non fortiter hæret asello. *ὑὸς πῶϛ βραδύτατος.* Filius tarditatis.

ASPICERE, vide *Respicere.*

ASSARE.

* Pinguia in verb⁹ exta torrere. Subjicere verib⁹ prunas, & torrere viscera. Inserto converso; frequens ferro torrere exanguia viscera. Turdos versare ad ignem. Subjectis ignibus assare.

ASSIMILARE, vide Similem esse.

ASSVESCERE.

* Assuetum fieri. A teneris assuefacere musis. Parvo assueta juventus. Humeros ad vulnera durare. Durata multo sole gelu; cutis. Nate Iliacis exercite fatis. Usus magister optimus, quodcunq; durum emolliet. Natura assuescere duris est potis.

ASTRA, vide Stella.

ASTROLOGVS.

Qui cœli meatus describit radio, & surgentia sidera dicit. Describit radio totum qui gentibus orbem. Sidera cuncta notare tacito labantia cœlo. Certis discere signis æstusque pluviasque. Qui cursum astrorum observat. Cœli menses & sidera servare. Canere errantem lunam, solisque labores.

ASTVTVS, vide Decipere.

ATHENÆ.

Arx Tritonidis Arx Minervę. Palladis arces. Palladiæ arces. Dictę à Pallade terrę. Vrbs Mopsopia. Cecropia urbs. Muri Cecropii. Erechteæ arces. Erechtea domus. Actææ arces. Pandioniæ. Tertа Attica. Actæa arva. Thesea urbs. Quam Thesiadę posuêre. * μήτηρ μύθων, mater eloquentię.

ATHENIENSES.

Cecropidę. Mopsopii. Erechtidę. Actæi. Thesidę.

ATLAS.

Cœlifer. Humeros oneratus Olympo. Iapetionides. Æthereum qui fert cervicibus axem. Cervicem cœlo suppositurus Atlas. Qui solis anhelis Æquora subdit equis, & fessos accipit axes. Vide *Parnassum.*

ATTENDERE, ATTENTVS.

Animos adhibere, advertere. Animis advertere. Attentam advertere mentem. Accipere docili mente. Animum arrigere. Arrectis auribus astare. Figere animo. Accommodare aures. Aures offerre dictis. Præbere vocibus aurem. Adhibere sermonibus aurem. Accipere aure. Notare aure. Infigere sensibus animi. Voces percipere mente. Sensibus imis reponere. Pendere narrantis ab ore. Suspensis animis verba alicujus bibere.

ATTOLLERE.

Caput efferre. Vix attollens Palinurus lumina fatur. Omodis tollens pallida miris. Extollere cœlo.

AVARITIA.

Auri cupido. Sitis vel amor habendi. Auri sacra fames. Amor sceleratus habendi. Amor summus habendi. Opum furiosa cupido, Habendi sæva libido. Auri imperiosa fames. Turpis amor nummi. Furor exitialis habendi. Nummi fœda cupido. Amor immoderatus habendi. * μητρόπολις κακίας, metropolis vitiorum.

AVARVS.

Auri cœcus amore. Congesto pauper in auro. Inter opes mendicus opum. Lucra ingentia captans. Inhians opibus. Nummos magni numinis instar habens. Pallens amore accumulandi auri. Quem vesana cupido auri stimulat. Plura petens cum

cum poſſideat plurima.* Defoſſo incubat auro. Partis timet uti. Creſcentem ſequitur cura pecuniam. Immodicæ fœdo crimine avaritiæ laborat. Eſt Scylla, eſt Chryabdis, eſt orcus inſatiabilis. Auri neſcit amor ſatiem. Auro incubat ceu vigil Heſperidum Draco. Avarus nihil habet, nil poteſt habere. Inter opes inops μισθὸν φιλοχρήματος λόσσων. Ebrius lucripeta rabie.

AVCVPARI.

* Illaqueare aves. Inſidias avibus moliri. Pedicas & retia ponere alituum gregi. Laqueis captare feras, & fallere viſco. Amite levi rara tendere retia. Stricto figere avem calamo. Implicare viſco alas. Ætheris pennatos inquilinos libertate multare. Volucres viſcata fallere virga. V. *Auceps.*

AVDACIA,

Audacia præceps, ruens cœco impete. Temeritas cœca. Temerarius auſus. Aggrediens ardua.

AVDAX.

Audax omnia perpeti. Minime anxius tremenſque, Audaciſſimus omni de numero. Expers terroris Achilles. Hoſtibus haud tergo, ſed forti pectore notus. Quem leti metus non urget. Mortis terrore carens. Impiger ad letum. Prodigus vitæ. Cujus corda linguentem dedidicere metum.* Confidentiſſimus omni de numero. Intertitus. Animæ capaces mortis. Impiger ad lethum & fortis virtute coacta. Vitæ ſic prodigus, ac ſi uno corpore ceſo terna haberet.

AVDACEM REDDERE.

Animum miniſtrare, animum addere. Dare animum. Ardorem mentibus accendere. Jubere animum ſumere. V. *Animare.*

AUDIRE.

Voces auribus captare. Memori corde recondere dicta. Fida mente notare dicta. Haurire, accipere, auribus percipere, recipere, audire, exaudire aure, vel auribus. Bibere dicta avida, cupida aure. Ire per aures. Si veſtras forte per aures Nomen iit. Animis haurire, Capere per aures. Accipe cum vera dicta relata fide. Condere aure. Intendere aures. Dimittere in aures.

S. AVGVSTINVS.

* Patritiades, *à Patritio, cujus erat filius.* Patritio generatus. Præcipuus Monicæ natus Aurelius, *ſecunda longa.* Vis Aurelia. Stupor eruditorum. Sol Eccleſiæ. Novus Africanus, qui monſtra hæreſeon ſcriptis jugulavit, & ore, qui fulmine mentis antevolat reliquis mortalibus, qui linguæ Ambroſianæ flumine tractus fuit. Decus immortale Tagaſtæ, Annibus

Hippo-

Hipponenſis, Doctorum princeps : quem ſi vel ſi lum tellus Afra dediſſet, ſublimibus inſerere caput aſtris. Vel gloſæ gentis pater. Cujus ſcripta enthea, acuta, pia, divinis animata flammis. Antiſtes incomparabilis, qui tantopere Deum arſit, ut ſapienter quaſi deſipuerit (amare enim & ſapere vix conceditur) ſic Deum affatus aliquando. Si Deus ipſe forem, tuq; Auguſtinus, amore tu fierem, poſſes ut fieri ipſe Deus, Auguſtine pater, quo nil divinius orbi. Poſt homines natos terra Libyſſa tulit.

AVIS.

Volucris. Ales. Omne genus avium. Aſſuetum ſilvis innocuumque genus. Proles volucrum. Quæ librat in aëre pennas. Solatia ruris. Variam plumæ verſicoloris avem. Cantu naſcentem lucemque diemque ſalutans. Dulce canens tenui gutture carmen. Iterans dulces ſonos. Concentum ſuavem reſonis è frondibus edens. Volans ſtridentibus alis. Mulcens triſtia pectora modulamine cantus. Credens ſe aperto cœlo remigio alarum Genus altivolantum. Turba ſonans agminis aligeri, πτηνοὶ ἀγέλαι, greges volatiles.

AVIBVS INSIDIARI.

Aves viſcata fallere virga. Inſidias avibus moliri. Pedicas avibus ponere. Aves fallere viſco.

AVCEPS.

Volucres viſcata fallens virga. Tendens fallaces laqueos. Pelliciens, trahens In laqueos volucres. Fallens volucres, laqueis, & viſco. Deludens volucrem imagine fictæ vocis.

AVRIGA, AVRIGARE.

Rector equorum. Cœloque invectus aperto, Flectit equos, curruque volans dat lora ſecundo. Currus gubernat, ora nunc preſſis trahit conſtricta frænis, terga nunc toto frequens verbere coercet. Manibuſque undantes flectit habenas. Primus Erichthonius currus, & quatuor auſus Jungere equos, rapidſque rotis inſiſtere victor, * Jungere equos. Jungere juvencos, & cogere, gradum conferre. Currus agitare volantes. Cogere equos ad ſtridentia plauſtra, utque fræna jugo concordia ferant. Curru dare lora volanti. Ora nunc preſſis trahere conſtricta frænis, terga nunc toto frequens verbere coercere.

AVRIS.

Auris ſurda, acura, patula, ſenſilis. Fideliter commiſſa retinens. Ad quam vox penetrat.

AVRORA.

Eos. Auroræ lumina. Pallantias, Prævia lucis. Pallantidos ortus. Tithoni conjux. Conjux Tithonia. Nurus Laomedontis. Extremum noctis quæ Dea finit iter. Memnonis in roſeis lutea

lutea mater equis. Roſeo ſpectabilis ore. Croceis invecta roteis. Quæ diem croceis portat equis. Fugans vaga ſidera cœlo. Linquens torum Oceani. Croceo velamine fulgens. Muſis ſemper amica. Invitans ſacras Camœnas. Prima vocans tardos ad juga panda boves. Monitrix operum Dieï infantia. ἔργων ὑφήτειρα, Dux operum.

AVRVM.

Metallum generoſum. Magni ponderis aurum. Congeſtum pondus auri. Lamina fulva. Maſſa, ſemen, vena, vis auri. Spectatum in ignibus. Quod cenſetur ignibus appoſitis. Quod ſubactum terque quaterque probum reddidit caminus. Quod ab igne probatum ſeptima teſta coquit auri fabri foco. * Telluris viſcera fulva. Sunt auri pondera facti, infectique mihi. Quid non mortalia pectora cogis Auri ſacra fames? Aurum nequitiæ parens, Rex atque imperator mortalium: auro ſiquidem omnia parent.

AVRATVS.

Circundatus auro. Nitidiſſimus auro. Multo ſpectabilis auro. Armatus auro. Effiugere in auro Oras ambire auro. Auro plurimo fulgere. Auratasque trabes, veterum decora ampla parentum. Auratis circumdata colla catenis.

AVSCVLTARE. Vide Audire. Attentus.

AVTVMNVS.

Autumnus frugifer, pomifer, viniſer. Caleatis ſordidus uvis. Tempeſtiemedius. Tenero dans palmite fructum. Gravidus ve: ſicoloribus pomis. Extremas mittens in horrea fruges. Detrahens, auferens turgentes vitibus uvas. Cingens, ornans tempora Bacchi racemis. Exonerans uvis pendentibus ulmos. Pampineas Autumnus porrigit uvas.

AVTVMNI TEMPORE.

Cum dat hyems miſtum vicina teporem. Cum fœcundi lacus de vitibus implentur. Cum vitibus autumnus turgentes detrahit uvas. Cum pomifer autumnus tenero dat palmite fructum. Cum labra muſto ſpumantia ferunt. Cum autumnali redolet vindemia fœtu. Cum autumnus gravidas muſto dat pomiſer uvas. Cum vite coronatas autumnus degravat ulmos. Cum jam turgeſcunt maturæ vitibus uvæ. Cum munera autumni præbet amœnus ager. Cum purpureo ſubruber uva mero. Cum candida celeri ſub pede miſta fluunt. Ebria calcatis ſpumant cum præla racemis. Cum vinoſa madet plenis vindemia labris. Cum piger autumnus ſectis ſuccedit triſtis. Quando ſilva comas amittit, & terra ſuum decus. Cum riget accipiti triſtatum frigore cœlum.

AVXILI-

AVXILIARI.

Auxiliatricem porrigere, dare manum. Auxilium, opem ferre, adferre. Succurrere, ſubvenire dextra non remorante. Adferere auxilio. Sublevare porrecta, exhibita manu. Tueri conſtanti fide amicum. Tendere dextram jacenti. Ire ſubſidio. Venire in ſubſidium. Auxilio levare virum. Auxilio ſubire. Fer cœlo auxilium, & feſſis da ſurgere rebus. Audacibus annue cæptis.

AVXILIVM.

Auxilium cœleſte. Ope ſalutifera. Auxilio vocat, & duros conclamat agreſtes.

B.

BAAL.

LEto multare Baalis alumnos. Baali dedita turba. Nomen celebrare Baalis. Immunda templa Baalis.

BACCHVS.

Semeleia proles. Progenies *Jovis*, Inſutus patrio femori. Bis genitus. Iterum ſatus. Ortus in igne. Raptus ab igne. Ignigena. Bimater. De pellice natus. Pampineis ornatus tempora vittis. Puer Semeles. Vitiſator. Racemiferis frontem circundatus uvis. Corymbifer. Racemifer. Corniger. Bicorniger. Inſignis cornu. Bromius Lyæus. Nyſæus. Thyoneus, Lenæus. Jacchus. Nyctelius. Evan, Eleleus. Euhyus. Ogygius. Geniales. conſitor uvæ. Liber. *ἐυεροσίνης κήρυξ*, lætitiæ præco.

BACCHANALIA.

Feſta Bacchi. Orgia. Thyrſigeri convivia patris. Ebria convivia Bacchi. Ebria feſta bicornis Bacchi.

BAPTISMA.

Unda ſalutiferi fluminis. Sanctum lavacrum. Fons aquæ ſacræ Sacra baptiſmatis unda. Sacer fons. Unda ſacri fontis. Et cuncti accipiant undamque, auramque ſalubrem. Omneſq; jubet de fonte renaſci.

BAPTIZARE.

Sacro baptiſmate lavare. Fonte ſacro corpus tingere. Abluere ſacra baptiſmatis unda. Mergere ſacro flumine. Perfundere flumine ſacro. Ter liquido infantē perfudit flumine Myſta. Pluvio merſare ſalubri. Diluere exiguo latice Adami de traduce ſordes. Capiti infantis divinos infūdere rores. Rore puro ſpargere corpus mentemque piare. Sacri fluminis unda abluit artus, emundatque animam. Exiguos pueri artus dio perfundere rore. Pueri myſtes ſacer abluit artus. Crimina ſontis Adæ baptiſmatis abluit unda. Chriſticolis baptiſma eſt ſacrū ordine primum.

BARBA.

Cæſaries barbæ. Dubia lanugo. Flavæ nova barba comæ. Barba hirſuta, hiſpida, impexa, promiſſa, tegens genas, maxillas. Ornans genas. Increſcens. Viros decens.* Vernant dubia lanugine malæ. Nulla adhuc teneri ſparguntur lanugine vultus. In pectus barba ſordida cadebat. Adoleſcens prima tegitur lanugine malas. Vidi genis increſcere barbam. Mollem malis demittere barbam. Mulcere propenſam ad pectora barbam. Adoleſcens placidè umbratus genas. In roſeas venit umbra genas.

BARBAM RESECARE.

Reſecare, reſcindere, recidere barbam. Barba reſecta jacet.

BELLEROPHON.

Chimæræ domitor. Exitio facies cui ſua pœne fuit. Qui ab equo præceps in campis Aleiis decidit. Iſthmiaco juveni præda Chimæra fuit.

BELLICOSVS.

* Belli fulmen. Aſſimilis Marti. Qualis ipſe Marſpiter impetu tremendo ruit in hoſtem. Sternit adverſas acies qualis cum montibus altis Volvitur amnis humi. Adverſos cuneos rotat impete fulmineo. Urbs ſtudiis aſperrima belli. Idoneus horrida miſcere prælia. Aptus glomerare manum bello.

BENE VERTAT. V. Deus fortunet.

BELLVM.

Rigidi certamina Martis. Martis opus. Munera Martis. Belli tempora tumultus, labor. Martis dubius. Mars civilis. Bellum exitiale furiale, lachrymabile, hoſtile, ſanguineum, armiſonum. Militiæ labor. Trepidantia bello corda vulgi. Belli rabies. Belli terreri minis. Teneant rigidè condita bella feræ.* Ferrea jura manus, ὅπλα χειμὰν, armorum tempeſtas.

BELLVM CIERE.

Concitare, ſuſcitare viros in arma. Laceſſere bella. Cogere ad arma. Ire, venire, ruere in arma. Arma ciere, movere. Otia rumpere, reſideſque movere in arma viros: Incendere animos inſana Martis amore. Facta ad Mavortia inflammare. Jam pridem reſides populus, diſſuetaque bello Agmina in arma vocat ſubito ferrumque retractat. Aliquem in prælia poſcere. In ferrum pro libertate ruere. Ultro invitare mœnibus hoſtem. Finitimas in bella ferre rumoribus urbes. Serere ſemina belli. Immiſere manus manibus, pugnamque laceſſere. Bella manus poſcunt. Referare ſtridentia limina belli. Triſtes belli recludere portas. Impulit ipſa manu portas, & cardine verſo Belli ferratos rupit Saturnia poſtes. In litem ſtudio certaminis iret.

ire. Sævit amor ferri, & scelerata insania, belli, μαίνεσθαι πυρὶ δ' ἴκελος ἀϊδηλήϊσι, pugnæ instar ignis ardentis.

BELLVM GERERE. 3.

Sæva bella gerere. Decernere ferro. Bella agitare. Exercere arma. Conserere manus. Concurrere ferro. Committere pugnam. Contendere bello. Cæco Marte pugnare. Conferre manum. Credere se Marti. Bello vexare & armis. Illi inter sese uri certamina Martis contulerant. Manu tentare pericula belli. Acies inferre pedestres. Horrida castra sequi, κρίνεσθαι Ἄρι cernere Marte seu bello.

A BELLO CESSARE.

Condere, recondere, seponere, reponere arma. Desiste re bello. Finem imponere bello. Recedere, secedere ab armis. Aspera tum positis mitescent sæcula bellis. Motus animorum, & certamina tanta quiescunt. Casus evadere belli. Extremum bello imponere manum. Bello digredi.

BENEFICIVM CONFERRE.

* Sui memores alios facere merendo. Animum firmare munere. Aliquem donare munere. Muneribus cumulare. Si bene quid de te merui, Apud memores veteris stat gratia facti. Si me jam erit officiis, animo nunquam excider. Hoc tibi confectum carmine munus pro multis officiis donisque tuis rependitur. Hic alium fecit suum munere. In me extant beneficia tua. Fallacis muneris hamo ineseasti libertatem meam.

BENIGNVS.

Excipere aliquem animoque & mente benigna. Lætos oculos per singula volvere. Oculis aspicere æquis. Mitis, & acri asperitate carens. Facilis vultuque serenus. Majestas adeo comis ubique tua est. Cæsare nil ingens mitius orbis habet. * Longè ante alios mitissimus omnes. Non est eo alter amabilior. Te nemo blandior alter. Lenem te miseris genuit natura. Comis, & urbanus. Urbanitate urbanior. Gratiarum filius. Cor Charitum. Omnibus venustior facetiis.

S. BERNARDVS.

Belga fuit. Sex decies fundasse decem Cistertia tecta Dicitur. Qui mundo æthereos affat *Bernardus* ordores, Quem vere à nardi nomine nomen habet.

BESTIA.

Bruta, cornigera, montivaga. Quadrupedum omne genus. Errantia per incultos campos. Silvas habitantia densas. Prona & spectantia terram. Indomitæ horribilesque feræ. Errantes vallibus imis. Canum latratibus actæ. Peregrantes devia rastra. Grex mutorum.

BETHLEHEM.

Mænia Bethles. Antiquæ Jeſſæa mænia Bethles. Exiguo tugurio ſub culmine Bethles. Bethlemiæ turres. Jeſſæ inmœnibus urbis. Urbs parvula Ieſſidæ. Davidis natale ſolum. Urbs eſt Iudææ Bethlem Davida canorum quæ genuit. Urbecula Bethlem, clara Chriſti natali. Romulea cluet urbe major. Tenua Bethles tecta.

BIBERE.

Reſtinguere ſitim. Haurire pocula. Siccare, vel exiccare pocula. Sumere hauſtus pleno gutture. Rigare pectora ſicca mero. Ori pocula admovere. Hauſtibus exiguis bibere. Pateras, vel flumina libare. Terra bibit humores arefacta. Phœbo ardente. Currentem anguſtis potare canalibus undam. Pauperum pocula ſunt fontes liquidi Impiger hauſit ſpumantem pateram. Libantur pocula Bacchi. Rhenanum potare Lyæum. Arente fauce trahere pocula. Amnem libet quadrupes. Dulcis aquæ ſaliente ſitim reſtinguere rivo. Ducere pocula ſub umbra. Se reclinatum ſub arbore beare interiore nota Falerni. Vino levant curaſque ſitimque. Non auro myrrhaque bibunt, agricolæ, ſed gurgite puro: et tutius ipſis regibus. Solicito bibant auro ſuperbi. Quam juvat nuda manu captaſſe fontem.

BIBERE LARGIUS.

Toto urgere die pocula plena mero. Vrgere alios ſcyphis. Vacuare vaſa referta mero. Evacuare ſpumantia pocula. Totos evacuare cados. Indulgere vino. Impleri veteris Bacchi. Patera plena ſe proluere, πίνειν ἀκράτους ὄινους, irrigare pulmones vino.

BLANDIRI.

Blanda loqui. Dicere blanditias. Adhibere blanditias. Agere blanditiis. Ore mellito fallere. V. *Adulari.*

BLANDITIÆ.

Voces blandæ. Verba, ſeu dicta blanda. Verba dulcia, verba mitiſſima. Blandimenta. Blandiloquentia. Lenocinia. Irritamenta. Illecebræ molles.

BLASIVS.

Cappadocum paſtor Blaſi. Reddens nutui circurem, hoc eſt, porcum, Mant.

BOMBARDA.

Bombarda ſtrepens, ſtrepitans, dans, edens ſonos triſtes. Fulminans terrifico bombo. Æmula fulminis: faciens rapidos globos ſulphureo igne. Machina bellica reſonans ex mœnibus altis. Ejaculans fulmineos globos. Vomens letales glandes. Referens, imitans horribilem, horrificum ſonum concuſſi Olympi. V *Sphera plumbea.*

BONITAS. BONVS.

Vir bonus, linguaque & pectore verus. Vera simplicitate bonus. Haud ulli virtute secundus. Sine crimine viven. Justitiæ cultor, rigidi servator honesti. Vitæ labe carens. Insignis pietate vir. Rex erat Æneas nobis, quo justior alter. Nec pietate fuit, nec bello major & armis. Integer vitæ, scelerisque purus. Justissimus unus. Servantissimus æqui. Non illo melior quisquam, nec amantior æqui vir fuit. Vi *Justus.*

BOS.

Cultor agri. Boves ruricolæ. Boves coloni. Nati tolerare labores. Quid meruere boves animal sine fraude, dolisque innocuum, simplex, natum tolerare labores? * Iuvencus torosus, aptus juga ferre. Fortia armenta boum. Fortes ad aratua juvenci. Optima torvæ forma bovis, cui turpe caput, cui plurima cervix, & crurum tenus à mento palearia pendent.

BRASSICA.

Humanos quæ surgit in usus. Officiens, nocens oculis, luminibus. Resolvens, laxans ventris onus. Olus agreste, vile Rusticorum theriaca. Crambe. Crambe bis posita mors.

BREVIS.

Concisus, præcisus, succinctus, curtus. Brevibus, paucis agere, docere. Paucis expedire. Pauca è multis expedire dictis. Brevis esse laboro, Obscurus fio. Quidquid præcipies esto brevis, ut cito dicta Percipiant animi dociles; teneantque fideles.

BRVGÆ, vel BRVGE.

* Amœna, rotunda, aquosa, oceano vicina, magna virum genitrix. Montium regina, urbs toga sagoque potens, celeberrima mercibus. Hesperiæ portus gentis.

BVBO.

Avis devia, rauca, mœsta. Ore funereo graves sonos edens. Ignavus bubo. Noctis avis. Palladis ales. Ales noctivaga. Dirum, triste canens carmen. Tristia damna canens. Seros exercet noctua cantus. Noctua nocte gemens.

C.

CACVS.

HOrrendum Tyberino in gurgite monstrum. Aventina timor atque infamia sylvæ. Pater monstri Mulciber hujus erat. Ipse suo mactatus in antro. Proditus inclusæ Cacus ab ore bovis.

CADAVER.

Funus. *pro cadavere.* Mutum & sine sanguine corpus. Corpus inane animæ. Exanime corpus. Vita defunctum corpus. Lumine cassum. Membra frigida, lurida. Pascens cœli vagas volucres.

lucres. Laniatum dentibus omnigenûm ferarum. *Plaut.* Animæ ergaſtulum. Inſenſa membra. Cadaver naribus abominandum, putris eſca vermium. Pars hominis altera deſtinata vermibus.

CADERE. Vide *Decidere.*

S. *CÆCILIA.*

Corpus erat tenerum, ſed mens adamantina, membra mollia, ſed conſtans & inexpugnabile pectus. Clara atavis, opibuſque potens, pulcherrima virgo.

CÆCVS.

Jucundo lumine caſſus. Luminis expers Lumine captus. Nil lumine cernens. Uſura lucis egens. Luminibus caris viduatus. Habens oculos luminis inanes. Cujus oculi lucis egent. * Orbus luminibus. Patiar foſſis luminis orbiculi. Orbus erat viſu. Viduatur principe ſenſu, ac colorum judice. Monſtrum cui lumen ademptum. Cavis extraxit ſedibus orbes, exoculatus.

CÆDERE.

Verberibus terga notare. Fatigare humeros pulſataque tergora fuſte. Verbera inſonare. Quatere fuſte terga. Verbera dira ſonant. Inſtare verbere torto, Ora fœdare unguibus, & pectora pugnis. Terga ſecta ſunt flagellis, & variegata, ut tapetia belluata, & periſtromata campanica. Nunc dextra ingeminat ictus, nunc ſiniſtra. Denſis ictibus Heros creber utraque manu pulſat verſatque Dæta. Tundere molliſſima pectora palmis. Crudeli lacerare verbere terga. Intorto verbere terga ſecare. Duris onerare pectora plagis. Nuſquam in toto corpore corpus erat undique plagis diſſecto. V. *Pugnare.*

COELVM.

Aſtra. Olympus. Æther. Axis æthereus. Regia cœli. Arx cœli. Regia magna Dei. Siderea mundi arx. Domus ſuperæ. Tecta Dei. Tecta Tonantis. Ingentia mœnia cœli Magni palatia cœli. Regna cœli, vel cœlituum. Cœleſtis aula. Cœleſte ſolum. Sedes, ædes ſuperæ. ſidereæ. Regia cœli. Fores cœli. Cœleſtes oræ, vel plagæ. Æthereus vertex. Et quod regit omnia cœlum. Cœli convexa domus. Ætherei cœli domus inclyta. Faſtigia aſtrigeri cœli. Culmina cœli. Pulchra theatra poli. Climata cœli. Sinuoſa volumina cœli. Templa poli ſideribus picti. Superorum lumina. Locus ubi gaudia perpetuo flore vigent. Regna beata poli. Æternæ regna ſalutis. Divorum manſio. Elyſius hortus, campus amœnus. Locus ubi piis erunt gaudia, qualia non percepta cuiquam, oculo nec aure, Ubi requies & aterna voluptas. Ubi gaudia, riſus

amor. Promissa arva piorum. ἀστρώεις δόμοι. sidera domus.

CŒLOS ASCENDERE.

Conscendere, scandere ad æthereas sedes Flammigerum conscendere Olympum. Ascendere super ardua sidera cœli. Poli arcem per inane petere. Adire superna regna poli. Ire in regna beata. V. *Vita æterna.*

CŒLI CVRSVM INQVIRERE.

Scrutari lucida tecta poli. Perlustrare animo astra. Æthereas tentare domus, & percurrere mente polum. Admovere oculis longe distantia sidera. Supponere ingenio suo æthera.

CŒLVM SERENVM.

Aura serena. Placidi indulgentia cœli. Iucundi facilis clementia cœli. Temperies puri placidissima cœli. Dies innubis.

CÆSAR.

Imperator, superbus, stipatus milite multo. Tenens summas imperii habenas. Tenens, habens populos multos sub ditione sua. Ausonius Rex. * Romani columen imperii. Cæsareas aquilas sequi. Hesperii valida arma ducis, quem Turca dirus Romani memor nominis non potest non metuisse. Cæsaris arma superbi. Virtutis horror Scythicæ, qui Threicias fariſſas arcet orbe Christiano.

CAIN.

Fraterni funeris auctor. Acer ad arma cruenta puer. Notus feritate Cainus.

CALCEVS.

Vincla pedum. Pellis. Aluta. Cingit aluta pedem. Nympha nuda vestigia. Nuda pedem. Non soleas fecit sutor. Taurea nudatis circundat tegmina plantis.

CALIDVS VALDE.

Dum calet, & medio sol est altissimus orbe. Tantos non sustinet æstus. Insensos avertere æstus. Æstus gravis. * Radiis solaribus ustus. Hyperione tostus Phœbeæ lampade adustus. Flamma incensus Titaniâ. Calorificæ torrida signa canis me gravant. Æthei vapores.

CALIX.

* Carchesia Bacci. Patera gemmis auroque gravis. Crateres auro solidi, spumantia cymbia lacte. Capaciores affer huc puer scyphos. Pocula fagina; cælatum divini opus Alcimedontis. Nati in usum lætitiæ scyphi. V. *Poculum.*

CALOR.

Rabidi potentia solis. Cum ager exustus morientibus æstuat herbis. Sole sub ardenti. Cum terræ ardore dehiscunt. V. *Æstas.*

CAL-

CALVMNIARI.

Dicere, facere convicia alicui. Mordere dictis, dente Fundere convicia. Dicere crimina, verba proterva. Ingerere maledicta alicui. Incessere, vexare dictis. Lædere linguæ petulantia. Jactare crimina, convicia. Proscindere carmine aliquem. Dira precari. Canere dira capiti. Facere crimina ficta. Dicere verba aspera, impia. Solvere in Deos ora.

CANCER.

Octipes Concava littorei brachia cancri. Cancer curvans brachia concava. Octipedis cancri terga sinistra time. Concava littorei fervebant brachia cancri.

CANERE.

Dulces cantare modos. Concentibus aëra æthera mulcere. Edere ore modos. Carmen sonare, resonare. Modulari voces avena. Dicere carmina. Reddere verba carmine. Dare cantus. Presso gutture voces ingeminare. Obloquitur numeris septem discrimina vocum. Canoros dare per colla modos. Inflare calamos. Cithara personare. Numeros intendere nervis. * Ferit aurea sidera cantus. Gutture blandisono fundere dulce melos. Sirena canendo vincere. Non doctius Orpheus, aut canat Amphion. Cantu rapere animos. Me mihi sustulerant carmina blanda lyræ. Argute ferire citharę fides. Condimentum inferre septem artium liberalium. λιγυρῶς κλάζειν ξυθὸν μέλος, Minurizare.

CANIS.

Turba canum. Aspera turba canum. Turba Dianæa. Tutela Dianę. Comites sedula turba canes. Vigiles provida turba canes. Turba canum circumsona. Canes quibus est audacia præceps. Ora proterva canum. Ora canum hostilia. Venandi sagax virtus, viresque sequendi. Naribus acres. Velocis Spartæ catuli grandesque molossi. Fulvus Lacon amica vis pastoribus. Latratores Molossi, Resonant canum latratibus aurę, & aures. Odora canum vis. Ichnobates, Melampus, Pamphagus, Dorceus, &c. *canum nomina ex Metamorphoseon.*

CANITIES.

* Cani, cani capilli, nives capitis. Tempora tristibus obsita canis. Turpes in vertice cani. Velant cava tempora cani. Cani capilli haud afferunt prudentiam. Flores senectæ. Plurima mento canities inculta jacet. Canities veneranda.

CANNA, ARUNDO.

Quam stridentes agitant crebris flatibus Euri. Mota, quassa, concussa, agitata, vibrata ventorum flabris. Quæ ventis agitata tremit. Prætexens viridis ripas. Calamus agrestis, tenuis, palustris. Crescens paludibus. Quam alta palus habet.

CAN-

CANTVS.

Carmina vocum. Dulce melos. Carmen vocale Mulcendas aptus ad aures. Concensus vocis. Moduli, dulces, blandiduli, dulciſona, tremuli, harmonici, flexanimi, melliflui. Canor dulcis.

CAPELLA.

Hædorum mater. Inter greges conſpicienda. Capellæ hirtæ Barbigera. Cornigera.

CAPER.

Virque paterque gregis. Vir gregis ipſe caper. Capri terga bicornis. Caper trux. Πόσις αἰγῶν, maritus caprarum.

CAPILLVS.

* Cæſaries. Coma. Crinis. Capillitium. Pili. Flavo crine decorus. Odorati capilli in humerum utrumque fluentes: Molles flagellant colla comæ. Myrrha cæſaries madens. Collo ſparſi ſine lege capilli. Non Arabo noſter rore capillus ollet. Lenit albeſcens animos capillus. Capilli in cirrhos aptè torti. Pulchrior auro cæſaries. ἄνθεα κόμης. Flores capitis.) Crines flavicomi, auricomi, decentes, graciles & lanuginis inſtar. Dociles, & centum flexibus apti. Coma nitida, prolixa, culta, pendula, fragrans, ſpirans odorem.

CAPILLI DEMISSI.

Perfuſa humeros capillis. Cæſariem effuſæ nitidam per candida colla. Spectar inornatos collo pendere capillos. Dare comam, diffundere ventis. Ire crinibus paſſis. Mœſtas ſoluta comas. Crines fluentes.

CAPILLOS PECTERE.

Comere, exornare caput. Diſponere, colere, formare capillos. Componere comas. Comere crines. Deducere crines pectine. Colligere crines incertos. Ponere comas arte. Ponere crines in ordine, in ſtatione. Reſtituere turbatas comas.

CAPRICORNVS.

Capricornus aquoſus, imbrifer, tropicus, cauda cornuque minax. Sidus capricorni. Corniger hircus. Cornua Capri. Salſi gurgitis hircus. Æquoris hircus. Corniger alti æquoris.

CAPTIVVS.

Corpora capta. Vincula gerens cervice. Sub juga miſſus. Captus ab hoſte. Vincla pati. Gemere plagas ſuperbi victoris. Indutus laqueo, in plagas lapſus. Cui livent colla catenis. In caſſes præcipitatus, tentus laqueis, vel compedibus, vel boiis. Carcere preſſus. Vinctus colla catenis. Arctiſſima cuſtodia claudi, in qua non juvat multo ſtipari milite circum, & cuſtodes habere corporis.

CAPVT.

CAPVT.

* Vertex, apex, calvæ ſumma Arx hominis, luminibus decora, inſtructa ſenſibus. Secuit ſimul utraque tempora ferro.) Capitis diſcrimina puri. Cæſarie denſum. Caput intonſum, canum.

CAPVT AMPVTARE.

Auferre caput enſe. Jugulum mucrone reſolvere. Avellere caput humeris. Obtruncare, detruncare caput. Avellere, revellere caput. Abrumpere, reſecare cervicem. Incidere gulam. Caput cervicibus abſcindere. Colla ſecare gladio. Caput à cervice revellere. Pœnas cum ſanguine poſcere. Ferire cervicem ancipiti ferro.

CARCER.

Sollicitus, mœſtus, ſqualidus, tenebroſus, abſtruſus, horrendus. Triſti ſqualore, fœtore repletus. Altæ fauces rigidi carceris.

CARCERE MVLTARE, &RI.

Vinclis & carcere frænare, cohibere. Clauſus tenebris & carcere cæco Solidis includere teſtis. In vincla conjicere. Addere captivis vincula. Innectere, impedire vinculis. Domare, coërcere vinculis. Vincire, religare, compeſcere catenis. Onerare colla catenis. Vincula dura pati, ſubire, ferre. Vincire compedibus. Subjicere colla catenis. Tenere, adſtringere, circumdare catenis colla. V. *Captivus.*

CARDINALIS.

* Purpurei decus illuſtre Senatûs. Ordinis cardinei lumen. Romani Proceres petaſato vertice, rubeaque toga conſpicui. Atlantes Eccleſiæ.

CARERE.

* Egere, inopem eſſe. Cui aliquid deſit. Qui re aliqua viduatur, privatur, orbatur. Hoſte carens regio, bellique immunis. Agri paſtoribus orbi. Ætis egens nullo eſt in pretio. Alterius qui ſpectat opem, quem turpis egeſtas ſprevit. Lite caret, quiſquis uxorem non habet.

CARMEN.

Verba clauſa modis. Verba condita numeris. Verba coacta in pedes. Modi impares. Numeri diſpares. Numerus gravis. Mæonius, pro Heroico. Modi teneri vel impares. Elegi leves, undeni pedes pro Elegiaco. Sophocleus cothurnus, pro Tragico; Lyra pro Lyrico. Lyra culta, Aonia, Pecten pro eodem. Carmen arundineum, pro fiſtula. Carmen Euboicum pro vaticinio. Verba metricis modis juncta, ligata. Heroo pede ſtructum, gracili, vel tenui vena vinctum. Ab ipſis dictatum Muſis, Ex Hellicone natum. Pectora mœſta

levans

levans ſuavibus numeris. Securæ mentis opus. Metrica verba. Carmina arata diſparibus modis. Carmina vacuæ mentis opus. * Metrum, epos, oratio metrica, ligata, vincta, mentis opus motæ, quam vis enthuſiaſmi concitat. Sanus furor Carmen pauci faciunt, pauciores intelligunt. Pind. Μεμιγμένον μέλι λευκῷ σὺν γάλακτι.

CARNIFEX.

* Tortor cruentus. Qui torquet membra reorum, & verum prodere cogit. Lictor horrendus, in pœnas ingenioſus. Ferro tremendus adminiſter judicis. Qui membra fidiculis torquer. Vel ſolo horrendus nomine carnifex, fas atque rectum rebus humanis intereſſe ſuppliciis cogit.) Truculentus, horrendus, crucians, diſcrucians corpora. Quem metuit ſceleratorum mala turba nepotum. Plectens ſæva facta ſceleſta manu. Cujus ad aſpectum facies funeſta latronis pallet. Dans multos gladio nigras Acherontis ad umbras.

CASA.

* Tugurium. Vilis caſula. Congeſtum cæſpite culmen. Aggeſtum ſtramine tectum, humile, obſcurumque aſpectu, luto paleaque maceriâ ſtructâ. Parietes lento vimine texti. Magalia, vel mapalia ſordida, ruſticana, E ramis frondea facta caſa. Stramine tecta caſa, fores humiles, tectumque puſillum. Domus ſterili junco cannaque intexta paluſtri. Lares agreſtes. De cannis ſtraminibuſque domus, quam faſtus & ambitio ſubire non ſolent, regum tutior baſilicis.

CARTHAGO.

Urbs antiqua fuit, Tyrii tenuere coloni, Carthago Agenoris urbs. Tyrias olim quæ verteret arces. Ad urbem Sidoniam puer ire parat.

CASEVS.

Lactis maſſa concti. Preſſi copia lactis. Meta ultima cœnæ. Lac mihi ſemper adeſt niveum, pars inde bibenda ſervatur, partem liquefacta coagula durant.

CASSES, V. Retia.

CASTOR & POLLVX.

Fratres gemelli. Leda nati. Fratres Helenæ. Amiclæi Tyndaridæ fratres: hic eques, ille pugil. Facundæ ſidera Ledæ. Gemini cœleſtia ſidera fratres. Ledæi fratres. Ledæi concordia ſidera fratres.

CASTRA.

Hoſtilia, horrida, hoſtica, Martia, ſæva. In tuto locata loco. Multo referta milite. Tentoria erecta, poſita. Fixa mediis campis. * Longa cohortes explicuit legio. Miles ſe campo arduus

arduus infert. Campo micat agmen aperto. Castra late loca-ta milite complent. Castra premunt muros.

CASTRA LOCARE.

Ponere castra loco. Metiri, figere castra. Considere castris. Extruere castra. Credere castra campo.

CASTRA SEQVI.

Arma vel castra sequi. Acies, agmina sequi. Horrentia Martis arma sequi. Militiam tolerare sub aliquo magistro.

CASTVS.

Laude pudicitiæ celebris. Castum servare cubile. Se purum conservare. Animo & corpore castus. Non tactus blanda libidine. Quem vana libido non agit. Turpia lascivi fugiens consortia cœtus. Non succumbens libidini. Nulla Veneris præmia nosse. Rudis ad Veneris furtum. Me natura pudicum fecerat, & casto pectore durus eram. Apes nec concubitu indulgent, nec corpora segnes In Venerem solvunt. Thalami expertem vitam degere. Servans illibatam pudicitiam. Nec oculo quidem de corporibus speciosis quidquam delibans. Cœlesti assimilis genio, quem nulla libido titillat. Altera Penelope, atque Hippolytus alter.

CASTA PVELLA.

Virgineo nunquam corpore passa virum. Casta animo & corpore casta suo. Rudis conjugii. Venerem jocosque calcans. Sine vulnere famæ vivens. Rustica sim sane dum non oblita pudoris. Dumque tenor vitæ sit sine labe meæ.

CATENAS INIICERE.

Circumdare vincula plantis. Vincire æneis, ferreis nodis. Vincire, ligare ferreis vinculis. Teneri, coërceri, domari, vinciri, onerari catenis. Capi catenis.

S. CATHARINA.

Eximium Catharinæ decus. Regia progenies. Costo sata rego. Nata unica Costis. Heroas orantes pro religione Deorum Quæ vicit. Floruit ingenio, formâ, facundia, in annis pubertatis adhuc, majorque evasit in horas.

CAVSA, MATERIA, & FINIS.

* Rerum origo, rerum semina prima. Prima mali labes. Cujus ergo fit aliquid, *id est*, finis. Quæ causa subegit hoc patrare nefas. Causa caputque mali. Quod movet ut facias.) Sufficiēs, honesta, probanda, certa, vera, pia, indubitata, latens, non apparens, non satis liquido cognita. Ex difficili cognita. Tristis, miserrima, dolenda, silenda, pudenda, invidiosa. Causas innectere. Causas ne quidquam nectit inanes.

CAVSIDICVS, & CAVSAS AGERE.

* Causam clientis agere. Agere patronum. Raucos causidicos-

fidicos exercet. Patronus causidicusque rei. Qui linguam causis acuunt, qui civica jura respondere parant. Rixosi natus ad arma fori. Actitare causas. Qui regit ore forum. Rabula, pro inepto, & rixoso causidico, qui vendit, vel locat improbus ires. Causas agit Cicerone disertius ipso. Causidicus optimus componere leges.

CELEBRARE.

Celebrare dictis. Celebrare per orbem. Cantare nomen alicujus in orbe. Virtutem extendere factis. Celebrare multo sermone. Ire per laudes alicujus. Egregiam laudem referre. Ad cœlos evehere. Aliquem insigni laude ferre. Tollere in astra. Insurgere in laudem alicujus. Indulgere laudibus alicujus. Dare munera laudum. Dicere praconia laudum. Carminibus vives tempus in omne meis, Carminibus semper celebrabere nostris.

CELEBRIS.

Magnum & memorabile nomen. Hinc usque ad sidera notus. Fama super æthera notus. Clarum nomen gerens merito honore. Titulo magnus honore sui. Clarum nomen adeptus. Perpetuo honore vigens. Insigni clarum nomen honore ferens. Hesperiis notus & Eois, cujus nomen honosque decusq; manebunt. Nobilis, & fama multis memoratus in oris. Quo non præclarior alter. Cujus fama, facta mori nescia. Cujus fama celeberrima totum pervolat orbem. Quem fama facti effert. Celebri cantatus fama per orbem. Vide *Vir excellens.*

CELERARE. V. Accelerare.

CENTUM.

Decem decies. Sæculum, annorum centuria. Bis lustra decem, * Vigesima Olympias.

CERBERUS.

Canis trifaux, triceps, trilinguis, triformis. Canis vipereus. Canis tergeminus. Medusæus. Cerberus ore stridet. Canis anguinea redimitus terga caterva, Cui tres sunt linguæ, tergeminumque caput. Qui tribus infernum custodit faucibus antrum. Janitor orci. Infernæ janitor, portitor aulæ.

CERES.

Frugum mater, genitrix. Diva potens frugum. Cincta tempora spicis. Præbens plena spicea serta manu. Quæ primo instituit mortales vertere terram ferro. Spicis tenues redimita capillos. Quæ prima coëgit colla jugis supponere tauros. Quæ prima solum unco movit aratro. Fertilibus quæ vestit frugibus arva.

CERE-

CERVISIA. V. Zythus.

CERVVS.

Velox, vivax. Pavidus formidine. Corniger. Celsus in cornua. Cervi currum subiere jugales. Cervus erat forma præstanti, & cornibus ingens.

CESSARE.

Intermittere. Absistere. Claudere rivos. Hoc sat erit. Quo musa tendis? Desine pervicax. Sed tu desine plura puer. Suos requierunt flumina cursus. Pendent opera interrupta. Brachia remittere: Æquâm fumantia solvere colla. Cœpta quies operum est. Finem imponere labori. Sistere opus. Intermittere laborem. Cessat opus. Desine laboris.

CHAOS.

Massa. Congeries. Rudis indigestaque moles. Confusa sine ordine moles. Globus sine imagine moles. Pondus iners. Cæcus acervus. Chaos antiquum, ingens.

CHARITES. V. Gratiæ.

CHARON.

Portitor inferorum. Stygiæ navita turpis aquæ. Hominum qui trajicis umbras. Cui plurima mento. Canicies inculta jacet.

CHARYBDIS.

Irrequieta. Navibus inimica. Navibus saturata. Panchæa, Zanclæa. Vomens ejectas aquas. Metuenda. * Implacata.

CHIRON.

Biformis. Semivir. Semifer. Flavi corpore mistus equi. Phillyrides. Phillyrius heros. Armatus arcu. Æacidæ præceptor. Qui citharâ perfecit Achillem. Bis septem stellis cinctus corpora.

CHRISTIANI.

Christicolæ. Christiadæ, Christiadum populus. Christi cultores. Soli jurata Ecclesia Christo, *vide*, Deum timens. * Gens sacra Christo. Fortunata piorum agmina, quæ duce & auspice Christo vincunt Tartareos hostes. Electa cohors, quæ Christi militat armis. Gens, quæ reliquis collata gentibus orbis constat in antithesi, dum sequitur, quæ fugienda putant cæteri: fuitque quæ reliqui studio magno affectuq; sequuntur. Nos genus electum Christi.

CHRISTVS.

* Virginis intactæ natus. Æterno proles æquæva parenti. Verum de numine numen. Omnigenum meta ultima rerum. O flumen amoris! O fons æternæque spei pelagusque salutis. Dei indubitata propago. Omnipotens Verbum finisque & originis expers. Virgineus partus, magnoque æquæva parenti

genies, obstructi quæ portas reseravit Olympi. Æterni patris unica proles. Salvator humanæ gentis. V. *Deus Filius.*

CHRYSOSTOMVS.

Nomen ab aurato traxit Chrysostomus ore. Aurea magnus habet vere Chrysostomus ora. Os sacrum ex auro scilicet ille gerit.

CIBUS.

Epulæ, dapes, esca. Ora juvans. Minimum sumunt ora coacta cibum. Cibus utilis ægro. Parant epulas potandaque vina ministrant.

CICATRIX.

Vetus, malesana. Veteris vestigia pugnæ. * Signa pugnæ.

CICERO.

Romani maximus auctor Tullius eloqui. Eloquii pater. Diserissimus Romuli Nepotum. Roma patrem patriæ Ciceronem libera dixit. Unica sollicitis quondam tutela salusque. Ille senatus Vindex, ille fori, legum rituque togæq; patronus.

CIRCUMCIDERE, V. Præputium.

CIRCUMDARE,

Cœtu cingere locum aliquem. Obscuro aëre septus. Cinctus amictu. Terram amplectitur orbis. Circuit omnem Italiam. Concludere sulco, Limbus obibat Auruncus. Claudere circum. Indagine cingere saltus. Undique circumfundi. Circumdant æquora terram. Undique colles incluserè cavi. Undique densa urbem cingere corona. Silva coronat aquas cingens latus omne. Oceanus totum amplectitur orbem. Inane cingit orbem.

CITO.

* Haud mora, continue, mox, confestim, illico, repente, extemplò, protinus. Nec tempora distulit ira. Vox subita audita est. Haud segniter ille moratus.

CIVIS.

Consors urbis. Consors patriæ. Par populi.

CLAMARE.

Intempestivos edere ore sonos. Onerare clamoribus æra, æthera. Incendere cœlum clamoribus. Voces tollere ad astra. Clamorem ad sidera tollere. Implere auras clamore. Ingenti se clamore ferebat. Dare, tollere clamorem. It clamor cœlo. Sublatus ad æthera clamor. Fertur ad astra sonus. Clamor saxa ferit. Perit ardua sidera clamor. Implere clamore vias. Exoritur vario certamine clamor. Magno clamore fremebant. Clamore incumbere magno. Resonat clamoribus æther.

CLAV.

CLAVDERE.

* Compagibus actis tenere. Claudere septis. Ædibus includere. Horrentibus umbris occulere. Corpora furtim includunt cæco lateri. Aditum fracti præstruxerat obice montis. Obdere fores. Obice firmo claudere portas. Soli desiderio relicta res est, impervia, inaccessa.

COCLES.

Lumine captus altero. Luscus. Desioculus. Monophthalmus.

COENA.

Multis cibis, lautis epulis opulenta. Magnæ convivia cœnæ. Dubiæ convivia cœnæ. Vide *Convivium.*

COENA DOMINICA.

Bis sex cum sociis epulatus nocte suprema, Insolitasque dapes, insuetaque pocula mensis intulit. Hoc est corpus, ait, meus hic de vulnere sanguis Fundendus. Vita piis erit, atque eadem mors sontibus esca. Supremæ inter solemnia cœnæ. Ante aram lustrati animis libamina sacra Accipimus.

COETUS.

Turba frequens, numerosa, tumultuosa, multa crepans. Turba virûm, densissima Corona.

COGITARE.

Animo versare. In pectore versare. Secum corde volutare. Animo secum peragere. Multa suo cum corde putare. Multa movere animo. Exigere, agitare animo. Repetere. Reputare. Revolvere secum. Exigere, requirere, trutinare secum. Animum nunc huc celerem, nunc dividit illuc. In partesq; rapit varias, perque omnia versat. Animum nunc hùc, nunc illùc volvere. Animo nunc huc, nunc fluctuat illuc. Aliquid secum referre. Volvere sub pectore. Diversæ vocant animum in contrariâ curæ. * Per noctem plurima volvere animo. Tacitus secum ipse volutat. Animus mihi fulminis instar præceps agitur, perque omnia versatur; mox petit Eoum; mox qua soa vergit in undas, Ωκύτερον λελίζεν ἐρινὺς Velocem circumagere mentem.

COGNOSCERE, V. Intelligere.
Colligere flores, V. Legere.

COLLVM.

Spumantia solvere colla. Colla reflectere. Deficere sibila colla. Cæsariem effusæ per candida colla. Qua cervix humeros continuata tegit. Superare capite, & altis cervicibus. Fulva cervice Leæna. Spatium colli.

COLONIA.

Agrippina vagi Regina Colonia Rheni, Nobilis & priscis

sota referta Deis. Conveniens urbi nomen Agrippina dedit. Quę tres ostentat clypeo coronas.

COLVMBA.

Dilecta Veneri. Expers fellis. Chaonia volucris. Ales Chaonis. Oscula dans cupido mari. Accipitrem metuens trepidantibus alis. Cythereia ales. Idalia volucris. Hanc sedem primo cythereia condidit ales.

COMEDERE. V. Edere.

COMETES.

Stella comans. Flammi ferum trahens spatioso limite crinem. Horrens crine sanguineo. Stella micans, fulgens, radians igne diro. Conscius ingentis mali. Arguens è cœlo funera, bella, necem, plurima mala, tristes clades. Nuntians summi numinis iram.

COMITARI.

Lateri alicujus adhærere. Cingere. Magna stipare caterva. Sectari. Comitari gressu. Comes ire. Comitem se addere. Sit comes, & longe servet vestigia conjunx. Pone subire. Sequi aliquem non passibus æquis. Observata alicujus vestigia sequi.

COMPARARE.

Assimilare grandia parvis. Parvis componere magna. Grandibus uti exemplis in parvis. Noctis avem conferre cum Iovis armigero. Componere canibus catulos, & matribus hædos. * Quis hunc Deo compararier ausit? Æquare jacentia summis. Superis hominum conferre labores fas licet. Aptari magnis inferiora queant.

COMPARANDI FORMVLÆ.

* Qualis Apes, vel apis. Quale manus addunt ebori decus. Lupi ceu raptores. Veluti qui sentibus anguem pressit. Haud secus Androgeos. Rupto ceu quondam turbine venti confligunt. Ac veluti ingentem formicæ farris acervum cum populant, *&c.* Haud secus, *&c.* Utque leves stipulę, *&c.* Non aliter quam qui, *&c.* Haud secus ac moles. Ut cum late broso in pumice pastor. Non secus atque olim tonitru. *In his* Olim *&* Quondam *ornatus causa adjiciuntur.*

COMPONERE CARMEN, & carmine laudare.

* Erigere, corrigere carmen. Premere, stylum vertere, jugulare, reponere, sarcire, expungere. Iuvare carmen, explere carmen hians, supinum, languidum, fluens. Numen supremum canere. Deum carmine dicere. Deum magno ore sonare. Versu Deum prosequi. Deum dicere. Syracosio ludere versu, *id est*, carmine bucolico. *Majores* majora sonent, nos parva canemus.

mus. Operosa parvus carmina fingo. Chartis tradere victuris legenda virûm clarorum acta. Te alii concinant majori plectro. Aliquem gracili laudare camœna. Pindaricis contendere plectris, &c. carmen grandisonum facere. Vix mea tuas decorant carmina laudes. V. *Laudare.* V. *Canere.*

COMPREHENDERE.

Complecti animo, mente. Mente assequi. Complector omnia verbis. Concipere. Percipere.

CONARI.

Captivus patrios tentat adire focos. Tentat prævertere amore Affectare aliquid. Viribus eniti. Omnia conando docilis solertia vincit. Magno molimine tentat. stupuêre patres conamina tanta. * Instare atque omnes impendere curas. Obnitendo haud cedere. Acrius incumbere. Majore nixu aggredi. Toto corpore niti. Contentoque animo simul, ac corpore niti. Hac omnes vertite vires. Incontenta mens nihil præclarum elicit, *id est*, non contenta instar nervi. *

CONCIONARI.

Commemorare jussa verenda summi Dei. Docere oracula sancta legis. Cœlestia jussa docere. Fidei pia verba sonare. Monstrare iter ad sidera cœli. Proponere mysteria sacri verbi. Illustrare dogmata Christi. Sacra salutiferi Christi dogmata spargere per orbem, munere facundæ linguæ.) Quantus ab ore lepos, quam dulcis plena suadę copia flexanimæ, qualis ab ore sonus, dum nunc horrendo fulmine verbi reddit attonitos, nunc dejectos blandis erigit alloquiis. Hiberno rapitur torrentius imbre. Quod flumen divitis ingenii. Ora divinis calefacta flammis accendunt turbam.

CONCIONATOR.

Tractans mysteria sacra. Faciens negotia rerum divinarum. Præco verbi Dei. V. *Parochus.*

CONCITARE AD LAVDEM.

Laudum spe pellicere aliquem. Simulare, incitare ad laudem. Acuere stimulis aliquem. Agere aliquem in altum. Concitare, impellere stimulis. Accendere, incendere, inflammare.

CONCORDIA.

Placidi numen opusque Dei. Lauro nexa comas. Connectens, ligans pectora, corda. Socians, consocians, jungens, uniens, concilians mentes. Tenens & regens cœli, & soli machinam. Vide *Pax.*

CONCVLCARE.

Pede premere, terere, subigere. Pede ferire sola. Ungula quem proculcat equi. Sparsas pedibus proterit esças. Sub pede colla superbus victor premit. Casos calcare

duces. Pedibus superbi pressabat colla tyranni.

CONDEMNARE.

Agere reum criminis. Damnare crimine. Peragere reum. Addicere morti. Facta alicujus decreto senatus damnare. Demittere neci infando judicio.

CONFABULARI.

*Fallere blandis sermonibus horas. Dare jucundis tempora pauca jocis. Animum remittere dulcibus lepidisq; colloquiis. Ad se per multa vagando joca redire, quum nimis intentus animus, ac distractus curis fuit. Se sibi reddere blandis colloquiis.

CONFIDERE.

Suis fidere regnis. Delinat claris quisquam confidere rebus. O forme se puer nimium ne crede colori. Fidens animi, atq; in utrumque paratus. Ingenium vultu stat que cadit q; tuo. Niti Thesea fide. Humanis nulla est fiducia rebus. Nulla est fiducia capto. Cernis quæ Rutilos habeat fiducia rerum.

CONFLIGERE.

* Concurrere. Audetque viris concurrere virgo. Confertos audere in prælia vidi. Confligunt venti pariter. Frontibus adversis concurrere. Congrediturque ferox Pedæ pæ junctus erat. Pro cursu rapido conjectis eminus hastis invadere Martem. Concurrere cominus hosti. Vi gerituri res. Mutuis semet vulneribus conficiunt. Alternis sæviunt plagis.

CONGRATULARI.

* Bene vel faustum precari. Gratulor auspiciis felicibus uso. Gratantum resonabat vocibus æthra. Gaudere cujuspiam gaudium.

CONGREGARE.

Cogere viros. Cogere pecus. Glomerare manum virorum. *Contrahimusq; viros. Socios in cœtum advocare. Lato complerant littora cursu visuri Æneadæ. Undique conveniunt Teucri mistiq; Sicani. Complere agmine ripas. Undiq; collecti coëunt. Olli convenere, fluuntque ad regia plenis tecta viis. Compellere greges in unum. Magnum mistæ glomerantur in orbem. Densum misceri. Concursu accedere magno.

CONIICERE. v. Jaculari.

CONIVNGERE.

Calamos cera conjungere plures. Coire in unum. Inter se coüisse viros.

CONIVGIVM.

Torus. Debita jura thori. Tædæ jugales. Tædæ pudicæ. Thalami fœdus. Conjugale fœdus. Sociale fœdus. Fœdera lecti. Sacra jugalia, marita, socialia. Jura jugalia, conjugalia, socialia.

cialia. Jura sacerrima lecti. Hymenæus promissus. Lecti socialia jura. * Socii consortia lecti. Connubiale jugum. Casti jura marita tori. Faces maritæ.

CONIVGII FIDEM SERVARE.

Connubia servare. Matrimonii fidem non fallere. Servare fœdera lecti.

CONJVGIVM VIOLARE.

Juncti rumpere vincla tori. Jugale solvere fœdus. Lædere fœdera socialia. Violare jura mariti. Fidē temerare maritam. Fallere jura tori. Thalamos violare. Cubile temerare. Sacra mariti polluere. Tendere retia lecto. Conjugii gratia sumpta perit. Conjugii vincula nulla pati. Deserere fœdera lecti.

CONJVGIVM PROMITTERE.

Promittere torum, connubia. Dare jura tori. Facere conjugii spem. Dare spem tori. Jungere toro. Thalami fœdera jungere. Connubio jungere. Dignari tæda. Invitare ad tædas. Parare socialia jura. Dare nuptui.

CONIVGIVM INIRE.

Connubium, thalamum inire. Coire jure tædæ. Coire toro sacro. Jugali tæda accipere. Recipere thalamo. Recipere in tori partem.

CONIVGIVM ODISSE.

Connubia fugere. Tædas exosa jugales. Negligere conjugii usum. Accessus viriles refugere. Refugere contactus viriles. Concubitus fugere.

CONQVERI. V. Queri.

CONSANGVINEVS.

Consanguinitate propinquus. Sanguine conjunctus. Turba consanguinea. Consors generis. Genitus de sanguine. A sanguine primus, tertius. Gradu sanguinis propior. Et consanguineo toties data dextera Turno. * Cognato sanguine vinctus. A stirpe fuit geminis conjunctus Atridis. Sunt affinia vincula nobis. Sanguine cognato juvenis tibi. Proximitas est inter nos.

CONSENTIRE.

Congruere, esse unanimem. Idem omnes simul ardor habet. Mens omnibus una sequendi. Uno omnes simul ore frem̃ebant. Assensere omnes. Non adversari. Annuere. Dicta alicuius voce probare. Deus ore sereno annuerat. Consonat assensu populi regia.

CONSERVARE.

Luce sedet custos, aut summi culmine tecti, Turribus aut altis. Dii patrii servate domum, servate nepotem. Portum statione tenere. Me penes hujus rei tutela manet. Adium custode coronat. Patriæ curam gerere. Late hinc custode tueri.

ueri. Sunt quibus ad portas cecidit custodia sorte. Tutos servare aggere muros. Servare vices statione relicta. Fidusque ad limina custos Vestibulum in somnis servat noctesque dies que.

CONSIDERARE.

Supponere ingenio quod ante oculos est. Perpendere, ponderare, trutinare. Animo volvere, versare, agitare, revolvere. Animo tractare. examinare. V. *Cogitare.*

CONSILIUM.

Forte piumque. Sapiens, mite, multæ callididitatis, fidele, salubre. Succurrere salubri consilio. Consilium magnum cogere inter alta mœnia. Consilium vocat divûm pater, atque hominum rex. V. *Consulere.*

CONSOLARI.

Dare, præstare, præbere, ferre solatia. Adhibere solatia. Dicere solantia verba. Reddere solacia menti. Verbis consolantibus levare. Relevare tristem dulci sermone dolorem. Solando lenire dolorem, & dictis avertere curas. Demulcere mentem ægram solatiis. Solari jacentem. Curas demere dictis. Lenire dictis animum. Permulcere pectora dictis.

CONSTANTIA.

Constans & firmus animus. Constantia firma, immota, immobilis, stabilis. Moveri Nescia. Cui vultu coma est gravitas immota sereno. Sors tam tum constans in levitate sua est. * Mens Nescia flecti. Justus & tenax propositi. Qui metus omnes subjecit pedibus. Quem non sententia vertit. Qui petstat fixusque manet. Est enim fixum immotumque, Qui nullo flectitur. Immotum potis est tenere vultum, terga fortuna dare nescit, & ullis frangitur haud minis.

CONSUETUDO.

Longa assuetudo. Venit in hos animos aliquid de more vetusto. Mactant lectas de more bidentes. Hos ex more dapes imposuit. Virginibus Tyriis mos est gestare pharetram. Ritus ut à prisco traditus exitat avo. * Suetus erat.

CONSUL.

Cujus consilio Resp. crescit. Summum in urbe decus. Quem penes urbanarum sunt fastigia rerum. Quem prima tenet communis cura salutis. Laudata cives ratione gubernans. Quo non gratior, quo non prudentior alter. Dignum Consule nomen habens. Vrbis fortitus habenas. Gerens impositum urbis onus. Regens, moderans populosam legibus urbem.

CONSULERE.

Succurrere salubri consilio. Opem ferre consilio. Consilium dare. Nec responsa potest consultus reddere vates. Consilium

silium summis Regni de rebus habebant. Hunc cape consiliis socium. * Consiliis est habitus non futilis autor. Vatum legumque peritos consulere. Suspensi Eurialum scitatum oracula Phœbi mittimus. Dei oracula supplex consulit. In dubiis responsa petere. Consulere in medium. & rebus succurrere tessis.

CONTEMNERE.

Hoc tibi pro vili, sub pedibusque jacet. Tu cave nostra tuo contemnas carmina fastu. Despicis ergo tuum (si fas est credere) vatem. Nec mu era parva respueris. Invenies alium, si te hic fastidit Alexis. Mu era non sperno. Discite justitiam moniti & non temnere Divos. Superba pati fastidia. * Sordent tibi muneta nostra. Sardoniis videor tibi amarior herbis. Horridior rusco, projecta vilior alga. Subjicere pedibus. Fastidire. Spernere ac putare parvi. Tristes alicujus iras atque superba pati fastidia.

CONTENDERE. V. Pugnare.

CONTENTVS PARCIS.

* Contentus qui sorte sua, vel Philippias opes æquat animis. Assuetus parvo, contentus modico. Me foeus exiguus, & tecta haud candida juvant, & fons vivus, & herba rudis. Auream quisquis mediocritatem diligit, tutus caret obsoleti sordibus tecti, caret invidenda sobrius aula. Vivitur parvo bene. Contentus tenui sa ino.

CONTRARIVS.

Infestus alicui. Si mens non leva fuisset. Adversa mente esse alicui. Fatis iniquis. Contraria flammis. Ex adverso pugnare. Constat ex antitheti natura rerum. Sunt discordia semina rerum. Infera sic superis, sic discimus humida siccis, Alba Nigris, æstum frigore, nocte diem.

CONTVRBARE AQVAS.

* Lacrymis turbavit aquas, obscuraque moto reddita forma lacus est. Mare volvit turbidus Auster, miscetque æstum. Sordet aquis egestus ab imo alveus. Crassus cœno & pulvere torrens.

CONVITIARI.

Fundere convitia in aliquem. Facere convitia alicui. Addere convitia dictis. Addere maledicta culpæ. Dicere mala alicui. Ludere Lingua. Jacere crimina ficta. Dira precari. V. *Calumniari.*

CONVITIATOR.

Momus, procax, ser, Zoilus, invidus, turpis, Cane pejor & angue. Blattis, tineisque nocentior. Dente Theonino rodens. Allatrans præconia famæ alterius. Vomens ore rapido venenum. Famæ violator alieni.

CON-

CONVITIVM.

Linguæ tela. Conviciæ culpę. Opprobriam. Aſpera verba. Verba ſuperba. Voces moleſtæ. Lingua ſuffuſa veneno. Calumnia, invida, ſubdola, ſemper in innocuos mores violenta. Ardeſcens odio pulchræ virtutis. Labe notare ſolens dignos laude viros. Qua peſtis non uſſa nocentior exſtat. Sæviſſima peſtis. Rodere ſuetum bonum nomen. Obtrectatio.

CONVIVIVM.

* Læti convivia curant. Convivia curas reſolvunt. Dapibus menſas onerabat inemptis. Epulis accumbere divûm. Accingere ſe dapibus. Domus interior regali ſplendida luxu inſtruitur. Strato ſuper diſcumbitur oſtro. Dapibus menſas onerant & pocula ponunt. Toris gaudent diſcumbere pictis. Fit ſtrepitus tectis, vocemque per ampla volutant átria. Extruere toros, & dapibus epulare opimis. Gens epulata toris. Lenzũ libat honorem. Magnifico inſtructa paratu convivia inire. Ruſtica mariteq; ex agro reduci dapes inemptas apparat. Ruſtici inter ſe læti convivia curant. Hilarare convivia. Convivium Perſico apparatu, *hoc eſt* ſplendidum. Inſtituere dapes. Viſcera toſta ferunt taurorum, Onerantque Caniſtris dona laboratæ Cereris, Bacchumque miniſtrant. Menſæ grata ſecundæ dona. τράπεζα ἐυτρεπὴς, menſa ſuaviter hilans.

COOPERTVS.

Tectus, velatus. Velat amictu ora. vultum velamine celat. nube cava amictus. Tegmen habet capiti. Purpureo velare comas, adopertus amictu. Purpurea velatus veſte ſedebat. Sidoniam picto clamydem circundata limbo.

COPIA. V. Abundantia.

COQVERE & COQVVS.

Torrere ignibus, carbonibus. Suppoſitum cineri panem ſociis parat. Pars in fruſta ſecant, verubuſque trementia figunt. Atque ita ſemineces, partim ſervantibus artus Mollit aquis, partim ſubjecto torruit igne. Cui ſua ſordentem pinxerunt arma colorem. Frixuræ, cucumæ, ſpurca patella, lebes.

COR.

Pectus. Præcordia. Inexpugnabile, levibus violabile telis. Fons vitæ. Fons caloris vitalis. Fons vitalis in medio pectore poſitus. Vires animo præſtans, media regione locatum. * Arx animi.

COR SPIRITV SANCTO ILLVSTRARE.

Afflare pectora ætheria aura. Luſtrare mentes lumine divini flatus. Colluſtrare corda ſacrato lumine. Contingere pectora. Cœleſti flamma. Accendere pectora cœleſti flamma.

Abſtergere

Abstergere mentibus nefandas tenebras & illustrare pectora dio lumine. Implere, movere mentes seu corda sacro numine.

CORNIX.

Invisa Minervæ. Garrula cornix. Novem sæcula passa. Sæclis vix moritura novem.

CORNV.

Arma quæ bos gerit. In cornua celsus. Cornu natum fronti. Cornu aduncum, in sua terga recurvum.

CORONA.

Honor frontis. Juncea vincla rosæ. Vernoque flore corona. Plectilis, nexilis, odora, odorata. Splendens, fulgens auro radiante. Caput exornans, decorans. Tempora cingens. Sertum. Corolla. Stemma.

CORONAM TEXERE.

Nectere, connectere, tereto pollice sertum. Texere mollia serta facili manu. Fingere, parare coronam. Flores intexere sertis. Jungere Vario flores in serta. Floribus è variis contexere sertum.

CORONARE.

Caput cingere, vestire corona. Imponere coronam. Serta dare capiti. Imponere serta comis. Innectere sertis tempora. Cingere flore caput. Ptæingere flore capillo. Redimire, devincire tempora sertis. Frondenti tempora lauro implicat. Pesta fronde revinctus. Velare tempora myrto. Populea velatur fronde juventus. Molli fluentem crinem fronde premit. Viridi advelat tempora lauro. Mollibus intexere caput sertis.

CORPUS.

Corporis artus. Pondus corporis. Corpus venerabile. ingenuum, patiens laborum.* Mortale lutum. vide *Cadaver.*

CORRIGERE.

Lima mordacius uti. Pungere errata doctis lituris. Reddere, radere, incudi. Vocare ad judicium limæ. Defuit & scriptis ultima lima meis. Manus ultima cœpto defuit.* Emendare jocos una litura potest. Carmen debet multa dies & litura coërcere, atque decies castigare ad unguem perfectè. Oportet versus male tornatos incudi reddere. Sub judicium singula verba vocare.

CORRIGERE SE.

Vivendi mores perversos linquere. Exuere. Melioris vitæ modum agere. Convertere vitam in melius. Delicti agnoscere culpam. Transactæ vitæ crimina, delicta, peccata dolens.

CRAS.

Ubi Craſtina Aurora referet lucem ſolitam. Craſtino ſole oriente Craſtina die veniente. Luce craſtina reddente viciſſim rebus colores. Cum Craſtina dies luſtrabit lampade terras. Cum ſol Craſtinus orietur. Cras ubi ſol radiis adduxerit horam primam. Ubi Craſtinus Phoſphorus rurſus ibit ab Eois aquis. Ubi Titan craſtinus ortus extulerit lucem. Lux cum primum terris ſe craſtina reddet. Cum primum craſtina cœlo lux aderit demiſſa.

CREARE.

* *Ex* nihilo facere. *Virg.* Canebat uti magnum per inane coacta Semina, terrarumque animæque mariſque fuiſſent. Qua ratione tener mundi concreverit orbis. *Ovid.* hominem divino ſemine fecit ille opifex rerum mundi melioris origo. Inde retinet cognati ſemina cœli. Nil ſemine eget apud Deum. Non tantæ Operum moles ſine Numine creari potuere. Ipſe dixit & creata, juſſit ipſe & facta ſunt, terra, cœlum, foſſa Ponti, trina rerum machina.

CREDERE.

Habere fidem alicui. Dare rei fidem. Addere fidem dictis. Pollicitam dictis Jupiter adde fidem. Illa fidem dictis addere ſola poteſt. Tarda venit dictis difficiliſque fides. * Si qua fides vatibus eſſe poteſt. Omnia credit dicenti. Sermones eſſe fideles non reor, *id eſt*, non credo. Dictis addere fidem. Credite dicenti mira, ſed acta loquar. An vatibus omnis eripienda fides? Fides rebus eſt addendu probatis. Fides circa id quod non vides. Experto ſi quicquam credis amico.

CREPVSCVLVM.

Prima nox. Dubia Crepuſcula lucis, Ultima pars lucis, primaque noctis. Tempus quod tu nec tenebras, nec poſſis dicere lucem: Sed cum luce tamen dubiæ confinia noctis. Inhoſpita tecta Tyranni ingredior, traherent cum ſera crepuſcula noctem. Inde domum redeunt ſub prima crepuſcula mœſti. *CREMARE. V.* Vrere.

CRESCERE.

Seſe attollere in auras. Caput inter nubila condere. Quantum vertice ad auras, tantum radice in tartara tendit. Prodit in ſummum ſeminis herba ſolum. Ingens exit ad cœlum ramus. Ad ſidera raptim vi propria nixi. Aſſurgere in auras. Emittere ad ſidera ramos. Vno nitens tollitur de cæſpite ſylva. De ſemine ſurgere. Sylva pullulat à radice. Solipibus exire ab imis. Quæ ſeminibus ſe jactis ſuſtulit arbos. Exiit ad cœlum ramis felicibus arbor. * Quædam arbores ſponte

ſponte ſua veniunt: quædam poſito ſurgunt de ſemine. Creſcit occulto velut arbor ævo fama Marcelli. Herba ſe tollit in luminis auras. Se lætus ad auras palmes agit.

CRIMINA.

Labes, culpa. Admiſſum. Delictum. Vitium. Crimen facti. Criminibus novis aliquē terrere. Domus ſcelus omne recexit. Et mihi jam multi crudele canebant Artificis ſcelus. Scelus exitiale his merſit malis. * Infandum Crimen nefaſque grave.

CROESVS.

Dives, Lydus. Opulentia Cræſi. Qui vitam captus ab hoſte tulit. Divitis audita eſt cui non opulentia Cræſi?

CROCODILVS.

Niliacus. Nilicola, horrendus, immanis, horridus, monſtrans, lethifer, exitioſus. Fictas, falſas, mentitas, non veras lacrimas fundens. Ore cruento. Corpore vaſto. Parat ore cruento Perdere te lacrymas dum Crocodilus agit.

CROCVS.

Ruber. Natus prope Cydnum. Rubri fila croci. Fila croci punicei.

CRVCIFIGERE.

Affigere, ſuffigere membra infami cruci. Sublimi trabe figere corpora. Sublimem tollere in celſam crucem. Diſtendere erecto ligno affixum, & perdere paulatim lenta morte. * Infami ligno ſuſpendere corpus. Horrenda gravius an quicquam cruce? Decuſſitæ arbori reos infligere. Crudele ſervorum ſupplicium. In cruce figere. In cruce fixus erat. Cujus in excelſa ſtat cruce noſtra ſalus. Supplicium quod manus pedeſq; nequitiæ inſtrumenta ligat, cœloque videndos educit miſeros. Membra perpenderunt curvato exanguia ramo.

CRVCIFIGI.

Suſpendi in *vel* ab arbore. Ferre pœnam infanda crucis morte. Diſtendi trabe dira. Morte ſubire ſupplicium trabis infandæ. Luere crudele ſupplicium trunco infando. Super trabe erecta ac robore in quo linquere mortales auras. Infando ſupplicio & morte duros finire labores. Arboris affigi plantas & Brachia trunco.

CRVDELIS.

Efferus, ferus, truculentus, immanis. Omni barbarie horridior. Nerone crudelior. Cum hoc Nero collatus mitis & clemens eſſe videtur. Quæ te lea, quæ te lupa, quæ te peperit tigris, immitis, implacate, omni durior ferro! Ante aſtuantis ponti vis effert, & ſævus horror expuit? Κακὰς ἀνὰ θρεμμὰ λεαίνης: nptobæ alumnus leænæ Λιβυσ-

ορος

ferreo animo præditus.) multa cæde cruentus. Cupidus cruoris. Gens sævæ avidissima cædis. Sanguine-gaudens. Tua sunt duro præcordia ferro vincta. In tenero stat tibi corde si. Lex. Gaudent perfusi sanguine fratrum. Nec visu facilis, nec dictu affabilis ulli. Fas omne abrumpens. Durum à stirpe genus. Quem nec longa dies, pietas nec mitigat ulla. Auctores saxa fretumque tui. Asperior quovis æquore. Sævior est tristi Busiride, sævior illo, Qui falsum lento torruit igne bovem, Quique bovem Siculo fertur donasse Tyranno. Te lapis & montes, innataque rupibus altis Robora, te sævæ progenuêre feræ. Natus es è scopulis nutritus lacte ferino. Et dicam silices pectus habere tuum.

CRUX.

Trabs funesta, infamis, probrosa, cruenta, funerea; lignum, stipes, trabs crucis. Cella, dira, alta arbor crucis. Transversum lignum, fatale robur. Salus hominum infanda trabe nexa pependit. Infami nunc liber ab orno Desiliat, si numen habet, vincla omnia rumpat. V. *Crucifigere.*

CUDERE FERRUM

* Ferrum exercere. Ingentem Clypeum informare. Excudere æra spirantia. Ardentibus coquere fornacibus æra. Gladios excudere. Ferrum in igne mollire, variasque dein ducere formas. Duris crepitant incudibus æra. Cyclopes properant fulmina lenis Massis. Taurini alii follibus auras accipiunt redduntque: alii tingunt lacu æra stridentia. Inter sese fabri tollunt brachia in numerum vi magna, & vertant ferrum tenaci forcipe. Ferrum retusum diffingere, *id est*, reformare. Ferrum adhuc candens à fornace sibilat in unda gelida. Ignipotens faber opera ad fabrilia surgit.

CULINA.

Fumida, fumifera, nigra. Parans epulas, Calens crebris ignibus. Ipsa dabit lautas uncta culina dapes. Alget adhuc nudo clausa culina foco.

CULPA.

Gravis, silenda, morte minor, non carens pudore. Nefas morte piandum. Culpam morte piare. Vacare culpa. Esse in culpa. Hoc nomine prætexit culpam. * Conscia mens mora solet exhorrescere fronde. Mens labe coinquinata. Haud culpæ obnoxius ulli. Supplicio culpa reciditur. Triste piare nefas. V. *Crimen.*

CUNICULUS.

Facundus, tener, hirtis pedibus. Omni mensæ pariens. Gaudens habitare effossis in antris. Antra colens latebrosa.

CUPERE.

CUPERE.

Capi cupidine alicujus rei. Fame vel siti opum teneri. Quod si tantus amor menti, si tanta cupido est. Unde hæc, ô Palinure, tibi tam dira cupido est? Quod si tantus amor casus cognoscere nostros. Turpi cupidine captus. Ferri nimia cupidine. Cupere atque ambire refugi. Non est mortale quod optas. Creverunt & opes, & opum furiosa cupido: & cum possideant plurima, plura petunt.

CUPIDO.

Inexplebilis, insatiabilis, furiosa, vesana. avara, lucri studiosa, malesana. Desiderium ingens, vehemens, ardens. Ardor habendi. Sitis ardens. Tantus amor laudum. Opes amor urget habendi.

CUPIDO ILLICITA.

Libidinosa, noxia, virtuti inimica, Pertentans pectora. Impatiens moræ. Ardens. cæca, res immoderata cupido.

CUPIDO DEUS FICTUS.

Volatilis, aliger, volucer, lascivus, ambitiosus, blandus, præpes. Vasto profugus orbe. Puer improbus. Natus patris summi qui tela Typhoea temnit. Idalius puer. V. *Amor.*

CUPIO.

Ingenti cupidine flagro. Me dulcis raptat amor. Sum avidus conjungere dextram. Ardeo nosse. Ardet animus. Ardenti mens impete fertur. Exarsere ignes animo. Miro est incensum pectus amore. Me gravis ardor habet. Sitis ardescit habendi. Est mihi mens incensa. Mens agitat hoc facere.

CURA.

Durum curæ genus. Cura insomnis, molesta, vigil, vigilans, anxia, irrequieta, sollicitans animum. Coquens animum. Turbans mentem. Stimulans præcordia. Vexans, crucians, saucians pectora. Corda fatigans. Vetans lamina dulcem carpere somnum. Latitans in sollicito pectore. Pulsans mordaci verbere mentem. Abrumpens somnos salubres. Quæ fugit, multo diluiturque mero. Asper curarum morsus. Stimuli curarum.

CURIS ANGI.

Tabescere curis. Volvere, volutare pectore curas. Curarum stimulis exerceri. Curis mordacib⁹ angi. Macerare pectora curis. Male saucia habere præcora curis. Confici animum curis. Arrodit pectora cura. Cura alta mente reposita monet. Varia curarū mole gravari. Tristes agitat mens anxia curas. Ingentes curas pectore versans. Curarum ingenti mole gravatus. Pectora habens variis obnoxia curis. Cura turbid⁹ acri. Versare graves mœsto sub pectore curas. Curarum mens fluctuat undis.

Fœminæ

Fœminiæ atdenter curæque iræque, coquebant. Hinc me ſollicitum torquent ſuper omnia curæ. Hinc requies animo non datur ulla meo. Curâ tenuat, vitiat, conſicit corpus. At pater Æneas caſu concuſſus acerbo. Nunc huc ingentes, nunc illuc pectore curas mutabat. In curas animus deducitur omnes.

CVRIS SE EXVERE.

Ponere, deponere, dimittere, abjicere, reſolvere, depellere, fallere curas. Levare, ſupponere curas. Exuere, propellere animo curas. Solvere animum curis. Sepoſitis mentem componere curis. Feſſam curis abducere mentem. Triſtes ſecludere curas. Procul ejicere carnifices curas pectore. Triſtes animo deponere curas. Finem imponere curis. Omnis ab hac cura mens relevata mea eſt. Dictis avertere curas. Maneat noſtros ea cura Nepotes.

CVRRERE.

Tendere curſu. Rapido contendere curſu. Curſus conficere. Inire curſus. Celeri pede pulſare humum. Curſu ferri, rapi, tolli. Rapidis curſibus petere locum. Trajicere membra gradu celeri. Curſu rapido ire. Rapidis ferri paſſibus. Curſu pedum prævertere auras. Fugit ocyor aura. Volucrem curſu prævertitur Hebrum. Sic fatur virgo, & pernicibus ignea plantis Tranſit equum curſu. * Vix ſola contingit pedibus. Volat vi fervidus axis. Vix ſumma veſtigia ponit arena. Fertur alite curſu. Campos tranſmittere curſu. πρίχει τὸν. ὁρμὴν ἀνέμοις, currit par auris.

CVRRERE RETRO.

Curſu tendere retro. Revocare curſus. Curſus circumflectere. Converſo curſu relegere veſtigia. Retro ferri, referri, abire, ſe retro dare. Flectere retro iter.

CVRRVS.

Quadrijugus. Opus prætereuntis rotæ. Prætervolans axe levi. Plauſtrum grave. ſtridens ſtridulus. Bigæ, quadrigæ. * Hunc portat niveis currus eburneus equis. Axis pro curru. Spoliis onerati Cæſaris axes. Admiſſa rotâ ferri, & atterrere metam. Admiſſa, *id eſt* incitata. Aureus axis erat, temo aureus, aurea ſummæ curvatura rotæ, radiorum argenteus ordo. Dncunt Sarmatici barbara plauſtra boves.

CVRVARI.

* Magna vi flexa domare. Curvi formam accipit ulmus aratri. Ramos curvabit olentes. Curvamine magno fectitur. Adductis cornibus utrimque arcum curvare.

CVSTOS.

Quem penes eſt cura ſervandi. Lumina cuſtodis ſuccumbere neſcia ſomno. Vigil ſidus. * Fines lato cuſtode tueri. Obſidere

dere fores, & agmine denso servare. Summo culmine tecti excubare. Constet ante fores fidissima custos. Lecti custodes portarum. Vigil servet custodia muros. Vigiles succedunt servantque vices. Fidus constat ad limina custos. Vestibulum servare noctesque diesque. Omnis legio excubat, & vices exercet quod cuique tuendum est, Portam statione tenere. Fugam custodia claudit. Tutela rerum Deus.

CYBELE.

Cybeleia mater. Idæa parens. Cœlestis mater. Magna parens Genitrix secunda Deorum. Turrigeram frontem Cybele redimita coronis. Turrigera caput onerata corona. Berecynthia.

CYGNUS.

Olor innocuus, albus. Avis fluminea. Mæonias celebrantes carmine ripas. Caystrius ales. Albus ales. Canorus ales. Flumina cygnus amans. Deflens suam necem. Modulans dulcia carmina: Qui jam moriens canit carmina exequialia. Cantator Cygnus funeris ipse sui. Cantans, resonans moribunda gutture dulce melos.

D.

DÆMON.

MAlignus, ater, fallax, horrendus. Dolos nobis nocte dieque struens. Dei & hominum intestissimus hostis. Circumiens & quærens rapido quem devoret ore. Cui artes mille nocendi. Struens mille pericula variis modis. Hostis terrimus instans infestis armis. Humani nominis hostis. Sceleris inventor. Stygius incola. Phlegetontius hostis. Infernī Tyrannus. Tartara nigra colens. Stygiis qui præsidet undis. * Tartareus princeps. Genius cœlo turbatus ad orcum, pernicies nostri generis. Adversarius irrequietus. Veterator stygius, πλάνος, planus, *id est*, decipiens. Ἔτυος ὄφις, alatus serpens.

DAMNATUS.

Stygio damnatus averno. Addictus flammæ. Stygiis data præda cavernis, caminis, Traditus æternis pœnis Præda, cremenda rogis Stygiis Præda voranda, dilaceranda, discerpenda focis, rogis Stygiis. Stygium damnatus ad orcum. Quem manet inferno pœna luenda loco. Qui fiet Stygiis grata rapina focis. Quem peragit æternæ morris culpa reum. Æternum tristes damnatus ad ignes. Qui infelix æterno uritur igne. A regno Christi spretus & exul agens, * Victima nil miserantis orci.

DAMNUM.

Grande, triste, reparabile, mistum cum pudore turpi.

Tristia damna pati. Esse fraudi. Ferre fraudem. Pernicies, Dispendium. * creare damnum alicui. Officere. Ingenti affligere damno. Tempestas perniciem meditatus agris. Sata læta boumque labores perdunt damnosa bella. Tulit exitium Fœmina Trojæ. V. *Nocere*

DANIEL PROPHETA.

In foveam Daniel projectus ad ora leonum. Pati conscius arcani Daniel. Hebræum decus Daniel.

DANVBIVS.

Profundus, rapidus, ferox. Terga vasti Danubii. Ister vagans, turbidus, Scythicus, septifidus. Flaventes volvens arenas. Qui petit Euxinas aquas. Ripa semper metuendus utraque. Longo sinuatus orbe. Danubii, Istri aquæ. Flumina Danubii.

DARE.

Munera donare. Accumulare donis. Ornare dotibus amplis. Præmia digna ferre. Dona ferre pelago. Quæ tibi pro tali reddam, persolvam carmine dona? * Donis augere. Munifica se insinuare manu. Ingentib⁹ undiq; donis stipabāt. Ingenti munere donas. Afficere donis immensis. Quamvis nullo munuscula cultu haud contemne tamen: affectū res data dantis habet. Animum hunc largior omnem, quo non præstantius ullum munus. V. *Munus.*

DARE VENIAM.

Concedere alicui veniam. Remittere, condonare noxam, culpam. Misereri non digna ferentis. Aversam exuere mentem. Prohibere minas. Flecti precibus. Nec veniam læso numine casus habet. * Sine hanc animam, & miserere precantis. Sit mea lenito Cæsare pœna levis. Si me meus abstulit error, da veniam. Nisi peccassem, quid tu concedere posses? Materiam veniæ fors tibi nostra dedit.

DAVID.

Isaides, Iessides, *id est*, Isai vel Jessæ filius. Isaides vasta dejecit mole gigantem. Qui verbere fundæ Præcipitem immani prostravit mole cyclopem. Lyræ, fundæque peritus. Obedi nepos. Psaltes sanctissimus. Jessæus vates. A patre qui sanctum ducit Jesse genus. Jessiades cantor, Rex atque Propheta.

DEA ELOQVENTIÆ SVADA.

vel Suadela dea ficta.

Pitho flexanima, blandiloqua, mellita. Præstans dulcedine linguæ. Docta movere, demulcere animos. Cui est dulcis copia fandi. Cujus lingua dulcior est Hyblæis rosis. Compta coloratis foemis.

[DEA

DEÆ FICTÆ LIBERALIVM artium.

Musæ. Pierides. Chorus Pierius. Camœnæ. Aonides. Aoniæ. Pegasides. Thespiades. Heliconiades. Helicona colentes. Heliconis alumnæ. Castaliæ, Mæoniæ. Sicelides. Palestinæ. Ascrææ. Castalides. Libethrides. Novem comites. Novem sorores. Quæ fontes tenent Aganippidos. Quæ tenent signa equi Medusæi. Doctique cohors Heliconia Phœbi. Carminis auctores. Novena turba Aonidum sororum. suggerens carmina vatibus. Habitans, colens juga celsa montis Parnassi. Cinctæ Parnasside lauro Habitantes in vertice montis Aonii. Laude Deum celebrantes, & pia facta canentes. Ter trinę sorores. Ter tres alumnæ Phœbi. Sorores dicæ juga Sacra colentes Parnassi. Mulcentes, moventes, oblectantes animos dulcibus sonis. Flectantes modulamine cantus. Doctæ animos blandisono, dulcisono flectere cantu. *Nomina novem Musarum sunt*, Calliope: Clio: Erato: Thalia. Melpomene. Terpsichore: Euterpe: Polymnia: vel Polyhymnia: Uranie.

DEÆ TARTARI FICTÆ

Furiæ. Erinnyes. Eumenides. Diræ. *Quarum numerantur tres.* Alecto: Tisiphone: & Megæra. Pœnarum triplices Deæ. Viperęę sorores. Anguicomæ. Colubriferæ. Noctigenæ. Crinitæ anguibus. Erebi, Ditisque ministræ. Noctis alumnæ. Torto vittatis angue capillis. Atros flectentes crinibus angues. Quæ sedent obscuras carceris ante fores. Turba impia. Implexa feros pro crinibus angues.

DEÆ VITÆ.

Parcæ, *quarum tres*, Fert Clotho ipsa colum, Lachesis net, at Atropos occat. Lanificæ, immotæ, fatales. Clothoque duæque sorores. Ferżea decreta sororum. Fila sororum. Quæ dispensant mortalia fata sorores. Stamina impresso fatalia pollice nentes. Pollice quæ certo pensa severa trahunt. Stamina quæ ducunt, quæque futura nent. Rumpentes, abrumpentes stamina vitæ. Pendentia fila trahentes. Observantes quam statuere diem. Fatorum numina Parcæ.

DEBILITARE.

* Enervare vires. Invalidum reddere. Viribus defecta membra Circæis herbis acrius effæminare. Tarda senectus debilitat vires, animi mutatque vigorem. Debile fit corpus, languescunt omnia membra, Et Venus imminuit vires. Infregit sua fortia facta metus. Frigent effœtæ in corpore vires. Cui sunt fracti vires. Torpent infractę ad prælia vires. Effœminare, enervare.

DECA-

DECALOGVS. V. Dei lex.

DECERPERE.

Decerpere ab arbore poma. Carpent tua poma nepotes. Qui legitis flores, & humi nascentia fraga. Delia selectis detrahet arboribus.

DECIDERE.

* Ad terram fluere devexo pondere. Domus lapsa repente ruinam cum sonitu trahit. Toto præceps se corpore ad undas misit avi similis. Celsæ graviore casu decidunt turres. Decidere in præceps, ferri in abruptum magno impete. Turris subito pondere succubuit. Ad terram pondere vasto graviter concidere. Ad terram cecidit duplicato poplite. In latus à dextro arma paulatim defluit moribundus. Volvi ex monte præcipiti.) Graviter ad terram pondere vasto concidit. Pronusque Magister volvitur in caput. Collapsa ruunt membra. Pedes vestis defluxit ad imos. Sæpe etiam stellas vento impendente videbis. Præcipites cœlo labi.

DECIPERE & DECIPI.

Verba dare alicui. Fallere. Versare pectore dolos. Aliquem falsis ludere immaginibus. Agere in fraudes. Fallere, prodere dolo. Fraude petere. Fraudem innectere, Capere dolo. Vincere dolo. Te sententia fallit. Ventis & verba & vela dedisti. Dolos meditari, fabricare. Capi dolo deceptus fraude. Ficto pectore fari. Dolis instructus & arte Pelasga. Simulata mente loqui. * Odi Sinones. Dedalus ad fraudes. ἀλώπηξ, vulpes, ψευδῶν ἄναξ, rex mendaciorum.

DECOLLARE.

* Revellere caput à cervice, truncare capite. Jacet avulsum humeris caput. Uno dejectum com nus ictu cum galea longe jacuit caput. Decutere ense caput. Ense caput messuit. Ferro secare pendentia colla. Caput auferre truncumque relinquere corpus. Abstulit ense caput. Feriendum tendere collum. Gladio rescindere caput. Trunco cervix abscissa recessit. Baptistæ diro sacrum ense caput recidit. Cervice cæsa collum amputat, truncus in pronum ruit, querulum cucurrit incerto murmure caput.

DEDICARE OPVS ALICVI.

* Mæcenati inscriberere carmen. Commendare. Assertorem quærere. Fieri munus alicujus. Vindicem sibi parare contra dentes Theoninos. Fugere in sinum Patroni. Tutorem quærere Musis, pupillus. Sub nomine cujuspiam famoso prodire in luminis oras. Heroïs titulos prima libri regione locare.

DEFA-

DEFATIGARI.

Viribus exhauriri. Fessus bellique viæque. Labor insolitus me lassavit. Enervia duro membra labore subsidunt. Fessa labat mihi pondere cervix. Plurimus est in lasso corpore langnor. Corpora multo confecta labore Humeri ingenti pondere fessi deficiunt. Sole ardente viaque sunt vires affectæ. Æstu & pulvere denso membra labant, salsæque fluunt per tempora guttæ, ac subeunt animo gelidæ umbræ fonteſque irrigui. Lassus maris ac periculorum.

DEFENDERE.

Stare pro aliquo. Pro Troja stabat Apollo. Populum antiqua sub religione tueri. Si Pergama dextra defendi possent, etiam hac defensa fuissent. Acriter obniti, ac se defendere telis. Insignæ mœstis præsidium reis. Tutela præsens Italiæ dominæque Romæ. Sospites ope gentem. Densa militum vallare corona. Pro patia extrema quæque pati, & nullos horrere labores. Obnisu totius corporis defendere V. *Custodire.*

DEFORMIS.

*Thersites verus. Quo non est turpior alter, macie confecta suprema ignoti nova forma viri miserandaque cultu procedit: dira illuvies promissaque barba. Monstrum horrendum informe. Notat ingratus lurida membra color. Teterrima longè corpora, quæ lumina coram aspicere exhorrent. Aspectu fœda ridendaque facies. Defutmis & teter ante omnia vultus. Pendentes turpiter malæ, & frons arata rugis, tergaque collo tumido surgentia Cultu & aspectu horridus. Squalidus immissis per ora comis. Impexa pendit barba, stirixque fœdæ à finis propendent naribus. Est antidotum amoris.

DEGENERARE.

Desciscere ab avita nobilitate. In pejus ruere, ac retro sublapsum referri. Degeneres animos timor arguit, *id est* ostendit. Nominis haud memor patrii. Nothum spuriumque genus, germen.

DELECTARI ALIQVA RE.

*Voluptate trahi. Arident ante omnia ista juvant. Non est mihi res jucundior ulla. Musæ noster amor grata & sincera voluptas. Rura mihi riguique placent in vallibus amnes. Hæc mentem tetinent demulcentque. Me dulcis per Helicona raptat amor, juvat ire jugis. Hæc est mihi sola voluptas, V. *Amare, Cupere.*

DELIBERARE & DELIBERATVM habere.

Consilium summis regni de rebus habebant. Fert animus mutа-

mutatas dicere formas. Est animus hoc facere. Consilia in aliquid referre. Animo sententia surgit. Sic constat. Sedet hoc animo. Hæc mihi mens est. Mens eadem perstat mihi. Hoc animo fixum, immotumque sedet. Neque me sententia vertit. V. *Considerare.*

DELPHINVS

Curvus, pandus, lascivus, Ludens tranquillo mari. Consuetas surgere in auras. Natans ventosas per undas. Harmonia gaudens. Musicam amans. Vadans per aquora cauda, æstumque secans. Ludens inter aranteis fates.

DENEGARE.

Detrectare aliquid. Quis talia demens abnuat. Abneget excisa vitam producere Troja. Jussisque Deo parere recusat. Nunquam patiere repulsam. * Mordicus obsistere. Nec prece nec pretio flecti. Tanquam marpesia cautes, immotusque perstat Scopulus. Animus ei quovis ferro, & adamanti durior inflecti recusat.

DERIDERE. V. Irridere.

DESCENDERE.

* Descendere ab ima. De cœlo labi. Demissam labi per funem. Labi summa super culmina tecti. Horrifico lapsu de montibus adiunt Harpyæ. Ferri quo sponte suapte feruntur corpora gravia. Magis atque magis accedere soli centro. Ad manes imos descendere. Summo delapsus Olympo. Super descendit ab ora. Leves cœli demittit per auras. Cadere ad terram turbine ferri. Fertur velut acta deorsum martialis pila tormenti.

DESERTVM.

* Eremus. Solitudo. Secessus avius. Inter deserta ferarum. Procul ab urbis fastu & astu. Deserta vivere terra. Deserta tellure quietæ dicitura *Virg.* Solis exegi moribus ævum. Secretis vivere silvis. Quâ nulla humano est via trita pede. Deserta & taciturna loca petere. Relictis mœnibus amœnas silvas amare. Rure vacuo potiri, & aperto æthere. Ubi aves querulæ fremunt ramique ventis lene percussi tremunt, avia loca & inhospita recta.

DESIDERARE.

Suspirare aliquem. Longo socios sermone requirunt. Nimios optabat honores. Ambire apes, honores. Tum vero ardemus sciteri. * Avere vehementer. Ardente cupidine ferri. Magnus amor mentem, magna cupido trahit. Miro est incensum pectus amore. Te abeunte, mi desiderium mei relictum est.

DESPE-

DESPERARE.

Spem omnem abjicere. Spes nulla supereſt, vel reſtat. Inciſa ſpes eſt. Occidi funditus. Ad reſtim ventum eſt. Nullam ſperare ſalutem. Haud ſpes opis ullæ dabatur. Penitus diffidere rebus. Non habet fortuna regreſſum. Salutis ſpes abiit. Ad laqueum tendere. Spes mea fracta jacet. Anchora jam periit ſacra. Evaſio nulla relinquitur.

DESTINARE.

Proprium dicare. Addicere. Devovere. Devotus. Non me tibi quis devinctior al er. Me deſtinat ara. Æternos tibi laurus deſtinat honores.

DESTRVERE.

Labefactare opus. Dum mœnia frater deſtruat. Emoti procumbunt cardine poſtes. Labat ariete crebro janua. Tyrias olim quæ verterat arces. Has evertit opes, totaque à ſedibus urbem eruit. Suis & ipſa Roma viribus ruit. Quam neque finitimi valuerunt perdere Marſi. Minacis aut Etruſca Porſenæ manus. Trojanam exſcindere gentem. Perdere, vertere, evertere,

DETRAHERE.

Lancinare nomen. Virus in aliquem effundere. Proſcindere dictis abſentem. Inurere notam. Invadere famam abſentis ore venenato. Bonum præſtantius omni gaza diripere. Denigrare abſentem, & lædere non ſentientem.

DEVIVS.

Ignarus loci. Avia curſu ſequi. Nota regione viarum excedere. Erravitne via? Decipi errore locorum. Errore viæ & tempeſtatibus actus. Quæ me via fallit euntem. Fallitque timor regione viarum. Perplexum iter omne revolvere. Veſtigia retro obſervata legit.

DEVS.

Numē, immortalis, æternus, clemens, vindex, providus, benignus, omnipotens, cunctipotens, cælipotens, aſtripotens, omniſator. Perſpiciens intima cordis. Æternus fons vitæ, & omnis origo boni. Immenſo robore pollens. Ejus pendet noſtra favore ſalus. Acuto lumine renes & corda cæca notans. Scrutator cordium. Magni regnator Olympi. Cæli ſceptra tenens Deus. Qui regit ætherii radiantia ſydera cæli. Cuncta ſuo qui numine torquet. Qui temperat orbem. Qui res hominum æternis regit imperiis, & fulmine terret. Torquet qui ſydera mundi. Deus unus in ordine trino. Scelerum vindex, dans præmia rectis. Sceptra tenens radiantis Olympi. Qui motus animi, ſenſuſque latentes perſpicis, & taciti pectoris

ima videt. Cæli terræque creator. Non enarrabile numen. Magnus consilio, & magnus præstantibus actis. Quem ter geminum & unum veneramur. Æterno numine cuncta movens. Quo nihil est majus, quo nil sublimius uno. Venerabile, exorabile numen. Cujus ab obtutu tellus cum tota tremiscit. Rerum spes, via, vita, salus. Omnia pascens. Qui cœlum & terras numine complet. Deus maris & terræ, tempestatumque potens. Qui totum nutu tremefacit Olympum. Hominum, terumque repertor. Fine carens, & primordia nescius. Qui mare & terras, variisque mundum temperat horis. Numen venerandum, cœleste, auxiliare, sanctum, sacrum, immortale. Vivax ille Deus nullo non tempore summus.

DEVS PATER.

Hoc pater ipse velit summi regnator Olympi. O pater, ô hominum, divumque æterna potestas. Tum pater omnipotens, rerum cui summa potestas. Ille opifex rerum mundi melioris origo. Divum pater, atque hominum rex. Summus genitor. Qui solus habet nomen summi patris. Qui mare, qui terras, qui cœlum numine complet. Cuncta movens, mota amplectens, amplexa gubernans. Principium sine principio. Et sibi principium, & sibi terminus ipse. Cui non heri aut cras, non quod fuit, aut erit olim. Sator atque opifex rerum, & naturæ ipsius origo. O qui perpetua mundum ratione guberna, Tartarum cœlique sator, qui tempus ab ævo Ire jubes, stabilisque manens das cuncta moveri: Principium, rector, dux, semita, terminus idem.

DEVS FILIVS.

Clarum de lumine lumen. Clarum de numine numen. Stellantis Olympi Rege satus. Magni pastor ovilis. Davidis soboles, hominum lumenque, salusque. Æterni patris imago. Natus superi parentis. Superi patris unica imago. Soboles æterni Dei. Stirps vera Dei. Stirps edita Virginis alvo. Dei indubitata propago. Progenies vera Dei. Fons, origo salutis, vitæ, justitiæ, lucis ægris mortalibus. Æternum, immortale verbum. Mirabile verbum, quod cœlo dilapsum induit moribundos artus. Æterni sapientia patris. Factus homo Deus, & nostris qui habitavit in oris. Qui nostra placula demit. Ante omnia sæcula natus. Qui victima cæsa fuit pro crimine mundi. Qui tergo imposuit crimina nostra suo. Qui passus est se perimi funere acerbo propter nos. Qui crimina nostra pavit affixus trabi. Matre homo, patre Deus. Sol justitiæ. Spes miseris. Hominibus solamen rebus in arctis. Qui fecit iterumeabile ad placandum patrem. Cujus in horribili stat cruce nostra salus. Æternam ad vitam quo sine nulla via est.

O Deus

O Deus æterni soboles æterna parentis. Christe Dei verbum non enarrabile patris. Quem merito mundi machina tota stupet. Vnica spes mundi, cœlestis janua vitæ. O & ad æthereas quæ via ducis opes Errantis propter commissa piacula mundi, Qui passus duram es, maxime Christe, necem.

DEVS SPIRITVS.

Spirabile numen. Sacrum flamen. Amborum mutuus ardor. Divini fomes amoris. Sacer spiritus divinæ auræ. Vivida flamma. Sacer halitus. Ætherius flatus Succendens, accendens corda nostra dio igne. Aureus imber qui cœlo veniens sitientia corda nostra rigat. Mentes nostras pulsa caligine lustrans Sancta numinis aura. Solator noster, ubi tristis mœror corda premit. Qui cum patre & nato est simplex unus & idem. Personam, junctus cum tribus unus habet. Cujus afflatu rerum primordia sunt condita. Afflans occultos nostris sensibus ignes. Qui vires animis & robora sufficit agris. Tertius in ordine trino. Spiritus ille sacer cœlo demissus ab alto. Qui visus flammantis imagine linguæ. De patrio sacra pectore flamma. Spiritus almus, qui è facibus hujus mundi semper sibi colligit agmen; Collectumque regit, longosque propagat in annos.

DEVM ADORARE.

Venerari, colere. His votis numen adorat. Miro numen honore colit. Numina magna loci jussi veneramur. Affatuque Deos, & sanctum sydus adorat. Votisque Deos venerabere seris. Colitur Latona per aras. Tacito venerantur murmure numen. Ante tamen cunctos Junonis templa colebat. Ignotosque Deos ignoto carmine adorat. Tu munera supplex tende petens pacem, & faciles venerare Napæas. Placatam Eurydicem vitula venerabere cæsa. Et quisquam numen Junonis adoret præterea, & supplex aris imponat honorem? Divum templis indicit honorem. Inprimis venerare Deos, atque annua magnè sacra refer Cereri.

DEVS FORTVNET.

Deus bene cœpta secundet. Adsit pede Diva secundo. Dominus tua cœpta secundet. Aspiret primo fortuna labori. Aspirent votis prospera fata tuis. Fortuna laboribus adsit. Mollior aura inceptis veniat. Deus adsit suo numine, proposito faveat, & det vela secunda.

DEVM LAVDARE.

Usque sonare Deo meritarum encomia laudum. Dicere, canere, referre, date Deo cantica, munera laudum. Ore sonante referre Dei laudes. Dicere Deo grata præconia memori versu. Ferre festivo plausu nomen ad astra Dei. Canere

Deum læto carmine. Dicere lætum pæana Deo. Divinas laudes canere toto pectore. Dare Deo laudis honorem. Celebrare laudibus æternis nomina magna Dei. Tollere geminis honoribus Tonantem.

DEVM PRECARI.

Supplex poscere numina sancta. Tendere suppliciter sanctas ad sydera palmas. Mœstis Dominum implorare querelis. Sollicitare Deum voce sua. Lachrymis lenire Tonantem, Multo cum gemitu fundere verba precantia. Supplicibus votis venerari numina. Numen precibus reverenter adorare. Vota precesque ad sydera volvere. Deum in vota vocare. Onerare æthera votis, Tollere ad astra manus. Precibus votisq; vocare numina Divum.

DEI CVLTVS RELIGIO.

Religio gratissima cœlo. Soli officiosa Deo. Monstrans iter ex sordibus hujus vitæ ad sydera cœli. Cultori dona rependens. Accepta polo, & venerabilis orbi.

LEX DEI. DECEM PRÆCEPTA,

Dei lex sancta, sacrosancta. Immota manens. Debita repetens vultu minaci. Terrens trepida corda pavore. Summi cœlestia jussa Tonantis. Præscripta verenda Dei. Cœlestia, venoranda, observanda, dia, sancta statuta legis divinæ.

DEI TIMORE CARENS.

Improba sacrilegæ contagia turbæ. Impia, improba tuba, Scelesta caterva. Maligna cohors. Nil superos curans, Divum contemptor. Grex impius. Colluvies perversa malorum. Perversi sex improba cœtus. Quorum corda profana tenet impietas. Legis violans jura tremenda sacræ. Despiciens venoranda Dei sceptra. Quem abstulit impius error. Cui pectora cæca impietas trahit. Cui non sunt cordi sacra jura Tonantis. Non servans legis sacra statuta Dei. Degener existens pollutæ crimine vitæ. Juris osor, ac æqui. Despiciens jussa verenda Dei.

DEVM TIMENS.

Colens sacra statuta Dei. Veræ pietatis amans. Justitiæ cultor. Jussa Dei sequens. Pia corda gerens. Superi regis sacra oracula servans. Cui solus Christus firmissima rupes. A duce quem Christo nomen habere juvat. Pendens à solo speque fideque Deo. A Christo duce symbola sumpta gerens. Fidei quem pia cuta tenet. Deum pura simplicitate colens. Celebrans facta stupenda Dei. Negligens assuetos improba facta sequi. Cui lex Domini est infinita voluptas.

DEOS.

DEOS ALIENOS HABERE.

Colere frigida saxa, simulacra Deorum. Venerari numina inania votis. Numina ficta colere. Colere si mulacra, falsa numina, signa Diis condita. Servire ludicris Diis. Colere pro Deo vesana ludibria.

DEITAS, DIVINITAS.

Venerabile numen, Omnipotens, cœleste, æternum, immortale numen. Augusta majestas.

DEI VERBVM.

Jussa verenda Dei. Divini sententia juris. Cœlica dogmata sacri verbi. Sacra pagina salvifici verbi, Sacra jura Tonantis. Summi oracula regis. Dogmata cælestia, sacra, sacrosancta, verenda veneranda, nullum peritura per ævum, nullo peritura tempore.

DEO FAVENTE.

Propitio Deo. Marte favente. Cœlitibus æquis. Deo secundo. Superis faventibus.

DEO IRATO.

Deo offenso, adversante, adverso, vetante. Non comitante Deo.

DEXTERA.

Invictaque bello dextera. Telum dextera versat. Si Pergama dextra defendi possent. Congressi jungunt dextras. Juncta est mihi fœdere dextra. Dextram labenti tendit inertem. Cui dextræ jungere dextram non datur?

DIANA.

Pharetrata, jaculatrix, armigera, gemellipara. Latois. Latonia. Latonigena. Stirps Latonis. Soror Phœbi, Delia. Trivia. Cynthia. Titania. Dictynna. Scythica. Thoantea. Orestea. Dea sylvarum. Feri animosæ virginis arcus. Qua nihil est violentius. Cum sua quæ nolit numina læsa videt Lucina. Montium custos, nemorumque virgo. Diva triformis Phœbe. Proserpina. Sylvipotens Dea. Sylvicolis Dea cognita nymphis.

Dicare, V. Vovere.

Dicere, V. Loqui.

DIDO.

Profuga, furiata, infelix, dives, formosa, Elissa. Sidonis Sichæi uxor. Misera, miserabilis, sanguinolenta. Fraud coacta mori. Cui causam mortis & ensem Præbuit Iarbas. Phœnissa Phrygia. Tyria Sidonia. Æneæ cognita nunquam.

DIES.

Luv. Aurora Lumen. Sol. Clarus, almus, nitidus, formosus, splendens, roseus, rubicundus, celer, velox, Phœbeus. Candida

Lucifero preveniente dies. Lætificusque dies erat omnibus æthere puro. Multa dies variusque labor mutabilis ævi. Lucifer. Tempus diurnum. Lux alma. Nitor diurnus. Blandi soles. Lucifero præveniente die. Inubis. Inductis nubibus atra. Obtecta condita nube. Hæc lux toto jam longior anno est. Involvere diem nimbi. Quartus ab extremo mense bis ille dies. Sex luces de mense superstant. Tot restant de mense dies, quot nomina Pareis. Lux tertia post decimam. Luce bis undecima. Hic primum nova lux oculis effulsit. Lux cum primum terris se crastina tollet. Nonamque serena auroram Phaetontis equi jam luce vehebant. Lumine quarto prospexi Italiam. Tres adeo incertos cæca caligine soles erramus pelago

DIEI ORIENTIS DESCRIPTIO

Cum se Titan ostendit, & omnia secum. Ortus erat summo tantummodo margine Titan. Iubar aureus extulerat sol. Totum jam sol emoverat orbem. Protulerit cum totum crastinus orbem Cynthius. Protulerit terris totum cum Cynthius orbem. Sole fere radiis feriente cacumina primis. Candidior liquidis cum sol capnt extulit undis. Iamque jugis summæ surgebat Lucifer Idæ. Ducebatque diem. Revoluta ruebat Matura jam luce dies, noctemque fugarat. Postera Phœbea lustrabat lampade terras, Humentemque Aurora polo dimoverat umbram. Et jam prima novo spargebat lumine terras. Tithoni croceũ linquens aurora cubile. Jam clarum mane fenestras intrat, & angustas extendit lumine rimas. Ubi primos crastinus ortus Extulerit Titan radiisque retexerit orbem. Te veniente die, te decedente canebat.

DIEI VNIUS

Ad finem lucis ab ortu. Lucifer amborum natalibus affuit idem. Proxima prospiciet Tithono aurora relicto Arcadia sacrum Pontificiale decus.

DIERVM DVORVM.

Jamque dies, alterque dies processit, & auræ vela vocant. Bis juga Phœbus equis in Ibero flumine mersis dempserat.

TRIVM DIERVM.

Tres adeo incertos cæca caligine soles, erramus pelago, totidem sine sidere noctes. Tres ubi Luciferos veniens præmiserit Eos. Ter juga Phœbus equis in Ibero flumine mersis Dempserat, & quarta radiantia nocte micabant Sydera. Ter jungat Titan, terque resolvat equos. Tertia lux classem Cretæis sistet in oris. Tertia lux gelidam cœlo dimoverat umbram. Tres Notus hybernas immensa per æquora noctes vexit me violentus aqua.

QVA-

QVATVOR DIERVM.

Inde Quatuor Pastor saturos ubi clauserit hædos, Cannerint herbæ rore recente quater. Vix lumine quarto prospexi Italiam, Quarto terra die primum se attollere visa.

QVINQVE DIERVM.

Quintus ab æquoreis nitidum jubar exulit undis Lucifer, & primi tempora veris erant.

SEX DIERVM.

Sextus ubi è terra clivosum scandet Olympum, Phœbus & alatis æthera carpet aquis. Sex ubi sustulerit, totidem quoque deseret ortus, Purpureo rapidum qui vehit axe diem.

SEPTEM DIERVM.

Septima lux venit non exhibitura sequentem. Septima cum solis renovabitur orbita cælo. Septima jam nitidum terris aurora, Deisque purpureo vehit ore diem.

OCTO DIERVM.

Bis quater obscuras aurora fugaverat umbras. Tertia post quintam revoluta aurora ruebat interea. Bis quater jmmensi jam sol illuxerat orbi.

NOVEM DIERVM

Post ubi nona suos aurora ostenderit ortus. Præterea si nona diem mortalibus almum aurora extulerit radiisque retexerit orbem. Expectata dies aderat, nonamque serenâ auroram Phaetontis equi jam luce vehebant.

DECEM DIERVM.

Proxima post nonam cum sese aurora moveret. Per bis quinque dies, & junctas ordine noctes.

DIES CANICVLARES

Vbi Sirius fervidus urit agros. Tempora sive dies canis Icarii. Cum canis æstifer arva scindit hiulca siti. Æstivi temporis sicca canis. Venit enim tempus quo torridus astuat aër. Incipit & sicco fervere terra cane. Calidi cum syderis æstu Deponit flavas annua terra comas. V. *Stella Canis*.

DIES DOMINICVS.

Septima lux qua divini sparguntur semina verbi Sacra dies tenens Domini sanctum de nomine nomen. Septima lux docens exempla quietis, quam cœlesti omnes sperare jubemur in aula.

DIES EXTREMI JVDICII.

Cum suprema Dies perituro illuxerit orbi. Cum omnia nocteſcent tenebris caliginis atræ. Cum cœlum signa dabit, & rupto cardine absiliet axis uterque loco, stellæque ferentur præcipites æthere. Cum ultima tremendi judicii venit hora. Cum jussu supremi judicis mortales omnes rupta tellure

resurgent. Cum omnia præcipiti lapsu concussa peribunt, & in nihilum recidet quod fuit ante nihil. Cum clangentes tubæ resonabunt nubibus altis. Cum summa dies componet tempora mundi. Summa dies, & ineluctabile fatum. Luxuriosa quæ rapidis flegrabunt omnia flammis. Cum chaos æternum, tellus, mare, nubila, cælum atque ingens mundi dissolvetur opus. Ille etiam mundo cum venerit ultimus ævi terminus, ante novâ quam flagrent omnia flammâ Maria & terras, cælumque profundum, una dies dabit exitio, multosque per annos sustentata ruet moles, & machina mundi. Cumque iterum terras invisit ab aula ætheria, ut vivas hominumque & crimina discat quæsitor, damnetque Erebo (miserabile) fontes, atque pios cœli vocet alta ad sydera manes. Omniaque eliciam patefactis ossa sepulchris, atque iterum in lucem emergent quos terra tegebat. Tunc cum flamma vorax descendet nube coruscans judex altitroni genitoris gloria Christus, matres, atque viri, vixque hausta luce perempti, ipse ego jura dabo, mediaque in valle sedebo quæsitor, vitas populorum & crimina reddens: vos etiam mecum bis senis sedibus ipsi sublimes mortale genus censebitur una bissenæque tribus gentis tum vestra subibunt arbitria, & vestros mirabitur orbis honores.

DIES FASTVS

Dies judicii sive judicialis. Per quem lege licebat agi.

DIES NEFASTVS.

Ille nefastus erit per quem tria verba silentur.

DIES NATALIS CHRISTI.

Annua festa salutiferi Christi. Festa dies cunctis celebranda diebus. Festum quo nostras subiit Dei vera propago vices, & infans vagiit in sinu castæ parentis. Tempora festa lucis, qua Deus assumpto corpore natus homo est. Annua lux redeunte festo referens cunabula dulcia salutiferi Christi. Festa dies, qua Christus sub paupere forma natus homo est castæ genitricis ab alvo.

DIES & NOCTES.

Noctibus atque die. Noctesque dieque. Sive die laxatur humus, seu frigida lucent Sydera. Sive latet Phœbus seu terris altior exstat. Tu mihi luce dolor, tu mihi nocte venis. Sive dies seu nox venerit, illa mea est. Quam vellem longas tecum requiescere nocles. Et tecum longas pervigilare dies. Nulla venit sine te nox mihi, nulla dies. Illum non rudis veniens Aurora capillis Cessantem vidit, non Hesperus. Seu lux, sive atræ tempora noctis eunt. Sive sopori ferit terræ nox incubat umbris. Seu nitido Phœbus lumine

lustrat

lustrat humum. Sive diem ducit sol, seu vaga Cynthia noctem. Seu sol luce umbram, seu nox lucem inficit umbra.

DIES TERTIVS.

Lucidum ubi repetit sol tertius ortum. Cum tertia lux gelidam cœlo dimoverat umbram. Tertius illuxit mundo cum lumine Phœbus. Ubi lux tertia cœlo refulget. Cum sol aureus orbi reduiderit ter luce nitente diem. Tertio ubi Titan emerserit ortu. Cum lux tertia effulserit. Ubi tertius Lucifer cõsurgens ab Eois undis protulerit diem cum Phœbo redeunte. Ubi lux tertia properat Eois aboris. Cum sol tertio ortu extulerit jubar.

DIFFICILE.

Ardua res. Ex facili haud possim. Haud mollia jussa. Magnus eritista facessere labor. Magnæ molis erat. Hoc opus hic labor est. Non facilis nobis aditus. Sunt operosa quidem, sed non operosa volenti. Non hæc viribus istis onera conveniunt. Sors tua mortalis, non est mortale quod optas.

DIGITI.

Artus. Articuli. Molles, molliculi, rosei, impares, teneri, teretes. Digitis medio cum pollice junctis. Carmen digitis percussit eburnis. Digitis intendit mollibus arcum. Hinc roseis digitis habilem tibi finge coronam Dulce melos digitis Leonora nivalibus urgens.

DIGNVS.

Honorandus, venerandus, venerabilis, multo dignandus honore. Dignus honore.

DILIGENS.

Impiger. Sedulus. Studiosus. Gnavus. Industrius. Solers. vigilans. Assiduus. Multæ sedulitatis homo.

DILIGENTIA.

Solers sedula. Quæ virum non sinit esse pigrum. Sedulitas provida, officiosa. Non sinens esse pigrum. Studium indefessum, vigil, infractum, industria solers, sedula, superans, vincens omnia. Aspirans tendens ad ardua. Excitans ingenuam mentem. Omnia quæque conando vincens. Solertia docilis, gnava, acris rebusque probata gerendis. Acri corrige Cessatos sedulitate dies. Impiger extremos curris mercator ad Indos. Nulla dies abeat quin linea ducta supersit. V. *Discere.*

DILICVLVM.

Ult ma hora noctis. prima aqlucis. Extremum noctis iter. Quod teneat lucis teneat confinia noctis. Nox ubi transierit, cœlique rubescere primo Cœperit, & tactæ rore querentur aves. Temperat, vitrea quo primum terra pruina Spargitur & tecta fronde queruntur aves. V. *Crepusculum. Aurora. Mane.*

DILVVIVM.

Deucalioneæ undæ. Deucalionis aquæ, Infuso stagnantes æquore campi. Cum densi ab æthere nimbi tenuere omnia, & undique pontus terris incubuit, & placuit numini genus mortale sub undis Perdere, sternuntur segetes & deplorati colonis Arva jacent. Quum Deus pluviæ totas immisit habenas Orbe toto. Quum omnia pontus erant, deerant quoque littora ponto. Quum tota super uente sub æquore tellus deliuit rapuitque scelerosos Adamidas vis ingens aquarum. *Ovid. v. Metamorph.* Quum superiecto pavidæ natarunt æquore damæ χάνοι, ὑσμὸς. Effusio imbris. *V. Lustra.*

S. DIONTSIVS AREOPAGITA.

Cecropides Dionysius. Rarissima gentis gloria Cecropiæ. Gallorum sublime decus. E magnis superum primatibus unus

Dripere, V. Prædari.
Diruere, V. Evertere.
Durus, V. Crudelis.

DIS.

Raptam Eurydicen, atque irrita Ditis dona querens. Noctes atque dies patet atri Ianua Ditis. Ditis magni sub mœnia tendit.

DISCEDERE.

Abire. Se subducere. Excedere. Regnis excessit avitis. Decedere. Decedere campis maturant. Proficisci. Troia fuit urbe profecta. Linquere pollutum hospitium. Provehitur portu, pelagoque volamus. Sicco subductæ littore puppes. Ardet abire fuga dulcesque relinquere terras. Tacitum decedens terra. Festinare fugam.

DISCERE.

Colere, discere artes. Pectus, animum colere per artes. Vacare artibus. Exercere, tractare artes. Esse in studiis. Invigilare Aonidis Camœnis. Teneri studio Pieridum. Studiis dare tempora. Colere Musas. Militare in castris Musarum. Dare otia sacris Aonidis. Sub quo litterulas discere missus erat. Sub aliquo colterare Magistro. *V. Litteris operam dare.*

DISCORDIA.

Discordia exitiosa, perniciosa, effera, præceps, amens, demens. Sitibunda cruoris. Parens, nutrix belli. Parans exitium. Dissensio. Dissidium. Afferens sævas cædes. Animis discordibus ardere. Coire, armari in mutua vulnera, &c. Discordia fratres asperat. Coorta est seditio, animisque sævit vulgus ignobile. Populus in suavisceta convertit dextras. Quis furor ô cives, quæ tanta licentia ferri? Terrigenæ pereunt per mutua vulnera fratres.

Dissen-

Discrimen, V. Per calum. Diserta, V. Eloquens.

DISPERSVS.

Dispersi jactantur æquore vasto. Dispersa immittit silvis incendia pastor. Dispersi montibus altis. Dispersus in auras.

DISPLICERE.

Non habet ingratos fabula nostra modos. Haud placet. Minime libet, vel collibere. Non facere ad salivam. Non facit ad tenerum palatum tam crudus cibus. Nauseam movere. Ingratum esse. Est insuave quantum non satis explicare possim. Occidis me rogando. Refert saporem Ponticum.

DISTARE.

Abesse. Esse remotum. Dividi. Refugere. Refugitque à limine templum Separari. Nec vos mare separat ingens. Semoveri. Semotus Eo cardine Parnassus. Nec longius abfuit inde. Recedere. Quantum à terris atque æquore signa recedunt. Quantum distat ortus & occasus. Quantum inter capedinis inter adversa latera cœli Empyrii.

DIU VIVAS

Te rex cœlipotens incolumem servet. te publica faustitas diu terris reservet, atque sero domum repetas Olympi. Superes ætate Nestorem trisæclem. Vivas Pylii tempora longa senis. Numeres longa tempora vitæ. Longævæ vivas tempora vitæ. Numeres Tithonia sæcula. Nestoris annosi tria sæcula videas. Vivas tempora longa Pylii senis. O Quam tu cupias ter vivere Nestoris annos, & nihil ex ulla perdere luce velis.

DIU DURARE.

Constare diu. Incolumem remanere diu. Troja multos dominata per annos. Multos servata per annos. Per tot ducta viros antique ab origine gentis. Pylio duravit prolixius ævo. In hoc ævi vis nulla valet. Stabit prolixius omni tempore. Donec suptema dies illuxerit.

DIVERTERE.

Hospitari. Indulgere hospitio. Ad te domum larem. Uti hospitio, succedere, confidere tectis. Hospitio excipere Hospitium date. Excipit Hospitio juvenes pater Æta pelasgos. Pandite defessis hospita tecta viris si jungi hospitio properet. Per patris hospitium, & mensas quas hospes adisti. Nostris succede penatibus hospes. Hospitibus janua nostra patet. Hic tamen hæc mecum poteris requiescere nocte. Bella cient, primaque vetant consistere terra. Quare agite O tectis juvenes succedite nostris. Sacrisque litatis, indulge hospitio, & tecta fas nocte morandi. Jungimus hospitio dextras, & tecta subimus. Nec non & teneri socia simul vebe fruuntur. Illos

Porticibus

porticibus rex accipiebat in amplis. Quis novus hic nostris successit sedibus hospes? Ut ventum ad sedes, hæc inquit lincina victor Alcides subit, hæc illum regia cæpit. In ipsis omnia sunt oculis: Mensæ quas advena primus tunc adiit, dextræque datæ: Rex nostra reliquit hospitia. Nec Trojam Ausonius gremio excepisse pigebit

DIVES.

Dives opum. Divitiis & honoribus auctus. Tenens, habens, possidens, numerans, jactans opes, jugera mille. Quem multæ comitantur opes. Cui multos nummos domi possidet arca. Habens rutili æris congestos acervos. Abundans rebus opimis. Cui dives est copia rerum. Divitiis, & multo splendido auro. Cui copia dives opū divino munere parta est. Dives congesto pondere auri. Dives positis in fœnore nummis. Cui ipsa copia fundit benignas opes de divite cornu. Dives agri. Dives equum. Divitiis notanda domus. Tercentum vertit aratris agrum. Cui magna manent rura, Opibus potens. Est Crœsus alter. Tantum possidet quantum not alluit unda Rhenus. Beatis Arabum gazis opulentior est. Pecore & multa dives tellure. Philippæas possidet gazas. Est illi domus Phrygiis innixa columnis, auraræque trabes, marmoreumque solum. Non tantum milvus obberret æstivo die quantum possidet agrorum.

DIVIDERE.

Insula discretas perrumpit aquas. Si qua possent rectam aciem perrumpere Litem natura diremit. Opus rumque labores partibus æquabat justis. Partiri. Secernere. Abscindere. Secare. Distinguere.

DIVINUS

Divina stirps. Cœlesti stirpe creatus. Satus sanguine divûm. Cui haud sunt vultus mortales. Qui genus ducit Olympo. quibus igneus & vigor & cælestis origo. Clara Dei soboles, magnum Jovis incrementum. Satus gente Deum. Deum genus Diis genitus. Deum certissima proles.

DIVINITAS.

Cœleste numen. Numen venerabile, sanctum, æternum. Omnipotens. Deitas sancta. Æterna, augusta majestas.

DIVITIÆ.

Thesauri. Fluxæ, leves, miseræ, invidiosæ, improbæ, potentes, opimæ, caducæ, molles, magnificæ, superbæ. Opes magnificæ. Irritamenta malorum. Reddentes animos plerumque feroces, opulentia magnarum copia rerum. Thesaurus conditus & multo congestus acervo. Congeries vasti fulvi metalli. Pondus, divitis auro. Auri cum pondere magno. Veteres tellus

telfure ceeludit thesauros ignotum argenti pondus & auri. Acervi magnorum opum Dat census honores. stipatque catinis ingens argentum. Prima peregrinos obscœna pecunia mores intulit, & turpi fregetant sæcula luxu, divitiæ molles. Crescit amor nummi quantum ipsa pecunia crescit. Cuncta exsuperant patrimonia census. Divitias alius fulvo sibi congerat auro, & teneat culti jugera magna soli. Nam grave quod prodest pondus mihi divitis auri, arvaque si findeat pinguia mille boves? quidve domus prodest Phrygiis innixa columnis auratæque trabes, marmoreumque solum? Opes exultæ, munificæ. Auratæ, dives habebat opes. Hunc leves non comitantur opes. Mihi munificas arca negavit opes. Non opibus mentes hominum curæque levantur, non mihi cum magnis opibus domus alta niteret. Nobilibus gazis, opibusque cubilia surgant. O vanis fluxis confidite gazis. Nummi doloso, aurei jurgiosi. Quod si doloso spes refulsent nummi

DIVITIARVM CVPIDVS.

Qui nummos magni numinis instar habet. Auri quem dira cupido stimulat. Componit opes gazis inhians & congesto pauper inaurato est. V. *Avarus.*

DIVITIAS COMPARARE.

Multas componere, congerere, condere opes. Divitias cumulare caducas. Per fasque nefasque componere opes. Colligere divitias, quas malefida cohors nocte dieque petit.

DOCERE.

Artibus erudire, instruere, imbuere. Erudire in artes. Profiteri Musas & artes. Imbuere castam juventutem liquidis aquis Pierii fontis. Propinare Aoniam aquam teneris alumnis à Phœbi fonte. Ad studium atque otium formare agrestem. Dum faciles animi juvenum, viam insiste domandi. Docere qua ratione res possit confiteri. Documenta dare. Iste Deus qui sit da Tityre nobis. Da, doce, Feros cultus hominum recentum voce formate. Puerum mollibus annis in patrias artes erudire. Mentes teneras formare studiis. Aliquem instruere voce. Et sonanti Cithara *τὰ μουσικὰ παιδεύειν*, in Musarum prata ducere.

DOCTRINA.

Dogma. Præceptum. Documentum. Disciplina, laboriosa, senilis, fecunda, grata, jucunda. Urbis doctrinis præbere senilibus aures. Disciplina vigil sanctique industria patris.

DOCTVS.

Multæ insignis artes. Qui coluit, didicit artes. Aonias qui bene novit

novit artes. Qui pectus animum coluit per artes. Qui Aoniis Camœnis invigilavit. Qui sectatus vel secutus est Musarum castra. Quem Musæ studiis excoluere suis. Quem Musæ docuerunt artes vernanti sub ævo. Quem novem nymphæ potarunt nectare dulci. Doctorum non ultima fama virorum. Celebratus artibus novem sororum. Cui artes suas docta Minerva dedit. Efferens doctum caput per ingenuas artes. Claros inter habens nomina clara viros. Qui didicit Musarum & Apollinis artes.

DOCTVS GRÆCE & LATINE.

Doctus utriusque linguæ sermones. Novit Latios lepôres & transmarinos sales. Non eum Quiris venustas, non Pelasga later elegantia. Habet ingenium excultum utriusque Palladis artibus. Græcis Latinisque literis eruditus Helladis omnigenis disciplinis imbutum pectus.

DOLERE.

Incumbere dolori. Graves haurire dolores. Alto indulgere dolori. Agitare tristia multa animo. Sollicito pressum esse dolore. Nimio coquere corda dolore. Anxietas miserum conturbat plurima pectus. Ossibus exarsit dolor ingens. Mens ægra exanimat se miseram sollicitis doloribus. Anxius animus mœret, & macerat se sollicito pectore. Dolor ossibus ardet. Tacitis doloribus uri. Dolor ossa repressit. Est curis ingentibus æger. Premere altum corde dolorem. Gravi sunt saucia corda dolore. Mens est furiis agitata dolorum. Habeo mentis inconsolabile vulnus. Fugavi de mente omnes delicias atque gaudia, ἀλγεα λύπας ἔχειν, habere morsum doloris.

DOLOR.

Crudelis, gravis, sævus, tristis, querulus, incessus, infelix, sollicitus, rabidus, dirus, acerbus, vesanus, crux, indomitus, rabificus, anxius, implacabilis. Longi tormenta doloris. Dolor immensus, assiduus, vigilans, tangens pectus. Discurrians animos & pectora curis. Vulnera, tum gemitus & aucti in corde dolores. Sume animos nec te vesano trade dolori. Lachrimosi plena doloris. Dolor crucians nimium violentus, & atrox, acer. Hinc tristia dolos, & variorum causa laborum. Itaque & errodens dolor, & rabiosa cupido. Sapius impatiens, prendidit ossa dolor. Curæ vigil, labor ossa domans, dolor anxius. Miseram dolor implacabilis haurit. Tibi pervigiles impendunt sæpe dolores. Juno longum miserata dolorem. Premis altum corde dolorem. Et via vix tandem vocis laxata dolore est. Labor obluctans, injucundiq; dolores. Nec dum etiam causa irarum, sævique dolores exciderant animo.

Quis

Quis indomitus tanta dolor excitat iras? Hic dictis cura emotæ pulsusque parumper corde dolor tristi. Subitaque omnis de corpore fugit quippe dolor. *Vide Tristis. Tristitia. Flere.*

DOLIUM

Cavum, vimosum, spumans. Fictile. Exundant pingui spumantia dolia musto. Dummodo purpureo spument mihi dolia musto. In cava lethæ s dolia portat aquas.

Dolus V. Decipere. Fraus

DOMARE.

Sua sub juga mittere. Debella e superbos. Populos feroces contundere. Sub juga trahere. Subjicere. Subdere vi. Armis compescere. Prenare bello. In servitutem redigere. Legum compescere frenis. Vi sub sua jura coegit. Furentes Centauros leho domuit. Gentes triumphatæ, de quibus triumphus est habitus. Populos feroces contundere moresq; viris, & leges ponere. Servitio premere, ac victis dominari. Frangere bello. Agmina terrata d ruere vasto impetu.

DOMINA.

Grata, pulchra, fallax, superba, potens. Mihi non vivo, dominæ sed vivo superbæ Hi dominam ditis thalamo deducere adorti. Concurrunt trepidæ comites dominamque ruentem suspiciunt.

DOMINARI.

Imperii frena tene e. Urbes frenare superbas. Regere imperio. Moderari imperii frænа. Regna tenere. Habere imperium. Potiri rerum. Potiri sceptro. Sedere solio. Regere populos in pace placida. Exercere imperium sceptris. Per populos dare jura. Populum late regem, &c. Im e io premere. Maria & terras omnes ditione tenere. Romani rerum domini. Premere ac victis dominari. V. *Imperare. Regere.*

S. DOMINICVS.

Pater qui nomina traxit à Domino, genus Hesperiis quæ duxit ab oris, Aspirabat adhuc puer ad cœlestia toto Regna animo.

DOMINVS.

Potens, superbus, No. Patria amissa dominis parere superbis cogemur. Romanos rerum dominos. Nec veriti dominorum fallere dextras. Vendidit hic auro patriam, dominumque potentem imposuit. Quid domini facient audent cum talia fures? V. *Herus.*

DOMVS.

Tecta. Ædes. Atria. Hospitium. Penates. Sedes, Lares. Domus ardua, eximia, marmorea, superba, magnifica. Fastigia summa. Limen. Atæ focique septa domorum. Penetrale. Domus sublimibus alta columnis. Foribus domus alta

ſuperbis. Domus interior regali ſplendida luxu. Tota domus gaudet regali ſplendida gaza. Tenaris domus eſt mihi fulta columnis. Quidve domus prodeſt Phrygiis innixa columnis? Inſignis clara conſpicuuſque domo. Domus continuata foro. Nullius nobilitate minor. Tectum umbroſum, ſpecioſum, ſplendens, ſplendidum, exiguum, altum, celſum. Tecti culmen. Tectum ſuperbum, excelſum, ex canna ſtraminibuſque. Quare agite O tectis juvenes, ſuccedite noſtris. Mediisque parant convivia tectis. Fit ſtrepitus tectis, vocemque per ampla volutant Atria. Irruerant Danai & tectum omne replebat. Talia vociferantes gemitu tectum omne replebat. Solæ communes natos conſortia tecta urbis habent. Magnisque agitant ſub legibus ævum. Altaque certat prendere tecta domus. Totis Vulcanum ſpargere tectis. Tectum auguſtum, ingens centum ſublime columnis. Tu centenis incumbunt tecta columnis Congreſſi jungunt dextras mediisque reſidunt ædibus, & licito tandem ſermone fruuntur. Stabat in exigua ligneus æde Deus. Porticibus longis fugit, & vacua atria luſtrat. Invidioſa feri radiabant atria regis. Sacriſque litatis indulge hoſpitio. Omnibus idem animus ſceleratæ excedere terra, linquere pollutum hoſpitium. Rex noſtra reliquit hoſpitia. Dignare tuos aperire penates. Alloquere & noſtris ſuccede penatibus hoſpes. Quis novus hic noſtris ſucceſſit ſedibus hoſpes. Sub terra fodere larem. Aſſarcique larem, & canæ penetralia Veſtæ. Occupat in parva pigra ſenecta caſa. Nec nem & Tyris, per limina læta ſequentes convenere.

DOMVS REGIA.

Nobilium regalia tecta virorum. Domus ſuperba, alta, Ardua tecta magnificæ domus. Domus extructa manu clarorum artificum. Domus fabricata. Dædalea arte tecta ſuperba. Foribus domus alta ſuperbis. Tectum auguſtum & ingens. Moles ſuperba ædium. Magnifica domus, vaſta mole condita. Regia ſolis erat ſublimibus alta columnis, clara micante auro, flammaſque imitante Pyropo, cujus ebur nitidum faſtigia ſumma tegebat; argenti bifores radiabant lumine valvæ, materiam ſuperabat opus. Splendida, ardua, dives, conſpicua.

DOMVS RVSTICA.

Tugurium, Mapalia, Magalia. Caſa humilis, exilis, parva, ſordida, immunda, agreſtis, ſtraminea. Horrens fimo & ſtramine. Cujus culmen congeſtum eſt ex pice pervia vento. Horrens muſco, & canna paluſtri. Humilis villa tecta caſæ. V. Caſa.

DOMVS.

DOMUS SENATORIA.

Curia litigiosa, rigida, legifera. Splendens divite cultu. Augusti laude celebrata senatus.

Donum. V. Munus.

DORMIRE.

Dare corpora somno. Placidi carpere munera somni. Pulci declinare lumina somno. Captare somnos. Perflare pectore somnos. Agere, ducere quietem. Laxare membra placida quiete. Captare soporem. Carpere nocte quietem. Succumbere somno. Sopore solvi. Premi gravitate soporis. Adoperta lumina somno. Somno [illegible] artus labitur. Quies subrepit. Somnus habet, tenet, [illegible]pit. Somno frui. Requiescere lecto. Somno laxare curas, & corda oblita laborum. Artus reficere somno. Sopor occupat artus. Premit lumina quies. Somno esse sepultum. Oculis dulcem indulgere soporem. Dulcem solvuntur lumina somnum. Dare placidum per membra quietem, Inire somnos. Accipere noctem oculis. Somno jacere. Somnus complectitur artus. Pectore noctem arripere. Lumina cum placido victa sopore jacent.

DOS.

Dotis opes. Dotalis regia. Dotale regnum. Munero quibus geniror connubia donat. Dote patris filia dives. Rex tibi conjugium, & quæsitas sanguine dotes Abnegat.

Draco, V. Serpens anguis.

DRYADES.

Semideæ, cultæ, formosæ, procaces. En cultæ Dryades, comptæ quoque Orcades adsunt. At chorus æqualis Dryadum clamore supremos impulerunt montes. Ferte simul Faunique pedem, Dryadesque puellæ. Claudite nymphæ, Dictææ nymphæ, hæ, nemorum jam claudite saltus. Ergo alacres sylvas, & cætera ruta voluptas, Panaque pastoresque tenent, dryadesque puellas.

DUBITARE.

Ambigere. Sæpe mihi dubiam traxit sententia mentem. Mentem ferre in contraria. Spemque metumque inter dubius. Alternant spesque timorque fidem. Et libet & timeo, nec adhuc exacta voluntas. Est satis, in dubio pectora nostra labant. Et modo desperat, modo vult tentare, pudetque. Et cupit, & quod agat non invenit. Scinditur incertum

studia

studia in contraria vulgus. Nec sum animi dubius. Fluctuo. Incertus quo fata ferant. Versant animum in contraria curę. Exitus in dubio est. Author in incerto est. Quo ferar ignoro. Non habet exactum quid agat. Dicam equidem nec te suspensum nate teneo. Sollicitæ mentes spemque metuque pavent. Labat in ambiguo spes mista metu. Tum pectore sensus vertuntur varii. Hic quid agat vario nequicquam fluctuat æstu.

DVBIVS.

Incertus, suspensus, varius, ambiguus. Sumque animi dubius. Ut stat & incertus qua sit sibi nescit eundum, cum videt ex omni parte viator iter. Illi hæc inter se dubiis de rebus agebant. A[illegible]ns, tuque ô dubiis ne defice rebus. Nunc adeo quæ sit [illegible]ntentia menti expediam.

DVBIVM.

Non est dubitabile verum. Spes in dubio est. In ambiguo est. Mens steterit in dubio. Exitus in dubio est. Vulgi variant labentia corda. Dubium mentis nec habet. Suspensum aliquem tenere.

DVCES.

Belligeri, cruenti, bellicosi, honorati, sagaces, cruentati, præclari, inclyti, elati, munifici. Munifici repetit splendida tecta ducis. Dira cruentatos pellit ad arma duces. Belligeri cum forte duces se ad signa recepit.

DVLCEDO.

Mellita, mollis, nectarea. Ergo loci captus molli dulcedine. Nectorea dulcedine lactant.

DVLCIS.

Mitis, suavis, perdulcis, musteus, melleus, nectareus, mellifluus, dulcis aquæ salientę sitim restinguere rivo. At dulcis musti Vulcano decoquit humorem. Iacte favos & miti dilue Bacche. Sunt nobis mitia poma, Castaneę molles. Mitis in apricis coquitur Vindemia saxis.

DVMVS.

Spinifer, spinosus, hirsutus, spissus, rigidus. Sylva fuit late dumis, atq; ilice dura horrida, quam densi compleranr undiqi sentes. Aspera dumis rura tenent. Aurea nunc olim sylvestribus horrida dumis. Horrentes rubos, & amantes ardua dumos

DVRARE DIV.

Multos durare per annos. Perennare. Constare diu, Multos servata per annos. Per tot ducta viros antiquæ ab origine gentis. Pilio duravit longius ævo. Mathusalæ superat sæcula. Annosa res est, in quam nil caries nil vetustas potest. Nihil in te mordaci dente vetustas poterit.

DVRVS.

DVRVS.

Genitus in scopulis, ferreus. Et tua sunt silicis circum præcordia venæ. Et rigidum ferri semina pectus habet. Quis aut Eurytidea durum, aut illaudati nescit Busiridis aras? Tua sunt duro præcordia ferro vincta. Inimmiti stat tibi corde silex. Durum à stirpe genus. Silices circum præcordia gestans. Superans asperitate feras. Quem duri scopuli genuere. Plus feritatis habens quam sævi lupi. Quem Caucasus genuit duris cautibus, hircanæque tigres admorunt ubera. In truci pectore durum marmor habens. Ille habet & silices, & durum in pectore ferrum. Qui tenero lachrymas ignis in ore videt.

E

EBRIETAS.

Turpis, exitiosa, rubens, improvida, demens, arcana revelans. Operta recludens. Spes quæ jubet esse ratas. In prælia quæ trudit inermem. Corporis enervans robur. Lætis diuturna parans convivia mensis. Unde manus tremulæ, pallor, & nunquam tuta animi requies. Illecebris exitiosa, insidiosa suis. Exhauriens vires ingenii, animique vigorem. Unde aquosus Hydrops, & tristis anhelitus oris. Unde paupertatis onus grave. *V. Crapula.*

EBRIUS.

Præ nimio vino jam ratione carens. Ovidius omnino. Demersit in pocula mentem. ὑπὸ τῆς ἐβριότητος ebrietatis æstrum. Præsens & absens multo vacillantia mero verba blatit. Multo perfusus Baccho. Ebria turba. Sumpto madefactus membra Lyæo. Somno vinoque solutus, semisultus. Male sobrius. Bibax imprudens vertitur arte meri. Illius oculi animique natant vino. Valido titubantia vino membra movent. Dubii stantque labantque pedes. Et fervet multo linguaque mensque mero. Multo tempora quassa mero. Et linguam nimio non tenuisse mero. Ebria cum multo traherem vestigia Baccho. Ille mero somnoque gravis titubare videtur. Ebrius ecce senes pando Silenus Asello, vix sedet, & pressas continet arte jubas. Miti delusus Iaccho. Multoque insanus Iaccho. Ebrius incinctis philirâ conviva capillis astat, & imprudens vertitur arte meri. Multoque jacebat membra deo victus. Assiduo lingua sepulta mero. Hominem cum vini vis penetravit acris, & in venas discessit deditus ardor, consequitur gravitas membrorũ, præpediuntur crura vacillanti, tardescit lingua, madet mens, nant oculi, clamor, singultus, jurgia gliscunt; cur ea sunt nisi quod vehemens violentia vini conturbare animam consuevit corpore in ipso? Gaudebitq; mero, mergetque in pocula mentem.

EBVR-

EBUR.

Nitidum, candens, niveum, sectile, splendidum, conspicuum, Indum. Indi dentis honos. Nivei munera dentis. Ebur nitidum fastigia summa tegebat. Sectile delitiis India præbet ebur. Nec fulget illis splendidum tectis ebur. Sceptro innixus eburno. Altera candenti perfecta nitens elephante.

ECCLESIA.

Sancta, sacrosancta, pia, vera. Inter spinas ut rosa verna virgens. Sustinens crebras procellas. Fida ministra amplexu Christi hærens. A rapidis pressa Tyrannis. Infandis mundi crebro jactata procellis. Quam protervis calcibus hæretici impetunt. Sponsa Christi. Catholica mater. Quæ sparsa per omnes gentes. Fluctuat, & nunquam mergitur ista ratis.

ECCHO.

Garrula, vocalis, resonabilis, sonora, canora, clara, vaga, resonans, penetrabilis, redditura. Gaudens antris, collibus. Sonans repercussis vocibus. Alternæ vocis imago. Quæ nec reticere loquenti, Nec prius ipsa loqui didicit. Quæ in fine loquendi ingeminat voces. Auditaque verba reportat. Vox adversis collibus icta & rediens. Resona vox. Pulsati colles clamore resultant. Offensa ad saxa resultat imago vocis. Respondent omnia sylvæ. Cantantibus assonat Eccho. Hic dea quæ residet non est dictura salutem, ni tu qui transis dixeris ante, FAVE. Semigarrula, semimuta nympha quæ sequi valet, at sequit præire φήματος ὤρι, cauda verbi. Consurgunt gemitu rutili, totusque remugit mons circum, & vocem late nemora alta remittunt.

ECLIPSIS LUNÆ.

Jam Phœbe toto fratrem cum redideret orbe terrarum subitâ percussâ expalluit umbrâ. Obscuris Luna laborat equis. Luna patitur raptæ labores lucis. Sparsi sunt lunares caligine currus. Abdita latet velato Cynthia vultu, Lunæ splendor obruitur. Cynthia obruitur tenebris atræ caliginis. Luna mœsta dolet tecto vultu. Densis tegit ora tenebris Lunaque non gracili surrexit lucida cornu. Fratri contraria Phœbe ibit, & obliquum bigis agitata per orbem, indignata diem poscet sibi.

ECLIPSIS SOLIS.

Sol negat officium mundo, & sese subtrahit orbi. Sol obducitur nigro amictu. Sol tegit caput atra caligine. Sol occulit nitidos nigro velamine vultus. Tegitur cæca ferrugine Phœbus. Tenebræ obducunt immensum Solis jubar. Offensi dii signa Dei ferrugine nigra tectus. Soror Phœbo fratri interci-

pit

pit lucem á quo lumen habet & nigro obduxit amictu. Titan condidit ardentes atra caligine currus, involvitque orbem tenebris, gentesque coëgit desperare diem. Luctificus Titan nunquam magis æthera contra, egit equos, curruque polo rapiente retorsit, defectusque pati voluit, raptaque labores lucis, & aeternit nubes non pabula flammis. Sol obtexit rutilum caput tristi ferrugine. Flammeus nitor solis obscuratur. Sol defectus lumine jungit pallentes equos. Sol condidit vultus. Sol mœstus curvatur in arcum luce debili, ac maligna. Sol officium negat mundo & ipse promus condus lucis, jam lucis egere videtur.

EDERA.

Errans, serpens, vivax, bicolor, sequax, Bacchia, virens, grata. Gratissima Baccho. Bone meis ederas, Bacchia serta, comis. Serpentes ederæ vix habuere locum Astringunt ederis victricibus Indos. Flectis penniferos ederis bicoloribus armos.

EDERE.

Comedere. Mandere. Absumere. Sumere cibos. Premere dente dapes, cibos. Sedare jejunia cibis. Victu revocare vires. Eximere famem epulis. Ore cibos contingere. Membra fovere cibo. Curare copora. Explere se dapibus. Avido convellere dente dapes. Ore capere alimenta. Carpere Cerealia munera. Dapes avidam demergere in alvum. Levare famē. Venit in ora cibus. Dare palato cibos. Accipere epulas. Dapibus epulare opimis. Dapibus fungi, pasci. Appositis cibis non abstinere ora. Vidi atro cum membra fluentia tabo mandaret, & trepidi tremerent sub dentibus artus. Patriis epulandū apponere mensis. Frondibus arboreis, & amara pascitur herba. Frondibus & victu pascuntur simplicis herbæ. Non nisi delecta pascitur ille fera. Vescitur Æneas simul & Trojana juventus perpetui tergo bovis, & lustralibus extis. Fames ignota ad littora vectum accisis coget dapibus consumere mensas. Miseros morsu depascitur artus. Melle soporatam & medicatis frugibus offam objicit, ille famæ rapida tria guttura pandens corripit objectam. Diripiunt avidæ viscera nostra feræ. Desuevit querna expellere glande famē. Solebat jejunia solvere glande. Capiendo nulla videtur aptior hora cibo. Dapes avido convellere dente parabat. Non epulis saturare famē. Tum victu revocant vires fusique per herbam. Ambesas subigat malis absumere mensas. Sumptaque pallenti septem de cortice grana pressérat ore suo. Nec languida fessi corpora sustentant epulis. Cum victor ovilia tandem saucib⁹ invadit siccis Leo, mandit hiante ore fremens imbelle pec⁹ patuloque

patuloque redundat gutture sanguis. Manuque pabula decerpsi, decerptaque dente momordi.

EDERE IN LVCEM.

Edere populo librum. Vulgare. Iuris publici facere. Permittere carmina fama. Emittis Sosibiane nihil. Edere carmina. Effugere avidum rogum missis in luminis oras entheis librorum monumentis.

Effigies, V. *Imago.*
Egenus, V. *Pauper.*

EGERE.

Carere. Inopem esse. Nil indiga nostri. Penuria summa undique circumstat. Defensoribus istis tempus eget. Non mihi tercentum tondent dumeta juvenci. Rerum his indiget usus.

Egestas, V. *Paupertas.*

ELEEMOSYNA.

Exiguæ quis stipis æra neget Christo? Si quis egens poscet, vel se simulabit egentem. Ex animo miserans largire. Operiz nudos, & famelicos pascere. In pauperem munificas, seu prolixas tendere manus. Vilique numismate cœlum mercari potes. Ut lymphæ flammam, sic in egenos dona effusa queunt mentis tollere sordes. V. *MVNVS.*

ELEGI.

Leves. Faciles. Flebile carmen. Alterna carmina. Alterno claudа elegia pede.

ELEMENTA.

Genitalia semina rerum. Principium atque ortus animantum. Ex illis duo sunt onerosa, suoque pondere seruntur in imum: Et totidem gravitate carent, nulloque premente alta petunt. Resoluta tellus in liquidas rarescit aquas: tenuatur in auras. Quatuor discordia semina rerum. Frigida decertant calidis, humentia siccis. Concors discordia elementorum.

ELEPHAS.

Clemens, ferox, immanis, Getulus, Infrenis, niveus, Indicus, Nigrans. Libycæ vastissima bellua terræ. Aptissima bellua bellis, quæ dorso immania gestat pondera, martemque Gradivum turribus impositis animat. Elephas turritus Bellua turrito dorso. Vis elephantorum turrito concita dorso. Turritas moles, ac propugnacula dorso gestans.

ELEVARE.

Attollere, extollere, tollere. Tendere supinas ad cœlum cum voce manus. Sustulit exutas vinclis ad sydera palmas. Arcemque attollere tectis. Fratris moribunda levabat membra

bra solo. Membra de duro tollere humo. Gelida membra levare humo. Stratis corripere corpus. Solio se tollere ab alto. Vide *Surgere.*

ELIAS.

Somphatides. Eliam corvi quondam pavere ministri. Thesbytes. Numine plenus Elias. Ausus letho multare Baalis alumnos. Quem vivum cœli regio excipit. Flammifero transvectus ad æthera curru. Elias, qui vivit adhuc ubi nascitur Eurus.

ELIGERE.

Deligere. Legere. Delectum facere. Pecoris delectus equini. Delecta virum sortiri corpora. Equos numero pater eligit omni. Optima quæque seligit ex omni numero. Sobolem armento sortire quotannis. Vidi lecta diu, & multo spectata labore, degenerare tamen, ni vis humana quotannis maxima quæque manu legeret.

ELISÆVS.

Elisa. Et comes, & magni tandem successor Eliæ O pater, O princeps, O dux Helisæe meorum Heliadum.

ELOQVENS.

Facundæ celebris munere linguæ. Sermone potens, præstans cultæ munere linguæ. Quælibet ore trahens pectora. Flexanimi ore loquens. Cujus ab ore fluit dulcis sonus eloquii. Arguto faciens verba diserta sono. Decus eloquii. Cui dulce fluit suavi nectar ab ore. Eloquio populos superéminet omnes. Est medulla Suadæ. Tullius redivivus. Demosthenem vicit. Illi Pitho illevit labra, atque apes Hymettiæ. Arguto eloquio & sale scatet. Suadela in labris ejus regnat. πειθὼ ἐπὶ χείλεσι, sios Suadæ. Est Romula Siren. Cui est dulcis copia fandi. Qui præstat dulcedine linguę. Unum Tritonia Pallas quem docuit, multæque insignem reddidit arte. Pieriis pollet studio is, multoque redundat eloquio. Larga fuit semper cui fandi copia.

ELOQVENTEM ESSE.

Facere verba diserta. Eloquio pollere, valere, præstare. Celebrem esse munere facundæ linguæ. Vi vocis pollere & doctæ flumine linguæ Verba sonare, ferrea quæ motu flectere corda queunt. Facundo maximus ore. Vario fiore verba pingere posse. V. *Loqui blande.*

ELOQVENTIA.

Dives, solers, florida, florens. Facundia dulcis. Nestoreæ, opima præstans. Mulcens, movens animos. Mel Nestoreum. Oris facundia culti. Larga copia fandi. Liquido verba fluentia cursu. Facundia melle dulcior. Hyblæo fluitans gratia

ab

abore. Docta, sciens movere incautos animos. Eloquium facundum, politum, flexanime, dulce, melleum, excultum. Gratia facundi quanta sit eloquii. Eloquii flumen labris instillat apertis. Quam docta facultas ingenii, linguęque modus. Eloquii copia magna. Mellifluæ gratia linguæ. Verba disserta. Decor eloquii. Facundæ suavissima gratia linguæ. Prompta copia linguæ. Nitor eloquii. Demosthenis arma.

ELYSIVM.

Campi Elysii. Loca læta. Amœna vireta. Sedes beatæ. Domus placida. Læta arva. Quisque suos patimur manes, exinde per amplum mittimur Elysium, & pauci læta per arva tenemus. Congressus pete nate meos, non me impia namque tartara habent, tristesque umbræ, sed amœna piorum concilia, Elysiumque colo. Devenere locos lætos, & amœna vireta fortunatorum nemorum, sedesque beatas. Hic locus est, partes ubi se via findit in ambas dextera, quæ ditis magni sub mœnia tendit, hac iter Elysium nobis. Elysios licuit cognoscere campos.

EMBRYO.

Rudis, tenuis. Clausus in utero materno. Rudis materno viscere massa. Rude pondus gravidæ matris. Inclusus infans alvo matris. Ventris onus, pondus. Nova matris adhuc sub pectore forma. Matri sarcina grata suæ. Uteri dulce tumentis onus.

EMOLVMENTVM.

Utilitas. Lucrum. Quæstus. Commoditas. Habent parvæ commoda magna moræ. *Hoc est*, in lucro.

ENOCH.

Iared, *filius Iared.* Iaridesque pius, Lamechidesque pius, Enochus. Raptus ad ætherias Enoch cum corpore sedes. Præcessit vitæ nos melioris iter.

ENNIVS.

Calabris in montibus ortus. Ore gravis, maximus ingenio. Arte rudis. Qui Libycas artes, Romanaque prælia dixit. Meruit contiguus poni Scipio magne tibi.

ENSIS.

Cuspis. Ferrum. Gladius. Mucro. Acies. Ensis nudus, districtus, vulnificus, belliger, sanguineus, rigidus, nefandus, coruscus, fatifer, flammeus, fulgens, fidus, sævus, lethalis, acutus, sceleratus, furens, truculentus, trux, Martius, Mavortius. Transadigens costas & pectora rumpens. Abrumpens vitam, abrumpens stamina vitę. Lateri capulo tenus abdidit ensem. Illi stellatus jaspide fulva ensis erat. Vaginaque eripit ensem fulmineum. Falcato vulnerat ense. Gladius acutæ cuspidis.

cuſpidis. Curvæ rigidum falces curvantur in enſem. Enſem recludit Dardanium. Recoquit patrios fornacibus enſes. Loricam induitur fidoque accingitur enſe. Humero ſimul exuit enſem auratum mira quem fecerat arte Lycaon Gnoſius, atque habilem vaginâ aptarat eburna. Vaginaque cava fulgentem diripit enſem. Strictis enſibus adſunt. Æratæque micant pelæ, micat æreus enſis. Nondum veſanos rabies nudaverat enſes. Altera terribili fulminat enſe manus. Nec non ſanguineo indignans effulminat enſe. Enſem tumido in pulmone recondit. Cuſpis ferrata, acuta, vulnifica, aurea, ſæva, violenta, rigida, fera fulgens, valida. Sed Buten adverſum cuſpide figit. Librat ſæva conjectum cuſpide ferrum. Cuſpide fulget acuta. Ferrum nudum, acutum, crudele, durum, dirum, ſtrictum, miſſile, ſtridens, ſanguineum. Corripit hic ſubita trepidus formidine ferrum Æneas. Hic ferro accingor rurſus. Irruimus ferro. Sed ferro ancipiti decernunt. Agmina in arma vocat ſubito, ferrumque retractat. Non ulli eſt animus ſtricto concurre referro. Intima fatifero rupit præcordia ferro. Vitam crudeli abrumpere ferro. Ne triſte per illa ferri tranſeat. Stat ferri acies mucrone coruſco. Stat, *id eſt*, horrorem videntibus incutit. Gladius immanis, hoſticus, impius, mortifer, immitis, gemmeus, vibrans. Pars gladios ſtringunt manibus, pars miſſile ferrum corripiunt. Gladii cum triſte minantur. Mucro ſtrictus, auceps, brevis, terrificus, minax, furens, mortalis, nitidus. Alii ſtrictis mucronibus imas obſedere fores. Brevibuſque habiles mucronibus enſes. Talia vociferans ſequitur, ſtrictumque coruſcat mucronem. Strictis mucronibus hoſtes irruunt. Uſque ad noſtra ferus penetravit viſcera mucro. Tabuit in calido vulnere mucro tener. Teritur rubigine mucro ferreus. Stat pedes aurato mucrone incinctus & haſta. Lethalique ferit mucrone maniplos. Acies cruenta, horrida. Strictamque aciem venientibus offert. Fulmineas gladiorum acies, ſævumque coruſcat mucronem.

ENSE CINGI.

Enſe latus cingere. Præcingitur enſe viator. Enſem lateri accommodare, aptare. Subligare enſem lateri.

ENSEM EDUCERE.

Stringere, exerere, nudare enſem. Vagina liberare, eripere enſem. Exuere, recludere enſem. Vagina educere ferrum. Vagina fulgentem diripit enſem. Diſtringere enſem. Eductumque tenet vagina interritus enſem.

ENSE TRANSFIGERE.

Enſem cominus in adverſo condere pectore. Enſem tumido in pulmone recondit. Gladio latus hauriet apertum. Ad-

versum cuspide figit. Crudum per pectus exigit ensem. Metetq
quaque proxima enst. Capulo tenus abdidit ensem. Pectora
trajectus ense non expectato.

EPISCOPVS.

Sedet ipse sacerdos, Infula cui nitidos advelat candida
crines. Imbuat ut sacris animas, & muniat armis. * Antistes.
Rector cleri. Praesul venerandus. Princeps sacerdotum. Re
sacrorum. Pontifex. Quem pontificalis infula vestit. Pasto
gregis Christiani. Gloria decusque Pontificum. V. *Abbas.*

EPISTOLA.

Littera scripta manu. Orba numeris. Nuntia luctus. Hu
mida facta lachrymis. Nuncia sermonis. Sermonis fida mini
stra. Sermonis vice fungens. Optatam ferens salutem. Cala
mo descripta veloce. Schedula, schedula blandis perarata ver
bis. Missa salutatum longis quae venit ab oris. * Γλώσσης ἀφω
ζῆς, vicaria linguae.

EPITAPHIVM.

Signatum carmine saxum. Signata sepulchro nomina. I
marmore nomen. Lapis inscriptis stat super ossa notis. Tumu
lo superaddere carmen. Defuncti insculpere nomen. Tumulu
nomina scripta tenet.

EPITHALAMIVM.

Hymenaeus. Hymen cantatus. Carmen sociale. Nuptiale
carmen.

EPVLARI.

Turpi dare frena gulae. Ingluviem dapibus vinoque re
plere. Omnia multo labore parta vorare. Bacchanalia vivere
Mulcivori ventris numina luxuriosa colere. Pocula plen
mero vacuans noctesque dieque. Mutua inter se convivia ce
lebrare. Multo hilarans convivia Baccho. Cenatum instaura
epulas. * Quicquid ponitur hinc & inde verris, mamma
suminis imbriccanque porci. Regales epulae mensis, & Bacchi
in auro ponitur. Eximere famem epulis. Vesci nectare & am
brosia. Venas distendere Baccho. Gulae morigerari.

EQVES.

Agitator equorum. Qui cursus traducit equestres. Regen
terga equi. Torquens frenis ora fugacis equi. Regens indo
mitum equum calcibus ferratis. Luctantia colla ferocis equ
retorquens. Sabinus portatus equo. Vectus tergo veloc
equi. Duris equi ora capistris frenans. Alite, spumante vect
equo. Rapidis invectus equis. Qui fertur equo. Qui audet
committere equo. Equos qui flectit habenis. Equo lidens. E
quo insignis.

EQVI-

EQUITARE.

Terga equi premere. Vehi, invehi, ferri equo, vel dorso equi. Provehi equo. Quadrupede vehi. Insidere equo. Quallare campos alite equo. Vehi tergore equi. Equo ibat in armis. Spumantem agitare equum. Equis furere. Spumantis equi fodere calcaribus armos.

EQUUS.

Cornipes. Alipes. Ignipes. Quadrupes. Sonipes. Quadrijuges. Jugales. Cursus equi. Ope equina. Pecus equinum. Equi spumantia terga. Colla luctantia equi. Campo se arduus inferens. Spirans naribus ignes. Contra sua frena feror. Dans mollibus ora capistris. Mandens spumantia frena. Obluctans frænis. Frena recusans. Elata cervice superbus. Late loca complexus hinnitu acuto. Stimulis agitatus & ira concitus. Insultans armis, flammasque vomens naribus. Qui fulvum mandit sub naribus aurum. Quadrupedans: putrem sonitu quatit ungula campum.

EREMUS. V. Desertum.

ERIGERE.

* Tollere se in auras. Elevare. Tollere semet humo. Caput altius efferre. Caput inter nubila condere. Cœloque attollere molem certant. Sustollere ad sidera palmas. Educere cœlo turrim. Tollemus in astra nepotes. Utraque cœlo brachia porrigere. Imo tollere de gradu mortale corpus. Ab humo attollit amicum. Attollit in ægrum se femur. Tollit sese quadrupes & ferit auras pedibus arrectis. De terra sublimem levare. In sublime semet ferre.

ERRARE.

Error malus me abstulit. Succumbere culpæ. Decepit me irremeabilis, inextricabilis error. Hinc inde vagari. V. *Aberrare.*

ERRO.

Incerta sede vagans. Toto orbe vagari. Per medias urbes agitur, saltusque peragrat.

ERUBESCERE. V. *Pudere.*

ESAIAS PROPHETA.

Amosides. Cui pater Amos, Dividit Amosiden in partes lamina secræ. Natus Amos Judæ clara de stirpe nepotum. Afflatus sancto vates præcordia motu. Vates, quem vates edidit Amos. * Archipropheta. Editus Hebræis regibus Amosides.

ESSE.

Me capit ultima tellus. Aspicit & vultus Gallica terra meos. Illo Virgilium me tempore dulcis alebat Parthenope,

Hic domus, hæc patria est. Adhuc tua messis in herba est. *Stagna colit, ripisque habitat. Accolere Nilum. Gurgitis ima tenet. Urbem tenere. Urbs antiqua fuit, Tyrii tenuere coloni. Urbem colere. Aliqua consistere terra. Incertus sum ubi sistere detur. Urbes habitare magnas. Habere. Habitare vallibus imis.

EVA.

Conjux & leges, & fœdera solvens, Heu quantum nocuit toti tunc unica mundo, insidiis Satanæ fœmina facta nocens. Prima parens. Eva parens, nimium blandis heu credula dictis. Quæ virum sua secum in tata loquendo traxit. * Prima rea. Prima mali labes.

EVADERE.

* Cassis evaserat omnes. Vinclis exciderat. Lybicis ereptus ab undis. Iliacis erepta ruinis. Eripui me letho, & vincula rupi. Telis elapsus Achivûm. Omnemque videbar evasisse viam. Mediosque juvat fugam tenuisse per hostes. Effuge littus iniquum. Laqueo expedire caput. Pestem evadere belli. Non bene de laxis cassibus exit aper. Fuga salutem quærere. Avis viscatis effugit alis.

EVAGINARE. Ensem educere.

EVANDER.

Advena. Arcas. Exul ab Arcadia. Nonacrius heros. Pallantius heros. Latios Evander in agros Venerat. Evandrus. Genus alto à Pallante profectum.

EVANESCERE.

Evanescere tenues in auras. Fugere leves in auras. Vanescere, ire, abire in auras. In nihilum redire, referri. Tennes recessit in auras. Tennes fugit ceu fumus in auras. Mortales visus medio sermone reliquit. Et procul in tenuem ex oculis evanuit auram. Nocti se immiscuit atræ. Exire, excedere, dilabi in auras. Tenues se sustulit ales in auras. Spissis noctis se condidit umbris. Procul nebulis obscura recessit. Effugit imago. Par levibus ventis, volucrique simillima somno. Tenues recessit consumpta in ventos. Cernere ne quis eos, neu quis contingere posset. Inserit se nebula septus. Per medios miscetque viros, neque cernitur ulli.

EUCHARISTIA.

Hoc est corpus, ait, meus hic de vulnere sanguis Pundendus, commissa hominum qui diluat omnia. Vita pius erit, atque eadem mors sontibus esca. Uno eodemque salus fluet atque è fonte venenum. Sic ait, atque suis manibus sese ipse ferebat. Ipse onus, ipse oneris pariter moderator & auctor. Ipsum se nobis epulandum præbet. Nam quæ panis erat, quæ vini essen-

cia

tia quondam, Fecit ut in Christi corpus sacrumque cruorem Transierit subito, salvis utriusque figuris. Ave suprema, singularis, unica nostræ salutis hostia. Ave beata Christi & innocens caro, Perpessa plagas & crucem. O mensa summi regis. O convivium absconditæ dulcedinis.

EVELLERE.

* Eruere, Domos avium cum stirpibus imis eruere. Disjicere moles, & avellere saxis. Viridem silvam ab humo convellere. Vellere arborem solo ruptis radicibus. Virgas lentas convellere. Magno nixu hostilia aggredi & genibus adversæ arenæ obluctari. Tempestivam silvis evertere pinum. Segetem a radicibus imis eruere. Indomitus turbo contorsit flamine pinum. In pueris vitiorum evellere fibras.

EVITARE. V. Evadere.

EVERTERE.

Æquare solo urbis muros. Vi frange opes. Cœpit quassata domus subsidere. Eruere urbem, & æquare solo. Præcipitem dare. Urbem à culmine sternere. Fundamenta quatit, totamq; à sedibus urbem Eruit. Ferro rescindere gentem. Urbis mœnia destruere. Vertere ab imo mœnia. Res vertere fundo. Ferro violare omnia. Urbem ruere, diruere, subruere, dejicere, evertere, perdere, concutere. Et lapsa ruinam cum sonitu trahit. Traxit jugis avulsa ruinam.

EVMENIDES.

Sacro crinitæ angue sorores. Genitæ de nocte sorores. Viperæ sorores. Pœnarum triplices deæ torto virtantis angue capillis. Carceris obscuras quas ferunt ante sedere fores. V. *Deæ tartari.*

EVNVCHVM FACERE.

Membra secare viri. Cædere membra virilia. Auferre inguinis onus. Subsecare partes viriles, Excindere se.

EVROPA.

Sidonis. Tyria. Agenore nata. Cadmi soror. Junonis pellex. Illusa imagine tauri. Vecta bove falso. Simulato vecta juvenco. Virginea tenuit cornua falsa manu. Pars cujus terræ tertia nomen habet.

EXAVDIRE.

Preces tangunt, movent, valent, pondus habent. Flecti, vinci precibus alicujus. Annuere precibus, Preces habere ratas. Excipere, accipere preces molliter. Annuere optatis. Pro te mea verba valent. V. *Preces audire.*

EXCELLERE INTER OMNES.

* Omnes supereminere. Esse pulcherrimum ante omnes alios. Inter omnes celeberrimus unus. Caput efferre inter

omnes. Cedere nemini. Nil majus generatur ipso. Nec viget quicquam simile, aut secundum. Micat inter omnes quasi nocturna Delia inter minores ignes. Inter Latias gloria prima nurus. Toto vertice supra est. Celsus medio conspectus in agmine Cæsar. Nihil in terris ad finem solis aberto clarius excepto Cæsare mundus habet. Tantum præit alios, quantum Pegasus anteit cæteros equos. Est meta laudis. Phœnix, atque unicus inter omnes.

EXCITARE, & EXCITARI à Morte.

Animos revocare orco. Socios à more reduxi. Reddere vitam. Adimere letho. Animam reddere adempram. Lazarus è tumulo Christo inclamante resurgit. Et duræ mortis lex resoluta perit. Rursus corporeos animæ mirruntur in artus. Ad lumina surgere vitæ. Revocari à morte, ab umbris infernis. Vitam recipere. Redit lux almæ. Iterum vitales carpere auras. * Christus redivivus in auras prodiit. Lazarum Christus jubet viger reddito spiramine. Christus restituet defuncta cadavera vitæ. Dispersa vigor per membra volutus æstuat, & venis redivivus sanguis inundat. Iterum terræ convexa tuetur ad auras superas excitus.

EXCITARE, & EXCITARI SOMNO.

Somnos abrumpere. Corripere è somno corpus. Abigere quietem noctis. Expellere curriculo somnum. Resolvere membra somno. Excludere somnos. Excludere pectore somnos. Somnus relinquit me. Somnus abit. Somno excuti. Viros nox, somnusque reliquit.

EXCORIARE, & EXCORIARI.

Tergora diripiunt costis, & viscera nudant. Clamanti cutis est summos directa per artus. Jugulant pecudes, & viscera vivis eripiunt. Nudaque directa pascant tua viscera pelle. *Totus erat vulnus, cruor undique manabat, detectique patebant nervi, trepidaque sine ulla pelle micabant venæ.

EXCUSARE.

Hoc non te tutum facit. A culpa eximere. Crimen removere. Culpa liberare. Si qua meis fuerint, ut erunt, vitiosa libellis, Excusata suo tempore, lector, habe.

EXCUSANDI MODVS.

* In mare fundit aquas, & ligna silvis infert qui tibi carmina mittit. Dat apibus Hyblais, *id est*, optimis, Corsica mella, *id est*, pessima, qui mittit tibi versiculos. Est tamen exigua quædam gratia musæ. Nostra Thalia verecundo re accedit pede. Musa nostra metuit judicium tuum. Excusa nostras rapinas tricasque. Majores majora sonent, nos talia loquimur, qualia finit Thalia loqui. EX-

EXECRARI.

Effundere verba in aliquem. Verba execrantia in nomen alicujus emittere. Diris devovere. Dii tibi dent nulloſque lares, inopemque ſenectam Et longas hyemes perpetuamque ſitim.

EXEQVIÆ.

Pompa funeris. Supremi honores. Ducit ſupremos nenia nulla choros. Funeris exequiæ. Funus lamentabile, lacrymabile, miſerabile, flebile, lugubre, triſte, mœſtum. Funeris atra dies.

EXEQVIAS FUNERIS PROSEQVI.

Solvere, peragere juſta alicui. Exequias rite facere. Decorare ſupremis muneribus. Dare munera feralia. Reddere tumuli honores. Ducere triſtia funera. Funera ducere per urbem. Ducere triſtes exequias frequente cœtu. Extinctum ſupremo efferre honore. Multo planctu & lacrymis obortis comitari funus. Largiri extremum funeris honorem. Tumulo munera ferre ſuprema.

EXERCERE.

Colere, excolere, tractare aliquid. Aliquâ verſari in re. Caſtibus & jaculis dare brachia experienda. * Nocteſque dieſque in re aliqua conterere. Eſt totus in illo. Hoc ſecum cogitat unum. Hoc agitat ſolum. Huc animi nerves omnes cogit. Fixus in hoc animo.

EXERCITATIO.

Exercitium. Uſus, aſſiduus, ſedulus, indefeſſus. Omnia vincens. Superans dura, ardua, difficilia.

EXERCITUS.

Acies. Agmen. Caterva. Manus. Turmæ fortes. Clypeata cohors. Armata turba. Armifera, armigera, bellatrix, horrenda caterva. Armatum agmen, fulgens, coruſcans ære caterva. Numeroſa, fremebunda, furibunda cohors.

EXERCITVM CONSCRIBERE.

Cogere ad arma viros. Glomerare manum virorum. In arma viros ſuſcitare. In arma vocare. Concitare in arma viros.

EXHORTARI.

Nunc prece, nunc dictis virtutem accendere. Animos vireſque ſecundas ſufficere. In antiquam virtutem, animoſque vires excitare. Incendere, inflammare animum alicujus. Aliquem voce movere, variis inſtigare vocibus ſocios. Animos tollere dictis. Dare animos. Vires adjicere. Juno vires, animumque miniſtrat.

EXILIO MVLTARE & MVLTARI.

Adimere patriam. Demere hominem natalem. Patria expellere. Pellere, ejicere, prohibere urbe. Patria jubere abeſſe.

Pellere ab oris patriis. Patria fines, & dulcia linquere arva. Alta quærere patriam sub sole jacentem. Patria excedere.

EXIRE.

Foris se efferre. Tecta relinquere. Erumpere portis. Excedere adytis. Se extra tecta ferre. Efferre gressum. Limina linquere. Discedere loco. Patria discedere terra. Se tectis effundere. Se fundere portis. Tecto & tectum exire, egredi. Exire limine tecti. Prodire è domo. Prodire tectis.

EXONERARE.

Animum odiis exonerare suum. Ego te hoc fasce levabo. *Demere sarcinam. Excipere onus alterius. Atlantis præbere vicem.

EXPANDERE.

*Latè sese extendere. Latè ramos, & brachia tendens. Alas pandere ad æstivum solem. Dederantque comas diffundere ventis Crinibus Iliades passis. Sparsus odoratis humerum capillis. Sparsis per terga capillis. Pandiculans oscitatur inertis membra laxat ad auras.

EXPERIRI.

Nil intentatum, inexpertum, inausum relinquere. Quid tentare nocebit? Copia vini tentat gressus. Tentamenta pangere. Tentare Tethin ratibus. Periclitari omnia. Spectamus in ignibus aurum. Per varios usus artem experientia fecit. *Tentare vafras artes. Omnem movere lapidem. Audere se committere Ponto ignoto. Animum alicujus tentare precando. Videre quid experientia possit. Cuncta prius tentanda priusquam Mavortem suscites. Vires suas experiri. Metiri sua pondera.

EXPLICARE.

Rem omnem pandere ordine. Obductum verbis vulgare dolorem. Arcana movere, retexere, retegere, revelare, prodere. Fas mihi Graiorum sacrata resolvere jura. Expediam dictis, & te tua fata docebo. Fert animus causas tantarum exprimere rerum.

EXTINGUERE.

Restinguere ignem fontibus. De crinibus ignem excutere. Subducto stipite flammam exanimare. Absumptis viribus ignem extinguere. Utitur vento, ventoque extinguitur ignis. Flammam necare. Lenis alit flammas grandior aura necat. Vulcanum unda superare. Lympha injecta domare ignes.

EXPULSUS EXUL.

Hinc inde errans. Patriis sedibus excussus, & per terras urbesque vagans. Errans per varios casus, per dira pericula vitæ. Sedibus incertis errans. Aliena limina lustrans. Pulsus,

fuga.

fugatusque urbe sua. Cui perpetuo propria tellure carendum est. Cui urbs suo non adeunda pede. Finibus extortus, actus, pulsus, ex, ulsus, ejectus. Luſtrans vagis erroribus orbem. Huc illuc fine ſede domoque vagans. Non capiens ulla in regione locum.

EXVERE.

Ponere veſtem. Ponere velamina de corpore. Ejicere, eripere amictum. Rejicere veſtem ex humeris. Exuvias ponere. Membrorum artus nudare. Paret amor dictis caræ genitricis, & alas Exuit.

EZECHIAS.

Achaſides: filius Achaſi. Rex colubrum qui fregit ahenum. Achaſides patris veſtigia fœda relinquens: Flagravit Domini totus amore Dei. Abide natus agit grates, Dominumque celebrat; *à Mastre ſic dictus.* Ezechias dirum genuit feritate Manaſſen.

F.

FABA.

Duræ culmen inane fabæ. Ventoſam betis, ſi ſapis, adde fabam.

FABER.

Artis fabræ celeberrimus. Perſia aromatibus, validis Germania fabris. Aurifaber. Probans vim auri. Fulvum ſpectans in ignibus aurum. Purgans aurum atque argentum à ſcoriis & fecibus.

FABULA.

In vanum fabula ficta jocum. * Non indigna referri. Fabula plena joci. * Commenta Poëtarum. Garrire fabellas aniles. Mendacia vatum verborum pigmentis adornata. Fabularum Architectus, *Ovidius.* Fabella bella. Veritatis umbra. Somnia deliri cerebri. Fallacia quanquam commenta oblectant, & quæ nuſquam ſunt, in animis tamen voluptatem cient.

FACERE.

Solus & artifices qui facit uſus erit. Hoc age. Actum agere, Exequi. peragere, conficere, efficere opus. Gerere, adminiſtrare munus.

FACILE.

Pœna non eſt grandis. Facile ut ſomno aggrediare jacentem. Omnis ad acceſſus Heliconis ſemita trita eſt. Non eſt ad aſtra mollis è terris via. * Proclive factu. Volens, faciliſque ſequetur. Res non difficilis mihi videtur. Non eſt operoſa res volenti. Quam facile vulpes pyrum comeſt, tam facile, &c.

FALLERE, & FALLI.

Vana spe lusit amantem. Callida stultas decipit esca feras. Animum delusit Apollo. Nisæ deceptus amore. Et cœli toties deceptus fraude sereni. Primus amor deceptam morte fefellit. V. *Despero.*

FAMA, id est, RVMOR.

Volucris præconia famæ. Murmura incertæ famæ. Mala murmura vulgi. Nuntia, prænuntia rerum, Major post cineres. Malum quo non velocius ullum. Tam ficti pravique tenax quam nuntia veri. Quam nulla facta diu latent. Magnarum nuntia rerum. Quę tamen incautos fallere sæpe solet. Parva metu primo post ipse attollit in altum, Ingrediensque solo, & caput inter nubila condit. Volans prępete penna. Mobilibus veniens pennis perinania cœli. Rumor hinc inde volans. Dispergens falsa. * Ea fama vagatur. Fama volat. Incredibilis rerum fama occupat aures. Rumor volat pernicibus alis. πτερόεν κακόν, malum alatum.

FAMA pro LAVDE, item FAMOSVS.

* Fama perennis, nescia lethi, quam nulla vetustas obruet. Tota notus in orbe. Fama porrecta ab ortu solis ad Hesperium cubile. Te fama jugalibus aëriis sublime tollit, atque subducit hominum faci. Quacunque Phœbus fama se tendit tua.

FAMES, FAMERE.

Ardor edendi. Cupido ventris. Alti vorago ventris. Vacui incola ventris. Hominum truculenta tyrannis. Rabies edendi. Rabies improba ventris. Amor edendi. *Pallida gerit ora fames. Pessima torquetur esuritione. Me improba ventris exagitat rabies. Fatigat me ex longo collecta rabies edendi. Furi simulantes famę. Fames me premit obsidione gravi. Rabida jejunia ventris me cruciant immane quantum. Torpent membra fame.

FAMEM DEPELLERE.

Comprimere, restringere famem epulis. Levare, pellere, depellere famem. Pascere, solvere, placare, sedare jejunia. Eximere famem. Concussaque famem in silvis solabere quercu. Amor compressus edendi.

FAMVLA.

Studiosa, fida, officiosa, obsequiosa ministra. Observans mandata domini, ad nutum parata. Serva agilis, sedula.

FAMVLVS.

Servus, Minister, Administer. Flexo poplite cervix. Facilis ad jussa expedienda, munia obeunda. Observans lumine mobili omnes domini gestus. Omnia prompte gerens

adnutus heriles. Cujus intenta lumina horum tuentur.

FASTIDIRE.

* Adversari abhorrere, refugere. Tædia sentire. Amor tuus versus est in tædia nostri. Movere fastidium. Positeque movent fastidia mentis. Veniunt mihi tædia vitæ. Est mihi gravis nimis, & nimis molestum. Res illa stomachum cier mihi. V. *Abhorrere.*

FATVM. Ethnicos.

Eterrea decreta sororum. Fatalis lex. Tenor fati. Consilium Dei. Fatum immobile, inexorabile, ineluctabile, inevitabile. Occulti miranda potentia fati. Æternus ordo fati. Quod Dei jussu fixum fundatumque tenetur. Dans metas cuique suas.

FATA VOLVERVNT.

Ethnicos.

Sic fata ruerunt. Sic fata ferebant. Sic omnia fatis in pejus ruere. Fata manent immota. Fata obstant. Fata movent. Sic erat in fatis. Fatis adactus. Præceps agit omnia fatum. Certum est, & inevitabile fatum. Potens nil contra immobile fatum.

FAVERE.

Bene velle, cupere. Aliquem fulcire favore. Adesse cœptis. Annuere votis. Dexter ades tuo numine. Linguis animisque favere. Dare se alicui placidum. Respicere aliquem vultu placato. Mite caput, placataque cornua verte huc. Et des ingenio vela secunda meo. Aspice et primo fortuna labori. Ferte viam venti facilem, & spiritus secundi. Adsis pede Diva secundo. Consilite & rebus succurrite duris. Non ignara mali miseris succurrere disco. Da facilem cursum, atque audacibus annue cœptis. Quisquis es, ô faveas, nostrisque laboribus adsis. Verum secundet qui potest, nostrum, Deus. Regia, credem hi, res est succurrere lapsis.

FAVNI.

Bicornes. Dii ruris. Numina rustica. Numina ruris sylvarum.

FAX.

Vires bituminez. Pingues lampades. Flammifera pinus. Fax de stipite facta. Accenso igne micantes faces. Tedæ pineæ. Pax multifida. Fax sine luce. Fax mortis. Fax thalami. Lacrymoso stridula fumo.

FEBRIS.

Immodicus corporis ardor. Toto in corpore pugnans. Pascens, depascens artus. Rapide furens membris omnibus æstus. Torrens ora, anhela continua siti. Aridæ, anhelæ, pestiferæ, tremulæ, ardens. Febrilis horror.

FEBRI-

FEBRI LABORARE.

Ardere febribus. Æstuare febrili dolore. Anhelis febribus uri. Febribus infestis jacere perustum. Sevâ laborare febre, quæ membra torret ut ardenti foco. Febris vellit, convellit, macerat præcordia. Torrentur febribus artus. Febris acida depascit tuf artus.

FOELICITAS. V. *Prosperitas FOELIX.*

Fortunatus. Beatus. Faustus. Prosper. Timotheus. Fortuna dulci ebrius. Pertarum vigui rege beatior. Rebus secundis fruens. Cujus vela inflat aura secunda, sedet fortunæ in gremio. Non me fœlicior ipse Hesperiæ dominator oræ. Ad nutum ei fortuna volat. Terque quaterque beatus. Fœlix ô nimium fœlix, Quem promissa manet cœlestis portio regni. Perpetuæ manent quem præmia vitæ. Fœlices ter & amplius O quid solutis est beatius curis?

FERRE.

* Æneas parenti longævo cervicem subjecit. Humeros Anchisiades fesso ætate suppositit patri. Medius collo sedit Anchises nati. Tollere, portare, ferre in altos montes. Ipse subibo humeris, nec me labor iste gravabit. Succedere oneri. Alto cœlum vertice fulcit. Toto corpore nixus & contractis undique nervis sustinet immensum pondus. Avem humero torquet. Æneas subiit humeris parentem. Ferre jugum cervice subacta. Contento levius portantur corpora dorso.

FERRVM.

Pondus ferri. Lamina. Ferrum candens igne rubens, solidum, rigidum, durum, obductum rubigine. Quod Noricus excoquit ignis. μαχὴ λυτὴρ ἰσχύος, Acerbus arbiter, seu solutor lucum. V. *Ferrum cudere.*

FERTILIS.

* Ditissima terra. Est ver assiduum. Est tellus bifera. Est hic æstas alienis mensibus. Est magna parens frugum. Terra optima frumentis. Pinguissima tellus, ac fecunda nimis. Luxuriat solum. Terrarum regina solo ditissima) Terra liberius omnia nullo poscente ferens. Terra frugibus felix. Terra ubere lato. Terra potens ubere glebæ. Ferens messes opimas. Proferens Cerealia munera, dona Cereris. Latis flaventia aristis. Reddens semina data multo cum fœnore. Reddens centupla lucra. Arva colonis respondentia multiplici fenore. Opulenta bonis. Ridentia latis surgentibus. *Vide frugifer.*

FERVERE.

* Furit intus agitæ vis. Exultant lateres æstu sæ Hunc

bullæ minutæ. Magno sono ferentis aheni ebullit unda. Altè spumis exuberat unda. Non se capit unda volat vapor ater ad auras. Spumeus undarum cumulus se tollit aheno. Fervet & exultat aqua.

FESTINARE. V. *Accelerare.*

FESTVM.

Dies festus. Festa cel berima. Lux sacra. Lux festa. Sacrum solemne. Solemnia annua.

FESTVN CELEBRARE.

Agere, agitare, peragere, servare festum, festum tempus, festum annuum. Celebrare festum. Sacrare festum. Instituere, indicere festum. Nos delubra Deûm, miseri quibus ultimus esset Ille dies, festa velamus fronde per urbem. *Festivam celebrare diem. Solemnes ducere pompas ad delubra. Est dies anno redeunte festus. Adest lux festa, festis lucibus & profestis. Solemnem honorem ferre alicui Sanctorum. Luce sacra operari Deo. Cessant depositio jugo agri fertilis incolæ. Salve festa dies meliorq; revertere semper. Εορτὴ πλήθυσα τοῦ λαοῦ, populosum festum.

FIBVLÆ.

Vincla relaxare tunicæ.

FICVS.

Baccis cærula ficus. Duris densissima pomis. Lactens, digna legi.

FIDERE. V. *Confidere.*

FIDES.

*Fiducia. Accipe, daque fidem. Tibi maxima rerum verborumq; fides. Spes ô fidissima Teucrûm. Intemerata fides vincta teste Numine. Animum presenti pignore firmans Hostibus est servanda fides. σφραγὶς νοὸς, signaculum mentis) Thesea, Penelopea, inculpata laudabilis, spectata, incorrupta, ingenua, ævo, rarissima nostro. Corvo rarior albo, Rara avis in terris, nigroque simillima cygno. Quæ aut nulla, aut monstro rarior esse solet. Astra sueta subire fides. Fidei incrementa nova. Christum fido supponere cordi. Prævia fax fidei.

FIDES, seu CHORDA.

Harmonica, sonora, resona, vocalis, canora, tinnula, dulcis, Movens, alliciens animos, Mulcens, permulcens pectora. Levans pectora duris sollicitudinibus. Pallens, tolleris, curas. Suave, dulce sonans. Mulcens, reficiens, recreans pectora mœsta sono dulci. Quæ dulces reddit pollice tacta sonos.

FIDI-

FIDIBVS CANERE.

Pulsare nervos. Tangere chordas. Percutere carmina nervis. Tentare, impellere, sollicitare chordas pollice.

FIGVLVS.

Componens ollas de facili luto. Contorquens rotam pedibus in celerem orbem. Pingens vasa. Incultans ollas vitro Laboriosus, sedulus, industrius.

FILIA.

Nata. Proles nupta. Filia orba parentibus. Acerba parenti. Dives dote. Gnata.

FILIVS.

Proles. Regius puer. Firma adjumenta parentis. Natus. Gnatus. Spes parentis. Dulce levamen senectutis parentum. Pignus dulce socii tori. Charum pignus conjugi. Spes operosa patri suo. Curarum & senii dulce levamen. Ore parentem referens. Propago.

FINDERE.

Cuneis fissile robur scin ere. Cuneis findere. Rimam facere. Quadrifidam quercum cuneis scindere. *Altè finditur insolidum cuneis via. Sublatum altè consurgit in ensem, & medium ferro gemina inter tempora frontem dividit. Paribus æquis huc caput atque illuc humero ex utroque pependit. Findere in bina secando.

FINIS.

Ultima, *pro fine.* Eventus. Effectus boni. Causa perorata est. Operis fastigia summi. Venit summa dies. Terminus. Meta ipsa extrema, seraque coronide longus Est liber. Exitus acta probat. Nec prius imposuit rebus finemque modumque.

FINIRE.

Facere finem cantandi. Dare finem laboribus. Facere modum. Ponere, imponere finem. Finem imponere curis. Imposuit finem pugnæ, fessumque Dareta Eripuit. Exiit emeritis curribus annis. Littera defesso pollice fistit opus. Donec longa dies perfecto temporis orbe Venerit. Finis adest. Dirimere sanguine bellum. Impensum spatiis confecimus æquor. Vesper decedere campis Admonuit. * Ad umbilicum ducere. Coronidem imponere. Finem dedit ore loquendi. Quis scelerum modus est? Hic stabit civilibus exitus armis. Statuere modum rei alicui. Perficere est animus, finemque imponere. Addere summa. Pierides cœptis addite summa meis. Imponere cœpris ultimam manum. Vide *Perficere.*

FIRMVS.

Sunt rata pacta. Firma cavavit robora. Turno vita manet rata. Fixus. Durabilis. Stabilis. Constans. Illum non populi fulces,

fasces, non pupura regum Flexit, & infidos agitans discordia fratres. Constans. Stabilis. Inconcussus.

FISTVLA.

Calamus, Canna. Arunda. Cicuta. Avena, Bumus. Dulce canens. Dans blandos modos. Tibia fingens teneros modos. Modulans lætos cantus. Effundens dulces sonos. Dispar septenis fistula cannis. Dispares calami compagine cerâ juncti. Fistula cui semper decrescit arundinis ordo.

FISTVLA CANERE.

Dat tibia sonos. Ludere quæ vellem calamo permisit agresti. Quem mea carminibus meruisset fistula caprum. Stridenti stipula disperdere carmen. Calamos inflare leves. Non pati calamos inertes. Fistula dicere amore. * Stridula cantare avenis. Silvestrem tenui musam meditari avena. Calamo remittere labellum. Inflati complevit locum murmure buxi. Dicere carmina fistula.

FLAGELLARE.

Crudeli verbere lacerare tergi. Insonare flagello. Lento cruciare flagello. Torto inflare flagello. Inverbere terga secare. Verberibus castigare. Ingeminare ictus. Continuo sontes ulcris accincta flagello Tisiphone quatit insultans. Sequitur Bellona flagello. Vide *Cadere.*

FLAGITIVM.

Delictum. Vitium. Culpa. Admissum. Labes. Factum triste, turpe, nefandum. Nil roboris, nil pudoris habens. Non leve crimen. Immane nefas. Dirum in pectore versare nefas. Mens fata, & scelus exitiale his mentire malis. Pro tali scelere pro talibus ausis dii persolvant grates. Ingenio scelus non abest tuo. A culpa mea facinus abest. V. *Crimina.*

FLECTERE ALTRVEM. V. *Flectere.*

FLORA.

Chloris. Uxor Zephyri, venti occidentalis, quæ floribus præesse fingitur. Zephyritis. Ludi celebrata jocosis. Vultu pulcherrima. Spatians culcis in arvis. Exultans, sedens, residens, viridi in gramine. Legens, carpens flores vernos. Floribus arva coronans. Eliciens lilia mista odoratis rosis.

FLORERE.

Formatis aperitur floribus arbor. Nunc omnis parturit arbor. Arbor trudit gemmas, & frondes explicat omnes. Purpureis collucent floribus agri. Induere se in florem. Humus fundit varios flores. Herba pubescit, & variis floribus halat. * Vireta assiduo flore resectus ager. Spirant arva crocis vestita floribus. Fragrat herba odoriferis comis.

FLORES.

*Pratorum insignis honos. Grata oblectamina visus. Horti deliciæ mille colorum. Telluris sidera variegata, purpurea, candida, ardentia, ferruginea, crocea, cærulea, &c. Pignora olentia Floræ, τῆς Κόσμου. Terræ cæsaries.)

Flos concolor. Flores odori, verni, purpurei, mille colorum. Flos spargens, diffundens latè dulcem odorem. Oblectans animum mirris, variis, mille modis. Rideus, vernans humili in gramine. Mulcens auras suavi odore. Halans per prata nitentia. Nitescens discolore gramine. Odorato germine ridens. Viridanti in gramine gemmans. Arridens apibus per gramina roscida. Variis florum data nexa coronis. Variis florentia limina sertis. Ornusque incanduit albo flore pyri. Hædique petuli floribus insultant. Fucoque & floribus ora explere.

FLORES VARII, & HERBÆ.

*Lilia, rosæ, violæ, narcissi, hyacinthi, calthæ. Lilionarcissi. Croci. Cinnama. Nardus. Casia. Balsama. Thyma. Amaracus. Ligustra. Vaccinia. Colocasia. Acanthus.

FLVCTVS.

Procellosus, tumidus, marinus, agitatus, rapidus, vastus, raucus, sonans, fremens, undans, immodicus, surdus. Se sinuoso vertice volvens. Resonantia littora pulsans. Spumosa littora feriens, concutiens. Immenso murmure resonans. Fluctus glomerati, atque agmine facto intentant sæva pericula nautis. *Fluctus albescere ponto incipiunt. Fluctus ex alto tollitur, inque sinus curvatur unda. Ima exæstuat unda vorticibus. Montes volvuntur aquarum. Gibbosa dorsa Ponti. Tollitur Oceanus, & sidera verberat unda.

FLVERE, quod ad FLVVIOS spectat.

*Labi, manare, ferri agmine aquarum placido. Sinuosis flexibus Scaldis errat. Torquet flaventes Ister arenas. Volvitur per saxa Mosa. Purior argento fluit unda. Tenuis fugit per gramina rivus. Ubi corniger humectat culta pinguia Scaldis. Septem ostiis in mare decurrit. Volvitur in pelagus septena per ostia. Septem portis fertur in æquor. Expatiata ruunt per apertos flumina campos. Geliduque fluvius per imas quærit iter valles. Curva nec assuetos egerunt flumina cursus.

FLVVIORVM ALIQVOT NOMINA.

*Scaldis. Mosa. Mosella. Tybris vel Tyberis, vel Tiberinus. Ister. Padus, Sequana. Nilus. Arar. Tamesis. Euphrates. Ganges. Tagus, Hermus. Rhenus. Rhodanus, Dilia. Zenna. Sturbis,

Simonis, Xanthus. Anio. Garumna. Tanais. Pactolus, Lyris. Rubicon. Nar. Albis.

FLUVIUS.

Fluvialis unda. Aqua currens. Flumen concitum, rapidum, sævum, obliquum, perpetuum. Fluminis ora. Fluminis ortus. Liquor facilis, niger. Humor Pactôli. Amnis cæruleus. Per virides herbas sinuoso tramite currens. Rivus lymphis arida prata fovens. Molles irritans murmure somnos. Crepitanti murmure cadens. Murmure rauco strepitans. Per prata virentia fluens. Rivus lene fluentis aquæ jucundo murmure labens. Exiguo sonitu per levia saxa fluens, fugiens. Irrorans mollia gramina. Murmure tranquillos sonos inducens. Fluentum. Amnis. Aggeribus ruptis spumans amnis. Amnis sedatus se condidit alveo. Propter aquæ fluvium viridi procumbit in ulva. Fluminaque antiques subter labentia muros. Cava flumina crescunt cum sonitu. Flumen medio caput extulit alveo.

FODERE.

Effossa terra supinare glebas. Scrobibus concidere montes. Labefacta monet robustus jugera fossor. Primus humum fodito. Effodere latebras. Tellurem ligone recludere. Excavare terram. Tellure cavata. Oculis capti fodere cubilia talpæ. Abire ferro in viscera terræ. Lacertosi coloni fodiunt arva dura. Cædere montium medullas. Penitus sarculo cavare terras. Cæcos facere hiatus. Adyta terræ ferro eruere.

FOEDUS:

Perpetuum, stabile, legitimum, amicum, conjuratum, concors, firmum. Pactio. Pactum. Conventio. Conjuratio. Inviolabile pignus pacis.

FOEDUS FACERE.

Fœdus inire, componere, ferire. Dare dextram. Dextræ conjungere dextram. Jungere fœdere dextram. Firmare inter se fœdere dictis. In amicitiam coire. Animum præsenti pignore firmare. Fidem dare, & accipere. Fidem novare. Tangere dextram. Cogere in fœdera, in concordiam. Coëunt in fœdera dextræ. Æternam pacem, pactosque Hymenæos exercere. Æterno fœdere pacem injungere. Stricto constringere fœdere mentes. Pangere fœdus. Mittere æterna in fœdera gentes.

FOEDUS VIOLARE. V. *Violare fœdus.*
FOENERATOR, V. *Usurarius.*
FOENERARI. V. *Usuram exercere.*
FOENUS. V. *Usura.*

FOE-

PONTUS.

Pondus ventris. Tumor. Maturum onus. Crescens onus viscéribus. Uteri pignora. Nati cara pignora. Expletum matris onus. Cœlesti pondere venter tumidus.

FONS.

Ora fontana, Fontis aquæ. Aqua irrigua. Cavæ venæ. Fons tenui pellucidus unda Nitidis argenteus undis. Patulos succinctus hiatus. Fluens per florida gramina. Agens virides undas. Arentes relevans jucundo frigore fauces. Derivans perpetuas aquas. Devolvens vivas aquas per saxa humentia viridi musco. Undan, humor aquæ. Fontis dulcissima lympha. Saxa lavans viridi circumlita musco. Molles invitans placido murmure somnos. Levans arentem sitim susurranti aqua. Fugiens sonoro murmure, & rivum irriguum per prata humentia volvens. * Vena perennis aquæ. Fugiente dulcis murmurat rivo sonus, Fontanus fugiens per gramina rivus molliter inclinata. Fons splendidior vitro, quem flagrantis atrox hora caniculæ nescit tangere. Roscida mobilibus lambens gramina rivis. Venula terræ.

FORES.

Valvæ bifores. Surdæ, rigidæ, rimosæ, clausæ, apertæ. Ianua surda petenti. Laxa ferienti. Saeta nocturnis potorum rixis. Suo se cardine versans. Duris roboribus fulta. Stridorem moto cardine reddens.

FORMA.

Decor. Dotes formæ. Damna formæ. Facies. Figura læsa. Forma bonum fragile est. Indigna perire. Forma venusta, superba, splendida, eximia, egregia, decens. Breve donum exigui temporis. Spatio qua carpitur ipsa suo. Res fugax. Quæ quantum accedit ad annos fit minor. Ut rosa verna periens. Blandimenta formæ præstantis, excellentia, gratia formæ. * Est forma qualis innubis dies. χροιὰ ἀνθος, flos coloris.

FORMICA.

Agmen graniferum. Parcum genus, patiensque laborum. Quæsiti tenax. Formicæ frugilegæ. Inopi metuens senectæ. Vehens cibum gramineo ore, Nigrum agmen prædam per herbam convectans calle angusto. Hyemis memor. * Tectis esse suis penetralibus ova. Ingentem populans farris acervum. Bestiolæ quæ hyemis memores tectis angustis grana reponunt. Ite nigrum campis agmen, prædamque per herbas Convectant calle angusto, pars grandia trudunt obnixæ frumenta humeris, pars agmina cogunt. Οἷαι ἔαρτὶς, terra exercitu.

FOR-

FORMIDARE.

Trepidat pavida formidine pectus. Mens ægra trepido metu palpitat Corda tremunt dubio metu. Præcordia occupat, concutit horror. Anxia corda tremiscunt nimia formidine. Corda stupent anxio metu. Horrere, turbrai metu. Tremere animo. Pallere metu. Timor ingens quatit, concutit ossa, Timor abstulit vires corporis. Gelidus per ima cucurrit Ossa tremor. Tremefacta novus per pectora cunctis, Insinuat pavor. Præcipites metus attrahit. Mortalia corda per gentes humilis sternit pavor. Frigidus obstat circum præcordia sanguis. Corda pavor pulsat. Tota tremor pertentat corpora. Perculsus formidine mentem. Metu terras cœlumque fatigare. Sævus circumstitit horror. Formidine cecidêre animi. Diriguit visu in medio, calor ossa reliquit. Labitur. ac longo vix tandem tempore fatur. Raris turbatus vocibus hisco. Arrectæque horrore comæ, & vox faucibus hæsit. Exultantia haurit corda pavor. Attonitis hærere animis. Ingenti trepidare metu. Ossi somnum ingens rupit pavor, ossaque & artus perfudit toto proruptus corpore sudor. Quod si tantus habet mentes & pectora terror.

FORMIDINEM ABIICERE.

Omnes metus subjicere pedibus. Formidinem exuere, deponere. Recipere, revocare, recuperare animum sepositio metu. Ore tremente ponere metum. Mœstum timorem mittere. Solvere metus. Solvere corde metum.

FORMOSA.

Eximie, egregiæ formæ virgo. Cui niveæ præstantia formæ. Venusta fronte superbiens. Quæ læto splendore micat. Cui rosis æmula labra rubent. Cujus ora radiant ingenuo suffusa rubore. Cujus sanguineus rubor induit ora. Pax splendida inter virgineos choros. Non horrenda rugis. Habens genas purpureas, lactisque aspergine tinctas. Cujus roseas commendat gratia mira genas. Variis donis refulgens sideris instar. Forma pulcherrima virgo. Quæ candore nives anteiret. Præstanti corpore Nympha. Qua nulla decentior.

FORMOSUS.

Ante omnes forma pulcher. Egregia forma splendens. Insignis facie juvenis. Ipse alios inter pulcherrimus unus. Formosi pecoris custos formosior ipse. Quo pulchrior alter Non fuit Æacidum. Insignis forma, viridique juventa. Os humerosque Deo similis. Præstanti facie & forma.

FORTIS.

Invictis viribus esse. Viribus insignis. Valido esse robore. Præditus viribus. V. *Robustus.*

FORTITVDO.

Robur firmum, solidum, invictum, validum, prævalidum, rigidum, inexpugnabile, Herculeum, Vires alacres, valentes, vegetæ, nervosæ.

FORTVNA DEA FICTA.

Sors quam tribuit fortuna. Casus subitus. Dea immitis, cæca, dubia, insidiosa, levis, incerta, volubilis. Constans in levitate. In nullo loco tenax. Solito defecta favore. Vultus, lumina, frons, facies, species Fortunæ. Regna fortunæ. Fortuna ambigua, lubrica, anceps, infida, malefida, instabilis, erratica, mobilis. Alternans vices. Res humanas sursum deorsumque rotans. Passibus ambiguis errans. Permutans ima summis. Hominum spes faciens vanas. Fugacior undis. Ex humilique loco magna ad fastigia rerum attollens, & rursus deturbans, Modo læta manens, vultus modo sumens acerbos, Euripi instar reciproca. Quæ durior esse solet bonis, æquior malis. Mobilitas fortunæ lubrica. Nesciens figere rotam. Sors dubiis passibus errans. Fortunæ instabilis aura. Rebus in humanis nullo discrimine ludens. Omnia non certa dans rapiensque manu, Omnia mutans variis casibus, nec sinens aliquid felix esse diu.

FORTVNA ADVERSA VTI.

Iniqua, sæva, dura, incommoda, inimica, tristis. Sors aspera, ferrea. Vis violenta sævæ fortunæ. Fera fortunæ violentia. Procella sortis turbidæ. Ictus, impetus rabidæ fortunæ. Malum triste, sævum, fatale. Sors per tumidas agitata procellas. Adversi incommoda fati: Tela adversæ fortunæ. Sors onerosa premens humanum genus.

FORTVNA ADVERSA VTI.

Variis casibus urgeri, & duris undique fatis exerceri. Fatis tristibus angi. Adversa fortuna premi. Urgeri fatis iniquis. Casu acerbo affligi. Pati mille incommoda. Insana sors intonat. Miserum tristis fortuna tenaciter urget. Agi fortuna per adversas procellas. Sors premit atra malis. Sæva malorum procella obtrui caput. Fortuna adversa, minus secunda uti. *Esse ludibrio fortunæ. Fortunæ scopus.

FORTVNA BONA.

Fortuna ridens, arridens vultu blando. Sors splendida, amica, placida. Aura secunda, prospera. Fata secunda. Flatus fortunæ secundus.

FORTVNA BONA VTI.

Faustis successibus uti. Navigare fœlici aura. Ducere placido candida vela salo. Secundis ventis, secundo flatu uti, alite dextro, auspicio læto frui. *Sedere fortunæ in gremio.

FOR-

FORTVNATE, seu FOELICITER.

Alite dextro. Vento secundo. Secundis successibus. Secundo flatu. Omine læto, fausto. Auspicio fœlici. Prospero, læto cursu.

FOVEA.

Caverna, profunda, cæca, cava, vasta, umbrosa, tecta, abrupta, atra. Scrobs furva, excisa. Spelunca. Specula. Exhalans tristem Mephitim.

FRANGERE. V. Rumpere.

FRAVS. V. Decipere.

FRÆNARE.

Spumantia addere frena feris. Torquere frænis ora fugacis equi. Ferocis equi luctantia colla retorquere. Actus habenis equus curvatis fertur spatiis. Adductum circum caput egit habena. Glacies frænat cursum aquarum. Justitia frænare gentes superbas. Vinclis, & carcere frænare. Tempore paret equus lentis animosus habenis, Et placido duros accipit ore lupos. Domare, compescere, coercere, cohibere fræno. * Novit premere & laxas dare habenas. Temperare ora frænis. Celsos soni pedes subigere jugo. Frænare juventam, urbem, populos optimis legibus.

FRÆNVM.

Frena sonantia, spumantia, domantia, cohibentia equos. Habena valida, lenta, laxa. Lorum flexile, nodosum.

FRIGERE.

* Frigore corripi. Frigore contrahi, affligi, lædi. Solvuntur frigore membra. Boreæ penetrabile frigus adurit. Secat glacies aspera plantas. Frigus perambulat artus. Frigus acutum lævo spirante Borea cutem findit. Stringuntur acri frigore membra. Frigore pallet instar buxi corpus undique contrahens. Pallent amisso sanguine venæ. Rigidum permanat frigus ad ossa. Artus aculeata frigora pungunt. Membra aura pungebat. Puelluli tenerrimum corpusculum frigus adussit.

FRIGIDVS.

Frigidior glacie. Glacialem arctum experiri. Frigore lapsa cadunt folia. Concrescunt currenti in flumine crustæ. Undique jam tergo ferratos sustinet orbes. Puppibus illa prius patulis, nunc hospita plaustris. Cædunturque securibus humida vina. Boreæ penetrabile frigus adurit. Pluvio contristat frigore cælum. Cum tristis hyems etiam nunc frigore saxa Rumperet, & glacie cursus frenaret aquarum. Gelidus concrevit frigore sanguis.

FRIGVS.

Asperitas frigoris. Minæ frigoris. Rigor alpinus. Glaciale,

ciale, durum, hyemale, Scythicum, non habitabile. Acre gelu. V. *Hyems.*

FRONS FRONDIS, FRONDESCERE.

*Coma, silvæ honos. Arborum cæsaries. Stringe comas, & brachia tonde. Nunc frondent silvæ. Nunc omnis parturit arbos. Mobilibus veris inhorruit adventus foliis. Silva spargit agrestes frondes. Silva comata. Arbor agit comas. Passim: Nunc arbor crinitur foliis. Luxuriat arbos in paucas comas. Formatis aperitur frondibus arbos. Viridi tegmine amiciuntur arbusta. Redeunt arboribus frondes, quas Hyems abstulerat. V. *Florere.*

FRVCTVS.

Uberes, amœni, dulces, copiosi. Fruges cereales, lætæ, grvidæ. Curva jam falce petendæ, secandæ. Labori non respondentes. Præmia telluris. V. *Malum.*

FRVGES.

Primitiæ frugum. Alimenta frugum. Munus frugum. Partis accrvi. Frugum acervi.

FRVGIFER.

Multam Cererem proferens. Largis proventibus auctus. Fundens benignam frugum copiam. Respondens votis avari agricolæ. Uber læto proventu. V. *Fertilis.*

FRVMENTVM.

Cerealia munera. Cereris dona. Ceres humanis usibus apta. Ceres flava, spicifera, frugifera, mutifica, fecunda, falcifera, flavens, culta, triticea. Alimenta terrarum. Mitia dona frugum.

FRVSTRA.

Incassum. Nequidquam. Inaniter. Irrita Delia venari. In sterilem agrum mittere semina. Nil profectu is littora bobus aras. In vacuas auras questus effundere frustra. In rapidos jacere irrita verba notos. Addere aquam fluviis, & silvis ligna. Noctuas Athenas mittere. Inducere aquam fonti. Labor studio vanescit inani. Haurire aquam cribro. Pundere aquam in dolium pertusum. Dolere recta procedere cancrum. Folia arboribus, sidera cœlo addere. Semina tradere arenæ. Sursum agere Sisyphi revolubile saxum. Curvo proscindere littus aratro. V. *Absurda agere.*

FVCARE.

Fucare colorem. Puco oras explere. Lana fucatur colore. Formosam faciem nigro medicamine cælas. Linere ora. Circumlinere fuco. Comere, excolere colla, genas. Fucata genas Hyali saturo fucata colore. Compositis linire ora venenis. Hispanas genas fuco excolere. Naturale decus arte ficta juvare. Non fingere in propriis membra nitere bonis.

FV-

FVCVS.

Medicina figuræ. Nitor externus. Candor quæsitus. Fucus cœruleus. Cultus mercatus. *Color quæsitus. Medicamina vultus. Pigmenta faciei. Venena composita formæ. Bis mendax vultus.

FVGERE.

Fuga, seu pedibus salutem quærere. Moliri, parare, capere, fugam. Dare terga fugæ. Terga dare. Vertere, convetere terga. Præbere terga fugæ. Arripere, corripere, festinare, agitare, celerare, moturare fugam. Fugam subsidio subire. Mille fugit, refugitque vias. Terga fugæ mandare. Tenere fugam. Pedibus timor addidit alas. Dare terga in fugam. Corripere viam fuga. Aspectu se clam subtrahere. Tacitus decedere. Fuga silvas, saltusque peragrare. Eripere se leto. Turpia fœminæ terga dedere fugæ.

FVLCIRE & FVLCIRI.

In te omnis domus inclinata recumbit. Nullo fulcimine nixus. Inhærere humeris alicujus. Attollere humeris. De humeris suspendere. Sustinere onus. Humeris subire. Capiti committere pondus. Cum foret Æneæ cervix subjecta parenti.

FVLGETRVM, *quam* CORVSCA *tionem vocant.*

Fulgur clarum, micans, rutilum, igniferum, jaculabile, ardens, flagrans, nictans, secans, tranans, penetrans aëra. Terrifico mugitu ardens. Rumpens obscuras nubes, & terque quaterque tremulum jubar ingeminans. Crebrum dehiscentis poli jubar. Ignis hiante cœlo veniens. Ignis per inane micans. Rapidi cadentes abruptis nubibus ignes.

FVLGVRARE.

Deus rutilas per nubila flammas spargit. Crebris micat ignibus æther. Flammis cœlum vel æther miscere. Ignes ab æthere fulgent. Vibratus ab æthere fulgor. Cum sonitu venit. Rapidum jaculari è nubibus ignem. Cœli in nubibus ignes Terrificant animos. Hinc tonat, hinc missis abrumpitur ignibus æther. Non alias cœlo ceciderunt plura sereno Fulgura, nec diri toties arsere Cometæ. Fulmina torquet Astripotens. Fulmine terrere. Pater omnipotens cœlo ter clarus ab alto Intonuit, radiisque ardentem lucis, & auro, Ipse manu quatiens ostendit ab æthere nubem. Cœlum coruscat trisulcis ignibus. Æther micat latè flagrantibus fulguribus. Ignea vis fulminis coruscat. Rumpunt aëreas fulgura crebra plagas. Fulgura cadunt cœlo. Ignea decussis erumpit nubibus æthra. Aereos secans campos lux flammea transit. Micant ruptis è nubibus ignes.

FVL-

FVLMEN.

Fulminis ictus. Medio in aëre sæviens. Cadens, ruens per inania. Horrorem incutiens irato numine terris. Concutiens celsas à vertice turres. Feriens summos montes. Acuti fulminis ignes. Sævi fulminis alæ. Trisulcum telum infesti Jovis. Concussis elisi nubibus ignes. Excussis elisus nubibus ignis. Missis abrupeus ignibus æther. Tumultus ætherei. Jovis arma. Ignes fulminei, trisulci. Ignis Jovis. Validus fulminis ignis. Ignes Phaetontei. Tela manibus fabricata Cyclopum. Ignea arma. Fulminis ira. Fulmina missa polo. Imperio fulmina missa Jovis. Non imitabile fulmen Jovis, Ἀθέρος ὀρχηστὴς, Ætheris saltator.

FVLMINE LÆDI.

Sentire fulminis ictum. Tangi, feriri de cœlo. Jovis ignibus percuti. Fulminis igne peti.

FVMARE.

Edere, dare, emittere fumum. Et jam summa procul villarum culmina fumant. Fumantia saxa Ætnæ. Cælum subtrexere fumo. Faucibus ingentem fumum evomit, involvitque domum caligine cæca. Erigit atro Nigrantem fumo rogus alta ad sidera nubem. Fumant sudoribus artus.

FVMOSVS.

Fumea tedis lumina. Piceum fert fumida teda lumen. Fumifera nox.

FVMVS.

Picea caligo Nigra volumina fumi. Fumus lacrymosus, sublimis, niger, sordidus, volucer, inanis, levis. Per multa foramina evolans. Ad æthera tendens. Inimicus ocellis. Evanescens vacuas in auras. Remanens exusto stipite. Fumi volucris vapor. Ater ad sidera fumus. Erigitur. Tecta subeunt nigro deformia fumo. Assidua postes fuligine nigri. Misto undans pulvere fumus. Atram prorumpit ad æthera nubem Turbine fumantem piceo. Respiciunt atram in nimbo volitare favillam.

FVNDA.

Exuta contorto verbere glandes. Glans plumbea funda missa. Pondera fundæ plumbea. Stridens funda. Stupea contorquens balearis verbera fundæ. Et fundam teretem circum caput egit habena. Torta Balearis sævus habena. Stridentia funda Saxa pluunt, volucres imitantur fulgura glandes. Cum balearica plumbum Funda jacit.

FVNDERE, FVNDAMENTVM.

Fundare arces. Urbem fundare colonis. Fundamenta locare. Fundamina prima ponere. *Substruere, Struere basin.

FVR,

FUR, FURARI.

Nocturnus, tacitus, pervigil, trepidus, rapax, trifurcifer, vagus. Nocte vagans Insidians opibus aliorum. Captans aliena Rapiens nummos fracta arca. Malefida cohors nocte silente alienas opes surripiens. *Raptas ad littora vertere prædas. Manticulari. Avertere tauros è stabulis. Aliquid condere furto. Ignem ætherea domo subducere. Fur notæ nimium rapacitatis. Rapere armenta stabulis reclusis. Vivere rapto. Tristi spoliantur templa ruina.

FURERE.

Insania mortem occupat, habet. Agi, agitare furore. Rapi, Circumagi furore insano. Oestro ferri. Laborare errore mentis. Furere ingentibus iris. Indomitos gerere in corde furores. Concipere furiata mente furores.

FURIÆ.

*Diræ. Erynnees. Eumenides. Infernæ catervæ. Ultrices scelerum Deæ, Tisiphone, Alecto, Megæra. Sorores nocte genitæ. Famulæ Ditis. Diræ sorores. Dira Furiarum cohors. Sorores anguicrines. Mens furiis agitata fuit credulis Orestis exercita Diris, stimulata furore. In rabiem mens acta fuit. Atra bile fuit percitus.

FURORE CORREPTUS.

Non sanæ mentis. Vesanus. Cui mens dimota loco vel sede sua est, Indomitos in corde furores gerens, habens. Vago furore actus. Turbatus corda phrenesi. Scelerum furiis agitatus Orestes.

FUTURUM.

Cauta speculator mente futuri. Casus scire futuros. Aperire futura. Eventum pugnæ capere. Eventus secundare. Cæcos eventus volutare animo secum. Nescia mens hominum fati, sortisque futuræ. Quo res cunque cadent, &c.

G.

GALEA.

CAssis ferrea, horribilis, Martia, fulgens, radians, cuiusca, trux, minans, victrix, cristis decorata rubris. Ære rigens Ignem flammasque vomens. Cristata pennis. Tegmina capitum. Tegminis officium. Vincula galeæ. Et gravibus rastris galeas pulsabat inanes. Miratur terribilem cristis galeam. Imam inter galeam, summi thoracis & horas Absulit ense caput. Induere galeam habilem cristisque decoram, Scuta virum, galeasque & fortia corpora volvit.

GALLIA.

*Dives, armipotens, ferox, ingeniosa. Aurea cæsaries ollis, atque aurea vestis. Virgatis lucem sagulis, tum lactea colla auro

innectuntur. Profugique à gente vetusta Gallorum Celtæ. Truces flavo vertice Galli. Quos Rhodanus cingit, Rhodani potores Κατ' ἐξοχήν, à candore lactis. Formosa Gallis corpora.

GALLINA.

Glocitus, glocitans. Tegens alarum tegmine pullos. Pullorum custos fidissima. Sedulò observans pullos quo tempore milvus instruit insidias. Fovens sobolem expansis pennis. Fœtus suos vocans singultu, & plaudentibus alis. Cristati feminæ galli. Fœta conjunx cristati mariti.

GALLVS.

Prænuntius ales diei. Cristatus ales. Vigil ales. Qui cantibus oris Evocat auroram. Qui trepidum vigili provocat ore diem. Lucis prænuncius ales. Excubitor. Metuendus terror leonibus, Totam gentem fœcundo semine complens. Somnos abrumpens, impediens. Volucris Titania. Nuncia lucis avis. Cristata volucris. Ales diei nuntius. Voce crebra nuntians diem adesse. Excubitorque diem cantu prædixerat ales.

GANYMEDES.

Cujus amore arsit rex superûm. Raptus Jovi. Phryx Phrygius, Iliades. Idæus. Iliacus. Paridis genitus de sanguine. Qui pocula miscet, Invitâque Jovi nectar Iunone ministrat.

GAVDERE.

Capere gaudia læta mente, Capere, concipere nova gaudia posito luctu. Perfundi, suffundi, lætitia. Exhilarare tristia corda, pectora. Lætos diffundere vultus. Pertentant gaudia mentem. Intima viscera cordis gaudent. Pectora exultant lætitia. Lætitia fremere, & a imos ad sidera tollere. Gestire tacito sub pectore. Demere supercilio nubem. Induere faciles gaudenti pectore vultus. Dulcia sepositis agitare gaudia curis. Mentem tacitam penetrant gaudia mille. Lætitiæ dulces sentire sub pectore motus. Volvere, nectere gaudia.

GAVDIO EXVLTARE.

Dare manibus plausus. Pectora exultant dulci motu. Plaudere lætitiæ gestu. Edere non fictos exhilari pectore plausus. Edere festivo nova gaudia plausu, jubila gratifica voce soluere. Præcordia dulci gaudio perfusa gestiunt. Lætitiæ dare signa, & tollere plausus. Pectore exultante ciere plausum. In plausum abire. Læto testari gaudia plausu. Gaudio triumphare.

GAVDIO PERFVNDERE.

Mulcere animum mira dulcedine. Complere, Implere lætitia pectora. Imbuere, perfundere lætitia mentem. Inflectere blanda dulcedine sensus. Mulcere animum. Confuse red-

dere

dere gaudia menti. Jucundo afficere præcordia sensu. Dulcia turbatæ infundere gaudia menti. Pareto, gignere lætitiam in corde. Ciere alacres in pectore motus. Implere affectas tacita dulcedine mentes.

GAUDIUM.

Speratum, securum, præreptum, verum, falsum, novum. Lætitia. Voluptas. Animus gaudens. Lætitia tumefactus. Gaudia grata. * Animi dulcedo, ἐυφροσύνης χείμαῤῥους. Lætitiæ torrens.

GELU.

Rigidum, astrictum, candens. Maris astricto coit unda gelu. Glacie riget horrida barba. Rura gelu claudit hyems. Iacet terra alto gelu. Horrida cano pruina gelu. V. *Glacies*, V. *Hyems*.

GEMELLI.

Duplex partus. Fœtus duo. Fœtus gemellus. Pignora bina. Proles gemina. Proles gemella.

GEMELLOS PARERE.

Dare duos partus. Dare Prolem gemellam. Edere geminos, Eniti gemellos, partus gemellos, prolem gemellam. Duobus fœtibus augeri.

GEMERE.

Ingentem gemitum dare ab imo pectore. Edere gemitum alto de corde. Ducere suspiria. Trahere gemitus tristi pectore. Suspirare ab imis pectoribus. Rumpere pectora questu. Triste gemere. Assiduo renovare suspiria. Premere duros sub pectore gemitus. Mittere, emittere è pectore gemitus. Tristi gemitu implere loca. Tollere ingentem gemitum ad sidera tunsis pectoribus. Rumpere alta suspiria de pectore tristi. Iactare pectore gemitus. Versare, haurire, referre, repetere, movere suspiria. Mœstas expromere voces. Fletu ingemuit nostro.

GEMITUS.

Fictus, extortus, flebilis, mœstus, querulus, lacrymabilis. Intima viscera quassans, concutiens. Suspiria gemebunda, ma cerantia corda. Signa doloris taciti. Gemitus pectora concutiens. Luctantia verba reprimens.

GEMMA.

Lucida, pellucida, pura, vivida, dives. Lapilli rari, Peregrini Gemmarum quidquid fœlicibus undis Nascitur, Eoi qua maris unda rubet. Quæ legitur rubris gemma sub aquoribus. Flavo lumine Chrysolithus. Aurato fulgebat gemma monili. Miro candoris honore Lucet in aure lapis, rubris advectus ab undis.

GEMMIS ORNATUS.

*Monile baccatum collo suspenderat. Patera gemmis auroque gravis. Ensis stellatus jaspide fulva. Matrona onusta baccis. Lucet Sardonicata manus. Flammis imitante pyropo cinctus erat. Auribus magnos committere elenchos, id est, margaritas majores. Eois lapillis semet ornare. Collo baccata monilia pendent. Manus puro cincta Beryllo. Flavo lumine Chrysolithus. Non gemmæ, sed mores fœminam exornant. Non sic Erythræo sittore gemma quæsita, ut probitas mulierem comit. Minus Indici lapilli, minus aureumque spinther decent, quam ingenuus pudor.

GENERARE.

Edere partum in blandi luminis oras. Eniti utero partum. Ferre partum in lucem. Reddere ventris onus. Dare fœtus, partus. Ponere uteri pondus. Molliter fovere suos partus. V. *Parturire*.

GENU.

Genuum junctura. Genuum orbis. Flexum, succidium, durum, rigidum. Qua crus esse incipit, & qua Mollia nodosus facit internodia poples.

GENUA FLECTERE.

Genua ponere, submittere. Flectere poplites. Genibus pronis supplex. Inflexo genu cadere. Niti genu. Posito genu procumbere. Genu tangere terram. Procumbit pronus submisso genu. Genua amplexans, genibus volutans hærebat. Pronum se solo sternere. Projicere submisso poplite corpus. Fulvis genua inclinarat arenis. * Procumbere genibus. *Ovid.* Positisque in margine ripæ procubuit genibus. Non movit ante tuos procubuisse pedes. Supplex volvitur ante pedes. Terram genibus submissis petere. Victorem posito suspicias genu.

GENUS.

Domus. Stirps. Origo. Principium ortus. Sanguinis ordo. Progenies regia. Genus serie fultum. Clarus origine gentis. Clarus loco. Primordia gentis, generis. Ortu materno generosus. Sanguine materno illustris. Princeps, auctor generis, sanguinis, propaginis. Gradus generis. Semina cœlestia, magna. Generis fabula falsa.

GENERE CLARO NATUS.

Claro sanguine cretus. Præclara stirpe creatus. Natus origine clara. Genus alto à sanguine Divum ducere. Magna de stirpe nepotum esse. V. *Nobilis*.

GERYON.

Tergeminus. Prodigium triplex. Armenti Iberi dives.

GIGANTES.

Sævi, ardui, vasti, Phlegræi, feri, furentes, Indomiti, centimani, Theomachi. Æthei fratres cœlo capita alta ferentes. Conjurati cœlum rescindere fratres. Genus antiquum, pubes, Titania terræ. Cœlo irata juventus. Immania monstra gigantes. Tentarunt humeris montes superaddere montem, Pervius ut fieret congestis molibus æther. Affectasse ferunt regnum cœleste gigantes. Vasta se mole moventes. *Telluris juvenes unde periculum fulgens metuit Saturni domus. Impia cohors gigantum. Titanes, Typhœus, Mimas, Porphyrion, Rhetus. Enceladus, Aloidæ.

GIGNERE. V. Parturire. GLACIES.

Glacies ventis astricta. Nives induratæ. Fragilis, saucia sole. Aqua frigore nexa in glaciem. Quę concreta novo sub sole liquescit. Unda compacta, coacta, adstricta gelu. Filia lymphæ. Flumina indurata frigore cœli. Aqua consistens glacie. Unda ferratos tergo sustinet orbes. Humor gelidus. *Vinctas nimio frigore aquas currere. Cito ferri per glacialia levia, levigata marmora lapsu. V. Gelu.

GLADIUS. V. Ensis.

GLOMERARE.

*Glomerari in orbem. Magnum mixtæ glomerantur in orbem. Immensis orbibus angues glomerantur. Sinuare terga volumine. Volubilibus nexibus orbes squamosos torquere, & immenso fastu sinuari in arcum. Cingi spiris facientibus orbem. Iris circinat arcus suos per nubila. In orbem volvi. Se convertere in orbem. Flecti per ingentes gyros. Terga sinuantur per orbes.

GOMORRHA.

Sic arsit in iram, Ardet ut Asphaltis merfa Gomorrha lacu. Est facta immanibus fœda Gomorrha cinis. Quinque Gomorrhæas non respexere ruinas.

GORGON.

Anguicoma. Gorgoneum caput. Anguiferum caput. Gorgoneę vires. Gorgonis ora. Viperum monstrum, Colubrifera monstrum. Torva colubriferi numina monstri. Phorcynidos ora Medusæ. Crinita colubris.

GRACVLVS.

Pluviæ graculus auctor aquæ.

GRÆCIA.

Facundum, sed male forte genus. Græa domus. Littus Inachium. Tellus Achiva. Agri Argolici. Dorica castra. Classis Pelasga. Urbes Pelasgę. *Argiva ora, Mycenæ. Grajugenum domus, Fines Attici. Urbes Argivæ. Bœotica tellus.

GRÆCI.

Graii, Pelasgi. Achivi. Argolici. Inachii. Danai, Dores; Athenæi. Grajugenæ. Stirps Achillea. Argolica gens. Argivæ robora pubis. *Oræ Argivæ incolæ. Relliquiæ Danaûm atque immitis Achillis. Argolicæ gentes. Grajugenûm populi. *Βαθυκολπ Ἀχαιοί*, divini Græci.

GRAMEN.

Pabulum molle. Mixtæ floribus herbæ. Coma viridis. Gramen vernans, agreste, apricum, florens. Messoris falce resectum. Curvo Saturni dente recumbens. E viridi cespite sectum. Quod jacet agricolæ curva falce resectûm. Quod manè virens, & sole cadente resectum expirat, & aret medio agro.

GRANDIS.

Ingens. Vasta se mole ferens. Ingenti mole viros superemínens omnes. Magno corpore. Immensus. Immanis. Moles immanis equi. *V. Altus.*

GRANDO.

Lucidior glacie. Saliens, brumalis, crepitans, sonora, nivosa horrida, saxea, dira. Duris invisa colonis. Quatiens Sylvas. Vastans, prosternens segetes. Rugitum ingenti resonans aëre. Grandinis ira, vis, impetus. Tectis crepitans salit horrida grando. Nigrans commista grandine nimbus. Verberat imber humum, quam multa grandine nimbi, In valla precipitant. Multa grandine nimbi Culminibus crepitant.

GRATIA.

Blanda, decens, dulcis, suavis. Lepos, jucundus, comis, facilis, flexanimis, mollitudo, Artícus, Cecropius.

GRATIÆ, seu CHARITES.

Aglaia. Thalia. Euphrosyne. Charites blandæ, lætæ, suaves, venustæ, gratæ. Dulcis melos fungentes. Tres sorores bonitate pares. Deæ concordes. Mens quibus est eadem semper & una fides. *Gratiæ decentes, lætæ genas, lætæ os roseum, vaga lumina, læta, Grata, Sorores Acidaliæ.

GRATIAS AGERE.

Grates solvere, persolvere, exolvere, agere, ferre, dicere, sonare, resonare canere, recinere, concinere. De memori pectore promere grates. Meritas depromere pectore grates. Non opis est nostræ grates persolvere dignas. *Meritas grates agere. Quas unquam grates, qualve referre parem? Haud præceptoribus dicere grates exolvere dignas possumus. Non est ut grates mentis cultoribus, seu parentibus animorum pares referamus. Quis compensare labores tot valeat? Sit voluisse satis, tot respondere laboribus.

GRA.

GRATIAM REFERRE.

Pensare, compensare, reddere. Par referre pari. Respondere meritis. Gratiam rependere. Reddere vicem meritis. Officiis pretium rependere. Grates persolvere dignas. Præmia reddere debita. Bene apud memorem veteris stat gratia facti. * Reddere gratiam. V. *Remunerare merita.*

GRATULARI. V. *Congratulari.*

GRAVIDA.

Prægnans. Fœta. Gravis. Alvus pondere turget. Maturi pondere partus jam urgent. Tumidus est grato pondere venter. Ferre gravem maturo pondere ventrem, gravidus est pondere venter. Ferre utero. Uterum, ventrem ferre. Uteri semina ferre. Portare onus uteri. Urbs gravida bellis. Italia gravida imperiis.

GRAVIS.

Homo severi supercilii. Marte gravis. Gravis Entellum dictis castigat Acestes. Plenus gravitate serena. Vultus triste supercilium, durique severa Catonis Frons. Iratus nimium, nimiumque severus. Elucet gravitas fastu jucunda remoto. * Frons severa majestate nitens. Nec mœstus, nec fluidus est habitus oris. Catone severior ipso. Læta viro gravitas. Non amo nubem frontis. Est gravior Curio, & Fabricio.

GRVS.

Threicia. Quæ Pigmæo sanguine gaudet avis. Aves Palamedis; Thracum volucres. Strimoniæ, aëriæ, querulæ. Cum sonitu tranantes æthera.

GVBERNARE.

Imperii frena tenere sui. Regere alterius habenas. Imperio sceptrisque regere. Ejus nutu eunt res. Et premere & laxas dare habenas. Terra est sub illius imperio. Placida populos in pace regebat. Pacatumque reget patriis virtutibus orbem. Mare & terras omni ditione tenebat. Sceptro tenere. Pacis, bellique imponere morem. Totum sub leges mittere orbem. V. *Regere, imperare.*

GVBERNARE NAVEM.

* Torquere levi motu ingens pondus navis per sola Neptunia. V. *Nauta.*

GVLOSVS.

Cui in solo vivendi cura palato est. Dedita turba gulæ. Dans frena gulæ. Lureo omnia vorans, multo parta labore. Dilapidans patrias belluo turpis oves. Numina multivori ventris luxuriosa colens. Dapibus vinoque replens ingluviem. Noxius exemplo, & sibi noxius ipsi. Luxuriæ gaudens. Quæsitorum terra pelagoque ciborum, ambitiosa fame laborans. Cautæ

sectans fercula mensæ. Vivit Bacchanalia. Nimis indulget dapibus. Harpyis est voracior. Pestis omnium est esculentorum. Τάρταρος ἀπὸ ventris Chaos.

GVRGES.

Curvos sinuatus in arcus. Spumosi gurgitis æstus. Sinuati gurgitis orbes. Vortex violentus, rapidus, tortus, contortus. Ingens Acherontis vorago. Pestiferas aperit fauces.

GVTTA.

Cavans lapidem, decidua, procidua, manans, fluitans, irrigua, humida, exigua. Perque meos artus frigida gutta fluit.

GVTTVR.

Vocis iter, raucum, indocile, tenue, moderatum. Mors graditur vasto pandens cava guttura rictu.

H.

HABENA.

Ius & moderamen equorum. Habenis equos flectere. Immittere habenas. Detorquere celeriter habenas equi. Remittere frena equo. Manibus molitur habenas. Lora tenere. Laxas dare habenas. Palmes agit laxis per purum immissus habenis. Audire habenas. Manibus effundere habenas. V. *Frænum, Frænare.*

HABENAS MANV TENERE.

Agitare habenas manu. Corripere lora manu. Habenas contingere manu. Premere frena manu. Habenas accipere. Ducere frena manu.

HABENAS RELAXARE.

Dare frena, lora, habenas. Immittere, permittere, concedere habenas. Mittere, movere frena. Solvere lora. Concutere lora. Excutere habenas.

HABENAS CONTRAHERE.

Supprimere habenas, frena, lora. Retinere, retentare frena. Tendere lora. Tendere habenas retro. Attrahere lora.

HABENAS DETRECTARE.

Repugnare habenis. Frænis. Prænа recusare. Lora relinquere. Equus tenax contra frena. Equus rigidę cervicis.

HABERE. V. *Conservare.*

HABITARE. V. *Esse.*

HÆRESIS.

Sacrataque solvere jura, & numen violare nova sub religione. Quandoquidem ille novos ritus, nova sacra per urbes instituit, priscasque audet rescindere leges. Leges abolere parentum. Novos inducere ritus. Novos fingere simulato nomine ritus. Pertinax error contra sinceram Religionem. Virus hæreticum. Hæresis recti specie quietem publicam turbans,

plu

plus malorum, quam tyrannorum rabies furentum vexit in orbem. Nefandi dogmatis autorem sequi. Acherontis futura pabula. Hæresin ejerare, recantare vetitum dogma.

HALITVS, VAPOR.

Vapor, ater, tepidus, fumans, humidus, tenuis, ignifer. Tenues evanescens in auras. Volans ad auras.

HALITVS, ANHELITVS.

Flatus, Spiritus, Halitus gravis. Anhelitus æger, aridus. Vastos quatit æger anhelitus artus. Anima.

HARPOCRATES.

Qui premit vocem, digitoque silentia suadet. Ægyptius.

HARPIÆ.

Virgineæ volucres. Avidæ volucres. Qui Phinelæ mensis guttura fraudabant. Stymphalides. Stymphalia monstra. Arcadiæ, Tartariæ volucres, Harum nomina sunt, Ælio, *id est*, alienum tollens. Ocypite, *id est*, citius auferens. Celæno, nigrorem significat.

HECTOR.

Magnus, sævus, impiger, inclytus, fortis, sanguinolentus. Tractus ab equo. Raptus ab Æmoniis flebilis Hector equis. Trojæ defensor. Danaûm metus. Vir Andromaches. Unus innumeri instar militis. Qui Danaas laceravit opes. Qui quæ fuerat tutatus mœnia sæpe Corpore lustravit non diuturna suo. Ἀ'ρειον αἷμα, sanguis martius.

HECUBA.

Filia Dymantis vel Cyssei. Priameia conjux. Uxor Priami. Regia conjux. Hectoris clara parens. Asiæ florentis imago. Fecunda Cisseis.

HEDERA.

Bacchica secta. Gratissima Phœbo. Nexilis, flexilis, flexibilis, errans, serpens.

HELENA.

Adultera, fugitiva, obscæna, turpis, superba. Generosa, pulcherrima, facie insignis. Tyndaris. Ledæa. Lacena. Graja. Terapnea. Tenaria. Oebalis nympha. Oebalia pellex. Et Jovis & Ledæ filia. Jove digna viro, ni Jove nata foret. Cui dat Leda Jovem cygno decepta parentem. Geminorum gloria fratrum, Præda Paridis. Par cui nusquam inter formosas altera nomen habet.

HELIOTROPIVM.

Flos qui vertitur ad solem. Parte ruber violæque similimus.

HELISÆVS PROPHETA.

Eliæ comes, & magni tandem successor Eliæ. Saphatides, Filius Saphati. Cernit Saphatides divino numine recta omnia, & hæc regi visa repente refert.

HERBA.

Florens, virens, viridis, prima, nova, obruta sulcis, roboris expers, variis coloribus, versicolor, odora, odorata, sterilis, salubris, hortensis, gemmans, viridans, agrestis, roscida. Quam metit incurva rustica falce manus. Distincta innumeris floribus. Germinans pingui solo. Quæ manè viget, Sero vespere humi jacet arefactis comis. Quem educat humor. Quæ languet, marcet, marcescit medio sub æstu.

HERBARVM ALIQVOT NOMINA.

*Apium, cythisus, serpillum, calta, verbena, malva, lactuca, edera, dictamnus, rosmarin, laurus, Portulaca.

HERCVLES.

Heros magnanimus, laboriser, fortis, rerum maximus. Herculeum nomen. Herculei artus. Herculea tela Lernæis arm venenis. Herculis labores. Jovis inclyta proles. Alcides. Amphitryonides. Alcmena matre creatus. Hebes vir, conjunx Tirinthius. Aonius. Oetæus. Claviger, pharetra gravis, spoBoque leonis. Qui Achaloja cornua fregit. Cujus collo cælum sarcina parva fuit. Tlepolemi genitor. Tergo qui sustulit orbem. Quem nunquam Juno serieſque immensa laborum fregit. Quem non mille fera, quem non Stheneleius hostis, Non potuit Juno vincere. Postquam Laurentia victor Geryone extincto Tirynthius attigit arva. Vis Herculea.

HÆRES.

*Relinquere aliquem hæredem ex asse. Ultimis ceris nihil prater cenendalium felicium est mihi. Successor, & hæres. Aliquem scribere hæredem. Dicere aliquem hæredem. Quarta partis hæres.

HERODES.

Putribus Herodes lendibus esca fuit. Cui lendes tabo furida membra terent. Vulpes Idumea. Rex impius, ferus, crudelis. Contemptor Divûm.

HEROS.

Magnanimus, insignis, invictus, illustris, inclytus, semideus, fortissimus, robustissimus, nobilis, Potens armis. Validis viribus invictus. Virtutum nomine clarus. Purpura clari nitent. Septi tristibus armis. Proceres. Delectos populi ad proceres. *Divûm genus. Illustres, & ingentes Heroum animæ. Seu sanguine Divûm progenies. Semen, vel anguis Deorum. Flos virorum. Nubilium procerum pars optima.

HESPERVS. V. Stella vespertina.

HIEMS.

Hiberne minæ. Tempus hyemale. Canos hirsuta capillos. Alba capillos. Grandine pugnans, Frigore ludens. Tremulo horrida

horrida passu. Bruma glacialis, borealis, immitis, adoperta gelu Grandine mista. Rauco, sævo aquilone mugiens. Asperens virentia folia, silvæ Rigidis Aquilonibus horrens. Glacialibus aspera ventis. Frigora brumæ. Frigora hiberna. Tristis hiems Aquilonibus inhorruit alis. Atra subegit hiems, vestris succedere tectis. Frigidus silvis Aquilo decussit honorem. V. *Frigus, Gelu.*

HIEMIS TEMPORE.

Cùm horrida sævit hiems, & sævo rapidas fulminat ore minas. Uritur ab assiduo cum frigore pontus. Cum unda maris coit astricto gelu. Cum latet astricto terra perusta gelu. Cum cœli frigore flumina durescunt, & brumali sub nive tetra latet. Cum glacie concrescit pontus. Cum rura gelu contristat hiems. Quando nequit rigidas scindere remus aquas. Cum sævit glacialis hiems canis hirsura capillis. Cum Boreas gelidam spargit ab axe nivem. Cum sole remoto Boreas urit, & albentem frigore siccat humum. Cum frigidus hiberno flatus ab axe volat. Per caprum cùm sol urget anhelus equos. Cum saxa rumpit frigore tristis hiems. Stringit aquas tenues cum glacialis hiems. Cum horrida bruma riget. Cum it formis hiems rapidis. Aquilonibus horret. Cum canent Borealibus arva pruinis. Cum tenet ardentes scorpius acer equos. Cum crebra riget summis dependens stiria tectis. Et fluvii pigro diriguêre gelu. Cum stricti mediis fornacibus igues. Temperat & tepidus clausa hypocausta calor.

HIERUSALEM.

Solymorum ascendimus urbem. Solymus ibat ad urbem. Ille iter antiquas Solymorum instaurat ad arces. Solymorum se intulit urbi. Urbs sacra Jerusalem dicitur atque Salem. Talia Davidicam post facta reliquerat urbem. Mœnia Solyma.

HIPPOCRENE.

Fons caballinus. Lympha Heliconidos, Hippocrenes. Fons Meliusæus, Fons Aganippidos, Latices sacri. Facta pedis ictibus undæ.

HIPPOMANES.

Nocens virus amantis equi. Quod ab equi teneri fronte evulsum est.

HIRCVS.

Dux pecoris. Hircus libidinosus, lascivus, fœtidus, olidus, fœdus, corniger, barbiger, setiger, hirsutus. Cornibus intortis se offerens ater in hostem. Feriens petens, invadens nudis cornibus hostem. Vir gregis petulci. Dux. Ductor opulenti gregis. Per tempora dura recurvo cornu, &c.

HIRVNDO.

Vaga, arguta, garrula, loquax. Prænuntia veris. Quæ frigus odit. Amissum pergemit ales Itym. In rectis nidificans. Pendula domum fingens, qua sobolem suam educat in venientem annum. Nidum vere rubente domo suspendens, & fugiens ubi hiems. Aquilonibus asperat undas Bistonis. Daulias ales. Pandione nata.

HISPANIA, & HISPANI.

Fertilis. Pugnax. Bellax. Populosa. Audax. Dives equis. Facilis frugum. Perfossa metallis. Principibus fœcunda piis. Proluens exacta fessos luce jugales. In cujus fluctu respirant sidera. *Batigena. Miles Iber. Mavorte ferox. Gentes Celtiberæ.

HOMERVS.

Mæonides. Mæonides vates. Mæonidæ pectus. Senex Mæonius. Achæus vates. Quo est memoratus Achilles. Cui nocta laudandis spicula condit apis. A quo seu fonte perenni vatum Pieriis ora rigantur aquis. Belli Trojani scriptor. Rex Poëtarum. Senex Mæonius.

HOMO.

Imago humana. Mortale vulgus. Mortalia pectora. Caput humanum, Terrigenæ. Durum genus. Natum in curas genus. Animal capax mentis. Mortalis. Mortale genus. humanum genus. Dominans in cætera, Mortali semine creatus. Variis fortunæ vicibus expositus. Similis languenti graminis herbæ. Quam videt una dies nasci, una mori. Humano semine natus. Generatus ab humano semine. Tendens ad cœlum per multa pericula rerum. Divinæ sacra mentis imago. Haud fallax divini auctoris imago. Exhibens totum parvo in corpore mundum. Cui Deus os sublime dedit, cœlumque tueri Justit, & erectos ad sidera tollere vultus, *φυτὸν ἀρόσιον, planta cœlestis. Ἄγγελος ἄλλος, Angelus alter. Japeti nepotes. Adamida. Epitome mundi. Animal diæ mentis capax. Animatum lutum.

HOMINES OMNES.

Omnes homines, quos habet spatiosi machina mundi. Omnes mortali de stirpe creati. Omne genus hominum terrigenum. Quotquot vitali, ætherea vescuntur aura. Quos maximus orbis habet. Vastam quisque habet, colit, tenet incolam. Gentes sub utroque axe jacentes. Quicunque colunt climata terræ. Quantum est hominum.

HOMVNCIO.

Nanus. Pumilio. Pumilo. Pumilus. Homunculus. Bella gerentes, certantes cum gruibus. Currens parvis bellator in armis. Pigmæus ridiculus.

HONESTAS.

Placido reverentia vultu.

HONESTVM.

Fas, æquum, decorum, rectum.

HONOR.

Virtutis meritum. Nomen. Opinio, fama. Gloria ardua, nobilis, celebris, conspicua. Vi stimulans cupidas mentes. Virtuti calcaria præbens. Immensum gloria calcar habet. Fovens, nutriens artes. Palma nobilis terrarum dominos evehit ad cœlum. Decora alta parentum.* *καὶ σκιᾶς ὄνειρον* umbra somnii.

HONORE PROSEQVI.

Miro honore colere. Tollere, extollere honoribus. Dare decus. Honesti gloriam reddere. Reddere honorem. Meritos indicere honores. Lætum celebrare honorem. Meritos alicui inferre honores. Persolvere honorem. Tergeminis tollere honoribus.

HONORIS CVPIDITAS.

Ambitio vana, inanis, vesana. Erigens altam cervicem. Arrogans sibi magnos honores. Vana splendida fastu. Quærendi nominis ardor. Ambitionis amor. Ambitiosus amor laudis.

HONORIS CVPIDVS.

Laudum perculsus amore. Agresti captus honore. Famam captans, & nominis auras. Vario laudis jactatus amore. Æternæ quærens præconia famæ. Cujus pectora trahit immensus laudis amor. Cujus animus speratæ laudis amore ignescit. Quem premit laudis anhela sitis. Quem rapiat amor famæ. Quem agitat famæ laudumque cupido. Quem amor & laudis gloria sollicitet.

HORA.

Fugiens, præceps, velox, brevis. Fugiens frano non remorante. Celeri pede, fuga, cursu abiens, transiens, Anhelo concita cursu.

HORÆ VNIVS DESCRIPTIO.

Nec plena longior hora Facta mora est.

PLVRIVM HORARVM.

Quæ nunquam lingua mihi sunt properante per horas Lecta satis multas, pauca fuisse queror.

HORATIVS.

Et tenuit nostras numerosus Horatius aures, Cum ferit Ausonia carmina culta Lyra. Calabri tentavit carmina Flacci. Lyrici Teia Musa senis. Naso tener, suavis Flaccus, lasciva Propertii Cynthia. * Qui ad melos Pindaricum flexit lyricos modos. Qui Ausoniæ primus lyram intulit.

HOR-

HORROR, & HORRESCERE.

Horror gelidus. Tremor. Fremitus horrisonus. Vox horrenda per auras excidit. Sævus circumstetit horror. Frigidus horror membra quatit. Horrescere, inhorrescere. Scelus anda refugit. Horresco referens. Atraque late Horrescit strictis seges ensibus. Tremere omnia visa repente, Liminaque laurusque Dei. V. *Tremere.*

HORTVS.

Cultus, riguus, fertilis, fecundus, floridus, frondens, virens, pricus. Odoratis cultissimus herbis. Consitus, decoratus, refertus nitidis floribus. Fundens innumeras opes. Eliciens sinu dulcia germina. Florens ad irriguas aquas. Fructiferis consitus arboribus. Tribuens gaudium multiforme colenti. Expirans suaves auras. * Hortis Pomonæ cultior. Hortus quem aura genitabilis fovet, & qui liquidæ fonte rigatur aquæ. Invitat me hortus halans croceis floribus. Nitidis gemmans floribus hortus. Hortus Alcinoi rure præstantior. Domus florum redolentium. Hortus pingit terras gemmeis honoribus oblectat hortus, advocat, pascit, tenet. Animoque inscio demit angores graves, & dat colenti multiforme gaudium.

HOSPES.

Lætus comis, hilaris, dulcis, gratus, facetus, avidus. Nostris succede penatibus hospes. Quis novus hic nostris successit sedibus, hospes? Cur me moribundum deseris hospes.

HOSPITARI.

Divertere, diverti. Indulgere hospitio. Adire domum, larem. Uti hospitio, vel domo alicujus. Succedere tectis. Considere. Requiescere cum aliquo. Subire tecto, tectum, ad tecta. Socia domo, urbe frui. * Ausonios gremio exc[illegible]. Iungi hospitio. Succedere alicujus penatibus. Adire hospitium, & mensas alicujus. V. *Devenire.*

HOSPITIO EXCIPERE.

Hospitium præbere. Dare hospitium. Hospitibus janua nostra patet. Hospitem admittere. Recipere tectis. Novæ pareant Carthaginis arces hospitio Teucris. Accipere hospitio. Non habet fores oppositas.

HOSTIA.

Opima, pinguis, placabilis, mystica, expians. Pumosis cremanda focis. Numina placans, molliens. Victima sacra. Mactata Deo. Addica sacris flammis.

HOSTIS.

Validus, trux, sævus, metuendus, timendus, rejiciens, crudelis, infestus, cruentus, violentus, sanguineus. Hostile agmen.

Viri oppositi, discordes. Cade nocens. Violentus in armis. Misereri, flecti nescius. Prauus superbis viribus. Ferus est nobis nimium, crudelis & hostis.

HOSTEM PROVOCARE.

In certamina poscere. In praelia poscere. Certamine provocare hostem.

HVMVS.

Squalida, bruta, nuda, inuisa, agrestis. Luxuriat Phrygio sanguine pinguis humus. Patria natalis. Vomere pressa. Picta flore. Frugibus apta ferendis. Ossa tegens. Haec fouens. V. *Terra.*

HVMARE.

Condere, tegere, deponere, componere, tumulare, contumulare. Tumulo, monumento, sepulchro condere. Tegere, contegere humo. Supponere terra, humo. Dare tumulo. Imponere sepulchro. Contegere ossa. Solo credere. Condere ossa inuiscera terrae. Mandare corpora terrae. Tegere condita ossa humo. Corpora terrae infodere. Contegi tellus solum. Ossa premuntur humo. Condere humi. Dare membra sepulchro. Decorare sepulchro. Corpora onerare aggere terra. Terra sculpit cineres. Ossa tegit tumulus.

HYADES.

Taurina cornua frontis septem radiantia stellis. Nauita quas Hyades Grajus ab imbre vocat. Neptes Tethyos, & Oceani senis. Nimbosae pluviae, ciemes pluvias. Maturinis occasibus udae. Terra marique turbidum sidus. Plagiae fidis Hyantis.

HYDROPICVS.

Sitiens, insaturatus. Sitiens gelidam undam. Cui Quo plus sunt potae, plus sitiuntur aquae.

HYDROPS.

Turgidus, inflatus, tumidus. Aquosus albo corpore languor.

HYMENAEVS.

Laetus, formosus. Coniugii sponsor & obses. Qui corpora iungit. Vinctus tempora sertis. Deceptus collit faces maestas. Irresolubilibus jungens duo corpora vinclis. Cui coniugia, curae. Sponsis plena manu sua dona ferens. Non deterens unquam castos animos. Cujus custodia tuetur socium lectum.

HYPOCRITA.

Fallax, mendax, speciosus. Obstipa cervice, obliqua capite incedens. Figens lumina terra. Simulans ficta pia pectora vultu. Decipiens fucato ore.

I.

IAMBVS.

PEs quo debent acria bella geri. Liber, celer, pugnax.

IACERE.

Recumbere. Accumbere toris. Stratum esse, Offenso procumbere pede. Recumbere in antro. Fusus, revolutus arenæ. Fulus humi, totoque ingens extenditur antro. Passim vino somnoque per herbam Corpora fusa jacent. In gramine ponere corpus. Strato discumbere. Stratus gremio telluris. Procumbere humi.

IACERE.

Mittere, emittere, propellere, projicere, jacere, conjicere tela manu. Corpora fundere humi. Pronum sterncre solo. Purpureos jacere flores. Corripit hastam & jacit. Jacere sagittam in aliquem. Anchora de prora jacitur. Jactare tela.

IACVLARI.

Iaculum emittere in auras. Iaculum torquere in hostes. Iacere, spargere, torquere tela. Ferre tela in aliquem. Sagittas impellere nervo. Iacere nervo stridente sagittas. Contorquere telum in auras. Dirigere spicula curvo cornu. Librare volatile telum. Torquere missile ferrum. Exercere brachia tela. Dirigere tela in aliquem. Summa telum vibrabat in arce. Intorto figere telo. Fundunt undique tela. * Flammas ad culmina jactare. Nec fata, nec ullum telorum interea cessit genus. Ingentem hastam validis viribus torquere. Crateres fustibus, & adversa misit in ora. Telum fatale coruscare. Corpore toto eminus intorquere. ἰαχὴ ὀϊστῶν, imber jaculorum.

IANITOR.

Ad limina custos.

IANVA. V. Porta.

IANVARIVS. V. Mensis. IANVS.

Biceps, claviger, biformis, anceps. Patulcius. Clausius. Annum reserans. Anni tacitè labentis origo. Ancipiti mirandus imagine. Solus de superis, qui sua terga videt. Idque quod a tergo est, idque quod ante videt. Emensus longi orbis iter.

IDOLVM. V. Deus alienus.

IASON.

Æsonides. Æsonius. Æsone natus. Claro sub Jasone. Thessalonicus dux, Æmonius. Gener Creontis. Dives vellere aurato ovis.

IEIVNIVM, IEIVNARE.

Triste, crucians, discrucians corpus. Vexans stomachum. Attenuans, domans corpus, corporis artus. Quo domantur intem-

intemperata viscera. * Inopi corpus affligere victu. Inedia viscera exhaurire. Alimenta negare membris. Expertum esse undæ & cibi. Inopem cibi persistere, abstinere victu.

IESUS.

* Qui humanum Deo concilio genus. Qui & Rex est & homo, & Deus Unica progenies æterni Patris. Adam novus, innocens, immaculatus. Alcithroni genitoris gloria *Christus*. Melioris conditor ævi. Proles vera Dei. σοφία καὶ σωτηρία, Sapientia mundi opifex. V. *Christus*.

IGNIS.

Vires ignis. Calores Æstus. Incendia. Flammæ. Mulciber. Vulcanus. Ardor rutilus coruscus, flammeus, ædax, rutilans, rapidus, calidus, fumiger. Vulcanius, fumosus, micans. Contrarius undis. Discordes ignis & undæ. Urens, comburens, absumens obvia quæque. Æstuans calidis fornacibus. Magno fragore furens. Doloso cineri suppositus. Corripiens stipulas amplexu rapaci.

IGNEM ELICERE.

Excudere ignem abstrusum venis silicis. Scintillam silicis excutere, & rapere flammam in fomite. Quærere semina flammæ abstrusa in venis silicis. Elicere venis silicum ignes. Eruere ignem è silice.

IGNEM STRVERE.

Excitare ignem. Suscitare ignes. Ardenti subdere ligna foco. Flammigeris addere ligna focis. Imponere ligna foco. Ignem subdere stipulis. Foliis & cortice sicco nutrire ignem, & crebra anima ad flammam perducere. Flamma suggeritur cossis undantis aheni, Impositum cinerem, & sopitos suscitat ignes. Flamma furentibus Austris incenditur. Cingere flamma focum. Flammas ministrare.

IGNOBILIS.

Terræ filius. Obscuro genitus loco. Obscuris natalibus ortus. Vix nomine notus. De multis aliquis. Humili de stirpe creatus. Ignobile vulgus. Nullo illustris stemmate. De face vulgi. Fæx infima fæcis. Obscuræ mundi maculæ animæque munitæ.

IGNORARE.

Non me latuere doli Sed non ego nescius hujus. Mens est ignara futuri. Quis Trojæ nesciat urbem. Quæ flumina lugubris ignara belli? Multa hominem fugiunt. Scire nefas homini quid crastinus afferet ortus. Gens cæca futuri. Obscuri nobis sunt instantia.

IGN-

IGNOSCERE.

Dare veniam culpæ. Ignoscere culpæ. Remittere noxam. Dare veniam. Cum venia legere. V. *Parcere.*

ILLECEBRÆ.

Blanditiæ. Blandimenta. Lenocinia. Irritamenta. Stimulus. Illecebræ dulces, suaves, blandæ, dolosæ, fallaces, jucundæ, fœmineæ.

ILLICITVM.

Fas prohibet illud. Attrectare nefas. Non faciendum fas versum.

ILIVM VRBS, ILION ARX.

Pergama. Ilion ingens. Mœnia Iliaca. Solum Iliacum. Portus Iliacus. Opes Iliacæ. Sigeia tellus. Ilios alta. Mœnia Phœbi. Hectoris urbs. Neptuni urbs. Mœnia structa cane lyræ Phœbeæ.

ILLVCESCERE, & ILLVMINARE.

Iam clarum manè fenestras intrat, & angustas extendit lumine rimas. Non alios prima crescentis origine mundi Illuxisse dies. Clarescit dies. Postera lux radiis totum patefecerat orbem. Aurora interea miseris mortalibus ægram. Extulerat lucem, referens opera atque labores. Picum ferit humida nuda lumen. Lumen thalamos circundat. Dispergere lucem Largoque serenat Igne domum. Noctem flammis funalia vincunt.

IMAGO.

*Icon. Simulachrum. Effigies. Figura. Cari genitoris imago. Effigies sacra Dirûm. Picta docet templis multa tabella. Cum pauperæ cujus stabat in exigua lineus ædæ Deus.

IMPATIENS.

Indocilis pauperiem pati. * Ferre recusans. Nescius pati. Ille mollis animo cuncta sibi adversantia longè rejicit. V. *Patienter, & prapone negationem verbum quod ibi leges.*

IMMERGERE.

*Neptuno immergere. Dare se jactu æquor in altum. Submergere Ponto. Prora avertit, & undis dat latus. Excutitur gubernator navi, & pronus volvitur in caput. Fluctus navem torquet agens circum, & rapidus vorat æquore vortex. Spargere in fluctus, & rapido immergere ponto. Genus mortale sub undis perdidit omnipotens. Alveus trahit eum in præceps prono amne. Mare est miseris nautis exitio. Fluctibus immori cheu quam miserum! In medii submersi voragine cœni Torrenti flumine mersus. Obrutus adulter aquis.

IMMOBILIS.

Immotum manere. Non cedere ab ordine. Mens immota manet

manet. Ut moles rigida mediis constat in undis, quæ ventorum furias, cœlique minas inconcussa perfert. Hæret arduus Hippomedon ceu fluctibus obvia rupes. Nescius inflecti.

IMMORTALIS.

*In quem nil juris habet parca, mors, Libitina. Est ei inconsumpta juventa. Nulla dies te eximet memori ævo. Est tibi mortis adempta conditio. Tibi stamina nulla sororum fatidicarum sufficiunt. Altior es fato. Ibis semper in ora virum, Perennabis. Destinatus æternitati ac famæ.

IMPEDIRE.

Prohibere gressus alicujus. Obstare, obsecundi. Fata obstant. Principiis obsta. Bonis communibus obsto. Impedit ira animum. Virtalem terris avertite pestem. Omni studio arcere. Prohibere infandos ignes a navibus. Primaque vetant consistere terra. Deterrere nefas, sævamque inhibere bipennem. Claudere iter facereque moras.

IMPERARE.

Populos sub leges trahere. Imperio premere. Imperium gerere. Dare mandata. Moderari imperii frænа. Cœlum sperare jubebas. Animæ capessant Edico. Tum sic Mercurium alloquitur, ac talia mandat.

IMPERIUM.

Imperii habenæ. Imperii frænа. Moderamina rerum. Fundamenta rerum. Res. Potentia. Sceptra, *pro Imperio.* Jura imperii. Finis imperii. Capere moderamina rerum.

IMPERIUM EXTENDERE.

Imperium promovere, exsandere, propagare. Adjicere, addere imperio. Subjicere, subdere regna. Augere regna. Proferre imperium. Proferre imperii fines. Ultra Garamantas & Indos proferet imperium.

IMPIUS. V. Deorum contemptor.

IMPOSSIBILE, seu ADYNATON.

Quod fieri nulla ratione potest. Materia vires exsuperantes meas. Ante leves pascentur in æthere cervi, & freta destituent nudos in littore pisces. Prius cœlum in tartara solves. Iovi fulmen, Herculi clavum, Homero versum subtrahere, *hæc tria non credita suis factu impossibilia, telis Marabio.* Terra ferret stellas, cœlum findetur aratro. Unda dabit flammas, & dabit ignis aquas. V. *Nunquam.*

IMPROBUS.

Scelere ante alios immanior omnes. Contemptor Amulius æqui. Parcus deorum cultor, & infrequens. Nefandus, incestibus execrabilis. Genus nefandum, scelerata, perversa, pessima. Fecundum in fraudes hominum genus. Furia. Importuna prodi-

prodigium. Labes ac flamma reipub. Anima sceleris totius atque impietatis V. *Dei timore carens.*

IMPVDENS.

Cujus fugit ab ore pudor. Cujus nullus in ore pudor.

* Qui frontem perfricuit. Qui posuit pudorem. Depuduit. Exulat ore pudor. Impudentior est catello. Inverecundus. Pantolabus scurra, Cupidinum satelles. κυνὸς ὄμματ' ἔχων, habens canis oculos.

IMPVNITAS.

*Hoc impunè feram. Inultus hoc sinam. Haud vindicabo. Non puniam. Nulla tuo sceleri à me pœna statuetur, tua te scelerum puniet conscientia, & furiis exagitere tuis.

INCANATIO, & INCANTARE.

Carmen quo frigidus anguis rumpitur, inque suos frontes versa recurrit aqua. Quo læsa Ceres sterilem vaticit in herbam Carmen magicum. Thessalicum. Colchicum. Circæum. Præstigiæ magicæ. Potentia, vis magica linguæ. * Spargere somnos cantu. Cantatâ falce metere pabula. Carmen magico ore demurmurare. Infernas cateryas magico stridore cieræ. Herbis cyrcæis potens.

INCANTATRIX.

Strix. Venefica, impia, impura, turpis, verbosa, improba, dira. Murmurans carmina magico ore. Magico saga ministerio.

INCEDERE. V. *Ire.*

INCIPERE.

*Ordiri. Auspicari. Duce, & auspice Christo. Inchoare. Te fine nil altum mens inchoat. Ardentes accingor dicere pugnas. Prima ab origine repetere. Dicere ingredior. Incipere effari. Prima exordia sumo. Rerum primordia pandere.

INCITARE.

Stimulis haud mollibus incitat iras. Reficere in prælia pulsos. In prælia sæva suscitat. Ipse pater Danais animos viresque secundas Sufficit, ipse Deos in Dardana suscitat arma. Et pater Æneas & avunculus excitat Hector. Incendere animum dictis. Stimulosque furenti Adjiciunt. Juno vires animumque ministrat. Solicis hortatibus instigare. Animos addere. Invenem facta ad Mavortia flammat. Attollere animos hortando. Acuere stimulis. Justas belli flammatur in iras. Virtutem irritant animi.

INCLVDERE.

Stabulis supponere pecus. Includere undique densa corona. Inclusi utero Danai. Intus clausis cunctantur in ædibus omnes. Concludere sulco. Corpora furtim includunt cæco lateri. * Compagibus arctis tenere. Undique sepire. Omnem munire custode

custode locum. Concludere sulco. Sæpe illos aspera ponti intercluſit hiems. Incluſam Danaem turris ahenæ robustæque fores, & vigilum canum tristes excubiæ munierant satis nocturnis ab adulteris. Aditum fracti præstruxerat obice mortis. Facere vivi mortuum. Tollere vitam alteram, quæ est libertas.

INCOLLVMEN ESSE.

*Integram esse. Esse salvum Integritate frui. Sospitem esse. Ea visa salus morientibus una. Valere. Utriusque partis sanitate frui.

INCONSTANS.

*Anceps, vel dubius animi. Quæ te sententia vertit? Mobilitate vigere. Est levior foliis. Est constans in levitate. Minus habet ponderis, quam summum aristæ. Est illi mens mutabilis. Varium, & mutabile semper femina. Non est stabilis suique juris. Est illi permobile pectus. Mobilior fluctu. Incertior aura. Non ita Carpathiæ variant Aquilonibus undæ.

INCREDIBILE.

Ratam non habitura fidem. Rei fiducia cessit. Ejusmodi esse, ut fide careat, ut possit adjungi nulla fides. Speciem veritatis habere nullam. Imaginem veri ostendere nullam. *Est majus fide. Credere quis possit. Res fide major. Non est ut credam. Excessitque fidem meritorum summa tuorum. Tulimus credibili majora.

INDOCTVS.

Qui non militavit in castris Aonidum. Qui non est Musarum dulcia castra secutus. Qui non coluit pectus, vel animum per artes. Qui non bibit de fonte Aonio. Qui non hausit dulce nectar Pegasei fontis. * Analphabetus. Ne à limine musas salutavit. Rudis Pegasidum; Ignarus, & expers musarum. Ne quidem ex infimis subsellii literatorum. Homo invenustus atque inelegans. A'γράμματος illiteratus.

INDOMITVS.

Equus cervicis rigidæ. Raptis concurrunt undique telis. Indomiti agricolæ. Quis indomitas tantus dolor excitat iras? Pube indomita carpere fata. Effrænis. Ferus.

INDVERE, INDVMENTVM.

*Miseris velamina nautis. Amictus, tegumen, tegumentum. Arte laboratæ vestes, ostroque superbæ. Palla signis, & auro rigens. Purpureo comas adopertus amictu. Vestes picturatæ. Lava ardet murice. V. *Vestis*. V. *Vestes induere*.

INEBRIARE, & INEBRIARI.

Scythis, cyathis alios urgere repletis. Reges dicuntur magnis

nis urgere eulullis. Et tentare mero, quos perspexisse laborant. Vino graves compescere dolores. Vino sepeliri. Impleri veteris Bacchi. Ferre lætitiam Dei. V. *Ebrietas.*

INFAMIA NOTATVS.

Districtus nota aliqua. Tactus infamia. Infamiâ læsus. *Formosus. Orbis probrum. Ignominiosus, probrosus, Turpis. Hecatæa larva. Naturæ abortus. V. *Impudens.*

INFANS.

Puer vix bene natus. Nuper genitus. Infantia pectora. Lactentia viscera. Tener in cunis, & sine voce puer. Infans lactens, tenellus, vagiens, dans vagitus, fati nescius, nesciens. Materni lactis egens. Adhuc ubera fugiens. Lac ore bibens tenero. Vix vacuas emissus in luminis auras. Qui vix verba potest dimidiata loqui. Pendens, & ludens ubera circum. Munera non metiens pretio, non pondere dona. Paulatim blandula verba matri faciens. Infirmo poplite nutans. Pendulus adhuc parentis ad ubera. Querulis locum implens vagitibus omnem, Cultus nescius. Humida strata in cunis fœdans. * Faciens exordia vitæ.

INFOELIX. V. *Adversaries, & Miser.*

INFERNVS.

Erebus. Orcus. Carcer stygius. Tenebrosa sedes. Sedes infernæ. Tartarea domus, vallis. Loca plena timoris. Loca mortis. Caliginis umbræ. Avernæ valles. Mundus opacus. Luce carentia regna. Nigri regia cæca Dei. Nigri tetra regna Dei. Lacus ille silentibus aptus. Styx, Acheron imus. Unda Plegetontis. Inferno Plutoni subdita regna. Iamua nigra, Lurida porta. Aula fusca. Stygiæ tenebræ. Infernæ tristia vela rati. Stagna lethæa. Aquæ stygiæ. Tartarei sinus. Lethei fluminis unda. Ostia Ditis. Tenebrosa palus. Fauces averni. Tartara nigra. Tartareus Phlegeton. Erebi amnes. Stygium barathrum. Porta Cerberi, Canis Stygii Flumina, tenebræ, unda Acherontis. Tartarus igneus, ater, tremendus, teter. Avernus lethæus, vorax, cæcus. Infernus, opacus, tenebrosus, Plutonius. Stygii tecta tyranni. Stygii antra Draconis. Ædes Eumenidum. Sulphurea stagna paludes. Plutonia regna. Ubi erit ploratus in ævum. Ubi erit fletus, nimiumque graves sine fine dolores. Est ubi perpetui tortura doloris. Ignis ubi ardebit nullo delebilis ævo. Vermis ubi scelerum semper præcordia rodit. Via tartarei quæ fert Acherontis ad undas. Spelunca alta, vastoque immanis hiatu. Turbidus ubi cœno vastaque voragine gurges Æstuat, atque omnem Cocyto eructat arenam. Cœcis domus alta cavernis. Illetabile regnum.

INFE-

INFERNI DEÆ. V. Dea Tartari.

INFERNI REGINA. V. Regina Inferni.

INFIGERE, & INFIGI.

* Excipere ferrum per ilia. Scopulo infigi acuto. Lethali cuſpide figi. Hæret lateri lethalis arundo. Figere poſtibus adverſis. Figere arma thalamo. Scopuli tua viſcera figant. Figaris in acuto ſilice. Figere aliquem præ acuta ſude. Viſcera ferro figere. Iaculo figi. Præfigere capita in haſtis. Crebra confixus cuſpide perſtat. V. *iaculari.*

INFINITVS.

Quorum numerum comprendere non eſt. Quæ ſi comprendere coner. Icariæ numerum dicere coner aquæ. Vere prius flores, æſtu numerabis ariſtas. Poma per Autumnum, frigoribuſque nives. Sæpe ego digeſtos volui numerare colores. Non potui, numero copia major erat. Crede mihi, ſi ſum veris tibi cognitus oris, Nec numerus noſtris caſibus eſſe poteſt. Non magis illius numerari gaudia nectis, Helleſpontiaci quam maris alga poteſt.

INFLAMMARE. V. Concitare.

INFIRMVS.

Malè fortis. Dum petit infirmis nimium ſublimia pennis Icarus, Icariis nomina fecit aquis. * Æger, imbecillis, vetus, debilis, languidus. Sanguis tabet, & effœto marcent in corpore vires. Roboris expers.

INFORTVNATVS.

Dura adverſa, crudeli, iniqua fortuna utens. Quem Iovis ira premit. Cui infandum caſum fortuna minatur. Cujus capiti omnes infauſta canunt. Quem fata impia tangunt. Natus es infœlix, ita Dii voluêre, nec ulla Commoda naſcenti ſtella leviſque fuit. Non venus affulſit, non ulla Iupiter hora. Pronuba Tiſiphone thalamis ululabat in illis, & cecinit mœſtum devia carmen avis. Imponit capiti plurima dira meo. Qui omen habet. Tedæ funeſtæ. Adverſo Marte ruere. Furis agitatus iniquis.

INFORTVNIVM.

A parte læva mœſta volavit avis. Nullæ dulce queruntur aves. Auſpicium infauſtum, moreſque ſiniſtri. Sæpe ſiniſtra cava prædixit ab ilice cornix. Sæpe malum hoc nobis, ſi mens non læva fuiſſet, De cœlo tactas memini prædicere quercus.

INFVNDERE.

* Fundere vina calathis. Puer ad cyathum ſtatutus vina miſcet. Explere cibaria obliviſo mero, Fundere unguenta de conchis capacibus. Vina fundere patris, Bacchum fluentem excipere auro. Fronti immergit vina ſacerdos. Implere

mero

mero pateram. Puer, age, mihi calices ingere pleniores. Madeant generosa pocula Baccho. Nobis prona funde Falerna manu.

INGENIVM.

Vires ingenii. Vigor ingenii velocis. Ingenium solers, præstans, acutum, docile, nobile, divinum, egregium, capax, uberius. Ingenium iners, invalidum, torpens, pingue, rubigine læsum. Memori dignissimum versu. Docta arte politum. Aptum jocis & omnibus horis. Acies ingenii egregia. Pretiosius auro.

INGENIO EXCELLENTI ESSE.

Ingenii mira dexteritate valens. Ingenio magnus. Maximus ingenio. Præditus ingenio. In quo est ingenii summa facultas. Haud equidem credo, quia sit divinius illis ingenium, aut rerum præstantia major. * Mentis acumine præstat reliquis, quantum non Cynthia præit reliqua sidera notho lumine.

INGRATVS.

* Ingratus, & immemor beneficii, vel muneris accepti. Quæ præmia das pietatis? in vanas abiêre vices pietatis honores? Dapsilem dolium. Apud quem non stat gratia facti.

INIMICVS.

* Hostis, adversarius, antagonista. Hostilis tibi facies occurrat. Odi cane pejus, & angue. Inimicus atrox. Lycambeis hostem latratibus invadere. *Vide Hostis.*

INIQVVS, & INJVSTVS.

Contemptor æqui. Injusto sub fasce viam carpit. Est injusta noverca mihi domi. Contemptrix superum, sævæque avidissima cædis. Tunicam mihi malo lupinam, Quam vel me tota populus deprædicet urbe. Jura negat sibi nata, nihil non arrogat armis. Cui jus est in armis. Cui vis cogitur, jurisque locum cui vendicat ensis. * Scelere ante alios immanior omnes impius in superos. Bipedum nequissimus. Propago ferrea Nefandus, incestificus, execrabilis. Fecundum in fraudes hominum genus. Cui non parentis ullus, aut æqui est amor, avidus cruoris, armorum, doli. Dirus, sceleste. Certat in omne facinus, & pensi nihil ducit. Qui nullum nefas putat. Vitio vitiosior ipse.

INJVRIA AFFICERE.

* In aliquem fundere convitia stolidæ linguæ. Petere atro dente. Vertere in aliquem minas. Aliquem allatrare. Verbis obscœnis aspera movere. Infandis tractare modis. Exagitare per summum nefas. Vexare, *Hor.* quid immerentes hospites vexas canis.

IN-

INNOCENS.

* Non ego peccavi. Patior pœnam sine crimine. Nixinus innocui. Immeritus lui. Vita fidesque mihi est inculpata. Plectimur immerito. Insons ac minimè reus. Sum criminis insons, nihil mihi conscio, nulla pallesco culpa. Sum sine fraude doloque. Innoxius egi. Conscia mens recti est.

INQUINARE.

Pias scelerare manus. Reddere spurcum, fœdum. Aspergere labem. Conspurcare, fœdare, polluere, contemerare, contaminare.

INSANIA.

Vesania furibunda, præceps, miseranda, fervens, rabiosa. Trepido vultu. Mentis inops. Exul mentis. Furor cæcus, ardens, noxius, dirus, effrænis, rabidus, vesanus, pernicios us, insanabilis. Perdere cuncta paratus. Arma ministrans. Incitans, ciens, iras. Sceleratis efferus ausis. Exacuens enses, & duplicans iras. Quæ fertur passu incerto. Vexans, discrucians hominum mentes. Rabies indomita, horrenda, trux, malesuada, infanda, malesana, effera, concita, germana furoris. Rumpens in omne nefas. Nigro armata veneno. Oestrum, rabidum, dirum.

INSANIRE.

Ardere, flagrare acerba rabie. Circumagi vago furore. Cæco insanire furore. Agi furore gravi. Impelli furiis. Rabie concitum, percitum esse. Corda tument rabie. Rabies, furor, iraque mentem præcipitant. Animus stimulatur furente rabie. Mens furiis agitatur. Sævis agitari furiis. Pectus anhelum & rabie fera corda. Furore insano correptus. Ignes concipere amentiæ. Cæco raptus amore fugit. Furiata mente ferebar. Furiis incensum ferri. Sævit inops animi, totamque incensa per urbem Bacchatur. Arma amens capio, nec sat rationis in armis.

INSERERE, INSITIO.

* Oculos imponere. Aliena ex arbore germen includere, adoque docere insolescere libro. Pindere, cuneis viam in solidum, deinde feraces immittere plantas. Miratur arbos non sua poma. Candicibus sectis truditur è sicco radix oleagina ligno. Fert arbor insita mala. Prunis vidi lapidosa rubescere corna. Inutiles ramos falce amputare, & fœliciores inserere.

INSIDIÆ.

Retia. Ars. Fraus. Nodi. Insidiæ clandestinæ, bilinguis iniquæ, hostiles, nefandæ, * Lupus explorat insidiis circum ovilia; & ipse nocturnus obambulat gregibus. Meditari,

struere, tendere, componere alicui insidias. Aliquem insidiis, & arte circumdare. Circumscribere miserum, ac fraudi expositum caput.

INSIGNIS VIR. V. *Vir excellens.*

INSOMNIA.

Somni mendaces. Visa noctis. Simulacra noctis. Simulacra inania somni. Imago somni, noctis. Turbida imaginibus surgunt insomnia diris.

INSPICERE. V. *Respicere.*

INSULA.

Fluctibus ambita, circumfluo, circumdata, septa, cincta. Dividua quam premit amnis aqua. Discretas insula rumpit aquas. Scissus in geminas partes circumfluus amnis. Stabilis medio tedit insula ponto. Insula dives opum. Insula portum efficit objecta fretorum. Graia stant nomine dicta insulæ Ioxo in magno. Æææ insula Circes.

INSUPER.

Adde quod. Hoc accedit ad illud. Addere insuper. Pudet sit ulteriora sequi. Præterea.

INTEGRUM.

Omnibus suis numeris perfectum, constans, absolutum.

INTELLIGERE.

Percipere, notare mente. Memori pectore verba notare. Pectore mente tenere. Infigere animi sensibus. Accipere docili mente. Paucis animos adhibere docebo. Cur mea dicta negas duras dimittere in aures. Quæ dicam animis advertite vestris. Accipe nunc Danaum insidias, & crimen ab uno disce omnes.

INTERROGARE.

Voce sua voces alicujus elicere. Quærere. Percunctari. Urgere. Instare.

INTINGERE.

In mero mollire Cererem. Macerare. Immergere.

INTRARE.

Succedere tectis. Inferre pedes in limina. Limen adire. Irrumpere ædibus. Tecta, vel ad tecta subire, Penates, seu penetralia intre. Ingredi tecta. In domus limina irrumpere. Succedere penatibus. Penetrare aulas, & limina regum. Illa subit mediæque minans illabitur urbi. Nemorum secreta subire. Foribus se inferre. Transfer pedem omine cum bono. Per gressus intra septoria. Recluso inferre portis.

INVADERE.

Invadere hostes. Irruere, & densis circumfundi armis. Aggredi ferro. Excipere incautos. Injicere se medium agmen

agmen. Invadere trepidantia castra. Pertur medios moriturus in hostes. Ruunt in terga feroces. Insidiis tacitoque invadere ferro.

INVICTUS.

* Nullis superabilis armis, invictus à vulnere. Contemptor ferri. Nullis ille potest esse saucius vulneribus, nulloque occumbere ferro. Caput insuperabile bello. Nulla vi domabilis. Invictus viribus heros, quem nulla fatigant prælia. Nescia vinci pectora. Invictus Romano marte Britannus.

INEXPUGNABILIS. V. Bellicosus.

INVIDERE.

Confici livore maligno. Marcescere aliorum rebus opimis. Livoris rabie vexari, agitari, impelli. Livor edax, occupat, carpit, habet pectora, præcordia. Saucia corda tument invidia. Stimulis agitatur iniquis. Livor edax est quasi labes addita claris virtutibus. Lædere nescit horum sobolem invidia. Invidiæ scopus est, sed eo felicior ipso, namque viles & minutas animas haud afflat invidia.

INVIDIA.

Invidiæ stimuli. Minacis invidiæ cumulus. Virulenta rabies invidiæ. Morsus livoris edaces. Livida, pallida tabes invidiæ. Vis invidiæ omnia rodens. Dolens alieno commodo. Livor inertis vitium. Invidia Siculi non invenere tyranni Majus tormentum. Extenuans, macerans, conficiens ossa, medullas, corporis artus. Livoris ignis. Filia viperæ.

INVIDUS.

Marcescens aliorum rebus opimis. Invidiæ stimulis agitatus. Impulsus livore magno. Viscera, ilia rumpens invidia. Cui pectus felle madente fluit. Cui pallor horribilis genas colorat, & macies infelix ossa renudat. Cui livor edit pectora atro dente. Aliorum egregia facta arrodens. Odiis exsaturatus.

JOHANNES BAPTISTA.

Zacharides. Zachariæ filius. Abiades. Matre satus sterili. Regis cælituum præcursor. Juvenis velatus corpora setis. Egregius vates, cui gratia dulce Nomen habere dedit. Sterili data pignora matri. Sacra de stirpe creatus. Christi tuba prima. Tuba viva Dei. Regis præcursor Olympi. Vox ego nequicquã sterili clamantis in ora. Vates, qui gressum in sorte docendi, Ante Dei natum ceu nova stella fulit. Sanctorum soboles sera parentum. Solis perpetui prodroma Lucifer. Pastus Baptista locustis. Silvarumque favis, & amictus veste cameli.

JOANNES EVANGELISTA.

Vates qui mira notabat Visa Dei jussu. Exigua Betsaide cretus. More volans aquilæ, verbo petit astra Joannes:

JOCUS, IOCARI.

* Sales, facetiæ, lusus, lepores. Sale Attico conspergere. Multo madet sale. Egregiè festivus homo. Dicteria dicere in omne. Bellè jocari. Dispungere seria ludo. Uti nonnihil libertate decembri.

IRA.

Malum deforme. Ira subita, violenta, infracta, indomita, ferox, sæva, trux, cæca, effera, implacabilis, præceps. Ira furor brevis est. Præcipitans mentem. Rapiens sensus tota cum ratione. In præceps omnia vertens, & agens. Animos, cæca caligine turbans, versans. Adjuvans quallibet infirmas manus. Ingentes, terribiles minas parturiens, Coquens præcordia. Concitans rapidas faces. * ζέσις αἵματος, fervor sanguinis.

IRAM DEPONERE.

Ponere iram. Tollere iram. Premere iram. Cohibere, i. libere ferventes æstus. Reprimere, supprimere iram. Animum ab ira revocare. Turbidos componere fluctus pectoris. Placare animos, & temperare iras. Iras remittere. Tumida ex ira tum corda residunt.

AD IRAM INCITARE.

Stimulis arrigere iras. Addere iras. Animum incendere dictis. Acuere furorem. Movere iras. Arrectæ stimulis haud mollibus iræ. Variis acuunt rumoribus iras. Magnisque acuunt stridoribus iras. Nate quis indomitas tantus dolor excitat iras? Incenditque animum dictis, atque aggerat iras.

IRASCI.

Ardescere in iras. Volvere, volutare, fovere irarum sub pectore fluctus. Omnes irarum effundere habenas. Candescere, exeandescere æstu iræ. Exercere, satiare iram. Iras secum animo coquere. Ardere, flagrare, æstuare, exæstuare, incandescere, fervere ira. Sibi induere iras, colligere. Mens exæstuat ira. Increscunt animis discordibus iræ. Surgere in iras. Laxas iræ permittere habenas. Exardere in iras. Animus turgescit tristibus iris.

IRATUS.

Concitus, percitus, commotus ira. Irarum fluctuans æstu. Irarum percitus Oestro. Audaces effusus in iras: Irarum volvens sub pectore fluctus. Flagranti percitus ira. Fervens tumida ab ira. Sæva bile tumens. Concitus æstu impotentis furoris. Stimulis haud mollibus actus furoris. Fervidus ira.

Nec

Nec dum etiam cauſſæ irarum, ſævique dolores Exciderant animo. Vario irarum fluctuat æſtu. Sævit animis ignobile vulgus.

IRÆ.

Tendere aliquò. Perre greſſus, gradus, pedem, paſſus. Ferri gradu corporis. Proripere ſe aliquò. Veſtigia firmare, torquere, figere, ſignare. Carpere viam, & ſuſceptum perficere iter. Agere ſe. Quo tendis iter? Parare viam. Ponere pedes. Contendere aliquò. Metiri iter. Dirigere greſſum. Ire pedes. Sixa Pachini radimus. Tentare viam. Ignotas tentare vias. Cope gradum, conferre juvencos. Ferri regione viarum. Greſſus glomerare ſuperbos. Premere veſtigia. Celerare curſus, Rapidis ferri paſſibus. Emetiri longi orbis iter. Ferre gradu corpus. Utque pedum primis infans veſtigia plantis Inſtiterat.

IRE GRADV SVSPENSO.

Veſtigia furtim ferre ſuſpenſo taciturna gradu. Ferre ſuſpenſos gradus. Suſpenſos ponere gradus. Ire paſſu, gradu non faciente ſtrepitum. Suſpendere gradum. Furtivo paſſu veſtigia ſequi. Clam ire pavido gradu.

IRIS. *Arcus cæleſtis.*

IRRIDERE.

Illudere aliquem. Certant illudere capto. Excipere cachinno. Tollere cachinnum. Naſo ſuſpendere. Naſo ſuſpendis adunco. Loripedem rectus derideat, Æthiopem albus. Rurſuſne procos irriſa priores experiar? Egregiè naſutus homo. Ipſum poſſet hic deridere Latinum. In aliquem virus habere, evomere. Aliquem improbis gannitibus laceſſere.

IRRVERE.

Medios moriturus in hoſtes Irruit. Mediis ſe immiſcuit armis. Denſos fertur moriturus in hoſtes. Irruere denſis & circumfundier armis. In media arma ruere.

ISTER.

Danubius profundus, rapidus, ferox, binominis, ſeptemplex, barbarus, gelidus, frigidus, capax. Terga vaſti Danubii. Iſter Scythicus, ſeptemfidus, turbidus, vagus, fluctivagus, undans. Torquens, volvens flaventes arenas. Æquoreis Iſter aditur aquis. Qui petit Euxinas aquas. Ripa ſemper metuenda utraque. Longo ſinuatus orbe. Flumina Danubii. Rapidæ Danubii, Iſtri aquæ.

ITALIA.

Heſperia, Auſonia. Latium. Auſonis ora. Auſoniæ humus. Auſoniæ terræ, Domus Latiæ. Regna Italiæ. Fines, agri Italiæ.

Tellus Romana. Italia tellus. Latii agri. Solum Romanorum. Terra antiqua potens armis, atque ubere gleba. Saturnia tellus. Magna parens frugum. Plus satis in laudes terra superba suas. Fœlices, splendida regna potentis Italiæ.

ITER.

Via propositum. Longum, breve, cœptum, incœpum, innocuum, tutum. Vtile, non inutile. Occultum, secretum, præceps, festinatum. Strata viarum Tritum spatium. Angusti viarum.

ITER FACERE.

Media tenere urbis iter. Carpere iter, vias pede veloci. Carpere iter. Ingredi iter. Metiri iter. Emetiri iter. *Cito tramite decurrere. Angustum formica terens iter. Corripere viam. Tramite recto carpere collem. V. Ire.

IVBERE.

*Mandare, imperare, præcepta dare, edicere. V. Imperare.

IVCVNDITAS.

Gratia dulcis, suavis, elegans, blanda, decens, pulchra. Lepos suavi, comis, facilis, festa nimis, mellifluus, Cecropius, Atticus. Canere ad veteres verba jocosa modos.

IVCVNDVS.

Dulcis, suavis, amicus, amœnus. Blandus, plausibilis, venustus, lepidus, amabilis. Adulti fabula plena joci. Jucundum lumen cœli. facilis, jucundus, acerbus.

IVDÆA.

Terra Judaica, Judæa tellus. Palæstina. Dives opum fertilis frugibus. Ora terræ Judææ. Terra melle & lacte fluens.

IVDÆVS.

Circumcisus, superstitiosus, rebellis. Isacida. Satus Iacobi patre. Stirps, progenies, proles, genus Isaci. Gens Isacidûm. Gens Idumæa. Gens Israelitis. Gens nata semine Isacidæ patris. Genus Israëlis avitum. Posteritas Jesligena. Gens Jacobæa. Gens edita semine Judæ. Gens olim dilecta, nunc inimica Deo. Quam Deus dura eduxit eremo, siccis plantis per mare purpureum Sabbaturius. Cultu Palæstino septima festa viro. Cultaque Judæo septima sacra viro. Recutitus. Verborum dispersa propago. Apellæ viles. Gens Hebræorum. Gens circumcisa.

IVDEX.

Selectus, legitimus, gravis, secretus, æquus, corruptus, incorruptus, justus, injustus, severus. Vultu atque ense severus. Cui sunt dubii credita jura fori. Soliciti terrens pectora mœsta reî. Tam sævo judice sontes. *Judicium murmure subruere.

IV

IVDICARE.

Decernere. Dijudicare. Ferre ſententiam. Facere judicium. Res eſt arbitrio non dirimenda meo. Pugna judicium tuum ſubit.

IVGVLARE.

* Jugulum petere. Reſolvere jugulum mucrone. Mergere jugulo ferrum. Vulnerat enſe qua collo eſt confine caput. Impia manu ſenile guttur parentis fregit. Jugulum enſe fodere. Alto jugulo mucronem tingere. Vocis iter ſecare, & tenuem vitam includere ſanguine. Jugulo demittere ferrum. In collum ſtringere cultros. Condere ſicam jugulo. Condere pugione jugulum. Penitus premens jugulo manum commiſit, inque vulnere enſem abſcondit.

IVGVM.

Curvum, incurvum, durum, debile, adamantinum, ſpinoſum, injuſtum. Vocare ad, vel ſub juga. Imponere jugum. Supponere tauros oneri. Premere aratro collum. Aratro adjungere. Agere ſub juga. Colla jugis ſupponere. Venire, trahere, ducere, ire ſub juga. Præbere colla premenda jugo. Dare colla premenda jugo. Subire aratra. Subdere oneri colla. Submittere colla jugo. Subtrahere colla jugo. Detrectare jugum. Rumpere vincla jugo.

IVNCTVRÆ.

Juncturas tabulata dabant.

IVNGERE.

Se lateri alicujus glomerare. * Se ſocium vel comitem præbere. Junge latus lateri. Addere ſe ſocium. Stipant latus. Juxta incedere.

IVNO.

Regina, Joviſque & ſoror & conjux. Magni matrona Tonantis. Saturni ſors prima. Saturnia. Soſpita. Pronuba. Jovis conjuxque ſororque. Nupta ſororque Jovis. Sui germana mariti. Germana Tonantis. Magni conſors Jovis. Cui vincla jugalia curæ. Toris quæ præſidet alma maritis. Laborantes utero miſerata puellas: Alumna Tenyos. Sacris præfecta maritis.

IVPITER, FALSVS DEVS.

Juſtus, omnipotens, cæleſtis, ſummus, arduus, magnus, ingens, invictus, tonans, vindex, ultor. Saturnius. Hammon. Stator. Elicius. Tarpeius. Capitolinus. Latius. Hercæus. Panompheus. Cæneus. Qui præbet numina vatum ingenijs. Divûm ſator, rector, rex. Divûm hominumque pater. Vaſti rector Olympi. Populi rectorque parenſque. Qui fera terribilis jaculatur fulmina dextra. Sideream mundi qui tempera

arcem. Rapidis qui tonat altus equis. Cujus veniunt fulmina torta manu. Qui freta, qui terras, & sua regna quatit. Posita est cui regia cœlo. Qui mundi temperat arce domum. Omnipotens rex ætheris alti. Divum pater, atque hominum rex. Hominum fator atque Deorum. Hominum divûmque æterna potestas. Qui res hominumque Deumque Æternis regit imperiis. Regnator qui cœlum & terras numine complet; Hominum rerumque repertor.

IVRARE ETHNICO MORE.

Superos vel numen Deorum testari. Per superos, & si qua fides tellure sub ima est. Me obstringo verbis in sacra dura meis. Nubila promissi Styx mihi testis erit. Per mare, per terras, per cœli numina juro. Juro per jubar hoc solis radiis insigne coruscis. Jurare Stygias undas. Terram mare, sidera juro. Adjuro Stygii caput implacabile fontis. Per superos, atque hoc cœli spirabile lumen.

IVRECONSVLTVS.

Vir consultissimus æqui, juris consiliique potens, & providus auctor rebus agendis. Sciens legum, fœdera & pacta tenens. Interpres doctissimus duplicis juris. Cui bene sunt gemini perspecta volumina juris. Cujus manus volvit assidua sedulitate spatiosa volumina juris. Imbutus gemino fonte juris florentis. * Iuris & æquarum legum scientissimus. Qui ore veridico regit forum. Antistes juris, & legum Cui Themis suum recluſit pectus, & quem Astræa suo fovit sinu. Iuris alumnus. Medulla juris. ὃν Θέμις ἐθρέψατο μαζῷ, quem Themis nutrivit ubere. V. *Consultus.*

IVRGARI.

Iurgia nectere, dicere. Dicere per jurgia. Ad jurgia solvere linguam. Ire in litem. Meditari jurgia linguæ. Rixæ verba ministrare.

IVRGIA.

Querela, Discordia. Lites. Contentiones Querelæ damnosæ. Litigiosa jurgia. Irrita jurgia jactare. Veluti magna in populo cum sæpe coorta est Seditio, sævitque animis ignobile vulgus. Iurgium insanum, simulatum vino. Iurgia turbida. Amaræ prælia linguæ. *Clamosas lites movere. Graves intendere litem. Litem habere cum aliquo. Fervere litigio. Rabiosas tollere voces.

IVSTVS.

Sine labe. Sine crimine. Quo non justior alter. Iustissimus unus. Servantissimus æqui. Recti custos. Imitator honesti. Iustitiæ tenax. V. *Bonitas.*

IVVENCA.

Cornigera, niveæ, sterilis. Quæ dederat nullo colla premenda jugo. Operum connubiique rudis.

IVVENCVS.

Rudis operum, Tener indomitus. Malè inæquales veniunt ad aratra juvenci. Detrectans aratrum. Detrectans juga prima. Exultans teneris in herbis. Insultans campo. V. Equus.

IVVENIS.

Puer levioribus annis. Medio jam flore vigens. Vernans jucundo flore teneræ juventæ. Florens, virens, vigens mollibus juvenilibus, florentibus, vernantibus annis. Flavens prima lanugine malas. Ætatis flore virens. Ævi flos perpetuus. Juvenile corpus. Integer ævi, annis. Juvenum gratissimus. Plenus studiorum. Nobilis & clarus origine. Juvenum caterva, series, seduta turba. Romana pubes. Gaudens equis canibusque, & aprici gramine campi. Cereus in vitium flecti monitoribus asper. Utilium tardus provisor. Prodigus æris.

JVVENTA.

Ætatis ver. Primi flores. Spatium juventæ. Fortior ætas. Primæ lanuginis ætas. Prima juventus. Viridis, generosa, velox, grata, docilis, prodiga, primæva, pubescens, petulans, ingeniosa, lasciva, incauta, prava, male circumspecta. Vitiis luxuriosa suis. Ad vagas libidines proclivis. Mollis & apta capi. Tempora verna juventutis. Florescens ætas. Ver breve blandæ juventæ. Præcalido sanguine fervens. Laude gerendarum rerum inflammata. Flos virentis ævi. Ventosa levitate tumens.

A JVVENTVTE.

A teneris, juvenilibus, florentibus annis. Primis ab annis. Primo, viridi ab æuo. A flore juventæ. * A cunis usque ad canos.

IN JVVENTVTE.

Prima florente juventa. Mollibus, juvenilibus annis. Pubescente juventa. Vitæ melioris in ævo. Dum primi temporis anni florent. Dum vernat ætas, & novus est flos indolis. Primæ sub flore juventæ. Sub viridante adhuc ævo. Prima sanguine signante genas. Dum prima novis adolescit frondibus ætas.

L.

LABES.

Insolita, indigna. Eximere labem. Maculas lasis de vestibus auferre. O nefanda & perniciosa labes civitatis. Candidus impura labe carebat amor. Gratior est pulchro veniens è corpore nævus.

LABOR.

Opus laboris. Onus laboris. Tædia longa laborum. Prima pars exhaustæ laboris. Series immensa laborum. Labor irritus, incertus, actus sine fine, continuus, æternus, difficilis, immodicus, immensus, improbus. Omnia vincens. Nunquam cessatus. Patiens tedii nulla. Res claras, egregias tentans, perficiens. Augens alterices opes. Facta memoranda, canenda, celebranda perficiens. Redit agricolis labor actus in orbem. Extremo subfine laborum vela trahere. Omnibus una quies operum, labor omnibus unus.

LABORARE.

Præcipuum jam inde à teneris impende laborem. Perficere, sustinere, subire laborem. Exercere laborem. Formicæ æstate laborem experiuntur. Indulge e labori. Non linquere laborem. Pati labores. Sumere labores. Superare labores. Ferre laborem. Urgere se laboribus. Dum vires, annique sinunt, tolerate labores. Exercere vires, V. *Operari.*

LABYRINTHVS.

Tectum curvum, recurvum, fallax. Tecta cæca. Tecta cæca non reddenda domus. Tecta monstri innumeræ errore viæ. Per dædala saxea tecta vias. Multiplex domus limine, variarum ambage viarum. Ne labyrinthæis è flexibus egredientem, Tecti frustraretur inobservabilis error.

LAC.

Lacteus humor. Uberis nectar. Munera nivei lactis. Niveum nectar. Dentibus & gingivis inimicum. Bene nutriens. Dulce, recens, candidum, niveum, coactum, concretum vimine querno, caprinum, vaccinum, ovillum. Lac mihi non æstate novum, non frigore defit.

LACHRTMÆ.

Inania munera morbis. Signa animi mœsti. Tepidus ros. Tepidus imber. Lacrymarum rivus. Effusæ gravidis uberibusque genis. Uberibus oculis lacrymarum flumina missa. Lachrymæ introrsus obortæ. Ora rigantes. In ora cadentes. Ora genasque rigantes, humectantes. Rivi more fluentes. Voces ponderis trahentes. In ora, more nivis sole madentis eunt.

LACHRTMARE, & LACHRTMARI.

Fundere, profundere, effundere, dare, spargere lacrymas, largos fletus. Ducere fletum. Indulgere lacrymis. Lacrymis perfundi. Rigare, irrigare, tenerare, contenerare, contaminare, polluere fletibus ora. Implere sinum lacrymis obortis. Lacrymarum flumina mittere. Humectare, spargere [illegible] genas. Lacrymis lumina, ora madent. Ex oculis humida gutta cadit. Humectare guttis grandibus ora. Lacrymis ora [illegible]

los explere. Labitur ex oculis cum quoque gutta meis. Fluunt lacrymæ more perennis aquæ. Decidit in tepidos lucida gutta sinus. Lacrymis immaduere genæ, Lacrymis nullus modus est, Lacrymas volvere per ora. Largos ciere fletus, Lacrymis ora perfundere. Moveri fletibus. Oculos lacrymis suffundere. Demittere lacrymas. Lacrymas per ora volutare. Lacrymis humet arena meis. Perfossis lacrymæ fluminis instar eunt. Lacrymis oculi junguntur obortis. Lacrymæ per mantia lumina manant. Nec lacrymas oculi tenuêre cadentes. Suffundere lumina rore. Miscere lachrymis dicta. Lacrymis oculi rorantur obortis.

LACRYMANDI CAVSAM præbere.

Elicere, movere, excutere, exprimere, extorquere, commovere lacrymas. Cogere in lacrymas. Tempus in immensum lacrymas tibi movimus istas, Quæ semper causa sufficiente cadent.

LACRYMAS SISTERE.

Lacrymas inhibere, cohibere, comprimere, supprimere, suspendere, tenere, retinere, continere, temperare, Temperare lacrymis, & à lacrymis, Sedare fletus. Siccare lumina.

LACTARE.

Dare ubera. Uberibus satiare famem. Lactis alimenta dare. Præbere ubera. Quem sine matris honore Nutrit inhumanæ dura papilla lupæ. Armentalis equæ mammis & lacte ferino Nutribat, teneris, immulgent ubera labris. Ubera admovere, sugere. Alere lacte, lactis ope. Imbuere guttura lacte. Dare mammam, mammillas

LACTERE, SUGERE.

Lac bibere. Lamberе matrem. Siccare. exiccare, ubera labris. Trahere, ducere ubera plena. Ebibere lac maternum. Uberaque ebiberant avidi lactantia nati. Distentas siccant pecudes, & lacte negato, Sordidus exhausto sorbetur ab ubere sanguis. Pronus lac bibit agnus ovis. Bina die siccant ovis ubera. Uberibus satiare famem.

LÆTUS.

Suffusus, perfusus gaudio. Fronte serena. Capiens gaudia læta mente. Lætitiæ sentiens dulces sub pectore motus. Animus ad sidera tollens lætus. Vultum serenans pulso mœrore. Lætas voces ad sidera jactare. Exultans animis. Solvere à longo lucta. Index lætitiæ fertur ad astra sonus.

LÆTARI, LÆTITIA PER-fundere. V. *Gaudere.*

LAMBERE.

Lingere, lingua alumnos. Angues sibila lambebant linguis vibrantibus ora. Piscisque impastu vulnera lambens. Lingere, attingere lingua aliquid.

LANA, & LANIFICIVM.

*Vellera niveæ lanæ. Barbas & incana menta hirci condere. Lanicium pro lana. *Virg.* Si tibi lanicium curæ. Udis aries in gurgite villis. Non cedere alicui laude artis lanificæ. Rudem lanam glomerare in primos orbes. Mollire manu lanas. Lucida byssina, tenuia vellera, Serum. Lanam mollire trahendo. Vellera per tenues ferri producere rimas. Rudes tenuare lanas. Lanam purgatis sordibus præbere calathisco virgato. Laborem de properat digitis versatilibus sedula virgo, juxta quam radii sunt, & viminei calathisci.

LANCEA.

Acumen. Ferrum. Telum. Iaculum. Fraxinus ferrata. Belli præsuntia. Acies hastæ. Hasta æratæ, acutæ cuspidis. Hasta terribilis, bellica, acuta, prætenta ferro. Peliaca. Pelias, Calydonia. Lancea atrox, improba, crudelis. Transadigens costas. Quæ in intima viscera condítur. Quæ transigit corpus. Hastile.

LANCEAM VIBRARE.

Certam quatit improbus hastam. Validis ingentem viribus hastam In latus, inque feræ curvam compagibus alvum Contorsit. Tergo sceleratam intorserat hastam. Intorquet summis connixus viribus hastam. Hasta volans noctis diverberat umbras. Validam dirigere hastam. Magnis mittere viribus hastam. Infestam tendere hastam. Strideretem cuinus hastam. Concipit. Infestus subit obvius hasta. Validam vi corripere hastam. Fervidus advolat hasta. Bina manu crispans præfixo hastilia ferro. Sanguinolenta gravi vibrat hastilia ferro.

LANIARE.

*Crudos laniare dentibus artus. Discerpere crudelem in modum. Discerptum late juvenem sparsere per agros. Quid miserum Æneæ laceras? Candidos humeros turbare unguibus. Vultur tardus rostro trahit ilia. Avidi canes scindunt ilia perfida. Diripere artus insanis unguibus ora. Laniare unguibus ora, Fœdare pectora pugnis, pedibus uncis eviscerat alo Tityum. Anima retinacula dilaniat. Mille locis spargi lacerum. Secare ungue rigente madidas genas. Rumpere ungue capillos. Ire unguibus in genas. V. *Cædere.*

Lu-

LAPIS.

Lapidum compago. Ossa magnæ parentis. Lapis durus, rigidus, gravis. Qui molli cavatur aqua. Musco circumlitus. Laxum, asperum, solidum, adamantinum.

LAPILLVS, seu GEMMA.

Nobilis, insignis, multicolor. Nitescens, renitescens. Eoo in æquore. Nitido fulgore coruscans. Nata sub Eois plagis. V. *Gemma.*

LAPIDIBUS OBRVERE.

Obruere sæva saxorum grandine aliquem. Rigido lapidum ictu impetere, & interimere. Hinc atque inde sonat cava tempora saxeus imber circum, & frontem inscribunt fera marmora. Saxea mole obruere. Affligere lapidum imbre. Grandinis in morem porrectis undique saxis pulsare. Saxorum Stephanus grandine pulsus obit.

LARES.

Lares patrii. Qui compita servant, & vigilant nostra semper in urbe Lares. Agri custodes. Dii domestici. Nullus larium timori infernorum.

LATRARE.

Latratus edere ore. Complere, replere, implere latratibus æthera. Dare latratus. Latratu tecta replere. Resonat, insonat latratibus æther. Agros turbare latratu. Sævit canum latratus in auras. Latratibus instare Janitor antro Æternum latrans exangues terreat umbras. V. *Canis.*

LAVARE.

Flumine vivo se abluere. Puro se in fonte lavare. Fonte labra proluere. Actus liquido rore perfundere. Tingere corpus aqua. Mergere corpus aqua. Prolui lymphis. Corpus fluviali spargere lympha. Fontana perluere unda. Tergum dimittere in undas. Sumere aquam. Liquore perfundere. Mergere, immergere corpus aquæ. Conspergere corpus. Corpora tingere superfusis aquis posito velamine. Candida permulcens liquidis vestigia lymphis. Multaque aspergine rorant. Oraque suscepta mane laventur aqua. Summa pedum, taloque tenus vestigia tingit.

LAVDARE.

Cœlo laudibus æquare. Ultra placitum laudare. In laudes alicujus insurgere. Ire per laudes alicujus. Insigni laude aliquem ferre. Tollere in astra. V. *Celebrare.*

LAVDARI SAT NEQVIS.

*Nulla cura fandi, nullus labos te celebrare pro merito cantu queat. Non si ipse pater Mæonius resurgat aut æmulus illius Maro explicet ingenii vires æque aurea scribat carmina, &c.

& mille venlæ musis comitatus. Non te dicere sum potis tuumque nomen perpetuis inscribere fastis? non ego tat memorem virtutis tuæ præconia. Non potes laude ferri ex meriro. Quis te extollat in astra nomenque tuum famæ jugalibus evehat? Non est cothurnus aliquis par tuæ famæ. Altius te velim deducere, sed deficiunt vires. Quis te exæquo dicere possit? Ipse tuarum laudum si præco fias, digne laudabere. Non nisiore tuo laudari apte potes.

LAVRVS.

Arbor Phœbi. Arbor Parnassis, Parnassia. Innuba. Perpetuos gerens frondis honores. Appollinea, Phœbea, Triumphalis. Palatina, Grata, Phœbo. Apollini Spectatissima in monte Parnasso. Semper virens. Quæ non carpitur fronde caduca. Servans æternum decus fronde virente. Amica doctis vatibus. Πάτρα Παρνασσία, herba Parnassia.

LAVS.

Præconia laudis. Laudis summa. Laudis cupido. Laudis certamen. Laudis fiducia. Inclyta præconia famæ. Magnum ad virtutem gloria calcar habet. Stimulans generosa pectora. Nescia perpetuæ mortis. Mansura per ævum. Nullo unquam delebilis ævuo. Laus celebris, insignis, magnifica, egregia, eximia, ardua, invidiosa. Egregiam laudem referre. Blandis gaudere magistri laudibus. Non laudis amor, non gloria cessit.

LAVDEM EXPETERE.

Captare famam. Ad laudem rapido contendere cursu. Nomina clara sui tituli affectare. Venari studio laudem, & dubios expescere honores. Eximio laudum successus amore. Laudum perculsus amore. Laudum immensa cupido.

LECTVS.

Quassus ab imposito corpore. Lectus sponda pedibusque salignis. Cubile viduum. Strati captata cubilia lecti. Placidi mollia, dulcia strata tori. Thalamus. Cubile. Torus. Grabatus.

LECTVM PETERE.

Procumbere toro. Petere somnum. Ad strata redire. Conscendere cubilia strati lecti. Dare corpora somno. Collapsaque membra. Marmoreo referunt thalamo, stratisque reponunt. Membra locare toro.

LECTO SVRGERE.

Surgere mollibus è stratis. Mollia placidi linquere strata tori. Corripere è stratis corpora, membra, artus. Membra levare sensim vili demissa grabato. Mane levare caput. Consurgere è stratis. Duspido tollere membra cubili.

Fecundæ

LEDA.

Fecunda, pulchra Mater Helenæ. Nigra conspicienda coma Quam fluminea lusit adulter ave. Quam plumis abditus albis Callidus in falsa lusit adulter ave. Quæ falso in gremio credula fovit avem. Cycno decepta. Falsa sub imagine lusa.

LEGERE.

Versare avida manu scripta. Nocturna versare manu versare diurna, Excutere oculis. Excutiens oculis otia nostra tuis. Oculis animoque legere. Percurrere oculis. Lustrare, pervestigare legendo. Perlegere oculis. Litt. fa eit oculos ista morata tuos. Detinuere oculos carmina nostra tuos. Perlege quodunque est: quid epistola lecta nocebit? Veterum volvens monumenta laborum. *Musei ubera pleno*, carpere Musarum flores.

LEGERE FLORES & POMA.

* Metere, colligere, capere purpureos flores. Flos demissus pollice virgineo. Legere violas, & carpere Rosas. Pratorum gemmas, ac lilia pollice rumpere. Vaccinia nigra leguntur. Defringere ab arbore ramos. Uncis manibus maturos decerpere fructus. Frumenta manu capere lata. Fœtus arboris carpere. Implere calathos, & sinum gemmeis floribus. Curva decerpere ab arbore poma. Teretibus ungue primam rosam deligere. Detrahere rubentia mala laborantibus arboribus. Inimitia vellere poma manu. Papavereas comas ungue sublecare. Metere pollice florem.

LEGES.

Lex severa, maligna, injusta. Lex à sanguine ducta. Lex aspera, rigida. Formula legis. Vincula legis. Moderamen legis. Sacratæ sanctio legis. Vicinæ ruptis inter se legibus urbes. Magnis agitant sub legibus ævum.

LEGEM STATVERE.

Leges dicere, dare, imponere, indicere. Sub leges vocare. Legibus urbem fundare. Per populos dare jura. Pacis dicere leges. * Componere legibus orbem.

LEGEM VIOLARE.

Perrumpere, perfringere legem. Sacrata resolvere jura. Legum contemnere edicta. A lege recedere. Excedere, negligere legem. * Edicta rumpere.

LEGISLATOR.

Legum justissimus auctor. Lator legum, & legis.

LEO.

Pecus magnæ parentis. Genus æræ leonum. Leo terribilis, villosus, rabidus, validus, violentus, generosus, indomitus, torvus.

crux, fulvus, hirsutus, magnanimus, edens rugitum. Cui domino omnis bellua sese subjicit. Prædam corripiens ore cruento, fremente. Cui rabiem suasit acerba fames. Immane hians, comasque arrigens. Haud ulli dans terga feræ. Concutiens horrendas jubas ore fremente. Quem dare terga neque ira, nec virtus patitur. Iræque leonum, vincla recusantium. *Imperator belluarum. Ἄναξ, Βασιλεὺς, Rex ferarum.

LEPIDVS. V. Iucundus.

LETHE.

Lethæus liquor. Lethæa aqua, pocula Lethes. Soporifera, secura. Non ego, si biberem securæ pocula Lethes, Excidere hæc credam pectore posse meo. Hebetans pectora.

LEVIS.

Ponderis, gravitatis expers. Sarcina parva. Levis somnus, fama, hasta, imago, ala, stipula, cervus. Leviores terræ. Levior cura. Levior pluma gratia est. Calamos inflare leves.

LEVIS ANIMO. V. Inconstans.

LIBER seu CODEX.

*Politus, tersus, ære bullatus, nitens, auro pumicatus, umbilicatus. Diæ mentis opus, quod operosa prelia millies & amplius multiplicarunt, equoque voraci subduxerunt. Ὄργανα Μουσῶν instrumenta Musarum.

LIBERALIS.

*Ad præmia velox. Cuius arca munificas largitur opes. *Clau.* Auratos imbres alicui indulgere. Innumeras hominum catervas ditare solitus. Nimbos donorum pluit. Undant populis penates scatent numeribus dextræ. Aurea dona vomens manus illa superabat fluvios Iberos. Extra fortunam est quidquid donatur amicis. Quis dederis solas semper habebis opes. *V. Beneficium conferre.*

LIBERI.

Onus, sarcina uteri. Sanguis. Corpora. Viscera. Pignora. Pars uteri. Pignus commune. Nati communes. Partus, fœtus. Proles. Populus natorum. *V. Filius.*

LIBERTAS.

Maxima, plena pudoris. Libertas sera respexit inertem. In ferrum pro libertate ruere. Sumere vitæ liberioris iter. Dulcis amœnæ libertatis amor. Campo poritus aperto. Libertas nulli vendatur ob aurum. * Copia vel jus vivendi ut velis.

LIBIDO.

Veneris lascivia, nequitia, deliciæ. Confusa voluptas. Nocturna licentia. Libido vetita, fœtida, furiosa, inextincta. Brevis & non vera voluptas. Cupido. Ardor. Prurigo. Quæ vastavit

vastavit mœnia Romæ. Qua Græcia versa jacet. Corpora commaculans, animasque in tartara trudens. Quam ebrietas peperit fœdissima mater.

LIBIDINIBVS INDVLGERE.

Veneris castra nefanda sequi. Veneris fœdissima crimina patrare. Pectore polluto maculare castos mores. Colere, sectari impuros amores veneris. Concitum, percitum esse furenti libidine. Agi vana libidine. Libidine capi, trahi.

LIBIDINOSVS.

Castra sequens impuræ veneris. Blanda libidine tactus, raptus, Concitus, percitus furenti libidine. Inflatus venas, mentem seva libidine. Succumbens probrosæ libidini. Quem vana libido agit.

LIBRA.

Pendula æquo discrimine. Pendula cœlestes libra movebat aquas. Judicis æterni memores, libræque bilancis. Æqua, justa, anceps, panda, repanda. Trutina, Statera. Lanx. Bilanx.

LIBRI.

Liber cultus excultus, argutus, incultus, honore carens. Securus famæ, plenus nominis, dans auctori nomen. Opus magni mirabile mundi. Volumina culta, erudita, limata, laborata, elaborata, pulvereo tecta situ. Prognata Minerva dextra. Conspicientia longa tempora genii sui. Qua per manus ferat posteritatis eunt. * Politi, tersi, ære Bullati. Auro nitentes. Pumicati. Umbilicati libri.

LICTOR. V. Carnifex.

LIGARE.

Adhibere vincla. Gravibus coercere vinculis. Vinclaque sopitas addit in arca manus. Manus post terga revincere. Fune brachia alicujus lassare, onerare. Vinculis & carcere frænare. Manicis jacentem occupare. Ferro & compagibus arctis claudere. Stupea vincula collo intendunt. Circumdare vincula collo. Pedes habent vincula. Vincula impediunt pedes. Ecce manus juvenem interea post terga revinctum corripiunt, spiris que ligant ingentibus. Conteadere tenacia vincla. *Vide Vinculum.*

LILIVM.

Album, candidum, canens, lacteum fragrans, ridens, miro fragrans odore, splendens candidulo vultu. Pulchre surgens in auras aërei luminis. Vernans aprico campo. Candidius Scythonia nive. Cujus candor habet nivei simulacra nitoris. Fulvis hærentia virgis.

LIMEN.

Altum, durum, rigidum, offensum. primũ. In primo limine. Ad oram urbis. Perrea belligeri compescat limina campi. Reserat stridentia limina consul.

LIMITARE.

Livida me spatio natura coërcuit arcto. Signare, aut partiri limite campum. Terminare imperium Oceano. Gallica certus Limes ab Ausoniis disterminat arva colonis. His ego nec metas rerum, nec tempora pono. Saxum antiquum, ingens campo qui forte jacebat. Limes agro positus, litem ut discerneret arvis. Limitem agere ferro. Hic terminus haeret. Angusto termino excipere.

LIMES.

Longus, spatiosus, rectus, certus, arctus, fixus in agris. Qui regit certis finibus arva lapis.

LINGUA.

Loquela, Sonus. Radix ultima linguæ. Petulantia linguæ. Assiduo lingua resulta mero. Lingua patria, testificati Deum, modesta, humana, favens, subdola, violenta, hostilis, aspera, vana, falsa, bisulca, vibrata, invida, garrula, retenta metu, suppressa palato. Docta, libera, munere functa salutandi. Sonans eloquium mentis.* Oris sonantis organum. Plectrum palati, & fanicum. Interpres animi, enunciatrix sensuum, cordis ministra: præco operti pectoris, vocem ex intimo pulmone adductum formans. Vocalis ori Cymbalum. τὸ τοιμόνερον βέλος promptissimum telum.

LIQUEFACERE & LIQUEFIERI.

Chalybs fornace liquescit. Liquitur ut glacies incerto sucia sole. Nix jacet, & jactum nec sol, pluviæque resolvunt. Fundere argentum flammis. Quin labefactatus rigor auri solvitur æstu. Quas nunquam solvere Titan evaluit, fluxere nives. Nives mollit Aquaticus Auster. Sol dissolvit glaciem, & nives radius tabescere cogit.

LIS. Vide Jurgia. LITTERÆ.

Tabellæ. Cera. Charta. Libellus. Notæ. Verba. Opus. Scriptum. Tabellæ properatæ, arcanæ, blandæ, tristes. Difficiles funebria lingua tabellæ. Cera vacua, plena, notata manu, referta notis, conscia mentis. Charta ligata. Libellus tacitus. Notæ blandæ, acceptæ. Verba doctis invidiosa notis. Verbis missa salus. Scripta rata, errantia lituris cæci. Littera peracta, missa, lecta, lasa lacrymis, humida facta fletu, ministra sermonis, ducta digitis, ducta oculis, ferens salutem, pressi articula labentes, notata manu Græca, furtivæ conscia mentis. Cum charta dextra locuta est. Littera incerto tractu. Signa dextræ, Arcana notis feruntur.

LITTERIS MANDARE.

Mandare libello. Chartis verba notare piis. Reddere verba notis. Committere litteris, vel cera. Signare arcana libello.

LITTERIS OPERAM DARE.

Colere Musas fervidiora cura. Sudare vigili studio in artibus ingenuis. Frequentare assidue Musarum sacra. Nunquam frena remittere studiis. Invigilare choris Aoniis. Sudare per artes Palladias. Colere sacra doctarum sororum non segni pectore. Addere nocturna tempora studiis diurnis, & satis facere Musis sedulitate. Ingenuis artibus vacare. Intendere animum studiis. Annos conterere musis. Musarum se includere ludo. Castis musarum choris vacare. Me in suum furtim Musa trahebat opus. Studiis teneri. Studiis vitam agere. Studia tentare. Redire cum literis in gratiam. Reverti ad musas, ad numeros. Retentare studia. Pectus, animum colere per artes. Exercere, tractare artes. Dare tempora studiis. Militare in castris Musarum.

LITTERAS SCRIBERE.

Exarare notas. Notare chartam digitis. Pingere litteram. Deducere notas, litteras. Perarare literam. Dare tabellis verba ferenda.

LITTUS.

Portubus orbum, opertum alga, curvum, sinuosum, spumosum, resonans, undisonum, naufragum. Ripa obliqua, arenosa, viridissima gramine. Fremens, crepans undis. Quam plurima herba pubescens coronat. *Ora extrema. Litore in extremo. Gremium telluris ad undam. Margo virens fluvii. Continentis ora summa, quam petulans unda ferit Neptuni.

LIVOR.

*Livor iners vitium. Livor est addita labes claris virtutibus. Non laeditur Heroum soboles invidia. V. *invidia.*

LONGUS.

Hoc longa referre mora est. Non longo distante cursu. Nec longis inter se passibus absunt.

LOQUAX.

Multiloquus. Nugax. Garrulus. Liberioris linguae: Non tenens linguam. Varias meditans voces.

LOQUI.

Solvere, resolvere ora. Uti verbis, Fari, Dicere, Verba habere, facere, Ferre, Proferre, Dare, Reddere, Edere, Promere, Peragere, Fundere, Effundere, Jacere, loqui, jactare, dicere, concipere, spargere, depromere. Loqui dictis. Proferre ore tremente

mente sonos. Dare ore loquelas. Implere sermonibus aures. Rumpere silentia voces. Effundere pectore voces. Imo pectore rumpere voce. Edere alicui ore priore sonos. Addidit hæc dictis altera verba tuis. Dimovit talibus ore sonis. Cum dare non posse munera, verba dedit. Talia non tacito verba dolore dedit. Vultum demissa profatur Dido, Ait, Infit.

LOQUI BLANDE.

Mira gratia manat ab ore loquentis. Fundere dulces ab ore sonos. Pectora mulcere loquendo. Ducere corda arte fice sono. Eloquii grata verba movere sono. Dulce nectar fluit ab ore suavi. Fari dictis amicis. Suada in ore sedens blandis aspirat honorem labris. Lingua facunda madet hyblæo liquore.

LOQUI INSOLENTER.

Memorari ore magni loquo. Magna, violenta loqui. Loqui superba. Dicere magnificum. Fortia verba cadunt. Ampullari. Ampullatur in arte. Projicit ampullas & sesquipedalia verba.

LOQUI FRUSTRA.

Dare inania verba. Frustra os solvere in verba. Verba irrita feruntur vacuas per auras. Incassum fundere voces. Frustra voces jactare vacuas ad auras. Inanes fundere sonos. Pendere frustra verba non proficientia. Venti verba ferunt. Dicta evanescunt utherea per aures. Frustra loqui verba leribus auris.

LOQUI LATINE.

Latio reddere verba sono. Ausonium lingua loqui. Ausonio Latio, ore loqui. Uti sermone Latino.

LOQUI PER SIGNA.

Loqui signis, nutu, digitis, notis, supercilio. Signa dare supercilio. Verba dissimulare notis. Componere notas. Solicitare. Referre notas. Excipere notas. Addere verba notis. Ducere notas. Nutus conferre loquaces.

LOQUI SUBMISSE.

Vocibus hiscere raris, Exiguo murmure verba loqui. Exiguo dicere verba sono. Summo vix hiscens pectore fatur. Dicens parvo murmure.

LUCIFER.

Vigil, albus, clarus, nitidus, roseus, rutilans, serenus, almus. Sacer Veneri Nuncius, socius, prævius auroræ. Prævia stella auroræ, Portans, promens Eoo ab axe diem. Solis præmuncius. Qui vocat auroram. Cœlo nitidissimus alto. Albo clarus equo. Qui cœli statione novissimus exit.

LUCINA DEA FICTA.

Diva potens uteri. Principium quæ Dea lucis habet. Gravidis facilis Lucina puellis. Quæ voto parturientis adest. Laborantes utero miserata puellas. LV.

LVCRETIA.

Pudica, infelix. Animi matrona virilis. Cultaque miretur Lucretia nobile factum.

LVCTARI.

* Corpora dura exercere palæstra. Inter se adversis cornibus hœdi luctantur. Exercere palæstras oleo labente. Contendere lucta. In fulva luctari arena. Conferre pectora luctantia pectoribus arcto nexu. Adductis nervis humi prosternere membra presta nititur, instantur sanguine venæ, creber anhelitus quatit artus.

LVCTVS.

Æger, acerbus, conficiens, macerans animos, corda. Rodens præcordia. Mordens animos. Crucians pectora. V. *Dolor.* V. *Tristitia.*

LVDERE, pro CANERE.

Pellere, pulsare fides. Responsuram solicitare lyram. Retinere aliquem lyricis modis. Obloquitur numeris septem discrimina vocum. Nunc niveis digitis, nunc pulset pectine chordas. Arguto quidquid murmure dulce loqui.

LVDI.

Certamina. Spectacula. Ludi celebres, theatrales, solemnes.

LVDIMAGISTER.

* Moderator vagæ juventæ. Clamosus magister. Blandi doctores. Qui tredunt pueris elementa primo. Pædagogus qui agit impube vulgus. Ludimagister parcens simplici turbæ. V. *Docere.*

LVDOS FACERE.

Dare spectaculum. Ludis celebrare, concelebrare diem. Edere. exhibere, instituere, celebrare ludos. Variis celebrare solemnia ludis.

LVDVS.

Gratus, lepid', dulcis, lætus, placidus, jocosus, virgine'. Lusus blandus, suavis, inanis, prætens semina nequitiæ.

LVDO VACARE.

Lusu perdere tempu'. Posthabere seria ludo. Ducere diem ludo. Non incidere ludum. Non prohibere animos inani ludo. Æquare nocti ludum. Contendunt ludo, & fulva jactantur arena. Lusibus exercere membra. Advertere ingenium lusibus.

LVGERE & MOERERE.

Luctibus, plangoribus indulgere. Luctibus intentum esse. Gerere luctifico corda plena dolore. Ingenti turbari corda dolore. Vultus condere luctu. Luctu squalere. Dare in luctus animum. Luctibus tabescere. Deficere ingenti luctu, Incumbere dolori. Luctu omnia sunt plena. Totum se in luctum solvit acerbum, Resonans latè plangoribus ædes. Complere ululatibus

ululatibus auras. Diverso miscentur moenia luctu. Motoque immugit regia luctu. Implentur querelis ululatibus aurae. Crudelis ubique luctus ubique pavor, & plurima mortis imago. Lamentis gemituque, & femineo ploratu tecta fremunt, resonat magnis clamoribus aether. Laniare animum doloribus. Cædere, tundere pectora palmis. Scissis exululare comis. Lacerare, genas, ora. Fœdare vultum. Sauciare genas unguibus, ora. Pectora nunc fœdans pugnis, nunc unguibus ora. Rumpere, laniare, lacerare, scindere, abscindere, dripere vestes. Solvere, rapere capillos, comam.

LVNA.

Cynthia. Phœbe. Dictynna Delia, Hecate. Proserpina, Trivia. Diana. Soror aurea, pulcherrima Phœbe. Nitidi soror amabila Phœbi. Tithonia conjunx. Tithoni fulgida conjunx. Dea regens, moderans nocturnos equos. Tacitæ noctis moderatrix. Soporiferos radios nivis bigis vehens. Latonæ filia. Latonia, Luna aurea, cădida, purpurea, nitens, nivea, argentea, sanguinea, noctiluca, globosa, rotea, instabilis, noctivaga, cornigera. Latois dividua. Perpetuo varians ius cornua. Perlustrans quotannis duodena signa. Nativa luce carens. Orbis lunæ. Facies, imago, vultus lunæ, Lumina lunæ. Motus lunæ, Lunares currus. Lunæ radii. Ignes noctis. Orbita lunæ. Mensiva luna morituris sedula luminibus. Luna pleno orbe. Dimidiæ cornua lunæ. Cornua lunaria. Rutilantis, lunæ lampas. Lucens lunæ globus. Jubar lunæ. Splendentia, radiantia, fulgentia, rutilantia, micantia, flammantia, nitentia, pallida, cornua lunæ. Lucis habens usuram à lampade Phœbi. Per amica silentia lunæ. Multo manifesti lumine, quæ se plena per insertas fundebat luna fenestras. Et lunam in nimbo non intempesta tenebat. Nox erat, & cœlo splendebat luna sereno. Nocturnæ forma Dianæ. Si crescit, minor est, major, si contrahit orbem. Jam novies erat orta soror pulcherrima Phœbi, Denaque Luciferos luna premebat equos. Tres aberant noctes, ut cornua tota coirent, Efficerentque orbem. Juro ante reversurum quam luna bis impleat orbem. Luna quater latuit, toto quater orbe recrevit. Luna quater junctis implerat cornibus orbem. Sexta resurgebant lunaria cornua lunæ. Septima jam plenæ deducitur orbita lunæ. Orbe resurgebant orientis cornua nono, Perque novem erravit redeuntis cornua lunæ. Annus erat, decimum cum luna receperat orbem. Luna novum decies impleverat cornibus orbem.

ὀφθαλμὸς νυκτὸς, oculus noctis ἄγγελος βασίλισσα regina astrorum.

LVN-

LVNÆ ECLIPSIS

Obſcuris luna laborat equis. Cynthia abdita latet velato vultu. Lunæ lumen obruitur. Cynthia obruitur tenebris atræ caliginis. Luna mœſto dolet tecta vultu. Denſis tegit ora tenebris. Luna tecta parte ſui mœſtum contriſtat Olympum. Involvit terræ captam nox humida lunam. V. *Eclipſis*.

LVPVS.

Bellua vaſta, Raptor. Vaſtator. Ferus ore cruento. Solitus ire in pavidum pecus. Circumiens oves. Canis fulvus, mon. tanus, tacitus, rapax, avidus, infeſtus, inſatiabilis, immanis, fremens, cupidus cruoris. Prædator triſtis ſtabulis, Inſidiator. Inſidians ovili. Gregibus nocturnis obambulans. Dulcedine cruoris infectans oves. Pecoris lupus expugnator opimi. Rapax ſtimulante fame, cupiduſque cruoris. Incuſtoditam captat ovile lupus.

LVX. LVCERE.

* Lumen. Jubar. Radius, Splendor. Æthera. Micat inter omnes Julium ſidus. Lucet velut inter ignes luna minores. Eſt pellucidior vitro. Splendet Pario marmore purius. Lucet pyropum ſuperat. Purius argento radiat quod ab arte politum. Radios puros jaculatur. Non ſic Hyperionis orbis nubibus abductis ſplendet. Lucem ſub limina jactare. Nulla gemmarum ſic lucet. Oppoſita ſpeculi refertur imagine Phœbus. Edere flammam ingentem. Diſpergere rutilam lucem. Coruſcare. Tenebras ſerena luce ſecare. Tranquillo pellucent ſidera ponto. Fulgurare. Simili coma fulgurat aſtro. Non trium tantùm Phœborum ſit jubar.

LYCAON.

Tyrannus. Arcas. Inhoſpita tecta tyranni. Sanguine gaudens. Irridens pia vota. Rex malus eſt, ut Buſiris ſævuſque Lycaon.

LYRA.

Teſtudo. Chelys. Cythara Barbitos. Plectra, Fila lyræ. Canor lyræ. Cantus lyræ. Lyra percuſſa, mœſta, muta dolore. Curva. dulcis. dulciſona, vocalis, ſonora, Threicia. Clarii. Phœbea, Pindarica, Aonia, Auſonia, Æmonia, Æolia, Apollinea, Orphæa, Amphionia, Aganippæa. Movens, trahens ferrea, ſaxea corda. Mulcendis auribus apta. Allicions, mulcens corda. Fugans, pellens curas. Μητηρμουσων, mater hymnorum.

LYRA CANERE.

Fila lyræ docta ſollicitare manu. Argutæ tangere fila, plectra lyræ, Pulſare, movere, percutere lyram: Sumpta pauca referre lyra. Icta ſuos reddit pollice chorda ſonos. Sonante miſtum tibiis carmen lyra.

LYRI-

LYRICVM CARMEN.

Numeri, soni, modi lyrici. Blandissima carmina. Carmina dispositis nervis juncta. Numeri flebiles. Barbitos faciens ad lycrymas.

M.

MACER.

MAcies obduxerat artus. Horrida vultum deformat macies. Macie confecta suprema. Ignoti nova forma viri miserandaque cultu. Macies adducit cutem. Macies pallentes occupat artus. Pallor in ore sedet, macies in corpore toto. Vix habeo tenuem, quæ tegat ossa cutem. Jejuna lacertos exedit macies. Macie peresus. Macie tenuata armenta. Macie tarpatus. Turpi macie deformatus. Deficiens vix trahit ossa cutis.

MACIES.

Horrida, jejuna, gracilis turpis, ægra, squalida, sterilis, deformans vultum. Ossa renudans. Sævis comes addita morbis. Consumens artus. Attenuans artus duro languore solutos. Mollibus exiccans ossa medullis.

MADEFACERE.

Caput fontana spargere aqua. Per luere rore manus. Dulcibus idcirco fluviis pecus omne Magistri perfundunt, udisque aries in gurgite villis Mersatur. Certatim largos humeris infundere rores. Candida permulcens liquidis vestigia lymphis. Celeres nec tingeret æquore plantas. V. *Lavare*. V. *Abluere*.

MÆCENAS.

Eques Hetrusco de sanguine regum. Nec sic Thulcus eques vates amplexus amœnos.

MAGI seu TRES REGES.

Eoi venêre magi. Aurum, Thus, Myrrham, Regique, Deoque, hominique dona ferunt. Aurea nascenti fuderunt munera Regi. Thura dedere Deo. Myrrham tribuere sepulchro.

MAGIA.

Magicum os. Magicæ potentia linguæ. Magica arma. Magicæ artes. Fraudes Magicæ, vel Magæ. Carmen Magicum, auxiliare. Certaminæ Musæ magicæ, Ministerium magicum. Auxilia magica. Artes Æææ, Carparbiique. senis. Secretæ artes. Hecateidos herbæ, succi. Hecateia carmina. Gramen Lethæi succi. Herbæ cantatæ. Vox Thessala. Carmina Cytæa. Medeæ gramina cocta manu. Carmen infame. Herbæ pollentes.

MAGIS.

MAGISTER. V. *Ludimagister.*

MAGISTRATUS.

Celebris, insignis, præclarus, populos lege gubernans. Cui incumbit populi cura paterna sui. Puniens malos, Defendens bonos. Cui imperii commissa potestas. Sustinens vicem summi Dei.

MAGNIFICARE.

Aliquem non fastiditis annumerare viris. Extollere evehere, efferre laudibus. Super astra ferre laudibus. Cantare, Celebrare, prædicare per orbem. V. *Celebrare.*

MAGNUS. V. *Altus.*

MAGUS. V. *Incantare.*

MALUS. V. *Iniquus.*

MALUM.

Mala Trojanis non leviora malis. Malorum summa, series, novitas moles, levamen. Malum perpetuum, humanum, non leve, potentius arte, fatale, funestum. Invigilare malis. Malis onerari. Et mala vicini pecoris contagia lædunt. Veterum malorum supplicia expendunt.

MALUM seu POMUM.

Rotundum, fragrans, redolens mire, agreste, dulce, pendulum, matureſcens, cereale. Musteum, ramis pendens, moris ramis recedens. In patulis canistris redolens. Premens, gravans pondere ramos suos. Quod novus educat annus. Effigies mali. Autumni pondus. Fœtus arborei. Dempti ab arbore fœtus. Pomum puræ, maturum, durum, acerbum, putridum. Mensis non interdicta secundi.

MANE.

Aurora exurgente. Sole exoriente, emergente ex Oceano. Primo Eoo. Veniente die. Mane novo. Aurora rubente. Cum primum albescere lucem cernimus. Cum surget dies primo Eoo. Ubi lux rediens fugat tenebras. Cœlo cum primo Lucifer alto evocat auroram natalibus undis. Aurora referente lucem. Surgente die. Cum lucifer exit aquis Eoi. Ubi aurora fulgens croceo velamine linquit oceanum. Cum tremulum incipit albescere cœlum, & brevibus nox humida transfugit alis. Modo facta crepuscula terris. Mox ubi se nitido sol aureus extulit ortu. Ortus erat summo tantummodo margine Phœbus.

MANE & VESPERI.

Veniente & fugiente die. Mane novo, & vespere seu procia tellus absconditur umbra, seu Phœbus humum rosea luce revisit. Seu se tenebris nox induit, seu dies refundit lucem auream. Seu lux radios micante, seu nox tenebras fundat

opacas. Seu Sol Eos lues terras purpuret. Seu nox tenebris obruat.

MANIFESTARE.

*Prodere, aperire, certis docere signis. Indicium facere, Pandere. Caussas, & signa docere. Tum vero manifesta fides. Danaumque patescunt Insidiæ. Sacrata resolvere jura. Arcanum consilium retegere socoso Lyæo. Pandere res caligine mersas. Ordine singula pandere. Revelare. Fert animus expromere rerum caussas. Effare, & pande quodcunque est mali.

MANUS.

Digiti artus pro manu. Dextera, dextra, læva, sinistra. Pondere lassa catenæ. Post terga retorta. Manus lanifica, artifex, falcifera, sceptrifera, infesta cæde. Congruens & variis artibus apta. Palma tenella, mollicula, avara. Uncæ manus & pallida semper ora fame. Fodere ora pugnis. Dexteram labenti tendit inertem. ὄργανον ὀργάνων, instrumentum instrumentorum. Corporis scutum. Soror dextræ, *id est*, læva manus.

MANUM DARE.

Jungere manus. Dextram committere, conjungere dextram. Complecti, prehendere dextram. Congressi jungunt dextras. Tendere manum. Dare dextram.

MARE.

Æquor. Pontus, Fretum. Sal. Salum. Altum. Profundum. Oceanus, Nereus. Amphitrite. Pelagus. Undæ. Æquæ salsæ. Gurges. Neptuni unda. Cerulea aqua. Neptunia arva. Campus aquarum. Campus liberioris aquæ. Æquoris unda. Aqua aquorea. Æquora medias cingentia terras. Mare vastum, magnum, latum, immensum, indomitum, Stridens refluentibus undis. Tumidis fluctibus agitatum. Æstuans rapida procella. Gurges cæruleus, vastus. Immensa licentia Ponti. Post tristis imago. Pontus gelidus, ustus frigore, duratus frigore, glacie concrescens, tumens, tumefactus, asper, sævus. Vehi per vada cærula tractusque maris. * κόλπος Οκεάνου, aula Oceani. Reciprocum mare.

MARE COMMOVERE.

Movere, commovere freta. Concitare aquas maris. Fretum miscere, exasperare, jactare. Agitare fluctibus æquor. Turbare mare. Resonantia, indignantia freta excitare.

MARE QUIETUM.

Tranquillum, compositum, tacitum mare. Freta sternere. Pax maris. Æquora non concita vento. Mare non alte spumis. Æquora tuta silent. Placidum ventis stat mare [illegible]

tum flet æquor. Sæva quiescunt æquora. Pelagi cecidit fragor. Mare serenum, placidum, subsidunt undæ, tumidumque in hanc sonantis sternitur æquor æqua. Fugiunt vasto æthere nimbi.

MARE RUBRUM.

Unda maris Erythræi. Purpureum mare. Flumina rubra liquidi maris. Purpurei vada ponti. Ruber gurges. Freta rubri æquoris. Littora rubra arenosi maris.

MARE TURBATUM.

Mare turbidum, impetuosum, agitatum, indignans, sonans, fluctibus horrens, insanum, commotum, excitum, triste, stridens, furens, minax, horrisonum, altisonum, sollicitum refluentibus undis. Æquora vento concita. Turgida unda vesani maris. Æquora quassa valido cruente Neptuni. Infesta pelagi rabies. Magno miscetur murmure pontus. Freta ponti incipiunt agitata tumescere. Venti volvunt mare, magnæque surgunt æquora. Exultant vada, atque alto miscentur arenæ. Miscent se maria, & nigræ collunter arenæ. Vento turbantur arenæ, & veniant ad littora fluctus. Ponto sonat unda refuso. Indignatur magnis stridoribus æquor. Clauso fit gurgite murmur. Incubuêre mari, totumque a sedibus imis. Una Eurusque Notusque ruunt, creberque procellis Africus, & vastos volvunt ad littora fluctus. Assiliunt imi fluctus e gurgite ponti. Mox reneat gurges, tractoque relabitur æstu. Fertque refertque fretum. Pervent sibrantibus æquora ventis.

MARINUS DEUS, NEPTUNUS.

Æquoreus Deus. Rex Pelagi. Rector maris. Jovis frater qui regnat in æquore. Jovis frater tumidis qui regnat in undis: Rector pelagi tricuspide telo. Cui æquora sorte tradita. Neptunus vasti cui parent æquora ponti, Et quidquid magni continet unda maris. Neptunus motor aquarum. Ambitamque suo circumdat in æquore terram. Deus qui concitat æquore terras. Qui terras gurgite quassat. Qui quatit immanes fluctu telluris arenas. Qui imo ciet æquora ponto. Qui vastas aperit Syrtes, & temperat æquor. Saturnius domitor maris. Cui æquora curæ. Concita qui ventis æquora mulcet. Æquoreas qui cuspide temperat undas. Liquidus Deus. Deus Tænarius. Neptunus tridentifer. Nereus cæruleus, grandævus; Qui numen habet maris. Cui imperium est pelagi, Cæruli numen ponti.

MARITARE, seu MATRIMONIO jungere.

*Connubio, vel conjugio jungere stabili, & propriam di-

care. Jugare. Vinculo sociare jugali. Iungere toros. Face solemni conjungere. Connubio sociare natam. Filiam jungere viro. Iuvem castam donare puellam. Tædas celebrare jugales. Nuptam marito dedere. Tradere viro. V. *Conjugium.*

MARS.

Mavors bellicosus, rigidus, impavidus, ferox, ferus, armiger, armipotens, ultor, bellator, bellipotens, terribilis, sanguineus, armisonans, magnanimus, furibundus, frembundus, furiosus, belliger, pater armorum, quatiens arma, torquens hastam, sæviens invictis in armis. Galea rutilus, crinisque comatus. Bella ciens. Concitans tubas, & tympana. Bellis & sanguine gaudens. Dulces animas miseris mortalibus auferens. Gaudens ferreas habere manus. Qui nequit rabiem satiare nefandam. Dominans intra muros & extra. A quo hoste nullus locus tutus remanet. Non thalamis, non sanctis aris abstinens. Secum mala multa trahens. Bella nefanda ciens. Belliger armorum pater. Arbiter armorum. Genitor. Gradivus. Gradivus magnus. Genitor Quirini. Sanguinis auctor Romulei. Insano veneris turbatus amore. Geticis qui præsidet arvis. Quem juvat clamor bellicus. Amor duri Martis in armis. Tela inter media, atque aversos detinet hostes. Dubius Mars regnat in armis. Adverso Marte Latinos defecisse videt. Marte secundo, æquo geruntur prælia. Sævit toto Mars impius orbe. Fera Martis sidera. Martis rapacis stella. Qui sub Iove sedem habet. Infœlix cœli sidus. Mavortius ignis. Feri rubicunda incendia Martis.

MARTYR.

Sanguine confirmans dogmata vera suo. Qui patitur pulchram Christi pro nomine mortem. Sanctam affert martyricui mors extrema coronam. Pro Domino verbo tristia fata ferens. Ponens vitam pro Dei verbo. Occumbens læto pro sancto nomine Dei. Fundens læta morte innocuum cruorem pro nomine Christi. Profundens Christi propter pia dogmata vitam. Qui sanguine fuso pulchra trophæa fert. Proijciens animam sanguine fuso veræ religionis amore. Merens sanguine fuso per tristia funera æternam palmam. Qui Christum impavidi quondam cecidere professi.

MATER.

Parens. Genitrix. Nati favore digna. Natæ studiosa. Sæva in natum. Pia, bona, casta, pudica, chara, dulcis, fœlix, fœcunda, conspicienda, digna, viro, nato Dulce caput. Sobolis obliviscinescia. Gestans sua chara p gnora sinu. Gerens in sinu puerum dulce onus. Alens infantē grata ope tepidi lactis. Conformans primo cum lacte murmura prima linguæ puelli sui. Alumna.

MATERIA

MATERIA.

Jocosa, ingeniosa, apta numeris. Conveniens modis. Fœlix in carmina. Non mihi materiam Romam negat. Materia vires exuperante meas. Jacet omnis ad undam materies. Propositum. Argumentum

MATRIMONIUM. V. *Conjugium.*

MATRONA.

Animi matrona virilis. Pudica, docta, rara, temeraria, studiosa siniſtri.

MATUTINUS. V. *Mane.*

MAXILLA, MALA.

Genæ molles, teneræ, decoræ, venuſtæ, purpureæ, pubescentes, roſeæ, lacteolæ, coloratæ, blandæ, blandidulæ, certantes roſis, purpureæ, & lactis aſpergine tinctæ. Quibus blanda eſt gratia. Quas mira gratia commendat. Madidæ fletibus. Sectæ ungue.

MEDEA.

Fallax, impia, ſcelerata, deſpecta, Æëtias. Æëtis, Colchis. Phaſis, Phaſias. Aëtæ filia. Uxor Jaſonis. Quam puppe avexit Jaſon. Colchorum regina. Barbara, venefica. Barbara pellex. Filia miſero acerba parenti. Pulſa domo Æſonia. Spargere quæ fratris potuit lacerata per agros corpus. Nece natorum ſanguinolenta. Virum ulta per natos. Ææa puella. Iram quæ matris natorum cæde piavit.

MEDERI. V. *Morbo mederi.*

MEDIA, NOX.

Mediæ tempora noctis erant. Noctis erat medium. Prima quies medio jam noctis ab actæ Curriculo expulerat ſomnum. Nox ubi jam media eſt, ſomnoque ſilentia præbent; Et canis, & variæ conticuiſtis aves. Cum laſſa quiete cuncta jacent media. Jam mediam nigra carpebat nocte quietem. Iamque ferè mediam cœli nox humida metam Contigerat. Torquet medios nox humida curſus. Orbem medium nox acta ſubit. Cum nox medium ſpatium conficiet horis. Nox intempeſta.

MEDICINA.

Ars Phœbea, Apollinea. Machaonia. Succi Machaonii. Opes Paoniæ. Ars Paonia. Ars medica. Ars medendi. Artes medentum. Validum Appollineæ medicamen prolis.

MEDICINAM ADHIBERE.

Ægro medicas adhibere, applicare manus. Medica reficere corpora læſa manu. In melius reſtituere vires collapſas arte Paonia. Levare malum Apollinea arte.

MEDICVS.

Medens, Ferens opem ægro. Medica manus. Artifex morbi. Medicus, fidus, doctus, expertus. Peritus in arte medendi. Sciens depellere morbos. Tenens mederi morbis. Vires in priſtinâ tollens. Medicam opem ferens languentibus ægris. Reſtituens lapſas in priſtina vires. Medicaminibus depellens morbos. Dans docta pocula miſta manu. Ægro pellens è corpore morbos. Corpore ab ægroto properantia fata repellens. Excultus Pæonias per artes. * Eſt flos, eſt princeps, medici chori. Medicorum nati. Galeni propago.

MEDIOCRITAS. V. Modus.

MEDVSA.

Forma, ora *Meduſæ*. Os *Meduſæum*. Vultus *Meduſæ*. Squalentia ora *Meduſæ*. *Meduſæi* monſtri torva guttura. *Gorgonii*. *Phorcynis*. Nexa comas angue. Nexis angue comis. Volucris mater equi. Cephenum multos quæ dedit una neci.

MEL.

Flavum, aureum, dulce, purum, aëreum, redolens, cereum, pingue nectarium, Himettium, Hybleum, Gnoſium, Atticum, Calydneum. Nobile nectar apis. Redolens thymo. Poſitum in ceris. Thymi redolentia flore. Cerea dona. Aërei mellis cœleſtia dona.

MEL CONFICERE.

Cogere ſpumantia mella preſſis favis. Stipare liquentia mella. Mella tenacia fingere. Stipare favos dulci nectare. Fingere preſſum opus ſubtili nectare. Nectare ſtillante favos ſtipare. * Mellificare. Aërei mellis cœleſtia dona parat. Dulci diſtendere nectare cellas. Apis dulci melle complet favos. Mella in ceris Attica ponit apis. V. *Apis*.

MEMINISSE. V. Recordari.

MENELAVS.

Atrides minor. Nuptæ repetitor ademptæ. Cui pia militis cauſſa puellæ fuit.

MENDICARE.

Exiguæ petere æra ſtipis. Æra ore tremente ſtipis exigua rogare. Mendicare vilia ſcruta inopis cibi. * Cogere oſſicia ſtipem.

MENS.

*Cognata cœlo. Vivida ſolers, ignea. Sancta proles æthereis. V. *Animus*.

MENSA.

Orbis menſæ. Menſa dapum vario pondere titubans. Lautis menſa parata cibis. Lautos ſuppeditans prodiga menſa cibos. Quam gravant cereaſia munera. Quam decorat dulce Falernum. Epulis onerata, gravata.

MEN-

MENSAM PARARE.

Instruere mensam dapibus, cibo, epulis, dulcique falerno. Onerare, gravare mensam epulis. Mensis imponere cibos. Extructæ dapibus mensæ, nec egenæ toftæ frugis.

MENDACIVM.

Varius sermo. Varia verba. Vox varia, ficta, lingua mendacia ficta. Linguæ gratia ficta. Mendacium turpe. Subdolum, impudens, fallens. Fabulæ vaniloquæ, aniles, futiles, ineptæ, fictitiæ, commentitiæ. Stropha, Impostura. Sycophantiæ istæ.

MENSIS.

Menstruum tempus. Ergo ubi lunæ biceps longum reseraveris annum, Pulsus & à sacro mense December erit. Alter agebatur pott sacra jugalia mensis. Luna dabit menses, peragunt quod menstrua cursum. Menstruus cursus. * Cornua cum lunæ pleno senæ orbe coissent. Luna senel orbe recrevit. V. *Luna.*

JANVARIVS.

Prima dies anni nostri. Mensis Iani. Dux mensium. Servans nomen veteris Jani. Amasis victum tepidum gratumque liquorem, quo quasi sanguine corpus alat. Quo vena secta nocet, sed balnei labores prosunt.

FEBRVARIVS.

Mensis cui fecerunt februa nomen. Febris habens nomen & lenta febre timendus. Mensis feralis, glacialis, horridus. Proximus Jano. Qui sequitur Janum. Reliquis mensibus impar. Februus est brevis, at sociorum pessimus idem.

MARTIVS.

Martis mensis. Signatus nomine Martis. Mensis Martis de nomine dictus. Quo sectio venæ sæpe nocet.

APRILIS.

Mensis ab aperto tempore dictus. Aprilem Veneri sacrum fecere Quirites. Mensis quartus. Veneris mensis. Cytherius mensis. Et vocem & mensem scis venus esse tuos. A venere hic magna descendit origine mensis.

MAIVS.

Viridi gramine lætus. Depingens vario flore solum. Maius vernans, blandus. Cum tellus gramina promit & herbas, Cum tepet apricus Zephyris spirantibus ver, & candida formosi tempora veris eunt.

IVNIVS.

Mensis Junonius, A Junonis nomine nomen habens. Quem pulchra Jovis conjux sibi vendicat. Juvenum de nomine dictus. Quo solis equi peragrant sidera cancri.

IVLIVS.

Quintilis mensis. Quem patres dixere Quintilem. Movens ortus æstivos. Quo Iulius cœpit haurire auras vitales. Percoquens uvam flaventem.

AVGVSTVS.

Sextilis. Cæsare ab Augusto ducens sua nomina. Quo Sol rapidis urit equis Nemæi terga leonis.

SEPTEMBER.

Quo fœto de palmite poma nitent. Optatum referens rapido lenimen in æstu. Quo presso vescendum lacte capræ, Redolens vinum, & aromata curans.

OCTOBER.

Mensis quo pede sub nudo dulcia musta fluunt. Quo Pleias surgit cardine Eoo; & orto secum trahit autumnum.

NOVEMBER.

Mensis quo tristis hiems incipit sevire, Portans brumam.

DECEMBER.

Gelido stridore ingruens. Spargens nivem multam. Mensis Neptunius.

MENSVRA.

Modus. Modulus. Iustum præterit ira modum.

MENTIRI.

Vanas pro veris fundere voces. Mendacia verba loqui. Gutture vaniloquo jactare mendacia. Exercere mendacia lingua leni, vana. Addere mendacia cuipæ. Mendacia fingere. ψευδῶν συγκολλητὴς, mendaciorum conglutinator. Ementiri. Falsum dicere.

MERCATOR.

Impiger, avarus, avidus, vagus. Lucri cupidus. Lucro inhians. Extremos currens ad Indos. Per mare pauperiem fugiens, per saxa, per ignes. Sua commoda quærens, spectans. Congerens divitias avido quæstu. Se pelago lucri causa committens. Ter & quater anno revisens æquor Atlanticum. Longis quærens compendia terris. Chinarum petens nobile regnum, & Pervaeos ac Calecutios tractus.

MERCES.

Magna, mutanda. Merces officii. Plenior officio. Labore minor. Animum præsenti pignore firmans, præmium magnum, largum, meritum, debitum, sufficiens.

MERCES.

Externæ. Quas dives Panchaia mittit. Eoæ gazæ. Orbis novi munera.

MERCVRIVS.

Ales. Alipes, pacifer, caducifer, nuncius, Deus Arcadius Cyllenius,

Cyllenius, Atlantes, Nepos Atlantis. Jove natus. Maja creatus. Pleiade natus. Quem lucida partu Pleias edidit enixa. Quem peperit magno lucida Maja Jovi. Atlantida Maia natus. Quem montibus olim Edidit Arcadiis Pleias una Jovi. Atlantis magni Pleioneſque nepos. Qui juſſa per aures Verba patris portat. Pacis & armorum, ſuperis, inſque Deorum Arbiter. Actus velocibus alis. Alato qui pede carpit iter. Aethereum volucri qui pede carpitur. In cujus digitis eſt aurea virga. Venerandus virga potente. Inventor cui vaſtis auribus aptus. *Cyllenia proles. Interpres divûm. Deûm latrator Anubis. Animas qui evocat orco, & alias ſub tartara mittit. Qui pedibus talaria nectit. Paribus nitens Cyllenius alis. Penniger Arcas. Deus aliger. Atlantius Hermes. Ales Maenalius. Cyllenides. Talariger, Majugen, * κήρυξ ἰηγεμών, Dux linguæ.

MERERI.

Meritò dare præmia palmæ. Morte minor culpa mea eſt. Meriti tanti non immemor unquam. Omnes ut tecum meritis pro talibus annos exigat. Cui præmia debentur ingentia. V. *Præmium.*

MERETRIX.

Puella vulgaris. Turba meretricia. Certo cuivis mercabilis ære. Turpi fornice latens, latitans. Opes corpore quærens. Cujus oratio eſt dulcior Hyblæo melle. Greſſibus incertis errans à recto tramite vitæ. Quolibet incautos flectere docta viros. In ſcelus, & quodvis turpe opus ruens. Fucatis quæ fallere docta dolis. Ratio corde gerens. Illecebris quæ fallit amantes. *Lupa, Dulcis animæ peſtis.

MERGERE. V. *Immergere.*

MERIDIES.

Medias ſole tenente vias. Aut plus, aut medium ſole tenente diem. Æſtus erat, mediamque dies exegerat horam. Iamque ferè medius Titan venientis & actæ Noctis erat, ſpatioque pari diſtabat utrimque. Dum calet & medio ſol eſt altiſſimus orbe. Iamque dies medius tenues contraxerat umbras. Inque pari ſpatio veſper & ortus erant. Et ſol ex æquo meta diſtabat utraque. Sol medium cæli conſcenderat aureus orbem. Roſeis aurora quadrigis. Jam medium æthereo curſu trajecerat axem. Medios ſole ſecante dies. Cum medio ſol ſplendet Olympo. Sol furit, eſtque medio æſtu inſanißimus.

MESSIS.

Herbus ſecanda falce. Arca dives. Meſſis gravida, larga, uber, opima, copioſa, frugifera, fertilis, pinguis. Maturis dies aristis.

ariſtis. Veſtitus meſſibus ager. Congeſtas area cepit opes. Maturis albeſcit meſſis ariſtis. Triticeam ſic in meſſem, Robuſtaque farra exercere humum. Spicea jam campis cum meſſis inhorruit. Nudatas acceperat area meſſes. Ruperunt horrea meſſes.

METAMORPHOSIS.

Formæ mutatæ in nova corpora. Figuræ verſæ, variatæ. Species nova. Corpora transformata. Corpora mutata. Faciem mutatus & oris. Hanc faciem genitrix miſerata refecit. Forma vertitur oris. Omnia transformat ſeſe in miracula rerum. In ſpecies tranſlata novas. Fit lupus, & veteris ſervat veſtigia formæ. Omnia mortali mutantur lege creata. V. *Transfigurare.*

METERE.

Succidere meſſes. Parra reſecare falce. Decerpere meſſes. Maturis falcem ſupponere ariſtis. Farra ſecare falce. Legere falce ſenilis matura. Seges falce reſecta cadit. Ad rubicunda Ceres medio ſuccidtur æſtu. Sole ſub ardenti flaventia demetit arva. Dum flavas bis tondet meſſor ariſtas. * Denſa proſternit meſſor ariſtas Falce matura decubuit Ceres.

METUERE.

Habere, concipere metum. Metus turbat pectora. Trepidare metu. Metu quari, ſolicitari, tardari. Corda metu tremunt. Corda ſtupent metu. Metu calor oſſa reliquit. Solicitum timor anxius urget. Concutit oſſa metus. * ὀρθαὶ τρίχες ἔστη. Arrectæ comæ ſteterunt. V. *Formidare.*

METVS.

Pavidus, gelidus, exanguis, trepidus, ſolicitus, pallens, pallidus, terrificus, dubius. Addens pedibus alas. Omnia præcipitans. Attonito adimens uſum rationis. Timor mœſtus, ſuſpenſus, anxius, attonitus. Corda huc illuc agens. Corda premens. Horror acerbus, tremulus, terribilis. Quatiens, concutiens membra. Præcordia pectora quaſſans. Occupans artus, oſſa. Metus carnifex quietis.

METVM DEPONERE.

Ponere metum. Metum ſubjicere pedibus. Excutere metum. Pellere, exuere metum. Parcere metu.

METUM INJICERE.

Inferre, incutere metum. Præbere, facere metum. Metu repellere. Turbare omnia metu. Implere urbem terrore, timore, metu. Acuere timore.

METU LIBERARE.

Solvere metu. Mederi timori. Tollere, adimere, eximere metum.

MILES.

Fortis castrorum turba. Vir pugnax. Utilis armis. Miles numero præstantior omni. Arma gerens diverso in orbe. Animosus in armis. Miles sine pectore, pavidus, trepidus, indomitus, intrepidus, impiger, cruentus, crudelis, sævus, dirus, strenuus generosus, saucius ictu, prædæ avidus, cupidus, sanguinem siciens, furibundus in armis. Illicitas sectans opes. Martis signa cruenta sequens, Acer in armis. Ore truci vultuque. Miles ab Herrusci saucius aggeribus, *Miles dedicat hostæ puncto vitam, & metuit non velle mori. Totus in orbe furor venit, inque vultu Medusa cernitur. Horrente galea vel casside vultum contexit. Surgit apex capiti terribilis, *Ἄρης, alter Mars.

MILITARE. V. Bellum gerere.

MINÆ.

Minantia verba. Ora minantis. Minæ rigidæ, ingentes, favæ. Verborum terror. Fulmina verborum.

MINARI.

Instare minis. Edidit impavidos ore minante sonos. Tollere minas. Definit esse minax. Præsensque minatur Exitium. *Intentatque malum verbis Extrema minari. Suppliciis terrere futuris. Intentare necem. Patros voce minaci terrere. Excisurum urbem minitatur hostis. Sævas numen increpat minas. Ore torvo comminari. Sævus prodit, ac minas ardentibus oculis gerens. Multa, ac metuenda minatur. Spirat abore minas, & pœnæ nuntia verba. Fulmine minarum percitus animus, pœnam accipit, dupliciquemiser cruciatur malo.

MIRACVLVM.

Prodigium. Concitans in stuporem. Dictu mirabile. Res, meras naturæ transgrediens. Numinis indicia. Argumenta Dei. Alphabetum imperitorum.

MINERVA.

Culta, casta, innupta, armipotens, ingeniosa, Dædala, fœcunda olei inventrix, doctiloqua, armifera, armigera, bellica, bellatrix. Sæviens tristi flagello. Arma manu sanguinoleata rotans. Pallas. Tritonis. Tritonia, Bistonia. Jovis filia. Nata Jovis. Jove nata. Nata sine matre. Formæque armique decora. Carminis inventrix. Bello metuenda virago. Positam in pectore forti Ægida concutiens. Armipotens belli praes. Tritonia virgo.

MISCERE.

Maria omnia cœlo misceris. Quoniam suaves miscetis odores. Misceruntherbas & non innoxia verba. Lituis rubet permistus sonitus. Tantum gallis admiscere saporem. Me

Lycis

Lyricis vatibus inſeris. *Principibus permiſtus Achivis. Lætitia ingens miſto tumultu. Miſtumq; merum fluvialibus undis.

MISER.

Terque quaterque miſer. Quem vicibus duris ſors inimica premit. Durit in caſibus hæreus. Qui fatis agitatur, urgetur acerbis. Triſte ævum in triſti ſqualore trahens. Quem duri exercent caſus. Non ignara mali miſeris ſuccurrere diſco. Miſeros meliora ſequentur. * multis ærumnis, ac tempeſtatibus actus. Centuſſi miſeriæ atque unicus fati ſcopus. V. *Afflictus.* V. *Infortunatus.* V. *Adverſa res.*

MISERERI.

Oro miſerere laborum. Miſereſcimus ultro. Nil noſtri miſerere. Reſpicere, & ſolari jacentem. Juno juvenem animo miſerata repreſſit. Phœbe graves Trojæ ſemper miſerata labores. Et cœlo tandem miſeratus ab alto eſt. Doluit miſerans inopem. Miſerere animi non digna ferentis. Lapſorum te miſeret. Dolere dolorem alterius. Et ſua eſt miſereri voluptas.

MISERICORS.

Æquus, mitis, facilis, propitius, lenis, clemens, benevolus, benignus. Dexter ades tuo numine. Dare ſe alicui placidum. Reſpiciens placato vultu.

MODVS.

Mediocritas aurea, pulchra, nobilis, memoranda. Mediocritatis regula. Medium tenuiſſe decorum eſt. Dimidium plus toto. Temperans omnia conſiliis ſuis. Rectam ſervans in omnibus menſuram. *Modus eſt pulcherrima virtus. Auream quiſquis mediocritatem diligit, tutus caret obſoleti ſordibus tecti, caret invidenda ſobrius aula. μέτρον ἄριστον, modus optimus.

MODVM SERVARE.

Modum tenere, retinere, adhibere. Ponere, imponere, facere, ſtatuere modum. Moderari frænum. Non permittere libera fræna. Non ſequi nimium mœſtæ veſtigia curæ. Comprimere ſuſpiria. Non concedere dolori ſuo quamvis juſto. Premere conſtanti mente dolorem.

MOENIA.

*Alta, ſublimia, fortia. Cingere mœnibus urbem. Mœnia murorum ingentes. Cingere muris oppida. Mœnia lata triplici circumdata muro. Murorum ingentes moles. Fortiſſima mœnia cives unanimes.

MOLERE.

Cereris fruges aſpera ſaxa terunt. Frangere fruges ſaxo. Perdomitam ſaxo Cererem. Terere, atterere, conterere farra. Verſat aſella molas. Terere Cererem filicum ictu.

MO-

MONEDVLA.

Nigra pedes. Pennis velata nigris. Avis quæ diligit aurum.

MOLIRI.

Majora viribus audere. Nec ſuper ipſe tua moliris laude laborem. V. *Conari.*

MOLITOR.

Frangens farra: Vix unquam furti ſuſpitione carens.

MONACHVS. V. *Solitarius.*

MONS.

Jugum montanum. Montana cacumina. Juga montis iniqui. Anceps montis acumen. Montis vertex. Longus clivus. Collis apricus. Ardua ſummæ montis, Mons altus, arduus, celſus, taciturus ſidera, inacceſſus, æthereus, nemoroſus, abruptus, nebuloſus. Culmina montis. Mons qui ſurgit in aëra. Qui tollitur ad aſtra. Tollens ad aſtra caput. Qui ſuperas ſe tollit in auras. Caput inter nubila condens Tangens, contingens, petens, feriens aſtra, ſidera. Horridus, rigidus nivibus. *Acclive ſolum, colleſque ſupini. Nimboſa cacumina montis. Supercilium clivoſi montis. Collis, vel jugum frondoſo vertice. Mons æthereo vertice contingens nubes.

MONSTRVM.

*Portentum. Prodigium. Dictu mirabile monſtrum. Immane monſtrum, informe, ingens. Subitum atque oculis mirabile monſtrum. Natum pecatum.

MONTIVM NYMPHÆ.

Orcades teneræ, faciles, laſcivæ, innocuæ, placidæ, exultantes, ſalientes per ſummos montes. Laſcivientes in montis cacumine, vertice, culmine. Dominantes in aliis montibus, duris in montibus ortæ. Numina montana.

MORA.

Tempora ceſſata. Mora annua. Moræ breve tempus. *Minimum moræ.* Mora pœnæ grata. Mora tarda, ſegnis, longa, parva, brevis, exigua.

MORARI.

Moliri moram. Trahere moras. Quæ tam ſera moratur Segnities? Quæ tantæ tenuere moræ? Surgentes demoror auſtros. Reginam thalamo cunctantem ad limina primi Pœnorum expectant. Segneſque metu ſententia tardat. Gradum continere, ſiſtere. Curſum ſuſtinere. In limine portæ ſubſtitit. Comprimere gradum. Cauſſas innectere morandi. Cunctari, opperiri. *Conſtare, & veſtigia premere.

MORBVS.

Immedicabile malum. Semina morbi. Morbus tristis, gravis, letalis, letifer, violentus, pernicioſus, periculoſus, medicabilis. Arterens languentia corpora. Infirmo decerpens corpore vires. Populans anhelos artus. Fabricator leti. Tentans latus, ac renes. Saviſies nefanda terri morbi. V. *Ægrotare.*

MORBO MEDERI.

Medicam opem ferre languentibus. Relevare, corpora morbis. Medicamine pellere morbos. E corpore agro pellere morbos. Levare morbis. *Auxilium præſens adferre morbis. Morbis medicantur anhelis. Spargere ſalubres ambroſiæ ſuccos, & odoriferam panaceam. Artibus medicis graves expellere morbos. V. *Medicinam adhibere.*

MORDERE.

Dare, inferre, Exercere morſus. In corpore mergere roſtrum. Laniare, lacerare, figere roſtro. Premere dentes in aliquid. Divellere, conſumere, cruentare morſu. Occupare morſu. Miſeros morſu depaſcitur artus. Fræna ferox ſpumantia mandit. Canum morſu de montibus altis actus aper. *Apes *læsæ* venenum morſibus inſpirant, & ſpicula cæca relinquunt affixa in venis. Infixis laniare dentibus artus. Imprimere memorem dente notam. Lacerare morſibus niveos artus. Laniant avido viſcera dente lupi. Parva necat morſu ſpatioſum vipera taurum.

MORES.

Cœleſti pectore digni. Heroibus æqui. Sine crimine. Labe carentes. Mores boni, pudici, rari, mendoſi, mali, feri.

MORI.

Oppetere, obire, ſubire mortem. Deponere, exuere, effundere, edere animam. Animam moriens exhalare. Expirare. Ponere vitam. Diſcedere, excedere terris. Morti ſuccumbere acerbæ. Linquere mundum. Vitam exhalare caducam, adire manes. Ad Stygias undas penetrare. Pariter vitam cum ſanguine fundere. Deponere odioſæ tædia vitæ. Fata ſubire. Claudere ſuum diem. Extremo ſua fata die claudere. Ire ſub jugum flebile mortis. Deguſtare letheæ pocula mortis. Occumbere morti, mortem, morte. Ex vita diſcedere. Claudere fata noviſſima. Subire funus acerbum. Placida morte quieſcere. Pulchram petere per vulnera mortem. Uſuram lucis crudeli vulnere reddere. Deflere lumen vitale acerbo funere. Linquere lucis auras. Duros letho ſinire labores. Claudere lumina placida morte. Primo intercidere ævo. Tenero ſuccumbere in [illegible] linquere lucem. Fatis perfungi. Fundere

dere vocem extremam. Anima fugit fragiles corporis artus. Tradere, dare, dimittere, projicere animam. Dispergere vitam in auras. Spiritus tenues evanescit in auras. Olli data quies oculos, & ferreus urget somnus, in æternam clauduntur lumina noctem. Labuntur frigida letho lumina. Vitaque cum gemitu fugit indignata sub umbras. Spiritus artus deserit. Lætos stabili claudere fine dies.

MORS.

Rogus, Excidium. Interitus. Fatum. Lethum triste. Lethalis hyems. Hora novissima. Dies ultima, summa. Suprema funera. Nox æterna, perennis. Avidi tristia jura Dei. Jus rigidum, inevitabile mortis. Hora suprema. Funeris hora. Via lethi. Nox longa. Tenebræ extremæ. Exitus. Mors inopina, matura, immatura, properata, lugenda. Parcere nescia. Falce armata. Rapiens omnia propera manu. Audaeibus æque ac timidis injiciens atra manus. Pulsans æquo pede pauperum tabernas Regumque turres. Ultima linea rerum. Omnibus æqua. Minans tristia funera. Fata trahenti mortem. Spicula mortis. * Libitina. Parca.

MORS DESTINATA OMNIBVS.

Omnia sub leges mors vocat atra suas. Ultima cuivis expectanda dies. Fata manent omnes. Mors sua sceptra tenet toti communia mundo. Mors eadem simili conditione manet. Rigidum jus est & inevitabile mortis. Stant rata non ulli fila tenenda manu. Semel omnibus est calcanda via lethi. Quisque cogitur mortis adire viam. Omnes una manet fors irreparabilis horæ. Cum venit extremus lege trahente dies. Certus stat vitæ terminus omni.

MORS ÆTERNA.

Æternæ tristia funera mortis. Carcer horridus æternæ mortis. Mors perennis. Fata horrenda. Æternæ facies tristissima mortis. Dira vincula æternæ mortis.

IN MORTIS AGONE.

Letho in medio. Extrema mortis in hora. Medio in discrimine mortis. Supremo tempore vitæ, Ipso in limine mortis. Ipso vitæ sub fine labantis. Cum mors unguibus imminet atris. Cum mors atra caput circumvolat umbra cava. Ante oculos cum stat mortis tristissima imago. Cum plurima mortis imago, Solvuntur cum frigore membra.

IN AGONE ESSE.

Medii in morte teneri. Medio jactari in vertice lethi. Auras haurire supremas, & quasi jam lethi portas lustrare ante. In medio versari turbine lethi. Versare lumina falsa suprema morte.

morte. Trahere animam ſuprema morte. Frigidis, & longis ſingultibus ilia pulſat. Paulatim anima deficiente mori. Lethæa ſubeunt oblivia mentem. In labiis ſummis ſpiritus errat. Spiritus errat, Spiritus ultimus errat ora ſuper.

POST MORTEM.

Ultima decerptæ poſt ſtamina vitæ. Poſt ultima, ſuprema que funera. In cineres cum corpora verſa jacent. Poſt obitus. Poſt ultima fata. Quando brevis miſeri lux occidit ævi. Cum ſpiritus frigida membra reliquit. Cum peracta fata ſunt.

MORTE REPENTINA PERIRE.

Morte propera, præcipiti, repentina, præpropera, inopinæ occumbere.

MORTVVS.

Defunctus. Extinctus. Defuncta corpora vita. Fato defunctus. Lumine caſſus. Funere extinctus. Solutus corporis carcere. Demiſſus nece. Morte peremptus. Funere merſus acerbo. Corpus exanimum. Vacuas delapſus in auras. Perfunctus fato. Spoliatum lumine corpus. Exanimis. Corpora luce carentia membra jacentia leto. Lethæa cadavera. Avulſumque humeris caput, & ſine nomine corpus.

MOVERE.

Vertitur atque cavas alveus haurit aquas. Ventis agitantibus æquora. Juno freta contorquet. Pelagus torrentibus ingruit undis. Vada penitus permota ſtrident. Caſu concuſſus amici. Ciere, Agitare. Vertere.

MVGIRE.

Reſonant mugitibus agri. Dare mugitum rauco ſono. Raucos mugitus edere. Implere loca mugitibus. Boatu horrendo, horrifico, multo, querulo loca replere. Montes ſonant boatu. Reboant mugitibus agri. * Bos mugitibus impulit auras. Mugitus ciere horrendos.

MVLGERE.

*Mulgere ubera vaccæ lactea. Implere mulctralia lacte. Exhaurire ubera. Nivea preſſis manant flumina mammis. Argutis preſſant ubera palmis. Diſtenta ſiccare ubera. Succus pecori, & lac ſubducitur agnis. Bos venit ad mulctram. Teneris immulgere ubera labris. Candens, lacteus humor uberibus manat diſtentis.

MVLIER.

* Fœmina. Nurus. Varium & mutabile ſemper. Nequior, ac debilior ſexus. ἰυναικεῖον μειόγυιον. Faſtuoſa res. Τιμηνὸν καλὸν, delectabile malum.

MVLTITVDO, ſeu TVRBA.

* Unda vulgi. Manus ingens. Innumera copia. Magna caterva.

caterva. Agmina densa virûm. Turba frequens. Comites innumeri. Confertus numerus. Collecta pubes undique, Densa cohors. Exercitus ingens. Corona.

MULTI, MULTÆ, MULTA.

* Citius numerabis aristas. Ante leves volucres censebis in aëre. Quod natant pisces certus eris. Harum est series rerum innumera, vel innumerabilis. Non tot lucent sidera cœlo. Feriunt undæ pauciores Carpathia littora. Nec habet tot littus arenas. Vere prius flores numero comprendere fas sit. Quot stellæ inter occultum conspicuumque polum. Quot frutices silvæ, quot Tybris arenas habet. Quot gramina vere profert humus. Quot habeat Præstana rosaria flores. Quam multas Hybla tuetur apes.

MUNDUS,

Triplicis confinia mundi. Magni præcordia mundi. Theatrum, fabrica, machina mundi. Magna loca pervia mundi. Vasti climata mundi. Opus mundi. Orbis immensus, vastus, triformis, triplex, capax, spatiosus, patulus, patens, globosus. Cardo mundi. *Patentis mundi globus. Circumfuso pendens in aëre tellus librata ponderibus suis. Magni opus admirabile mundi. Ipsum universum. Quacunque obluitur solum longo Tethyos ambitu. Utraque Phœbi domus. Tostis ab Indis usque ad extremos Scythas.

A MUNDI EXORDIO.

A prima nascentis origine mundi. Primi ab origine mundi. Post nati exordia mundi. Ab orbis usque exordio. Ab usque primis seculis. * Ab orbis usque infantia. A mundi rudimentis.

MUNUS.

Datum, Donum. Ingentia data dona. Munus grande, magnum, amplum, dives, memorabile, pretiosum, non leve, parvum, exiguum, inane, leve, cœleste placans hominesque Deosque. Quo placatur Jupiter ipse. Irarum accensas flammas extinguens. Addit equos, additque duces. Dona imperat ad naves ferri, stipatque carinis ingens argentum. Muneribus cumulare. Onerare aliquem donis. Fragili donare cicuta. Quæ tali reddam pro carmine dona? Accipias munera parva rogo. Promisso munere donare. Muneribus cumulare magnis. V. *Liberalis*. V. *Beneficium conferre*.

MURUS.

Coctilis, humilis, brevis, turritus, pulsatus ab hoste, validus, alienus, altus, inexpugnabilis. Turribus & fossis suis cinctus. Mœnia ardua, edita, celsa, spatiosa. Finitimis invidiosa locis. Plena viris. Nuda viris. Concussa, diruta Marte. Turribus

ribus altis firmata. Quæ consurgunt quadrato sæpe. Fluminibus, latis fossis cincta, Tuta situ. V. *Mœnia.*

MVS.

Ridiculus, parvus, exiguus, avidus, improbulus, rodens. Sub terris domus ponens, atque horrea faciens. Cujus janua semper operta. Occultum faciens sibi iter. Horrea scrutans & evacuans. Catum metuens.

MVS MAIOR.

Glis somnolentus, sompiculosus, somno deditus, pinguescens. Amans somni. Qui somno nutritur. Hiberno solitus plus pinguescere somno.

MVSÆ. V. Dea liberalium artium.

MVSÆ CONTEMNUNTUR. V. Artes contemnuntur.

MVSICA.

Dulcis, suavis, blanda. Molliens animos cantu. Mulcens pectora modulamine cantus. Fugans tristi de pectore curas. Curarum dulce levamen. Mirificis animos doctæ, apta movere modis. Divinum donum celebrans, laudans, & benefacta Dei. Decus sacratis templis. Harmonica dulcis modulatio cantus. Dulcisoni modulamina cantus. V. *Cantus. V. Cantus.*

MVTARE IN ALIAM FORMAM.

In vultus se transformat anilles. Tot severtit in ora. Quos hominum ex facie Dea sava potentibus herbis, induerat Circe in vultus ac terga ferarum. V. *Metamorphosis.*

MVTVVM.

* Rogare aliquem numnos sine pignore. Rogare aliquem sestertia mutua decem. Dare alicui mutua ter quinquaginta. Tarpeio Deus hic commodet ora patri. Utendum dare. Mutua da cenum.

MVTVS.

Non habens quo queat ore loqui. Ora quidem, sed muta gerens. Cui os vocis inane. Nec aure, nec ore; Accipiens reddensvè sones. Obmutuit illa dolore. Illa nihil: neque enim vocem, vireſque loquendi, Aut aliquid toto pectore mentis habet. * Elinguis. Hirpocrates. Magè mutus quàm piscis.

N.

NARRARE.

Memorare. Referre. Complecti versibus cuncta meis opere. Numero comprendere non est. Discere. Vulgare. Ardentes accingor discere pugnas Exequi versu, prosequi. Expediam altiùs, à prima origine cuncta repetens. Quis tanta relatu

relatu æquare possit? Centum nequeam perstringere linguis. Causas memorare. Socios exacta referre. Fando nequeam explicare clades Belgii. Res ordine pandam. Deferet ante dies, & in alto Phœbus anhela. Æquore tinget equos, quam consequar omnia dictis. Expediam dictis, & te tua fata docebo. V. *Loqui*.

NASCI.

Venire, nasci sub auras. Visere luminis oras. Prodire sub luminis auras. Venire lucis ad auras. Exire, mitti, oriri in auras. Lumina lucis inire. Educi in dias luminis auras. Haurire lumen vitale. Æthereas prodire lucis in auras. Ingredi primas oras mundi. Ferre dulcia munera vitæ. Haurire vagitibus vitales auras. Ducere ortus. Prodire utero. Surgere ad lumina vitæ. Ducere principium à sanguine alicujus. Generis primordia ducere ab aliquo. Genus ducere ab aliquo. Trahere genus ab aliquo. De nostra deducit origine nomen, Progeniem deducere alicujus sanguine

NATARE.

Jactare brachia aquis. Corpore findere aquas. Pulsare undas lacertis. Ferri per undas. Nare gurgite sumino. Fluitare. Innatare. Tacitis remigare sub undis. Fluvios innare rapaces. Jactabat liquido brachia lenta mari. Pellere undam pectore. Ducere manus in aquis. Pellere undam manibus. Tendere aquis. Ferire aquas. Labi per æquora. Findere aquis pectore. Mari brachia tendere. Dimovere aquas brachiis. Natare freta.

NATATOR.

Juvenis natans. Aptus placidæ date verbera ponto. Juvenis tumidarum victor aquarum. Juvenem superare Palæmona nando Magnus spretis undis. Natans nudus, cautus, lentus, lassus, temerarius.

NATATV TRAJICERE.

Rapidum flumen transmittere nando Tranare alta fluenta. Amnem volucri superare natatu. Ire per undas.

NATVRA.

Vis naturæ. Rerum natura nonatrix. Natura solers, ingeniosa, dædalea, potens, difficilis, callida, sagax. Benignissima rerum. Parens creatrix rerum. Profundens splendida dona sinu Quæ flectitur arte. Quæ usque recurrit. Custode potentior omni. * παμμήτωρ, omnium parens.

NATVRAM HVMANAM INDVERE.

Corpus & ossa induere. Induere corpus. Sumere moribundi corporis artus. Sumere humanæ labile carnis opus. Assumere humani corporis artus. Humanam subjungere mirando fœderi

frædere massam. Induere terrenos artus. Applicare sibi mortalia membra, naturamque hominum. Membra subire caduca mortali carne. Artubus humanis se vestire. Humanis ex ossibus, atque humano è viscere sumpto viscere tegi.

NAUFRAGIUM FACERE.

Lacera, fracta, quassata navi jactari per æquoris undas. Bibere æquoris undas. In immenso jactantur corpora ponto. Disjectæ toto æquore classes. Arma virum, tabulæque & Trojæ gaza per undas natant. Aguntur ventis tabulæ, feriuntur & undis. * Navis infiicta vadis dorso pendet iniquo, fluctuque fatigata undique solvitur, atque viros mediis exponit in undis. Laceræ ratis vix tenuit membra. Sonuerunt fracta pondera veliferi mali. Fracta est compago carinæ. Navita vasto jactatur in æquore lacerata classe. Navis viduata remigibus, orba gubernaclis, antemnis saucia fractis, scissis velorum debilis aliis, ludibrium pelagi vento jactatur & unda. *V. Tempestas.*

NAVIGARE.

Secare fluctus, æquora. Tentare Tethyn. Sulcare maria alta carina. Freta secare. Navigare æquor, aquas. Tendere iter velis. Ire vento, velis, rate per undas. Felici nave per æquor labi. Scindere freta puppi. Freta findere classe. Æquore ferri. Facere iter puppe. Navem committere vento. Dare vela. Velificare. Vela facere. Petere puppe. Pelago vehi. Metiri classibus æquor. Verrere æquora, mare. Zephyro dant carbasa nautæ. Arare æquor. Pelago volare. Pelago se credere. Dare classibus austros. Permetiri classibus æquor. Classe tenere iter. Tentare vias maris. Per æquor gradi. Ventis intendere vela secundis. Hiberno moliri sidere classem. Vela dabant, & spumas salis ære ruebant. Mediis Aquilonibus ire per altum. Flectere vitam velis. Inter scopulos sonantes radere iter. Infindere sulcos mari. Volvi undis. Æquora currere. Certatim socii feriunt maria, & æquora vertunt. Præbere carbasa ventis. Dare nubiferis lintea plena notis. Conscendere navibus æquor. Incumbere pelago. Freta classe pererrare.

NAVIGARE RETRORSUM.

Iter relegere. Relabi verso vento. Vertere vela. Flectere navem, iter.

NAVIS.

Pinus. Pinea texta. Pinea tecta. Orbata præsidio pinus. Trabes. Trabes curvatæ. Ratis. Turbæ vix satis unda rari. Laceræ naufraga membra ratis. Carina pavida, incurva, veliferæ. Quassa membra carinæ. Puppis adunca curva, concava.

Rapida.

Rapida concita puppis aqua. Prora recurva, Cymba obruta ventis. A ventis acta Phaselus. Classis volucris. Navigium. Cortex. Mœnia navis. Navis rostrata, errans, errabunda, concava. Tumidis exposita procellis. Quam ventus rotat impete vasto. Acte, pulta notis. Rapidis percussa, concussa procellis. Sulcans vada salsa. Quæ horrisonas nata acta per undas. Æquoreas jactata per undas. Subiens profundum pelagus. Quæ fluctus patitur, fertque assilientia longe Æquora, nec sævis victa madescit aquis. Pleno concita velo Tollitur in cœlum summoque in gurgite pendet. Et præceps fertur Tartara ad ima modo. Quæ deficit auxilio docti spoliata magistri. Arque procellosis ingemit acta Notis.* Ingenti mole triremes, ceu turres celsæ pelago.

NAVEM APPELLERE.

Appellere ripæ, oris. Ad littora tendere cursu. Portum petere. Adnatare oris. Tellure potiri. Telluren velis arripere. Terræ subducere puppim. Tangere, contingere littora. Subire portum. Allabi terris. Intrare portus. Vertere puppim ad littora. Accipi portu, statione. Clavum ad littora torquere. Carinæ littora tangunt. Arvis inferre rates.

NAVEM SOLVERE.

Dare vela, & laxare rudentes. Retinacula solvere navis. Solvere vincula navis. olvere conscensis navibus oram. Rursus inire fretum. Deducere littore naves. Solvere margine naves.

NAVTA.

Præses navis. Rector navis. Navem qui temperat. Navita fluctivagus, levisomnu , vigil, solicitus. Ventis pelagi jactatus & undis. Æquora vincens. Torquens spumas, & æquora cærula verrens. Jactatus spumantibus æquoris undis. Cymbam propellens remo. Moderans vela per æquoris undas. Ventis hinc inde discordibus actus. Qui clavum regit, velisque ministrat. *Palinurus. Tiphys.

NEBVLA.

Halitus, globus, opacæ, nigræ, nebulæ. Nebula atra, volucris, tenuis, opaca, densa. Per inane volans. Nigro se volvens Olympo. V. *Nubes.* V. *Nubilus.*

NECESSITAS.

Insuperabilis, violenta, dura urgens. Necessitas magistra. *Durum telum. Adstricta nullis legibus necessitas. Quam sit, errare, vincere nemo potest.

NEGARE.

* Abnuere. Abnegare. Abnegat exitá vitam producere Troja. Quis talia demens abnuat? Jussis parere recusat.

NE.

NEPTVNVS. V. Maximus Deus.

NERE.

Versare pollice fusum. Carpere, trahere pensa. Ducere, mollire lanas. Ducere fila fequania. Trahere marmore fila levi. Percurrere stamina. Data pensa trahere. Nere stamina. Plenas enonerare colos. Tolerare colo vitam. Digitis torquere stamina. Et minuunt plenas stamina nostra colos. Uti Pallidis arte. Imponere manum pensis. Fusio mollia pensa devolvere.

NESTOR.

Antiquus, senex Nelcius. Pelius. Eloquio fidus. Senex facundus. Qui vixit tres hominum ætates. Ævi sui prudentia. Nestorei anni. Sæcula Nestorea. Τριγήρων πάππος, Tricetis Pylius.

NIDVS.

Tecta avium. Luteum opus. Nidus pendulus tenuibus, cavatus, vernus alta arbore structus. Hirundo luteum cesa sub trabe fingit opus. Avis in ramo tecta laremque parat. Diratum nidis domos opportuna volucrum.

NIDIFICARE.

Locare nidos. Fingere domum. Nidos regna sua facere. Suspendere tignis nidum. Nidos ponere. Cubilia fingere. In arbore reponere nidum. Antiquasque domos avium. Columba facit domum, & dulces latebroso in pumice nidos. Avis in propria facit arbore nidum. Avis in ramo tecta laremque parat. Sub trabibus cunas parvaque tecta facit. Hospitia, lares, cellas ædificans volucres.

NIGER.

* Ater. Pice nigrior. Nocte nigrior. Color est contrarius albo. Coma moro nigrior caduco. Nigrantes terga juvenci. Qui color albus erat, nunc est contrarius albo.

NILVS.

Celer, dives, papyrifer, papyri amnis, septemplex, septemfluus. Fluens septena per ostia. Septem discretus in ostia. In septem digestus cornua. Septemfua flumina Nili. Per septem portas omissus in æquor. Qui per septem portas in maris aquas. Vada maxima Nili. Septeno gurgite Nilus.

NITI.

Omnes promere vires. Totis adniti viribus. Omnia conari, tentare, periclitari. Toto pectore insistere rei. V. *Conari.*

NIX.

Nivei flocci. Niveus liquor, vapor. Molle rotata. Jacita sub Arcto Zephyris & solibus icta, Sole soluta. Quæ solvitur Austro, Æmula lanæ. Nix algida, candera, pura non calcata brumalis,

brumalis, caduca, gelida, densa, candida, Sithonia, Parthasia, Posita sub nive terra latet. * Annus Tonantis hibernus Jovis imbres niveſque comparat, Toto nix cecidit repente cœlo. Candida nix cœlo fluit. Omnium eſt rerum facies una. Spargit bruma nives. Canet humus nive decidua. Cadentibus hœdis albent rura nive.

NIX SOLVITVR.

Et pereunt victæ ſole tepente nives. Liquitur ut glacies incerto ſaucia ſole. Zephyris & ſolibus iſtæ, Solvuntur teneræ vere tepente nives. Nix jacet & jactam nec ſol pluviæque reſolvunt. V. *Liquefacere.*

NOBILIS.

Origine clarus. Nobilitate potens, Nobilis & fama multis memoratus in oris. Preclara ſtirpe creatus. Heroo ſemine natus. Heroæ ſpectabilis indole mentis. Ducit ab antiquis nobile nomen avis. Genus à priſca nobilitate trahens. Generoſo ſanguine creatus. Genus altum illuſtri à ſtemmate ducens. Claris natalibus ortus. Cretus de ſanguine nobili. Non obſcura de gente ſatus. V. *Genus, &c.*

NOBILITAS.

Eximium decus nobilitatis. Heroum genus antiquo de ſanguine. Nobile genus antiqua de ſtirpe. Stemma generoſum, inclytum, illuſtre, inſigne, avitum, nobile. Secli decus admirabile noſtri. Quæ ſuperat Scythicas nobilitate nurus. Regia progenies, cui nobilitatis origo, nomen in Eumolphi pervenit uſque Cotys. Si genus excutias, equites ab origine prima. Uſque per innumeros invenientur avos. Clara, nec ullius nobilitate minor.

NOCERE.

Damno eſſe. Officiant lætis ne frugibus herbæ, nocte nocent potæ, ſine noxa luce bibuntur. Nunquam imprudentibus imber Obfuit. * Eſſe gravem. Eſſe ſiniſtrum. V. *Damnum.*

NOCTVA.

Palladis ales. Noctis avis.

NOMEN.

Memorabile nomen. Æternum tenet per ſecula nomen. Caſurum nullo tempore. Fulgens inter gentes. Quod terras omnes implet. Auguſtum, grande, ſublime, memorabile, grandius ingenio, antiquius urbe. Nunc magnum manet Ardea nomen Si veſtras fortè per aures Trojæ nomen iit. V. *Nobilis.*

NOMINARE.

Nomen dare, facere, ponere, imponere. Figere nomen. Titulum indere. Signare nomine. Nuncupare. Nomina parare, tribu-

tribuere, addere. Dicere omnia genitoris. Est locus, Hesperium Graii cognomine dicunt. Cui nunc cognomen Julo. Strophades Graio stant nomine dicta. Sabus dixit Sabinos de cognomine patrio.

NOVERCA.

Injusta. Terribilis, severa, sæva infida, scelerata, dira, cauta, læta vitæ labe alterius. Nescia flecti, parcere. Miscens lurida aconita. Inficiens pocula.

NOX.

Noctis imago. Tempora noctis. Silentia noctis. Nocturnæ umbræ. Noctis umbræ. Cum Phœbus latet. Nox humida, rore madens, tacita, silens, arcana, cæca, opaca, atra, nigra, densa, pervigilata meo. Placidam redimita papavere frontem. Candidior die medio. Soporifera, somnifica, quieta, occidua, concubia, stellata. Obtenta densantur nocte tenebræ. Terra tenebris tecta. Somnia nigra trahens. Nox atra cava circumvolens umbra. Ponto nox incubat atra. Majoresque cadunt altis de montibus umbræ. Involvens umbra magna terramque polumque. Nox humida cœlum abstulit. Rebus nox abstulit atra colorem. Impiaque æternam timuerunt secula noctem. Μήτηρ ὀνείρων, mater somniorum.

NOX MEDIA. V. Media nox.

NOCTE.

Nox erat, & terris animalia somnus habebat. Iamque quiescebant voces hominumque canumque. Humida cum pulso nox erat atra die. Cum sol tellure sub alta est. Jamque ubi suadebit placidos nox humida somnos. Et caput extulerat densissima siderum nox. Ubi silent tota vitreoque madentia rore. Tempora noctis eunt. Tempus erat, quo cuncta silent, interque Triones Flexerat obliquo plaustrum temone Bootes. Jam color unus inest rebus tenebrisque reguntur Omnia, jam vigiles conticuere canes. Frigida cum tacitæ tempora noctis eunt. Dum noctis moderatrix Cynthia lucet. Et nox atra polum bigis subvecta tenebat. Nox erat, & placidum carpebant fessa soporem Corpora. Medio volvuntur sidera lapsu. Lunaque nocturnos alta regebat equos. Pater Heliadum radios ubi tinxerit undis.

NOCTE MEDIA, V. Media nocte.

NOCTE AC DIE. V. Die ac nocte.

NOCTESCIT.

Nox ruit, & fuscis tellurem amplectitur alis. Oceano properant se tingere soles. Domum tardis recedunt plaustra juvencis. Sol crescentes decedens duplicat umbras Invito processit vesper Olympo, Nox venit & somnia nigra trahit: Obscuram

Obſcuram inducunt nocturna crepuſcula noctem. Diem clauſo componit veſper Olympo. E paſtu veſper vitulos ad tecta reducit. Iam prope luce peracta, Sol ruit interea, & montes umbrantur opaci.

NOVUS.

*Recens. Haud viſa prius. Non viſa prioribus annis. Non ullis res cognita temporibus. Res arte novata.

NOXIUS.

Infeſtus alicui. Pernicioſus. Cui crimina noxia cordi. Infeſta ferre tela. Infeſta per undas auſa ſequi.

NUBES.

Cœleſtis, ætherea, bibula, denſa, picea, atra, nigra, ſpiſſa, opaca, obſcura, fluida, gravida, reſoluta, umbroſa, multicolor, Cærulea. Solis radiis inardeſcens. Per ſolis radios permeans umbra. Eripiunt nubes cœlumque diemque oculis. Cadunt ſubmotis nubibus imbres. Et ingens viſus ab aurora cœlum tranſcurrere nimbus. Ad terram abrupto ſidere nimbus it. *Nubila. Amictu nebulæ ſol tegitur. Inducta piceis nubibus umbra. Omne latet cœlum. Prætextum eſt picea ferrugine cœlum. Latet obſcura condita nube dies. Fluidis eſt adopertus nubibus æther. Latet obſitus aer. Atra ſidera ſubducunt.

NUBILIS.

Aptus, apta conjugio. Nuptiis. Viri potens. Apta viro. Plenis jam nubilis annis. Tempeſtiva, matura viro.

NUBILUS.

Sol fugit, & removent ſubeuntia nubila cœlum. Obſcura nubila cœlo Cingunt æthera nimbi. Cœlum nigreſcit ab Auſtris. Globus caligine volvitur atra. Nigerrimus. Auſter naſcitur. Nigrans commiſſa grandine nimbus. Inducta caligo. Nubila humida, ſequentia, pendentia, ſubeuntia, fuſca, micantia, flammea.

NUDUS.

Corpore nudus. Nuda corpora poſita veſte. Poſito velamine nudus. Nudo ſub æthere axe Ingens ara fuit. Tempora nudus adhuc. Nuda genu. Nudos media plus parte lacertos. Mollia de tenero velamina corpore ponit.

NUGÆ.

*Quiſquiliæ. Apinæ. Ludicra. Crepundia. Ineptiæ.

NUMA.

Quo non metuentius ullum. Numinis ingenium terra Sabina dedit.

NUMERARE.

Numero comprendere. Numero notare aliquid. Navita

tum ſtellis numeros, & nomina fecit. Numeros imprimere rei. Fœlix qui paritur quæ numerare poteſt.

NUNTIUS.

Verus, fidus, fidelis, celer, velox. Carpens iter rapido pede. Qui varias itque reditque vias. Propero crure iter currens. Efficiens commiſſa fideli opera. Fidus miniſter ſermonum. Fidiſſima nuncia vocis. * Veras mihi nuntius ibis. Reportat nuntius advenisse viros. Nuncio multa dabat mandata patri referenda. Perfertur mihi nuntius hoſtem fervere cæde nova. Certior auctor advolat Æneæ, tenui diſcrimine lethi eſſe ſuos. Fœlix ad aures nuntius venit meas. Implerat nuntius aures, omnia miſceri.

NUNQUAM.

Toto non amplius ævo. Unda prius flammas, & dabit ignis aquas. Antè lupos hædi rapient, vitulique leones. Delphini piſces fugient, aquilæque columbas. Flamma per inconſas citius ſedetur ariſtas, fluminaque ad fontis ſint reditura caput. Deſinet eſſe prius contrarius ignibus humor, Junctaque cum Luna lumina ſolis erunt. Ver antè autumno, brumæ miſcebitur æſtas, Atque eadem regio veſper & ortus erit:

NUNQUAM, *Ex ſecundo libro elegiarum Jacobi Pontani.*

Ille dies noſtro eſt finem poſiturus amori,
Quo vitam rapient ultima fata meam.
Immo nec ullà dies amborum ſolvetur amorem.
Perpetuum inter nos, Candide, fœdus erit.
Ante meum patiar caput hoc abſcindere collo,
Totus & à membris diſtrahar ante meis.
Ante meum nomen delens mi oblivio tollet.
Ante ego, ſunt cujus omnia, mortis ero.
Legibus everſis rerum natura peribit,
Candide, quam noſter diſſolvetur amor.
Terra poſus fiet, patientur ſidera ſulcos,
Amplius & nullas Doris habebit aquas.
Frigebunt ignes, præbebit lympha calorem.
Æſtibus in mediis nix operibit humum.
Opprimet agna lupum, terrebit dama leones,
Cervarum fient præda cruenta canes.
In noctem formoſa dies vertetur opacam,
Lucidiora die tempora noctis erunt.
Abſentes corvos, nigræ cernemus olores,
Piſcis aquam, ſilvas non habitabit aër.

Mollio

Mollitie vincent flaventes marmora cæras.
Aëra tum poterunt pervolitare boves.
Latronem milvum gallinæ occidet alumnæ,
Areadici haud fugiet tum canis ora lupi.
Mors nihil interimet, fatum res nulla subibit.
Natura officio deerit & ipsa suo.
Æthere sublimi carpent sua pabula cervi.
Astrorum faculas alma creabit humus.
Niliacosque bibent latices Oenotria rura.
Eridani fluctus combibet alta Phares.
Gryphas equis, aquilas poteris jungere columbis,
Candoremque dabis promptius Æthiopi.
Deerunt arboribus frondes, & frondibus arbor,
Montium & æqua solo culmina conspicies.
Muscosi fontes condent se in viscera matris:
Flumina retro ibunt in caput acta suum.
Dulcia amarescent, ferrum non mollict ignis,
Albus erit carbo, nix erit atra prius.
Accipiet socias Argivas Troja bitemes.
Littorea in summis creverit alga jugis.
Delphinus sylvas, fluctus aper incolet altos.
Vitabunt acres & simul antra feræ.
Candide, nunc nostra accipiet concordia finem,
Quando nihil finem quibit habere suum.
Cinypias quando segetes numerare licebit,
*Quando quos generat Sicanis Hybla thymos.
Quamque ingens series per Olympi cærula tranet,
Quotque natent pisces fluctibus æquoreis.
Velivolis ratibus citius freta lata carebunt,
Gramine nec viridi vasta tegetur humus.
Lata per ætatem fugient arbusta cicadæ.
Garrula odorato vere silebit avis.
Desinet esse prius flammæ contrarius humor,
Ipsaque mors vitæ fiet amica prius.
Oceanus geminas citius perfuderit Arctos,
Flumina cumque rogis fœdera percurient.
Afferet obscuras & fax Hyperionis umbras.
Afferet ambrosiam pallida luna diem.
Lux tenebræ fient, cœlo succedet avernus,
Succedent rapidis sidera clara fretis.
Triticeas messes glacialis bruma videbit:
Puppibus & sessis Scylla erit hospitium.
Quæque venit Zephyrus, venient simul Auster & Eurus,
Altera curretur semita solis equis.

Candide mi pereant possunt quæcunque perire,
Noster in æterna sæcula duret amor.
Et fieri quæ posse negant, nil Candide, fiant,
Noster in offensis legibus sibit amor.

NVPTA.

Juncta puella viro. Quæ fruitur marito. Consors thalami, Conveniens marito. Nupta, pudica, dilecta, proba, callida. V. *Vxor.*

NVPTIÆ.

Jus, pacta, tedæ. Fax solemnis. Lux jugalis. Hora jugalis. Conjugii tempus. Thalami fœdus. Dies caris optata parentibus. Sacræ tedæ. Festæ tedæ. Festa thalami. Festa connubialia, conjugalia. Socialia sacra. Lætitia jugalis. Gaudia hymenæi. Tedæ piæ, ὅρος πόθων, terminus cupidinum. ἄλκαρ ὀλέθρου, auxilium contra interitum. V. *Maritare.*

NVPTIARVM DEVS.

Hymen formosus, lætus, mollis, connubialis. Cinctus, decoratus, redimitus tempora sertis. Mutuis socians præcordia flammis. Gerens vertice serta. Præsidens toris, maritis. V. *Hymenæus.*

NVPTIAS CELEBRARE.

Celebrare optatos honores Fœlicis thalami. Celebrare festa parata thalamo suo Peragere sacra marita. Hyemeneia gaudia celebrare. Thalamis celebrare gaudia.

NVTRIRE.

Mammis & lacte ferino nutrire. Ore ferunt dulcem nidis immitibus escam. Dulcem ferre cibum. Impius humano viscere pavit equos. Lacte quis infantes nescit creviſſe lupino, Et picum expositis sæpe tulisse cibos? Illo *Virgilium* me tempore dulcis alebat Parthenope. * Thymo pascuntur apes, & rore cicadæ. Pascere. Cibare. Nutrimenta dare. Victum dare. Humano viscere pavit equos. Educare. Lactis alimenta dare. Humana qui dape pavit equos.

NVX.

Patula, fructifera Juncta viæ. Luxurians in patulas comas, Pariens opes, fœtus dulces. Quæ à populo prætereunte saxis petitur.

NYMPHÆ.

Sorores liquidæ, marinæ, niveæ, Deæ cothurnatæ, Thybriades, Cotyciæ, Cretides. Mysiades Natæ æquore. Nymphæ. Hesperides. Dryades. Dryades puellæ. Hamadryades. Nereides. Quæ nemora, aut qui vos saltus tenuere puellæ? Deæ pelagi. Naides. Nymphæ decus fluviorum animo gratissima nostro.

O.

OBEDIRE.

PErficere mandata cura fideli. Jussa capescere, facere, fungi, perfungi mandatis. Jussis obtemperare, parere. Exequi præcepta, audire dicta alicujus. Imperio magni patris parere parabat. *Alterius præcepta sequi. Præcepta facessere. Avido parent arva colono. Divûm ducunt quâ jussa sequamur. Jussa sequor rex magne tua. Obsequi jussis. Imperium pati, & minori quamvis Domino parêre. Haud mora præceptis, quamvis me calcare gelatam velis nivem, aut Vesevum scandere, vel Ætnæas ore bibere favillas.

OBJVRGARE.

*Increpare dictis. Arguere. Accusare moras. Murmure sævo verberibusque tonare. Corrigere, & cattigare ingenti clamore. Mordere dictis.

CVLPARE. V. *Reprehendere.*

OBLIGATVS.

Perpetuusque animæ debitor hujus ero. Devinctus, obligatus, astrictus. Devotus.

OBLIVIA.

Cæca oblivio mentis. Oblivio pigra. deses, lethæa, *à fluvio infernali, cujus aqua oblivionem inducere fertur.* Securos latices, & longa oblivia potant.

OBLIVIOSVS.

Immemor. Cui firma non est memoria. Cui labilis. imbecillis est memoria. Qui securæ pocula Lethes bibit. Qui de aqua bibit lethæa, de amne lethæo. * λήθης πίδιον, campus oblivionis, *in hominem valde obliviosum.*

OBLIVISCI.

Non subeunt animo meritorum oblivia nostro. Longa oblivia potare. Fama fit obscurior annis. Sævi dolores excideram animo. Ignari ante malorum. Abolescit gratia facti. Nominis antè mei venient oblivia nobis. Me non Lethæa, conjunx, oblivia ripæ. Immemorem fecere tui. Quonam nostri tibi cura recessus? Ex animo delere. Quo tibi nostri pulsus amor? Diffudit inertia mollis oblivionem sensibus. Tua victa. vagis credita ventis excidere meo animo. Perierunt omnia credita menti ingratæ. Cuncta in æquoreos abierunt irrita ventos.

OBMURMURARE.

Tacito murmure dicere. Serere murmura vana. Mussare murmura. Voce submissa obloqui.

OBSCVRITAS.

Tenebræ obductæ, obortæ. Caligo spissa, opaca. Noctis faciem

faciem fecere volucres. Sub nitido die. Sunt oculis tenebræ per totum lumen aborta. Clausi tenebris, & carcere cæco, Caligantes nigra formidine luci. Immensas trahit nubes.

OBSCVRVS.

Caligine densus opaca. Atra caligine septus. Tristi caligine tectus. Densis, magnis, cæcis immersus tenebris. V. *Tenebrosus.*

OBSERARE.

Obstringere limen. Opponere seram. Postibus addere seram Obdere fores. Claudere fores. Præcludere portas. Janua fulta sera. Occludere.

OBSERVARE.

*In vicem speculari aquas. Explorare. Notare. Sidera cuncta notat tacito labentia cœlo. Circumspicere, Scrutari. Indagare.

OBSIDERE.

Cingere mœnia hostilibus armis. Cingere urbem fortibus armis. Obsidere armato milite urbem. Premere & circumsonare murum armis. Cingere omne latus urbis cruentato milite. Obsidione gravi territare urbem. Fera prælia urbi positis castris movere. Cingere, Obsidere mœnia urbis. Circumstare, cingere, premere obsidione. Obsidione claudere muros. Obsidione valloque tenere. Densa includere corona.

OBSTVPE FACTVS.

Dum stupet, obtutuque hæret defixus in une. Obstupui, steterantque comæ, & vox faucibus hæsit. Attonitus visis, & voce Deorum. Animo exterritus. Obstupuere omnes. Obstupuere animi. Attonitis hæsere animis. Attonitis inhiare animis. Conversique oculos inter se atque ora tenebant.

OBVIARE.

*Occurrere. Obvium ferri. Media sese tulit obvia sylva. Offerre se videndum. Occurrere. Obvius ardenti sese obtulit. Obvia processit.

OCCARE TERRAM.

*Seminibus positis deducere, vel inducere terram. Glebam versis frangere bidentibus. Tellurem unco dente recludere. Rastris terram radere. Rastris glebas frangere inertes. Terram rastris insectari, versare, renovare. Obruere semina Cerealia versata terra. Genitabilem astrorum clementiam admittere in emollitum solum.

OCCASIO.

Tempora apta, idonea. Commoditas. Dare causam peccandi. Fronte capillata, post est occasio calva. Accipe quam primum: brevis est occasio lucri.

OCCIDENS.

OCCIDENS.

Deciduus ſol. Occiduæ aquæ. Occiduum littus. Heſperiæ partes. Axis Heſperius. Heſperius orbis regis Atlantis. Tarteſſia littora. Occiduus dies. Sol præceps occiduas ſubit aquas. Extremi ſinus orbis. Heſperiæ undæ. Occiduæ plagæ. Occiduum profundum.

* Juxta ſolem cadentem. Ultimorum Æthiopum loeus. Occidentis ſinus ultimus. Decolor extremo quâ cingitur India Gange. Quâ tellus proſpectat Phœbi juga cadentis. Quâ lucem premit Tethys. Quæque ad occaſus jacet ora ſeros. Quodcunque dies devexior ambit Poſtica Phœbi.

OCCIDERE.

Dare morti, leto. Dedere neci. Mittere, demittere ad umbras. Extinguere leto. Atro funere tollere. Perdere funere, morte. Sternere ferro. Adimere, eripere, auferre vitam. Morte necare aliquem. Demittere corpora leto. Obtruncare aliquem. Mucrone reſolvere jugulum. Telis cadit ipſe ſuis. Ipſa ſua concidit uſa manu. Satiavit ſcelerato ſanguine ferrum. Humano ſanguine tingere humum. Tingere ferrum ſanguine alicujus. Eripit interdum medicina ſalutem. Abſumere aliquem ferro. Sternere cæde, vulnere, conjecto jaculo. Spoliare lumine corpus. Pœnas cum ſanguine poſcere. Abrumpere vitam. Strages edere ferro. Leto donare. Mactare corpora morte. Properare alicui cædem. Fundere cæde humi corpora. Funere fundere. Vitam alicui finire. Tingere cæde manum. Funere mergere acerbo. Vocem animamque rapit trajecto gutture.

OCCVLERE.

Corpora furtim includunt cæco lateri. Quod terræ abdiderat, non repetit aurum. Exul limoſa Marius caput abdidit ulva. Cœlum ſubtexere fumo. Vipera delituit, cœlumque exterrita fugit. Hoc incluſi ligno occultantur Achivi: Aut aliquis latet error. Nota condunter in alvo. Et levibus vitis ſedula celat anus.

* Celare. Tegere. Abſcondere. Condere. Occulere ſecretum. Commiſſum tegere.

OCCVPATVS.

* Quem exercent undique curæ, negotia. Quem mille premunt curæ. Cui inſtant negotia. Non vacat à curis. *Quære* Otiari, *& prepone negationem.*

OCCVLTVS.

Ablitus, tectus, contectus, obrectus, involutus. Rara per occultos ducebat ſemita calles. Curvis defenſa tenebris. Effoſſis latebris ſub terra fodere larem. Et cæcis latebris turba circumvolat.

OCEANVS

OCEANVS.

Pater senex, magnus. Mare refluum. Latam Nereus cærulus ambit humum. Qui terram liquidis quà patet, ambit aquis, περιρρεῖ χθόνα, terram coronans.

OCVLI.

Acies oculorum, Lumina. Luminis orbes. Luminis arctior orbis. Lumina flammea, torva, crudelia, immota, inexpleta, vigilantia, lassa, fessa, humida, fixa humo, defixa in gremio, plena pudoris, lachrymosa vino, placido victa sopore, succumbere, nescio somno, nutantia morte. Lumen ademptum, cæcum, lux adempta. Oculi clari, splendidi, fulgore micantes, sideribus similes, quibus ignea cedunt sidera, arguti, vagi, fidi, humentes, vigiles, volubiles, luciduli, flammei, blandiduli. Argentei sideris instar. Flendo turgiduli. Vigiles sub fronte ministri. Agentes excubias ad limina. Oculi suffecti sanguine & igni.

OCVLOS AD COELVM LEVARE.

Tollere, attolere, extollere oculos, lumina, Ad sidera tollere vultus. Sustollere ad æthera vultus. Ad superos tollere ora. Tollere humo lumina. Oculos ad sidera efferre. Erigere lumina.

OCVLOS DEJICERE.

Oculos defigere humi. Lumina fixa tenere solo. In humum flectere oculos. Demittere, submittere oculos. In humum vultum dejicere. Figere lumina terræ.

OCVLOS IN ALIQVEM conjicere.

Figere oculos in aliquo. Defigere oculos in aliquem. Hærere, inhærere oculis, vultibus. Figere lumina vultu. Tueri, spectare, videre, cernere lumine, Tenere lumina fixa in aliquo. Conjicere oculos in aliquem. Jactare in vultum lumina. Ad aliquem vertere luminis orbes. Advertere vultus. Respicere vultu ad aliquem. Respicere luminibus. Oculos per singula volvere. Pascere lumina.

OCVLOS ALICVI ERVERE.

Oculos expellere genis. Adimere, eripere lumen, lucem. Alterius haurire lumen, Damnare nocte lumen, *id ipſ*, cæcitare, punire.

OCVLOS HVC ILLVC VERTERE.

Cuncta oculis lustrare. Demittere aciem oculorum in omnes partes. Omnia perlegere oculis. Partes oculos versabat in omnes. Ferre oculos per cuncta. Oculos nunc huc, nunc illuc volvere, convertere.

ODIVM.

ODIVM.

Implacabile, atrox, inexorabile, nefandum, aſperum, rudele, pertinax, inexpiabile, inteſtinum, cruentum, capitale, exitiale, ſævum, novercale.

ODIO PROSEQVI.

Odiis crudelibus in aliquem inſurgere. Odia exercere in aliquem. Cernare odiis. Nefandis odiis exedere aliquem. Furaliter odiſſe aliquid. Odiis verſare domos. Iactari odijs. Quibus aut odium crudele. Tyranni, aut metus acer erat. * Odiſſe. Nullus amor, neque fœdera ſunto. Illa velut crimen tædas exoſa jugales, Eſt iſta perofus. Eſt odium inexorabile, & iniqua nullus finis in ira. Odiſſe aliquem odio Vatiniano. Inviſus es mihi. Cane pejus & angue me odit. Non ira Dij Stygium finguntur paludem odio perſequi. Quantum amor intendi poteſt, tantum eſt odium ejus in me.

ODOR, ODOREM SPIRARE.

Iucundus, gratus, fragrans, ſuavis, Nectareus, Ambroſius, mulcens cerebrum. Quos tenere terra divite mittit Arabs! Arabum de gramine odores. Divino a vertice ſpirat odorem. Etſi non alium latè jactaret odorem. Ambroſiæ diffundere odorem. Volvitur ater odor tectis. Suaves miſcere odores. Nares contingit odore. Odor cœni gravis. Graviter ſpirantis copia thymbræ. Thure calent aræ, ſertiſque recentibus halant. Quæ cunque ſuo de corpore odorem, Expirant aciem. Hoc mihi ſuſpectum eſt, quod olet bene, Poſthume, ſemper. Poſthume, non bene olet, qui bene ſemper olet.

OEDIPVS.

Quem ſua filia rexit. Expertus ſcelus eſt cujus uterque parens.

OLEA.

Cærula, baccifera, bicolor, Palladis arbor. Pacifera, Palladia, Palladia arbor. Æternùm virens. Florens teneris comis. Succreſcens uberibus racemis. V. *Oliva.*

OLERE. V. Odor.

OLEVM.

Liquidum, pingue, leve. Nutrimentum flammæ. Liquor, ſuccus olivæ. Humor, ſuccus pinguis olivæ. Succus fragrantis olivæ. Minervæ inventum. Palladius liquor, Palladius latex. Latex flavæ Minervæ. Pinguis Pallas. Liquor ſanantis olivæ. Munera, dona olivæ, γονὴ ἐλαίης, partus olivæ.

OLFACERE.

Naribus, vel nare haurire odorem. Ambroſiæ liquidus percipere

Percipere odores. Excipere autem rosæ dulcem, suavem, fragrantem. Odoratas Arabum segetes accipere olfactum. Cum Catullo nasus fieri velim, ut suavissimè halantes flosculos hosce pleniùs olfaciam.

OLIM.

*Quondam. Antea. Temporibus priscis. Pridem.

OLIVA.

Fœtus olivæ. Semper florens, pinguis, gravida, nitida, canens, albens, mitis. Sinceræ baccæ Mineruæ. Baccaque cum ramis semper frondentis Olivæ. Prolem tardè crescentis olivæ.

OLLA.

Fictilis, fertilis, fervens. Facta manu figuli. Quam cernente rota figuli manus paravit. Quam figulus fixit arte celeris rotæ.

OMEN.

Certum, verum, faustum, fælix, lætum, candidum. Quatuor hic primum omen, equos in gramine vidi tondentes campum late candore nivali. Omen malum, sinistrum, triste, dirum infaustum, funestum.

OMINE PROSPERO.

Bonis avibus, fato prosperiore. Secundis, vel felicibus auspiciis.

OMNES. V. *Homines omnes.*

OMNIA.

Omnia quæ tellus subtus & intus habet. Axe sub æthereo quicunque videt Phœbus, Sol, Titan. Quæ natura suo continet ampla sinu. Quidquid terrarum numeroso conspicis orbe. Quæ mare, quæ tellus quæ polus ipse tenet. Quidquid habet tellus. Quidquid Olympus habet. Quæ maximus orbis habet. Quæ mundus & attra tenent. Omnia quæ summus Phœbus ab arce videt. Quidquid desuper aspicit æther.

ONERARE.

Annus proventu onerat sulcos. Manus ambas jaculis onerare acutis. Textilibus onerare donis. Furentem onerare malis. Cumulant oneratis lancibus aras. Onerare æthera votis. Aspice curvatos pomorum pondere ramos. Ut sua, quod peperit vix ferat arbor onus. Nonnunquam gravis æra domum mihi dextra redibat. Ingenti pondere deprimere.

ONVS.

Molestum, vastum, grave, pergrave, grande, majus viribus, Leve, dulce, pium, venerabile. Moles immensa, ingens, onerosa, operosa. Pondus iniquum, durum, urgens. Onus balistæ pulsans mœnia.

OPEM FERRE.

Rebus ſuccurrere læſis. V. *Auxiliari.*

OPERARI.

Exhaurire laborem. Impendere curam. Inſano indulgere labori. Experiri laborem. Labores pati, perpeti, tolerare, ſuſtinere, exigere, perficere, exhaurire, perferre, impendere. Labor omnibus impendendus, Nec res hunc teneræ poſſunt perferre laborem. V. *Laborare.*

OPES.

Magnificæ, ſuperbæ, fluxæ, opimæ, invidioſæ, immenſæ, largæ, magnificæ: exiguæ, modicæ, parvæ. Arte quæſitæ, malè quæſitæ, inventæ ſanguine. Irritamenta malorum. Animi irritamen avari. Quas terrarum ſuſtinet orbis. Laomedontis opes. Paſtòli quas parit humor opes. V. *Divitiæ.*

OPIBVS INHIARE.

Immori lucris, & amore ſeneſcere habendi. Aurum ſitire, fervere avaritia, miſeraque cupidine. Retia nummis tendere ubique. Avidiſſimum eſſe opum. Eſurientiſſimum eſſe lucri.

OPINIO.

Nata Dea, quæ nunc animo ſententia ſurgit? Omnibus idem animus. Judicio noſtro tibi cedit Amyntas. Scinditur incertum ſtudia in contraria vulgus. *Nos abjiſſe rati. Sic equidem ducebam animo, rebarque futurum.

OPVS.

Cœptum, incœptum, ſolitum, propoſitum, creſcens, remiſſum, grande, grave nobile, conſpicuum, properatum, æternum mortale. Artis opes raræ. Opus parum cauti pectoris. Ad ſolitum ruſticus ibat opus. Tolerare militiam, & grave Martis opus. Eſt virtutis opus famam extendere factis.

ORACVLVM.

Juſſa Deûm. Reſponſa Deûm. Cœleſtia monita. Monita certa. Fatorum arcana. Sortes obſcuræ. Fatalia verba carminis. Oracula ſacras reddentia ſortes. Sors fato aliquem deſignat iniquo. Angultæ magna oracula mentis. Veris animum implet Apollo, ex adytis horrendas canere ambages.

ORARE. V. *Deum precari.*

ORANDI MODVS.

*Precibus ſi flectere ullis aſpice nos. Adſis ó placidúſque juves, & ſidera cœlo dextra feras. Da Latio conſidere Teucros. Alma precor miſerere, potes namque omnia. Adſis ô tandem, & proprius tua numina firmes. Tu præſens noſtro ſuccurre labori. Felicibus annue cœptis. O faveas, noſtriſque laboribus adſis. Nunc ſuccurre mihi, nam te poſſe mederi,

Pœta

Picta docet templis multa tabella tuis. Tuis humiles advolvimur aris. Fer cœlo auxilium & fessis da surgere rebus. Prænuminis vis summa, prohcœlestium Rector.

ORARE. V. Deum precari.

ORATIO. V. Preces.

Numerosa, blandiloqua, compta, culta, ornata, blanda dulcis, flexanimis. Afferens certa solatia tristibus animis. Sermo gravis, amœnus, lepidus, politus, dulciloquus, blandiloquus, festivus, plenus leporis. Character, index, nota animi. Fallens laborem, iter. Discutiens, pellens mœstitiam.

ORATOR.

Disertus, cultus, facundus, audax. Vtilis trepidis viris. Animo linguaque disertus. Magnus eloquio. Pollens flumine linguæ, Fluminis instar fundens verba. Doctus movere, mulcere animos. Quem Cicero sacer Elysiis mirctur in umbris. Nestora quem lingua vincere posse putes. Cui velit eloquio facundus cedere Vlysses. Animos sermone regens, & fera pectora mulcens. Orator toto clarus in orbe fuit. *Quære Eloquens.*

ORESTES.

Tristis, sceleratus, insanus. Mentis egens. Exactus furiis. Agamemnonius. Agamemnone natus. Argolicus. Patris malus ultor. Trisameni pater. Ausus in arcanas poscere tela Deas. Serpentis morsu virus habente cadit.

ORGIA.

Festa corymbiferi Bacchi. Quæ tradidit Orpheus. Delicioso fluant præsentibus Orgia divis.

ORIENS.

Eos. Aurora. Eoæ partes. Eous orbis. Ortus Eous, roseus rutilus, nitidus, purpureus, lucifluus, fulgidus, fulgens, Phœbeus. Orientis oræ. Eoæ oræ. Eoi qua maris unda patet. Tellus Eoa. Ætherei spectans orientia lumina solis. *Nabathæa tegna. Radiis sola subdita matutini. Eoi populi, & litora rubra. Vnde venit Titan. Eoi tractus. Quà refert Titan diem. Ostia Phœbi. Nobilior pars illa poli qua prodit ephœbus.

AB ORIENTE AD OCCASVM.

A sole Eoo ad vesperum. A solis ortu ad vesperum. Ab ortu auroræ ad Hesperium usque cubile. Ab usque Eoo cardine ad ultimam metam occidentis. A solis ortus cardine ad usque occidentis terræ limitem. Primo a carcere solis Eoi, ad purpureos usque occasus. Ab Eois plagis solis ad occasum. A manè, ad spatium quo micat Hesperus. Vesper &

Eoæ.

Eoæ novêre Lycorida terræ. Cæſaris ira mihi nocuit, quem, ſolis ab ortu. Solis ad occaſus utraque terra timet. Natam, ſolis ob occaſu, ſolis quærebat ad ortum. A veſpere ſolis ad ortus. Terrarum quaſcunque vident occaſus & ortus. Littora voce replet ſub utroque jacentia Phœbo. Quo nihil in terris ad finem ſolis ab ortu Clarius, excepto Cæſare, mundus habet.

ORNARE SE GEMMIS. V. Gemma.

ORPHANVS.

Orbus, orbatus parente ſuo, præſidioque paterno. Patre carens.

ORPHEVS.

Apollinis filius. Vates Apollineus, Rodopejus, Iſmarius, Thracius, Threicius. Trahens ſilvas. Amiſſa conjuge mœſtus. Direptus virginibus. Ore vocali.

OSCVLARI.

Dare, jungere, figere oſcula. Sumere, ferre oſcula. Offerre, admovere, porrigere, applicare oſcula. Lactantia carpere oſcula. Os ori jungere. Ore premere. Ponere oſcula in labiis. Libare, infigere oſcula. Reddere baſia dulcibus labellis. Ora ad ora admovere. Multa capis oſcula, multa dabis. Oſcula per longas jungere poſſe moras.

Dulce, ſuave, blandum, aptum, gratum, amicum, deliciosum, quale dat fratri germana, quale amica fert viro. Datum, natum roſeis labellis. Quale dat Chaonis ales ſociæ collifo ore, penetrans animos. Baſium. Suavium. Suaviolum.

OSTRVM.

Sidonium, Tyrium. Oſtrini colores. Quæ ſub Tyria concha ſuperbit aqua Erithræo legitur quæ littore concha. Ex rubro lucida concha mari.

OTIARI.

Ducere ſegnia otia. Otia vitæ deſidioſa ſequi. Segni fatiſcere otio. Perfrui otio. Solvi in otia. Agere, peragere, capere, terere, habere otia. Ducere vitam per otia. Fallere tempus otio. Degere otia placidæ vitæ. Trahere ævum inter blanda otia. A labore me reclinat otium. Vacare. Immunes operum famuli. Reparare vires, & feſſa membra levare. In otia tuta recedere. Me dulcis ſaturet quies. Leni perfruar otio. Feriari. Ducere, peragere ferias. Animus novalis.

OTIVM.

Molle, ignavum, ſegne, diſcinctum, ſecurum, labore languidum, ſordidum, deſidioſum, pigrum, quietum. Infecundum pulchræ juventæ. Non pariens decus. Corrumpens corpus. Accenſens Cupidinis flammas. Vitiis alimenta miniſtrans. Otia vitæ deſidioſa. Pigra deſidis otia vitæ.

OVIDIVS.

OVIDIVS.

Luſor amorum. Poëta nequitiæ. Artem qui tractavit amandi. Ingenio læſus ab ipſe ſuo. Peligni poëta. Peligni ruris alumnus. Peligna gloria gentis. Frigida pro flammis juſſus adire loca.

OVIS.

Lanigeri greges. Bidentes. Lanigeræ pecudes. Lanigerum pecus. Placidum pecus. Pecus pavidum, infirmum. Dans balatus. Ovis balans, velligera, lanigera, manſueta. Querens multis balatibus agnum. Campos balatibus implens. * Albi greges mollibus villis.

OVIUM PASTOR.

Vigil, vagus, fidus, curioſus. Opilio. Upilio. Oves in paſcua ducens, Solicitus pro grege ſuo. Excubias ſuo pro grege ſemper agens. Qui tenerum tenui meditatur arundine carmen. Gaudens paſcere oves in lato gramine. Vigilans ovium circum agmina cuſtos. In ſua reſtituens paſcua ovem. Obſervans gregem. Colligens errantes oves in viam. Pecoris Magiſter. Incumbens, innixus baculo. Vi *Paſcere*.

P.

PACISCI. V. *Fœdus facere*.

PACTVM. V. *Fœdus*.

PENVLTIMVS.

A Fine ſecundus.

PALEA.

Levis, inanis, exilis, volans. Jactata ad Zephyrum. Turbine, vento rapta in aëra. Quam quælibet aura rapit. Turbine venti jactata.

PALLERE, PALLOR.

Color oris erat, qui frondibus olim eſſe ſolet ſeris, quas nova læſit hyems. Oraque buxo Pallidiora gerens exhorruit. Membraque ſunt cera pallidiora nova. Horruit infelix totoque expalluit ore. Dirigueêre oculis, caliduſque è corpore ſanguis Inducto pallore fugit. Cui protinus intima frigus Oſſa receperunt, buxoque ſimillimus ora Pallor obit lachrymiſque gena maduere profuſis. * Pallente forma tabidus. Palluit, & ſubito ſine ſanguine venæ.

PALVS UDIS.

* Limoſa pigrum circuit fontem palus. Ubi ſtagnat humor frigore æterno rigens. Limoſoque palus obducat paſcua junco. Pigra palus. Liquentia ſtagna. Silva coronat aquas. Palus reſidet ſegnibus undis. Reſides atque inertes aquæ.

HAN-

PAN.

Semicaper, velox, protervus. Deus armenti pecoris. Rigidus cuſtos ruris. Diſcurrere gaudet in montibus, aluis. Pinu caput præcinctus acuta. Qui pinu tempora nexa gerit. Pinu præcincti cornua Panes. Montana numina Panes. Capripedes Panes. Pan primus calamos cera conjungere plures inſtituit. Pan curatoves oviumque magiſtros. Pan Deus Arcadiæ, Lycæus, Tegæus.

PANIS.

Ceres. Munus, donum Cereris. Cerealia munera. Dona laboratæ Cereris. Humanis uſibus apta Ceres. Molitam manu Cererem torret in igne focus. Exiguam in Cererem penuria adegit edendi. Cererem cerealiaque arma expediunt.

PARADISVS.

Sacer, cœleſtis, florens, frondens, ſpecioſus, amœnus, odorifer. Hortus Eous. Hortus amœnus. Nova tempe, quæ primus homo poſſedit. Quatuor ex uno manant ubi flumina fonte. Devenere locos lætos, & amœna vireta fortunatorum nemorum, ſedeſque beatas. Regna invia vivis. Largior hic campos æther & lumine veſtit purpureo, ſolemque ſuum ſua ſidera norunt. Devenere locos ubi mollis amaracus illos, Floribus & dulci aſpirans complectitur umbra. Sceleris loca conſcia primi. Exinde per amplum Mittimur Elyſium, & pauci læta arva tenemus: donec longa dies perfecto temporis ævo, Concretam exemit labem, purumque reliquit Æthereum ſenſum, atque aurai ſimplicis ignem. * Cinctus Eois latet hortus oris, qui ſemper verè pubeſcit variiſque floribus halat. Prima ſedes, regio, ſtatio mortalium, Omnium elegantiarum epitome. Orbis medulla, ubi flore perenni gramineus blanditur ager, nemorumque voluptas irriguis nutritur aquis. Eſt locus Eoos Phœbi naſcentis ad ortus Arduus, attollens vicina cacumina cœlo.

PARALYTICVS.

*Quem corporis officium deſtituit. Cujus membra reſoluta jacent officiis deſerta ſuis. Enervc corpus, vivum cadaver. Cui vita manet ſine corporis uſu. Humore nervos diſſolutos frigido.

PARCERE.

* Uti indulgentia. Ignoſcere. Dare veniam. Iras remittere. Da veniam culpæ, vel in culpis. Indulgere alicui veniam.

PARCÆ. V. De vitæ.

PARENTES.

Commune parentis nomen. Mite parentis ingenium. Sanguinis auctores. Cum genetrice pater. Viceque parens. *Auctores vitæ post Deum.

PARCVS.

* Frugalis. Qui didicit rebus frugaliter uti. Qui non pervenit unquam ad fundum. Frugi. Insigne decus parsimoniæ. Sordes vitat avaritiæ, sed non tamen opes prodigus effundit.

PARERE. V. Gignere.

PARNASSVS & CÆTERA MVSARVM LOCA.

Biceps, arduus Vertex Parnassi. Mons qui verticibus petit arduus altra duobus. Habens sacra palatia, penetralia Phœbi. Ubi fons manet Bellerophontis equi. Juga, culmina, arx Parnassi. Parnassi rupes. Parnassus bicornis, bifidus, Aonius, sacer, Pierius.

* Bivertex. Aoniæ specus. Aganippe. Collis Heliconius. Helicon. Cirrha. Pirene. Pindus. Ad undas virentis Permessidos. Castalis. Aqua Castaliæ. Pierii fontes. Bellerophontei quâ fluit humor equi. Fontes Aganippidos, Hippocrenes. Vbi novenalis chorus habitare fingitur.

PAROCHVS, PAROECHVS.

Tradens summi oracula Regis. Sacra dogmata tractans. Proponens sacri mysteria verbi. Commemorans summi jussa verenda Dei. Monstrans. Cærulei quæ semita ducat ad astra cœli. Cœlestia jussa docens. Facundo eloquio cœlestia dogmata fundens. Quod sit iter monstrans ad sidera cœli. Experiens sacræ mysteria legis. Sonans summi sancta statuta Monarchæ.

PAR PARI REDDERE.

Nulla cui reddi gratia digna potest. Præmia reddere debita. Grates persolvere dignas. Gratiam referre, rependere.

PARTVM MEDICAMENTIS ABIGERE vel necare.

Excutere onus visceribus. Temerare partus in alvo gravida. Partus necare in ventre tumido. Effodere viscera tellis, *hoc est*, herbis.

PARTVRIRE.

Dare, edere, producere partus. Ferre partus. Solvere molliter partus suos. Generare aliquem. In lucem dare. Educere fœtus. Partus sub luminis edere auras, Reddere onus uteri. Ponèns ventris onus. Reddere semina concepta. Angere aliquem sobole. Geminam partu dare prolem. Fœtura gre-

gem

gem ſupplere. Eniti fœtus. Pulcra faciat te prole parentem. Qui tanti talem genuere parentes? Progenuit natum. Sus vera jam gravior maturi pignora ventris, Emiſit fœtum, vulnere facta parens.

PASCERE.

Errare. Paſcuntur virides armenta per herbas. Carpere gramina. Detondere gramina morſu. Quadrupes graminis herbam attigit. Repetunt celeres paſcua nota greges. Equi tondent campum. Longum per valles cervorum paſcitur agmen. Hædorumque gregem, viridi compellere hibiſco.

PASCERE GREGEM.

* Paſcere niveos greges herboſo flumine. Sufficere gregi pabula. Frondentia capris arbuta præbere, & fluvios præbere recentes. Victumque feres, & virgea lætus pabula. Paſtor agit per devia rura capellas. Paſcere armenta bucera. Paſtas potum ducere fluminibus. Servavit pecudes vallibus Aſcra tuis. Paſtos agere greges. Velim baculo paſcere nixus oves. Armenta gregeſque horridus obſervat paſtor.

PASCUA.

Læta, herboſa, pinguia, viridantia, fœcunda, herbida. * Pabula gregis. Armentorum dapes.

PASTOR.

Miniſter armenti, pecoris. Pecoris magiſter. Dux gregis, Formoſi pecoris cuſtos. Lanigeras qui claudit oves, atque ubera preſſat. V. *Ovium Paſtor.*

PATEFACERE.

Montem aperire. Aliquid reſignare, reſolvere, non celare. Tectum aliquid ferre ſub auras. In lucem proferre, prodere. Vulgare aliquid. Efferre, educere ſub auras. Detegere arcana. Referre palam.

PATER.

Curans, fovens natos. Sua viſcera natos ſummo ſemper amore fovens. Moribus informans natos frœniſque coërcens. Durus, violentus, truculentus. Mitiſſimus, optimus, ſumme venerandus. Sanguinis, generis auctor. Genitor.

PATERE. V. Aperire.

PATIBULUM.

Execrabile, triſte, probroſum, horrendum, horribile. Trabs funeſta, infamis. Crux aſpera iniquis modis. Ferale robur. Arbor dira celſa crucis. Infœlix arbor. Infame lignum.

PATI PATIENTER.

Pati æqua mente. Ferre æquo animo. Forti mente, corde ferre. Compoſita, placida mente ferre. Ferre caſus patienter acerbos. Corde paterno ferre. Toleranter, placide, moderatè ferre,

ferre, perferre, pati, perpeti, tolerare, subire, sufferre, sustinere. * Rebus angustis fortem atque animosum apparere. Devorare molestiam. Graves perferre dolores. O passi graviora, dabit Deus his quoque finem. Gaudet patientia duris, Ventos perpessus, & imbres. Durum patientia corpus instruit, ut nulli cupiat cessisse labori.

PATIENTIA.

Tranquilla, invicta, infracta. Vincens malum. Superans durum. Tolerans adversa. Sustinens convicia. Nobile vincendi genus est patientia.

PATRIA.

Domus, patria. Terra sua. Patrij penates, lares, ortus. Patrij montes, agri, muri. Patriæ fines, ora, sedes, arces. Patria recta, regna. Patrium penetrale. Patria terra. Paterna terra. Natale solum Natalia rura. Patrij mœnia grata soli. Terra parens. Paterna limina. Patrij foci. Patria jucunda, grata, suavis, operata sedibus in patrijs. Mœnibus in patrijs. Fumum de patrijs opto videre focis. Nos patriæ fines, & dulcia linquimus arva. Nec mihi jam patriam antiquam spes ulla videndi.

PATRIMONIVM.

Opes patriæ. Divitiæ, & fructus patrum. Patrimonium auctum. Aut quid hic potest. Nisi nuda devorare patrimonia.

PATROCLVS.

Actorides. Menœtiades. Qui falsis occidit sub armis. Sub imagine tuus Achillis.

PATRONVS, ADVOCATVS

Causidicus. Tuens causam. Actor avarus, versutus, perfidus. Protegens reos facundo ore. Ære merens parvo pro trepidis reis Linguam habens venalem, Civica pro trepidis arma tulisse reis, Raucus latrator.

PAVO.

Pictus, superbus, regius. oculeus. Inachius. Pandens caudam. Caudam à tergo rotans. Explicans suas pennas. Ales, avis, volucris Junonia, Junonis, Qua cauda sidera portat.

PAVPER.

Rerum omnium egenus Rebus egenus. Inops rerum quas flagitat usus: Quem rerum sors indiga versat. Quem dubijs in rebus urget egestas. Angusti cultor agelli. Orta domo parva. Pauper in arma pater primis huc misit ab annis. Pauper & ipse fuit linoque solebat, & hamis Decipere, & calamo salientes ducere pisces. Ars illi sua census erat. Nudus egum Cum sistam pauper, quam nec miserabilis Irus.

PAUPEREM ESSE.

Urgeri egeſtate. Miſerabile tranſigit ævum. Paupertate premi. Anguſtam pauperiem pati. Pauperiem & duros perferre labores. Quorum virtutibus obſtat Res anguſta domi: Cui paternum ſplendet in menſa tenui ſalinum. Cui parva rura, non ebur, neque aureum renidet in domo lacunar. Sum paupere cultu ſecurus. Eſt mihi certa ſupellex. Nudus opum. Eſſe inopem. Pauper bonorum.

PAUPERTAS.

Dura, gravis, triſtis, pannoſa, infœlix, obſita pannis. Res anguſta domi. Parva domi res, Nec iniqua mente ferenda. Duris urgens in rebus egeſtas. Pallenteſque habitant morbi, triſtiſque ſenectus. Et metus, & maleſuada fames, & turpis egeſtas. Pauperies.

PAX.

Candida, alma, ſerena, concors, mitis, placida, libera, fraterna, tuta, tranquilla, amica, aurea. Pacis opes, artes. Liti contraria virtus Optima, præſtantiſſima rerum. Altrix optima rerum. Qua vigent artes. Pax comptos redimita capillos frondibus Actiacis. Pax Cererem nutrit, Pacis alumna Ceres. Pax adest, & toto mitis in orbe manet. Oremus pacem, & dextras tendamus inermes. Nulla dies pacem hanc nec fœdera rumpet. Diræ ferro & compagibus arctis claudentur belli portæ. Cum libuit pacem placidis emittere tectis, Libera per tutas ambulat illa vias. Nulla ſalus bello, pacem te poſcimus omnes.

PACEM INIRE.

* Componere pacem. Fœdera jungere. Claudere Ianum. Obſerare belli portas. Diſcordes populos concordi pace ligare. Placidum componere fœdus. Jungere pacem æterno fœdere. In amicitiam coire. Componere fœdere bellum. Compeſcere ferrea limina Iani. Pax æterno complectitur omnia nexu. Orbis coagulum. Catena mundi. Sopire fera munera militiæ.

PECCARE.

Peccata patrare. Scelerata piacula committere. Ruere in ſcelus & grande nefas. Impingere. Peccato ſe polluere. Admittere crimen, delictum. Violare numina. Lædere numen. In Deum grande ſcelus committere. Fas omne abrumpere. Alicui ſuccumbere culpæ. In quenquã tantum ſcelus cedere potuit? Ruere per vetitum nefas. Impia mente agi in facinus. Furis mente efferâ. nihil inauſum, nihil intentatum relinquere. Audere immane nefas. Audere ſcelus. Tu ſcelus auſa fuiſti. Divos ſcele-

ſcelerare, temerare, violare penates. Per omne fas nefaſque ruere.

PECCATOR.

Turpis, perverſus, obſtinatus. Culpam delicti agnoſcent. Plorans ſuæ pondera culpæ. Dolens peccaſſe. Agnoſcens & horreſcens crimina vitæ. Dolens tranſactæ crimina vitæ. Peccati labe notatus. Immenſa vitiorum mole gravatus.

PECCATUM.

Turpe, infandum, nefandum, ſceleratum, mortiferum, pravum, turpe. Vitium deforme, fœdum, deteſtandum. Crimen. Scelus, Piaculum. Nefas turpe, Fœdæ contagio labis. Fœdæ contagia culpæ, noxæ. Sceleratæ crimina vitæ. Mortifera contagia immundi pectoris.

PECCATUM ORIGINALE.

Tractare vitioſa ab origine ſordes. Sordida quam trahimus primæva ab origine labes. Innati contagia morbi. Contracta prima ab origine culpa. Fomitis antiqua vitium, cui fecit origo nomina.

PECTERE.

Deducere pectine crines. Colla comantia pectere. Pectendos præbere capillos. Pectere comam. Colere arte capillos. Comere crinem. Componere comam. Impexis onerata comis. Detonſa crines depectere buxo.

PECUNIA.

Regia pecunia. Faciens pervia, quæ ſunt invia. Regem immenſum mundum. Qua vincitur omne quod toto ſub axe eſt. Æs congeſtum, collectum: prima peregrinos obſcœna pecunia mores intulit. *Heſiod.* Pecunia eſt anima miſeris mortalibus. αἷμα καὶ ψυχὴ βροτῶν, ſanguis & anima mortalium.

PECUS.

Turpe pecus mutilum. Pecus oratione carens. Stolidum, placidum, lanigerum, Ruris opes. Errantes vallibus imis. Canum latratibus actæ. Bruta per incultos errantia campos. Sylvas habitantia denſas. Pronam ſpectantia terram. Feræ, Belluæ, indomitæ, terribiles, feroces, truces, Peragrantes devia luſtra.

PEDES NUDARE.

A pedibus trahere velamen. Nudare pedes velamine, Vincla duo pedibus demunt. Plantas educere alutæ.

PEDIBUS ALICUIUS ADVOLUTUS,

V. *Supplicare.*

PEGASUS.

Pennis fugax. Equus Gorgoneus. Meduſeus. Bellerophontis

phontis equus. Nitidus ſtellis quinque decemque. Equus aëri-us, oliger. Bellerophonteus, alatus. Æthereas quatiens ſummis modo cruribus auras Equus non impiger artus. Unde ſacri latices Agnanippidos undæ, πτηροὶς ἵπποις, * equus alatus.

PELLIS.

Exuviæ. Vellera leonis exuta coſtis. Spolium pecudis. Pellis villoſa, hirſuta, horrens ſetis Fulvi ſetis hirſuta leonis vellera. Maculoſum tegmen lyncis. Fulvoſque lupi de pelle galeros. Tegmen habet capiti. Lupæ fulvo nutricis tegmine lætus, Romulus excipiet gentem. Velamina capri ſetigeri.

PENATES.

Dii patrii. Dii veteris Trojæ. Ignibus erepti. Ignibus elapſi Æneæ comites. Quem ſecum patrios aiunt portare penates.

PENDERE. V. *Suſpendere.*

PENELOPE.

Pia, candida, Icaris. Penelope conjunx ſemper Ulyſſis ero. Multis fœmina digna procis. Multis una petita procis Icariotis, Vivere quæ potuit bis denos ſalva per annos.

PERCVTERE. V. *Cadere.*

PERDERE OLEVM & OPERAM.

Mandare ſemina arenæ, Littora arare, ἀκμοίσιν ἱρίζειν, pugnare cum ventis. V. *Fruſtra.*

PERDIX.

Dædala, fallax, garrula. Plena dolo. Garrula ramoſa proſpexit ab ilice perdix. Perdix cacabans.

PEREGRINARI.

* Externas trans pontum quærere terras. Boreæ extremo damnata ſub axe arva quærere, peregrinas viſere terras. Inſanientem Boſphorum tentare, & ardentes arenas littoris Aſſyrii. Viſere lætum equino ſanguine Concanum, & pharetratos Gelonos. Viſam barbaras Syrtes, ubi maura ſemper æſtuat unda. Facere iter per inhoſpitalem Caucaſum. Multum telluris obire. Penetrare in extremos Indos, ubi reſonans Eoa littus, tunditur unda. Mens prætrepidans avet vagari. Et ignotas urbes errare. Incultos adire Leſtrigonas. Bibit ignotas urbis nobilis hoſpes aquas. Erret & extremos alter ſcrutetur Iberos. Hoſpite Sole. domo, ritu, mortalibus uti.

PERFICERE.

Imponere finem. Ad finem perducere. Venire ad ultima. Finem quærere, habere. Finis adeſt. Prima mei pars eſt exacta laboris. Extremo jam ſub fine laborum, finem dedit ore loquendi.

quendi. Ventum ad supremum est. Claudere rivos. Vela contrahere. Equum spumantia solvere colla. V. *Finire.*

PERFIDVS.

Malesidus. Doli medicator. Vir pectore ficto. Dolis instructus & arte Pelasga. Qui dirum nefas in pectore versat. Non veritus fallere dextra. Perfidiosus. Fidem necnon praestans. *Locat hic homo fidem pluris licenti, *idest, ei qui majus offert pretium.*

PERGAMA.

Moenia Iliaca. Regna Priami. Moenia Phoebi. Moenia Phoebea structa canore lyrae. Bello superata. Illustri. Rapta sera Pergama, capta tamen. Pergama Neptunia, Teucria, Troica, Phoebea, Dardana, ardua, alta.

PERICVLVM.

Grave, dubium, horrendum, funestum, exitiale, saevum. Discrimen dirum, durum, anceps, Varii casus, & discrimina plurima rerum.

PERICVLVM ADIRE.

Offerre se periculis. Caput objectare periclis. Se in aperta pericula projicere. Offerre se ad pericula. Petere aliquid per pericula. Animos in aperta pericula mittere. Maris & terrae pericula exhaurire. Insidiis hominum pelagique laboro. * In magna laborare charybdi. Magnis jactari periclis. Fata sua in praeceps mittere. Fortunam suam per summa pericula exercere. Impositi radiant cervicibus enses. V. *Adversa.*

PERILLVS.

Aes Perillaeum imitans juvencos veros. Infelix auctor. Qui bovem Siculo fertur donasse Tyranno. Tauri fabricator aheni.

PERIRE.

Intercidere. Interire, disperire. Pessum ire. Cadere ruina saeva. Extinctum longis exeidit omne malis. Cuncta ut Lethaeis mersa feruntur aquis. Non perit, ut possit, saepe perire jecur.

PERJVRVS.

Perjuri arte Sinonis. Credita res. Structa meis manibus perjurae Moenia Trojae. Falsae perjuria linguae. Addit perfidia falsis perjuria verbis. Falsa jurans. Pejerans. Jusjurandum violans.

PERMITTERE.

Indulgere. Sinere. Pas & jura sinunt. Me si fata meis patientur ducere vitam Auspiciis. Non tua est licentia ejus rei. Cui tanta Deo permissa potestas? *Si qua fata sinunt. Nec plura

que.

querentem passa Venus. Non dare. Cur dextræ jungere dextram non datur? Dare copiam. Coram data copia fandi. Nulla datur potestas dextram affectare.

PERPETVVS. V. *Æternus.*

PERSEQVI *seu* PERSEVERARE.

Quo pede cœpisti, sic bene semper eas. I bone quò virtus tua te vocat. I pede fausto Macte nova virtute puer, sic itur ad astra. Non bene qui cæpit, sed qui bene perstitit, & qui Perrigit ad metam donatur honore coronæ.

PERSTARE.

Talia perstabat memorans, fixusque manebat. In cœptis & in dictis iisdem hæret. Perstat eadem mens. Illum non populi fasces, non purpura regum Flexit. Nec enim dat terga, nec ullis frangitur ille minis.

PERTINAX.

Obtusa pectora gestans. Ludum insolentem ludere pertinax.

PERTVRBARE.

Confusam mentem capere.

PERTVRBATIO.

Fluctus animi.

PERVENIRE.

Quæ diu petiit tangit arva. Tangere quæsitos penates. Advenit sospes ad urbem. Attingere locum aliquem.

PESTIS.

Sæva, dira, noxia, infesta, letifera, mortifera, letalis, tristis, fera, maligna, contagiosa. Dira lues viduans oppida, & arva colonis. Per omnia viscera serpens. Noctis tempore grassans. Singula falce metens sanguinea. Dii talem terris avertite pestem. Tabida membris, Corrupto cœli tractu, miserandaque venit Arboribusque satisque lues, & letifer annus. Nec sævior ulla pestis, & ira Deûm Stygiis sese extulit undis. Quam simul ac tali persensit peste teneri Chara Jovis conjunx. Toto desædit corpore pestis.

PETERE.

* Poscere. Ardemus scitari & quærere causas. Flagitare. Quæ sint ea numina Divûm flagitat. Rogare. Edissere vera roganti. Causas penitus tentare latentes. Notam efflagitat ensem. Nihil supra Deos lacesso. Studioso animo venari. Percunctari.

PHAETHON.

Magnanimus, infelix. Sole satus. Clymeneia proles. Temere optatos qui malè rexit equos. Currus auriga paterni. Audaci questus de Phaëthonte pater.

PHA-

PHALARIS.

Ferus, durus, cruoris amans. Qui falsum lento torruit igne bovem. Solitus clausos urere in igne viros.

PHILOMELA.

Volucris, Pandionia. Pandione nata. Cecropis ales. Daulias avis. Pellex invita sororis. Cui lingua resecta. Excidit ante pedes. Avis Attica. Luscinia canora, vocalis, flebilis. Promens, depromens varia discrimina vocum. Deflens impia furta mariti. Dulcia cantillans, sub vere novo. Omnes inter aves dulcissima musa canendi. Ingenio ante alias mirabilis ales. Fingens carmina mille. Mollibus & variis flexibus referens discrimina vocum. Suave edens arguto modulamine carmen. Dulce canens de viridi ramo. Artifici varias depromens gutture voces. * Quam dulciter luscinilla, seu philomela gutturilio cantillat. * φίλτατον ὄρνεον, avis amabilissima.

PHILOSOPHVS.

Sapientiæ studiosus. Mente Deos adiit, & quæ natura negabat Viribus humanis, oculis ea pectoris hausit. In medium discenda dabat primordia mundi. Et rerum causas & quid natura docebat, Quid Deus, unde nives, quæ fulminis esset origo, quid quateret terras, quâ sidera lege mearent. Aëreas tentare domos, animoque rotundum percurrere polum. Qui rerum novit vias, Socraticis, & Aristotelicis chartis inerrans. Fœlices animæ quibus in domos superas scandere cura fuit. Turba Cleanthea. *id est* Philosophi. Ἀνὴρ ἱερὸς, magister nugarum. Διδάσκαλος ἀρετῆς, virtutis magister, *si ethicè loquamur.*

PHOENIX.

Unica semper avis, Quæ reparat, seque ipsa reseminat ales. Nec fruge nec herbis, sed thuris lachrymis, & succo vivit amomi. Avis longæva. Gangetica avis.

PICTOR.

Celebris, egregius, insignis. Arte excellens, & longo usu peritus. Pingens artifici manu non imitanda, Apellæa arte pingens. Cui neque par Zeuxis, nec magnus Apelles. Excellens miro pingendi honore.

PICTVRA.

Picta docet templis multa tabella tuis. In domo artificis fulgent corpora picta. Fert picturatas sub tegmine vestes. Pictus acu chlamydem, & ferrugine clarus Ibera. Paribus lita corpora guttis. Maculis auro squalentibus ardens. Animum pictura pascere inani.

PIGER.

Vitam ignavam ducens. Ignava vitam conditione trahens. Turpi desidia torpens. Cujus habet, cujus occupat torpor pectora. Segniter, oscitanter, desidiose, lente, pigre suaperagens.

PIGRITIA.

Desidia ignava, mollis, fastidiosa. Nullo quæ studio quod facit urget opus. In gremio palmas quæ condit, abscondit utrasque. Dedecens ingenuas mentes. Non patiens egregias laudes. Ignavia mater somni. Genitrix ignavia somni. Parta laboris. Segnities exosa laborem. Otia tractans, agens, amans. Dilatrix operum. Fugiens labores. Impexa capillos. Os immunda. Illota manus. Languor somnifer, soporifer. Torpor occupans artus. Mora segnitei. V. *Otium & Otiari.*

PINGERE.

Depingere. Pictura exprimere. Effigiem fulvo complecti in auro. Casus effingere in auro. Quæ manus obscænas depinxit prima tabellas. Si Venerem Cous nunquam pinxisset Apelles. Sanguineis frontem moris, & tempora pingit. *Figuris variare tecta. Exprimere aliquid in tabella. In tabella tam similem videbis illam: ut sit tam similis sibi nec ipsa. Illam denique pone cum tabella: aut utramque putabis esse vivam. aut utramque putabis esse pictam.

PINUS.

Annosa, alta, acuta, procera, virens, florida, cornigera, ardua, nautica. Littora amans. Littoribus gaudens. Grata Deûm matri. Antennis apta ferendis. Succincta comas, hirsutaque vertice. Vertice nutans. Semper virens. Perpetuo flore virens. Radicem in tartara tendens. Nimbis innumeros durata per annos.

PIRATA.

Qui medio puppes venatur in æquore. Faciens prædam omne per æquor. Qui malè quærit opes. Prædando vetitas qui sibi quærit opes. Agili peragit freta cærula remo.

PISCARI.

Fallere pisces calamo, linoque, madente. Tenui captare arundine pisces. Plagas tendere piscibus. Vasto trahere è gurgite captos pisces. Squamigero generi adunco hamo tendere insidias. Per ripas secundum flumina deceptos in retia trudere pisces. Retibus æquoream jactis educere prædam. *Fluctivagos greges per sinuosa retia trahere. Piscem acumine vulnifico trahere. Pelago trahere humida lina. Lina madentia ducere. Calamo pisces prædari. Jaculo pisces capere.

PISCATOR.

Hamiger, solers, æquoreus. Moderator arundinis. Qui lina madentia ducit. Qui tegit parvis æra recurva cibis. Victum quærens prædantibus hamis. Cibis celans fallacibus hamos, uncos, Pisces in gurgite captans. Hamos & retia jactans. Nodosa lina projiciens. Linoque solebat, & hamis decipere, & calamo salientes ducere pisces. Novis quæ multo pisce natentur aquæ.

PISCIS.

Tortilis, saliens, æquoreus, pinniger, squamiger, mutus, vagus, undivagus, fluvialis, percurrens flumina, natans sub undis. Squamigerum genus. Squamea turba. Agmina muta natantum. Grex mutus cui vita agitanda sub undis. Qui semel est læsus fallaci piscis ab hamo, Omnibus unca cibis æra subesse putat. Ludens secandas inter aquas. Quem sua credulitas tristi suspendit ab hamo. φῦλα ποσειδάωνος, gentes Neptuni.

PIUS.

Cui sunt cœlestia curæ. Deum religiosus in unum. Cujus aperta nihil pectora fraudis habent. Colens haud ficta pietate Deum. Pia corda gerens. Studium pietatis habens. Pietatis amans. Quem non de tramite recto Impia sacrilegæ flexit contagio turbæ. V. *Bonus.*

PLACARE.

Mulcere, mitigare rapidas iras. Mulcere vocibus iras. Placidis dictis iram flagrantem placare. Motam lenire iram. Revocare animum ab ira. Dictis mœrentia pectora mulcet. Ponere ferocia corda. Flectere iram. Iramque minasque Supplicibus superare votis. Plurima mulcendis auribus apta referre. Lites componere, dirimere.

PLACARE MARE, & PLACATUM MARE.

* Mulcere fluctus. Cunctus pelagi cecidit fragor. Motos componere fluctus. Tumida æquora placare. Temperare æquor. Placare ventos. Stat mare placidum. Maris ira recessit. Venti posuere, omnisque resedit flatus. Quære *Mare quietum.*

PLAGA.

Infixum sub pectore vulnus. Nec te clamor, plagæque sonantes, Nec matutinis agitet formido sub horis. Insani plaga maligna joci. Valida, letifera, letalis, violenta, gravis, vehemens. V. *Vulnus.*

PLANCTUS DESCRIPTIO.

Tunc demum pectora planxi. Contigit inque meas unguibus ire genas. Tum vero è pectore vestem Diripuit, planxitque

que ſuos furibunda lacertos. Protinus adductis ſonuerunt pectora palmis, Utque erat è ſomno turbida, rapta coma eſt. Oraque ſunt digitis livida facta meis. Tuta nec è digitis ora fuere meis, Seque ferit, ſcinditque ſinus. Indignas lauciat oregenas. Poſtquam ſe dolor imminuit, nec pectora plangi, Nec puduit ſciſſis exululare comis. Montes ululatibus implêt, Et feriunt mœſta pectora nuda manu. Immemores decoris liventia pectora tundunt.

PLANETÆ.

Errantia ſidera. Erratica ſigna. Stellæ vagæ, errantes, huc illuc tendentes. Neſciæ ſtare, quieſcere. Planeræ volitant per bis ſena rutilantia poli ſigna. Qui ferantur motu adverſo ſolis radijs, Qui ſemper referuntur adverſo tramite mundi.

PLANGERE.

Plangere, *eſt ejulatu, & geſtu aliquo corporis dolorem animi ſignificare.* Dare plangorem. Plangere pectora, ora. Plangere pectora palmis. Ferire pectora palmis, manu utraque. Tundere, cædere pectora palmis, manu. Solvere, disjicere, rumpere, rapere capillos. Rumpere capillos à fronte. Scindere crinem pollice. Sciſſis exululare comis. Lacerare pectus, genas, comas. Notare ora manibus, unguibus. Verberare ora manu. Laniare crines, capillos paſſos. Petere, appetere, notare, fauciare, ſecare vngue genas, ora. Fœdare vultum. Tendere manus in ora. Manibus inſequi ora. Ora digitis livida, aſpera facere. Laniare, ſcindere, abſcindere, rumpere ſinus, veſtem, tunicas à pectore. Diripere veſtes à pectore. V. *Lugere.*

PLANTARE.

Radicem infigere terræ. Plantas figere humi, humo. Terræ defigere arborem. Exponere ſulcis ſemina. Committere ſulco. Stirpes, plantas obruere terra, Humo tegere, ac foveis abſcondere. Summum cacumen mandare terræ, Inſere nunc Melibœe pyros, pone ordine vites. * Conſerere mona Bacchо atque oleo veſtire collem. In plano ponere vites. Serere, atque impendere curam. Semina jacere. Sementem facere. Ponere *Horat.* Illo & nefaſto te poſuit die. Spargere per agros dona Cereris Spargere ſemen humi. Credenda Ceres arvis eſt feracibus. V. *Inſerere.*

PLATO.

* Ariſtonides. Divinus. Cecropius. Naturæ miraculum. Apex Philoſophiæ. σῶμα πειθῦς, os ſuadæ.

PLEBS.

Plebeius chorus, Vaga turba. Turba ſtolida inculiæ plebis

Plebeia ſtirps. Plebs humilis, clamoſa, confuſa, Fax urbis. V. *Vulgus.*

PLEIADES. V. Stellæ ſeptem.

PLICARE.

Plicis involvere, Plicas nectere. Complicare. Corrugare. Se in ſua membra plicare. Dare corpora tortus.

PLUERE.

Iupiter ex altis detorquet nubibus imbres. Cadunt reſolutis nubibus imbres. Nubibus auſter fundit aquas. Iupiter utilibus rigat imbribus agros. Imber decidit largis aquis. Largæ præcipitantur aquæ. Præcipites nimbi cadunt toto æthere. Ruit æthere toto Turbidus imber aquæ, denſiſque niger rimus Auſtris. Largum cœlo demittere imbrem. Immenſum cœlo venit agmen Aquarum. Actus cœlo magnis Aquilonibus imber. Auſter pluvio contriſtat frigore cœlum. Multa terra madeſcit aqua. Subita frondes decutiuntur aqua. Denſi funduntur ab æthere nimbi. Nulla dies adeo eſt Auſtralibus humida nimbis. Non intermiſſis ut fluat imber aquis. Quamvis aſſiduo noctem fœdaverat imbre.

PLVRES.

Non feci ſolus. Cuncta cohors. Magna comitante caterva. Iliadum turba & Phrygiis comitata miniſtris. *Vulgi* ſtante corona. Et ſeſe medium injecit moriturus in agmen.

PLVTO.

Sævus, Stygius, immitis, infernus, Saturnius, tartareus, umbroſus, crudelis, avernalis, immanis, adamantinus, ſulphureus, avidus. Iovis frater. Cereris gener. Stygij dominator averni. Rex Erebi. Rex ferreus orci. Rex umbrarum. Tenebroſa nocte tyrannus. Qui regit ima. Cui triplicis ceſſit fortuna noviſſima regni. Noctes atque dies patet atri janua Ditis. Ditis magni ſub mœnia tendit. ζεὺς καταχθόνιος, Jupiter infernus.

PLVVIA.

Aqua, pluvia cœleſtis. Humectans agros. Rigans prata. Aëris in media quæ gignitur aula. Humor datus plenis nubibus. Imber pluvius, turbidus, largus, gravis, aquoſus, præceps, ſonorus. Ruens æthere toto. Ruens impete vaſto. Aëris è nubibus cadens. Nimbus obſcurus, æthereus, ſubitus, horriſonus, glacialis. Commixtus grandine. Ruens æthereo ab axe. Rivi pluvialis aquæ. Undæ pluviales. πόρις περίλιμνος, filia nubis.

POCVLVM.

Aureum, auratum, cœlatum, capax, gemmatum, ſecundum, ceruſcum. Crater argento perfectus, atque aſper ſignis. Cat-

chesia mixta. Argentum, pro poculo. Fictile de facili luto-Terra; pro poculo. Pocula spumantia, fumantia, rorantia, V. *Calix*.

POCVLIS INDVLGERE.

Pocula plena tractare manu. Siccare, exhaurire, vacuare spumantia pocula. Ducere convivia immodico Baccho. Exorbere pocula Zythi. V. *Potare*.

POENA.

Supplicium grave, cruentum, atrox, durum, triste. Genus miserabile pœnæ. Novum genus pœnæ. Pœna levis, minor merito, dolenda, par delicto, sera sed ampla ultrix, vindex.

POENA AFFICERE.

Exigere pœnas. Cœcere pœna. Exercere pœnas in aliquem. Pœnas poscere, reposcere, sumere pœnas, statuere, imponere. In pœnas trahere. Pœnas inimico à fratre recepi.

POENAS DARE.

Pœnas solvere, persolvere, pendere, subire, inire, pati. Facta luere. Scelerum pœnas expendere. Urgeri pœnis. Exerceri pœnis. Te triste manet supplicium. Calido mihi sanguine pœnas persolves.

POENAM MINVERE.

* Mollire, demere pœnam. Levare partem pœnæ. Partem à pœna levare. Eximere pœnæ. Contrahere pœnas.

POENITET.

* Ceperunt me tædia laudis. Pertæsum est thalami. tædet cœli convexa tueri. Mœreo tam vanè præteriisse dies. Me pudet, atque piget frustra cœpisse.

POETA.

Doctus, ingeniosus, sacer, integer, operosus, Ictus tener, grandius sonans, excultus studijs, grandisonus, divinus, nobilis, celebris, facundus, eximius. Cujus pectora casta Deus movet. Cui dedit Aoniam Calliopeia lyram. Dignus Aonio choro. Felici carmine clarus. Cui à Phœbo nexa corona datur lauro. Præcinctus, redimitus tempora lauro. Vates lauriger. Apollineus. Heliconjus. Numeris verba cœrcens. Divino numine afflatus. Numine agitatus. Dignus Apolline. Quem doctus non aversatur Apollo. Cui dexter Apollo, cum carmina condit adest, & cujus ingenio turba novena favet. Cui sunt faciles in carmina Musæ. Aonies vates celeberrimus inter. Cui doctus Apollo Pocula Castaliis plena ministrat aquis. Sacro percitus œstro. Quem cithara dignatus Apollo est. Gloria Pieridum. Musarum purus Phœbique sacerdos. Apollinea clarus in arte. Qui

fonte labra proluit caballino. Qui in bicipiti ſomniavit Parnaſſo. Quem Parnaſſi deſerta per ardua dulcis Raptat amor, Aonio deducens vertice Muſas. Cui carmina ſemper, et citharæ cordi, numeroſque intendere.

POLLICERI. V. Promittere.

POLLUX.

Tyndarides. Amyclæus. Lædæus. Præſtans ceſtibus: Quo pius affectu Caſtora frater amat, Tyndaridæ fratres hic eques, ille pugil. Oebalides, Oebalius. Therapnæus. Tyndareus. Dioſcorus, *id eſt* Jovis filius.

POMA. V. Malum.

POPVLVS. V. Multitudo, Plebs.

PORCVS.

Sus ſordidus ſetiger, lutulentus, lutoſus. Sus gravida, lactens, avida, bimeſtris. Gaudens cœno, immundaque palude. Alens gregem denſis uberibus. Immunda lue gaudens. Semper amica ſordibus, & conſueta vivere cœno.

PORTA.

Clauſtra portarum. Clauſæ munimina portæ. Ianua dura. Suo ſe cardine verſans. Duris roboribus fulta. Reddens ſtridorem moto cardine. Fores validæ, obſeratæ, querulæ, duplices, geminæ, ſurdæ, rigidæ, rimoſæ.

PORTAM APERIRE.

Pandere portas. Stridenti cardine panduntur portæ. Portas præbere patentes. Portam converſo cardine torquet. Reſerare, recludere portas. Adaperire, relaxare portam.

PORTAM CLAVDERE.

Claudere, præcludere portas. V. *Obſerare.*

PORTVS.

Tutus, placidus, ſecurus, optatus, quietus, tranquillus, maritimus. Statio fidiſſima nautis. Puppibus apta. Oſtia maris. Sinus & ſtatio malefida carinis. * Ora. Littus, ſicum, navale.

PORTVS INTRARE.

Portum ſubire. Invadere portus. Tangere portus. Portu ſe condere. Deferri in portus. V. *Navem appellere.*

POSSESSIONES.

Tenere culti jugera magna ſoli. Dives agris. Ditiſſimus agri. Sis pecore, & multa dives tellure licebit. Quinque greges illi balantum, quina redibant Armenta, & terram centum vertebat aratris. Dives agri Dotilas, quo non poſſederat alter latius *Quære Divus.*

POSTEA.

* Dein. Deinde. Poſtmodo. Tempus veniet, aderit Dies

Dies aderit, Quandoque. Tempus erit, quum, &c.

POSTQVAM.

* Quam simul agnorunt. Simul, vel simulac. Vbi. Nox ubi consumpta est Vt. Vtque domus partem tenuere. Quam. At cum pulsa fames. Quo primum contigit auras tempore.

Vasa refertamero evacuare. Siccare, exiccare mero spumantia pocula. Totos vacuare cados. Vrgere toto pocula plena die. Alios urgere scyphis vino repletis. *Quære Bibere.*

POTENS.

Validus, valens, magnificus. Totum qui viribus occupat orbem. Regio potens armis, ac ubere glebæ. Avis atavisque potens. Sic Romana potens Itala virtute propago.

POTENTIA.

Magna, vasta, longa, insuperabilis. Nata meæ vires, mea magna potentia solus. Non ea vis animo. Grates persolvere dignas. Non opis est nostræ. Tantæ at & virtus, & cum virtute potestas. Potestas. Robur.

POTENTIA PRÆDITVM ESSE.

* Posse. Cui data potestas. Qui potis est facere. Qui valet ima summis mutare. Vastis cum viribus audax. Vale: hic ingentes promere vires. Prædurus viribus. Cui vigor in membris. Cui promptæ ad fortia vires. Fisus latis humeris, & mole juventæ. Viribus, & magnos nisu qui vinceret artus.

PRÆCEPTOR.

Tenens, gerens, habens virgea sceptra regenda scholæ. Habens tradita sceptra scholæ. Cui tradita, data, commissa sunt virgea sceptra scholæ. Formans imbellem juventam studijs. Tradens vitæ præcepta regendæ. Imbuens juventam liquidis aquis Pierii fontis. Docens Aoniam pubem. Erudiens magno sudore juventam. Instruens teneram vera pietate juventam. Propinans discipulis puras aquas de fonte Thespiadum. Promens discipulis, dona divite penu. Gerens curam vitæ & salutis discipulis, & perpoliens agreste pectus.

PRÆCIPITEM DARE.

Mittere, jacere è summo, præcipitare, Mittere, agere præcipitem. Volvere in præcipites fossas urgente ruina. Præcipitem liquidas projecit in undas. Ferri, volvi in præceps, Propellere ex alto corpus. Toto præceps se corpore ad undas misit. Effundere se in æquor. In mare præcipitem puppi deturbat ab alta. Non fugis hinc præceps, dum præcipitare potestas? Quære *Decidere.*

PRÆCLARVS. V. Celebris.

PRÆDA.

Rapina, violenta, infanda, sæva, inaudita, invidiosa, apta

avido. Exuviæ cruentæ, hostiles. Præda inanis, exigua, sordida, barbara, sanguine carens, cruenta, novella. Spolia, hostilia, hostica, bellica, opima, regalia, adempta. Incidit in casses præda petita meos. Raptas ad littora vertere prædas.

PRÆDARI.

In bona alicujus venire. Prædam agere ferreque. Deprædari. Præda potiri, *Vi* re aliqua potiri. *Vivere* rapto. Compilare. Prædam facere. At vos exiguo pecori furesque lupique Parcite, de magno est præda petenda grege. * Omnia late vastare populare. Lybicos populare penates. Vastare. Vastare Cyprum. Ad multas lupa tendit oves, prædetur ut unam.

PRÆDATOR.

Prædo insidiosus, sceleratus, infestus, funestus, grassans. Insidians viatoribus. Infestans viatores. Avida instructus rapina.

PRÆDICARE. *V.* Docere. *V.* Parochus.

PRÆDICERE.

De cœlo tactas memini prædicere quercus. Sæpe sinistra cava prædixit ab ilice cornix. Ante sinistra cava monuisset ab ilice cornix. Venturam melius præsagit navita noctem. Sic magna sacerdos. Est mihi divino vaticinata sono. Obscœni canes, importunæque volucres. Signa dabant. Fatis ora resolvere. Futura expedire. Et mihi jam multi crudele canebant Artificis scelus. Tum etiam fatis aperit Cassandra futuris. Ora Dei jussu. Accipe quod læta tibi pandunt luce sorores. Veridicos Parcæ cœperunt edere cantus. Sola novem dictuque nefas Harpyia Geleno Prodigium canit, & tristes denuntiat iras. Quod Phœbo pater omnipotens, mihi Phœbus Apollo prædixit. *V. Propheta.*

PRÆGNANS. *V.* Gravida.

PRÆLIVM. *V.* Pugnare.

PRÆMIVM.

Largum, magnum, meritum, debitum, sufficiens, promissum, peritum, ingenio dignum. Præmia digna referre. Præmia reddere debita. Accumulare præmijs. Geminum pugnæ proponit honorem *Sunt hic etiam sua præmia laudi. Doctarum hederæ præmia frontium. Meritæ expectare præmia palmæ. Invitare pretiis animos, & præmia ponere. Accipere præmia digna. Munera vos condigna manent. Præmia solvere merita.

PRÆPARARE.

* Accingere se. Aptare se. Semet parare. Accingunt omnes operi.

PRÆ-

PRÆPOSTERE.

In cauput alta ſuum labentur ab æquore retro Flumina, converſis ſolque recurret equis. Terra feret ſtellas, cœlum findetur aratro. Unda dabit flammas, & dabit ignis aquas. Omnia naturæ præpoſtera legibus ibunt. Parſque ſuum mundi nulla tenebit iter. Et prius hinc nobis nimium conterminus Iſter. In caput Euxino de mare vertet iter. Fluminaque in fontes curſu reditura ſupino. Ante retro Simois fluet. Ad fontem Xanthi verſa recurreta aqua. Fluminaque ad fontis ſunt reditura caput. Fluminaque ad caput incipien trevocare liquores. Multa prius vaſto labentur flumina ponto. Amnis & inverſas duxerit ante vices.

PRÆPVTIVM PRÆCIDERE.

Cultro ſaxeo membra tenella ſecare. Præputia pueri ſacro præcidere ſaxo. Tum puero generis ſignum de more vetuſto imprimitur.

PRATVM.

Florens, vernans, herbidum, viride, odorum, irriguum, floridum, herboſum, udum, humidum. Pictum ridentibus herbis. Vere novo ridens quod ſitiens bibit ætheris imbrem. Loca viridantibus herbida pratis. Area nitidiſſima. Area humida de guttis lenè ſonantis aquæ. *Prata movent animos diverſicoloribus herbis. Prata recentia rivis. Florea rura. Ubi Zephyris melioribus halent perpetui flores. Prata ſmaragdineo colore.

PRECARI.

Verba precantia dare, dicere, fundere. Preces admovere, adhibere. Solicitare precibus. Ore precari. Voce rogare. Fatigare votis. Corde gemente, ſupplicibus votis precari, petere. Supplicibus expoſcere votis. Tendere manus ſupplices, Ad pia propenſum vota vocare Deum. Supplex humiliſque precatur. Ad tua confugio, & ſupplex tua numina poſco. Per ſuperos, & conſcia numina veri orare. Ferre ritè preces. V. *Deum precari*.

PRECES.

Verba precantia. Verba rogantia. Vox rogans. Preces juſtæ, blandæ, piæ, ſolicitæ, timidæ, pudicæ, caſtæ, ſupplices, benignæ, ſerviles, flexanimes, mollientes, flectentes animos. Oratio penetrans ſtellantis ſuperi regis in aulam.

PRECES AVDIRE.

Accipere preces. Excipere, admittere gemitum. Percipere aure preces. Moveri, flecti precibus. Annuere, aſſentiri orantibus. Votis favere rogantis. Suſcipere vota linguæ. Percipere preces attenta, aperta, facili, placida aure. Aures precibus præbere benignas. Non ſinere vanas ſupplicis eſſe preces.

Voces

Vota exaudire rogantum. Dare se placidum querenti. Audire vota quæ pia lingua facit: Accipere vultu pia vota sereno. Inclinare, porrigere pronas clamoribus aures. Audire verba auxia fletus. Applicare facilem aurem supplicantibus. Admovere aurem benignam supplici. Dare se facilem votis

PRECES NON EXAVDIRE.

Spernere, negligere, repellere preces. Aversa aure negligere preces. Cõtemnere preces supplicum. Negare imploratibus aurem. Occludere aurem questibus. Abnuere aurem supplici, Vultu tetrico despicere questus. Aversari, despicere vota rogantis. Surda velut aura repellere gemitus. Rapidis dare vota irrita ventis.

PRINCEPS.

Inclytus, bellicus, belliger, illustris, mitis, justus. Ad præmia velox. Piger ad pœnas. Viribus utens. Marte ferox. Vinci nescius armis. Rerum cui summa potestas. Populos subditione tenens. A summo ordine nomen habens. Justitiam vigili pietate regens. Insontes regens, & pœnis errata coërcens. Rerum sceptra gubernans. Sua quem virtus multis heroibus æquat. Metuenda tenens sceptra jubente Deo Cui imperium servare pios, & plectere fontes. Cui populi incumbit cura paterna sui. Largo pectora docta favore juvans. Victricibus inclytus armis. Cui data majestas cogendi mobile vulgus, Serviat ut vera religione Deo. Fovens & protegens ingenuas artes. *Quare Heros.*

PRINCIPES ELECTORES SACRI *Romani Imperii.*

Clara viris septem fulget Germania, summi
Quos penes arbitrium Cæsaris omne manet.
Præsul Agrippinas sacri Archi per Itala regna
Cancellarius est totius imperii,
Per Germana Moguntinensis Episcopus arva
Præstat idem, per idem Gallica Trevir agit.
Poma Palatinus dapifer Comes aurea gestat.
Dux gladios equitum Saxo magister habet.
Marchio fert sceptrum Camerarius. Ipse Boëmus
Rex pincerna manu pocula digna tenet.

PRINCIPIVM.

Exordium. Primordium. Initium. Cœptum. Incœptum. Limen. Exortus. In prima fronte libelli, In limine vitæ. Tempore quo primum Phrygia formabat in Ida Xantas classem.

PROCVS.

Turba luxuriosa procorum. Turba temeraria, Copia procorum. Multorum

Multorum frustra votis optata procorum, Multorumque fuit spes invidiosa procorum. Mille procos habuit bis septem nubilis annis.

PRODESSE.

Juvare. Conducere. Favere. Altera frumentis favet. Pecori opportuna Ioca, & commoda Baccho. Est operæ pretium.

PROHIBERE. V. Impedire, Resistere.

PROIICERE. V. Iacere.

PROLES. Filius.

PROMETHEVS.

Satus Iapeto. Cui Pyrrha sui filia fratris erat. Aëtees volucres sanguine fixus alit. Qui carpitur viscera in duris saxis Iaxmonidis, Iapetionides, πρόμηθεύς, ignis largitor.

PROMISSVM.

Res promissa, pollicita. Receptum. Linguæ fœdera. Pignora polliciti. Verba polliciti. Promissi fides. Promissi gratia.

PROMISSVM SERVARE.

Pollicitis addere fidem. Promissum facere, reddere. Stare promissis. Dare pollicita pignora. Promissis manere. Præstare, servare fidem. Persolvere promissa præmia. Tibi maxima rerum verborumque fides.

PROMITTERE.

Offerre deferre, obligare, obstringere fidem. Facere promissum. Dare dextras fidemque. Dare promissum. Si tamen hoc ulli de se promittere fas est. Spondet reduces inducere terris. Polliceri.

PROMVLGARE.

Retegere. Detegere. Aperire. Patefacere. In publicum efferre. Prodere. Vulgare, Palam facere. Palam referre. Efferre sub auras. Demere silentia.

PROPE.

*Juxta. Propter. Propter humum volitat. Secundum plana fluminа. Falsi Simoentis ad undam. Haud procul hinc.

PROPERARE.

Tollere, rumpere, pellere moram. Mora abest. Rapidis ferri passibus. Nulla mora est operi. Haud mora. Nec mora. Præcipitare vitam. Vrgere iter. Ferri cursu. Festinare viam. Festinate viri, nam quæ tam sera moratur Segnities.

PROPERTIVS.

Blandus Præcepta Properti. Cujus opus Cynthia sola fuit. Romanus Callimachus. Proxima supposito contingens Vmbria.

bria campo Quem genuit Romanique aderit pagina Callimachi.

PROPHETA.

Fatidicus, veridicus, vaticinans. Edens oracula veridicis vocibus. Repletus pectora afflatu sancto. Divino numine sactus, motus, actus, agitatus. Qui oracula sancta canit. Divino percitus œstro. Quem voces veterum & sancti cecinere prophetæ. Vates sacri. Interpres Numinis. Venturi præscia turba. Sagax ventura videre fatidicus vates Doctus futuri. V. Prædicere.

PROSERPINA.

Erebi regina. Nata Cereris. Persephone. Inferni pollens regina. Tyranni. V. Regina Inferni.

PROPERE.

Omine læto. Secundo flatu. Lætis, secundis successionibus. Vento secundo. Dextro alite. Deo secundo, favente. Dijs auspicibus. V. Felix.

PROSPERITAS.

Tibi tempora veris erunt. Dum juvat & vultu ridet Fortuna sereno. Donec eris felix multos numerabis amicos. Tempora si fuerint nubila solus eris. Dum mea puppis erat valida fundata carina. Qui mecum velles currere, solus eras. Sed qua contraxit vultum fortuna, recedis, Auxilio postquam scis opus esse tuo. Dum flaret velis aura secunda meis. Est velis aura secunda meis. Navis mea fertur amico vento. V. Rebus secundis.

PRVINA.

Matutina, cana, vitrea, gelida, concreta, nocturna, hiberna, canens, nivea, rigida, roscida. Exceptæ lunæ de nocte pruinæ.

PVBLICARE, V. Promulgare.

PVDERE.

* Erubescere. Erubuit Phaeton. Subitus invita notavit ora rubor. Æstuat ingens imo in corde notavit ora rubor. Æstuat ingens imo in corde pudor. Non attollere contra sustinuit oculos. Qui color infectis adversi solis abictu Nubibus esse solet, vel purpureæ auroræ, is fuit in vultu. Flava verecundus tinxerat ora rubor. Pudor vultus gravat. Erubuit gremioque pudor dejecit ocellos. Erubuere genæ. totoque recanduit ore. Pudor ora subit. Pudore sensi me totis erubuisse genis. Lumina fixa tenet plena pudoris humo.

PVDOR.

Purpureus, roseus, tener, castus, virgineus, verecundus, ingenuus. honestus, turpis. Character, nota, index ingenuæ mentis. Dejiciens oculos. Humi flectens lumina. Ora inficiens.

ens, colorans. Qui se manifestat, Prodit in ore. Solvere jura pudoris. Ponere pudorem. Violare pudorem. Extinctus pudor.

PVELLA.

Formosa, tenera, bella, culta, ornata, candida, nivea, operosa cultibus, facie præsignis, facie insignis, forma præstante, laudatissima forma. Vna digna duas forma vincere. Oculos dejecta modestos. Karas dotata per artes. Sibi quam non vindicat alter. Turpis, lasciva, petulans, procax, audax, superba, præta, deformis. Nimium vaga turba puellæ. Dulce puella malum. Perpetuum nata puella malum.

PVELLA CASTA. V. Casta puella.

PVER.

Formosus, facinspectabilis, tener, lascivus. Incautis nimium temerarius annis. Impuræ matris prolapsus ab alvo. Turba minuta. Multa callidus arte. Pene puer, dubiaque tegens lanugine malas. Puer impubes & adhuc non utilis armis. Inque sinu puerum qui nondum impleverat annum. Dulce ferebat onus ποτρεφὸς ἐὼν, tenerum germen. V. *Iuvenis.*

XII. ANNORVM.

Filius hujus erat primo lascivus in ævo.

Addideratque annos ad duo lustra duos.

XIII. ANNORVM.

Tertius interea decimo successerat annus:

XV. ANNORVM.

Iam tria lustra puer furto conceptus agebat.

Is tria cum fecit primum quinquennia, montes

Deseruit patrios. V. *Annus.*

XVI. ANNORVM.

Pulcher, & octonis iterum natalibus actis.

Signarat teneras dubia lanugine malas.

PVERITIA.

Ætas infirma. Ætas mollis & apta regi. Anni molles, teneri pueriles, primi. Primum ævum Mobilis ætas. Casibus impingens compluribus ætas.

PVERPERA.

Laborans utero. Gemellipera. Prolem enixa gemellam.

PVGNA.

Anceps, tristis, ferox, aspera, sæva, acris, cruenta, sanguinea, acerba, terribilis, crudelis, truculentus, atrox. Certamen infandum, immane, martium. Fremebundi certamina Martis. Flebile Martis opus. Prælia Mavortia, cruenta, αἱματος πέλαγος, sanguinis pelagus.

PVGNARE.

Dimicare, pugna Decertare, Certamina subire. Concurrere ferro, telis. Conferre dextram. Miscere prælia. Concurrere campo.

campo. Arma armis nectere. Gerere Martis opus. Decernere ferro, armis. In certamina venire. Crudo pugnam committere cæstu. Prima manu tentare pericula belli. Succedere pugnæ. Celeri certare sagitta. *V. Bellum gerere.*

PVGNARE PRO PATRIA.

Protegere patriam fortibus armis. Ruere in arma pro libertate patriæ. Ruere in arma pro patriis focis. Patriam Marte tueri, tutari. Facere prælia pro patria.

PVLCER. Quære Forma.

PVLVERVLENTVS.

Pulvere turpis. Caniciem immundo profusam pulvere turpant. Fœdare in pulvere crines. Glebasque jacentes Pulverulenta coquit maturis solibus æstas. Pulverulenta fuga dare terga per agros.

PVLVIS.

Inanis, levis, siccus, exiguus, cæcus, æstivus, tenuis. Turbidus atra caligine. Quem venti magno turbine corripiunt. Quem dissipat aura. Quem turbinis ira rapit & disjicit. Quem aura levis torquet. * Pulvis arenosa surgens tellure sub auras, Erigitur globus, atque operit caligine densa. Cornipedumque vias, aurigarumque labores. Vide ut atra nubes pulvere abscondat diem. Fumo similes campus erigit in cœlum nebulas.

PVNIRE.

Sumere supplicium vindice dextra. Ultricem manu frangere, & supplicio premere. Punire crimina inducta rotis. Laniare rotis. Elidere crura. Confringere crura. *V. Pœna afficere.*

PVNITIO. V. Pœna.

PVNIRI. V. Pœnas dare.

PVRGARE.

Vitæ crimina demere. Eluere, abluere omne nefas. Diluere vitiorum sordes. Auferre criminis onus. Criminis admissi contagia mundare. Abstersis sordibus sceleris omne abluere. Tollere, expiare peccatum.

PVRPVRA, PVRPVREÆ VESTES.

Fulgens, rubra, rutilans, regalis, preciosa, nobilis, sanguinolenta, ardens, rubens. Color purpureus, Tyrius, Ostricinus. Tyrii colores. Tyrius fucus. Ostrini colores. Purpura pœna. Ostrum purpureum, puniceum, coruscum, rutilum, Sidonium, Getulum. Tyrium quæ purpura sensit ahenum. Tyrio murice palla saturata, satura, tincta. Saturate murice vestes. Vellera medicata Tyrio aheno. Tincta Sidonio murice lana. Adusto murice candens. Tyrio distincta murice vestis. Tyrio ardebat murice lana. Sidonio insignis amictu. Sidonium, picto chlamidem circumdata limbo.

PVT-

PVTARE. V. Opinio.

PVTRIDVS.

* Corruptus. Vitiatus. Illuvie peresus. Loca sente, situ, longa carie confecta.

PYGMÆVS.

Parvus, brevis, ridiculus, parvulus. Certans, bella gerens cum gruibus. Pygmæus parvis currens bellator in armis, Raptusque per aëra curvis unguibus à sæva fertur grue.

PYTHAGORAS.

Samius senex. Qui posse renasci Nos putat. Divinus, prudens, celebris. Panthoides.

Q.

QVADRAGINTA.

DEna quater. V. *Annus.*

QVÆRERE.

* Investigare. Rimari. Requirere. Explorare. Lustrare. Causas penitus tentare latentes. Vestigare viros. Altè vestiga oculis. Omni terra, omni quærere profundo. Scrutari. Quæritare. Indagare.

QVATERE.

* Concutere. Movere. Quassare. Nutu tremefecit Olympum. Quatere, vibrare, coruscare hastam. Tecta quatiebant cuspide thyrsos. Arma rotare lacertis.

QVIA.

Quoniam. Propterea quod. In promptu causa est Nempe.

QVERCVS.

Patula, glandifera, umbrosa, dura, rigida, aërea, sublimis, annosa, valida. Chaonis arbor. Jovis arbor. Sacra Jovi. Gratissima porcis. In fixis altè radicibus hærens. Annoso robore quercus. Curvata glandibus.

QVERI,

Fundere questus. Dare querelas. Effundere querelas. Edere, promere, proferre querelas. Loca complere, replere querelis. Turbato pectore rumpere questus, Volvere tristes querelas. Iactare tristia verba flexilibus querelis. Implere cœlum questibus. Peragere querelas. * Multa querens ignominiam, plagasque superbi victoris. Stabat multa querens. Philomela mœsta flet noctem, ramoque sedens miserabile carmen integrat, & mœstis latè loca questibus implet. Gemere alicujus crudelia fata. Longas in fletum ducere voces. Me miserum! ingeminat.

QVIES.

Mollis, optata, jucunda, secura, placida, languida, grata, tranquilla, amica. Pacis amans. Reparans, recreans defessi corporis

corporis artus. Recolligens vires fractas. Reficiens membra quæ fracta labore jacent. Quæ reparat artus. Quæ membra fessa, defessa, fatigata, defatigata, lassa, languida novat. Requies blanda, dulcis, petita, secura. V. *Somnus.*

QVIESCERE.

Placidæ indulgere quieti. Carpere optatam quietem. Placida quiete fessa membra levare. Capere dulcem quietem. Frui quiete. Plena ubi securæ terra quietis erit. Littera jam lasso pollice sistit opus.

QVINDECIM.

Tria lustra agere. Arcas adest ter quinque ferens natalibus annos. Is tria cum fecit primum quinquennia, montes Deseruit patrios.

R.

RABIES.

PRæceps, vesana, indomita, sæva, furiosa, malesuada, malesana, effera, concita, acerba. Nigro armata furore. Effera vis animi. V. *Insania.*

RABIE AGITARI.

Ardere, flagrare acerba rabie. Furiosa rabie concitum, percitum esse. Animus stimulatur furente rabie. Corda tument rabie. Rabies, furor, iraque mentem præcipitant. Impelli, agi, circumagi, agitari rabie. Pectus anhelum, & rabie fera corda tumescunt. Dira subit rabies. V. *Insanire.*

RADIX.

Radices agere. Radices ad Tartara tendere: Arbor longis radicibus hæret. Radices altius arbor agit.

RAMVS.

Spatiantia brachia. Arboreæ frondes. Ramus fragilis, patulus, frondens, novellus, pensilis, umbrans, viridis. Arbore pendens. Curvatus pomorum pondere. Incerto pondere nutans. Autumni pondere pondus. Alumnus alienus, *pro ramo insito.*

RAPA.

Frigore gaudens. Præbens commoda multivoris alimenta colonis. Quæ inflat alitque.

RASTRVM.

Rastellum, pecten rarum. Instrumentum dentatum. Rastrum curvum, dentatum, validum, rigidum, grave. Curvis purgatur vinea rastris. Iniquum pondus rastri. Vertere terram pectine. Rastris glebas frangere inertes. Non rastros patietur humus, non vinea falcem.

RATIO.

Indagans, sapiens, cæca. Lavans densa caligine mersa Excelsa.

celsa dominans in corporis arce. Judicium faciens è rerum cognitione. Sensa animi rapiens hausta à radiis luminis. Usus rationis.

REBUS ADVERSIS.

In miseris rebus. Rebus deploratis. Rebus in angustiis, In misera sorte. In rebus egenis, asperis. Cum sors adversa fatigat. Horrificas sorte tonante minas. Fractis undique rebus. Cum sors irato fulminat ore minas. Rebus in arctis. Sorte furente, indignante, irascente.

REBUS SECUNDIS.

Cum vultu ridet fortuna sereno. Dum aura secunda flat, afflat. Cum fortuna juvat. Dum sors favet, arridet, ridet. Dum vultu blando, blandidulo sors aspicit. Dum navis fertur, it vento secundo. Dum mea per placidas cymba cucurrit aquas.

RECEDERE.

*Retro pedem cum voce reprimere. Trepiduſque repente refugit, Lucoque abscede verendo. Cedere. Limina linquere. Gressus removere.

RECOGNOSCERE.

Reddere incudi. Tradere incudi. Vocare ad judicium limæ. Limam adhibere. Elimare. Lima mordacius uti. Pungere errata doctis lituris.

RECORDARI.

Tenere pectore, mente. Memori pectore dicta notare. Voces alicujus mente sua concipere. Inhærere pectoribus. Animo adesse. Animo alicujus sedere. Ante oculos semper habere, Totis animi sensibus infixum habere. Habere signatum memori pectore. Fida mente tenere recepta. Semper gerere corde revincto. Signatum hoc memori pectore nomen habet. Hæret pectori. Et voce in memori condidit aure tuam. Manet alta mente repostum. Animo fixum immotumque sedet. Æternum servat sub pectore vulnus. Nulla dies unquam memori vos eximet ævo. Non excidit animo. *ἐν φρεσὶ γράφειν, scribere in mente.

RECTUM.

Æquum, bonum. Fas Auro venalia jura. Fas omne abrumpere. Sacrata resolvere jura. Decipimur specie recti. Mens sibi conscia recti.

RECUSARE. V. Negare.

REDIMERE, REDEMPTOR.

*In medio turbine lethi versantem eripere. Pretio redimere. Generis lapsi sarcire ruinas. A morte reducere. Reparare genus humanum. Eripere letho. Subducere morti. Christus,

Christus nos ex hoste recepit, nos morte redemit. Pretiosi sanguinis Lytro assuerit. Quære *Reparare.*

REDIRE

Quærere reditus. Conversis recurrere equis. Si patrios unquam remearem visem victor ad Argos. Referre pedem ad aliquem locum. * Remeare, repetere. Ipse urbem repeto. Reverti. Quà gressum extuleram repeto. Me refero inde domum, aræmque revisо. Esse reducem. Conversa domum dare lintea. Pedem reflectere. Pasti repetunt præsepia tauri. Retrorsum vela dare atque iterare cursus relictos. Quis te redonavit. Quiritem Diis patriis Italoque cœlo. Revocare gradum, *Vide. Regredi.*

REDUNDARE.

Tumet amnis aquis. Affluere, superfluere, abundare. Pomis exuberat annus. Vltio fœcunda nimis. Ager morientibus æstuat herbis.

REFORMARE.

* Vaganti fræna licentiæ injicere. Amovere culpas. Veteres arte revocare. Leges resumunt priscam canitiem. Talem sensere Solonem res Pandioniæ, *id est*, reformatorem habuerunt Solonem Athenæ.

REFRIGERARE, & RI.

* In reducta valle æstum vitare. Fluvii gravem solantur æstum. Ripa viridante æstum levare. Gelida reficere aquâ. Ortus canis æstivi vitare sub gelida umbra. Æstum grata mitigabat umbra. Aurulâ lenire æstum. Æstum relevare. Flumine gelido frangere soles. Aura gelido fovet afflatu. Aperto pectore ventos accipere. Arborea ab umbra frigus ducere. Patula arbore defendere soles. Rabiem canis aquula nemorosi fontis lenire.

REGERE.

Uti habenis. Juga flexit habenis. Tenere, moderari fræna. Urbes frænare superbas. Regere opes. V. *Imperare.*

REGINA INFERNI.

Proserpina. Hecate. Trivia. Phlegetontis. Persephone. Trinacria. Phlegetontea regina. Plutonia conjux. Nigri Jovis invida conjux. Trinacria Iuno. Persephone acerb. Sparsa caput Phlegetontide lympha. Inferni pollens matrona tyranni. Filia Cereris.

REGNARE. V. Imperare.

REGNUM.

Magnum, ingens, longum, potens, proavitum, antiquum, vix satis aptum regi. Sceptrum potens. Rerum moderamen. Fiunt regni jura minora tui. Centum urbes habitant magnas uberri-

uberrima regna. Patrio insontes pellere regno. Post aliquot mea regna videns mirabor aristas.

REGREDI.

Gradum referre. Pedem referre retro. Gradum abducere retrò. Dare lintea retro, Iter revolvere. Torquere vestigia. Pelagus remetiri. Discedere verso gradu.

RELIGIO.

Prisca, antiqua, avita, cana, pura. Gratissima cœlo. Populum sub antiqua religione tueri. V. *Dei cultus.*

RELUCERE.

Mavors adamante coruscat, Radiare. Rutilare. Fulgurare. Micare. Nitere. Nitescere. Tenebrasque serena Luce secat. Dispergere lucem. Latè fulgurat umbo. Pellucent pocula mensis. Nova lux oculis effulsit. Cærula nubes solis inardescit radiis, longeque refulget. Nocturna renidet Luna. Terque ipsa sola, mirabile dictu, emicuit. Fulgere in armis. V. *Illucescere.*

REMIGRARE.

Ducere remos. Verrere, sulcare freta remis. Scindere aquas. Fluminis aquas torquere remis. Impellere navem remis. Movere fræna remo. Movere remo carinam. Remo pellere navem. Incumbere validis remis. Æquora verrere. Remis solicitare freta. Intendere brachia remis. Agili peragat freta cærula remo. Findere remigio aquas. Uti remis. Remos impellere, movere. Insurgere remis, Pulsare undas remo. Remo carpere iter. Dividere remis. Pulsare undas remo. Remo carpere iter. Dividere remis. Spumescunt æquora remo. Navis it remige, remis. Referre ad littora remos.

REMUNERARE MERITA.

Reddere vicem meritis. Officiis pretium rependere. Referre honorem officii. Referre, reddere, rependere gratiam. Præmia digna referre. Reddere pretium laborum. Grates persolvere dignas, V. *Gratiam referre.*

REMUS.

Agilis, validus, citus, tardus, lentus, levis, pendens, demissus. Verrens æquora. Secans undas. Agiles faciens navibus alas. Lignum sulcans æquor. Ναὸς πτερὸν, navis ala.

REPARARE.

Outinam possem populos reparare paternis Artibus. Et de fæmineo reparata est fæmina jactu. Dic Themi, qua generis damnum reparabile nostri Arte sit? Scelus expiare. Piare triste nefas. Culpam hanc miserorum morte piabunt.

RE-

REPETERE.

Repetere verba. Iterare voces. Reportare verba. Repetens iterumque monebo. Nequid quam ingeminans, iterumque, iterumque vocavi. Non canimus ſurdis, reſpondent omnia ſilvæ. Hæc in fine loquendi Ingeminat voces, auditaque verba reportat. Interea toto clamanti littore Theſeu, Reddebant nomen concava ſaxa tuum.

REPREHENDERE.

Dictis caſtigare. Carpere cauſidicus fertur mea carmina. Alienam carpere vitam. Corripere, culpare, objurgare. Cenſuram dare.

RESECARE FALCE.

* Reſecare. Amputare. Abſcindere. Aciem falcis tentare. Florentes ſecare herbas. Comam mollis Acanthi tondere. Pubentes herbas falce metere. Arida prata tondere. Falcem maturis ſupponere ariſtis. V. *Metere.*

RESISTERE.

Inexpugnabilis obſtat. Medio lapis obſtitit arvo: Siſtere contra. Verum etiam inſtanti læſa repugnat ovis. *Obſiſtere. Reluctari. Poſſe ſuſtentare. Suſtentare aciem. Suſtinet incurſus. Denſis obſiſtere turmis. Cruentis telis inexpugnabilis obſtat. Briareus immenſus ſtetit contra ætherem armatum.

RESONARE.

Tinnitus æra repulſa dabant. Latè reſonant plangoribus ædes. Avibus reſonant virgulta canoris. Saxa ſonant, vociſque offenſa reſultat imago. Et vox aſſenſu nemorum ingeminata remugit. Cum gemitu reboant ſilvæ. Inſonat omne nemus. Cœlum tonat omne tumultu. Euridicen toto referebant flumine ripæ. *Vide Echo.*

RESPICERE.

Tollere ad ſidera vultus. Conjicere oculos in aliquem. Oculis pectore toto inhærere. Ad cœlum lumina tendere. Paſſim oculos per cuncta ferre. Lumina defigere. Lumina ferre. Cernere. Speculari. Spectare. Huc illuc volvere oculos. Partes oculos verſabat in omnes. Omnia perlegere oculis: Torvè vel torvum tueri. Illa ſolo fixos oculos averſa tenebat. Geminas aliquò flectere acies. Lumina fixa tenere. Cuncta oculis luſtrare. Vertere ad aliquem luminis orbes. Obtutu hæret defixus in uno. Os oculoſque loquentis. Iam dudum & totum luſtrabat lampade corpus. Oculos ferre omnia circum. Nequeunt expleri corda tuendo. Juvenis tum juſſa ſuperba Miratus, ſtupet in Turno corpuſque per ingens, Lumina volvit, obitque truci procul omnia viſu, Τοῦ δὲ Γλίζετο, καὶ ταυρηδὲς Gorgoneo, & taurino aſpectu intueri.

RE-

RESPONDERE.

Reſponſum reddere paucis. Repſonſa dare. Alternis reddere verba notis. Addere verba dictis. Ore referre viciſſim. Dicta referre. Reddere ore. Reddere verba, ſonos. Mutua dicta referre. Verbis tangere verba. Ora reſolvere. Iactare reſponſa. Veneris contra ſic filius orſus: Vix ea fatus erat, gemitu cum talia reddit. Reſponſa referre. * Subjicere. Pauca furenti ſubjicio. Sic contra eſt ingreſſa Venus, *id eſt*, reſpondit. Quærenti, telibus ille *ſcilicet* reſpondit. Reſequi dictis. Niſus ad hæc, *nempe* reſpondit.

RESTARE.

* Supereſſe. Superare. Eſſe ſuper.

RESVRGERE. V. Excitare.

RETARDARE.

Moliri moram. Moras afferre. Iungere, addere moram. Moræ cauſas afferre. Rumpere, retardare nec. Continere curſum. Quæ tantæ tenuere moræ? Surgentes demoror Auſtros. *V. Mora, Morari.*

RETIA.

Rara, ſubdola, ſinuoſa, ſubtilia, tenſa feris, fallentia, maculis diſtincta. Ducentia retia piſces. Caſſes doloſi, laxi, laxati, arcti. Plaga nexilis, nodoſa, fallax. Laxata foramina retis. In laqueos auceps decideratque ſuos. Summaque tranſibat poſitarum lina plagarum. V. *Caſſes.*

RETIA TENDERE.

Retia nectere, ponere, ſtruere, jacere fila, plagas tendere. * Suſpendere caſſes. Cava retia contento fune trahere. V. *Venari.*

RETRO.

* Ponè. A tergo. Poſt terga. Poſt veſtigia. In caput alta ſuum labentur ab æquore retro flumina.

REX.

Magnanimus, purpureus, potens, magnificus, invictus, armipotens, belliger. Tenens, gerens regia ſceptra manu. Imperioſa, veneranda ſceptra gerens. Quem penes legum veneranda poteſtas. Quem Deus in celſa ſede locavit, opibus magnis & honoribus auxit. Cui tradita divinæ cuſtodia legis. Cujus non falſum gloria nomen habet. Rector, Præſes rerum. Regnator populorum. Qui ſolio ſedet alto. *V. Princeps. V. Hæres.*

RIDERE.

Tollere riſum. Laxare labella riſu. Geſtire riſu lætiſſimo. Concuti

Concuti risu, Ora in risum solvere. Ludere proteruo risu, Concuti cachinno, Romani tollent equites, peditesque cachinnum. Perpetuo risu pulmonem agitare solebat Democritus. Ingeminat tremulos naso crispante cachinnos.

RIGARE.

Spargere semen aqua. Roratas mittere aquas. Largo fletu simul ora rigabant, vultum lachrymis atque ora rigabat. Sparso latè rigat arva cruore. Tempus erat, vitrea quo primum terra pruna spargitur. Tunc bibit irriguas fertilis hortus aquas. Et amicos rigat imbres. Irriguumque bibant violaria frontem. Nutrire humore. Rivos ducere lenis aquæ.

RIPA.

Obliqua, fluvialis, opaca, curva, declivis, sonans. Ripa lenè sonantis aquæ. Blando flore coronata, Amicta gramine. Littus raucum, spumans, refluum resonum, undisonum. Margo devexus, Educens salices. Fremunt ripæ resonantibus undis. Magno agmine complere ripas. *V. Litus.*

RISVS.

Dulcis blandus, tremulus, lætus, hilaris, procax, facilis, lepidus, effusus, urbanus, obscœnus, nimius. Casta fides, risus hilares, moresque pudici.

RISVM MOVERE.

Elicere, excutere risum. Quatere risu populum. Dare risus Concitare, movere, facere ritum.

RIVUS.

Torrens, rapidus, præceps, strepens, cadens, spumans, turbulentus, verticosus. Quem pluvia dedit. Qui rupto aggere de montibus fertur. Ab alta rupe cadens. Stridens per alta cacumina montis. Nimbis hyemalibus auctus. Uberibus fœcundus aquis. Diversis lapsi de partibus amnes. Tenuis fugiens per gramina rivus. Dulcis aquæ saliente sitim restinguere rivo. *V. Fons.*

RIXÆ.

Turpes, molestæ, iniquæ, amaræ, tetricæ, rabiosæ, clamosæ. Diffidium. Discordia. Lis. Jurgia litigiosa. Jurgia insana. Rixa proterva, improba, levis. Amaræ prælia linguæ. Crescens ab exiguis causis. Minimis verbis interdum maxima crescens. Lites gignere. Ciere discordiam. Quære *Iurgia.*

RIXARI.

Dicere, nectere, miscere jurgia, Meditari jurgia linguæ.

Ling.

Linguam ad jurgia ſolvere. Per jurgia dicere. Jurgio contendere. Altercari. Iurgari. Miniſtrare verba rixæ. Acuere in jurgia linguam. Querelis aſſurgit & irrita jurgia dictat. Illis incedit magno diſcordia motu. Et certamen erat. Diſcrepare. Concertare. Quære *Jurgari.*

ROBVR.

Durum, validum, prævalidum, firmum, ſolidum, invictum, inexpugnabile, Herculeum, Vires valentes, præſtantes, vegetæ, nervoſæ. Innata rupibus altis robora. Quære *Jurgia.*

ROBVSTVS.

Viribus eſſe invictis. Præditus viribus. Viribus inſignis. Pectore firmo. Valido eſſe robore. Herculea, valida gens. Viribus ſuperbus. Corpus durum patienſque laborum. Timor ille Phrygum, decus, & tutela Pelaſgi Nominis Æacides, caput inſuperabile bello. Sed quam Marte ferox, & vinci neſcius armis. Tam nunquam facta pace cruoris amans. Animi pleniſſima magni pectora. Acer erat, belloque ferox ad vimque paratus. Fervidus ingenio tum verò, & cladibus aſper.

ROBVSTVM REDDERE.

Vires animumque ſurgere. Robur ſuppeditare. Fortem, robuſtum reddere, Firmare. Confirmare. Vires addere, dare.

ROMA.

Inclyta, bellatrix. Urbs alta Quirini, Saturnia. Dardania. Auſonia. Quirinalis. Septemgemina. Rerum domina, caput orbis. Quæ ſummum geſſit in orbe locum. Triplex equitatu, plebe, ſenatu, Pulcherrima rerum. Urbs Romulea. Urbs Martia. Quo nullum Latio clarius exſtat opus. Triumphari caput orbis. Proſpiciens de ſeptem montibus orbem. Urbs quæ toti præſidet orbi. Urbs ſeptem alta jugis. Domina qui natus in urbe eſt. Romulidarum arcis ſervator candidus anſer. Quæ de ſeptem totum circumſpicit orbem montibus πολίς, civitatum omnium princeps.

ROMANI.

Æneadæ. Phrygii nepotes. Quirites. Turba Quirini. Viri Auſonii. Latio de ſanguine nati. Gens Auſonia, Romana. Turba togata Romanos rerum dominos, gentemque togatam. Romulidæ. Populus Quirini. Nobilium turba Quiritium. Crede mihi, nimium Martia turba ſapit.

ROMVLVS.

Magnus, fortis, invictus, trabeatus, trabea decorus, Lituo pulcher trabeaque. Iliades, Marte satus. Proles Martia. Martigena. Rex Romanus. Romanæ conditor urbis. Nutritus lacte lupæ. Sebina fericontudit arma Tati. Educti plures silvestri ex ubere reges. *Clarus Iliæ puer.

ROS.

Cœlestis, vitreus, stillans, recens. Aquæ roratæ, rorales. Sparsaque cœlesti rore madebit humus. Ros in tenera pecori gratissimus herba. Pascuntur rore cicadæ. Canuerint herbæ rore recente quater. *V. Rigare.*

ROSA.

Verna, rorata, odorata, tenera, albens, amœna, candida, auricoma, fragilis. Veneri sacra. Quæ suavem spirat odorem. Oblectans mille modis. Ad radios floret quæ splendida solis, & moriens flectit sole cadente caput. Quæ mane viget, marcida nocte cadit. Cui color est nulli imitabilis arti. Medio quæ solis adusta calore. Ponit deciduo pendula flore comas. Quæ mane levibus viget alta pruinis. Arma vix primo vespere facta cadit. * ὄφθαλμὸς ἀνθῶν, florum ocellus.

ROTA.

Curva, obliqua, celeris, ferrens, rapida, disiecta. Orbis rotæ. Orbes celeres. Summæ curvatura rotæ. Perpetuum quæ circumvertitur axem. Atque rotis summas levibus perlabitur undas. Obliquæ signa irerata rotæ.

REVERTI. V. Redire.

RVBIGO.

* Salsa rubigine lædi. Scabra rubigine exedi. Mala culmos edit rubigo. Squalida rubigo infertur matris desertis. Enses sunt scabri morsu nigræ rubiginis. Ferrum repositum roditur scabra rubigine. Gladij horrent situ.

RVBERE, RVBOR.

Roseus, purpureus, puniceus, coruscus, castus, sanguineus, flammans, igneus. Inficiens, tingens ora. Ora notans. Fingens vultum. Mistus candore. Sedens in ore. Inficitur teneras ore rubente genas. Pueri rubor, ore notavit. Niveos infecit purpura vultus. *Virgineum ore pudorem suffundere. Pectora traxerunt tenuem percussa ruborem. Sidonio mollis æheao Repetita bibit lana rubores. Contrahere ruborem. V. *Pudor.*

RV-

RVGA.

Senilis, anilis, deformis, informis, fœda, aspera, severa. Arans vultum, sulcans cutem. Fœdans, turpans, notans, crispans frontem.

RVMOR.

Volucris, volutans, garrulus, incertus, mobilis, vagus, terrificus, trepidus, ventosus. Hinc inde volans, ruens. Velox agitatis pervolat alis. V. *Fama.*

RVMOR SPARGITVR.

Mendax præcipiti rumor volat ocyus Euro. Nuntia fama ruit, multasque allabitur oras. Ad nos vix tenuis famæ perlabitur aura. Fama volat. It fama. Fama vagatur. Magnas it fama per urbes. Volitat fama per urbem. Hic incredibilis rerum fama occupat aures. Deditur hic subito Romana per oppida rumor. Rumor, ut est velox agitatis pervolat alis. Phrygiæ que per oppida facti Rumor it, & magnum sermonibus occupat orbem. Iamque ferebatur vicina per oppida fama.

RVMPERE.

Ille inter primos correpta dura bipenni Limina perrumpit, posteaque à cardine vellit Æratos. Daphnidis arcum fregisti & calamos. Rumpere sacrificia molitur colla securi. Tempora perfringit fulvo prætecta capillo. Portasque refringit. Ille humeris postes concussit opacos * Corpora prensa manu frangebat ad saxum. Instat vi patria Pyrrhus, nec clausira, nec ipsi custodes differre valent. Fit via vi, rumpunt aditus. Nodoso robore costas fregit. Restringere portas. Vi perfringere portas. Ferro quatere moantia claustra. Torta balista saxo gravi fregit portas.

RVPES.

Aërea, abrupta, acuta, saxea, Alpina, Caurasea, alta, ardua. Moles prærupta. Mediis quæ pendet in undis. Immota, firma, stans vastis in undis In medio fluctuum. Obvia ventorum furiis, expostaque ponto. Scopuli quos rauca subedit unda. Petra perferrens vim venti cunctam, atque minas cœlique marisque. V. *Scopulus.*

RVS.

Ferens messes opimas. Florens gravibus aristis. Flavens dulcibus aristis. Promens largas opes Læto proventu beans agricolam. Spicis flavescens. Campus frugifer, florifer, herbidus, planus, sterilis, amœnus, vestitus gramine multo. Decoratus cespite molli. Læto gramine vernans. Depromens variis germina picta no-

ris. Picti viridaria campi. Rura beata, dulcia fœcundi soli. *V. Ager.*

RVTA.

Salubris, salutaris, virens, viridis. Superans meritis gramina cuncta suis. Acuens lumina. Pellens venena. Iucunda oculis. Stirpibus atque herbis Boreas cum demit honorem, virens nulla languida facta manu. Inhibens dira mista venena manu. Cujus odor roborat caput & cerebrum. Vigens multiplici virtute medelæ. Attactu leni graves dispergens odores.

S.

SABBATVM

Illa dies veteri poscit quæ lege quietem.

SACERDOS.

Divinus, sacer, conspicuus, canus. Tractans mysteria sacra. Namque ubi verbipotens, sacroque salutifer ore, Sontem animam fando instaurat. Damnata Sacerdos Tartareæ ferat antra domus. Sacra dogmata tractans.

SACRIFICARE.

Sacra facere, parare, peragere, celebrare. Deum celebrare donis. Dona imponere aris. Cumulare altaria donis. Tingere victimis aras. Sacris flammis holocaustam cremare. Sacrificis flammis exta cremare. Sanguine taurorum facere sacra Tonanti. Illius aram sæpe tener nostris ab ovilibus imbuit agnus. Taurum ingentem mactabat ad aras. Aris mactabat honores. Dona ferunt, onerantque aras, mactantque juvencos. Exta cremanda foci is imponere. Multa tibi ante aras nostra cadet hostia dextra. Sternere altaria donis. Supplex aris imponere honorem. Libare Deo exta, victimam. Pateris libamus & auro. Sacris adolere altaria tædis Dare. thura. Lustramurque Iovi votis. Incendimus aras. Thura dabant, tepidusque cruor fumabat ad aras. Dare thuris honorem. Deo fumantibus aris placare. Deo cereale sacerdos imponit libum.

SACRIFICANDI RITVS, Ex Virgilio sexto Æneidos.

Quatuor hic primum nigrantes terga juvencos
Constituit, frontique immergit vina sacerdos,
Et summas carpens media inter cornua setas,
Ignibus imponit sacris libamina prima,
Voce vocans Hecaten, cœloque Ereboque potentem
Supponunt alii cultros, tepidumque cruorem

Suscipi-

Suscipiunt pateris. Ipse atri velleris agnam,
Æneas matri Eumenidum, magnæque sorori,
Ense ferit; sterilemque tibi Proserpina vaccam.
Tum Stygio Regi nocturnas inchoat aras,
Et solita imponit taurorum viscera flammis,
Pingue superque oleum fundens ardentibus extis.

SACRIFICIVM.

Dona, munera, honor, ossium sacrificij. Pacules flammæ. Dies sacrificij. Ritus sacrificij. Sacra cœlestia, pia, augusta. Nefanda, fera, dira, crudelia, temerata, mentita, commenta, nova, moris novi. Dona cœlestia. Libamen. Fas pium. Sanguis sacer. Honor solemnis. Honor priscus. Thurea dona. Supplicia dona. Hostia. Victima. Altaria fumantia. Cæsi ad aras juvenci. Dona imposita aris. Fusus taurorum sanguis. Terque novas circum felix eat hostia fruges. Omnis quam chorus & sodalij comitentur ovantes.

SACRVM CELEBRARE.

Sacra altaris mysteria tractare. Dei pia dona in aras offerre. Vitalia liba, & calices fidelibus in sacrificio exhibere. Demore sacerdos sacra fecit niveam pro vertice tendit Hostiam, & auratum calicem. Sacerdos signando calicem signa beata dedit.

SAGA, V. Incantatrix.

SAGITTA

Pennifera, pennata, rabida, cruenta, tincta, madens felle, serpentes felle lita; concita nervo, volans, celeris, hostilis. Tangens, lædens præcordia, corda. Quæ fertur per nubila. Volans, fugiens stridore horrendo. Quæ missa venit forti manu. Volucres aërea nervo stridente diverberans. Cava tempora trajiciens. Arundo. Volucre ferrum. Telum letale, letiferum, vulnificum, penetrabile, acutum, exitiale, stridens, volitans, Exiens abarcu. Tangens justam metam, Volans per tenerum aëra. Spiculum. Jaculum. Tortilibus vibrata phalarica nervis. Quære *Jaculari*.

SALIX.

Amara, lenta, flexilis, viridis, viridans. Irrigui fronti amica. Rigens, & trunco turpis inerte jacens. Lentæ falcis virgæ. Frondes salignæ.

SALTARE, TRIPVDIARE.

Ducere choreas, choros. Exercere choros. Indulgere choreis, Celeri pede pulsare humum. Instruere choros.

Ducere choros ad numerum. Agere choros. Dare motus compositos. Pedibus plaudere choros. Membra movere ad modos. Movere pedem ad numerum. Manum implicare choris.

SALTARE.

Saltu ferri. Se saltu credere. Saltu super ardua venit. Dedit saltum properans insiste eripæ. Neque oves, hœdive petulci Floribus insultent. Transire locum saltu. Saltu superare locum. Saltu transmittere locum. mollibus in pratis unctos salire per utres. Tum deorum præceps saltu sese omnibus armis In fluvium dedit.

SALVARE, & BEATVM FACERE.

Cœlesti sede locare. Sistere superum statione. Recipere cœlestibus oris. Transferre in regna cœlitum.

SALVARE & LIBERVM REDDERE.

Eripere, vindicare, absolvere, liberare, asserere, eximere, exolvere, extricare, expedire. Amissam classem, sociosque è morte reduxi. Certè ego te in medio versantem turbine lethi Eripui. Medioque ex hoste recepi. O pater, o patriæ cura salusque meæ.

SALVARI.

Transferri in sancta regna cœlitum. Cœlesti sede recipi. Sisti cœlestibus oris. Superum statione locari. Æternæ vitæ hæredem fieri. In perennem gloriam transferri. Æternæ nanciscei gaudia vitæ.

SALVIA.

Suavis. Dulcis odore, & virtute gravis. Quæ pluribus hominum morbis prodest.

SALVTARE.

Manè salutatum venio, tu dicens isse ante salutatum. Sæpe salutatus nunquam prior ipse salutas. Cui non mane feras irrequietus ave. Cui primum solito vulgi de more salutem, Absentes pro se memori rogat ore salutant. Afferre, dicere salutem. Largaj donare salute. * Læto clamore salutare. Salutare aliquem suo nomine. Dicere ave. Scribere patri salutem.

SANARE.

Relevare corpora morbis. Lapsas in pristinas restituere vires. Servare corpora hominum. Medicaminibus tristes depellere morbos. Levare ope Apollinea, Pœoniis artibus Pellere ægro è corpore morbos. Ferre opem medicam. Iuvare ope medica. Medicam opem ferre languentibus ægris. Dat medicina salutem. Medicari cuspidis ictum. Dum medicas adhibere manus, ad vulnera pastor Abnegat. Scire potestates herbarum, usumque

que medendi Maluit V. *Medicina, Medicus.*

SANCTVS.

Morum & vitæ labe carens. Integer vitæ scelerisque purus. De Christo pendens totus, eumque sequens. Cui rupes firmissima Christus. Celebrans facta stupenda Dei. Vitans assueto impia facta sequi. Domini cui lex est infinita voluptas. A Domino tradita jussa sequens.

SANCTI SVPERI.

Cœlites. Cœlicolæ. Superi. Divi morte carentes Omnes cœlicolas, omnes supera alta tenentes. Dii maris & terræ, quique his meliora tenetis, Inter diversos cum Iove regna polos. Vltima semper expectanda dies homini est, dicique beatus Ante obitum nemo supremaque funera debet. * Animi cœlestes. *Horat.* Quieti ordines Deorum. Cœlestes Cives, indigitesque cœli. Ætheris Quirites. Poli Quirites.

SANGVIS.

Calidus, fervidus ruber, purpureus, vernans, decolor, tener, crassus, tepidus, largus, letifer, concretus, puniceus, ater. Cruoris, sanguinis imber fusus, effusus, profusus. Cruor rutilus, roseus, crassus. Sanguineæ guttæ. Atro tepefacta cruore terra, Inundant sanguine fossæ. Cæde tepebat humus. Arva cæde madefunt Sanguine terra tepet. Largo terra sparsa cruore madet. Membra fluentia tabo. Sparso rorabant sanguine vepres.

SANGVINE GAVDENS.

Cupidus cruoris. Gens avidissima cædis. Multa cæde cruentus. Sævus. Crudelis Sanguinem sitiens.

SANGVINOLENTVS.

Sanguine sparsus, conspersus. Maculatus, fœdatus sanguine. Stetit imbre cruento informis facies: Infando pollutus sanguine. Squalentem barbam, & concretos sanguine crines. Præceps sanguineo delabitur igne cometes.

SAPIENTIA.

Provida, divina, egregia, victrix fortunæ. Divinum munus, Cautè prævisa, pericula vitans. Omnia consultamente gerenda regens Cui comes est gloria, & immensæ opes. Nullum numen abest si sit prudentia. Nunquam aliud naturâ, aliud sapientia dicit. * Est huic ingenium cœleste, ac divinum, & rerum prudentia summa. Est ei animus rerum prudens. Ante annos animumque gerit, curamque virilem. Consiliis habitus est, & rebus gerendis non futilis Auctor. Est ingens vis animi qui fulminis in morem coler rapitur omniaque

pervadit, Canities animi, quamvis ætas viridis. Igneus motus animi. μανὸς θόμος, os Musarum. *De homine sapiente dicitur.*

SAPPHO.

Poëtria, ingeniosa, facunda. Puella Lesbis. Aoniæ Lesbis amica lyræ. Vates Lesbia. Pelasgis. Cui ingenium molle Thalia dedit. Cui Pegasides blandissima carmina dictant. Lesbia Pierius Sappho soror addita Musis.

SATA.

Teneris lactantia succis. Dulce satis humor.

SATIARE, & SATIARI.

Exatiare. Saturare. Exaturare. Eximere famem epulis. Postquam exempta fames, & amor compressus edendi. Iamque cibo, vinoque graves, somnoque jacebant. Nec cythiso saturantur apes. * Explere dapibus, & vino sepelire. Esse saturum. Refectus ad satietem. Vividus egregie. Placata est fames epulis. V. *Epulari.*

SATISFACERE.

Fructus respondet labori. Favor respondet meritis. Non lacta eminans spe. Voto respondere.

SATVRNVS,

Deus falcifer. Deus Leucadius. Deus senior. Deus falciferens. Curvata falce minans. Qui genus indomitum, & dispersum montibus altis Composuit, legesque dedit. Saturnius pater. Aurea quæ perhibent, Saturno rege, fuerunt Sæcula.

SATYRI.

Leves, celeres, pede rapido. Ruris Dii. Turba proterva. Saltibus apta juventus. In Venerem Satyrorum prona juventus. Saltantes, lascivi, capripedes, cornipedes, biformes, petulantes, monticolæ, semimares. Este procul Satyri, petulantia numina, turpes.

SCABIES.

Grex totus in agris unius scabie adit, & porrigine porci. Scabia, morbifera, atra, mala. Lædaret aut teneras pustula rupta manus. Turpis ovem scabie tentat. Pernicioſa lues. Illuvies. Scabie laborare. Vrgeri scabie.

SCANDERE.

Ascendere, conscendere. Evadere ad summi fastigia culminis. Summi fastigia tecti ascensu superare. Ingredi in altum. Postesque subiplos Nituntur gradibus. Mox sese attollit in auras. Tollimur in cœlum. Conscendit furibunda rogos. Superas evadere ad auras. Inque domos superas scandere cura fuit.

SCELVS.

SCELUS.

Infandum, nefandum, exitiale, immane nefarium, impium, eruentum inexpiabile, crudele, pudendum, detestabile, Factum triste, turpe. Facinus malum. Ministerium sceleris. Culpa in Deos. Piaculum. Crimen. Turpe nefas. Quære *Crimina*.

SCENICI LVDI.

Iocosi, placidi, lepidi. Gravitate carentes. Spectacula publica. Mimi obscœna jocantes. Imitantes turpia Mimi.

SCHOLA.

* Gymnasium, domus, & officina musarum μιεαῶν ἀγυιὰ, domus Pieria.

SCHOLASTICVS.

Ducens vitam in studiis, & divinis Musis pectora nata gerens. Excolens artibus ingenium. Militans in Clariis castris. Pieridum sacris addictus. Qui sese Phœbo addixit, proprium que dicavit, sacravit. Cui cordi est caput ingenuas efferre per artes. Altum Helicona petens. Fœlix, Aonii fontis alumnus. Aonidum cultor. Qui scholas, ludum litterarium, palæstram scholasticam discendi gratia frequentat.

SCIENTIA, SCIRE.

Varia, laboriosa. Vetans nomina clara mori. Decus nobilitatis. Dans vitam mortalibus. Custodiens sæcula longa famæ. Ad frugiferam scientiam pervenire. Haud ignara futuri. Ego te intus & in cute novi. Calles mihi cognitus urbis. Ne latuêre doli fratrem. V. *Intelligere*.

SCINDERE.

Secare, dividere, findere. Cuneis scindebant fissile lignum. Vites in idere falce novellas. Sonat icta securibus ilex. Putrida membra recidit. Aeriam ferro prosindere quercum. Mergere ferrum in robora. In multas partes discindere ferro. Ferro compescere. Rescindere summum Vlceris os. Validam in vites moliri bipennem. In frusta secare. Arborem violare securi. Vulnera facere in arbore. Falx lucum ramis spoliavit. Fraxineæque trabes, cuneis & fissile robur scinditur. Ferro sonat alta bipenni Fraxinus. Antiquasque domus avium cum stirpibus imis Eruit. *Quære Findere*.

SCOPVLVS.

Altus, immanis, immobilis, æquoreus. Quem vaga pulsat aqua. Scopulus raucis adesus aquis. Inanis cautes obnoxia ventis. V. *Rupes*.

SCORPIVS.

Horrens, horridus, letifer, mortifer, dirus, formidolosus

lofus, venenosus. Vnca cauda venenifer. Caudæ ictu pungens. Circuitu curvans sua brachia longo.

SCRIBÆ, & PHARISÆI.

Patrum primi, templique ministri. Primores inter gentes non ultimus ipse. Sæva sacerdotum manus. Primores adsunt procerum. Hinc Pharisæorum cum turba coisset in unum. Dicite doctores populi, legisque magistri. Pharisæi, Scribæque dolosi. Cæca Pharisæa factio gentis.

SCRIBERE.

Mandare literis, sc. iptis. Committere chartæ. Reddere verba notis, Chartis verba notare piis. Mandare verba libello. Notare chartam digitis. Deducere literam. Dextera cum charta loquitur. Signare tabellis arcana. Exarare notas. Tradere chartæ verba latentia. Iam satis invalidos calamo lassavimus artus, & manus officium longius ægra negat.

SCYLLA. V. Charybdis.
SCYPHUS. V. Calix.
SECARE. V. Scindere.

SECURITAS.

Stant ea locis tuta suis Palladio numine tutus, Carminibus metus omnis abest. *Quære Tutus.*

SEDERE.

Considere. Solio altæ subnixa resedit. Sedibus hæret in ijsdem. Vivoque sedilia saxo. Considere saxo. Sedere sedilibus. In molli consedimus herba. Subsellia prima tenere. Sedebat in solio. Phœbus claris lucente smaragdis. Patriâ sede sedere. Premere sedilia facta de vivo saxo. In solio medius consedit aceruo, Ante focos scamnis considere longis.

SEDITIO.

Turbida, recens, furens, intestina, perniciosa, clamosa, rebellis. Tumultus discors, horrisonus, terrisonus. Motus. Discordia, Factio, publica ira. Coorta est Seditio, sævitque animis ignobile vulgus. Quere *Discordia.*

SEGES.

Fertilis, læta, uber, tenera, crescens, triticea. Divitis luxuriosa suis. Pinguior æquo. Cereris dona. Cereris munus. Alimenta mitia. Cerealis herba. Humus resecanda falce. Spes anni. Ruris opes. Frugiferæ messes. Se-

ges

ges ſcabræ rubiginis expers. Spicea meſſis. Curva jam falce petenda. Primis ſegetes moriuntur in annis.

SEMINARE. V. Plantare.

SEMPER.

Donec erit totius machina mundi. Dum menſis & annus erunt. Convexa polus dum ſidera paſcet. Fulgebunt dum ſidera cœlo. Dum vacuo pendebit in aëre tellus. Oceanus claudum dum fluctibus ambiet orbem. Dum matutinos prædicet Lucifer ortus. Dum moſtis uva tumebit. Dum cadet incurva falce reſecta Ceres. Quem referent Muſæ, vivet, dum robora tellus, Dum cœlum ſtellas, dum vehat amnis aquas. Dum ſol diále jubar promet terris, & fluvii tributa mari pendent. V. *Æternus.*

SENATOR.

Gravis, pendens, ſapiens, præclarus. Inter pars optima tives. Ingenio magnus. Iudicio gravis. Iudicii dexteritate conſpicuus.

SENATUS.

Prudens, lectus, ſanctus, ſacer, anguſtus. Sacer ordo ſenatus. Cuſtodem legis quem Deus iſte jubet. Turba ſenatus. Turba patrum. Patres verendi. πόλεως σωτηρία, civitatis ſalus.

SENECTUS.

Alba, cana, occidua, ægra, tarda, curva, tremens, tremula, cadens, rugoſa, veneranda, Neſtorea, Pylia. Cana ſive tempora ſpargens. Sera & ſapientior ætas. Paſſu non faciens ſtrepitum. Longa ſenectus. Debilitans animi vires, mutanſque vigorem. Conſiliis melior, ſed viribus ægra. Veniens tacito pede. Tremens artus teretique innixa bacillo. Canis rigoſa capillis. Tardans membra. Iam propior leto, feſſuſque ſenilibus annis. Rariſ jam ſparſus, tempora canis. Sed jam ferocior ætas Terga dedit, tremuloque gradu venit ægra ſenectus. Iam mea cygneæ imitantur tempora plumas, Inficit & nigras albaſenecta comas.

SENEX.

Annoſus, diuturnus, longævus, antiquus, infirmus, tremulus, effetus, tardus, anhelus, incurvus. Feſſus tarduſque ſenilibus annis. Cui frontem ruga ſenilis arat. Inutilis annis. Longis conſumptus ab annis, Cana nive tempora ſparſus. Habens albentia tempora canis. Temporo imitantur cygneas plumas. Suſtinens titubantes artus baculo, ſeu ſenile * Ævo jam grave. Nix humeres infuſa tenet. Confectus ætate. Cui rugis vetuſtas frontem

frontem senectas exarat. Positus in occasu, hieme, catastrophe vitæ. Cum baculo peraque senex, cui cana putrisque stat coma, & in pectus sordida barba cadit. Annis gravis, atque animi maturus. Maximus ævo, obsitus annis. Quære *Vetus*.

SENTENTIA.

Dubia, certa, fida, candida, injusta, tristis, cadens moreguinæ. Prudens animi sententia. Excusso felix sententia torno. Et quorum melior sententia menti. Et quæ sit sententia posco Nate dea, quæ nunc animo sententia surgit? Nostram nunc accipe mentem. Hæc animo sententia constat, Mens immota manet. V. *Sentire*.

SENTENTIAM MVTARE.

Mentem retorquere, inflectere, exuere mutare. Sententiam vertere retro. Propositi contrahere vela sui. Mutata loco sententia cedit. Solus hic inflexit sensus, animumque labentem Impulit. Quæ te genitor sententia vertit? Consilia in melius referre. Hæc alternanti potior sententia visa est. Animum nunc huc celerem, nunc dividit illuc.

SENTIRE.

Sic stat. Vert animus. Hæc mihi mens est. Sedet hæc sententia menti. Hoc animo fixum, immotumque sedet. Mens eadem perstat mihi. Nec mihi mens dubia est. Certa mihi sententia. Certa sedet sententia.

SENTIRE IDEM.

Mens omnibus una est. Omnibus idem animus. Omnibus hæc animo sententia constat. Omnibus hæc sententia menti. Omnes amor unus habet.

SEPELIRE & SEPELIRI.

* Humo tegere, ac foveis abscondere. Exanime corpus reddere sepulcro. *Virg.* Animam sepulcro condimus. Supponere terræ. Conumulare humo. Tumulo nobiliore jacet. Tellus gremio complectitur ossa. Reliquias condere terræ. Humare. Sociis dare tempus humandis. Inhumatæ corpora terræ mandare. Corpora terræ infodiunt. Condere aliquem humi. Mandare humo. Condere sepulcro. Ponere terræ. Artus tegere marmore. Absenti ferre inferias & decorare sepulcro. Corpus humo texit. Tumulo supponere * de gæ terram reddere. Quære *Humare*.

SEPES.

Alta, spinosa, longa, recta, humilis. Lento de vimine texta. Agri munimen. Septum. Sepimentum.

SEPTENTRIO.

Axis gelidus. Septentriones. Gelidi trione. Proxima

ma sideribus tellus Erymanthidos ursæ me tenet. Quæque Lycaonio terra sub axe jacet. * Vbi horrifer regnat Boreas. Sub gelido Parthaniæ virginis axe. Ad ortus gelidi aquilonis. Sub cardine mundi, qui semper extat altior liquidis aquis. Sub axe Boreo. *penult. longa.* Cumque suo Borea Maenalis ursa videt. Pars mundi deterior, ubi perpetuo terra stat usta gelu.

SEPVLCRVM.

Ædes marmorea. Sepulcretum. Monumentum. Tumulus. Bustum mœstum, mutum, triste. Mausoleum. Marmor tumuli. Humus ingesta, congesta. Vrna arcta.

SEQVI.

Sequi legere vestigia. Terga sequi. Pressa pedum signa sequi. Pone subire. A tergo sequi. Subsequitur, pressoque legit vestigia gressu. Insequeris, fugio; fugis, insequor. Sequitur vestigia furtim. Insequitur, rapidique pedem pede fervidus urget. * Servare vestigia. Consequi. Insequi. Instare, & ardere. V. *Urgeri.*

SERENITAS.

Aura serena. Candidus serenus dies. Placidi indulgentia cœli. Jucundi facilis clementia cœli. Temperies puri placidissima cœli. Clarior dies. Sine nubibus aër. Liber nubibus æther. Nunquam turbidus aër. Innubilus aër. Ecce serenato clarum jubar emicat axe. Purgatusque nitet discussis nubibus æther. Transeat hic sine nube dies, stent aëre venti, Ponat & in sicco mollior unda mina. * Innubus dies.

SERERE. V. Plantare.

SERMONES.

Credibiles, varii, amœni, lepidi, politi perpoliti, compti. Togatæ munera militiæ. Nec Doces ullas tractabili audit. Obductum verbis vulgare dolorem. Fundere ore loquelas. Incipit affari, mediaque in voce resilit. *V. Orare, & loqui.*

SERO TINVM TEMPVS.

Proximus Hesperias Titan abiturus in undas Devexo propior fit vesper Olympo. Fusco Hesperus ibat equo, Jamque suos vultus sol condidit. Sub prima crepuscula sera rubens accendit lumina vesper. Condere jam vultus sole parante suos. Pronus erat Titan, in Inatoque petebat Hesperium tremore fretum. Cum jam prope hæc peracta. Demere purpureis sol juga vellet equis. Jam labor exiguus Phœbo restabat, equique pulsabant pedibus spatium declivis Olympi.

SERPENS.

Pestifer, letifer, sinuosus, noxius, nocuus maculosus, venenosus, lubricus, squameus, squalens. Sinuosa volumina torquens. Sinuans immensa volumine terga. Se in sua membra plicans. Sibila lambens linguis vibrantibus ora. Horrenda sibila tollens. Colligens se tractu in spiram. Ore micans linguis trisulcis. Coluber latens. Latitans in umbra. Latens sub graminis herba. Sepe tabificus, virulentus. Non viscera solum, sed simul ossa vorans. Caterva anguinea. Anguis frigidus, lubricus, sibilans. Immensis orbibus angues. Picti squalentia terga lacerti. Asper acerba ruens immani corpore serpens. Parva necat morsu spatiosum vipera taurum.

SERPENS ANNOSVS DRACO.

Immanis, pervigil, vastus, cristatus, squamifer, cæruleus, insopitus, terribilis, oblongus, tortus. Ingentia, terrentia sibila tollens. Squamis crepitantibus horrens. Qui torto pecto e verrit humum. Custos arboris aureæ. Cristis capita alta ferens. Ponens pellem annosæ senectæ. Exertans triplicem per sibila linguam. Rotans se spira, agitansque in verbera caudas. Sinuosis orbibus ertans. Contorquens squamosos orbes volubilibus nexibus. Distortos nexus sinuans, longo corpore. Cui duo oculi sub gemini fulgoribus ardent. Spirarum sinus torquens. Inflexos sinuans corpus in orbes. Contortus in orbes. Pervigil ecce draco, squamis crepitantibus horrens sibilat, & torto pectore verrit humum. Qui crista linguisque tribus præsignis, & uncis, Dentibus horrendus. Sibila dans, saniemque vomens, linguisque corusans.

SERTVM. V. Corona.

SERVARE. V. Habere.

SERVIRE.

* Servire & pati jugum. Mancipium esse. V. *Famulus.*

SEVERVS. V. Gravis.

SIBILARE.

Movere fero linguam stridore bisulcam. Plurima sibila dare stridula vibratis fundebant sibila linguis. Sibila lambebant linguis vibrantibus ora. Tollere horrenda sibila.

SIBYLLA.

Vivax, æternalis, vates. Cumæa anus. Cumæa virgo. Phœbi sacerdos. Amphrysia vates. Cumæa Sibylla Horrendas canit ambages. Carminis Euboici fatalia carmina. Addita quæ Ismis fata canit pectibus. *Monstrum Si-*

bylæ

bylla his versibus descripsit Virgil. 6. Æneidos.

Excisum Euboicæ latus ingens rupis in antrum,
Quo lati ducunt aditus centum, ostia centum.
Vnde ruunt totidem voces, responsa Sibyllæ.

SICCITAS.

Percaluit cœlumque udæque paludes. Ætherio recens exarsit fidere tellus. Solibus ætheriis, altoque recanduit æstu. Pabula canescunt cum frondibus utitur arbor. Terræ ardore dehiscunt. Findit canis æstifer arva. Medium sol ingens orbem Hauserat, arebant herbæ. cava flumina siccis. Faucibus ad limum radii tepefacta coquebant. Terraque cœlestes arida sorbet aquas. V. *Calor, Meridies.*

SICCVS.

Sicci fervoribus ustus. Sicca din fuerat tellus, sitis usserat herbas. Et sicco terram spuit ore viator Aridus. Aret ager. Vitio moriens sitit aeris herba. Dicitur Ægyptus caruisse juvantibus arva Imbribus, atque annis sicca fuisse novem. * Herbæ radiis æstivis desiciunt, & Languidula demittunt papavera colla.

SICILIA.

Sicania. Trinacris. Trinacria. Terra Sicula. Terra Ennæa. Ora domus Cereri. Sedes Eryeis. Arva Cyclopũ. Arva Typhoidos Ætnæ. Quæ tribus scopulis vastum procurrit in æquor.

SICVLA.

Musæ, puellæ Sicelides Matres Nesiades.

SIDVS. V. Stella.

SIGNA, SIGNIFICARE.

Manifesta, extantia, secunda, prospera, felicia, grata, rara, certa, incerta, tegenda per nutum. Tecta supercilio. Notæ apertæ, non satis occulte fictæ. Indicium. Argumentum. Monumentum. Digitis nutuque loqui. * Præsentemque viris intentant omnia mortem. Edere notam, Canere, Et minari clades futuras. Cometes crine minaci nunciat ratibus ventos, Militiam indicit terris.

SILENTIVM.

Taciturnum, mutum, altum, longum, Pythagoricum, Eximia est virtus præstare silentia dictis. Reticentia. Taciturnitas. * κλὶς γλώσσης, clavis linguæ.

SILERE.

Ore premunt voces. Digito compescere labellum. Vocem premere. Pressoque obmutuit ore. Tenere silentia.

Præstare

Præstare silentia. Tum facta silentia cectis. Tum facta silentia linguis. Contiuere omnes intentique ora tenebant. Obstupuit, retroque pedem cum voce repressit, Silent, arrectisque auribus adstant.

SILENVS.

Ebrius, piger, lenis. Timbans annisque meraq; Suis semper juvenilior annis. Qui pando non fortiter hæret asello. Qui sene ferula timbantes ebrius artus Sustinet. Silenum pueri somno videre jacentem, Inflatum hesterno venas, ut semper Iaccho.

SILVA.

Antiqua, vetusta, ardua, alta, umbrosa, densa, opaca, secreta, nemorosa, frondens, frondea, aëria. Frequens trabibus. Nudata cacuminia silvæ. Per multos annos incedua. Pandens sua brachia circum, lignaque dans avidis materiamque focis. Diffundens ramis tenues umbras. Nemus frondiferum, amœnum, obscurum, apricum, invium, tacitum. Frondibus decoratum. Venatibus aptum. Horrens fulminens apris. Lucus frondosus; nigra formidine caligans. Saltusque profundi. Silva fuit late dumis atque ilice nigra Horrida, quam densi complerant undique sentes.

SIMIA.

Deforme animal. Rugis annilibus. Vilo flavente. Rauco stridore. Dissimilis homini similisque. Simia persimilis turpissima bestia nobis. Humani existit simulator simius oris.

SIMILEM ESSE.

Gerere corpus & vocem alicujus. Assimilati voci alicujus. Ore aliquem referre. * licujus os habitumque gerere. Omnia Mercurio similis vocemque colorem que; Et crines flavos, & membra decora juvent. Cujus erat facies in qua materque patenque Cognosci possent. * Sic oculos, sic illum anus sic ora ferebat. Effigiem alicujus referre. Credi posset Latonia. Animis æqualis, & annis V. *Pingere.*

SIMPLICITAS.

Nuda, rudis Digna favore. Ævo rarissima nostro. Artibus, & vera simplicitate bonus. Prudens simplicitas.

SIMVLACRVM.

Saxum, nudum, vanum, impium, profanum. Falsorum simulacra Deorum. Condita de marmore duro, de robore querno. Quæ ex quolibet ære pro dijs humanæ composuere manus. Mentiri numina divi. Ludicra numina

mina. Idolum Dea facta manu. Simulacra habentia gutura cassa loquendæ vocis.

SINGVLTIRE.

* Ima longo ilia singultu tendere. Frigidulos ore udo singultus ciere. Mobiri singultantia verba. Rumpere verba singultu.

SINISTER.

Lævus. Læva de parte. Flectere cursus in lævum. Læva manus.

SIRIVS. V. Stella canis.

SISYPHVS.

Æolides. Saxum volvensque petensque. Revolubile pondus habens. Immensusque lapis defessum Sisyphon urget.

SITIRE.

Ardere, laborare, premi siti. Sitis urit. Sitis guttura arida premit. Fauces arent siti. Rapido sitis urget in æstu. Labra arent nimia siti. Pendula labra hiant ficca siti. Tantalus in media garrulus aret aqua. Arent ora siti. * Ora torquet anhela sitis. Sitit, & nullo rabies extinguitur haustu. Ignea venis acta sitis miserò exhaurit artus. Fauces arent, & vox intercluditur siti. Labore sitim concipere. Dice, torret sitis ora palato. Ora ficca rigent, & lingua arida hæret palato. Flagro incensus siti.

SITIS.

Anhela, arens, aspera, avida, ficca, arida, fervens, fervida, rapida, æstiva, Tantalea hydropica, implacabilis. Vrens, torrens, guttura, arentes fauces. Sitis arida guttur urit.

SITIM RESTINGVERE.

Sitim pellere depellere, levare, relevare, sedare, sistere, compescere, extinguere. Rapidam sitim excludere. Sitim sedare fluentibus undis. Arida potu ora levare. Dulcia quæ saliente sitim restinguere rivo. Sitim explere, eximere.

SOCIVS SODALIS.

Vnanimis, fidus, fidelis, sincerus, candidus. Iure sodalitii qui mihi junctus erat. Ergo, ego dilecti fraterno more sodales. Doctos & unanimes odij. tu bene sodales.

SOCRATES.

Doctissimus Ore imperturbato. Senex, Sapiens ab Apolline dictus. Pythagoram, Anytique reum, doctumq; Platona. * Sophronisicides.

SOL.

SOL.

Aureus, candidus, serenus, blandus, nitidus, vernus, celer, rapidus, auricomus, igneus, multifidus, vagus, splendidus, rubens, nitidissima solis imago. Sol puro nitidissimus orbe. Titan. Phœbus. Cynthius. Hyperion. Hyperione natus. Pater Heliadum, Lux publica mundi. Mundi oculus. Qui providet omnia. Auctor lucis. Qui late facta diurna videt. Iubar radijs insigne coruscis. Phœbeia lampas: Lux Phœbea. Phœbei luminis ignes. Magni lumina solis. Irriguo cuncta calore fovens. Certo moderans currentia tempora motu. Signa regens duodena volubilis anni. Radijs omnia lustrans. Præbens lumina mundo. Sol radii frontem valliatus acutis. Purpureum rapido qui vehit axe diem. Purpureum, tepidum qui movet axe diem. Flammigero temone coruscans. Terrarum lustrans spacia omnia flammis. Obliquo tramite currens. Genitor Phaethontis. Qui agit portantes lumina currus. Summo qui spargit lumine montes. *ἀὴρ ὁ ἄνω, oculus ætheris. SOL OCCIDIT.

Hesperias Phœbus descendit, descedit in undas. Titan parat condere vultus alto æquore. Occiduo sol mergit equos. Phœbus in æquoreas præcipitatur aquas. Phœbus se inclinat in æquor. Condit sol æquore flammas. Sol caput oculit undis. Sol tingitur oceano. Absconditur undis. Occiduus pronus festinat ad undas. Tethyo: intrat aquas. Mergitur occiduis undis. Se æquore condit. Se condit in undas. Alto se gurgite condit, Occiduis se abdit aquis.

SOL ORITVR.

Exoritur surgit, emicat, emergit, levatur, tollitur, tollit se, relinquit pelagus, levat se pelago, vitreis procedit ab undis. Caput æquore tollit. Caput exerit undis. Caput attollit. Æquoreis se attollit ab undis. Se vasto gurgite tollit. Ascendit Olympum. Sua sidera promit. Surgit Oceano. Oceani consurgit ab undis. Oceani exit aquis. Sol revocat equos è vasto gurgite. Sol fugat astra suis equis. Sol tollit caput igniferum ex Oceano.

SOL OBSCVRATVR, SOLIS ECLIPSIS.

Sol tegit caput atra caligine. Sol oculit nitidos nigro velamine vultus. Tegitur cœca ferrugine Phœbus. Sol obtegit vultus densis tenebris. Sol exutus luce mœret. Tenebræ obducunt immensum solis jubar. Sol negat officium mundo, & se subtrahit orbi, Sol obducitur nigro amictu. Sol rubet, & faciem atro velat amictu. Sol dat signa Dei offensi tectus ferrugine nigra. Soror Phœbo fratri intercipit lucema, quo lumen habet, & nigro obducit amictu.

SOL SPLENDET.

Sol decorat, vestit, ornat lumine terras. Sol fulget, refulget, micat, splendet. Vagatur medio cœlo. Medio vestigia librat in axe. Summo resplendet Olympo. Os terris ostendit honestum. Scintillare videtur. Conspicitur radiis suis, Erat cœlo.

SOLE ORIENTE.

Cum sol surgit ab Oceano, Sole remergente, veniente, exoriente. Orbem cum retigit Phœbeia lampas. Ubi jam nitido ortu sol aureus exulit se. Cum sol oriens caput æquoreis ab aquis promit. Sole igniferum tollente caput.

SOLAMEN.

Solamen longis illa fuere malis. Solamenque mali de collo fistula pendit, Sed mentibus unum Hoc solamen erat. Magnaq; dat nobis tantus solatia victor. Per mala nostra precor, quorum potes esse levamen. Et mihi sollicito lenimen dulce senectæ. Tu curæ requies, tu medicina venis, Curæ, casusq; levamen. V. *Consolari.*

SOLERE. V. Consuendo.

SOLEMNITAS. V. Festum.

SOLVERE.

* Resolvere. Manicas atque arcta levare vincula. Exuere palmas vinclis. Tunicam recingere. Crinales solvere vittas. Laxas dare habenas. Abrumpere vincula. Laxare colla solutis nodis. Solvere compagem navis. Laxare vincla, frena.

SOLVS

In solis incomitata locis. Nullo comitante.

SOMNIVM.

Inane, nocturnum, vanum, sollicitum, falsum. Visus falsus. Somnus mendax. Imagines nocturnæ. Somnia temeraria, crudelia, dementis. Veros imitantia casus. Varias imitantia formas. Tacitæ noctis imago. Simulacra, vultus, species quietis. * *Nam, vulgò, filius noctis, nox enim somnia parit.*

SOMNVS.

Lenis, levis, mollis, placidus, immodicus, ignavus, iners. Sopor blandus, Irriguus, mulcens. languidulus, torpens. Occupans membra, artus. Tenens corpora. Fessos artus complectens. Pectora fessa rigans. Domitor curarum. Noctis amicus. Regnans tenebris. Subiens furtim lumina fessa. Munera somni Inertia somni. Placidissimus Deorum, somnus pax animi. Mortis imago. Aditmens vires, & pectora mulcens. Mitis gravitate sopor.

Κοίτη & ἰνδάτιος. consanguineus lethi.

SOMNVM FVGARE.

Abrumpere somnos. Interrumpere, avertere, amovere, excutere, discutere, expellere, arcere, fugare somnos. Turbare quietem. Somno fraudare. Privare somno. Moliri corpora ex somno. Pellere somnos. Auferre somnos. Adimere, removere somnum. Soporem clamore solvere.

SOMNO SVCCVMBERE.

Vinci somno. Premit lumina quies. Premi soporis gravitate. Sopore solvi, languere. Somnus labitur in artus. Somnus subrepit, subit, excipit capit, mulsit, movet, occupat, velat amictu, fluit, declinat. Blanda quies furtim victi subrepsit ocellis. V. *Dormire.*

SONARE.

Dare sonitum. Fit sonitus tecti. Ingenti sonuerunt omnia planctu. Consonat omne nemus. Resonat clamoribus æther. Colles clamore resultant. Toto sonuerunt æthere nimbi. V. *Clamare.*

SORDIDVS.

Pollutus, spurcus, impurus, fœdus, squalidus, lutulentus. Fœdato vultu. Sordida rura. Sordidulus laudatur ab his, culpatur ab illis. Prorsus ab immundis puegatæ sordibus aures. Corde niger, fumo pastus, fuligine tectus, Et cujus facies cæcabus alter adest.

SOROR.

Germana, cara, pia, bona. Consortia corpora. Socia geneiis. In edunt geminæ proles fraterna puellæ.

SORS.

Dura, onerosa, inrequieta, miseranda, difficilis, tristis, ferrea, pessima rerum, maligna, malefida, vaga, vagabunda, errans. Sors omnia versat. Intentata manebat Sors rerum. Sortem miseratur iniquam. Sors ultima rerum. In dubios casus, & prona pericula mortis Præcipitare solet. Sortes sacræ, fatidicæ. V. *Fortuna.*

SORTIRI.

Mittere, ducere sortem. Sorte legere, eligere. Sorte capere. Sorte dari.

SPECTRVM.

Nocturnum, noctivagum, vanum terribile. Noctu, de nocte ludens, grassans. Incutiens horrorem mentibus. Lemures horrendi. Terrentes hominum animos.

SPECVLA.

Pharos. Turris summa. In latus omne patens turris.

SPHÆ-

SPHÆRA PLVMBEA.

Globus ferreus, plumbeus, ignitus penetrans. Glans ignita, ignifera, mortifera. Acta sulphureis ignibus per auras, & fulminea turbinis instar ruens. Ferrea pondera acta sulphureis ignibus. Quam machina belli vi sulphuris impulit exaltis jugis. V. *Tormenta bellica.*

SPECVLVM.

Nitidum, nitens, coruscum, mendax. Nitido splendore coruscans. Referens acceptas formas. Referens formam spectantibus. Reddens simulacra imitantia verum. Assimulans faciem spectantis. Opposita speculi imago. Speculi nitidissimus orbis.

SPECVLVM CONSVLERE.

A speculo simulatrix umbra resultat.

SPELVNCA.

Vasta, opaca, obscura, latebrosas Vix ipsis inveniendas feris. Scabro pendens scopho. Rupes cavata. Nemorum secreta. V. *Antrum.*

SPERARE.

Spem fovere, alere, concipere, capere, agitare, habere. Duci, capi, lactari spe. Sperabam tamen, atque animo meo vota fovebam. Spes mihi magna subit. Spem sibi accendere. Pendet ab officio spes mihi magna tuo. Afflictis melius confidere rebus.

SPERARE FRVSTRA.

Agitare spem inanem. Spe trahi inani. Haurire animi spem inanem. Inani spe pascere animum. Nutrire spem inanem. Inani spe suspensum frustrari. Spes vana credulitate fovet. Spes irrita concedit tenues in auras. Spes vaga pectora ludit. Spes mihi cassa cadit. Spe multum captus inani.

SPERNERE V. *Contemnere.*

SPES.

Inanis, dubia, vacua, irrita, falsa, caduca, incerta, avara credula, avida, anxia, fitibunda futuri. Tollens tædia vitæ. Alens afflictos. Per mala animos ad meliora levans. Quam nulla violentia frangit. Quæ valida solamur compede vinctum. Nec mihi jam patriam antiquam spes ulla videndi est. Spemque metumque inter dubios. Spe fervidus ardet. Spes bona sollicito victa timore cadit.

SPIRITVS. V. *Deus.*

SPIRITV SANCTO ILLVSTRARE.

Vide *Cor.*

SPONSA.

Nova nupta. Nova conjux. Complectens sponsum

suum

ſuum blando amore. Laude pudicitiæ docta parare decus. Docta ſervire marito. V. *Nupta.*

SPONTE.

Nullo cogente. Nullis cogentibus. Nullo mandante. Per ſe. Vltro. Vi propria nituntur, opiſque haud indigæ noſtræ. Ipſe volens, faciliſque ſequetur. Noſtrum citra laborem. Omnia ſponte ſua proveniunt.

SPVMARE.

* Edere ſpumam. Cautes aſpergine ſalſa ſpumant. Elidere ſpumam. Spumat aper. Pocula nitido ſpumantia lacte. Alte ſpumis exuberat amnis. Spumea per ora fluit unda.

SPVRCVS.

* Sala itatis nepos, *prima brevi, ſecunda longa*, Euſpurcior. Quem cogitare ſolum grandis ſit nauſea.

SPVTVM.

Fœdum, ſordidum. Fœdans, ſpurcans, maculans, turpans ora, vultus. Saliva ſpurca, immunda. Ex reatio.

STAGNVM.

Profundum, olens. Innabilis unda. Dant ſonitum rauci per ſtagna loquacia cygni. V. *Palus.*

STELLA.

Siderea, ſerena, ſplendens, rutilans, micans, ardens, fulgida, candida, flammigera, lucida. Per inane micans, Aſtra, ſidera, ignea, cœleſtia, rutilantia, ſplendentia, flagrantia, roantia, errantia, ſublimia, tremula, clara. Faces. Flammæ cœlo per inane volantes, cadentes. Lumina, Luces. Ignes ſiderei. Cœleſtia ſigna. Nullis obſcura tenebris. Æterni ignes. νυκτὸς ἄστρα noctis filii.

STELLARVM, ſeu SIDERVM ALIquot Nomina.

* Lucifer. Arcturus. Hyades. Orion. Septemtriones. Plejades. Arctos. Atlantides. Gnoſſia corona. Canis. Bootes. Capricornus. Hœdi. Aleniæ ſidus pluviale capellæ. Andromede. Perſeus. Helice. Cynoſura.

STELLA CANIS, SIRIVS.

Canicula Icari, ſitibunda, fervida, ſicca, æſtifera, æſtiva, ignea, ignicoma, ſciens, Brigoneia, morboſa. Torrens arenti ſiti arva. Coquens terras immodicis ignibus aſtri. Vrens arentes terras. Scindens hiulca arva ſiti. Cui multus rubor imbuit ora. Fervida ſtella Icarii canis. Sieci ſtella proterva canis. Sirius pulverulentus, igneus, infamis. Exercens rapidos ignes. Sœvo lumine lethifer. Incendens anhelantes agros, Rapidis ſolibus agros

urens.

ureris. Vernantes, florentes, ridentes agros undiq; lædens. Scindens, findens arva. Siccas messes coquens. Exurens campos letali æstu.

STELLA VESPERTINA, HESPERVS.

Hesperus lucidus, nuntius noctis, Primas referens tenebras. Ite domũ saturæ, venit hesperus, ite capellæ.

STELLÆ SEPTEM, PLEIADES.

Virgiliæ imbriferæ aquosæ, madidæ, pluviæ Atlantææ, Atlantides. Eoæ. Pleiadum signa, minæ. Sororum agmen. Steropis agmen. Septem radiantia flammis sidera. Nubila Pleias Atlantas. Ex Pleione natæ. Ex Atlante sororo. Septem Nymphæ Atlantides. Quæ ortæ ver faciunt.

STERCORARE TERRAM.

* Lætamen terræ immiscere. Spargere terram fimo pingui. Levi limo rimosa cubilia ungere. Saturare sola fimo pingui. Effœtos cineꝛe immundum jactare per agros.

STERILIS.

Malè fœcunda. Nulla pignora reddens uteri. Mulier ferens, gignens socii pignora nullo tori. Triste solum, sterilis, sine fruge, sine arbore tellus. Sic dominum sterilis sæpe fefellit ager. Nec sterilis locus ullus ita est, ut non sit in illo Mista ferè duris utilis herba rubis. * Difficiles terræ & Colles maligni. Salsa tellus, & frugibus infœli⁊. Malus ager. *Virg.* Segnis campus. Tellus infecunda, in qua in fœlix solium, & sterriles dominantur avenæ. Sterilis profundi vastitas squalet soli. Tellus torpet æterno situ. Regio inepta frugibus. Ægra solo macies.

STERNERE, & STERNI.

* Sternere humi. Agmina sternere cuspidis ictu. Multa porrectum extendere arena. Fundere manu hostem. Impresso genu terræ applicare. Impellere & effundere solo. Dare ruinas arboribus stragemque satis. Ruere omnia latè. Ingentis turbine saxi prosternere. Vastum onus motu collabefactare. Quære *jacere.*

STIGMATA.

Nota publica. Nota inusta. Victurum in cute punctum.

STOMACHVS.

Vacuus, jejunus, latrans, plenus. Murmurans intus. Fervens vino & cibo. Ventri ulus. Icjunus raro stomachus vulgaria temnit.

STIRPS.

Progenies alta, bona, pia, regia, generosa, nobilis, Antiqua de stirpe genus. Propago nobilis. Stemma. Claro sanguine cretus. Præclara stirpe creatus. Est genus omnibus

nibus unum. Natus origine pulchra. Magna de ſtirpe nepotum. Genus alto à ſanguine divûm ducere. Sequi ortum antiqua Teucrorum ſtirpe volebat. Durum à ſtirpe genus. Genus amborum ſcindit ſe ſanguine ab uno. V. *Nobilis*.

STRANGVLARE, & STRANGVLARI.

Laqueis implicare colla. Colla laqueis inſerere. Laqueo innectere fauces. Aptare vincula collo. Laqueo interimere. Claudere vocis iter. Laqueo fauces frangere. Pars animam laqueo claudunt mortiſque timorem. Morte fugant, utroque vorant venientia fata. Virg; Syracoſio perſtructa fauce poëtæ, ſic animæ laqueo ſit via clauſa tuæ. Torto frangere fune gulam. V. *Suſpendere*.

STRENVVS. V. Armis præſtans.

STREPERE.

Murmura miſcere. Dare ſonitum, Movere ſonitus: Raucum murmur dare. Strepit murmure campus. Conſonat omne nemus ſtrepitu, colleſq; reſultant. Mare ſtridet, refluentibus undis. Terribilem ſonitum tuba inſtrepuit. Tecta fremunt. Frigidus ſilvis murmurat Auſter. Muſſant; oras, & limina circum. Fit ſtrepitus tectis, vocemq; per ampla volutant Atria. V. *Clamare*.

STREPITVS

Sonorus, horriſonus, rapidus, raucus. Murmur querulum, ſtridens, argutum, reſonans, crepitans, ſoporiferum. Murmur cuntis aquæ.

STVDERE V. Diſcere, & Literis operam dare.

STVDIOSVS. V. Scholaſticus.

STVLTVS.

Mente captus. Egens mentis Amens animi. Inops animi. Nectasui demens Arma amens capio. Mentis inops. Animum dementia cepit. Effera vis animi. Quæ mentem inſania mutat. * Fatuus. Elemus. Deſipere. Demens. Rationis egens. Mente carens. Excerebratus. V. *Inſanire*.

STVPRVM.

Furtum Veneris. Spolium pudoris. Opus arcanum, nefandum, infandum, inceſtum.

STVPRARE. V. Virginem ſtuprare.

STYX.

Infera, ima, nubila, nigra, iners. Vnda Stygia. Stygius liquor. Stygius amnis, gurges, lacus. Tartarea, infernа palus. Pallida Ditis aqua. Nigra palus. Qui per infernas horrendo murmure valles. Imperjuratæ labitur amnis aquæ.

SV-

SVADELA. v. Dea eloquentiæ.

SVBIVGARE, SVBIECTIO.

Subigere. Domare bello. Fundere armis. Sub pede colla tenere. Domitum pedibus calcare. *Victorem imponere pedem.* Impositis pedibus premere. *V. Domare.*

SVBITO.

Parva mora. Nec mora longa. Haud mora. In me mora non erit ulla. Rumpere moras. Nusquam mora. Nec segnis retinet mora. Iam jam nulla mora est. Haud multa moratus. Festinare fugam. Tolle moras, semper nocuit differe paratis. Sed propera, nec te venturas differ in horas. Nulla mora est operi. Ferri rapidis pedibus.

SVBMERGERE. v. Immergere.

SVBMERGI.

* Aquis suffocari Θανεῖν ἀμφίθεσχον, mori morte madida.

SVBSISTERE.

Continere, sistere gradum. Comprimere gressum. Formare, coercere gradum. Siste gradum, teque aspectu ne subtrahe nostro. Primaque vetant consistere terra *V. Pavescere.*

SVBVLCVS.

Immundæ curæ fidelis hæres.

SVDARE.

Salusque per artus Sudor it. Tum gelidus toto manabat corpore sudor. Ossaque & artus Perfudit toto proruptus corpore sudor. Sudor fluit undique rivis, Tum toto corpore sudor liquidus. Manant sudoribus artus. * Immundo, olentia membra sudor occupat. Humor ingenas furtim labitur. Sudor gravis occupat artus. Salsæ cadunt de corpore guttæ. Fluunt sudore brachia, Ἱδρὼς καμάτου πρόσφορος, sudor laboris nuntius.

SVERE.

Acu trajicere aliquid.

SVFFICIT.

* Sat est, abunde est. Satis superque. Ohe jam satis est. Possum contentus vivere parvo.

SVLFVR.

Vivax, purum, calens, fumans, luridum, obductum, inductum. Alimenta pinguia flammæ. Admotas rapiunt vivacia sulfura flammas.

SVLMO.

Gelidus, aquosus, ubertimus undis. Parva, sed ingens

ora

ora ſalubris aquis. Sulmo mihi patria eſt, gelidis uberrimus undis.

SVPERBIA.

Vana, tumida, elata faſtus. Ambitio. Laudum arrecta cupido. Quærendi nominis ardor. Tumor elatæ mentis. Tumidæ mentis faſtus. Pulſus ob invidiam regno. Vireſq; ſuperbas. Faſtus ineſt illi, ſeguiturque; ſuperbia forma. Inquinant egregios adjuncta ſuperbia mores.

SVPERBVS.

Sumens ſibi faſtus ſuperbos. Cœlo caita ardua tollens. Gerens ſimio ſtolidiſſima pectora faſtu. Gerens corda plena ſtulto tumore. Tollens vertice criſtas. Laudato pavone ſuperbior. Fronte tumens elata. Divûm ſibi poſcere honorem. Nimium vano tumefactus nomine gaudens. Tumidus præcordia. Animis elatus ſuperbis. * bermo ejus tumet inſano ſyrmate.

SVPERBIRE.

Habet maleſuada ſuperbia montem. Tollera, erigere vertice criſtas. Pectora tument faſtu. Pectora faſtus habet. Tumere elata fronte. Gerere corda turgida faſtu. Gerere animis tumentibus faſtus. Tumidum ſe præbere in fortunæ munere. Nunquamque levantibus alte intumuit rebus. ὀφρύας αείρειν, ſupercilia tollere.

SVPPLEX.

Incedens demiſſis cervicibus. Genibus volutus. Supplices manus tendens. Flexo genu ſuccumbens.

SVPPLICARE.

Allabi genibus. Poſito procumbere genu. Submittere genu. Ante pedes volvi. Procumbere in terram ante pedes alicujus. Procumbere humi poſito genu. Supplicem genibus perrepere terram. Rogare veniam ſupplicem. Venire ſupplex. Demittere cervicem. Inflexo poplite ſuccumbere.

SVRDVS.

Neſciens auribus uti. Non accipiens aure ſones. Nullos percipiens aure ſurda. Cui non ineſt ſenſus auribus ſurdis. Auribus captus. Surdior freto.

SVRGERE.

Membra levare, tollere, linquere ſedem. Membra levare humo. Solio ſe tollere ab alto. Ter ſeſe artollens, cubitoque innixa levavit. Tollit ſe erectum quadrupes. Vt jugulent homines ſurgunt de nocte latrones. V. E *lecto ſurgere.*

SVSPENDERE.

Ligare colla laqueo. Aptare collo vincula. Interime-

re

re laqueo. Animam, animæ viam laqueo claudere. Implicare colla laqueo. Laqueo innectere fauces. Præfocare animæ viam. Rumpere gutura obſtricto nodo. Claudere vocis iter. Vincula per laquei fa e quoque guttur eat. V. *Strangulare.*

SVSPENDERE SEIPSVM.

Laqueo mortem invenire. Purpureos moritura manu diſcindit amictus, Et nodum informis leti trabe nectit ab alta. Non tulit infelix, laqueoque animoſa ligavit Guttura. Hic laqueo fauces, eliſaque guttura fregit. Laqueo ſua colla ligare. V. *Strangulare.*

SVSPENDI.

Ligari, necti guttura laqueo. Interimi laqueo. Angi reſte intorta. Colla laqueis inſeri. Sic tibi claudatur pollice vocis iter. Morte vel intereas capti ſuſpenſus Achæi. Elidi guttura.

SVSPIRARE. N. Gemere.

SVSPIRIA.

Præſagia luctus. Hauſti ſuſpiratus. Suſpiria alto pectore ducta. Anxia, triſtia, mœſta, gemebunda. Mœſta trahens imo ſuſpi ia pectore.

SYLVA. V. Silva.

T.

TACERE.

PRemere ora ſua. Silentia tenere. Tenere linguam, ora, vocem. Linguis ſa ere ſilentia. Preme e, reprime e, ſupprimere vocem. His medium dictis ſermonem abrumpit. Ter tecum conata loqui, ter inutilis hæſit Lingua, ter in primo deſtitit ore ſonus. Mediaque in voce reſiſtit. Conti uit tandem, factoque hic fine quievit. V. *Silere.*

TANTALVS.

Garrulus, proditor. Pater Pelopis. In medio Tantalus amne ſitit. Semper eget liquidis, ſemper abundat aquis Cui Phrygia captantur in unda Poma, aryſ; in mediis quæritur humor aquis. Qui poma præſentia quærit. Ramos fruſtra qui capiat & undas. Quærit aquas in aquis, & poma fugacia capiat, Tantalus, hoc illi garrula lingua dedit.

TARDVS.

Lentus, ſe nis, cunctans. Sera ſe tecte ferebant. Arguimur lentæ crimine pigritiæ. Quæ tam ſera moratur Segnities? Reginam thalamo cunctantem ad limina primi Purpureum expectant. Segnis, iners

TAVRVS.

Candidus, ſpatioſus, acer, furens, trux, per cornua ſævus patiens aratri, detectans aratrum, corniger, furibundus, indomitus. Petens uncis cornibus hoſtem. Pedibus qui ſpargit arenam. Crebro feriens pede terram, edens, ciens, terrificos mugitus. Rauco mugitu omnia complens. Vibrans cornua. Fronte minans. Prælia ſæva minans. Incurvo præbens colla premenda jugo. Quatuor á ſtabulis præſtanti corpore tauros Avertit, totidem forma ſuperante juvencas. Non illo validus ſubiit juga tempore taurus. V. *Bos.*

TEGERE. V. Occulere.

TELA.

Pendula, ſtans, aſſidua, tenuis Arachnæa, Rarum opus. Vltima pars telæ tenui circumdata limbo. Nec tenuem texens ſublimis aranea telam. Arguto tenues percurrit pectine telas. Illa etiam ſtantes percurrere pectine telas Erudit, & rarum pectine denſat opus: *V. Texere.*

TELLVS. V. Tera.

TELVM.

Vulnificum, ſævum, nocens, cruentum, noxium, fatiferum, non revocabile, jaculabile, volubile, miſſile, vulnera faciens, non evitabile, exitiale. Ferrum ſplendens, acutum, aduncum, nudum. Haſtile fixum, jaculum acutum. Telum quod cuſpide fulget acuta. *V. Sagitta.*

TEMPERANTIA.

Eſt virtus placidis abſtinuiſſe bonis. Inter utrumque manens. Quære *Modus*, *Modum ſervare.*

TEMPESTAS.

Fera, adverſa, turbida, ventoſa, horrida, aſpera, ſævies nimboſa, violenta, Maris ſævitia, æſtus ira. Hiems triſtis, invida, Nimbis & grandine fervens. Stridentibus horrida nimbis. Quæ toto it turbida cœlo. ἀνέμων μάχη, pugna ventorum, κάλυκες ἐκ πρώτου, Fluctus ſimiles montibus.

TEMPESTAS MARIS. V. Mare turbatum.

TEMPESTAS COORTA EST.

Sol fugit, & removent ſubeuntia nubila ortum. Effuſiſque gravis decidit imber aquis. Venti conſurgunt. Magno miſcetur murmure cœlum. Nimbis ardua cinguntur horrifica tonitru cœlum omne remugit. Tempeſtas violenta turbat fretum. Oculiſque micat rubicundo fulmine cœlum. Cœlum artis involvitur omne tenebris

Con-

Conſtriſtant æthera nubes. Fertur ab immenſo tempeſtas horrida cœlo. Everſus concitat Eurus aquas. Ruit æthere toto turbidus imber aqua. Involvêre diem nimbi, & nox humida cœlum Abſtulit, ingeminant abruptis nubibus ignes. Effuſis imbribus atra tempeſtas ſine fine furit, tonitruque tremiſcunt Ardua terranum. Quære *Ventus*.

TEMPLVM.

Venerabile, ſacrum, antiquum, religioſum, marmoreum, laqueatum, ſublime. Altum ſublimibus columnis. Delubrum magnificum. Laquearia ſacri templi. Tecta domus ſactæ. Limina templi. Suaviter ſonans unanimi carmine. Loca ſacra. Ædes ſacra, marmore facta. Religioſa Deorum limina. Sedes fundare Deorum. Media teſtudine templi. Faciles Nymphæ riſere ſacello. Fana ſacris inſignia. * Inſtituere ſolido de marmore templum, tecta ſacrorum. Templa ſuperba vaſtis innixa columnis. Ingens machina templi.

TEMPVS.

Irremeabile, irrevocabile, irreparabile, lacrymabile, fœlix, & inexcuſabile, volubile, lubricum, fugitivum. Tempus edax rerum. Labens velut unda, nec unquam recurrens. Alternans omnia. Deſtruens, conſumens omnia. Tacito, celeri pede fugiens. Cuncta vorans. Cuncta trahens ſecum volvenſque. Labans aſſiduo motu. Nova temporibus ætas. Priſci temporis anni. Longa, vetus dies. Ævum futurum. Sæculum ferreum. Tantum ævi longinqua valet mutare vetuſtas. Hoc longis intercidet annis, Hora præpoſitæ quæ foret apta viæ. Non tractabile cœlum. Dum pelago deſævit hyems, & aquoſus Orion. * Ævum, tempaſtas.

TEMPVS TRANSIT.

* Truditur dies die, novæque pergunt interire lunæ, *Hor.* Currit enim ferox ætas, Poſthume, Poſthume, labuntur anni. Tempora labuntur, tacitiſque ſeneſcimus annis, Et fugiunt fræno non remorante dies. Eunt anni more fluentis aquæ. Nec quæ præteriit hora redire poteſt. Cito pede labitur ætas, Fugit irreparabile tempus. Properat curſu vita citato, volucrique die nata præcipitis vertitur anni. Nihil eſt annis velocius.

TEMPVS PERPETVVM.

Telluſque tempus in omne. Hic ſim locatus omnibus annis. Probitas longum perdurat in ævum.

TEMPORE EXTREMO MVNDI.

Mundo jam decrepito. Jam jam ſub mole cadente,

Extremo hoc tempore. Cum jam instet lux novissima mundi. Cum instant fata novissima mundi.

TENEBROSVS.

* Caliginosus. Sole carens. Nebula cinctus. Caligine cingitur atra. Cimmeriis septus tenebris. Locus quem nunquam radiis oriens, mediusve cadensve Phœbus adire Potest. V. *Nox.* V *Nubilus.* V. *Obscurus*

TERERE TEMPVS INVTILITER.

* Ludere operam. Verba miser frustra non proficientia perdo. Irrita ventosæ rapiunt mea verba procellæ. Rapiunt conamina venti.

TERMINVS.

Communis. Limes certus. Lapis defossus in agro. Qui regit certis finibus arva lapis. Separat indicio qui Deus arva suo. Stipes defixus in agris.

TERRA.

Benigna, dives, sterilis, ficca, arida, limosa, pinguis, arenosa, omniparens. Pendens in aëre nullo fulcimine, nullo nixu. Alma parens frugum. Effundens innumeras opes. Grato rore madescens. Florigero gramine vernans. Parum fœcunda benigno. Subjecto aëre fulta jacens. Mater fœcunda. Tellus frugifera, fertilis, florida. Humus decorata, vestita, ornata herbis. Mundi moles operosa. Longus terrarum orbis. Summus telluris margo. Corpus, pondus, orbis, sedes terræ. In media rerum regione locata. Circumdata ponto, Solum cultum, incultum, vile, durum. Nec vero terræ ferre omnes omnia possitne. Terra antiqua, potens armis atque ubere glæba. Salsa autem tellus & quæ perhibetur amara Frugibus infelix ea, nec mansuescit arando. Ἑδρα κόσμου. Sedes mundi. Vesta.

TERRÆ MOTVS.

Tremor telluris. Insolitus motus terræ. Horror ingens soli. Magnus tremor terræ, Tremores orbis. Terrenus hiatus.

TERRÆ MOTVS EST.

Tremit abdita murmure tellus. Tellus mœstissima plangit, & tremit ingenti concussa fragore. Sola vasta moventur. Sub pedibus mugit tellus. Tellus concussa tremiscit. Ingenti motu percita terra gemit. Ardua si terra quatiatur motibus Ida. Denique sub pedibus tellus cum tota vacillat, Concussæque cadunt urbes dubiæque minantur.

TERRA MARIQVE.

Terraque marique. Terra pelagoque. Pelago & humo.

mo. Aqua & terra. Trans tellurem. & undas.

TERRERE & TERRERI.

Incutere terrorem. Pervellere formidine. Metu terras cælum que fatigare. Novus per pectora cunctis insinuat pavor. Et magnas territat urbes. Cæci que in nubibus ignes, terrificant animos. Magnis terroribus urbem impellere. Hic aliud majus miseris multoque tremendum Objicitur monstrum, atque improvida pectora turbat. Et faciunt geminos ensis & unda metus. Tremor pertentat corpora. Obstupuit retroque pedem cum voce repressit. Obstupui, steterunt que comæ, & vox faucibus hæsit. Dum stupet, obtutuque hæret defixus in uno. Horror invadit mentem, & occupat pectora. Horror terrificus subit præcordia. * Ancipiti, sollicito, gravi terrore trepidare. Mens perculsa stupet. V. *Formidare.*

TESTARI.

Testificari. Testes dare, proferre produtere. Dii mihi sunt testes. Nubila promissi Styx mihi testis erit. Fateri de fide alicujus. Numen Deorum testari. Per sidera testor.

TESTIS.

Incorruptus, corruptus, falsus, conductus, sine pondere, pondus habens. Quis hoc credat nisi sit pro teste vetustas? Hoc vero teste probatur.

TESTVDO ANIMAL.

Lenta tarda, reptilis, domiporta. Sanguine cassa. Manens sub tegmine suæ testæ. Quæ metuens tangi dat sua colla retro.

TESTVDO INSTRVMENTVM.

Blandisona, dulcisona, canora, incurva, tremula, vocalis, Apollinea. Thraicia, Thracia, Orphea, Phœbeia, Odrysia. Curarum dulce levamen. Quæ sociatis congrua nervis dulce melos reddit, placido tangit quæ pectora motu. Et curas animi non finit esse graves.

TESDVDINE CANERE.

Pulsare chelyn digitis. Chorda solicitare. Tangere chordas. Terere nervos argutæ testudinis. Tensa fila testudinis ferire levi pollice. Tensa ferire levi pollice fila lyræ. Iam que eadem digitis, jam pectine pulsas eburno. Terpsichore facilem laciva pollice movit Barbiton, & molles duxit in antra choros. Ipse cava solans ægrum testudine amorem.

TETHYS.

Æquorea, uda, cana, nuda. Titanis. Virgo marina.

Neteis pulchra. Genitrix Nereia. Conjunx Oceani Numen aquarum. Prescia venturi.

TEXERE.

* Percurrere pectine telas. Serva operum haud ignara Minerua, *id est*, valens texere. Radio percurrere stamina telæ. Rarum pectine densat opus. Pollice docto stamina purpureæ sociaverat aurea telæ. Alveatia texta lento vimine. Telas descernere tenui auro. Lassat viduas pendula tela manus. Ducere lanas. Stamina pollice versare. Gracili geminas telas intendunt stamine. Tela jugo juncta est, stamen secernit arundo, inseritur medium radiis sub tegmen acutis.

THALAMVS.

Amicus, pudicus, cultus genialis, jugalis, dulcis Generans sobolem multam. Nec dulcet thalamo, nec dona cupidinis ulla.

THEOCRITVS.

Poëta Syracusius. Animæ laqueo cui via clausa fuit.

THERMÆ.

Calidi fontes. Quæ de calido sulfure fumat aqua.

THETIS.

Cœrula. Virgo marina. Mater aquosa. Mater Achillis. Materno tacta dolore Thetis.

THRACIA.

Armifera. Scelerata litora Thracum. Bistonis ora, Tellus Bistonis habitata viris. Regna Rhodopeia. Agri Sithonii. Littora Cerinthia. Polydorco quæ manavit sanguine terra.

THVRA.

Mera, mascula, flava, pia, sacra, votiva, facientia flammas, redolentia Thurea grana. Virga thurea. Lacryma thuris. Blandi thuris honores. Thuris odorati globuli. Posito dare thura foco. Thura dabant, tepidusque cruor fumabat ad aras. Centumque Sabæo Thure calent aræ. Verbenasque adole pingues, & mascula thura. Solis est thurea virga Sabæis. Totaque thurifera Panchaia pinguis arena. India mittit ebur, molles sua thura Sabæi: urantur pia thura focis, urantur odores, Quos tener è terra divite mittit Arabs.

THVS ADOLERE.

* Thure superbos placare. Acerra plena thuris. Templum thure vaporare. Assyrij Christo debentur odores. Conferre in aras quidquid. Arabes odoris arboribus legunt. Pinguis exudet thuris vapor. Dare thu-

ra

ra flammis. Aras dono thuris coi extruere. Libare Deo miculam thuris de parva acerra. Tribuere thuris honores.

THIASVS.

Hasta Bacchi. Pampinea.

THYRSVS.

Hasta Iovis. Hasta foliis præsuta. Hasta frondibus velata. Thyrsus gravis, sacer. Thirsi fronde virentes, frondentes.

TIBERIS.

Spumifer, nubilus, flavus, rapidus, lubricus, torvus, altus. Gurges Tiberinus. Tiberina ostia. Arenosi Tibridis unda. Amnis Thuscus. Thusci fluminis undæ Thusteæ gurges aquæ. Amnis rapidis animosus in undis. Qui per cava saxa volutus. Albula quem Tiberis mersus Tiberinus in undis reddidit.

TIBIA.

Mœsta, rauca, cava, longa. Avenæ structæ. Iunctæ arundines. Phrygio tibia curvo sono. Calami paluſtres. Tibia Berecynthia. Non illos citharæ, non illos carmina vocum, Longaque multifori delectat tibia buxi.

TIBVLLVS.

Cultus, sacer, Amator, Nemesis, Est gravis & cultus, puroque similimus amni. Grandiaque eloquio verba Tibullus habet.

TIMERE. V. Formidare.

TIMERE DEVM. V. Deum timere.

TINCTVRA & TINGERE.

Varios discit mentiri lana colores. Assyrio fucatur lana veneno. Vellera mutentur Tyrios incocta rubores. Tinctaque Sidonio murice lana. Iuvat albente. invertere lanas. * Sanie infuscatur arena. Ferre vestes picturatas. Ardet Tyrio murice lana. Vellera iterare muricibus Tyrijs Frontem pingere moris. Vellus medicatum ahenis Amyclæis. Repetita bibit lana rubores. Sazurare vestes murice.

TOGA.

Longa, extenta. Longo conspicienda sinu. Toga libera. Vestis libera: Filo tenuissima. Cedant arma togæ, concedat laurea linguæ.

TOLERARE.

Ferre, perferre, sufferre, sustinere, perpeti mala. Sufferre labores dures. Exhaurire pericula. Pauperiem, & duros perferre labores. Multum terris jactatus

& alto. Ventos perpessus & imbres. Quo plura possis, plura patienter feras. Dum vires annique sinunt tolerare labores. *V. Pati.*

TONAT.

Cœlum tonat omne fragore. Iupiter strepitu exterruit orbem. Magnus ab æthereo personat axe fragor. Iterum atq; iterum fragor intonat ingens. Magno misceri murmure cœlum. Tonitru cœlum omne cietur. Pater omnipotens ab alto cœlo intonuit. Intonant poli. *Subitoque* fragore intonuit cœlum. Eurique Zephyrique tonat domus. Cœlum tonat omne tumultu. Ingens fragor æthera complet. Tonat alti regia cœli. Vidisti toto sonitus percurrere cœlo, Fulminaque æthereæ dissiluisse domo. *V. Tempestas.*

TONITRV.

Horridum, igniferum, æthereum, terrificum, rancum, sonorum, reboans. Latè resonans toto cælo. Movens humanas mentes. Tumultus æthereis. Gravis fragor. Fractæve tonitrua nubis. Tonitrus horrificus. Ἀστεροπὴ, æthereus ignitus.

TONSOR.

Solitus longos ferro resecare capillos. Tonsor jam reliquos metat cappillos. Tonsorem capiti non est adhibere necessum. Nec malè deformet rigidos tonsura capillos. Sit coma, sit docta barba resecta manu. Acuta tonsor ineantum nec adhuc tentondit cuspide mentum. * Hirsutas excolere genas.

TORMENTA BELLICA.

Crudelia. Tormenti vires. Instrumenta necis. Machina bellica intonans in altis muris. Ejaculans fulmineos globos. Vomens letale glandes. Iaciens rapidos globos sulphureo igne. *V. Bombarda.* Quære *Sph æplumbea.*

TORRERE. vide Assare.

TORRENS.

Tumidus, fervens, spumans. Undis pluvialibus auctus. Flumine perpetuo torrens soiet altius ire: Sed tamen hæc brevis est, illa perennis aqua. Rapidus montano flumine torrens, Sternit agros, sternit sata læta, boumque labores. *V. Fluvius. V. Rivus.*

TORTOR Vide Carnifex.

TRACTARE.

Manibus contrectare, contingere aliquid. Inter manus & brachia versare. Ille manu mulcens propexam ad pectora barbam. Cæsariem longæ dextra deducere barbæ.

TRA-

TRAHERE.

Pigis raptare. trahere, distrahere. Corpora circum muros raptare. Me Parnassi deserta per ardua dulcis Raptat amor. Trahit sua quemq; voluptas. Nescio qua natale solum dulcedine cunctos Ducit, & immemores non sinit esse sui.

TRANARE.

* Tranare flumen, Transilire vada. Transmittere lumina nando. Exponere corpus in ulva adversa. Trantare sonoras torrentum furias.

TRANQVILARE. V. Placare.

TRANSFIGERE.

Trajicere ferro, gladio, mucrone. Figere præcordia Ense latus perforare. Gladium lateri recondere. Rumpere præcordia ferro. Adigere ferrum per pectora. Condere ensem in pectus. Fodere pectora ferro. Agere ferrum per viscera. Demittere ferrum in ilia. Terebrare cavas uteri & tentare latebras. Pectore ferrum condere.

TRANSFIGVRARE.

Formas se vertere in omnes. Omnia transformat sese in miracula rerum. Vertere quæ poteras homines in mihe figuras, Non poteras animi vertere jura tui. Permutat lymphas in vina liquentia Christus. Induere vultus alienjus. V. *Metamorphosis.*

TRANSIGERE FOEDVS. FOEDVS facere, pacisci pactum.

Fœdus inire, componere. Ferire, dare dextram. Dextræ conjungere dextram. Jungere fœdere dextram. Firmare inter se fœdera dictis. In amicitiam coire. Animum præsenti pignore firmare. Fidem dare, & accipere. Fidem novare. Tangere dextram. Cogere in fœdera, in concordiam. Coëunt in fœdera dextræ. Æternam pacem, pactosque hymenæos exercere. Æterno fœdere pacem conjungere. Stricto constringere fœdere mentes. Pangere fœdus. Mittere æterna in fœdera gentes. Fœdus perpetuum, stabile, legitimum amicum conjuratum, concors firmum. Pactio. Pactum. Contentio. Conjuratio. Inviolabile pignus pacis. Leges pacis.

TRANSIRE, TRANSITVS.

Trajicere celeri pede. Vi facere viam. Rumpere aditus. Innocuum dare alicui iter.

TREMERE.

Tremiscere, contremiscere, contremere. Intremiscere, Frigidus horror subit mentem. Gelidus tremor

ossa perrerat. Mœstificus tremor quatit ora. Nos pavidi trepidare meni. Subitur tremor occupat artus. Pavida trepidat formidine pectus. Corpus, ut impulsa segetes Aquilonibus, horret. Me tremor invasit, stabam sine sanguine mœstus. Me luridus occupat horror. Obstupuit, gelidusque comas exterrat horror: Gelidum pectora frigus habet. Poplite succiduo genua intremuere, fugitque Et color & sanguis. V. *Formidare.*

TRIDENS.

Cuspis triplex. Telum tricuspe. Trifidus, sævus, æquoreus, infestus, validus. Et miseras uncis versare tridentibus undas.

TRISTEM ESSE.

Duros animi tolerare labores. Clausum pectore vulnus habere. Maxima in ipsius vultu sunt signa doloris, Ægra corpora trahere. * Totus in lessos defluit, & lacrymas. V. *Dolere.*

TRISTITIA.

Gravis, tetrica, ingens. Mœror acerbus, sollicitus. Miscentur tristia lætis. Infandum regina jubes renovare dolorem. Omnia tecum una perierunt gaudia nostra, Quæ tuus in vita dulcis alebat amor.

TRITICVM.

Triticei fœnus, vide *Frumentum, seges.*

TRIVMPHARE.

* Triumphatis hostibus victor agebat currum ad alta capitolia. Pedem victor multa cum laude repressit. Victorem laurea serta gerentem portat niveis currus eburnus equis. Lauro devinctus agresti, Miles io magna voce (triumphe) canet. Triumphare hostem, & de hoste. Decere triumphos ad templa Deum. *Virg.* Ire superbifica manu post triumphum partum ex hostibus. Longas videre juvat pompas, undasque populorum, & Senatus inclyta lumina.

TROCHVS.

Nunc pila, nunc celeri vertitur orbe trochus. Torto volitat sub verbere turbo. Ille actus habenis Curvatis fertur spatiis. Namque agor ut per plana citus sola verbere turbo.

TROIA.

Ingens, alta, perfida, diruta. Regna Trojana. Alta curia Trojæ. Mœnia Trojæ. Sceptra potentia Trojæ, Bis perituræ mœnia Trojæ. Phrygii muri. Oræ Phrygiæ. Mœnia Phœbi. Alto Pergama. Dardanii muri. Mœnia

Laome-

Laomedontea. Mœnia Neptunia. Sigeia tellus. Iliacæ domus Asiasæ, Iliaca arcus. Argolicis quæ concidit armis. Priami regna. Priami arx alta. Neptunia Troja. Mœnia Dardanidum. Divûm domus. Ilium, & inclyta bello Dardania. Pergameæ arces. V. *Ilium & Pergama.*

TROIANI.

Dardanidæ Phrygii, Teucri, Idæi, Troes. Æneadæ, Genus Æneadum. Trojugenæ. Gens Pergamea. Iliadum turba. Gens Hectorea, Hectorei socii. Trojanus sanguis. Gens Phrygia, Coetus Iliaci. Iliades. Trojades.

TVBA.

Belligera, Martia, canora, rauca, terrifica, terribilis, stridens, clangens. Ciens pugnas terribili cantu. Canens fera bella. Buccina. Classicum. Æs canorum. Æs raucum. Dans belli signum. Classica Martia. Mavortia, turbida. Excitantia milites ad pugnandum. Abrumpentia somnum Turbantia quietem. * Æneator dat signum tubæ. πολεμου αγγελωτις, nuntia bellorum tuba.

TVBAM INFLARE.

Ære ciere viros, Martemque accendere cantu. Signa dare tuba. Rauco strepuerunt cornua cantu. At tuba terribilem sonitum procul ære canoro Increpuit, sequitur clamor, cœlumque remugit. Clara dedit sonitum tuba. Bello dat signum rauca cruentum Buccina. Raucus stridenti murmure clangor Increpuit. Martius ille æris rauci canor increpat, & vox Auditor, fractos sonitus imitata tubarum. V. *Clangere.*

TVMVLVS, vide Sepulcrum.

TVRBO.

Intortus, contortus, violentus, rapidus, subitus, Frenebundi turbinis ira. Vis fœda turbinis. Nimbosi turbinis horror, fremitus, furor. Latè disjiciens pulverem. Bacchans hiberno in æquore.

TVRCA vel TVRCVS.

Immanis, ferox, atrox, trux, impius, Christi implacabilis hostis. Fidei sanctæ sævissimus hostis. Milite blasphemo Teutona regna petens.

TVRRIS.

* Turis stans in præcipiti, & summis tectis eluca sub astra. Arces turrium aëris. Stat ferrea turris ad auras. Turris vastu inspectu. In latus omne patens turris circumspicit undas Turris altior Memphitica Pharo. Antuerpiana turris, arte summa, mole vasta, mira celsitudine.

TVSSIRE.

* Quatit ægros tussis anhela senes. Malam pectore tussim

tussim expellere. Gravedine frigida, & tussi frequenter quassari. Aspera pulmonem tussis quatit. Aspera tussis vexat.

TVTVS.

* Pedes habet extra lutum. Diseriminis expers. Major sum, quam cui possit fortuna nocere. Ex esse remotum mea jam bona. Securè degere.

TIMPANVM.

Cavum, sonorum. Resonans raco pulsu. Dans strepitum. Tergora tensa boum, quibus bellicus furor incitat violentos milites Martis ad arma. Certabant raucoresonantia tympana pulsu.

TIMPANVM TVNDERE.

Impellere, ferire, pulsata tympana. Tundere terga boum. Quatere tympana agili manu. Taurorum tergo rapulsa fragunt. Plangebant alii proceris tympana palmis. Tympana tenta tonant palmis. Tympana cum subitò non apparentia rauci. Obstrepere soni.

TYRANNVS.

Sævus, fatalis, crudelis, horribilis, truculentus, immanis. Gaudens cæde. Spirans fulmina & ignes. Grassans immani cæde. Bella cruenta petens. Ad generum Cereris sine cæde & sanguine pauci Descendint reges, & sicca morte tyranni. V. *Crudelis.*

V.

VACCA.

Lacteria, fœcunda, nitida. Quæ jacet, & lentè revocatas ruminat herbas. Atque iterum pasto pascitur ante cibo. Gerens uberibus niveum nectar. Quæ viridi procumbit in herba. Incustoditam lentè videt ire juvenecam. Aut errans bucula campo. Et queritur vitulum matet abesse suum. Optima torvæ Forma bovis, cui turpe caput, cui plurima cervix, Et crurum tenus à mento palearia pendent.

VAGARI.

* Errare. Passibus incertis ferri. Errabant acti fatis maria omnia circum. Deserta peragrare incerto pede. Errare summis montibus. Curis vagari expeditum. Esse profugum per orbem. Palantesque videt socios.

VAGINA NVDARE.

Vagina educere, eripere, liberare ensem. V. *Ensem educere.*

VALEDICERE.

Dicere voce: vale. Et longum formosè vale, vale inquit,

Iola.

sola. Et dixit tenui marmore lingua vale, Vix illud potui dice e triste vale. Supremum pie vale pleno singultibus ore Vix dixit. In perpetuum frater ave, atq; vale. Sæpe vale dicto, rursus sum multa locutus. Accipe supremo dictum mihi forsitan ore, Quod tibi qui mittit non habet ipse, Vale. Accipe quo semper finitur epistola verbo, Atque meis distant ut tua fata, vale. Longior infectum ne lasset epistola corpus, Clausaque consueto sit tibi fine vale. Quid nisi quod e pio me jam conjungere tecum Restat: ut ascribat littera nostra, Vale.

VALLIS VALLES.

Cava, curva, concava, nemorosa, umbrola, opaca, occulta, dumosa, humilis. Diffundens dulcia gramina. Oculos gramine pascens & herbis. Circumundique septa excelsis jugis. Quæ longo recessu, curvo anfractu panditur. Convalles depressæ, virentes. Est curvo anfractu valis, accommoda frandi, armoniq; dolis, quam densis frondibus atrum Vergetutrinque latus, tenuis quæ semita ducit.

VALLARE.

* Propugnacula bello tuta parare. Tutam castris præducere fossam. Locum claudere vallo. Rupti munimine cespitis agger. Denso aggere firmare mœnia. Abrupto circundare vallo. Tumulus surgentis in altum telluris componitur. Vallant oppida muris. Extruite immanes scopulos, attollite turres, cingite vos fluuiis, vastas opponite sylvas.

VALLVM.

Propugnaculum. Agger. Munimen. Munimentum. Clauso fidere vallo. Vasto septas videt aggere terras. Transierat primi Cæsar munimina valli. Non cœptæ assurgunt turres, non arma juventus exercet, portusq; aut propugnacula bello tuta parant. Non si te ferreus agger ambiat, aut triplice alios tibi carmine muros Amphion aditus agat. Munimen habet nullo quassabile ferro.

VANVS.

Inanis, levis, futilis, nihil, irritus. Omnia in æquoreos abierunt irrita ventos. Hæc venti irrita per terras, & freta summa ferunt. Nullo pondere verba cadunt. Dicta vagis credita ventis. Verna incertior aura. Persusa gloria fuco. Vana est sine viribus ira. Bullatis nugis turgescere. Agitare spes inanes. Sæpe supervacuos cogit habere metus. Aëra cædere. V. *Terere tempus*.

VASTARE, vide *Vradari*.

VATES.

Consultus, fatidicus, verax. Os fatidicum. Præscia lingua. Eventura videns. Rerum dicens vias. Præscia corda gerens. Fata canens. Rerum prænoscens fata. Interpres Divûm, qui numina Phœbi, qui tripodas, Clarii lauros, qui sidera sentit, Et volucrum linguas, & præpetis omnia pennæ Quæ sint, quæ fuerint, quæ mox ventura trahuntur noscens, * Χαρισμάτων προφητικῶν gratiarum alumnus. V. *Propheta.*

VATICINARI.

Aperite futura. Sola mihi tales casus Cassandra canebat. Cœleno prodigium canit, & tristes denunciat iras. Casus aperire futuros. Veridicos Parcæ cœperunt edere cantus. Talia divino fuderunt carmine fata. Fatidico ore pandere sæcula venientia. Mentem veris implet Apollo.

VATICINIVM.

Monitus divini. Monitus vatum. Fatalia verba.

VBIQVE.

Quam latè ætereus sol videt omne solum. Quam latè radios spargit Apollo suos. Quâ cœli, & terræ patet hoc illustre theatrum. Quo machina cœli, terra fretumque patent. Quâ patet immensi orbis iter. Quanto spatio se porrigit orbis & æther. Ire per omnes terrasque, tractusque, maris cœlumque profundum. * Qua breve, qua longum Sol jacit orbe jubar. Ad utrasque Phœbi domos.

VECTVS.

Quadrijugo vectus curru. Curruque invectus aperto, Flectit equos, Curruque volans dat lora secundo.

VELLE VOLVNTAS.

* Hæc mihi mens est. Sic visum est superis. Sic volo sic jubeo. Ita stat sententia. Ita fert corde voluntas. Discupio. Fervet mihi amor hoc facere. *Vide Desiderare.*

VELOX. V. Accelerare.

VELVM.

Turgidum, concavum, sinuosum, sublime, jactatum, tumidum, patens, laxum. Carbasa. Carbaseus sinus. Linea, suppara velorum. Lintea procul venientia. Vento contracta secundo. Medio æquore, salo, freto, pelago tumentia. Tradita felici Noto. Data incertis Notis. Sinus curvatur. Præcipiti carbasa tenta Noto. Αἰόλος πνοὰς, Alæ navis. *Vide Navigare.*

VELVM

VELVM TENDERE.

Dare ventis vela, carbasa, linteа. Intendere turgida vela ventis secundis. Velorum pandere, expandere alas. Pleno subire ostia velo, Velis aptare classem.

VENARI.

Agitare, agere feras. Sequiferas. Venatu exercere saltus. Circumdare, cingere canibus saltus, Vmbrosos saltus indagine cingere. Sectari canibus sagaci feras. Exercere studia Dianæ. Invia lustra silvarum canibus pererrare. Invigilare venatui. Laqueis captare feras & fallere visco. Moliri insidias avibus. Clamore premens ad retia cervum. Callida fic stultas decipit esca feras. Dum nova lanugo est, pavidos formidine cervos Terret, & est illi præda benigna lepus.

VENATOR.

Citus, pernix, præceps. Insectans feras. Insidians, inhians feris. Agens in laqueos feras. Terrens, agitans feras. Vrgen leporem in campis. Cane prædans saltus.

VENATVS.

Ferarum indagatio, venatio. Venandi cura. Studium venandi.

VENENATVS.

Diro, funesto veneno tinctus, infectus, imbutus, illitus. Vipereo felle, vipereo cruore, peste letali, tabe mortifera infectus.

VENENVM.

Tabificum, dirum, somniferum, furiale, letiferum, Colchicum, Thessalicum, Lernæum, Nessium insanabile, soporiferum, præsentaneum, Gorgoneum. Aconita lurida. Oris Cerberei spuma. Tabes funesta veneni. Succus veneni. Cantharidis succus. Toxica Thessala. Herba Thessala. Virus tetrum, acre. Quidquid habet Circe, Quidquid Medea veneni.

VENENO INFICERE.

Linere felle vipereo, felle serpentis. Tingere veneno. Imbuere tabe mortifera, vipereo cruore. Inficere pabula tabe. Pectori aspergere vitus. * Inficere pocula. Spargere latices radice nocenti. Viperinum admiscere cruorem. Toxica miscere. Spargere cantharidum succos. Polluere cibos veneno. Dare edenti venenatam mattyam. Mattya, & Mattea, & Matteolæ diminutive, pro ciborum deliciis, quibus irritatur orexis. Armare arma veneno.

VEN-

VENEREA RES.

Veneris usus. Inimica virtuti. Perrentans pectora. Furia *Veneris*. *Venereus* & cæci stimulos avertere amoris.

VENIA.

Coram data copia fandi. Posse ere Deos veniam.

VENIRE.

Concursu accedere magno. Adire, petere tecta. Trojæ qui primus ab oris Italiam fato profugus venit. Devenere locos. Tyriam qui adveneris urbem. Quibus Hector ab oris Expectate venis?

VENTER.

Plenus, tumidus, gravidus, vorax, avidus, turgidus, pendulus, capax. Assiduo cibo membra fovens. Molles fundens per viscera succos. Alvus. Uterus.

VENTVS,

Rapidus, celer, validus, fortis ferox, sævus, æquorens, protervus, nimbosus, fremens, fremebundus, stridens, agitans æquora, fremens murmure. Fera murmura mittens. Motans cacumina quercus. Flamen incertum. Flamina venti. Ventosa potentia. Ventorum prælia. Pennæ Euri. Turbo ferus. Flatus magnus. Stridor procellæ. Omnia ventorum concurrere prælia vidi. Indignatum magnis stridoribus æquor. Venti velut agmine facto, Qua data portarunt, & terras turbine perflant Considunt Zephyrusque Notusque, & lætus Eois Eurus equis. Incubuere mari, totumque à sedibus imis Una Eurusque Notusque ruunt, creberque procellis Africus, & vastos tollunt ad sidera fluctus. * Imperator fluctuum.

VENTVS MERIDIONALIS.

Auster lenis, aquaticus, pluvius, imbrifer, nubilus, nubibus affiduus, humidus, udus, humens, madens. Fundens gelidas aquas. Humidus, violentus aquis. Violentior Austri vis. Notus imbribus ater. Mutan æra nigrantibus alis. Sibilans madido ore. Percutitur rapido navis adunca Noto. Nunc Notus adversa prælia fronte gerit.

VENTVS OCCIDENTALIS.

Zephyrus mollis, lenis, vesperè missus, venus, clemens, mitis. Aura Zephyri. Favonius floriser, floridus. Temperies grata tepidi Favonii. Chorus furens, fremebundus, violentus. Africus horrens, nubifer, protervus. Vis sonantis Africi. Nunc Zephyrus sero vesperè missus adest,

VEN.

VENTVS ORIENTALIS.

Eurus præceps, trux, indomitus, Æolius, Nabathæus, sapiens vires ab ortu. Eous. Phœbeus, glacialis. Rutilo ab ortu volans. Spiritus Euri Spirans, valentior. Navigiis truculentior incidit Eurus. Subsolanus. Vulturnus. Apuliotes.

VENTVS SEPTEMTRIONALIS.

Boreas gelidus, sævus, improbus, Threicius, Sithonius, rigidus, horridus, nivalis, hibernus, arcticus, glacialis. Feriens, rapiens tecta. Æquans humo turres. Triste mugiens. Armatus rauco turbine. Spargens nives ab axe hiberno. Aquilo de rapidis ventis immanissimus. Alæ Aquilonis. Flabra Boreæ. Cujus concursibus insonat aër. Qui terras grandine pulsat. Qui tristia nubila pellit. Sollicitans manes, totumque tremoribus orbem.

VENTVS SECVNDVS.

Aura facilis, secunda. Venti faventes secundi, amici.

VENTO SECVNDO NAVIGARE.

Navigare ventis faventibus, secundis, aura secunda, Ventis non iniquis, discordibus. æquis, non adversis, non fluctuantibus.

VENTIS ADVERSIS.

Ventis iniquis, non æquis, discordibus, Fluctibus adversis Venti vetantes. Adversa aqua. Vento prohibente. Pelago vetante. Aquis invitis.

VENTOS SEDARE.

Placare, temperare ventos. Sistere, componere mare, aquas. Compescere fluctus. Mulcere aquas, æquora, Frangere, coercere unda, aquas. Maris iram frangere.

VENVS.

Alma, furtiva, insidiosa, blanda, anxia, maligna, insana, vesana, furiosa, immoderata, orta mari. Cypria virgo. Vulcania conjux. Cnydia. Samia Dea. Viens pectora flammis Incestæ scelerata libidini. auctrix. Teneri mater amoris. Et dulcis amoris vinculum. Vexans, occupans mentes. Mentibus offundens cæcas tenebras, Cytheriacis edita aquis. Æquore nata. Medio concreta profundo. A spumis Dea dicta maris, Eryciis quæ possidet arces. Colle sub umbroso, quam tenet altus Eryx. Teneorum mater amorum. Nurus Assa aci. Mater Æneæ Anchisæ conjux. Dionæa Cytheris. Cythereia. Idalia Erycina. Sicania. Mater Æneadum. Mater Acidalia. Mater Dionæa, Cythereia. Cytheria.

VER.

VER.

Novum, primum, tenerum, floriferum, blandum. Nemorum fronde utile, & utile silvis. Dans novis primordia rebus. Cinctum florente corona. Cum cuncta virent, & cum nova temporis ætas. Vario depingens flore solum. Decorans, ornans floribus arva novis. Tepida tempora veris. Cum nova de gravido palmite gemma tumet. Fronde solum varia depinget odoriferum ver. Nunc omnis ager, nunc omnis parturit arbos. Vere rubenti. Candida venit avis longis invisa colubris. * Verna excipit cœli indulgentia terras. Quum prima novis adolescit frondibus ætas. Solvitur aeris hiems. Frigora mitescunt Zephyris. Iam ver egelidos refert tepores. Tepenti vere laxatur dies. Cum modò formatis operitur frondibus arbos. Sidera cum Tyrius Phryxæi respicit agni Taurus. Quum Ismarium pellex Attica plorat Itym. ὅταν τὰ μὲν ἄνθεα γελᾷ, quando prata rident.

VERIS TEMPORE.

Gramina cum tellus promit ridentia vultu. Munera cùm tellus fundit redolentia veris. Cum arboribus frondes redeunt, & gramina campis. Et lætis gremium frugibus ornat ager. Cum tellus molli gramine vernat, & arbor umbrosas explicat alta comas. Aspera cum pulso frigore cessat hiems. Cùm rider quilibet hortus. Cùm vernans rosa longas complet odore vias. Cùm tepet apricus Zephyris spirantibus aër, & Candida formosi tempora veris eunt. Cùm instaurat avis dulci modulamine carmen, & producit suum prole recente genus. Cùm ver purpureum fundit fragrantes herbas. Cùm exercent cantus, per roscida rura puellæ, & horarum populantur honorem. Quando vernantia lilia surgunt. Garrula cum repetit solitas Philomela querelas. Perfidiam flens Terei, sceleratæque facta. Cùm mulcent volucres tepidum concentibus aëra, & in pratis ludit luxuriatque pecus. Cùm ignota prodit hirundo, & luteum celsa sub trabe fingit opus. Quando avis in ramo tecta laremque parat. Omnia cum rident gramine, flore comis. Cum condit avis nidum, & politis incubat ovis. Cum tellus fundit cum floribus herbas. Cum floret adoratis terra benigna rosis. Cum profilunt viridi gramen, & herba solo. Germina cum herboso rident floricomia campo.

VERDE-

VERBERARE, V. Cædere.

VERBVM.

Dulce, ſuave, blandum, mellitum, modeſtum, ſalubre, molle, lene, protervum, petulans, profanum, ſuperbum, jocoſum. Et ſemel emiſſum, volat irrevocabile verbum. Folijs leviora caducis. Digna rubore. Diſſimulata notis. Doctis inſidioſa notis. Nuntia animi. Aure repulſa. Verba moleſta. pudenda, inania.

VERITAS.

* Si vera eſt fama. Credo equidem, nec vana fides, genus eſſe decorum. Vera referre. Non miſit irrita ſomnia, falſum ebur, *id eſt* os vel dentes. Vero verius eſt. Fides rebus eſt addenda probatis. Eſt veri cognitus oris.

VERSVS.

Bonus, longus, herous, tener, teres, mollis, durus, cultus, politus, facundus, ſuaviloquus. Marone, Naſone dignus. Carmen celebre, mellitum, doctum, canorum, nobile, Aonium, textum imparibus modis. Structum heroo pede. Succeſſum ſcribentis & otia quærens. Suavibus muneris pectora mœſta levans. Metricis verba ligata modis. Diſparibus carmina arata modis. Metrica verba. Verba coacta in pedes. Numeri diſpares, impares, leviores. Aonia lyra. Modus. V. *Carmen.*

VERSVS SCRIBERE.

Fingere, canere, ludere, dicere, fundere, texere, contexere, effingere verſus, carmina. Nectere verba numeris. Cogere verba in pedes. Iungere carmina nervis. Aonijs verba ligare modis. Cogere verba in numeros. Nectere ludenti fluitantia carmina verſu. Facili deducere carmina plectro. Facunda ludere verſu. Modulari carmen arundine, a Vena, calamo agreſti.

VERSVS DOCTOS SCRIBERE.

Facere doctiſſima carmina dictante Phœbo. Fundere carmina æmula Maronis operis. Fingere verſus vena grandi, ubere, divite, ſublimi. Componere carmina qualia ſunt ducta grandiſono Marone. * Verſiculos ſuaves, faliente, emicante, condere vena Verſiculi pexi, elaborat.

VERSVS INDOCTOS SCRIBERE.

Fingere, effingere verſus tenui, exili, gracili, arundine, vena. Modulari, meditari, deducere carmina vili arundine. Texere, contexere carmina rudi, tenui filo. Graculos, rudes, incultos fingere, condere verſus. * Verſiculos

los nanos facere. *Scaliger.* Rudere rudia carmina. Phœbo cachinnos versus excussit tuus.

VERTUMNUS.

Formas Deus aptus in omnes.

VERUM.

Non dubitabile. Non fugiens lucem. Virtus quæ nobis dicta est à pondere veri. Virtus nescia fraudum. Verum quod diu abdi, occultare nequit. Verum ambage remota dedit. Fama nec a veri dissidet illa fide Hoc proprius vero est. Et partem veri fabula quæque tenet. V. *Veritas.*

VESPER.

Umbrifer, occiduus, rutilans, rubens. Astrifero procedens Olympo. Infuscans terras, croceo noctis amictu. Frigidus acta vesper Tempera.

VESPERASCIT.

Labitur dies. Sol tegit radios suos. Ruit Oceano nox Vespera noctis vice, redu it. Vespera inclinat diem. Venit hesperus. Ortantur tempora sera diei. Trahunt sera crepuscula noctem. Nigro rutilans conjurgit ab ortu Vesper.

VESTER.

Inde domum redeunt sub prima crepuscula mœsti. Traherent cum sera crepuscula noctem. Condere jam vultus sole parente suos. Hesperus & fusco roscidus ibat equo. Sole sub occiduo. Labente die. Auri comas cum dat terris sua lumina vesper. Cum vesperugo patet.

VESPERTILIO.

Quæ tenet a sero vespere nomen. Quæ à vespere nomen habet.

VESTIGIA.

Certa, falsa, taciturna. Signa pedum. Signa notæque pedum. Vestigia observata sequi. Indicia gressus.

VESTIRE.

Ornare, exornare corpus vestibus. Velare corpora. Insignire amictu. Circumdare corpus amictu. Vestire corpus tegere.

VESTIS.

Purpurea, nivea, picta, viridis, superinjecta, linea, serica, coccinea, Coa, Sidonia, Tyria, Phrygia, preciosa, magnifica, holoseri a. Arte laborata, ostroque superba. Tyrio murice fucata. Amictus laxus. Habitus regalis, fluidus. Cultus dignus corpore. Saturata murice vestis. Arabico lucens bombyce. Cyclas aurata. Palla Sidonia, picta

Picta croco, & fulgenti murice vestis. Tyrio sub regmine fulgent. Ostro auroque rigent. Sit bene conveniens & sine labe toga.

VESTES EXVERE.

Ponere vestem, velamina de corpore. Rejicere amictum. Corpora nudare. Deripere eripere velamina ex humeris.

VESTES INDVERE.

Induere, sumere velamina, vestem. Induit & Tyrio distinctam murice pallam, Cultibus Alciden induit illa suis. Pallamque induta nitentem. Insuper aurato circumvelatur amictu. Quæ *Vestire*, Quæ *Induere*.

VETVS.

Gravis annis. Grandævus. Annis obsitus. Decrepitus. Grandior ævo. Vita satur, & læto vicinus. Cui frons contracta rugis. Annosus. Extremam fati diem sustinens. Ævo fessus. Segnior ævo. Quem tussis anhela fatigat. Qui trunco titubantes sustinet artus. Membra levans baculis, tardusque senilibus annis. Cujus jam fronti ruga senilis inest. Effœtum corpus. Caput tremulum. Tardus gravitate senili. Obsitus ævo. Frigidus ævo. Iam languidus ævo. Senio defessus inerti. Quære. *Senex*.

VEXILLVM.

Volans, vollitans. Martium, bellicum, pictum. Sub signa vocare. Concurrere signis adversis. Stare pro signis. Inferre signa.

VIA.

Parcula, lubrica. saxosa, trita, plana, facilis, dubia, ambigua, fallax, occulta, furtiva. Via per jactas candida facta nive. Semita nova. Non est è terris mollis ad astra via.

VIA LACTEA.

Via sublimis, cœlo manifesta sereno.

VIATOR.

Cautus, properans, lassus, siccus, sitiens, fessus, defessus, fatigatus. Longinqua petens mœnia. Tendens iter. Expositus mille periclis. Ferens tædia longa viæ Cantabit vacuus coram latrone viator.

VICINVS.

Propinquus. Proximus. Haud dissitus. Est in vicinia. Res cognata. Portusque patescit jam propior. Domus est contermina nostræ. Spatiosta propiore. Sat propior. Finitimus. Agor rea nimiæ proximitatis. Confinia littora Quære *Appropinquare*.

VICTOR.

Arduus, fortis, clarus. Spoliis insignis opimis. Militiæ ostentans fortia gesta suæ. Multa cæde cruentus. Referens prædas & palmam victor ab hoste. Rediens fuso lætus ab hoste. Ponens fixa trophæa Deo. Cinctus Apollinea victricia tempora lauro. Inde pedem victor multa cum laude retulit. En adsum victor terraq; marique.

VICTORIA.

Triumphalis, memoranda, celebranda, potens, ardua, digna triumpho. Multo sanguine parta. Multa laude ferenda. Inter utrumque volans dubiis victoria pennis. Clara trophæa. Magna in pulvere fama. Lauri victrices. Palmæ victrices. Habet victoria laudem. Amat victoria curam. * Tandem victoria flexit ad invictos Iberos. V. *Triumphare.*

VIDERE.

Luminibus suis videre. Defigere oculos in aliquid. Avertere vultus. Lustrare singula. In cœlum tendens ardentia lumina frustrà. Lustrare lumine. Omnia collustrare. Lumina torquere ad mœnia. Cœli convexa tueri. Signorum obitus speculamur & ortus. Metiri terras oculis. Assuescunt oculi multo pudenda pati. V. *Oculus in aliquam conjicere.* V. *Respicere.*

VIDVA.

Relicta, deserta, mœsta, lugens. Viduo solo relicta cubili. Orba marito. Dolens orbatos fido rectore penates. Thalami consorte carens. Sine conjuge cœlebs. Femina mœsta jacens in viduo toro. A funere conjugis uxor. Sustinet in vidua tristia signa domo. Nil ait esse prius melius nil cœlibe vita.

VIDVVS.

Deserto lecto jacens. Abrepta destitus conjuge.

VIGILARE.

Noctem pervigilare in re aliqua. Ducere noctem insomnem. Traducere noctem insomni. Vigiles perducere noctes. Noctes vigilantur amaræ. Noctem sermone trahere. Nulli succumbere somno. * Pervigilans ad feros ignes hiberni luminis. Noctem trahere sermone. Bellorum fabula extrahit insomnes noctes. Naturæ somnum negare. Inopes somni & cibi.

VIGOR.

Antiquus, gratus, niveus. Non minor nobilitate. Iudicium nobilitatis. Si quid vigoris Vivit in nobis est. Exiguis vigor (admirabile) membris vividus, & gisu magnos qui vinceret artus.

VIN-

VINCERE.

Sternere, proſternere, ſundere hoſtiles manus. Tenere, obtinere palmam victrici manu. Ferre, referre trophæa. Redire ſuperato victor ab hoſte, Populoſque feroces Contundet. Mycenas ſervitio premet ac victis dominabitur Argis. Genitor tum Belus opimam Vaſtabat Cyprum, & victor ditione tenebat. * Domare, Triumphare gentes hoſtiles. Frangere bello. Terra marique vincere. Cogere hoſtiles. Marti ſuo cedere. Subigere. Barbarorum agmina ferrata vaſto diruere impetu. Primoſque & extremos metendo ſtravit humi ſine clade victor. Debellare hoſtem. Mittere hoſtem ſub ſua juga.

VINCVLVM.

Firmum, arctum, durum, irreſolutum, ferreum, inextricabile, adamantinum, nodoſum. Ligamen. Nexus. Copula. Retinaculum. Funes, Lora. Compedes firmæ, validæ, ponderoſæ, inhibentes greſſum. Conſtrigentes crura. Manicæ. Nodi ærati. Tortos incidere funes. Manibus divellere nodos V. *Ligare.*

VINDEMIA.

Dans gravidas uvas muſto. Abundans uvis gravibus. Exonerans uvis pendentibus ulmos. Cum pede ſub celeri candida muſta fluunt. Cum muſto fervent ſpumantia labra. Cum autumnali redole vindemia fœtu. Ebria cum ſpumant calcatis præla racemis. Plenis ſpumat vindemia labris. Mitis in apricis coquitur vindemia ſaxis. Preſſos pedibus dat uva liquores. Q. *Vitis.*

VINDICARE. Quæ. *Vleiſci.*

VINEA.

Culta, fertilis, multo ſudore colenda. Generoſæ fertilis uvæ, Nectareo flore virens. Pleno cumulans fervida muſta latu. Operoſi viribus agri. Collis amictus palmite. Vineta culta. Arva fœlicia Bacchi. Bacchi nemus. Largo pubeſcit vinea fœtu.

VINITOR.

Vigil, induſtrius. Preſſans pede gravidas uvas. Calcans tumidas uvas. Excitans vites novellas è vite annoſa, & Gemina plura propagans plantis traducibus. Temporibus certis maturam ruſticus uvam Colligit, & nudo ſub pede muſta fluunt.

VINVM.

Calidum, validum, purum, dulce, ſuave, lene, fragrans, Lesbium, Creticum, pene odoratum, Recreans, reficiens animos, Exhilarans corda, Fugans, depellens curas,

Faciens

Faciem leves somnos. Operta recludens. In prælia tradens inermem. Generosi munera Bacchi. Odorati Bacchi pocula. Bacchi haustus. Bacchus liquidus. Lyæus latex, liquor. Lenæi munera succi. Liber. Racemi; *pro vino*. Merum. Liquor pressus. Vina prælis elisa Falernis. Falernum. Liquidum nectar. Bacchi humor. Lætitiæ Bacchus dator. Lætitiæ Dei. Αἷμα γῆς, sanguis terræ. Δάκρυα ἀμπέλου, lacrymæ vitis.

VIOLARE FOEDVS.

Conceptum excutere fœdus. Exuere pacta. Fallere dextras. Exciderant animo fœdera. Temerare polluere dolis fœdera. Frangere rumpere, solvere fœdera. Confundere fœdus. Fœdera turbare. Veliens fœdus infectum. Dissicere compositam pacem, & serere semina belli.

VIOLÆ.

Gratæ, purpureæ, molles, blandæ, vernæ, fragrantes, Flaventes tantum ridentibus Euris

VIR EXCELLENS

* Flos illustrium virorum. Terminus laudum. Meta ingeniorum. Naturæ miraculum. Monstrum vitio carens. *Ita Virgilium Vocat Scaliger*. Vir est per quem justiti remigrare velit ad Iapeti nepotes. Vir cui Charites, Venustas, Ioci, Suada non dedere parem. Vir nactus Omni virtute. Vir est cui se la nullum tulere parem. Cui parvus est orbis, ut ja ere possit fulmina mentis. Princeps, Senator est rei literariæ. Gratiarum ocellus, & venustatum lepos.

VIRES.

Magnæ, nimiæ, non leves, vindices. Herculeæ, Herculedignæ. non firmæ, inanes, invalidæ, infirmæ, exiguæ. Vire timor abstulit. Vim sustitat ira. Addere vim fessis animis. Viribus audax. Frigent effœtæ in corpore vires. Tanta erit & virtus, & cum virtute potestas. Natæ meæ vires, mea magna potentia solus.

VIRGA.

Minax, tristis, flexilis, flexibilis, invisa pueris.

VIRGIS CÆDERE.

Cædere virgis. Ferire verbere virgæ.

VIRGILIVS.

Andinus vates. Romuleus vates. Qui nunc Æneæ Trojani suscitat arma. Ipse per Ausonias Æneia carmina gentes Qui sonat, ingenti qui nomine pulsat Olympum, Maronium pie senem Romano provocat ore.

VIR-

VIRGINITAS.

Perpetua, salva, libata, posita, rapta, mille petita procis. Facta peregrini præda latronis. Da mihi perpetuâ, genitor carissime, dixit, Virginitate frui. Virginitatis amor.

VIRGO.

Intemerata, inculpata, verecunda, amabilis, venusta, intacta, casta, pudica, impatiens viri. Virgo insigne pudoris. Plus quam fœmina virgo. Flos intemeratus virginei pudoris. E multis millibus una placens. Superans reliquas formâ præstante puellas. Alliciens blandis oculis. Laudem castæ virginitatis habens. Comburens avidis flammis Pectora mille procorum. Iam matura viro. Iam plenis nubilis annis. Nullum virgineo corpore passa virum. Cujus purpureas vincunt ora colore rosas. Rudis conjugij. Cui sunt labra purpureis anteferenda rosis. Habens purpureis æmula labra rosis. Cui facies niveo pulchra colore nitet. Lumina habens nitido certantia Phœbo. Quæ castum amisit polluto corpore florem.

VIRGINEM STVPRARE.

Virgineum nomen adimere. Solvere, recingere Zonam. Rapere, auferre pudorem. Libare, rapere virginitatis honorem.

VIRI.

Princeps fortunatus, fœlix, trepidus, timidus, infidus, agilis, solers, invictus, strenuus, durus, rigidus, humanus, mitis, celsus honore, insignis ab arte, fortis ad arma, æquandus superis, major virtutibus orbe, fusus tellure cruentâ. Animæ fortis. Genus haud immite virorum.

VIRTVS.

Spectata, clara, laudata, rara, invicta, ardua, inclyta, generosa, heroica, splendida, memoranda, celebranda. In ardua tendens. Mercede carens. Carmine vivax. Expers sepulchri. Vivens, superans post fata. Cujus vivida fama nescit mori. Externis incomitata bonis. Notitiam posteritatis habens. Post obitum claros reddens. Invia cui nulla est via. Virtutis imago. Gratia virtutis. Quæ sola perennis. Effugit extremi tristia fata rogi. Virtus repulsæ nescia sordidæ intaminatis fulget honoribus. Virtus est vitium fugere, & sapientia prima Stultitiâ caruisse.

VITA.

Inculpata, inoffensa, severa, lugenda, amara, misera, pudenda, invisa, sine crimine, sine labe peracta, labe carens, vitio carens, vacua laboribus, per otia ducta, sine fœnore data mortalibus, fragili mole soluta. Tristibus anxia curis. Abiens ceu fumus in auras. Lumen vitale. Vitales auræ. Vita nullos agi-

tata per usus. Tenor vitæ sine labe. Novissima vitæ. Extremus dies fati. Series vitæ. Vitæ liberioris iter. Pignora vitæ. Tædia vitæ longæ. Tempora vitæ longa. Ævum longum, pudice actum. Incerti spatium ævi. Brevis vitæ spatium. Sæcula vitæ. Fatales anni. Lux gemina, æterna, sine caritura. Da vitæ spatium, longos da Iupiter annos.

VITA ÆTERNA.

Vita terminanda nullis seculis. Fine carens. Vbi sincera quies. Vbi sine fine voluptas. Vbi gaudia erunt pijs. Qualia non oculo percepta, nec aure cuiquam, Nec fingi tacitâ quaha mente queunt. Vita perennis, non resecanda manu fati. Gaudia vitæ beatæ. Vita cœlestis, Altera post hanc vita. Nullum ubi morborum genus est, ubi nulla fatigat Cura animos.

VITA HVMANA.

Brevis & misera, somnoque simillima, Citò caduca, Fallax & breve vita bonum. Subitò periens. Vanus pulvis, umbra brevis, aura levis, quæ manet in nullo loco. Plena malis, & plena dolore. Fœdissima lerna, sentina malorum. Vallis plena malorum. Principio, medio, & fine dolenda suo. Nil aliud nisi mortis imago. Fugiens seu præpete pennâ. Pulvis & umbra brevis. Fugiens ut fumus & umbra, Subitis quæ deficit horis. Nata die gelidâ ceu rosa nocte perit. Quam sors ancipiti cæca furore regit. Varijs jactata procellis. Fertur ut in medio parvula cymba freto. Habens genus omne malorum. Expositа omnibus fortunæ telis, Obvia telis omnibus fati.

VITAM CORRIGERE.

Vitam emendare nocentem. Convertere vitam, mores in melius. Delicti agnoscere culpam. Quære. *Corrigere se.*

VITAM TRANSIGERE.

Agere tempora vitæ. Consumere, complere tempora vitæ. Decurtere vitæ spatium. Implere fata. Vitam peragere. Vitæ explere annos. Exigere vitam, ævum, ætatem. Ducere, traducere, agere vitam. Me si fata meis peterentur ducere vitam Auspicijs. Vixi, & quem dederat cursum fortuna peregi. Omnes ut tecum meritis pro talibus annos Exigar. Vivo equidem, vitamque extrema per omnia duco. Quære *Vivere.*

VITAM SIBI IPSI ERIPERE.

Abrumpere sibi ipsi invisam lucem. Abrumpere vitam invisam, & leto sævum finire dolorem. Manu mortem invenire. Parare sibi letum manu. Induere sese mucrone. Fodere sua pectora ferro rigido. Mortem approperare sibi ipsi. Sibimet consciscere mortem. Sibi ipsi accersere mortem. Ipsa sua Dido concidit ipsa manu. Nec mora, celato fixit sua pectora ferro, Et cadit in patrios sanguinolenta pedes.

VITIS.

VITIS.

Fœcunda, generosa, gravida, ferax, viniflua, racemifera, pampinea, pampinosa, frondosa, frugifera, racemos explicans, Umbracula texens. Vnde dulces latices, vitam solantia vina Legimus, Ferens fructum nobiliore succo. Vitis ut arboribus decori est, ut vitibus uvæ. Atque malâ vites incidere falce novellas, Curvo Saturni dente relictam prosequitur vitem attendens, fingitque putando.

VITULUS.

Luxurians, lascivus, protervus, lactens, imbellis. Nondum minax metuenda fronte. Nondum firmatis cornibus audax. Nondum gerens tenera fronte cornua, Quem taurum metuis vitulum mulcere solebas.

VIVERE.

Capere vitales auras. Frui vitâ. Frui, vesci aurâ vitali, æthereâ. Auras ducere, trahere. Videre diem, lucem, lumen vitale, superare, supereſſe, & vesci aura ætherea. Lumina solis aspicere. Manet illi vita rata, Nondum lux alma recessit. Agitare, transigere ævum. Ducere, producere, trahere, agere, tollere vitam. Permetiri tempora vitæ. Quid puer Ascanius, superatne, & vescitur aura? Quem si fata virum servant, si vescitur aura ætherea, nec adhuc crudelibus occubat umbris. Et meliore tui parte superstes eris. Afflictus vitam in tenebris luctuque trahebam. Quære *Vitam transigere.*

VIVERE BACCHANALIA.

Celebrare Bacchum læto honore. Agere convivia Thyrsigeri Divi. Agere lasciva Orgia ebria convivia Bacchi. Agitare festa bicornis Bacchi, Colere libera festa Bacchi. Celebrare sacra trieterica Bacchi. Turba vago, cursu & clamore furentum Bacchi ludos agit. Per fora, per vicos it personata libido. Et censore carens subit omnia tecta voluptas. Percita turba furore. Multa nefanda facit petulantibus Bacchi diebus.

VIVERE DIV.

Numerare longa tempora vitæ. Longævæ vivere tempora vitæ, Numerare Tithonia secula, Agere secula Sibyllinæ vatis. Videre tria secula Nestoris annosi. Attingere Pyliam senectam. Vivere secula Neleiadis. Annosi Nestoris secula exæquare, superare. Vivere tempora longa Pelij senis. O quam tu capias ter vivere Nestoris annos. Et nihil ex ulla perdere luce voles.

DUM VIXERO.

Dum spiritus hos reget artus. Dum mihi vita manet. Donec in hoc fragili corpore sensus erit. Donec lumen vitale videbo. Dum mihi per calidos artus sanguis curret. Dum Parcæ

mihi mitia fila trahunt. Donec erit mihi ſpiritus in vivo corpore. Quoad Parca ſevera abrumpat ſtamina vitæ. Dum memor ipſe mihi. Hac dum luce fruor. Dum manet hæc mihi vita comes.

VIVVS.

Veſcens aurâ ſuperâ. Trahens aëris hauſtus. Carpens vitales auras. Veſcens aurâ æthereâ. Hauriens auræ vitalis amabile lumen. Ducens communes aëris hauſtus. Fruens vitalis luminis uſu.

VLCISCI.

* Vindicare. Vlciſci cedentem patriam. Animum explere vindictâ. *Nemeſis Dea erat vindictæ.* Exigere pœnas. Faxo aulâ luas.

VLVLARE.

Vlulatus ſpargere in auras. Terrifico ululatu aëra, æthera rumpere. Aëra complere mœſtis ululatibus. Vlulatus ore dare. Triſti ululatu cuncta replere. Agri fremunt ululatibus, Fremitu conſonat omne nemus. Tremulis ululatibus æthera complet. Vlulatus fertur in auras.

VLYSSES.

Solers, facundus, fallax, diſertus, experiens, audax, ultor victor, improbus, timidiſſimus, non formoſus. Laertiades. Satus Laerte. Laertius heros. Siſyphides. Sanguine cretus Siſyphio. Penelopes conjux. Gener Icarii. Dux Dulichius. Nericius. Ithacus. Æmulus Ajacis. Hortator ſceſerum. Qui errando tot quot bellando perdidit annos. Laceræ quem fractæ tenentem Membra ratis. Semeles eſt miſerata ſoror.

UMBRA.

Manifeſta, vera, inanis, horrens, flexilis, parentalis, nocte volans, nocturna, noctivaga, tenebroſa. Comes euntibus per ſolis radios. Quæ manet in nullo loco. Lucus in urbe fuit media lætiſſimus umbrâ. Lentæ texunt umbracula vites. Patulæ recubans ſub tegmine fagi. Pecudes umbras & frigora captant. Nox atra cavâ circumvolat umbrâ.

UMBRAM FACERE.

* Umbram inducere. Ramos, & brachia tendere latè. Umbram paſtoribus arbor ſufficit. Obumbrare, Gratis nemus viatorem laſſum complectitur umbris. Porticus explicat umbras. Faciunt umbracula vites. Pinus & populus umbram hoſpitalem conſociant. Obtentu frondis inumbrare. Silva frondibus Phœbæos ſummovet ignes.

UNCUS.

Roſtra apta rapinis. Unguibus hamus ineſt.

VNDA-

VNDA.

Placidiſſima, anguſta, ſalubris, marina, paluſtris, fluvialis, putealis, fluminea, cum murmure labens, concreta frigore, vincta gelu. Impetus undæ. Vt mare ſolicitum ſtridet refluentibus undis. Quære *Fluctus.*

VNGERE.

Membra perungere. Diffundere unguentum in artus. Redolentibus unguentis ungere. Imbuere membra fragrantibus ſuccis. Perfundere tempora ſacro olivo. Tingere olei recente ſucco. Oblinere, Inungere. * Nitido ſtillant unguenta capillo, Puro diſtillant tempora nardo. Capillus Arabo rore olet.

VNGVIS.

Rigidus, rigens, ſcaber, niger, avidus, curvus, aduncus, hamatus, recurvus, falcatus, l. c rans genas. Ora ſecans.

VOLARE.

Pennis labi per auras. Movere pennas per aëra. Præpete pennâ ſe ferre per auras. Tranare aëra pennis. Volatu ferri per aëra. Tolli, niti pennis in aëra. Librare, quatere pennas in aëre. Secare aëra ſtridentibus pennis. Carpere æthereum iter volucri pede. Carpere iter alato pede. Ferri, ire per auras levibus pennis. Metiri aëra celeri volatu pennatum. Corpus in altum librare pennis. Findere aerem pennis. Credere ſe cœlo. Ingredi æthera. Æthereum pervolat altus iter. Volare per aera remigio alarum. Sublime volare. Pernicibus eſſe alis. Paribus niti alis. Fertur in arva volans. Tenues ſe ſuſtulit ales in auras. Pennis ſe tradere cœlo. Tendere iter pennis. Ioter nubes ferre membra. Seſe per inania nubila librare. Æthera verberare alis, Scindere aera pennis.

VOLVCRES.

* Solis incola, cohors quæ remigijs præpetibus ſola liquida tranat. Βιησσίαν πτερῶν σεῖσαι, quatiunt remigium alarum.

VOLVNTAS.

Honeſta, laudanda, officioſa, animoſa, temeraria, propenſa, libera, prona. Regens impetio motus in corde vagantes, placidè amplectens, & volens quæ ratio probat. Tua ſi mihi certa voluntas. Si fert ita corde voluntas. Sic fata tulere. Velle ſuum cuique eſt. V. *Velle.*

VOLVPTAS.

Brevis, damnoſa, vera, non vera, infamis, turpis, vitioſa, ſceLerata, inſatiabilis, obſcœna. Inimica virtutis. Diræ triſtitiæ ſuaviſſima domitrix. Trahit ſua quemque voluptas. Spetne voluptates, nocet empta dolore voluptas. In vulnus nunquam virtus, ſed ſæpe libido Impellit, turpiſque emitur vel morte voluptas. Brevis una voluptas Mille parit luctus.

* Κακῶν ἔλιτερ, esca malorum. V. *Libido & quæ sequuntur.*

VOLUPTATIBUS INDULGENS.

Sequens luxum inertem. Molli luxu diffluens. Luxus indulgens, Immodicus, luxuriosus. * Frangere se luxu, Delicijs luxuriare novis.

VOMER.

Curvus, aduncus, uncus, obtusus, attritus Tenuatus abusu, Rumpens, faucians duram humum, Sulcans terram. Evertens glebas, Dens aratri. Dens curvus Vomis renovans terram.

VOMERE.

Egerere dapes, Eructare cibos. Rejicere, ejicere, remittere cibos esos. Ejectantemque cruentas Ore dapes, & frusta mero glomerata vomentem, Ore rejectare. Non semel est stomacho nausea facta meo.

VORAGO.

Hians sinuosa, horrifica, præceps, insatiata, obscura, profunda, cæca, stagnans, vasta. Hiatus. Abyssus. Profundum, Barathrum irremeabile, abruptum, triste, horrendum.

VOTUM.

Pium, sacrum puerile, irritum, vanum, caducum, impetrabile, temerarium, secundum repulsæ. Votivæ voces. Non vana in vota vocare. Quid prodest cœlum votis implere Nezra? pro quo solicitas cœlestia numina votis?

VOVERE.

Devovere. Votum facere. Nancuparе votum. Vota concipere, suscipere, ferre, multiplicare, capessere. Dicare pia vota Deo. Vota vovere Deo. Vota immortalia solvere alicui. Onerare æthera votis. Solvere vota debita. Animam devovere alicui. Obligare se voto. Iunoni votum facite impetrabile.

VOX

Ficta, falsa, mentita, timida, fœminea, puerilis, fera, ferina, insana, sine pectore, blanda, dulcisona, canora, arguta, vocalis, submissa, intenta. Consona menti. Vocalia ora. Concentus vocis. Mutandis ingeniosa sonis.

VPUPA.

Volucris cui stant in vertice cristæ. Cui prominet immodicum rostrum.

URBS.

Magnifica, clara, magna, splendida, plena viris, domita bello, obsessa, coctilibus cincta muris. Ampla situ, & domibus decorata superbis. Montis in excelso stans vertice. Fœlix flore virûm. Populosa viris. Ardua muris. Circumdata fossis, vallis, Templis religiosa piis. Populis dominata superbis. Erectos quæ tollit ad æthera muros. Oppida regni divitiora. Nondum præcipites cingebant oppida fossæ.

* Orbem ipsum in una urbe videre puta. Contraxit natura orbem,

orbem, & effigiem toeius orbis in urbe dedit. Vrbanus est, comis & venustus. Est ipsa urbanitas. Fasces honoris omnibus summittit.

VRBEM DIRVERE.

Vertere ab imo mœnia. Vrbem subruere, solo æquare, dissicere, evertere, subvertere. Res vertere fundo. Vrbem à culmine sternere. Vrbem destruere. Vrbis muros æquare solo. Mœnia concurere, sternere. Fundamenta quatit totamque à sedibus urbem Eruit. Everrere inimicis ignibus urbem. Vertere urbem in cineres. Vrbis tecta reddere æqua solo. Deformare excidijs urbem, Trojanam excindere gentem.

VRERE.

Dare flammis, ignibus. Dare in flammas. Imponere flammis. Tradere, committere aliquid voracibus flammis, Vulcano. Flammâ crepitante cremare. Subjectis urere flammis. Totum involvere flammis nemus. Dare flammis abolenda, Exurere. Omne mihi visum considere in ignes Ilium. Sæpe etiam sterilis incendere profuit agros, Atque levem stipulam crepitantibus urere flammis. Iusserat hæc rapidis aboleri carmina flammis. Prosternet patrios impia flamma lares.

VRSA MAIOR & MINOR.

Ventosæ, algentes, sibilantes, opacæ, glaciales, geminæ, gelidæ. Proxima signa Polo. Liquidi immunia ponti. Gemini triones. Esse duos arctos quarum hæc Cynosura vocatur Sidonijs, Helicen Graia carina notat. Sidera præbentia formam plaustri.

VRSA MAIOR.

Helice, Parrhasis, obliquos axes vertens, nitido splendore fulgens. Graijs nautis observanda. Graios regens per altum. Vrsa Erymanthis, Mœnalis, Mœnalia, glacialis, hiberna, Calystonica, Licaonia, Scythica, ætherea, sinuosis flexibus Callisto. Arcadios erraverat ursa per agros. Hæc nocturna suo sidere vela regit.

VRSA MINOR, CYNOSVRA.

Fulgens, nitens, moderans puppes. Dux Sidonijs carinis. Tyrios regens per altum. Fidissima nautis sulcantibus vada cærula Neptuni. Sidonijs fidissima nautis. Quæ nunquam lymphis septem mersisse triones Cernitur, Oceano lumina blanda negans.

VSVRA, FOENVS.

Fœnus avidum, grande, ingens, copiosum, fœcundum. Exitiale bonis, Depascens publica commoda. Turpiter exhaurions privatas opes. Vsura vorax. Comes avaritiæ.

VSVRAM EXERCERE.

Quærere divitias injusto fœnore. Capere, sectari, captare, quærere fœnore. Vsurâ vorare lucra. Facere lucrum positis in fœnore nummis. Fœnus exercere. Infligere usuras.

VSVRARIVS FOENERATOR.

Avarus, avidus, cupidus, impius. Lucris inhians. Lucra captans. Lucrum faciens positis in fœnore nummis. Alieni appetens. Tantum sua commoda spectans. Divitias injusto fœnore quærens. Quæstibus injustis suas opes augens.

VTI.

Carpere, percipere fructum. Frui. Potiri. Regni commoda carpe mei.

VVA.

Tumida, tumens, plena purpureo mero, expressa incultis pedibus, pensilis, pendula, pampinea, racemifera. Fundens merum. Succus uvæ. Incultisque rubens pendebit sentibus uva. Plenaque purpureo subrubet uva mero. Varijs solet uva racemis. Ducere purpureum nondum matura colorem.

VVLCANVS.

Iunonigena. Mulciber. Ignipotens Deus. Pater Lemnius, Tardipes, loripes, claudus, claudicans. Qui obliquo pede claudicat. * Κοίρανος τέχνης, Dominus artis.

VVLGVS.

Mobile, inane, leve, rude, indoctum, artis expers, ignobile, incertum, profanum, mutabile, variabile, futile, rebelle, inconstans. Pessima sectans, dum meliora probat. Monstrum execrabile, sine nomine. Rudia agmina trepidi vulgi. Stupidi fæx infirma vulgi. Quod modo huc, modò flectitur illuc. Scinditur incertum studia in contraria vulgus.

VVLNERARE.

Infligere, incutere vulnus. Vulnerare, lædere, violare. Cuspide, Mucrone lædere. Dare, facere vulnus. Gladio, ense ferire. Facere saucium. Dare cuspide vulnus. Corpus perstringere. Inter se vulnera jactant Hasta per armos acta tremit. Dividere immani vulnere malas. Lateri capulo tenus abdidit ensem. Fixum ferrum in pulmone tepescit. Terque quaterque gravi junctura verticis ictu rupit, & in liquido jacuerunt ossa cerebro. Lancea consequitur, rumpitque infixa bilicem Loricam, & summum degustat vulnere corpus.

VVLNERARI, VVLNERATVS.

Pati, tenere, accipere, sentire, habere vulnus. Ferre vulnus ab aliquo. Hæsit in corpore vulnus. Laniatus corpore toto. Saucius parvo vulnere. Vulnere acerbo confici. Infixum stridet sub pectore vulnus. Heu patior telis vulnera facta meis.

Ob

Ob patriam pugnando vulnera passi. Vulnere tardus Vlysses.

VULNUS.

Immedicabile, sanabile, honestum, non corpore dignum, mortiferum, cuspide factum. Pectore clausum. Letale, letiferum, hians, hiulcum, cruentum. Immedicabile vulnus Ense recidendum est, ne pars sincera trahatur. Quæ causa indigna serenos fœdavit vultus, aut cur hæc vulnere cerno? Nullaque in corpore partes. Nocere quas posses, unumque erat omnia vulnus.

VULNUS CURARE.

Sanare, tollere vulnera. Levare, fovere, ligare vulnera. Mederi vulnera. Medicam adhibere manum vulneri.

VULTUS.

Iuvenilis, virgineus, serenus, nitidus, placatus, placidus, amicus, severus, gravitate plenus, trux, rigidus, torvus, agrestis, iratus, albus, & sine sanguine, aratus, rugis, lugubris, prudens sine rusticitate. Prodens animum. Qui taciti certissimus index pectoris esse solet. Vultum verba decent iratum plena minarum.

VULTUM EXHIBERE.

Develare, revelare, promere ora vultus.

VULTUM TEGERE.

Abscondere, celare, condere, abdere vultum, vultus. Tegere lumina veste. Vestibus ora tegere. Prætendere oculis vestem. Manus oculis opponere. Ante oculos opponere palmas. Protegere ora dextra.

VXOR.

Pudica, legitima fida, fidelis, amata. Socia tori, lecti. Sociata fœdere lecti. Consors, particeps tori. Conjux amabilis. Faciens virum prole parentem. Servans jura jugalia. Servans casti socialia fœdera lecti. Non temerans, falleus fœdus conjugale. Rudis ad veneris furtum. Cujus vitæ tenor est sine labe. Multos dilecta per annos. Similis probitate marito. Connubio juncta stabili. Vinclo sociata jugali. Connubijs sociata, Puerisque beata creandis uxor. Si qua tibi sponsa est, si quam dignabere teda. * Quæ novit leges perferre maritas.

VXOREM DVCERE.

Legitimo fœdere sibi jungere nuptam. Connubio stabili sibi jungere aliquam. Recipere aliquem in fœdus lecti, sociatori, connubij. Aliquam sibi vinclo sociare jugali. Subire virculum maritum. Iugales tedas accipere. Socij fœdus inire, subire: tori Socialia vincla subire. Debita jura subire tori casti. Coire in fœdera socij lecti.

VXOREM NOLLE.

Fugere, odisse connubia. Averſari tedas jugales. Vsum conjugij,

jugij negligere. Abhorrere ab uxore, à re uxoria.

X

XANTHVS.

XAnthi aqua. Xanthi unda. Xanthi cognomine rivum agnosco. Xanthus nec reperire viam, atque evolvere posset in mare se. Ardentesque avertit equos in castra, priusquam Pabula gustassent Trojæ, Xanthumque bibissent. Qualis ubi hybernam Lyciam, Xanthique fluenta Deserit, ac Delum maternam invisit Apollo.

XENIA.

* Strena. Munera quæ Iani dantur Calendis.

Z

ZELVS RELIGIONIS, & ZELOSI.

Cœlesti face flagrabas, & Regis amore Cœlituum. Hunc unum suspirabas, hunc scilicet unum. Noctes atque dies infixum corde gerebas. Vnius Christi tantum inflammatus amore. Omnia fastidis, cupis hunc nec cætera curat; Hunc unum tibi cor, tibi mens hunc deperit unum. Divini jaculis haud mollibus ictus amoris, Ibat ovans, cupidus, ceu pactum it conjugis olim, In thalamos juvenis, primæ ad nova gaudia noctis. Protinus afflari cœli divinitus aurâ. Tollebant actas ab humo super æthera mentes.

ZODIACVS.

Habens bis sex figuras. Gerens duodena signa, sidera, cœli micantia signa. Qui gerit volvens bis sex signa ardentia. Signifer, Orbis Signifer. Circulus obliquus. Gyrus inflexus.

ZODIACI SIGNA DVODECIM.

ARIES.

Laniger, corniger, celer, trux, Ductor cornigeri gregis. Pecus velleris aurati. Dux gregis, Ovium sator. Nepheleius quadrupes. Signorum princeps, Principium signis. Fulgens aurato in vellere. Reddens parem noctem & diem. Faciens tempora diurna æquinoctiis. Non longâ statione locatus. Imago lanigeræ pecudis. Phryxea pecus. Aurata pecus. Vellera Phryxeæ pecudis. Vellera aurati pecoris. Signa aurati velleris. Fulva ovis quæ nitido vellere per mare gessit Phryxum, Phryxique sororem. Qui non bene pertulit impositam sibi Hellen.

TAVRVS.

Corniger, horridus, ignifer, ardens, Agenoreus, nitens frontem, jacens flexo crure, aureus cornua, cornibus insignibus auro. Cui duo cornua aurata è vertice surgunt. Europæ victor. Imago, tergora, sidera tauri. Tauri lucida signa, Cornua, radiantia, micantia, torva laboriferi tauri. Secúdum astrum. Vacca sit an taurus non est cognoscere promptum. Pars prior appareat, posteriora latent.

G E-

GEMINI.

Cygnigeni fratres. Tyndaridæ juvenes. Duo Tyndaridæ. Germani pares. Progenies duplex. Proles duplex Iovis Gemini Helenæ fratres. Frater cum Castore Pollux. Sidus geminum. Side a geminorũ fratrum. Ledæa fidera. Ledæi fratres. Imago juvenum duorum. Lampas Tyndaridum. Gemini ardentes nitido igne.

CANCER.

Adustus, ardens, calidus, rapidus, fervens, æstivus, sole perustus, rubicundus, pressus ab Hercule, curvans brachia, adurens siccos agros. Non gradiens recto limite. Retrogradus. Æthereus. Ignitus. Sidus pluviale, sitientis fidera cancri. Cancri torridus ignis. Cancri gemmantis imago. Æstivi cava tergora cancri. Octipedis cancri signa. Ardens, flagrans carcinus. Chelæ. Concava, sinuosa brachia fiderei cancri.

LEO. Æstifer, flammifer, Nemeæus, Molorchæus. Pressus Herculeâ manu. Primus labor Herculis. Mixta cum virgine surgens. Tenens tecta proxima cancro. Fulgida stella leonis. Terga, ora ficei leonis. Fera pressa sub Herculeis manibus. Stella leonis. Sidus Cleonæum. Dionæi sideris astrum. Molorchææ faces. Animosi signa Leonis. Solstitiale caput Leonis.

VIRGO.

Innuba, alma, inculpata, optima, candida Tegeæa, spicea, munera gestans. Cui flagrat arista. Quam Libra comes sequitur. Cui ceu Siriaco torretur spica calore. Fulgida stella Erigones. Species virginis almæ. Almæ virginis astrum. Astræa Puella Erigone. Iubar Erigones. Signa astræa. Erigone sacrata pio parentis amore. Erigone sæculi regina vetusti.

LIBRA.

Pendula, pendens lance pari. Bilanx pendens pari pondere, justitiæ minister. Dividens medium orbem luci atque umbris. Suspendens noctem paribus diebus. Æquans nitidos dies obscuris noctibus. Æquans diem noctemque paribus horis. Trutinæ species. Æquale jugum. Tepidum sidus libræ. Pondera libræ. Æquata brachia librę. Lances librę.

SCORPIVS.

Violentus acumine caudæ. Veneno armatus. Perens caudâ letale venenum. Venenifer caudâ uncâ. Elatæ metuendus acumine caudæ. Pandens, expãdens & exercens audacius chelas. Curvans brachia longo circuitu. Violenta cuspide sævus. Animal quod caudâ dirigit ictum. Nepta. Astra Neptæ. Signa Neptæ. Chelæ minaces.

SAGITTARIVS.

Arcu pollens, tendens arcum, tergeminus. Iaculis armatus & arcu. Curvans, sinuans arcum. Minitans volucri sagitta.

Semi-

Semivir arcipotens Sagitti fer. Chiron armatus arcu. Centaurus tela gerens. Sidera Phillyrij senis. Æmonij arcus. Æmoniæ sagittæ. Senior formæ conjunctus equinæ. Thessalicæ sagittæ. Formæ bicorporis astrum.

CAPRICORNVS.

Aquosus, imbrifer, humidus, Tropicus, Solstitialis, Caudæ, cornuque minax. Radiantia cornua tollens. Cornibus armatus. Salsi gurgitis hircus. Corniger hircus. Caper liquidi æquoris. Cornu capri. Sidus capricorni, Astra, Sidera capri. Æquoris hircus. Tyrannus Heperiæ undæ. Ædes Ægocerotis.

AQVARIVS.

Humidus, humens, udus, fluvialis, madidus, nimbifer, juvenilis, resupinans humentes urnas, effundens aquam urna, gerens urnam, Spargens, deturbans pluvias, gestans turbidas aquas. Sidus Aquarij. Fusor aquæ. Iuvenis gestator aquæ. Puer Iliades. Iliacus. Idæus, Trojanus superis pocula miscens. Cui aquæ fecerunt nomen. Hydrochoos. Phrygius Ephœbus. Poculum Ephœbi. Hydrophorus juvenis. Ganymedes natus Dardanio Troë. Quem divum mensis astare loquuntur. Ganimedeæ aquæ, lymphæ. Astrum fusoris aquæ.

PISCES.

Æthereij, æquorei, gemelli, duo gemini sub æthere. Duo signa sub uno. Vltimus ordo. Quinectuntur caudas latè susis ex ordine stellis Amantes flumina. Rutilantia sidera aerei piscis. Pluviosi sidera piscis. Sidus piscis aquosi. Lucida terga. Quos geminos fusa vincla astringunt.

ZYTHVS.

Cervisia, vel Cerevisia dulcis, grata palato, levans, restinguens, sedans sitim. Pellens turbatæ nubila mentis. Ejiciens tristes ex animo, mente, corde dolores. Turbans cerebrum, capitis penetralia. Ceres lupulo cocta. Vinum hordeaceum. Ce. cal s potus. Poculum cereale.

ZYTHVM COQVERE.

Conficere cerevisiam liquorem. Cererem crasso confundere succo. Cererem coquere lupulo.

Solius Virgilij Latinorum Poetarum Principis univoca nomina, Græcis,
Synonyma *dicta.*

ACHERON.

AMn's sevetus Eumenidum.

ACHILLES.

Pelides. *ÆNEAS.*

ÆNEAS.

Veneris filius. Teucrorum Rex. Natus Dea. Satus Anchisa. Anchisiades. Tros Anchisiades. Satus sanguine divum. Anchisa generate Deum certissima proles. Dux Anchisiades. Dux inclyte Teucrûm. Laomedontius Heros. Fortissimus Teucrum. Maxime Teucrorum ductor. Teucrum, atque Italum fortissime ductor. Trojus Heros. Dux Dardanius. Ductor Rhæteius. Romanæ stirpis origo.

ÆOLVS.

Rex tempestatum.

ÆQVINOCTIVM.

Libra die somnique pares ubi fecerit horas.
Et medium luci atque umbris jam dividit orbem.

AER.

Iupiter pro aëre sæpe ponitur.
Maturis metuendus Iupiter uvis, *id est, tempestas aeris, & varietas.*
Aeris in campis. Magnum per inane. Longum per inane. Vacuum per inane. *Inane vocamus aerem quod vacuus omnia implet. Nihil enim pari natura vacuum potest.*
Levis æther. Iter liquidum. Liquidus æther.

AER INFECTVS.

Corruptus cœli tractus.

ÆS.

Metallum, æris.

ÆTAS.

Et quantum longis carpent armenta diebus.
Vbi pulsam hyemem sol aureus egit sub terras, cœlumque æstiva luce recluſit.
Alas pandere ad æstivum solem.
Qua parte calores Auſtrinos tulerit.

ÆSTVS.

Rapidi potentia Solis. Sol rapidus. Fervor. Ardor. Calor.

ÆTHER.

Ætherea plaga. Æthera siderea.

ÆVVM.

Terminus ævi. Vetustas ævi. Meta ævi dati.

AFRICA.

Libyæ oræ. Pænorum arva. Libyæ regna. Libycum littus. Deserta siti regio. Libyæ solis errantur in agris. Libyæ deserta. Et Libyæ lustrare extrema jubebo

AGAMEMNON.

Atrides. Ipse Mycenæus magnorum ductor Achivûm.

AGASO.

Agitator aselli.

AGER.

Pinguis culta. Fertilis ubere campus. Iugera ruris. Florea rura. Arva.

Agellus. AGGER.

Oppositas molles pellunt Agger terræ.

Ecce maris magni claudit nos obice pontus, *i.e. aggere.*

AGMEN.

Conventus trahit in medias, turbamque solventem.]

Eum stipata tegebat. Turba ducum. Caterva. Manus, cohors. AHENVM.

Costæ Aheni.

ALA.

Remigium alarum. Pennæ præpetes.

Volucri vestivit tegmine corpus.

ALBA.

Albanæ urbes. Albani patres. Albani reges. Albæ de nomine dicti. ALECTO.

Virgo sata nocte. Cocytia virgo. Erynnis.

ALPES.

Aggeribus socer. Alpinis descendens. Alpinæ nives.

ALPHEVS.

Elidis amnis. Alphea flumina Pisæ.

ALVEARIA.

Aula. Ædes. Cerea regna. Cellæ. Castra. Caveæ. Cubilia ramosa. Sere in cunabula condent. Domus. Horrea. Lares. Limina. Nidi. Oppida. Patria. Portæ. Penates. Præsepia. Septa domorum. Sedes. Stabula. Tecta. Thalami.

ALVVS.

Vterus.

AMBROSIA.

Ambrosiæ odor liquidus. Ambrosiæ succus salubris.

AMOR.

Est mollis flamma medullis. Ignis occultus, cæcus. Et cæco carpitur igni. Furor insanus, *de vehementi amore.* Vulnus taciturn. Stimuli amoris.

ANDROMACHE.

Hectorea conjux. Conjux Hectoris.

ANIMA.

Aurai simplicis ignis. Sensus æthereus. Spiramenta animæ. Latebræ animæ. ANIMÆ.

Tenues sine corpore vitæ. Exangues umbræ. Vmbræ ibant tenues, simulacraque luce carentum.

ANNVS.

Annuus exactus completur mensibus orbis.

AN-

ANTRVM.

Lustra ferarum. Domus montis. Magna ora domus. Fores antri. Ferarum tecta. Stabula alta ferarum. Spelea ferarum. Seu terra minutis Rara foraminibus. Specus. Domus alta. Spelunca. Caverna.

ANVS.

In vultus sese transformat anilès.

APOLLO.

Phœbus. Pastor ab Amphryso. Delius vates. Carminis auctor. Phœbus Apollo. Numina Phœbi.

AQVA.

Agmen aquarum. Gelidus liquor. Poculàq; inventis Acheloia miscuit unis. (*Poculum pro aqua quæ continetur in poculo, per Metonymiam.*

Humor. Fluvij recentes. Lympha. Latices calidi. Vnda. Largos humeris infundere rores.

AQVILA.

Iovis ales. Iovis armiger. Caucasæasque refert volucres (*i.e. aquilas.*)

ARABIA.

Panchaia pinguis arenis thuriferis. Eoæ Arabum domus.

ARCVS.

Cornuque intensum tendit (*i.e. arcum cornuum.*) Nervus equinus (*i.e arcus ex equi nervis factus*)

ARENA.

Nimbus arenæ. Agger arenæ. Examina arenæ.

ARGENTVM.

Argenti rivus. Spuma argenti. Pondus argenti. Talentum argenti. Semen argenti.

ARTIFEX.

Manus artificis.

ARVNDO.

Sylva arundinea. Arundinei canaces.

ARX.

Castrum. Castellum montosum.

ASCANIVS.

Iulius. Dardanius puer. Nepos Veneris.

ASIA.

Vrbes Asiæ. Oræ Asiæ. Orbis Asiæ. Campus ubi Troja fuit.

ATHENIENSES.

Thesceidæ. Cecropidæ.

AVARITIA.

Amor habendi. Auri amor. Auri sacra fames.

AVIS.

AVIS.

Turba agminis aligeri, Alituum genus, Pictæ volucres, Ales, Agmen aligerum, Vitæ volantum, Nubes aerea volucrum.

Catervæ avium, Avium cœtus sublimis, Gaudete, ô celeres, subnixæ nubibus alis.

AVRVM.

Auri metallum, Nitor auri, Aurea vena, Auri talenta, Auri pondus, Species auri.

AVRIGA.

Equorum agitator.

AVRORA.

Conjux Tithonia.

AVTVMNVS.

Atque ubi jam brevior que dies & mollior æstas, Autumni sub frigore primo, Prima vel autumni sub frigora.

B.

BACCHVS.

LYæus, Liber, Lenæus pater, Iacchus.

BARBA.

Tum mihi prima genas vestibat flore juventa, Pubentes genæ, Ora puer prima signans intonsa juventa.

Tu quoque flaventem prima lanugine malas, &c.

BELLVM.

Fata belli horrida, Pestis belli, Grave Martis opus, Incendia belli, Rabies belli, Scelerata insania belli, Horrentia Martis arma, Mars dubius, Belli labor, pericula, prælia, certamina.

Tempestas. *Nam peculiare est, poetas belli impetum cœli tempestatibus comparare.* Sic Virg. 7. Æn. *bellum comparat diluvio. Nam in bello non secus ac in tempestate & diluvio omnia proferuntur, & intereunt.*

BELLATOR.

FAcer in armis, Armis insignis, Inclytus armis, Egregius armis, Bello expertus & armis, Insignis fælicibus armis, Pictis conspectus in armis, Acerrimus armis, Haud furto melior sed fortibus armis, Ingentior armis, Insignis præstantibus armis, Ingens animis, Ingens corpore & armis.

Sævus in armis, Egregius fulgentibus armis, Acer in armis, Qui tunc florebat in armis, Durus Bello, Asperrimus studijs belli, Genus intractabile bello, Genus insuperabile bello, Bello vivida virtus, Clarus bello, Invicta bello dextera, Bello expertus & armis, Proles pulcherrima bello, Sunt nobis fortia bello pectora, Genus bello præclara, Et bello lecta juventus bellis assuetus, Ductor fortissimus bello, Pars ingens belli, Vivida bello dextra viris, animusque ferox, patiensque periculi,

ricli. Proles bello præclara. Experti bello juvenes. Deſueta bello agmina. Frigida bello dextera.

BIVIVM.

Partes ubi ſe via findit in ambas.

BOREAS.

Aquilo. Boreæ frigus penetrabile. Spiritus Boreæ. Vires Boreæ.

BOS.

Mugitus boum. Armenta boum. Forma bovis. Corpora boum.

BVBO.

Altis in parvæ ſubito collecta figuram.
Quæ quondam in buſtis aut culminibus deſertis,
Nocte ſedens, ſecum canit importuna per umbras.

C

CACVMEN.

VErtex. Apex. Culmen. Summi veſtigia culminis.

CACHINNVS.

Riſus ſolutus.

CADAVER.

Corpus frigentis & ora. Spoliatum numine exuviæ. Funus. Cineres ingrati. Confuſæ ſtragis acervus. Corpus exanimum. Exanimus.

CADVCEVS & VM.

Virgo Mercurij.

CÆCVS.

Captus oculis. Cui lumen ademptum.

CAIETA.

Æneia nutrix.

COELVM.

Arx ætherea. Cœli convexa. Supera alta. Ætherea plaga. Siderea ſedes. Deum domus alta. Supera, convexa. Tecta Iovis. Regnum Iovis. Sedes ſuperæ. Domus omnipotentis olympi. Aerea ſedes. Aurea ſtellantis regia cœli. Auræ æthereæ. Ad ſuperum ſedes aſcendere.

Ad ſidera rurſus. Ætherea & ſuperas cœli veniſſe ſub auras.

Cœli porta. Supera regna. Aurea cœli regia. Orbes ætherei. Regna cœli. Sidera. Inſuetum limen Olympi.

CÆPTVM.

Fortes auſus.

CALAMITAS.

Clades. Caſus acerbus. Diſcrimina rerum. Fata aſpera. Incommoda. Labores duri. Malum. Pericula. Res egenæ. Actæ auræ.

CALCAR.

Quadrupudemque citum ferrato calce fatigat.

CAL-

CALCEVS.

Et Tyrrhena pedem circumdat vincula plantis. Barbara tegmina crurum. Continuis rimis calcanea scisse rigebant, Crudus tegit altera (vestigia) pero. Ocrea.

CAMPVS.

Maxima spatia campi. Campi æquor. Æquor, pro *planicie campi*. Per aperta æquora. (*i. e.*) *per planiciem camporum*.

CANDELA.

Inverso bibulum restringens lumen olivo,
Oppositaque manu lumen defendit ab aura,
Lumina fida locat.

CAPITOLIVM.

Tarpeia sedes. Tarpeia arx. Capitolij immobile saxum.

CAPELLÆ.

Caprigenum pecus. Capræ.

CAPER.

Vir gregis. Pater Hædorum. Hircus.

CARTHAGO.

Tyriæ arces. Arces Carthaginis.
Vrbs Sidonia. Punica regna vides. Vrbs Tyria. Vrbs Agenoris.

CASEVS.

Et pressi copia lactis.

CASSANDRA.

Priameia virgo. Cassandræ vatis imago.

CASTRA.

Tentoria. Hic savus tendebat Achilles.

CAVERNA.

Tuta latet arce viator. Aut amnis ripis, aut alti fornice saxi. Sede exiguus mus. Sub terris posuitq; domos atque horrea fecit. Sub terra fodere larem. Est specus ingens Exesi latere in montis.

CEREBRVS.

Ingens janitor antro Æternum latrans exangues terreat umbras.
Tartareus custos. Janitor orci.

CERES.

Eleusina mater.

CETE.

Immania corpora ponti.

CHARON.

Portitor orci. Navita sed tristis nunc hos, nunc accipit illos.

CHASMA.

Video medium discindere cœlum.

CICONIA.

Cum vere rubenti, Candida venit avis longis invisa colubris.

CIRCE.

CIRCE.

Solis filia, Nympha genitum Laurente Marica.

COITVS.

Concubitus, Dulcia furta.

COMMODVM PVBLICVM.

Tantumque bonis communibus obsto.

CONSANGVINITAS.

Consanguinitate propinquus, Cognato sanguine vinctus, Quodque à stirpe fores geminis conjunctus Atridis

CORCYRA.

Phœacum arces.

CORONA.

Sertum, Mollique fluentem fronde premit crinem.

CONSCIENTIA.

Mens sibi conscia recti.

CRAS.

Crastina hora.

CRETA.

Curætes, Dictæum antrum, Ora Curetum Cressia nemora, Gnosia regna, Gnosia tellus, Minoia regna, Littora Cretæ, Cretæa Ida.

CREVSA.

Divæ veneris nurus.

CRIMEN.

Sceleris contagia, Scelus, Vestigia fraudis, Commissa piacula, Nefas, Culpa, Facinus, Conscius audacis facti, Et mala mentiris gaudia. (*i.e. ex flagitiis perpetratis concepta.*)

CROCVS.

Crocei odores, Croceis halantes floribus horti.

CRVDELIS.

Quem nec longa dies, pietas nec mitigat ulla.

Ferus, Corda aspera, Trux, Sub truce nunc parvi ludentes Colchide nati.

CVMÆ.

Vrbs Cumæa, Cumarum oræ, Chalcida arx, Sedes Sibyllæ.

CVPIDO.

Flagranteſque Dei vultus simulataq; verba, Nate patris summi, qui Tela Typhoëa temnis, Insideat quantus miseræ deus. At levis ille Deus.

Sed malus ille puer, quem nec sua flectere mater Iratum potuit.

Natus Veneris.

CVPRESSVS.

Pronde coronat, Funerea Cupressus.

CVRRVS.

Plaustrum, Axis ut : Volat vi fervidus axis, Axis saginus,

id eſt, currus de fago factus. Bigæ. Quadrigæ.

CVTIS.

Fellis. Corium. Tergum. Tergus Vellus.

CYGNVS.

Littoreas agitabat aves.

CYBELE.

Magna deum genitrix. Phrygia mater. Berecynthia mater, Idæa mater. Alma parens. Idæa deum, cui Dindyma cordi, Terrigeræque urbes, bijugique ad fræna leones. Cybele.

CYKLOPES & GIGANTES.

Genus Cyclopum. Ætnæi fratres. Titania pubes. Terræ alumni.

D

DAMNATVS.

NOn me impia namque Tartara habent, triſteſque umbræ.

DARDANVS.

Electra Atlantide cretus.

DAVNVS.

Parens Turni. Daunius Heros.

DELOS.

Ortigia. Vrbs Apollinis.

DIANA.

Phœbi ſoror. Trivia. Nemorum cultrix. Latonia virgo. *Diſtynna.*

DIDO.

Phœniſſa. Eliſa.

DIES.

Longi ſoles, *pro diebus.* Luxtoto longior anno. Melior pars acta dici. Horæ diurnæ.

SUB DIO.

Nudoque ſub ætheris axe.

DII.

Divi. Cæleſtes. Animi cœleſtes. Cœlicolæ Supera alta tenentes. Cœleſtia corpora. Gens deum. Numina divum.

DILIGENTIA.

Vigilantia. Induſtria. Si quid in arte mea poſſum promittere curæ.

DIOMEDES.

Tydides.

DOMVS.

Septa domorum. Limina teſtorum. Oſtia domus ingentis. Sedes. Patria, Penates. Domorum tecta. Ædes. Tecta. Limina nota.

E.

EBVR.

ELephantus ſolidus. Corſellæ tereti nectebat dente cicadæ, *i e,* dente eburno.

EBRIVS

Multoque jacebat membra deo victus. Expletus dapibus vinoque ſepultus.

ECLIP

ECLIPSIS.

Cum caput obſcura nitidum ferrugine texit (*ſe ſol.*) Defectus varios Solis, Lunæque labores, Impiaque extremam timuerunt ſæcula noctem. Nec fratris radijs obnoxia ſurgere Luna.

ECHO.

Aut ubi concava pulſu ſaxa ſonant, vociſque offenſa reſultat imago.

Et vox aſſenſu nemorum ingeminata remugit.

Et vocem latè nemora alta remittunt. Vocemque incluſa volutant Littora. Gemitu nemus omne remugit.

ELOQVENTIA.

Nec fando victor Vlyſſes. Larga copia fandi. Quarum quæ fandi doctiſſima Cymodocea.

ELYSIVM.

Elyſius campus. Devenere locos lætos & amœna vireta Fortunatorum nemorum, ſedeſque beatas. Et pauci læta arva tenemus. Amœna piorum conſilia.

EQVES.

Equitumque exercitus omnis. Agmen equitum. Equum domitor.

EQVVS.

Pecus equinum. Iaſtratos oſtro alipedes. Quadrupedemq; citum ferrata calce fatigat: Geminoſq; jugales. Stat ſonipes, & fræna ferox ſpumantia mandit. Cornipes. Alipes. Quadrupedans.

EVANDER.

Arcadius rex. Rex Arcas. Romanæ conditor arcis.

EVMENIDES.

Erinnyes. Sorores. Tartareæ. Diræ. Agmina Eumemidum.

EXCIDIVM.

Vehit ſumma dies. Vltimus dies. Res ſumma. Supremus labor. Sors ſuprema. Hinc equidem occaſum Trojæ triſteſque ruinas Solabor.

EXERCITVS.

Manus omnis. Copiæ Teucrum. Nimbus peditum. Agmen equitum. Florentes ære catervæ. Equitatus Robora lecta pubis. Globus ingens. Dant cuneum, denſaq; ad muros mole feruntur.

EXVL.

Finibus extorris, complexu avulſus Iuli. Profugus ab oris patrijs. Ignotis exulat oris. Pulſus patria.

FALX.

CVrvo Saturni dente relictam. Perſequitur vitem attondens.

Penuria edendi. Improba ventris rabies. Collecta fatigat edendi. Ex longo rabies.

FAVOR.

FAVOR.

Gaudens popularibus auris.
Si qua pijs animis manet infelicis Amatæ gratia.

FAX.

Flamma ingens. Et noctem flammis funalia vincunt. Ardentem conjecit lampada. Flagrantem fervida pinum sustinet. Lumina fumea tædis. Tædæ ardentes.
Lucet via longo ordine flammarum. Testa ardens, Nocturnum lumen. Vrit odoratam nocturna in flumina cedrum. Pascunturque ignes nocturni & lumina fundunt.

FERA.

Genus omne ferarum. Ora ferarum. Variarum monstra ferarum. Vultus ac terga ferarum. Turba ferarum. Agmen ferarum. Bellua.

FERRVM.

Ferri vigor. Æternaque ferri robora. Non aris (*i.e. ferrum*) flammis succumbere cernis.

FIDELIS.

Iam certa tulistis pectora.
Per littora certos dimittam (*i.e. fideles exploratores.*

FILIA.

Nata. Sola domum & tantas servabat filia sedes: (*Vnica filia totam spem posteritatis sustentabat.*)

FILIVS.

Proles virilis. Natus. Si quis mihi parvulus aula Luderet Æneas.
parva corpora natorum. Maximus natorum.

FIMBRIA.

Quam plurima circum Purpura Mæandro duplici Meliboea cucurrit.
Sidoniam picto chlamydem circundata limbo.
Et circum textum croceo velamen Acantho. Pictum croceo velamen Acantho.

FISTVLA.

Arundo tenuis. Avena. Calamus. Cicuta. Stipula stridens. Tympana vox buxusque vocant (*i.e. fistula buxea.*)

FLVCTVS.

Præruptus aquæ mons. Magnaque surgunt æquora. Ingens pontus.

FLVVIVS.

Flumen. Fluenta. Torrens. Amnis.

FODINE.

Æris metallum. Rivus argenti. Venæ auri. Aurea vena. Auri metallum. Spuma argenti. Semen argenti. Insula inexhaustis chalybum generosa metallis.

FOE-

FOEMINA.

Fœmineum genus. Mixta deo mulier. Agmina fœminea.

FOLIVM.

Teneræ frondes. Foliorum umbra. Luxuria foliorum.

FONS.

Caput amnis.

FORCEPS.

Ferroque manus armata bidenti, (*i.e. forcipe.*

FORES.

Ianua. Oſtia. Et referat clauſa quæ prævidet oſtia clavi. Aditus patentes.

FORMOSVS.

Pulcher. Inſignis acie. Forma pulcherrimus. Forma inſignis. Pulcher ante omnes forma. Egregius forma juvenis. Quo pulchrior alter non fuit. Decus egregium formæ. Cervus erat forma preſtanti. Et formæ conſcia conjux. Forma cum vinceret omnes.

FRATER.

Germanus. Impia Germani manat quo ſanguine dextra. Fratrum ſtipata cohors. Pulcherrima fratrum corpora.

FRAVS.

Priſcæ veſtigia fraudis. Dolus. Aſtus. Ars Pelaſga. Aut aliquis latet error (*i.e dolus*) Ars Sinonis. Inſidiæ. Furta paro belli convexo in tramite ſylvæ.

FRÆNVM.

Capiſtrum. Lupatum durum. Habenæ. Lorum.

FRIGVS.

Gelu. Horrida bruma gelu. Boreæ frigus. Hyems frigida.

FRVCIVS.

Arborei fœtus. Et gaza lætus agreſti.

FRVMENTVM.

Frumenti herba. Frumenti acervus. Farris acervus. Exuberet annus cerealis mergite culmi. Proventus. Ceres. Gravidi Cereris fœtus.

FVLGVR.

Cæci in nubibus ignes.

Fulgores terrifici. Vibratus ab æthere fulgor. Ignea rima micans. Crebris micat ignibus æther. Fulminis ignes. Ingeminans abruptis nubibus ignis.

FVLMEN.

Ipſa Iovis rapidum jaculata è nubibus ignem. Fulminis alæ. Fulminis afflavit ventis, & contigit igni. Telum flagrans. Tela Typhoea.

FVNIS.

Et linea vincula rupit. Stupea vincula. Vinclorum immenſa volumina.

FV-

FURIÆ.

Diræ ultrices. Furiarum maxima juxta accubat. Virgo fata nocte. Cocytia Virgo. Furiarum ora. Vide Eumenides.

G

GALEA.

TEgmina tuta capitum. Conus galeæ. Cassis, Corona, *pro galea* 5 Æn.

Omnibus in morem tonsa coma, pressa corona. *Hypallage pro tonsa coma.*

GALLUS GALLINACEVS.

Excubitorque diem cantu prædixerat ales.

GANIMEDES.

Puer frondosa regius Ida.

Quem præpes ab Ida sublimem pedibus rapuit Iovis armiger uncis.

GEMMA.

Conchea bacca maris. *In Culice.*

GENVS.

Domus, Sanguis, Stirps, Progenies, Fortuna, domus, Gens, Vt, Neptunique ipsa deducat origine gentem.

GENV.

Poples.

GLADIVS.

Ensis, Ferrum, Mucro, Chalybs vulnificus.

GRÆCI.

Achivi, Achaica manus, Argiva phalanx, Argolici, Argolica gens, Argi, Inachij, Danai, Gens Danaum, Graij, Graium populi, Manus Achaica, Myrmidones, Pelasgi, Pubes Pelasga.

GRÆCIA.

Vibes Argolicæ, Graiæ, Inachiæ, Grajugenum domus.

GRANADO.

Imber torridus.

H.

HASTA.

LOnga abies *pro hasta*, ut, Longa transverberat abiete pectus, *Pro hasta ex abiete*, Præfixa hastalia ferro, Ferro præfixum robur acuto, Gesum Alphinum (*id est, hasta Gallica.*) Phalarica.

HECVBA.

Cisseis.

HELENA.

Tyndaris, Non tibi Tyndarides facies invisa Lacænæ, Trojæ & patriæ communis Erynnis.

HELICON.

Aonius vertex.

HERCVLES.

HERCVLES.

Alcides, Tyrinthius Amphitrionides.

HERMIONE.

Conjux Oreſtis.

HESIODVS.

Aſcreus ſenex.

HETRVRIA.

Oræ Tyrrhenæ. Tuſcæ Sedes. Tyrrhena arva. Tyrrhena oppida. Extremæ urbes Coryti. Sedes Evandri.

HIATVS.

Terra dehiſcens. Immane barathrum. Atra vorago.

Hircus vide Caper.

HIRVNDO

Progne. Et manibus Progne pectus ſignata cruentis. Voſque ô crudeli fatorum lege puellæ Dauliades.

HYDRA.

Bellua Lernæ. Lernæus anguis.

HOMO.

Hominis durum genus. Hominum genus. Genus humanum. Mortales. Mortalia pectora. Ferrea virûm progenies. Animæ viles.

HOMO TROCERVS.

Ingens corpore. Duo maxima Teucrûm corpora. Ipſe arduus altâ jute pulſat ſidera. Abietibus juvenes patriis & montibus æquos. Ipſe inter primos præſtanti corpore Turnus Vertitur, arma tenens, & toto vertice ſupra eſt.

HOSTIS.

Hoſtilis facies. Facies inviſa.

HVMERI.

Lati armi.

HYEMS.

Hybernum ſidus. Frigidus annus. Brumæ intractabilis imber. Horrida cano bruma gelu. Bruma frigida.

I.

IDAMONS.

Da Phrygia. Iuga Idæ.

Montibus Idæ Phrygiæ. Idæa terra.

Vrbes Idææ. Mons Idæus. Idæum nemus. Idæa ſilva. Crætea Ida.

IGNIS.

Vulcanus. Illæ ut vulcania ferro vulnera (*id eſt ignem*) protectus depellere navibus inſtet. Acies Vulcania, Pineus ardor (*id eſt ex pinu ignis*) Flammæ meſſis. Dum-

que ſuas peragit Vulcanus. Veſtaque partes. Incendia. Focus. Diripuere focos (*id eſt ignem ex focis per Synecdochen*) Flamma.

IGNIS ELEMENTARIS.

Aurai ſimplicis ignem.

ILLYRIA.

Littus Illyricum. Sinus Illyrici. Oræ æquoris Illyrici. Regnum Liburnorum.

IMAGO.

Facies, Species. Forma.

IMPERIVM.

Sceptrum. Faſces Rerum habenæ. Dum res ſtetit Ilia regno. Regniqne coronam cum ſceptro miſit.

INFERNVS.

Alta oſtia Ditis. Ianua Ditis atri. Sævi ſpiracula Ditis. Diri ſacraria Ditis. Ego Ditis opacas cogor adire domos. Ditis pallentia regna. Mœnia Ditis. Triſtis fine ſole domus. Fauces grave olentis Averni. Luci Averni. Averna. amnes Erebi. ſedes Erebi. fauces Orci. Tenariæ fauces. Limen ſævi regis. Luci Stygii. Lacus Stygius. Lucus nigra fòrmidine caligans. Loca nocte ſilentia latè. Nox profunda. Orcus pallidus. Fauces Orci. Phlegethon Tartareus. Palus inamabilis. Regna Diis inviſa. Regna invia vivis. Regna inania. Regis inferni janua. regna pallida. Sedes Tartareæ. Infernæ ſedes. Dirarum ſedes ſororum. Coryti ſedes. Cocyti ſtagna. Sedes Erebi. Strepitus Acherontis avari. Styx atra. Tartara. Tartarus tenebroſus. Intima Tartara lethi. Tenebræ Stygiæ. unda Tartarei Acherontis. Telluris operta ſubire. Vmbræ pallentis Erebi. Vmbræ infernæ. Vnda Tartarei Acherontis. Vndæ Stygiæ.

INSVLA.

Et variis legimus freta conſita terris.

INVIDIA.

Invidia telum.

IRA.

Irarum æſtus. Irarumque omnes effundit habenas. Irarum fluctus. Animus acerbus.

IRIS.

Thaumantias. Ceu nubibus arcus Mille trahit varios adverſo ſole colores. Ignes ſub nubibus arcus.

ITALIA.

Saturnia tellus, Latina littora. Arva Saturnia. Heſperia.

ria. Heſperia magna. Italâ Regna. Italiæ tellus. Auſoniæ tellus. Arva Auſoniæ. Regnum Italiæ. Romana tellus. Regnum Heſperiæ. Fines Itali. Axſonius. Tybris. Italæ oræ. Littus Heſperium. Romula tellus. Portus Auſonius. Arva fertilis Auſoniæ. Italûm urbes. Italæ urbes. Arva Latina. Lavini regnum. Auſonia. Oenotria tellus. Arva vicina Tybridis. Latium. Laurentia arva.

ITALI.

Auſonii coloni. Antiqui Auſonii.

Gens Itala. Gentes Italûm. Nepotes de gente Italâ. Laurentes populi. Oenotrii viri.

IVNO.

Sæva Iovis conjunx. Regina Deûm. Saturnia. Divum Regina, Ioviſque. Et ſoror & conjux. Germana Iovis. Saturni altera proles.

IVPITER.

Chaonius pater. Sceptrum Dictæi regis. Rex cœli Pater omnipotens. Divûm pater atque hominum rex. O qui res hominumque Deumque Æternis regis imperiis, & fulmine terres.

Hominum ſator atque Deorum. Superi regnator Olympi. Superoque nitentem cœlicolûm regi mactabam in littore taurum. Iupiter omnipotens. Deûm regnator. Saturnius pater. Rex magnus Olympi. Ipſe Deûm genitor. Pater ſummi regnator Olympi. Torquet qui ſidera mundi. Magnus pater Divûm. O pater, ó hominum, Divûmque æterna poteſtas. Rerum cui ſumma poteſtas. Magni regnator Olympi, Rex ætherei Olympi. Omnipotens genitor. Pater ille Deûm. Hominum ſator atque Deorum. Rex ætheris alti. Rex omnipotentis Olympi. Hominum rerumque repertor. Rex Deûm. Cœlum & terras qui numine torquet. Torquet qui ſidera cœli.

IVTVRNA.

Turni ſator. Dea Daunia. Germana Turni.

IVVENIS.

Vos ô quibus integer ævi. Sanguis, ait, ſolidæque ſuo ſtant robore vires. Corpus juvenile. Robora pubis lecta.

IVVENTVS.

Pubes indomita. Impubes manus.

L.

LAC.

LÆta magis preſſis manabunt flumina mammis. Copia lactis.

LACRYMÆ.

Fletus. Largóque humectat flumine vultum. Guttiſq; humectat grandibus ora. Lacrymoſæ voces.

LANA.

Tenuia lanæ vellera. Si tibi lanicium curæ. Greges

LAPIS.

Tenuis ubi argilla, & dumoſis calculus arvis. Lapillus. Tophus ſcaber, *(genus lapidis)*

LARVA.

Oráque corticibus ſumunt horrenda cavatis.

LATIVM.

Fines Latini. Arva Latina.

LECTVS.

Thalamus. Stratum molle. Torus. Cubile.

LEGES.

Fa & jura. Forum in ſanum.

LETHE.

Lethæus amnis. Lethæi fluminis unda. Lethæus fluvius.

LIBYA.

Libyæ agri. Libyæ oræ. Libyæ deſerta. Libyæ extrema. Littus arenoſum Libyæ. Libyci fines. Regna Libyæ. Æquor Libycum. Deſerta ſiti regio.

LINTER.

Alnus cavata.

LIS.

Diſcordia. Rixa. Iurgia. Diſſenſus varius.

LONGVS.

Iamque aſcendebant collem qui plurimus urbi Imminet. Idem. Plurimus Eridani per ſylvam volvitur amnis.

Porrectus.

LVCIFER.

Luciferi primo cum ſidere. It portis jubare exorto. Purpureoque rubens ſurgat jubar aureus aſtro.

LVNA.

Phœbe Globus. Luna lucens. Cornua lunæ. Radiantis imago Lunæ. Orbita Lunæ.

LYDI,

LYDI.

Mœonidæ. Mœoniæ juventus, Gens Lydia.

M.

MACVLÆ.

Notæ maculoſæ. Paribus lita corpora guttis. Cærulea cui terga notæ, maculoſus & auro Squamam incendebat fulgor.

MAGISTRATVS.

Hic ſceptra accipere & primos attollere faſces Regibus omen erat. Senatus ſanctus. Faſces populi.

MALVS.

Arbor mali.

MANVS.

Palma Dextera.

MARE.

Tractus maris. Æquor. Æquor maris. Maris facies. Campi liquentes. Maris unda. Æquor Campi ſalis. Rorem ſale diſpergit amarum.

Arva Neptunia. Gurges, *pro mari*, ut: Tollimur in cœlum curvato gurgite. Marmor, Neptunus, Oceanus, Pontus, Pelagus, Salum, Fretum, Altum Profundum, Cærulum. Tentare Thetyn raribus. Per Maxima Nerei ſtagna viam ſcindens. Vada cærula.

MARITVS.

Conjux.

MARMOR.

Lapis pariis.

MATER.

Genetrix, Alma parens.

MARS.

Mavors. Alma Matris Bellipotens. Gradivus, Gradivus rex. Gradivumque patrem Geticis qui præſidet arvis Bellator Deus.

MEDICINA.

Cui ipſe ſuas artes, ſua munera lætus Apollo dabat. Scire poteſtates herbarum, uſumque medendi.

Multa manu medica. Phœbique potentibus herbis. Nequicquam trepidat.

MEDIA.

Cum cernam Colchida matrem. Anxia ſollicitis meditantem vulnera natis.

MEMBRA.

Artus.

MEMBRVM GENITALE.

Genitale arvum.

MEMNON.

Auroræ filius. *Et* nigri Memnonis arma.

MERCVRIVS DEVS.

Maiâ genitus. Cyllenius. Interpres Divûm. Materno veniens ab avo. Cyllenia proles.

MERCVRIVS STELLA.

Quos ignes cœli Cyllenius erret in orbes.

MERIDIES.

Ad medium conversa diem. Nam mediis fervoribus aerior instat (*sc. Oestrum.*) Medium sol igneus orbem hauserat. Sol medium cœli conscenderat igneus orbem. Iam medias operum partes evectus erat sol. Medios cum sol accenderit æstus. Cum sitiunt herbæ & pecori jam gratior umbra est.

MINOS.

Gortynius Heros.

MINERVA.

Pallas. Divæ armipotentis ad aram procumbit. Armipotentis belli præses Tritonia virgo.

MOLA.

Fruges salsæ.

MOLARIS.

Lapis incusus. (*rudis, non dedolatus*)

MONS.

Plaga pinea montis. Saxi delectæ vertice capræ. Arduæ terrarum. Tonitruque tremiscunt ardua terrarum. *deest montes.* Supercilium clivosi tramitis. Iuga montis; specula aerei montis. Excelsus vertex montis. Capita aspera montis. Ardua montis deserta. Summus vertex montis. Claustra montis.

MONSTRVM.

Portentum. Prodigium.

MORBVS.

Langvor. Corporeæ pestes.

MORS.

Lethum, Mortis imago. Via mortis. Inclementia mortis. Et calor infuso decedit frigore mortis. Obitus difficilis.

ficilis. Atra dies, Fumus. Inexorabile fatum. Extrema hora. Finis ævi, Somnus ferreus. Æterna nox. Parcarum dies.

MORTARIVM.

Lapidisque cavum demittit in orbem.

MVLTITVDO.

Manus, ut: Omnique manu ſtipat meorum. Inſequa Corona, ut; Muros varia cinxere corona, Cuneis theatri. denſi Cuneis ſe quiſque Coactis.

MVNDVS.

Corpus mundi. Prima naſcentis origo mundi. Orbis. Diverſæ partes orbis. Terrarum orbis. Immenſus terræ orbis.

MVSÆ.

Phœbi chorus omnis. Pierides.

Tecumque faventes In nova Pierio properent à fonte ſorores. Quare Pierii laticis decus ite ſorores.

N.

NARCISSVS.

Narciſſi lacryma.

NAVFRAGIVM.

Fumus. Quibus tot funera paſſis. *Naufragium funus vocat, id eſt, meram mortem.*

NAVIS.

Phaſelus. Puppis. Ratis. Carina. Abies uncta. Trabs cava. Cymba. Lembus. Simul accipit alveo ingentem Æneam. Prorâ, Triremis, Navigium, Pinus, *pro navi*; materia *pro re confecta.*

NAVTA.

Navita. Navis ductor. Rector navis. Gubernator. Magiſter. Vecto: Namque gubernaculum multa vi forte revulſum. Cui datus hærebam cuſtos, curſuſque regebam.

NEAPOLIS.

Parthenope.

NEPTVNVS.

Saturnius domitor maris. Deus maris. Frater Iunonis.

NIDVS.

Antiquaſque domus avium. Alta cubilia.

NIX.

Terra informis aggerribus niveis. Gaudetque nivali vertice ſe attollens pater Appenninus ad auras.

NOX.

Noctem ducentibus astris. Frigida noctis umbra. Obscurum noctis.

NVBES.

Nebula. Nubila. Ingens arcus, ut; Et bibit ingens arcus, *id est, nubes quæ videtur humorem attrahere sereno cœlo.* Sol pollentes discutit umbras. Nimbus pro nube, ut; 8. Æn. Tonitru cum rupta corusco Ignea rima micant percurrit lumine nimbos.

NVMIDÆ.

Nomadum genus. Pastores Libyæ. Nomadum Tyranni. Omnia secum Armentarius Afer agit, tectumque laremque.

NVPTIÆ.

Conjugium. Connubium. Thalamus. Hymenæi. Tedæ. Lectus jugalis. Vinclum jugale. Nox jugalis.

O:

OCVLVS.

Lumina pro oculis. Ocellus. Oculorum orbes. Sanguineam volvens aciem (*id est, flammantes oculos.*) Vitus.

OCCASIO.

Haud tanto cessabit cardine rerum.

ODOR.

Nidor. Aura dulcis. Halitus.

OESTRVM GENVS VESTARVM:

Asylus.

OFFICIVM:

Munus. Pro te tuâ munera obibo.

OLEA.

Radix oleaginа. Sylva Palladia. Rami Palladis. Rami oleæ. Ramus olivæ. Pacisque manu prætendere ramos. Oliva.

OLEVM.

Teritur Sicyonia Bacca trapetis. Olivum. Guttæ Palladii olivi.

ONVS.

Pondus. Fasis. Ego hoc te fasce levabo.

ORACVLVM:

Neque te Phœbi Cortina fefellit.

Fatorum arcana. Fatorum ordo. Sortes. Responsa fatalia. Vatum prædicta. Augurum Divûm. Iussa Deorum.

ORGIA.

Sacra Bacchi Nocturnusque vocat clamore Cytheron.

ORPHEVS.

Threicius sacerdos.

ORIGO.

Caput. Principium. Vnde nova ingressus hominum experientia cœpit.

OVIS.

Bidens. Bidentes. Lanigeræ. Lanigeræ pecudes. Balantum grex. Lanigeræ greges.

OVILE.

Caula, Septum.

P.

PADVS.

Padi ripæ. Liquentia flumina Padi. Fluviorum rex. Eridanus. Eridani amnis.

PANIS.

Ceres. Dona laboratæ Cereris.

Nec gravido Cereris dicam contingere fœtus.

PÆDAGOGVS.

Magister. Custos. Comes impubis Iuli.

PARIS.

Et victus magni jacet, Hectoris ultor, *id est, Paris qui Achillem interemit.* Phrygius Pastor. Dardanius adulter.

PASCVA.

Pastus. In pastus tendit equus. Pabula. Propulit è stabulis ad pabula læta capellas.

PASTOR.

Armentarius. Magister pecoris. Cui regia parent armenta, & latè custodia credita campi Custos ovis. Greges custos. Custos stabuli, Custos pecudum.

PATER.

Parens. Genitor.

PATRIA.

Patriæ fines. Patrii fines. Limina patriæ sedis. Littus patriæ. Mœnia patriæ.

Patria terra. Patriæ oræ. Vrbs paterna. Sedes paterna. Vrbs patria. Terra altrix. Cunabula gentis.

Qui genus? unde domo? (id est, quæ patria est vobis).

Antiquam exquirite matrem. Quæ nos à stirpe parentum prima tulit tellus.

PAVPERTAS.

Egestas. Et duris urgens in rebus egestas. Tum res inopes.

inopes Evander habebat. Res fractæ. Res tenues. Res egenæ. Res fluxæ.

PECTVS.

Latebræ animæ. Grates pectoris. Spiramenta animæ.

PECVS.

Genus pecundum.

PECVNIA.

Æs.

PEDITES.

Acies pedestris. Nimbus peditum.

PELLIS.

Tegmen immane leonis. Vide Cutis.

PENELOPE.

Ecce Ithaci conjux semper decus Iearioti.

PES.

Planta. Ah tibi ne teneras glacies secet aspera plantas. Crus molle.

PESTIS.

Lues udo sublapsa veneno. Letifer anhus. Corruptus cœli tractus. Contagia. Tabum. Hic quondam morbo cœli miseranda coorta est tempestas, totoque autumni incanduit æstu.

PIGER.

Inertia corda morantur. Ignavus.

PINNÆ.

Minæque murorum ingentes.

PISCIS.

Genus omne natantum. Genus æquoreum. Gens humida ponti. Maris immensi proles. Nimium est avidum genus Amphitrites.

PLANETÆ.

Pallentesque polo stellas.

PLEIAS.

Maia. Taygeta.

PLVTO.

Stygius rex. Stygius pater. Stygius frater. Inferus rex. Dis ater.

PLVVIA.

Imber. Nimbus. Immensum agmen aquarum. Tempus pluviæ.

POCVLVM.

Crater. Carchesia. Cymbia. Ingens argentum. Et sacri impleverit dextram scyphus.

Po-

PÆNA.

Supplicium.

POETA.

Vates. Amicus muſis. Muſarum comes. Cui carmina ſemper, Et citharæ cordi.

POLYXENA.

Priameia virgo.

POMVM.

Malum.

POPVLVS ARBOR.

Herculeæque arbos umbroſa coronæ. Vmbra populea. Populea velatur fronde juventus. Populeæ frondes.

POSTERITAS.

Nepotes. Minores. Spes gentis. Ævum ſequens.

PRIAPVS.

Illi falce Deus colitur non arte politus. Cuſtos furum atque avium. Tutela Priapi.

PRINCEPS.

Æneas primique Duces. Primorum manus. Delectos populi ad proceres. Ductores primi.

PROCELLA.

Hyems atra. Ruina cœli.

PRORA.

Rudens. Frons navis.

PROSERPINA.

Nec te nequicquam lucis Hecate præfecit Avernis. Hii Dominam Ditis thalamo deducere adorti.

PVELLA.

Nympha.

PVLLI.

Progenies parva. Fœtus.

PVLVIS.

Pulverula nubes. Muſtoq; undantem pulvere fumum.

PVRPVRA.

Tyrius rubor. Veſtis purpurea. Oſtrum. Fulgenti murice veſtis. Ferrugine clarus Ibera. Tyrio conſpectus in oſtro.

PYRRHVS.

Pelides. Neoptolemus. Regnum Neoptolemi.

R.

RAMI.

Frondea tecta. Frondentia hoſpitia. Frondes denſæ. Comæ. Brachia. Ramea fragmenta. Arbora frondentia.

REMI.

REMI.

Agmen remorum. Lævas stringat sine palmula cautes (*Extrema pars remi in modum palmæ formata*) In lente luctantur marmore tonsæ, (*à tondendo fluctibus dicta*)

RETE.

Casses. Plagæ. Lina humida. Pedicæ.

RICTVS.

Ingens oris hiatus.

ROBVSTVS.

Viribus audax. Dum melior vires sanguis dabat. Et mihi quæ fuerint juvenili in corpore vires. Diis quanquam geniti atque invicti viribus essent. Viribus fidens. Contrariæ seræque ad fortia vires, (*id est, tarda propter senectutem.*)

Torpent infractæ ad prælia vires. Non corpore notæ sufficiunt vires.

ROGVS.

Pyra. Ignis. Vt; Hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto Dardanus.

ROMA.

Alta Mœnia Romæ. Magna Mavortis urbs. Tellus Romula. Romana mœnia. Romanæ arces, Romana oppida Romana palatia. Mavortia mœnia Romana tellus.

ROMANI.

Romulidæ. Gens Romana. Romana propago. Prisci Quirites.

ROMVLVS.

Quirinus.

ROTA.

Axis. Orbis ferratus.

RVDERA.

Hic ubi disjectas moles, avulsaque saxis Saxa vides.

RVSTICVS.

Agricola. Agrestis Bellojue animos accendit agrestes Colonus. Veteres migrate coloni. Pubes agrestis. Arator.

S.

SACERDOS.

Interpres Divûm hominumque. Sacratum caput. Cereique sacrum Polybeten. Os divinum,

SAGRI-

SACRIFICIVM.

Sacra annua Honor Deorum. Sacra Deûm. Lucos vocet hostia pinguis in altos.

SAGITTA.

Arundo. Iaculum. Ferrum volatile. Cornus stridula. Telum. Tela. Spicula. Missile.

SANGVIS.

Ros sanguineus. Ille vomens calidum de pectore flumen. Sanguineæ guttæ. Reddit species atri vulneris undam spumantem. (*id est, copiam sanguinis in modum undæ fundebat ex vulnere*; Sanguinis ille vomens rivos cadit. Cruor.

SANIES.

Atrum tabum.

SAPIENS.

Maturus animi. Conciliis habitus non futilis auctor. Cui melior sententia menti.

SARMENTVM.

Ramea fragmenta.

SATVRNVS.

Saturnia regna. Aurea securi quis nescit sæcula regis.

SAXVM.

Ingens fragmen montis. Pars montis. Scopulus. Cautes. Quam si dura silex, aut stet Marpesia cautes. Rupes. Capita aspera montis. Saxea pila.

SCORPIVS STELLA.

Chela sequentes Erigonem.

SCVTVM.

Clypeus. Parma. Vmbo. Ancyle Pelta.

SCYLLA.

Scyllæa rabies. Per mare Cæruleum trahitur. Nescia virgo Canes marini. Canes cærulei. Candida succinctam latrantibus inguina monstris.

SCYTHIA.

Arva Getica. Deserta Getarum. Scythiæ nives. Riphææ arces. Oræ Hyperboreæ. Arva Riphæis, nunquam viduata pruinis.

SCYTHÆ.

Gentes Scythiæ. Acer Gelonus. Bisaltæ. Talis Hyperboreo septem subjecta trioni. Gens effrœna virûm Riphæo tunditur Euro.

SEDES.

Sedile. Intus aquæ dulces. vivoque sedilia saxo. Gramineoque viros locat ipse sedili. Sella.

Inde

Inde alias animas, quæ per juga longa ſedebant.

SEGES.

Luxuries ſegetum. Herba frumenti. Molli flaveſcit campus ariſta (*de matura ſegete.*

SENEX.

Gravis annis. Longævus. Longæva parens. Feſſus ætate. Confectus ætate. Obſitus ævo. Maximus ævo.

Sed cum gelidus tardante ſenecta Sanguis hebet, frigentq; effœtæ in corpore vires. Æmula nec dum Temporibus geminis canebat ſparſa ſenectus.

SENTES.

Horrentes rubi Hirſuti vepres.

SEPVLCHRVM.

Tumulus. Agger compoſitus tumuli.

Honos tumuli. Ingens aggeritur tumulo tellus. Buſtum. Funus.

SEPTENTRIO.

Hyperboreæ oræ. Axis. Aquilo. Gelidique ſub ætheris axe. Arctos. Septentriones.

SERICVM.

Velleraque ut foliis depectant tenuia Seres.

SERPENS.

Anguis. Coluber. Chelydrus. Hydrus. Vipera.

SERPENTIS CAVDA.

Immenſi orbes. Squameus in ſpiram tractu ſe colligit anguis. Cum medii nexus extremæque agmina caudæ ſolvuntur. Tardoſque trahit ſinus ultimus orbes.

Alvo tenus ima per orbes, Squameus intortos ſinuat veſtigia ſerpens. Longos det corpore tractus. Seqve in ſua membra plicantem. Sinuoſa volumina verſans. Nexans ſe nodis.

SERRA.

Arguta lamina ſerræ.

SERVVS.

Famulus. Miniſter. Famulûmque manus. Trojanaque turba.

SIBILLA.

Phœbi Triviæ que ſacerdos. Deiphobe Glauci Vates; Amphryſia. Longæva ſacerdos.

SIBILLÆ ANTRVM.

Sedes Sibyllæ. Horrendæ ſecreta Sibyllæ. Vnderunt eoidem voces, reſponſa Sibyllæ. Exciſum Euboicæ latus. Arces, quibus altus Apollo præſidet.

SICILLIA.

Sicula tellus. Sicania. Sicania prætenta ſinu jacet inſula contra Plemmyrium. Sicula ora. Inſula Sicanium juxta latus. Æoliamque erigitur Liparem, fumantibus ardua ſaxis. Sicani fines. Siculi portus. Montes Siculi. Siculæ regiones. Cyclopum agri. Cyclopum oræ. Trinacria.

SICVLVM MARE.

Freta Sicaniæ. Trinacrium littus. Trinacria unda. Sicanii fluctus.

SIMOIS.

Vndæ Simoæ. Vnde Simoentis. Amnis Hectoreus.

SIRIVS.

Canis æſtifer. Sirius ardor.

SOL.

Clariſſima lumina Solis. Rapidi potentia Solis. Plaga Solis. Facies Solis.

Radii Solis. Solis equi. Hyperionii ardor. Phœbus Frater lunæ. Phœbea lampas. Equi Phaëthontis. Titan. Titania aſtra.

SOMNIVM.

Imago turbida. Inſomnia falſa. Multa modi ſimulacra videt volitantia miris Somni, *pro ſomniis.* In ſomnis ecce ante oculos mœſtiſſimus Hector viſus adeſſe mihi. Per ſomnum vatis imago viſa.

SOMNVS.

Sopor. Quies languida preſſit nocte oculos. Alta quies.

SONVS.

Sonitus. Sonor. Stridor. Fragor. Clamor.

SOROR.

Germana. Cara ſororum pectora.

SPICARVM MANIPVLVS.

Cerealis culmi merges.

SPONSA.

Quid ſoceros legere & gremiis abducere pactas (*id eſt ſponſas.*)

STATVA.

Divûm ſimulacra. Strabunt & parii lapides ſpirantia ſigna. Effigies ſacræ. Divûm. Vivi de marmore vultus. Ianique bifrontis imago veſtibulo aſtabat. Tibique oscillanex alta ſuſpendunt mollia pinu. (*id eſt, parvas imagines.*)

STELLA-

STELLA.

Sidus. Sidera cœli. Sidera mundi. Astra ignea. Astrorum ignes. Noctis orientia signa.

STRATAGEMA.

Furta paro belli. Armorum dolus.

STYX.

Stygius lacus. Lacus Stygius. Regna invia vivis. Stygia palus. Stygia unda. Ztygiæ aquæ. Stygii caput implacabile fontis. Flumina Stygii fratris. Ripæ torrentes pice.

SVDES.

Stipites gravidi nodis. Torris obustus. Vallus. Robur acutum.

SYLVA.

Lucus. Nemus. Vmbræ altorum nemorum. Amœna vireta Fortunatorum nemorum. Saltus Nemorum convexa. Iuga nemorum.

T.

TAPETVM & TAPETE.

Tapetes picti. Aulæa. Stratum ostrum.

TELVM.

Cornus stridula. Telorum leges ferrea. Ferreus imber. Tempestas telorum. Levato lucida ferro spicula. Phalarica *Quare Sagitta.*

TEMERARIVS.

Præceps animi. Fidens animi atque in utrumque paratus. Quo moriture ruis, majoraque viribus audes.

TEMPESTAS.

Cæruleus supra caput astitit imber. Facies maris aspera. Omnes pelagique minas, cœlique ferebat, Mare tumidum. Pericula maris. Sæpe furores Compressi, & rabiem tantam cœlique marisque. Hyems ponti aspera.

TEMPLVM.

Delubrum. Delubra Deûm summa.

Perque domus & religiosa Deorum limina. Non unquam violata manu sacra ia Divæ. Aræ sacratæ. Sacrata sedes. Sacra fastigia ductos alta ad donaria currus, *(ad templa, ubi dona collecta reponuntur)* Media testudine templi.

TEM-

TEMPVS.

Longa dies. Magnus ſeclorum naſcitur ordo. Ætas.

TENEBRÆ.

Caligo. Spiſſæ umbræ. Nox ingens. Tacitæ per amœna ſilentia lunæ, littora nota petens. (*id eſt non lucentis Lunæ.*

TERRA.

Tellus. Humus. Solum. Gremium terræ. Gremium magnæ conjugis. Mutata ignorent ſubito ne ſemina matrem: Cum ſemen in ſylvis imo de ſtirpe reciſum. Matre caret.

Agnam Æneas matri Eumenidum (*id eſt noctis*) magnæque ſorori (*id eſt terræ*) Enſe ferit.

TERRÆ MOTVS.

Terræ tremor. Inſolitis tremuerunt montibus Alpes.

THEATRVM.

Alta theatri Fundamenta locant. Mediaque in valle theatri circus erat. Cunei theatri Conſeſſus caveæ. Ingens cavea (*Cavea locus eſt in theatro, ubi populus conciſus ſpectat.*

THEOCRITVS.

Paſtor Siculus. Aſcræus ſenex. Aſcræumque cano Romana per oppida carmen.

THESSALIA.

Bis ſanguine noſtro Æmathium & Æmi pingueſcere campos. Æmathiæ portus.

TIMOR.

Formido. Horror. Metus. Pavor. Tremor.

TONITRV.

Dum flammas Iovis et ſonitus imitatur Olympi.

TORQVIS.

Flexilis obtorti circulus auri. Et molli ſubnectit circulus auro, Torquile antrum colli.

TROCHVS.

Torto volitans ſub verbere turbo. Volubile buxum mirata, (*id eſt, turbinem ex buxo factum.*)

TROIA.

Trojæ alta mœnia. Iliaci campi. Teucria. Arx alta Priami. Trojæ mœnia, Vrbs Iliaca. Ilia tellus. Pergama. Regnum Priami. Ilium ſuperbum. Priami imperium, Rhetæum littus, Rhetææ oræ.

TRO-

TROIANI.

Æneadæ. Gens Hectorea. Gens Dardania, Laomedontæa, Iliaca, Pergamea, Trojana. Gens Æneadum. Dardanidæ duri. Troja profecti. Trojana juventus. Dardanii coloni. Laomedontia pubes. Dardana pubes. Phryges. Trojana turba. Turba Phrygum. Iliadum turba. Hectorei socii. Trojugenæ. Iliades. Troes. Teucri. Troades. Dardanidum matres.

TVBA.

Buccina. Cornua ærea. Aes canorum. Aes sonorum. Aes cavum. Martius æris canor. Cava concha.

TVRNVS.

Audax Rutilus. Daunius Heros. Rex Rutilus.

TYBERIS.

Pater Tyberinus. Tyberina ostia. Thuscus amnis. Tyberini fluminis unda. Tyberinium flumen. Tyberinium flumen. Tybridis unda. Corniger. Hesperidum fluvius regnator aquarum.

TYRVS.

Vrbs Tyria. Tytiæ arces. Regna Tyri. Ditissimus agri Phœnicum. Tirii coloni.

V.

VACCA.

Bucula. Iuvenca. Vitula.

VALEDICTIO.

Hæc genitor digressu dicta supremo fundebat.

VBERA.

Mammæ pressæ. Pupilla.

VELA.

Carbasus. Sinus sinistri & dextri.

VENATOR.

Vastator ferarum. Debellator ferarum.

VENENVM.

Fallax herba veneni occidet. Armatam (*Sagittam*) sævi felle veneni. Nigri cum lacte veneni. Virus.

VENTVS.

Auræ spirantes. Ventosi murmuris auræ. Flabra. Non flabra neque imbres convellunt. Flamina. Ferunt sua flamina classem. Flatus. Murmura cæca. Cori hyberni. Animæ. Quantum ignes animæque valent. (*id est ventosi folles.*) Vis animæ.

VE

VENVS.

Mater Acidalia. Dionæa mater, Citherea. Amathusia. Parens Æneæ. Diva creatrix.

VERAX.

Namque mihi fallax non ante repertus. Tibi maxima rerum verborum que fides. Credo equidem, nec vana fides. Si qua fides animum, si veris implet Apollo.

VESTA.

Ignis æternus. Vigilemque sacraverat ignem Excubias Divûm æternas. Rapiantque focis penetralibus ignem. Canæ penetralia vestæ.

VESTIBVLVM.

Primum limen.

VESTIGIVM.

Signum viæ. Indicium viarum.

VESTIS.

Tunica. Velamen. Chlamys. Lena. Consertum tegmen spinis.

VIA.

Semita. Tranes. Callis. Orbita. Angusta viarum. Regio viarum. Meta viarum. Iter.

VIATICVM.

Auxiliumque viæ veteris tellure recludit thesaurus.

VICTIMA.

Hostia.

VINEA.

Vineta.

VINVM.

Bacchus. Bacchi Massicus humor (*id est, Vinum campanum*) Falernum. Baccheia dona. Latices Lenæi. Lenæum libat honorem. Iacchus. Regales inter mensas laticemque Lyæum. Massica Bacchi munera. Laticum libavit honorem Poculaque inventis Acheloja miscuit uvis. Munera Bacchi. Liber. Pocula vitea.

VIR.

Hinc ubi jam firmata virum te fecerit ætas.

VIRGO.

Innuptæ puellæ. Facies virginea. Virginitatis amorem Intemerata colit.

VITA.

Ævum. Lucis dira cupido (*id est vita*) Pars ultima vitæ. Lumina vitæ.

VITIS.

Pampineæ umbræ. Dulci nãque tumet nondũ viticula Baccho.

VITA.

VITTA.

Crinale aurum.

VLYSSES.

Æolides, Proles Laërtia.

VMBRA.

Vbi dives opacat Ramus humum: nunc altæ frondes & rami matris opacant. Tenebræ nemorum.

VNGVES.

Pedes unci.

VRBS.

Oppida.

VVLCANVS.

Mulciber. Ignipotens. Vulcani domus. Pater Lemnius.

VVLTVS.

Facies. Ora. Obtutus.

Z.

ZYTHVM.

Et poculâ læti Fermento atque acidis imitantur vitea forbis.

ZODIACVS.

Obliquus qua se Signorum verteret ordo. Per duodena regit mundi Sol aureus astra.

ZONA.

Zona frigida.

Quam (*Zonam torridam*) circum extremæ dextra lævaque trahuntur. Cærulea glacie concretæ atque imbribus atris.

ZONA TEMPERATA.

Has inter mediam que, duæ mortalibus ægris Munere concessæ divûm.

ZONA TORRIDA.

Quinque tenent cœlum Zonæ, quarum una coruſco Semper Sole rubens, & torrida ſemper ab igni.

Si quem extenta plagarum Quatuor in medio dirimit plaga Solis iniqui.

FINIS.

INDEX.

Index Virgilianorum Synonymorum juxta ordinem ALPHABETI.

A.

Acheron 296
Achilles, Æneas, Æolus, Æquinoctium, Aer. ibidem.
Aer insectus 297
Æs, astas, Æthus, æther, ævum, Africa, Agamemnon Agaso, ager, aggeragmen, Abenum, ala. ibid.
Alba, 298.
Alecti, Alpheus, alvearia, alvus, Ambrosia, amor, Andromache, anima, animæ, annus, antrum, anus, Apollo. ibid.
Aqua 299.
Aquila, Arabia, arcus, arena, argentum, artifex, arundo, arx, Ascanius, Asia, Atheniensis, avaritia, avis, aurum, auriga, aurora, ibid.
Autumnus 300.

B.

Bacchus, Barba, Bellum, bellator, bivium, boreas. ibid.
Bos, buba, 301

C.

Cacumen, cachinnus, cadaver, caducus & um, cacus, Caieta, cælum, caput lamitas, calcar, calceus, ibid.
Campus 303.
Candela, capitolium, capella, caper, Carthago, caseus, Cassandra castra, caverna, Cerberus, Ceres, cete, Charon chasma. ibid.
Ciconia 303.
Circe, citus, commodum publicum, consanguinitas, Corcyra, corona conscientia, cras, Creta, Creusa, Crimen, crocus, crudelis, Cuma, Cupido. ibid.
Cupressus 304
curvus, cutis, Cygnus, Cybele Cyclopes & Gigantes.

D.

Damnatus, Dardanus Daunus, Delos, Diana, Dido, dies sub Dio, ibid.
Dy 305
Diligentia, Diomedes, domus,

E

Ebur, ebrius, eclypsis, echo, eloquentia, elysium, eques, equus. ibid.
Evander 305
Eumenides, excidium, exercitus, exul.

Falx,

F

Falx, fames, favor, Fax, fera. ibid.

Ferrum, 307

Fidelis, filia, Filius, Fimbria, fistula, fluctus, Fluvius, fodine, famina, folium, fons, Forceps, Fores, ibid.

Formosus, 308.

Frater, Fraus, Frænum, Frigus, Fructus, Frumentum, Fulgur, Fulmen, Funus, Furia, ibid.

G.

Galea, 309

Gallus Gallinaceus, Gemma, Genus, Genu, Gladius, Graci, Gracia, Grando.

H

Hasta, Hecuba, Helena, Helicon, ibid.

Hercules, 310

Hermione, Hesiodus, Hetruria, Hiatus, Hirnndo, Hydra, Homo procerus, Hostis, Humeri, Hyems.

I

Idæmons, Ignis, ibid.

Ignu elementaris, 312

Illyria, imago, imperium, Inferuus, Insulæ, Invidia, ira, Irus, Italia. ibid.

Itali. 313

Iuno, Iupiter, Iuturna, Iuvenis, juventus.

L

Lac. ibid.

Lachryma 314

Lana, Lapis, Larva, Latium, Lectus, Leges, Lethe, Libya, Linter, Lis, Longus, Lucifer, Luna. ibid.

Lydi. 315

M

Macula, Magistratus, Malus, Manus, Mare, Maritus, Marmor, Mater, Mars, Medicina, Medea, Membra, ibid.

Membrum genitale, 316.

Memnon, Mercurius Deus, Mercurius stella, Meridies, Minos, Minerva, mola, Milarus, Mons, Monstrum, Morbus, Mors, ibid.

Mortarium 317

Multitudo, Mundus, Musæ.

N.

Narcissus, naufragium, navis, nauta, neapolis, Neptunus, nidus, nix, ibid.

Nox, 318

Nubes, Numidæ, nuptiæ.

O

Oculus, occasio, Odor, Œstrum, officium, olea, oleum, Onus, Oraculum, ibid

Origa, 319.

Orpheus, origo, ovis, Ovile.

P

Padus, panis, Pædagogus, Pavis, pascua, Pastor, Pater, Patria, Paupertas. ibid.

Pectus, 320

Pecus, Pecunia, pedites, pellis, Penelope, pes, pestis, piger, pinna, piscis, Planetæ Plejas Pluto, pluvia, poculum ibid.

Pœna, 321

Poeta, Polyxena, pomum, populus arbor, Posteritas, Priapus, princeps, procella, prora, Proserpina puella, pulli, pulvis, purpura, Pyrrhus.

R

Rami. ibid.

Remi, 322

Rete, Rictus, Robustus, Regus

gu, Roma, Romani, Romulus, Rota, Rudera, Ruſticus,

S

Sacerdos, ibid.
Sacrificium, 323.
Sagitta, Sanguis, Sanies, Sapiens, Sarmentum, Saturnus, Saxum, Scorpius, Stella, Scutum, Scylla, Scythia, Scythæ, Sedes, ibid.
Seges, 324
Senex, Sentes, Sepulchrum, Septentrio, Sericum, Serpens, Serpentis cauda, Serra, Servus, Sibylla, Sibylla antrum, ibid.
Sicilia, 325
Siculum mare, Simois. Sirius, Sol, Somnium, Somnus, Sonus, Soror, Spicarum, manipulus, Sponſa, Statua, ibid.
Stella, 326
Stratagema, Styx, Suadæ, Sylva.

T

Tapetum, & Tapete, Telum, Temerarius, Tempeſtas, Templum, ibid.
Tempus, 327
Tenebræ, Terræmotus, Theatrum, Theocritus, Theſſalia, Timor, Tonitru, Torquis, Trochus, Troja, ibid.
Trojani, 328
Tuba, Turnus, Tybeyis, Tyrus.

V

Vacca, valediſtio, Vbera, Vela, Venator, Venenum, Ventus, ibid.
Venus, 329
Verax, Veſta, Veſtibulum, Veſtigium, Veſtis, Via, Viaticum, victima, Vinea, Viuum, Vir, Virgo, Vita, Vitis. ibid.
Vitta, 330
Vlyſſes, umbra, Vngues, urbs, Vulcanus, Vultus.

Z.

Zithum, Zodiacus, Zona, Zona frigida, Zona temperata Zona torrida. ibid.

FINIS.

EX

Ex *Georgio Buchanano* PHRASES.

Adversa.

SOrs levibus malefida pennis. Sors cunctis invida, infida, mobilis. Turbo sortis cuncta quatientis Cum reflavit sortis aura mobilis.

Adulatio.

Lingua adulatrix, tacito veneno blandiens.

Ædes.

Luxu structæ magnifico domus.

Ægyptus.

Barbara invisæ arva Phari. Memphitica tyrannis Pelusiacæ oræ. Perfidum pelusium.

Æstas

Torrida. Tellus sub cane torrido.

Æternitas.

Dum lucida volvet lucidus astra Polus. Donec perpetuum, sol referet diem. Secula metæ nescia.

Altissimus.

Trans flammantia mœnia mundi.

Ambitio.

Ambitus, nomen futuris prodere seculis.

Ascensio.

Exul animus liber patrium repetet limen sidereamque domum.

Avis.

Ales pennarum celeri volatu metitur aëra.

Auster.

Æstuosi. Austri spiritus flat.

Aurora

AVRORA.

Luce roſea polum perfudit.

AVLICVS.

Pars purpuratæ curiæ.

ÆSTAS.

Calida vicino ſole: Arida inſolitis candens fervoribus.

ALAVDA.

Avis lucis prænuncia.

AMOR.

Choreæ blandus amicus. Apes garrula examina.

AMOR CVPIDENEVS.

Gaudia Cypriginæ Deæ.

ARANEÆ TELA.

Stamen tralucens pro foribus, arachne præmeditans dolos hoſtibus aligeris.

AVARVS.

Cui aſſidue ſitis æris habendi. Tabifico illinit præcordia craſſa veneno. Dives ut ad Stygias iſte feratur aquas. Item, poſt inopes curas, & inania tædia vitæ, ſemper inops vivit, ne moriatur inops. Cui ſcelerata ſitis creſcit. Nullus petendi, cogendive pudor. Quæſita, vorans, fœda, rapacitas.

AQVILA.

Ales miniſter fulminis.

ANNVS.

Biſſenos orbes luna implet.

ÆGIPTIVS.

Qui primus flumina bibit Nili.

ÆSTAS.

Æſtiferi canis ira furit.

B.

BELLA.

Rauco reboant Claſſica murmure.

BRVMA.

Horrifer Boreas genialis agri honorem exuit, et canas fundit in arva nives. Et pigra concreris flumina frænat aquis. Pruinoſæ brumæ frigora languentia. Horrifer Boreas, canas fundit in arva nives.

BLANDITIÆ.

Blanditijs illita mollibus lingua. Mens gelido livido toxico.

C.

COELVM,

Templa picti sideribus poli. Cœlum tremulis pervigil ignibus. COELI CREATIO.

Nitidos mira arte polum convolvit in orbes. Vitreo accendit flammantia lumina cœlo.

COELI ASTRA.

Astrigeri orbes. Sancti sacraria cœli.

CANIS STELLA.

Quo sidere moto tota sitit tellus, præripiturque seges.

CASVS.

Temerario casu ferri.

CLEMENTIA.

Qua præcipitem elementia temperat iram.

CREPVSCVLVM

Sera crepuscula noctem trahunt, tenebris pallent.

COGNATVS.

Sanguinis communio quos propior adjunxerat.

CERBERVS.

Centiceps canis.

CHARON.

Qui silentes portitor manes vehit

CALCVLVS MORBVS.

Torrida concretis lapidescunt viscera glumis. Latebras tenum calculus urit atrox.

CERVVS.

Vivacia pectora ramosi cervi.

CONCSIENTIA MALA.

Si marmoreis circundatus undique claustris, non si fugis aspectus hominum, te sæva fugit tempestas animi vesani. Te conscius horror mentis agit vigilem.

COCCINVM.

Lana Tarentino livescit veneno. Rubent Tyrijs vellera tincta focis. COR.

Levibus non impenetrabile telis cor.

CVRA.

Anxifera Corona, Diadema regium.

D.

DAVID.

Iessea propago.

DVBIVS.

Metum librantes inter spem & gaudia.

DEBILIS.

Enervve vires corpus deserunt

DECALOGVS.

DECALOGVS.

Statuta fraudis neſcia lubricæ.

DEVS ÆTERNVS.

Princeps ſtelliferis altior orbibus, qui ſtellifero regnat in æthere. Gentis humanæ pater atque cuſtos. AEternus ætheris arbiter. AEterna cœli templa colens, lucido aſtrorum in ſolio ſedens. In æthereo Olympo fræna moderatur. AEternus ortus finiſque inſcius. Deus exercituum. AEtheris æternas rector moliris habenas. Arbiter mortalium & orbium cœleſtium. Iudex æquis frænat legibus arbiter ſuperba regum colla minantium. Coruſci vibrator fulminis. Cœlum triſulcis dividens ignibus. Rex bellipotens. Deus expers finis & ortus. AEternum. Nunquam Deûm brevibus clauſa recurſibus aſtrorum ſenio conficiet dies.

DEI LEX.

Divina arcanis habenis lex animos ad honeſta flectit. Adamantinis fixa vinclis, nec temporis invidis obliviosi obnoxia dentibus.

DILVVIVM AQVÆ.

Indignata ſuis cohiberi flumina ripis.

DEI PROVIDENTIA.

Immotis cuncta Dei tremefacta parent legibus.

DESERTVM.

Arva cultus inſcia. Inhoſpita ſaxa, qua nulla ad cultas ducunt veſtigia terras. Nulla tritum callem monſtrant veſtigia.

DIES.

Ab obſcuris lucem ſol dividit umbris. Roſea dies orbem luce retegit. Phœbus incendit diem, noctem Diana.

DILVCVLVM.

Ocius Aurora quam Lucifer excitet ignes. Aurora cantus quam volucrum exuſcitat. Aurora luce roſea polum perfudit.

DOLOR.

Decolorem tabificus cutem mœror coquit. Macie dolor atrus ſiccat. Gemitus luctantia verba repreſſit.

DOLOR INTERNVS.

Clauſum cæcis præcordijs ulcus.

DOLVS.

Cæco in receſſu pectoris abditus.

DOCTRINA.

Sola doctorum monumenta vatum neſciunt fati imperium ſeveri. Sola contemnunt Phlegetonta & orci jura ſuperbi

E

ECCHO.

Recusam duplicant montes sonum.

ERRARE.

Sale' de vios errorum seqni, teneras illecebras, lubrice errata vitæ. Sinuosus error. Errata mentis vaga. Saltus petit mens vaga devios. Torta vitijs morum regula deflexit. Error fefellit lubricus. Fracta illecebris malis voluptat's incauta juventa vitijs se polluit. Per anfractus vagos vitæ salebras inter & tenebras iter ostende rectum: Et errorum sequacibus erroris undis deduc in viam veritatis.

EVERTERE.

Eradicare, exterminare, è stirpe demere.

EVIGILARE.

Pulsus è trepido pectore somnus abit.

EREPTVS A MORTE.

Atræ Mortis faucibus erreptus. Vide a Morte erept'.

EQVVS.

Spumeos frænos fatigans quadrupedis præeuntis euros.

F.

FACVNDVS.

Quem decorat lepor & roseis affusa labellis gratia.

FÆDVS.

Stabile jus inviolabile pacti.

FATVM.

Lege dura fixa necessitas.

FIDELIS.

Tenax polliciti, fidemq; indocilis temerare pactum.

FIDVCIA VANA.

Quem tumidæ pompa Superbiæ ducit illecebras inanes, fallaciq; boni ludit imagine.

FILII INSTRVENDI.

Dum faciles animi, dum mobilis ætas.

FLVVIVS.

Agmē hybernæ quod satá mergit aquæ.

FVGA.

Antevolans pavidas volucres.

G:

GAVDIVM.

Palsat pectora gaudio cor læto trepidum.

GLACIES.

Undæ frigore concretæ ungula equi pulsatæ.

GRANDO.

GRANDO.

Lapidoſæ grandinis imber crepitans ruit.

GELV.

Pigra concretis flumina frænat aquis.

H

HIRVNDO.

Veris avis nuntio.

HOMO.

Figmentum fragilis luti, quo non buſta Levis vanior, Nec fumi volucris vapor.

I

IDOLVM.

Ludicra mentis humanæ commenta. Aurum caminis exeoquens aut malleis maſſa e ſequaci bracteas ducens figura multiformi ludicra numina.

INFAMIA.

Turpes maculas infamia ſpargens.

IMMORTALIS.

Clauſo nullo ſecla degit termino.

IMPOSSIBILE.

Citius inibo numerum arenæ in littore, quot volvit æſtus corpora.

INFANS.

Parentis pendulus infans adhuc ad ubera.

INTERITVS.

Solvit putres artus tempus edax.

INVIDIA.

Livor æmulus dente frendens livido dolore & ira ringitur.

IVDEX.

Iura celſo deſolio dat, fræna legum flectit.

IVSTITIA.

Genetrix quietis æquitas.

IVVENTA.

Tranſvolat blandæ breve ver juventæ.

L.

LAPSVS.

Lapſus pes lubrico greſſum fefellit.

LINGVA.

Scythæ ferocis lingua peſtilentior tinctis veneno ſpiculis. Ignis voreas flammis acrior.

LVNA.

Perenni luna curſu rediens menſtrua novabit curſus.

LÆTITIA.

Lætitia cor palpitat.

M

MALEDICTVM.

Nec atris mitior anguibus vibrat linguæ virulentia.

MANE.

Almæ diei nuncius lucifer noctis umbras terra poloque dimovet.

MARE.

Vitreus pontus cristallino muro pendens.

MARE TRANQVILLVM.

Strata æqualiter unda. Arridentaciti tranquilla silentia ponti.

MEREDIES

Sol citato sidere convexa cœli percurrit. Medio dies quos rret axe. Alma fervidis tellus calescit ignibus.

MESSIS.

Vberior seges imbribus aucta benignis.

METROPOLIS.

Mater urbium.

MISER.

Fortunæ graui vulnere perculsus afflictis in rebus & luctu vitam trahet.

MORS.

Specu in sepulchri Mors fera condit. Membra liquit frigida spiritus. Regna lucis egentia quæ semper horror nubilus obsidet atræ mortis fauces. Mors unguibus imminet atris.

MORS COMMVNIS.

Gens hominum obvia fatis.

MORTVVS.

Mors sæva injecit manum. Mortis alta subrutus caligine. Mors illacrymabilis sævo clausit antro. Mors lumina somno sopit. Læthæ gurgite mersus aquæ.

MORS IMMATVRA.

Brevis immatura juventæ stamina præscidit.

MONS.

Nivosa montium fastigia.

MORTALIS.

Quod ævi vivimus pene est nihil, ac pene brevius quam nihil, umbræ fugacis instar atque imaginis quam reddit aquor vitreum.

A MORTE ERETTVS.

Fallidis læthi faucibus explicitus.

N.

N.

NOX.

Silentibus terram tenebris obtuit: atris tenebris diem condit.

ORIENS, OCCIDENS.

Primo à carcere ſolis Eoi ad purpureos occaſus.

O.

OBEDIENTIA.

Non procul a die reflectere lumina greſſibus.

OPES.

Euris fugaciores umbratiles.

OS.

Dulci fraudum med catum veneno.

P.

PISCIS.

Pinnarum celeri nata ſupererrat æquora.

PROCELLA.

Enari procella æquora excita ab imis everrens vadis.

PVDOR.

Repulſæ infamia rubore confundit genas.

PVER.

Florentis ævi in limine.

PVRVS.

Intactus ſcelerum contage nefanda.

R.

REGERE.

Populos frænare ſuperbos Imperio.

REGNVM ÆTERNVM.

Nec leg bus ævi ſubdita ſceptra tenes.

REGES.

In populos quibus eſt permiſſa poteſtas, & jus ab alta ſede plebi dicitis. Regum timendorum in proprios greges: Reges in ipſos imperium eſt Iovis.

RETE.

Laqueis hæſere impliciti pedes.

ROS.

Tenellus gemmulis argenteis pingens gramina. Et verna inebrians uligine juga montium.

RVSTICVS

Aſper iuris alumnus.

S.

SACERDOS.

Sacrorum antiſtes.

SAPIENS.

Pectoris è penu depromens prudentiam.

SECVLA ÆTERNA.

Secula metæ nescia.

SEMPER.

Dum lucido sol axe terras ambiet.

SENECTVS.

Miseræ pars ultima vitæ.

SENEX.

In luctu, squallore ignominia senescit.

SEPVLCHRVM.

Sepulchri irremiabilis tenebricosæ latebræ.

SEPVLTVS.

Sepulchri frigidus sub frigido cumulo jacens.

SERMO PVRVS.

Nullo interlita fuco verba aut tacitam celantia fraudem.

SERVVS.

Vernaculus.

SIDERA.

Sidera ignea terras lustrant, Polum pingunt.

SILENTIVM

Elinguis. Obtorpui silentio. Linguæ obseravi claustra fræno. Silentio obmutescere.

SIMPLEX.

Innocuus animique rectus.

SOL.

Obliquum per orbem Sol rutilos agitabat axes. Aurei dux luminis, qui recursu præpeti vires diurnas tempera, & igni flammifer vago partiris orbi tempora.

SOLLICITVS.

Curis mordacibus æger.

SOMNIA.

Nocte mentis ludificans imago somni. Sensus per opaca ludens noctis imago.

SPICVLVM.

Vulnifica sagitta.

SVRDVS ad PRECES.

Aversam negat aurem implorantibus.

STERILITAS.

Arva subitis sterilescere glebis.

SOMNVS.

Dulcis alma recreat sopor quiete.

SOL ORIENS.

SOL ORIENS.

Primis Phœbus ab Indis rutilæ toll it lumina flammæ.

SOL OCCIDENS.

Occiduas Phœbus descendit in undas.

SCOTI.

Pharetrati, ferre famen, contemnere frigora, & æstus valentes.

T.

TARTARVS.

Dira furiarum loca.

TERRA.

Facunda tellus. Fœlix frugum.

TERRA STIRILA.

Sterile solum. Sterilis campus malè pinguis arenæ. Liquidò circumsona ponto. Siticulosæ arenæ impervia vastitas.

TENEBRÆ.

Nox cæca. Polus vestitus tenebris. Nox atra sole cedente.

TERRIGENA.

Quicunque terræ munere vescimur. Solers animal. Homo telluris alumnus.

TIMOR.

Cor palpitat metu. Mens horret, nec ora verbis pervium præbent iter. Pavor humilis mentes consternat. Ingens, gelidum lentos frigus artus alligat.

TORRENS.

Nivale ab imbre turgidus.

TVBA.

Rauci clangor æris æthera pulsat.

V.

VAGVS.

Instabilis vagis erroribus actus.

VBERA.

Lacte distenta ubera.

VENTVS,

Nigrantibus alis nubiferas quatiens procellas.

VESPER,

Diem tenebris condit. Sera rubens accendit lumina vesper.

EVIA DEVIVS.

Error fefellit ambiguam viæ.

VICTIMA.

Dux gregis aras imbuit.

VIGIL.

Victa nec blandi illecebris soporis unquam lumina dimovet.

VIGILIÆ.

Languida liquit sopor lumina.

VIOLENTIA.

Vis fæta superbia insæni.

VISVS.

Cæcis luminibus refundit luminis aurei jubar,

VITA.

Vitalis aure spiritus. Recurrit per calidos sanguis artus. Vita tristis, dura, anxia, per invios erratica montes inter latrones, & inhospita gentis fera mapalia. Blandæ illecebras caducas vitæ carpere. Vitæ fastidio carpi.

VITIS

Palmes uber proventu gravidus.

VOLVCRIS.

Pennarum celeri volatu metitur ales æra.

VOX.

Anhelis edita pulmonibus cavo recurrit gutture.

VVLTVS

Aura jucunda favoris irradians.

FINIS.

INDEX

INDEX BUCHANANI PHRASIUM, juxta ordinem Alphabeti.

A

Aduersa 334
Adulatio ibidem.
Ædes ib.
Ægyptus ib.
Æstas ib.
Æternitas ib.
Altissimus ib.
Ambitio ib.
Ascensio ib.
Auis iib.
Auster ib.
Aurora 335
Aulicus ib.
Alauda ib.
Amor ib.
Amor cupideneus ib.
Aranea tela ib.
Auarus ib.
Aquila ib.
Annus ib.

B

Bella ibid.
Bruma 403
Blanditia ib.

C

Cælum 336
Cæli astra ib.
Canis stella ib.
Casus ib.
Clementia ib.
Crepusculum ib.
Cognatus ib.
Cerberus ib.
Charon ib.
Calculus morbus ib.
Cervus ib.
Conscientia mala ib.
Coccinum ib.
Cor ib.
Cura ib.

D

David ib.
Dubius ibid.
Debilis ib.
Decalogus 335
Deus æternus ib.
Dei lex ib.
Diluvium aquæ ib.
Dei providentia ib.
Desertum ibi
Dies ib.
Diluculum ib.
Dolor ib.
Dolor internus ib.
Dolus ib.
Doctrina ib.

E

Echo ib.
Errare ib.
Evertere ib.
Evigilare ib.
Ereptus à morte ib.
Equus ib.

F.

Facundus. ib.
Fœdus ib.
Fatum. ib.
Fidelis ib.
Fiducia vana ib.
Filij iustruendi ib.
Fluvius ib.
Fuga ib.

G

Gaudium ib.
Glacies 339
Grando ib.
Gelu ib.

H

Hirundo ib.
Homo ib.

I

Idolum ib.
Infamia ib.
Immortalis ib.
Impossibile ib.
Insans ib.
Interitus ib.
Invidia ib.
Iudex ib.
Iustitia ib.
Iventa ib.

L

Lapsus ib.
Lingua ib.
Luna. ib.
Lætitia ib.

M

Maledictum. ib.
Mane ib.
Mare ib.
Mare tranquillum ib.
Merodies, ib.
Meßu ib.
Metropolis ib.
Miser ib.
Mors ib.
Mors communis. ib.
Mortuus ib.
Mors immatura ib.
Mons ib.
Mortalis ib.
à morte ereptus. ib.

N

Nox ib.

O

Obedientia ib.
Opes ib.
Os ib.
Orsens, Occidens. ib.

P

Pisces ib.
Procella, Pudor. ib.
Puer, Pumus. ib.

R

Regere ib.
Regnum æternum ib.
Reges, Rete. ib.
Res ib.
Rusticus &c. ib.

S

Sacerdos, Sapiens 342
Secula æterna ib.
Semper, Senectus ib.
Senex, Sepulchrum ib.
Sermo purus ib.
Servus, Sidera ib.
Silentium ib.
Simplex, Sol ib.
Sollicitus, Somnio ib.
Spicu'um ib.
Surdus ad preces ib.
Sterrillitas, Somnus ib.
Sol oriens 343

Sol occidens ib
Sceti ib

T

Tartarus ib.
Terra sterilis ib
Tenebræ ib.
Terrigina, Timor 402
Torreus, Tuba ib.

V

Vagus, Vbera ib.
Ventus, Vesper ib.
Via devia ib.
Victi a Vigil ib.
Vigilia ib.
Violentia ib.
Visus, Vita ib.
Vitis ib.
Volucris ib.
Vox, Vultus ib.

FINIS.

REFORMATA POESEOS

INSTITVTIO,

Ex. R. P.

JACOBI PONTANI
E. SOCIET. JESV POTISSIMVM LIBRIS CONCINNATA.

BREVITER EJVS

Finem, Partes, & cujusq; partis proprietates, adhæc quibus vere bonum, omnique numero absolutum ac probabile carmen efficiatur edocens.

OPERA M. JOANNIS
BUCHLERI a Gladbach
in Wicradt Præfecti.

EDITIO NOVISSIMA
Prioribus correctior, auctior, pudicior.

AD

AD LECTOREM CANDIDUM *JO. ANNIS CORNELIADÆ* Angli pro Poetica Institutione programma.

Quid sit, & ipsa quibus perfecta Poetica fiat
Partibus ejusdem diversa poemata itemque
Quid deceat, quid non quovis in carmine vatem,
Qua virtutis ei, vitijque existat origo,
Cui novisse libet (velut is libuisse futuro
Addecet) hunc amat, hunc legat, omnia tradit ad artem
Hanc perdiscendam quæ sunt accommoda, linquit
Intactum nihil, in minima quod parte novello
Iamque incœptanti valeat prodesse Poetæ.
Quæ scripsere quidam multi, ratione, modoque
Omne genus carmen docta splendescat ab arte,
At doctius tritisque diu: Hic documenta tenellis
Proponit monstratque viam qua ducit eodem.
Quis bene perspectis non quod remoretur euntem,
Est super: exper aris, idem testabere mecum.
Si concisa tamen nimis hæc fortasse putabis,
Quæ tibi Buchlerus brevitatis amore coegit,
Pontani, & vide doctissima consule scripta:
Quod si Scaligerum libeat sociare duobus,
Plura parata putes tibi, quam sit habere necesse.

UTRUM

UTRUM NASCATUR, an fiat Poeta?

CAPUT I.

QUanquam Poetica Naturam, sive ingenium maxime desideret, ut ne quid tamen ad perfectionem desit, Artem quoque, & præterea Exercitationem, Imitationem deposcit Horatius allata quæstione, Naturane an ars plus ad carminis laudem proficeret, alteram ab altera separata, ac divelli non posse asserit.

Natura fieret laudabile carmen an arte,
Quæsitum est: ego nec studium sine divite vena,
Nec rude quod possit video ingenium: alterius sic
Altera poscit opem res, & conjurat amicè.

Ars tanquam certissima dux, viam demonstrat: quam si fideliter sequemur, nunquam offendemus. Et quamvis non pauca sint, quæ nullius præceptionibus pariuntur propterea quod a Natura inferuntur, nihilominus eadem Naturæ dona ab Arte magistra perficiuntur.

Natatio, & Natura Poeticæ.

CAPUT. II.

POetæ nomen παρὰ τὸ ποιεῖν deflexum est. Quam vocem facere & fingere cum interpretentur, Poeta nobis Factor, & Fictor, sive imitator, & Poetica proinde Ars faciendi & fingendi, sive imitandi exponetur. Fingere enim seu effingere est imitari: nempe rem illam, cujus imago, & similitudo fingitur: & qui imitatur, effingit quippiam, Poeta cum non tantummodo rerum extantium formas, & simulacra elegantissimè imitando consequatur, & exprimat; sed insuper non extantium, quæ tamen extare possent, & ita possent (quod quidem magis ipsius est officium) novas, & mirificas omnino species, ac similitudines præclaro quodam modo progignat, & tanquam è nihilo

hilo res fingendo producat, utramque illam significationem τῦ ποιεῖν fingere, facere, scilicet peræque ἀντονομασικῶς; Poeticæ sibique propriam fecit. Reliquarum artium nulli, quæ vel factione, vel imitatione constant, nec earum artificibus hoc nomen tribuitur. *Sit ergo Poetica ars hominum actiones, affingens, easque ad vitam instituendam carminibus explicans.* Imitatio seu fictio Poeticam ab iis artibus secernit, quæ imitatione nulla continentur; carmen ab his quæ tametsi imitantur, & fingunt ut Dialogi, metrum tamen non adhibent. Idcirco si vel imitatio, vel carmen absuerit, Poesis nulla erit. Fabulosa fictio est tanquam forma, & anima Poeseos, cum fingere magis, quàm versificare Poetam reddant. At verò usus, quem penes arbitrium est, & jus, & norma loquendi, Poetas nominare consuevit, qui tantum nôrint metra funditare, quippe ἐν τῷ μιμεῖσθαι nihil valent. Hos docti versificatores vocant.

De Poetarum ordinibus.

CAPVT III.

QVatuor perillustrium Poetarum genera videtur voluisse in Oratore perfecto M. Tullius: Epicos sive Heroicos, Iambographos, Tragicos, Lyricos, sive melicos. In quorum primo Principem numerat *Homerum*, in altero *Archilochum*, in tertio *Sophoclem*, in postremo *Pindarum*. In libello de opt. gen. Oratorum, recensuit Tragicos, Comicos, Epicos, Melicos, Dithyrambicos. Quo loco pro ratione instituti sui in enumeranda accuratior, & ut credibile est, Iambographos Comicorum nomine complexus est: propterea quod in Comœdia Iambi usus est frequentissimus. *Horatius* ad Pisones adduxit in medium sex ordines, Heroicos, Elegiacos, Lyricos, Iambicos, Comicos, Tragicos: Dithyrambicos ideo prætermisit, quòd ea ætate nemo factitaret id genus poëmata. Quæ divisiones cum vel materiam vel genus carminis tantummodo considerent, non satis Poëtarum discrimina metiuntur. Etsi enim carmen ita à Poëta suscipitur, ut omittere non liceat, ipsum tamen honorem, ac nomen Poëtæ non magis cuiquam conciliat, quam corpus humanum cuipiam dat esse hominem, si animus consilii, & intelligentiæ compos defuerit. Quod si quis secum attentius perpendat, quid muneris Poëta verus exerceat, nempe hominum actiones imitando exprimere, quæ aut honestæ sunt & bonæ, aut inhonestæ, & malæ, atque ideo aut laude aut vituperatione afficiendæ;

afficiendæ: tria potissimum Poetarum genera, Epicum, Comicum, Tragicum inveniet.

Qua materia Poeta.

CAPVT. IV.

Cicero 1. de Orat. eandem propè, hoc est, æquè amplam, vagam, longe lateque diffusam Poetæ, quam oratori materiam subjecit, his verbis: *Est enim fusissimus Oratori Poeta, numeris astrictior paulo, verborum autem licentia liberior: multis ornandi generibus socius ac pæne par. In hoc quidem certè prope idem, nullis ambitus circumscribat, aut definiat jus suum, quo minus ei liceat eadem illa facultate, & copia vagari qua velit.* Iam porro notum est, quid, & quantam in illa eruditissima disputatione L. Crassus oratori, id est eloquenti permiserit, in quo regnare possit ejus oratio, Thesin puta & Hypothesin, brevitèr res omnes. Et sane cum historiam Poetarum evolvimus, nihil propemodum, seu supra lunæ orbem, & æternum, seu infra, & fluxum, caduumque fit, astricto dicendi genere non comprehensum, & explicatum videmus. Quod eum ita sit, nihilominus de materia Poetæ angustius, & ad definitionem hujus συνάμεως, ut *Plutarchus* vocat, atque ad officium Poetæ aliquanto accommodatius disserendo, materia ejus præcipue sunt Actiones hominum. In his siquidem effingendis, & ad usum, atque commodum vitæ exprimendis ejusdem cura, labor, industria se intendit.

Quis Poetæ finis.

CAPVT. V.

POetarum scopus est Docere, & delectare: per imitationem, & carmen, velut conditiones penitus necessarias.

Horatius:

Aut prodesse volunt, aut delectare Poetæ,
Aut simul & jucunda, & idonea dicere vitæ.

Distinctè, & manifestè Tres fines adducit, quorum postremum ipse mox commendat, cæteros que anteponit.

Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci.

Vt certum doctrinæ genus intelligeremus, verbum (prodesse) quam (docere) maluit Horatius. Apertius autem in secundo, cum dixit: & idonea dicere vitæ.

Quid distent Poema & Poesis.

CAPVT. VI.

POema est opus ipsum Poetæ, id enim rursum quod effectum est, finis & fructus operæ, atque studii, quod impendit Poeta.

Poesis

Poesis est fictio ipsa ratione, ac forma Poematis, sive inducta, atque operata facientis: et Poema, Poesis, Poeta, hæc tria differunt, quommodo tres personæ verbi a quibus oriuntur, ποιέω, ποίησις, ποιητής, A prima existit Poema, ab altera Poesis, a tertia Poeta: quasi dicas factum, factio, factor, aut fictum, fictio, fictor, *Poema Ciceroni est metrica scriptio, tam parva quam magna.* Poesis interdum ipsum etiam habitum, seu artem, Poeticam videlicet ipsam declarat. At Poema nunquam pro Poësi dictum invenias.

Tres Poematum modi, eorumque Appellationes, & Species.

CAPVT. VII.

PLato de optimo statu civitatis, lib. 3. omnem rationem Poetarum in tres formas distribuit, Vnam appellat ἁπλῆν διήγησιν, simplicem, & nudam narrationem, quando videlicet res simpliciter, ac nudè continuatione expositionis à Poeta solo commemorantur. Alterum διὰ μιμήσεως γενόμενον, per imitationem efformatam: quoties adhibentur personæ quædam, quæ rem quasi tum ageretur repræsentant, tacente, ac nihil pronuntiante Poeta. Postremam δι' ἀμφοτέρων, quæ ex duabus superioribus conflata, & concreta est, qua utroque modo permisti, simplici narratione, inquam, & imitatione præstant Poetæ quod volunt: seu in qua & Poeta ipse loquitur, & personis sermo assingitur.

Singulorum modorum Græca & Latinæ Appellationes, cum suis Speciebus, & Poetis.

CAPVT VIII.

PRimum vocant διηγηματικὸν, ἐξηγηματικὸν ἀποδιηγηματικὸν, ἀναγγελτικὸν, latine enuntiatium, enarrativum. Quidam προφορικὸν, etiam nominarunt, id est, pronuntiativum: Aristoteles vero ἀπαγγελτικὸν, id est, immutabilem. Ad hunc pertinent, Ecloga 4. Tres primi Georgicorum, & prima pars quarti Lucretius totus, & alii. Species ejus Tres ἀγγελτικὴ, qua sententiæ morales scribuntur, ut fecit Theog. ἱστορικὴ qua narrationes & genealogiæ, ut est Hesiodi Theogonia. διδασκαλικὴ qua Philosophia comprehenditur, ut libri Varronis, Empedoclis, Parmenidis, Lucretii. Item Astrologia, ut φαινόμενα Arati, pars Georgicôn Virgil. & similia. Secundum

dum nominant δραματικὸν hoc est, activum, a gestu nempe & actione: δρᾶν enim Dorica lingua valet agere. Etiam dicitur μιμητικὸς, latinè imitativus. Item διαλογικὸς, aptissimè: nam usu factum est, ut traheretur ad significandum disputationes, διαλογοὺς. Huc rediguntur Eclog. 1. 3. 5. & 9. Species ejus Quatuor apud Græcos, Tragica, Comica, Satyrica, Mimica; apud Romanos, Prætextata, Tabernaria, Attellana Planipes. Restat tertius quem nuncupant μικτὸν mistum. Huic dantur Eclog. 2. 6. 8. 10. Hic continet Iliadem, Odysseam, totam AEneida. ad summam, Poesin Epicam: cujus tamen vim si acrius contemplere, non tam μικτὴν, quam ἐξηγηματικὴν judicabis. Et Lyricam, quasi Horatium nostrum spectes (plures enim non habemus) æque sub primum subjici potest. Atque hujus tertiæ formæ ὑπόδειγμα sit primus liber AEncidos Virgiliæ, in quo Poeta primum ex sua persona in hanc modum exordiur.

Arma, virumque cano, Troiæ qui primus ab oris
Italiam fato profugus, Lavinaque venit
Litora: multum ille & terra iactatus, & alto,
Vi Superûm, sæva memorem Iunonis ob iram:
Multa quoq; & bello passus, dum conderet urbem,
Inferretque Deos Latio, genus unde Latinum,
Albanique patres, atque altæ mœnia Romæ.
Musa mihi causas memora, quo numine læso,
Quidve dolens regina Deûm, tot volvere casus
Insignem pietate virum, tot adire labores
Impulerit, tantæne animis cœlestibus iræ?
Urbs antiqua fuit; Tyrii tenuere coloni,
Carthago, Italiam contra, Tyberinaque longè
Ostia, dives opum, studiisq; asperrima belli,
Quam Iunò fertur terris magis omnibus unam
Post habita coluisse Samo, hic illius arma,
Hic currus fuit, hoc regnum Dea gentibus esse,
Si qua fata sinant, iam tum tendit, hæc fovetque.
Progeniem sed enim Troiano à sanguine duci
Audierat, Tyrias olim quæ verteret arces:
Hinc populum late Regem, bello que superbum
Venturum excidio Libyæ. sic volvere Parcas.
Id metuens, veteris que memor Saturnia belli,
Prima quod ad Troiam pro caris gesserat Argis:
Nec dum etiam causæ irarum, sævique dolores

Excide-

Exciderant animo: manet alta mente repostum
Iudicium Paridis, spretaque injuria formæ,
Et genus invisum, & rapti Ganymedis honores.
His accensa super, jactatos aquore toto
Troas, reliquias Danaûm atq; immitis Achilli,
Arcebat longè Latio: multosque per annos
Errabant acti fatis maria omnia circum.
Tanta molis erat Romanam condere gentem!
Vix è conspectu Siculæ telluris in altum
Vela dabant lati, & spumas salis æruebant:
Cum Iuno æternum servans sub pectore vulnus
Hæc secum:

Deindæ iratæ Iunonis personam induit.

——Mene incepto desistere victam?
Nec posse Italia Teucrorum avertere Regem?
Quippe vetor fatis: Pallasve exurere classem
Argivûm, atque ipsos potuit submergere ponto,
Unius ob noxam, & furias Aiacis Oilei?
Ipsa Iovis rapidum jaculata è nubibus ignem,
Disjecitque rates, evertitque æquora ventis,
Illum expirantem transfixo pectore flammas
Turbine corripuit, scopulogue infixit acuto.
Ast ego, quæ Divûm incedo Regina, Iovisque
Et soror, & conjux, una cum gente tot annos
Bella gero, & quisquam numen Iunonis adoret
Præterea? aut supplex aris imponat honorem?

Qua persona mox depositâ, exponit, quid postea egerit: quomodo ad AEolum profecta sit, quale imperium AEolus in ventos habeat. *Virgil.* hæc verba sunt.

Talia flammato secum Dea corde volutans,
Nimborum in patriam, loca fœta furentibus Austris,
Æoliam venit, hic vasto Rex Æolus antro
Luctantes ventos, tempestatesque sonoras
Imperio premit, ac vinclis & carcere frenat.
Illi indignantes magno cum murmure montis
Circum claustra fremunt, celsa sedet Æolus arce,
Sceptra tenens, mollitque animos, & temperat iras.
Ni faciat: maria, ac terras, cœlumque profundum
Quippe ferant rapidi secum, verrantque per auras.
Sed pater omnipotens speluncis abdidit atris,
Hoc metuens, molemque & montes insuper altos
Imposuit, Regemque dedit, qui fœdere certo
Et premere, & laxas sciret dare jussus habenas.

Ad quem tam iuno supplex his vocibus usa est.

Rursus sit Iuno,

Æole (namque tibi Divûm pater, atque hominum Rex
Et mulcere dedit fluctus, & tollere ventos)
Gens inimica mihi Tyrrhenum navigat æquor,
Ilium in Italiam portans, victosq; Penates,
Incute vim ventis, summersasq; obrue puppes,
Aut age diversos, & dissice corpora Ponto.
Sunt mihi bis septem præstanti corpore Nymphæ,
Quarum quæ forma pulcherrima, Deiopeam
Connubio jungam stabili, propriamque dicabo:
Omnes ut tecum meritis pro talibus annos
Exigat, & pulchra faciat te prole parentem.

Fit etiam Æolus, dum eum Iunoni respondentem imitatur.

Æolus hæc contra: tuus, ô Regina, quid optes
Explorare labor: mihi jussa capessere fas est.
Tu mihi quodcunq; hoc regni, tu sceptra Jovemq;
Concilias, tu das epulis accumbere Divûm,
Nympharumque facis, tempestatumque potentem, &c.

Idem secundo Æneidos pauca ex ipsa persona præfatus.

Centiêre omnes, intentique ora tenebant.
Inde toro Pater Æneas, sic orsus ab alto.

Mox Æneam refert.

Infandum Regina jubes renovare dolorem:
Troianas ut opes, & lamentabile regnum
Eruerint Danai: quæ ipse miserrima vidi,
Et quorum pars magna fui, quis talia fando
Myrmidonum, Dolopumve, aut duri miles Ulyssei
Temperet à lachrymis? & jam nox humida cœlo
Præcipitat, suadentque cadentia sidera somnos.
Sed, si tantus amor casûs cognoscere nostros,
Et breviter Troiæ supremum audire laborem,
Quanquam animus meminisse horret, luctuque refugit,
Incipiam: Fracti bello, fatisq; repulsi
Ductores Danaûm, tot jam labentibus annis,
Instar montis equum divina Palladis arte
Ædificant, sectaq; intexunt abiete costas:
Votum pro reditu simulant: ea fama vagatur.
Hùc delecta virûm sortiti corpora furtim
Includunt cæco lateri, penitusq; cavernas
Ingentes, uterumque armato milite complent.

Hæc

Hæc oratio ut nunc Poeta, nunc alii loquantur, tota Iliade, & Odyssea, tota idem Æneide custoditur. Ille Poeta maximè commendandus, qui quam minimum loquitur ex sua persona, perperamque imitatur: cum ejus laus potissimum in imitatione consistat.

De exercitatione, & modo scribendi.

CAPVT. IX.

QVi sine multa exercitatione, sine diligenti optimorum Poetarum imitatione, (ut alia non pauca præteream) se magnam laudem adepturum sperat, is non tam imprudens quam impudens censeri ante potest. Laborandum non est ut multos quotidie versus eructemus, paucos velim, & quam potest fieri optimos: Quod sine meditatione, cura, cunctatione, & mora non erit. Verum quid inde commodi nascatur, docet Quintil. lib. 10. cap. 3. *Cito scribendo non fit, ut bene: bene scribendo fit, ut cito scribamus. Primum hoc constituendum est, quam optime scribamus, celeritatem dabit consuetudo.* Stylus est optimus, & dicendi, & poetandi effector, ac magister: stylus, inquam, non sine cura, & animadversione, diligentia. Obtemperandum prorsus ejusdem Quintil. consilio, cujus hæc sunt verba. *Sit primo vel tardus, dum diligens sit stylus. Quæramus optima, nec primo se offerentibus gaudeamus. Adhibeatur iudicium inventis, dispositio probatio. Delectus enim rerum verborumque habendus est, & pondera singulorum examinanda. Post ubi erit ratio collocandi, vertendique omnimodo numeri. Non ut quodque se proferet verbum, occupet locum. Quæ quidem ut diligentius exigamus, repetenda sæpius erunt scriptorum proxima. Nam præterea quod sit melius in iis quæ priora sequentia, calor ipse illa cogitationis, qua scribendi mora refrixit, recipit ex integro vires, & velut repetito spatio sumit impetum: quod in certamine saliendi fieri videmus, ut arcuum longius petant, & ad id quo contenditur spatium, cursu ferantur: aut, in iaculando brachia reducimus, & expulsuri tela nervos retro tendimus.* Eodem capite reprehendit quosdam qui primo occurrere per materiam stylo quam velocissimo volunt, & sequentes calorem, ac impetum, ex tempore scribunt, hanc silvam vocant. *Repetunt deinde & componunt quæ effuderant: sed verba emendantur, & numerus manet in rebus temere congestis, quæ*

sine

fuit levitas. Protinus ergo adhibere curam rectius erit, atque ab initio sic opus ducere, ut calandum, non ex integro fabricandum sit. Hæc fabius.

Genera quædam exercitationis Poeticæ.

CAP. X.

PRimum sit illud, unam eandemque rem diversis verbis, eadem, aut diversa specie carminis eloqui: exemplo sit, Amnis glacie concretus, in Appendice Virgiliana diversis modis eleganter descriptus.

Qua ratis egit iter, manet hoc bove plaustra trahuntur:
Postquam tristis hiems frigore vinxit aquas.
Sustinet unda rotam, paulo modo pervia puppi:
Ut concreta gelu marmoris instar habet.
Quas modo plaustra premunt undas ratis antè secabat
Postquam brumalis diriguere gelu.
Unda rotam patitur, colere quæ nunc passa carinam:
In glaciem solidam versus ut amnis abit
Quæ solita est ferre undas ratis fit pervia plaustris:
Vertetur in glaciem marmore aversa novo.
Semita fit plaustro qua puppis adunca cucurrit:
Postquam frigoribus bruma coegit aquas.
Orbita signat iter, modo qua navus albeus exit:
Strinxit aquat tenues ut glacialis hiems.
Amnis iter plaustro dat, qui dedit ante carina:
Durus ut ventis unda fit apta rotis:
Plaustra boves dicunt, qua remis acta carina est:
Postquam diriguit crassus in amne liquor.
Unda capax ratium plaustris iter algida præbet:
Frigoribus savis ut stetit amnis iners.
Plaustra viam carpunt, quæ puppes ire solebant.
Frigidus ait Boreas obstupefecit aquas.

2. Conducit tractari idem nunc concisè & breviter, nunc ample & copiosè: nunc propriis, nunc modificatis verbis: nunc simplici, nunc versa, & luminibus insignita oratione.

3. Transfundamus solutam ac liberam orationem in carmen, oratoriasque locutiones Poeticis commutare studeamus. Eo cum Oratores restrictiore, nos liberiores simus, moreque poetico argumentum dilatemus, fucum addamus, flores intexamus.

4 Ver-

4. Vertamus interdum aliquid breve tamen, de Græco in Latinum, aut de Latino in Græcum. Quæ exercitatio ad utriusque linguæ proprietatem, splendorem, elegantiam, copiam, figurarumque varietatem percipiendam non mediocriter valet. Imitatione item optimorum, similiæ inveniendi facultas parabitur, & intelligentia præterea atque judicium ex hoc acquiretur, ut Plinius asseverat.

5. Vnum genus carminis apud auctorem aliquem inventum, numeris mutatis ad aliud redigamus. Hexametrum ad Elegiacum, Phalecucium & Saphicum, & cætera eodem modo.

6. Quinimo eodem genere, quo Poeta ille usus est eandem rem explicandam sumamus. Postremò, versus Poetæ boni ad alium sensum convertemus: & tanquam surculos ex arbore una in aliam inseremus, qui tamen in ea nati, non in eam insiti videri possint, idque dupliciter, vel *simpliciter*, nulla mutatione, quomodo fecerunt Proba Falconia ex Virgilio, & Eudocia Imperatrix ex Homero, quod genus Centones, à centonibus, quibus sunt stragula, vocamus: vel *παρωδιακῶς* in parte aliqua, quod genus Parodias nominant. Nec ejus exempla desunt. *Vide Scaligerum.*

De imitatione, & quo pacto imitandum sit.

CAP. XI.

DVpliceм esse imitationem constat. Vnam do qua in principio hujus libelli actum est, ubi imitari, effingere quippiam significare diximus; Alteram, qua impellimur cum diligenti ratione, ut alicujus boni & præstantis Poetæ similes, secundum omnes ejus virtutes, aut saltem insigniores esse possimus. Vnus præcipuè delegendus, cui nos similes esse studeamus, cui si quid deest, nullo negotio alibi petere licebit. Qui comœdiam fusurus est, ad exemplum Plauti aut Terentii properabit: Qui Heroicum, Virgilium imitabitur: Qui elegiacum, Propertium sequetur. In Lyricis quid nobilius Horatio? In Tragœdia quem imitemur, exemplo suo docebit Seneca. Omnis autem labor eò impendendus, ne quæ dicimus illorum, sed nostra videantur, quamvis doctos viros unde illa hauserimus non fallat. Apes imitari præcepit Seneca, quas videmus volitare per florea rura, & succos ad mellificandum idoneos quærere. Nos similiter, quæ ex diversis, seu multis unius lectionis congessimus, separare debemus: deinde adhibita ingenii cura, & facultate in unum saporem varia illa libamenta confundere: ut etiamsi apparuerit unde sumptum sit, aliud tamen esse, quam unde sumptum est, appareat. Quod in corpore nostro vide-

mus sine ulla opera nostra facere naturam. Alimenta quæ accipimus, quàm diu in sua qualitate perdurant, & solida innatant, stomacho oneri sunt: at cùm ex eo quod erant mutata sunt, tunc demum in vires & in sanguinem transeunt. Idem in his quibus alunturingenia præstemus: ut quæcunque hausimus, non patiamur integra esse, ne aliena sint, sed concoquamus illa.

De argumento viribus convenienter sumendo, deque carminis & Poëseos genere deligendo.

CAP. XII.

PErbene Horatius monuit non esse grandius imponendum onus humeris, quàm sustinere queunt, materiamq; scriptioni deligi demum eam oportere, quæ exploratis ac rectis viribus antea diligenter viribus convenire sentiatur. Quod si nos viribus nostris metiemur, & par onus ingenio, doctrinæque nostræ subjecerimus (neque enim omnia possumus omnes) promittit, nec verba nobis, nec dispositionem atque ordinem (sine quo nihil lucidum, omnia perturbata & obscura fiunt) defuturum.

Sumite materiam vestris qui scribitis æquam
Viribus, & versate diu quid ferre recusent,
Quid valeant humeri: cui lecta potenter erit res.
Nec facundia deseret hunc, nec lucidus ordo.

Alioqui, propter imbecillitatem ingenii, & orationis paupertatem in medio conatu subsistere, incœptumque cursum intermpere compellemur. Ovid. 2. Trist. postquam semet accusavit quod non relictis nugis amatoriis res bello gestas, res populi Romani, atque adeo Aug. Cæsaris ad posteritatis memoriam versibus commendasset, tandem ita se purgat.

Augnor inmerito: cupidis mihi campus aratur,
Illud erat magnæ fertilitatis opus.
Non ideo debet pelago se credere, si qua
Audet in exiguo ludere cymba lacu.
Forsan in hoc, dubitem, numeris levioribus aptus
Sim satis, & parvos sufficiamque modos:
At si me jubeas domitos Jovis igne gigantes
Dicere, conantem deb litabit onus.
Divitis ingenii est, immania Cæsaris acta
Condere, materiæ ne superetur opus.

Consultum proinde est, non subito Iliadas, & Gigantomachias captare argumenta, inquam, operosa, longa, difficilia: id enim quid aliud fuerit, quàm cereis pennis volitare? Res ludicras principio canamus, ipsi quoque Cuhcem

stium, aut Araneolum, aut Formicam, aut Batrachomyomachiam, aut apologos Æsopicos habeamus. Iocemur Epigrammatis. Quædam pusilla, & contractiora poemata, sed venustè & ingeniosa extundamus, donec humeri vitulo ferendo assueti, bovem gestare possint. Hæc sunt Poetarum tyrocinia, hæ primæ velitationes & progymnasmata. Quod de Materia, sive argumentis dictum est, hoc idem prorsus de Genere carminis, quod materiæ congruens & accommodatum esse debet intelligatur, ne optet ephippia bos piger, optet arare caballus. Cernimus alios ad Comœdiam, alios ad Tragœdiam faciendam natos. Hic in Lyrico, iste in Elegia, ille in Epigrammate non perdit operam. Capiat adolescens aptum sibi & idoneum naturæ suæ poematis, & carminis genus, in quo præcipuè excolendo multum temporis, æque studii consumat.

Conquirenda rerum ac verborum supellex: Tranquillitas & Secessus opus.

CAP. XIII.

PRiusquam ad conficiendum poema, longius aceingamur, multa & magna rerum atque verborum (quibus duobus omnis constat absolvitur que oratio) supellex comportanda, & undique conquirenda est. Ex arca plena sumptum facere periucundum est: durum contra impendere, quæ nondum possides, & magnæ temeritatis, nondum cæsa, & convecta materia aggredi ad ædificandum. Commendantur, qui cùm nunquam non studiosè attentéque, tum sub illud tempus longè studiosius, attentiusque veteres poetas legunt, quo sunt carmina scriptari: ibique instar apum per amœnissimos campos & floriferos saltus divagantes, tanquam è floscultis decerpunt, unde mel conficiant. Ex quo consequitur, ut jam effectum poema eruditis hominibus, quique tritas habent aures notandis generibus poetarum, lectu sit quàm gratissimum: propterea nimirum, quod plures locos insignes ex optimis Poetarum ingeniosè imitatos deprehendunt. Alia duo quoque carminibus multo rectius faciliusque componendis non mediocre præstabunt auxilium. Vnum est, Mens pacata, mens aliqua quavis solicitudine vacans, angore & perturbatione omni soluta prorsus atque libera. Animus distractus, nulla in re munus suum fungi probè ac decenter potest: nedum, ut pariendis versibus ornatissimis idoneus videatur: quos si quis cura, attentione, judicio indigere non putat, ipse judicio indiget. Ovidius hoc ipsum non semel judicavit, docuitque hanc ipsam esse causam, cur tam difficulter versus scriberet;

beret; quia scilicet pænè quotidiano timore periculorum, ac trepidatione jactarentur.

Carmina latum
Sunt quæ & pacem mentis habere valunt.
Carmina provenunt animo deducta severo.
Rubia sunt juvenis tempora nostra malis.

Idem, quomodo in tempestatum procella, animo fuit perturbatissimo verbis facere potuerit, mirabatur, & ait,

Quod facerem versus inter fera murmura ponti,
Cyclades Ægeas obstupuisse puto.
Ipse ego mirer tantis animique malisque
Flentibus ingenium non cecidisse meum.

Alterum est, Secessus. Demosthenem Fabius commendat, qui se in locum, ex quo nulla exaudiri vox nihilque prospici posset, recondebat, ne aliud agere mentem cogerent oculi, Ideoque lucubrantes inquit silentium noctis, & clausum cubiculum, & lumen unum velut tectos maximè tenent. Nox quoque versibus faciendis, ut orationibus, opportuna est, quam Græci non sine causa ἐυφρόνην appellarunt, & consultationibus accommodatum boni scriptores asserunt. Latebræ etiam, & loca planè sola juvant: quod idem voluit Ovidius, ut illud superius, animum scilicet curis non impeditum,

Carmina secessum scribentis, & otia quærunt.

Sed illi loci, in quibus est sensibus blandiens amœnitas, silvæ, horti, nemora, ruscula, ubi frondescunt arbores, pubescunt vites, segetes largiuntur fruges, ubi obliquo labitur lympha fugax trepidare rivo, tales, inquam, loci poetis aptiores & propriè videntur. Atque Horatius tales recessus imprimis adamavit, eosque Poetis frequentandos suasit.

——— gelidum nemus,
Nymbarumque leves cum Satyris chori
Secernunt populo.

Et Epist. 2. lib. 2.

Præter cætera Romæ mene poemata censes
Scribere posse inter tot curas, totque labores?

Et paulò post.

Scriptorum chorus omnis amat nemus, & fugit urbem.

Ovidius proinde ad finem elegiæ, unde superiores versus allati, veniam à lectoribus petit his verbis.

Quo magis hu debes ignoscere, candide lector,
Si fie sunt, ut sunt, inferiora tua:
Nam hæc in natibus, ut quondam, scripsimus hortis,
Necessum fuit, meum, lectule, corpus habes.

Iactan

Lector indomito brumali luce profundo,
Ipsaque cæruleis chartæ feritur aquis.

De Iudicio.

CAPVT XIV.

IN poeticis nulla res tanti est momenti quanti iudicium, nec est aliquid quidquam, cujus major sit commendatio, vel admiratio. Difficultas autem propè maxima, cùm ad arte præceptisque tradi vix possit: quia potius naturæ munus quoddam est, atque illustre beneficium. Nullus locus æquè lubricus, nihil in quo & frequentius, & gravius & pluribus offendatur. Multi in omnem partem lapsi, quos vitare non poterit, qui non animadverterit: non autem animadverter, quem iudicii acrimonia subtilitasque destituerit. Nihil aptius dici potest, opinor, quàm iudicium esse oculum ingenii, sine quo etiam videntes nihil vident, & quodammodo in tenebris saltant. Sæpe autem evenit, ut dum nam vitare culpam contendimus, & dum reipsa vitamus in aliam quandam stultitia nostra, & imprudentia incidamus, scitè Horatius:

Dum vitant stulti vitia in contraria currunt.

Vt in vita, inquit M. Tullius, *sic in oratione nihil est difficilius, quam quid decet videre: τὸ πρέπον appellant Graci, nos decorum, de quo & præclare multa præcipiuntur, & res & cognitione dignissima. Huius ignoratione non modo in vita, sed sæpissime in poemate & in oratione peccatur.* Hinc Flaccus.

Maxima pars vatum, patres, & iuvenes patre digni,
Decipimur specie recti. Brevis esse laboro,
Obscurus fio: sectantem lenia nervi
Deficiunt, animique: Professus grandia turget:
Serpit humi tutus nimium, timidusque procella.
Qui variare cupit rem prodigialiter unam,
Delphinum silvis appingit, fluctibus aprum.

Quibus ille verbis universè docet, quàm limato & acri iudicio præditum esse Poetam oporteat, ut vitiosa à rectis distinguere, & illa rejicere, ista sequi in scribendo queat. Ponit autem quinque virorum exempla Horatius. Fideliter monuit idem ut ne nimium nostro iudicio tribuamus: sed alios quoque poematum nostrorum iudices, & arbitros adhibeamus: nam duo oculi plus vident quàm unus.

Tu nihil invita dices, faciesve Minerva,
Id tibi iudicium est: ea mens. Si quid tamen olim
Scripseris, in Maevi descendat iudicis aures.

Et patris & nostras.

Iam quod aliis faciendum suasit, id ipsemet fecit: nam ad Tibullum scribens epistola quarta libro primo sic orditur.

Albi nostrorum sermonum candide iudex.

A doctioribus & prudentioribus nos emendari non recusabimus, & quod vel ingenio, vel iudicio nostro deest, id ab aliis mutari non erubescemus.

De diligentia emendationis & recognitionis.

CAP. XV.

IN crebra & solerti emendatione permultum est situm, cuius negligentiam in Poetis Romanis reprehendit Horatius.

Nec virtute foret, clarisve potentius armis
Quam lingua Latium, si non offenderet unum
Quemque Poetarum limae labor, & mora.

Mox in persona Pisonum ad eam nos hortatur.

Vos O
Pompilius sanguis carmen reprehendite, quod non
Multa dies, & multa litura coercuit, atque
Perfectum decies non castigavit ad unguem.

Et Sat. 10. lib. 1.

Cape stylum vetas, iterum quae digna legi sint
Scripturus.

P. Virgil. certè ex industria emendandi summam sibi laudem comparavit, qui teste Donato, cùm Georgicon libros componeret, quotidie manè plurimos versus meditatus dictabat, eosque per totum diem retractando ad pauciss imos redigebat: non absurdè carmen se ursae more dicens parere, & lambendo demum effingere. Constituit praeterea in Graeciam, & Asiam proficisci, totoque triennio Aeneidem limare ac propolire: sed mors bonum consilium disturbavit. Quocirca testamento iussit eam comburi: maluit siquidem prorsus non extare apud posteros, quàm inemendatam extare. Testis hujus carmen Octavii Augusti.

Ergone supremis potuit vox improba verbis
Tam dirum mandare nefas? ergo ibit in ignes,
Magnaque doctiloqui morietur Musa Maronis?
Ah scelus indignum! Salvetur littera, dives?
Et poterunt spectare oculi? nec parcet honori
Flamma suo? dignumque operis servare decorum?
Noster Apollo vetat. Musa prohibete Latina, &c. in appendice ad Virgil.

Optimum emendandi genus asseruit esse Fabius, si scripta sua

in aliquot tempus reponantur, ut ad ea post intervallum, velut nova atque aliena redeamus: ne alioquin nobis tanquam recens editi fœtus blandiantur. Vnde Horatius.

——— nonumque prematur in annum,
Membranis intus positis delere licebit,
Quod non ediderís, nescit vox missa reverti.

Vbi ad exemplum Cinnæ videtur respexisse, qui Poema quod Smyrnam inscripserat, totis novem annis perpoliverat, de quo Catullus.

Smyrna mei Cinnæ nonam post denique messem
Quam cœpta est, nonamque edita post hyemem.

Hæc eò dicuntur, ut sciamus non esse festinandum.

DE EPOPOEIA.

Quid petissimum velit hoc nomen: item de versu Hexametro, & Heroico, & quid sit Epopœia.

CAP. XVI.

EPos valet verbum seu locutio, ποιεῖν facere seu fingere, & ἐποποιΐα, quæcunque sive soluta, sive ligata oratione expressi fictio. Ita erunt Epici, cum qui dialogos componunt, tum Poetæ quilibet. Sed cum Epos propriè magisque poeticam locutionem, propter ejus nobilitatem (versum scilicet) quam alium significet (ut ποιεῖν quoque κατ' ἐξοχὴν, vatibus tribuitur) tursum ob gravitatem, stabilitatem, amplitudinem, excellentiam, ad Hexametrum carmen transfertur, diciturque hæc poesis ἐποποιΐα, & hujus compositores Epici. A majestate item, sive ut est apud Demetrium, ἀπὸ μεγέθους, καὶ σεμνότητος τοῦ λόγου, ob magnitudinem, & quia heroum personis conveniat (quia nimirum eo actiones heroum commodissimè, & optimè imitantur) Heroicum appellatur. Hexametrum quidem semper appellare licebit, Heroicum non semper: nempe si eo virorum fortium, & insolytorum facinora non memorabuntur. *Epopœia est poesis, carmine hexametro illustres illustrium actiones per narrationem imitans.* Oportet ipsam imitari actionem: alioqui poesis minimè vocabitur. Quod autem insignes & memorabiles actiones imitatur; hoc ipso à Comœdia distat, in qua sunt exprimunturque actiones humiles personarum civilium. Narratio eam à Comœdia & Tragœdia separat: si quidem utrobique aguntur res (quamobrem etiam dramata vocantur) non autem exponuntur. Carmine hexametro à reliquis generibus Poeseos distinguitur: Dramaticis enim fabulis Iambus, quem Horatius alternis sermonibus aptum esse dicit, aptior visus est, quàm Hexametrum.

Discendo in Epopœia.

CAP. XVII.

SVmet Epicus argumentum ab Historicis: qui si variaverint, sequetur quem voluerit. Veruntamen à fama & memoria publica non discedit. In quo Virgilius, qui Didonem fœminam castissimam, ut ex Justino & aliis liquet, amore Æneæ hospitiis furentem finxit, quæ aliquot annis seculis nata fuit, quam ille Italiam peteret, in reprehensionem incurrit. Cæterùm quamvis historiam mutuetur Epicus, multa nihilominus suo jure fingit, variisque rationibus historiæ faciem in poematis speciem, vultumq; commutat. Quin etiam allegoria res inverti: & cùm ab Historico res individuas sumpserit, ad universale, ut in scholis loquuntur, transit. Ilias Homeri magnanimi, ac bellicosi, Odyssea prudentis, civilis, ac togati hominis imago est. Æneas optimi & religiosissimi Principis. Jam hoc quoque necessario monendum est, ut fabula, id est, actionum conformatio & dispositio, una sit sive simplex, non multiformis. Licet enim in Epopœia plures actiones insint, tamen ex omnibus, velut è pluribus membris unum corpus, una fabula componatur, necesse est: ne fortè monstrum Horatianum fabricetur. Præterea, dilatanda & amplificanda est Epopœia pluribus digressionibus, quarum varietas lucrum, ornatum, venustatemque magnam generat.

De Tumoribus Epopœiæ.

CAP. XVIII.

QVanquam Heroicum poema ornatissimum ac politissimum esse debeat, quod tamen ad ingressum & principium ejus attinet, rectè vult Horatius, illud non esse par ac similè reliquo contextui: sed aliquanto siccius, demissius, simplicius: à quo omnis ingenii & doctrinæ ostentatio, omnis grandiloquentia, nimius & exquisitus obsit ornatus.

Tres partes numerantur Epopœiæ, seu poematis Heroici: Propositio, Invocatio, Narratio.

De Propositione.

CAP. XIX.

POeta studio habeat auditores lectoresve suos dociles reddere & attentos: quod consequimur, ut præcipiunt Rhetores, si summam causæ breviter exponamus: & si proponamus quibusnam de rebus dicturi simus. Quamvis autem Orator aliquando docilem facere auditorem non laboret, cùm res aut nota jam, aut humilis, aut parva est, tamen qui magna nondum cognita explicaturus est, ut Poeta, nunquam non proponit. Quoniam verò ipsa Fabula, simplex

&

& una, quantumvis ex pluribus actionibus cohærentibus compositâ esse debet: Propositio res plures ac diversas recipere non poterit; Homerus & Virgilius cùm proponunt, longiore quadam circuitione utuntur: nec ille Ulyssem, nec hic Æneam nominat. Sic autem de illis loquuntur, ut facili negotio eos ipsos esse intelligatur. Quæ res cùm magnopere delectet, non mediocrem quoque attentionem conciliat. Fugienda in hujusmodi circuitione omnis obscuritas, ne ibi tenebras ingeramus, ubi lucem præbere debuimus. Admonent nonnulli, Propositionem ut simplicem, ita brevem esse oportere. Non enim auditor ibi detinendus est verbis, qui, ubi rerum exitum & scopum didicit, ad Narrationem festinat. Neque tamen ea verba decidenda sunt, quæ si subtraxeris, rem obscuraverint.

De Invocatione.

CAP. XX.

RE jam propositâ, divinam opem implorare consueverunt: Græci invocationem propositioni conjungunt. Latini plerique omnes seorsum utrumque faciunt. Quo tempore Imperatores quasi divisum cum Jove tenebant imperium, ut ait in Epigrammate Virgilius, Poetæ ipsos ut numina invocabant: ut item illustres aliquando viros. Quomodo porro Oratori detur potestas in ipso orationis cursu, quoties locus requirit, denuo captare benevolentiam, & attentionem renovare: ita fas & jus est Poetæ, vel ob aliquam rei difficultatem exortam, vel ob gravitatem & magnitudinem, vel novitatem, invocationem iterare. Virgil. lib. 6. loca nulli visa, & inaudita apud inferos descripturus, invocationem hanc præmittit.

Dii quibus imperium est animarum, umbræque silentes,
Et Chaos, & Phlegethon, loca nocte silentia late,
Sit mihi fas audita loqui, sit numine vestro
Pandere res alta terra, & caligine mersas.

Non solùm initiis operum suorum Musas invocant, inquit Fabius, sed provecti quoque longius, cùm ad aliquam graviorem venerint locum, repetunt vota, & velut novâ precatione utuntur. Nobis autem Christianis (præsertim cùm argumenta sacra, divina suscipimus) pulchrum est à Deo Opt. Max. ab ejus Filio Jesu Christo, à sacrosancto Spiritu, auxilium poscere: quorum omnium favor si nostra studia comitabitur, nihil verendum erit ne illa parum feliciter procedant.

DE NARRATIONE.

Quæ sit narrationis collocatio, unde videlicet exordienda sit Epica narratio.

CAP. XXI.

PRopositionem Invocatio, Invocationem excipit Narratio. Sed ante hanc aliquando Historicorum more causas quasdam, quamvis altè & à prima origine enumeramus, quæ simul ad ipsam expositionem quasi viam muniant, eamque illustrent. Sic Virg. cur tantis in Æneam odiis baccharetur Iuno, causas prius quinque recensuit, quam ad narrationem aggrederetur. Virgilius & Homeri exemplo vel à postremis, vel à mediis ducendum Narrationis principium, secus quàm Historici solent, qui à primis initiis, & causis narrationem ordiuntur, & rerum tantummodo ordinem, & seriem temporum intuentur. Virgilius enim noster opus non quidem ab aversione urbis Trojæ, verùm à navigatione è Sicilia Italiam versus inchoavit. Turbulentissima autem tempestate jactatus, & ad Africæ littora tandem appulsus Æneas, ibique à Didone Carthaginensium regina hospitio perhumaniter ac perbenignè exceptus, ipsam Trojæ vastationem, itinera omnia à Trojæ littoribus in Siciliam usque terra marique confecta duobus libris, secundo inquam, & tertio commemorat. Quamobrem si ad rerum gestarum ordinem, tempusq; respicimus, liber secundus erit primus, tertius secundus, primus tertius: quia prius utique capi, & solo æquari Troja oportuit, quam Æneas diversa exilia, & desertas terras quæreret. Homerus in Odyssea post deletum funditus Ilium, Ulyssem in Insula Ogygia, apud Calypsonem Atlantis filiam constituit: Deinde per gravissima pericula, ad Alcinoum Phæacum regem in Corcyram Insulam deducit: Ibi (sic ut Æneas Carthagine apud Didonem inter epulas) suos errores, pugnas, & casus antegressos l. 9. & reliquis tribus usque ad 13. exponit. Hanc ordiendi rationem illis versibus præcepisse Horatium eruditi contendunt.

Ovidius hoc virtus erit, & Venus, aut ego fallor,
Ut jam nunc dicat, jam nunc debentia dici
Pleraque differat, & præsens in tempus omittat.

Volunt (jam nunc debentia dici) esse media, vel postrema: (pleraque) esse antecedentia, quæ omitti debent præsens in tempus, hoc est, in ipso ingressu narrationis, vel in aliud tempus, quod commodius illis narrandis videbitur. Ovidius contra, Historicos imitatus, Metamorphoseon libros à primis causis exordiitur in hunc modum.

In nova fert animus mutatas dicere formas

Corpora.

Corpora, Dicæpiis (nam vos mutastis & illas)
Adspirate meis, primaque ab origine mundi
Ad mea perpetuum deducite tempora carmen.
Ante mare & terras, & quod tegit omnia cælum,
Unus erat toto naturæ vultus in orbe,
Quem dixere Chaos, rudis, indigestaque moles,
Nec quidquam nisi pondus iners, congestaque eodem
Non bene junctarum discordia semina rerum.
Nullus adhuc mundo præbebat lumina Titan,
Nec nova crescendo reparabat cornua Phœbe,
Nec circumfuso pendebat in aere tellus
Ponderibus librata suis: nec brachia longo
Margine terrarum porrexerat Amphitrite, &c.

Leges aliquot pro Hexametri elegantia.

CAP. XXII.

ELegantissimi censentur Hexametri, qui numeris sive pedibus, ipsarum rerum, actionumque celeritati, tarditati, difficultati, gravitati, amplitudini argumentorum, ac personarum respondent, & rem ipsam oculis quodammodo aspectandum subjiciunt. Tales exempli causa sunt hi celeres quidem Æneidos 5.

Inde ubi clara dedit sonitum tuba, finibus omnes,
Haud mora, prosiluere suis, ferit æthera clamor.
Nauticus adductis spumant freta versa lacertis.

Tibullus.

Quisquis amore tenetur, eat tutasque sagittas.

Idem.

Namque agor ut per plana citus sola verbere turbo.

Virgil. 3. Georgicorum pedes adhibuit tardos & *ἀναστρόφους*, loquens de Cyclopibus fulmina Iovi fabricantibus: præterea 1. & 12. Æneid.

Illi inter sese multa vi brachia iactant.
Luctantes ventos, tempestatesque sonoras.
Olli sedato respondet corde Latinus.

In his versibus regnat Spondeus, & unicus Dactylus adhibetur, qui prætermitti non potuit.

DE VERSV SPONDAICO.

2. Spondaicum vocant, in quo loco Quinto, quæ Dactyli propria sedes est, collocatur Spondeus: quod variis de causis fieri consuevit: Propter emphasim, propter auctoritatem, dignitatem, majestatem, item propter affectus magnitudinem exprimendam: nec non ad rem inopinatam, & magnam significandam: quæ ex appositis exemplis facilè cognosci poterunt, 1. 2. 3. Æneid. Ecloga quarta.

Tum

Tum'ille Æneas quem Dardano Anchisa?
Considit, atque oculis Phrygia agmina circumspexit.
Cum scitis, natique, penatesq; & magnus Dius,
Cara Deum soboles, magnum Iovis incrementum.

Catullus de Nupt.

Aequora cum primum Neptunia navita temnit.

Propertius.

Sunt apud inferos tot milia formosarum.

Inculcant illud Præceptores carminum, ut si quinta regione Spondæum collocare, ob antehactas causas velimus, quarto loco ponatur Dactylus, alioqui versum insuaviorem futurum: quales sunt isti, 7. Æneid. 3. Georg.

Aut leves ærem & lentoducere argento.
Saxa per & scopulos, & depressas convalles.

2. Non aspernandum præterea, immo insigne Hexametri carminis ornamentum creditur, quoties sententia suspenditur, nec nisi post quartum, quintum, sextum, septimum, octavum, quandoque versum completur. Exempla subnexa sunt. 3. Æneid.

Ille ego qui quondam gracili modulatus avena
Carmen & egressus silvis vicina coegi,
Ut quamvis avido parerent arva colono:
Gratum opus agricolis. At nunc horrentia Martis
Arma, virumque cano, Troiæ qui primus ab oris
Italiam fato profugus, Lavinaque venit
Litora: multum ille & terris iactatus, & alto,
Vi superum, sævæ memorem Iunonis ob iram:
Multa quoque & bello passus, dum conderet urbem,
Inferretque Deos Latio, genus unde Latinum,
Albanique patres, atque altæ moenia Romæ.

Item 3. Æneid. habes septem versus, quasi quandam catenam efficientes, cùm unus ab altero, sequens ab antecedente, & ille ab hoc pendeat; ob quam causam, præter alias, hoc carminis genus *unos* appellatum putarunt.

Postquam res Asiæ, Priamique evertere gentem
Immeritum visum superis, ceciditque superbum
Ilium, & omnis humo fumat Neptunia Troia:
Diversa exilia, & desertas quærere terras
Augurio agimur Divum, classemque sub ipsa
Antandro, & Phrygiæ molimur montibus Idæ,
Incerti quo fata ferant, ubi sistere detur.

4. Non caret gratia vetustate, cùm unico versu sententia tota perficitur. 1. 2. 3. Æneid.

Durate, & vosmet rebus servate secundis.

Hæc

Heu nihil invitis fas quemquam fidere Divis.
Tantum evi longi, quæ valet mutare vetustas.

5. Illud etiam haud indecorum, quoties Dactyli & Spondei alternatim ponuntur, 3. 4. Æneid.

Obstupuit, retroque pedem cum voce repressit,
Multa viri virtus animo, multusque recursat
Gentis honos.

6. Admonent insuper festivum atque elegans videri carmen, quod initium capit à Spondeo, qui partem orationis non obsolvat, seu qui non est integra vox, cui deinde adhæreant duo Dactyli, 1. 12. Æneid.

Desertosque videre locos, littusque relictum
Desciisse videt, sua me promissa repesci.

7. Item, si plane nullus pes complectatur integrum vocabulum. 1. 2. 3. Æneid.

Justitiaque dedit gentes frenare superbas.
Infandum Regina jubes renovare dolorem.
Infelix Priamus furtim mandaret alendum.

Ovidius.

Vulgus amicitias utilitate probat,
Si qua venit sero magna ruina venit.

Tibullus.

Intonsi crines longa cervice fluebant.

8. Afferunt non mediocrem delectationem etiam illa, 10. 2. 1. Æneid.

——— *sequitur pulcherrimus Astur,*
Astur equo fidens. ———
Ad cælum tendens ardentia lumina frustra
Lumina, nam teneras arcebant vincula palmas.
Tu mihi quodcunque hoc regni, tu sceptra, Iovemque
Concilium, tu das epulis accumbere divum.

Clauditur eleganter Dyssyllaba & Trysyllaba dictione: cæsus & minus consimnè Tetrasyllaba, Pentasyllaba, duabus dissyllabis, monosyllaba; nisi altera præcedat Monosyllaba, vel sit nomen animantis, vel nomen alicujus rei magnæ.

Versus cum rerum Natura, Numero, Verbis, & Sono congruere oportere.

CAP. XXIII.

OPtimi versus judicantur, qui legitimos pedes habent, & vocibus condumtur Latinis. Usitati, ac propriis, quique rei subjectæ, seu læta, seu tristis, seu blanda, seu atrox, seu tarda, seu celeris, seu gravis, seu levis illa fuerit, temperamento Numerorum, Verbis ipsis, atque Sono pecu-

tus quadrant, eamque imitantur. De quo pulchrè Horatius in arte.

——— *Tristia mœstum*
Vultum verba decent, iratum plena minarum,
Ludentem lasciva, severum seria dictu.

Numerus est hoc looo suavis quædam versus modulatio, ex apta pedum tum collocatione, tum varietate proveniens: & hinc versus numerosus, qui longis brevibusque syllabis jucundè progreditur, & aptè cadit: quo fit, ut aures blandâ quâdam voluptate capiat ac demulceat.

Quid illo versu Maronis numerosius, sonantius, verbis aptius, 8. Æneid.

Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum.

Et 1. Georg. pereleganter grandinis salientis crepitus exprimitur.

Tum multa in tectis crepitans salit horrida grando.

Numerus alius celerior, alius tardior, alius ex utroque mistus & conflatus est. Celeritas quidem ex iis nascitur pedibus, quorum aut omnes, aut plures, aut priores, syllabæ breves sunt, ut ex Trochæis (sic enim cum Cicerone Tibrachim appello à cursu) ex Dactylis, ex Anapæstis, ex Iambis. Tarditas ex his, quorum aut omnes aut plures, aut priores longæ: ut ex Molossis, Creticis, Choreis. Mistum numerum procreant pedes utriusque generis confusi. In prima Æneid. postquam Iuno Æolum ventos, & tempestatem poposcit, depingitur illorum eruptio velocissima, signo ab Rege dato, idque numeris rapidissimis.

Hæc ubi dicta, cavum conversa cuspide montem
Impulit in latus: ast venti velut agmine facto
Qua data porta ruunt, & terras turbine perflant.
Incubuere mari, totumque a sedibus imis
Vna Eurusque Notusque ruunt, creberque procellis
Africus, ———

Dehinc duobus verbis fluctuum vastitas, ventorumque in eisdem concitandis, & convolvendis quasi nixus, & molimen divinitus exprimitur.

——— *Et vastos volvunt ad littora fluctus.*

In 2. aggrediuntur Trojani turrim cœlo eductam demoliri. expendamus quâ mirificâ celeritate verborum celerem rolapsum Maro demonstrarit.

——— *Convellimus altis*
Sedibus, impulimusque, ea lapsa repente ruinam
Cum sonitu trahit, & Danaum super agmina late
Incidit.

Quid

Quid incitatius? quid volubilius fieri poterat? Iratorum sermo est præceps, & frequentius interruptus propter impetus vehementiam, quæ hoc ipso quod nimium urget, linguam remoratur. Sic igitur Dido ad suos Carthaginenses in 4. Æneid. jam altum tenente Æneæ, quem ut apud se maneret, nullis precibus misera mulier emollire quiverat.

Ferte citi flammas, date vela, impellite remos.

Similis trepidorum est oratio Caici in 9. cùm Rutulorum exercitum, Turno ductore adventantem tumulo prospicit.

Quis globus, O cives, caligine volvitur atra?
Ferte citi ferrum, date tela, ascendite muros,
Hostis adest.

Sic cùm nocte ruere pariter ille videtur 2.

Vertitur interea cælum, & ruit Oceano nox.

Et ille una cum bove in 5.

Sternitur, exanimisque tremens procumbit humi bos.

Remigantium naturarumque labores, tardioribus numeris æmulatus est in 3.

Adnixi torquent spumas, & cærula verrunt.

Et ibidem.

Cornua velatarum obvertimus antennarum.

Ille versus de Polyphemo est sanè horrendus in 3.

Monstrum horrendum, informe, ingens, cui lumen ademptum.

Mezentium vide quomodo consistere faciat hoc carmine.

Hostem magnanimum opperiens, & mole sua stat.

Porro in 12 de Latino sene, qui furentem audacia & iracundia Turnum juvenem placare conatur.

Olli sedato respondet corde Latinus.

Sonus quoque non ociosanter est quærendus, & pro rerum occasione variandus, ut sit in magnis & grandibus grandis: in tenuibus exilis: in hilaribus lætus: in tristibus mœstus: in atrocibus aspere: in quietis sedatus. Et quia sonus ex verbis gignitur, conquirenda verba, ac in promptu habenda sunt verba consonantiora, sciendumque non minus verborum delectum esse originem præstabilis & festivi poematis, quàm eloquentiæ. Verùm ex Rhetorum præceptis verborum discrimina cognoscentur; satis esto monuisse. Egregiè sonantes versus legimus Geor. 1. inter prognostica videlicet tempestatis.

Continuo ventis surgentibus, aut freta ponti
Incipiunt agitata tumescere, & aridus altis
Montibus audiri fragor: aut resonantia longe
Littora misceri, & nemorum increbescere murmur.

Est

Est & hic locus insign's ex 1. Æneid.

Illi indignanteis magno cum murmure montis,
Circum plausa fremunt.

Consonantes, l, r, vocales, a. o. sonum creant, ut in illo.

Ut quondam rupes magno venente fragore,
Quam sese multis olim lavere procellis
Hinc venet, saepuli nequidquam & spumea circum
Saxa fremunt, laterique illisa refunditur alga.

Imo in tum Æneidos exemplum illustre suppeditat soni respondentis rebus: in quo verba ipsa, Horrentia Martis, Virum, horrido ipso sono aspera bella indicant, rerumque dicendarum & gravitatem, & magnitudinem, ut superiores, *ille ego*, &c. lenitatem, & tenuitatem vitæ pastoritiæ. Nisus in 9. carissimum sibi Euryalum hostium corona cinctum, & in medio versantem turbine lethi, ut ait Catullus, aspiciens, inquit:

Me, me, adsum qui feci, in me convertite ferrum.

Mollis est versiculus propter vocalem (E) soni tenuioris. Denique ne longus sim, potest in his tribus multum natura, unumque cum altero fere implicitum est, seseque mutuò efficiunt: & cùm unum quæritur, inveniuntur omnia. Teneamus igitur hoc, rerum diversitati, versuum dissimilitudinem quasi alio alioque vultu respondere oportere.

De cavendis quibusdam vitiis.

CAP. XXIV.

VItiosum & ridiculum est cùm in fine & exitu carminis iterentur eædem syllabæ, quæ prius dimidiatum Versum absolvebant; Leonines vocant. Exempla sunt obvia. Ovidio quidem nobili Poetæ, Leonini per imprudentiam exciderunt. In Orat. Ulyssis.

Si Troiæ fatis aliquid restare putatis,

Et in Epistola Hermiones ad Orestem.

Vix prosunt uxori, frater succurre sorori.

Et 3. Fast.

Quærebant flavas per nemus omne favas.

Apud Horatium inventus est qui terminaretur verbo syllabarum sex. Sat. 3. lib. 2.

Quisquis luxuria, tristive superstitione.

Deformitatem parit cùm ad finem continenter tres Dissyllabæ ponuntur: qua culpa non vacat Tibullus, Eleg 6. lib. 1.

Semper at indocar, blandos offert mihi vultus.

Imo hic Versus habet quatuor dissyllabas continenter. Vitanda est item ejusdem literæ vel syllabæ crebra iteratio.

iteratio. Notum Ennii carmen.

O Tite, tute Tati tibi tanta Tyranne tulisti.

Et aliud Ciceronis.

O fortunatam natam me Consule Romam.

Monosyllabæ dictiones multæ si unum in locum cumulentur, deformant versum: ut,

Non ex his est qui se sanos vivere cupiant.

Cavendum ne statim ab Elisione exordiamur, tum nihil temere in fine Quinti pedis elidendum. Breviter, à duris multisque Collisionibus, & Elisionibus omnino abstinendum est, nec plures duabus in eundem versum recipiendæ sunt, nisi gratiam afferre videantur.

DE COMOEDIA.

Definitio Comœdiæ, & Tragicomœdiæ.

CAP. XXV.

COmœdia est poesis dramatica, quæ ob docendum vitæ consuetudinem, civiles, & privatas actiones, non sine ioporibus & facetijs imitatur. Ab Epopœia, & Tragœdia, quæ publicas res, & Heroum acta complectuntur, Comœdiam separant actiones civiles & privatæ. Præterea Epopœia non est dramatica: & Tragœdia salos atque iocos nescit, qui risus pariunt: cùm illa ad terrorem potiùs incutiendum, & commiserationem excitandam conferatur, quæ quidem dolorem & mœstitiam habent. Comœdiam Cicero scriptam reliquit, esse imitationem vitæ, speculum consuetudinis, imaginem veritatis. Quæ verba non tam ad Comœdiæ notionem evolvendam, quàm ad eam commendandam pertinent. *Tragico comœdia est confusum quoddam ex Comœdia, & Tragœdia: quando nonnunquam etiam Deos Comœdiæ illustriores, augustioresque personas introducunt.* Hoc verum esse in Amphit. apud Plautum Mercurius significat, in qua Comœdiæ partes dantur Iovi.

Faciam ut commixta fiat Tragicomœdia:
Nam me perpetuo facere ut sit Comœdia,
Reges quo veniunt, & dii, non par arbitror.
Quid agitur? quoniam hic servus quoque partes habet,
Faciam pronùntiet, ut dixit, Tragicorum sodes.

Finis Tragicomœdiæ semper erit lætus.

Comœdia Euripe, origo, mores, origo.

CAP. XXVI.

COmœdia dicitur παρὰ τὸ κῶμος, hoc est, à vicis: vel ἀπὸ τῶ κώμαζειν, hoc est, comessationum, & lasciviæ Deorum. Unde, Comœdus, & κωμῳδοποιὸς, sive κωμῳδιοποιὸς, Poeta Comicus, Comœdiarum scriptor, & factor; sunt

fiunt enim à νοῦς facio. A rusticanis ad urbanos hoc modo profluxit Comœdia. Cùm Apollini Nomio, seu pastorali ob fruges agrestes, primum quidem circum ipsam aram, tum circum vicos, pagosque chorum cum canticis lætabundi ducebant, sæpeque mutuis convitiis, aliosque similiter, à quibus essent læsi onerabant. Postmodum noctu civitates ingressi, plateas obambulantes, eodem modo cives diriores ac potentiores accipiebant, à quibus aliquid iniqui pertulissent, nominatim eos exagitantes, eorumque mala facinora, & quas acceperint injurias memorantes. Animadvertisum est, hoc ad homines à maleficiis propter insaniæ metum deterrendos proficere: inde potestas facta idem interdiu impunè committendi, & compositis ad eam rem carminibus, si qui præstarent ingenio. Crevit paulatim negotium, nactique summam occasionem Poetæ, comœdias scripsitarunt, in quibus haud dissimulanter, & nominatim improborum civium mores, vitamque omni genere dictorum, contumeliarumq; quam liberrimè prosciderent. Sed ætas comœdiæ haud una fuit. Alia enim nominata est vetus, quam sub Susarione indigestam, rudem, inconcinnam Cratinus partibus & actibus distinxit ac disposuit: Aristophanes eidem quasi manum extremam addicit. Horat. hunc, item Eupolin & Cratinum veteris comœdiæ tanquam præcipuos auctores profert, simulque solemne illius in carpendis hominum vitiis narrat, & ejus deinde locum Sacyram tenuisse confirmat. Nec tantum reprehensione dignos, sed indignos & insontes, ut Periclem, Socratem, Aristidem, æquè vellicabant. Versus Horatiani sunt hi è Sat. 4. lib. 1.

Eupolis, atque Cratinus, Aristophanesque Poetæ,
Atque alii, quorum comœdia prisca virorum est:
Si quis erat dignus describi quod malus, aut fur,
Quod mœchus foret, aut sicarius, aut alioqui
Famosus, multa cum libertate notabant.

Hæc maledicentia, in qua potissimùm chorus regnabat, cohibita & compressa dicitur, cum attritis populi opibus, Resp. Athenienſis triginta tyrannorum jugo cervices coacta est supponere. Lata enim lege integrum erat effectis per scenam injuria afficientes vocare in judicium. Hac ratione Poetas in officio potentiorum metus continuit, sublatusque est chorus, cujus supra dicebamus fuisse munus, ut in quoscunque liberè reprehensionum velut spicula contorqueret. Horat.

Successit vetus his Comœdia non sine multa
Laude, sed in vitium libertas excidit, & vim

Dig-

Dignam lege Regi: turpis est oratio, charusque
Turpitor obscurâ salebrato in carmine scriptor.

Quamobrem comœdia, in qua nullum apertè, & cum nomine fas erat ludere, quæque in eo quandam verecundiam, & modestiam adhibebat, nuncupata est media: sed non antè quam Nova inducta est appellatio. Ergo comœdia, quæ neutries faciem ostenderet, veteri similior fuit, jus quoddam reprehendendi retinens, quando chori loco parabases, quibus scripta, & dicta Poetarum nullo maleficii crimine, aut pœnæ suspicione cavillabatur, non omittebat, civiumque peccata tectim coarguebat, donec ipsa quoque in suspicionem odiorum, & simultatum veniens, potestatem reprehensionis omnem amisit. Post id Alexandro Philippo imperante, argumentis ac personis planè confictis, & facetiis ad delectandum interpositis vitam communem ac mores imitari cœperunt, Priscæ illæ frequenter vera tractabat argumenta: hæc nunquam. Illa ansam opprobrandi, & infectandi undelibet arripiebat: hæc citra amaulentiam jucunda, rarò quosdam criminationum aculeos, nulla cum contumelia immiscebat, exatque populari, ac de medio sumpto sermoni similior, Iambicis, Trochaicis contenta versibus: cum in antiqua pluribus carminum formis interentur. Menandrum aiunt novæ Comœdiæ principem habitum.

De partibus Comœdiæ quæ ad vitam, seu qualitatis.

CAPVT XXVII.

SVnt quædam quibus ipsa comœdia qualis sit: alia quibus velut extenditur. Illas partes qualitatis, istas, Quantitatis non sine exemplo vocare possimus. Prioris generis sunt omnino sex: Fabula, Mores, Sententia, Dictio, Apparatus, Melopopœia. Ac sine prioribus quatuor ne scribi quidem potest comœdia. Etenim prius necesse est rem excogitare, quam nuncupare, Fabulam. Cùm autem Fabula imitetur, convenit eam utique moratam esse, accurateque diversorum hominum mores exprimere. Additur porrò sententia, quoniam animi sensus sententiamque per verba ostendere oportet. Et quia sententia constat verbis, additur dictio. Fabula Comœdiæ, id est, imitatio, fictione comica, vacat rebus admirabilibus ac prodigiosis, quales frequenter in Epopœia referuntur, & nonnunquam in Tragœdia ostenduntur: neque enim illustres, graves, lugubres, terribiles, uno verbo Tragicas complectitur: verùm civiles ac privatas tantum. Mores ratione personarum esse admodum dissimiliter habent: siquidem qui laudantur in aliis, & iis

iis maxim è conveniunt, in aliis laudari non solent: & quia minimè conveniunt, interdum vituperari etiam: Sicuti cernimus in aetibus fieri. Nam si plebeius peritè canit tibiis, placet, laudem affert: at hoc ipsum artificium in Rege displiceat, accreprehenditur. Mulierem decet bene nare, bene texere: virum dedecet; non enim sunt haec opera virilia. Ita cùm sit in servo virtus, & praedicetur, non furari: viro nobili, aut alioqui honesto laudem nullam parit. Itaque alii mores cadunt in alios, & sui quemque maxim è commendant: ut diligenter videndum sit quos mores cui affingimus. Quod ut possit Poeta, audiendus est ille Hor.

Aetatis cuiusque notandi sunt tibi mores,
Mobilibusque decor naturis dandus, & annis.

Mores pueritiae.

Reddere qui voces iam scit puer, & pede certo
Signare humum, gestit paribus colludere, & iram
Colligit, ac ponit temere, & mutatur in horas.

Mores juventutis.

Imberbis iuvenis tandem custode remoto,
Gaudet equis, canibusque, & aprici gramine campi.
Cereus in vitium flecti, monitoribus asper,
Utilium tardus provisor, prodigus aeris,
Sublimis, cupidusque, & amata relinquere pernix.

Mores virorum.

Conversis studiis, aetas animusque virilis
Quaerit opes, & amicitias: inservit honori:
Commisisse cavet, quod mox mutare laboret.

Mores senum.

Multa senem circumveniunt incommoda: vel quod
Quaerit, & inventis miser abstinet, ac timet uti:
Vel quod res omnes timidè, gelideque ministrat:
Dilator, spe longus, iners, avidusque futuri,
Difficilis, querulus, laudator temporis acti
Se puero, censor, castigatorque minorum.

Sententiae laus & virtus est, animi sensum aptè exprimere. Quia verè comicus sermo submissus est, sententias quoq; non elatas aut grandes postulat. Nullae hic quaestionum discussiones, aut probationes exquisitiores. Dictio Comica nec ad Tragicam sublimitatem assurgit, nec ad humilitatem Mimicam descendit: sed temperamentum quoddam servat. Familiis, aperta, suavis, pura, elegans, simplici, & mediocri cum ornatu. Apparatus complectitur Scenicum habitum personarum,

De

De partibus Comœdiæ quæ vel actus, seu quarti sit.

CAP. XXVIII.

QVinque partes Comœdiæ numerantur, quibus magnitudo absolvitur, Prologus, seu Prologum, Protasis, Epitasis, Catastasis, Catastrophe. *Prologus est actio, quæ ante fabulam legitimam habetur ad spectatores.* Ejus quatuor sunt species: Nam vel Poeta commendatur, vel obtrectatorum, malevorumque criminibus respondetur: aut etiam crimina regeruntur: vel argumentum fabulæ enarratur: vel hæc omnia simul præstantur. *Protasis prima pars fabulæ, in qua summa rei proponitur & narratur, non tamen finis ostenditur*: nempe ut ex inopinato exitu crescat fabulæ jucunditas.

Protasi actu primo, interdum secundo quoque comprehenditur. *Epitasis, definitur rerum rerum, quæ contenditur in Protasi incrementum. Seu altera pars legitima fabulæ, in qua turba aut excitantur, aut intenduntur. Catastasis est vigor & status fabulæ, in qua maior cernitur rerum perturbatio.* Epitasis & Catastasi, secundo & tertio, aliquando etiam quarto actu concludantur. Quintum Catastasis raro attingit. *Catastrophe ultima pars qua fabula claudtur, in qua res in melius commutantur: seu ubi sit negotiis in tranquillitatem non expectatam conversio* Hæc partim actus quarti, nonnunquam totum quartum: quintum semper occupat.

De Actibus, Scenis, Autoribus, seu Personis.

CAP. XXIX.

Actus est pars fabulæ continens diversas actiones pro diversitate partium. Non plures autem nec pauciores. Quinque actus sive in Tragœdia, sive in Comœdia esse convenit, quod Horatius etiam docuit.

Neve minor quinto, nec sit productior actu
Fabula, quæ posci vult, & spectata reponi.

Primus quidem materiam, seu argumentum fabulæ comprehendit: Alter res in Actum deducit: Tertius impedimenta & turbationes affert: Quartus viam demonstrat qua res implicitæ solvantur: Postremus res implicitas artificiosè dissolvit. Actus in Scenas dividitur, quorum vetus totum una Scena absolvit, nisi aliquando in Tragœdia. *Est autem Scena pars Actus, in qua duo pluresque personæ colloquuntur.*

Initium capit nonnunquam ab omnium ingressu in Scenam: nonnunquam ab unius tantum, qui deinde alium invenit è Scena superiore. Finitur abitu interdum omnium, aliquando

aliquando unius tantum: Vt si tres fuerint, duo reliqui scenam sequentem constituant. Est cùm unus solus ad futuram scenam relinquitur. Scenarum numerum quidam censent majorem denario esse non oportere; nec Actores plus quatuordecim: Nomen invenit ex eo, quòd alia atque alia facies subinde appareret ex ædiculis, quæ olim cum ramis & frondibus conficerentur, ita sunt ab umbris & tabernaculis appellatæ. Actores, qui & Histriones, & Scenici, & Ludiones, & Ludii, & Comœdi, Græcis à simulanda per imitationem veritate dicuntur ὑποκριταί, Personæ in comœdiis distinguuntur conditione, professione, officio, ætate, sexu. Protatica, sive prostatica, quæ primo actu introducitur, neque amplius unquam comparet: qualis Socia in Andria: quod quidem in Plauto nusquam factum cernas. Aliæ non prodeunt, verùm intus loquuntur, aut olamant quippiam: Aliæ neutrum faciunt, ut est servulus Storax in Adelphis. Nam ibi Mitio exiens, non exeuntem appellat, & ille tacet. Aliæ appatent in Proscenio, mutæ tamen, seu nihil loquentes, *ut sunt satellites in Milite, & Famuli in Andria.*

DE TRAGOEDIA.

Notatio & definitio Tragœdiæ: item qui fiat ut delectet.

CAPVT XXX.

TRagœdiam nominatam παρὰ τὴν τράγου ᾠδήν, ut sit quasi τραγῳδία, inter plures constat Causa nominis incertior. Potest enim videri datam hanc ei appellationem inde, quòd agricolæ prisci (qui ortus est Tragœdiæ) cum Baccho pro annuis frugibus sacrificarent, ardente jam victima, hirco scil. cet (quæ huic Deo propria erat, quoniam vineas lædere) loco precum quippiam cantarent, quo illo benevolentiore uterentur, magisque propitio, res ejusdem gestas, ac triumphos, devictasque gentes, & debellatos Reges, eorumque calamitates, ac postmodum non suppeditante materia, aliorum præterea Regum infortunia ærumnasque concinerent, victoriique in hujusce modi cantilenis hircum in præmium darent. Ex quo illud Horatii: *Carmine qui Tragico vilem certavit ob hircum.* Item quod fortasse uter hirci musto plenus donabatur. Nonnullis placet vocatam à principio non τραγῳδίαν, sed τερπῳδίαν, quasi τερπούσας ᾠδάς, ab asperitate cantus videlicet: insuavis enim cantus, cujus materia res tristes, asperæ, atroces, ac miserabiles. Deinde usu loquentium, ut alia mille, corruptum hoc nomen, & pro τερπῳδία τραγῳδία, cœptum dici, & inde natam opinionem de hirco, qui huic generi fabulæ nomen attulerit. Defini-

tus

tur hoc modo: *Tragœdia est Poesis, virorum illustrium per agentes personas exprimens calamitates, ut miseriarum & terrore animos ab his perturbationibus liberet, a quibus huiusmodi factiones Tragica proficiscuntur.* Atque hic quidem finis est Tragœdiæ. Quod autem diximus esse virorum illustrium, in eo a comœdia, uti per agentes personas ab Epopœia secluditur.

Tragœdia & Comœdia discrimina.

CAP. XXXI.

QVinque rebus potissimum Tragœdia & Comœdia differunt: Materia, Personis, Dictione, Affectibus, Exitu. In Tragœdia Actiones sunt grandiores. Quid enim aliud legis ibi, quid audis, nisi luctus, exilia, cædes: atque ut paucis comprehendam, valde horribilia, & ad memoriam sequentium seculorum admodum insignia. Quas quidem res interdum ex se comminiscitur, ut comœdia semper: sæpius ab aliis mutuatur, ut comœdia nunquam. Comœdia res humiles, plebeias, ac civiles habet. Atque illa quidem magnatum fugiendam, hæc civilem, privatorumque vitam expetendam exprimit. Quin etiam dum miserias & stultitias amantium imitatur, honestatem turpitudini præfe, endam monet. Quod ad Personas attinet, comicæ sunt, ignobiles, obscuræ, civiles tantùm, Chremes paterfamilias, Pamphilus adolescens, Davus servus, Phronesium meretrix, Thrasilus parasitus. Tragicæ illustres viri, illustres fœminæ, Principes, Reges, Imperatores. Illæ è pagis, & oppidis; istæ, ex amplissimis urbibus, & regionibus accersitæ. Quod erat tertium. Dictio Comica verbis constat tritis, usitatis, quotidianis, figura infirma. In Tragœdia oratio conficitur verbis electis, sublimibus, sonantibus, plenis, a communi consuetudine abhorrentibus. Omne genus scripti gravitate tragœdia vincit. Hinc Tragicè loqui. Comœdiæ sermo est attenuatus. Interdum tamen & vocem comœdia tollit, ut est apud Horatium.

Interdumque Chremes tumido delitigat ore.
Et Tragicus plerumque dolet sermone pedestri.

Sequuntur affectus, qui in comœdia sedatiores sunt ἤθη vocant Græci; in Tragœdia vehementiores, qui πάθη appellantur. Quod postremo loco posueramus, Exitus comœdiæ lætior est, cùm ejus initium plerumque sit paulò turbulentius ac tristius; Tragœdiæ mœstus, ac funestus planè. Hoc perpetuò verum non est: Nam in comœdia nonnunquam infelicem exitum invenias, quamvis non sine festivitate, & in Tragœdia felicem. Restant adhuc notanda duo. Vtraque in agendo, non in narrando versatur, habetque eundem

eundem imitandi modum, & eodem spatio temporis finitur, eodemque, & iisdem partibus constat. Studiosis eloquentiæ plus multò prodest Tragœdia quàm Comœdia: quamquam hæc quoque non modicè prodesse. Hauriunt inde verborum delectum, splendorem, gravitatem maximam, sententiarum pondera, amplificationum rationes, affectuum varietatem, & magnitudinem, omnis denique generis præclara, & ad docendum, delectandum, promovendum summè idonea ornamenta.

De Appellationibus Fabularum seu Dramatum.

CAPVT XXXII.

FAbulis, seu Dramatis, sive illa Comœdia sive Tragœdia fuerint, nomina imponuntur vel à loco, vel à Re, vel à personis primarum partium: sic enim non malè nominabimus, quæ est præcipua inter omnes. Nomine Rei plura complector, nempe, casum, eventum, fortunam, conditionem, & similia. Aliquando cum sint plures Fabulæ de eodem, ad differentiam significandam confunguntur Persona, & Res, seu locus, & sunt inscriptiones mistæ: ut, Hercules furens Senecæ; quoniam alia est Tragœdia ejusdem, Hercules Oetæus.

De Bucolica Poesi.

CAPVT XXXIII.

BVcolica Poesis personas humiles illas quidem ut Comœdia, veruntamen rusticas & agrestes, non urbanas, quæ sunt paulò elegantiores, commiscitur, & est umbra quædam, seu quoddam simulacrum rusticanæ Comœdiæ: quando nimirum in duobus illis Poematum modis versatur: quorum alter μιμητικὸς dicitur, alter ἁπλοῦς, de quibus egimus. Prioris generis exemplum esto Eclog. 1. *Tityre tu patulæ.* Posterioris Eclog. 8. *Pastorum Musam.* Atque ille imitandi modus ei cum reliquis Poeseos generibus Epopœia, Comœdia, Tragœdia societas est. Argumenta & Personas sumit abagris, & silvis, pastores, vinitores, aratores, olitores, accipitque nomen potissimùm à pastoribus, & iis quidem nobilioribus, Bubulcis videlicet. Tractantur Bucolicis voces, gratulationes, laudationes, obtrectationes, contentiones, pollicitationes, conquestiones, gaudia, pompæ, cantus, hilaritates, joci. Verùm omnia agrum olere debent. Ideo regnat in Bucolicis Hexameter, & præterea nullum genus carminis, propterea quòd narrationibus videtur accommodatissimum, & cantilenis rusticis idoneus, nec ineptus affectui, modò ne adsit grandiloquus, neve longiore ambitu circum-

cum ducatur. Laudatur autem si Primus & Quartus pes integra voce terminetur, præsertim Dactylica.

Tityre pascentes a flumine reice capellas,

Quod diligenter custodivit Theocritus. Definitur Bucolica Poesis, *rusticarum actionum imitatio* Fabula erit una & simplex, non tamen digressionem non admittet. Nec necesse erit semper esse Allegoricam. Nomina rebus apta fingemus: aut jam ficta à bonis autoribus mutuabimur. Oratio vacabit splendore & ornamentis, gravitate, & sententiarum acumine, iisque omnibus, quæ rerum humilitati adversantur. Erit autem pura ac demissa: in quo Theocritus antestatur Virgilio. Partes constituunt duas, Principium & Narrationem. Interdum aliquid loco Epilogi adjungitur.

Bucolicorum Etymon, Origo, Partes, & Pastorum genera.

CAPVT XXXIV.

Dicta sunt Bucolica ἀπὸ τῆς βουκόλου, id est, à custodia boum, seu bubulcis: βοῦς enim bos est, κόλον pabulum. Non quòd de bobus & bubulcis in his tantum agatur, verùm κατ' ἐξοχὴν, hoc est, per excellentiam, quòd præcipua animalia apud rusticos sint boves, & præcipui pastores bubulci. Pastorum alii dicti sunt βουκόλοι, id est, bubulci à bobus, alii αἰπόλοι, id est, caprarii à capris, alii μηλοβόσκοι, id est, opiliones ab ovibus, quasi oviliones, quos Virgilius ultimâ Eclogâ Vpiliones vocat: Alii Opiliones, quasi ovipiliones, à pellendis ovibus dicti volunt. His alii adjunxerunt συβώτας, id est, subulcos. Quorum Bucolici Poetæ ferè non meminerunt, nisi quòd quidam 10. Ecloga Bucolicorum Virgilii, *Tardè venere subulci*, legunt, ubi alii *Bubulci* malunt, & rectius: nam subulcorum neque Virgilius neque Theocritus meminit. Hinc poemata βουκολικὰ, αἰπολικὰ, ποιμενικὰ, nominata sunt, quæ tamen non semper unius sunt generis. Quod ad originem attinet, referunt Daphnim, cui nomen natalia dedere, in laureto enim editus legitur, à Nympha cùm in Sicilia vaccas, quæ Sororis Solis erant, pasceret, peritissimè adamatum: quæ ei cæcitatis prædixit calamitatem, si amorem suum alterius pollueret consuetudine. Aliquanto post tempore filia Regis, cum, quod omnium pulcherrimus esset, cùm deperiret, neque alio commento potiundi spes foret, vino obrutum corrupit. Hinc Bucolicæ cantiones primùm cantari cœptæ sunt, quibus hoc oculorum Daphnidis incommodum materiam dedit. Aiunt à Stesichoro Poet. Hinc eo ejusmodi argumentum tractatum primùm. Vtebantur autem musico instrumento, quam Græci à sibilo σύριγγα,

Latini ab hiatu Fistula nominant. Singulares primum tubuli, mox bini cohærentes lino aut cera. Postremò ad septenos usque magnitudine omnes inter se impares, sed proportione certa ad alæ figuram. In summo qua inflabantur æquales, inæquales qua exit spiritus. Descripsit & materiam, & modum & numerum Virg. illo versu.

Est mihi disparibus septem compacta cicutis
Fistula. ——

Bucolica dividuntur à Virgilio in Eclogas, à Theocrito in Idyllia. Visum est quibusdam in Bucolico carmine esse Eclogas, & Idyllia, quod in Comœdia sint Scenæ. Constat enim actum fuisse olim atque exhibitum in Scena hoc quoque poematis genus. Quamobrem & Comicorum more præpositæ putantur singulis Eclogis sua nomina. Dicitur Ecloga ab ἐκλέγειν, id est, à deligendo personas, res & sententias ex aliis, quæ lectis quoque verbis exponantur. Sunt qui pronunciationem vel narrationem qualemcunque, rerum negotia exponentem hac voce seu inscriptione significari velint. Idque probare nituntur ex Ausonio, qui Eclogas scripserit, & nominaverit etiam non Bucolicas, de vita humana, & cruciatu Cupidinis. Errant qui volunt Eclogam dictam ἀπὸ τῆς αἰγὸς καὶ λόγου, quòd sint de capris, seu caprarum sermones, & repugnat huic rationi scriptura, foret enim scribendum Ægloga, non Ecloga.

DE ELEGIACA POESI.

Usus, Notatio, Inventor Elegiæ.

CAP. XXXV.

PEntameter solitarius non reperitur; quanquam Virgilius uni Hexametro quatuor continuos subjecit.

Hos ego versiculos feci, tulit alter honores.
Sic vos non vobis nidificatis aves:
Sic vos non vobis vellera fertis oves:
Sic vos non vobis mellificatis apes:
Sic vos non vobis fertis aratra boves.

Ausonius item in sententiis septem sapientum, Thaletis Milesii dicta Pentametris inclusit, quos ob elegantiam & utilitatem ad mores formandos, adolescentibus ediscendos propono.

Turpe quid auscurus, te, sive tecto time,
Vita perit, mortis gloria non meritur.
Quod facturus eris, dicere distuleris.
Crux est si metuas, vincere quod nequeas.
Nil nimium, satis hoc, ut sit & hoc nimium.
Cum vero obiurgas, sic inimice iuvas.

Cum

Cum falso laudas, sic & amice noces.

Pentameter Hexametro subditus genus quoddam gignit, quod Elegiacum vocatur. Tibullus.

Somnia fallaces ludunt temeraria noctes,
Et pavidæ mentes falsa timere solent.

Elegiaco primum res tristes, & luctuosæ mandabantur. Terentianus.

Has elegos dimere, solet quod clausula talis
Tristibus, ut fluxum, aptior esse modum.

Hoc ipsum nomen declarat: dictum est enim ἀπὸ τοῦ ἐλεεῖν λέγειν, vel ab ἐ λέγειν, quod idem est ac αἰ αἰ λέγειν, & utraque interjectio usitata est omnibus Tragicis. Funebribus lamentationibus potissimùm inventam Elegiam insinuat Ovidius in mortem Tibulli.

Flebilis indignos Elegia solve capillos,
Ah nimis ex vero nunc tibi nomen erit.

Progressu temporis res secundæ, optatæ, & quidquid animus ferret, Elegis scribi cœptum est: ut querelæ, expostulationes, preces, amores, vota, laudes, gratulationes, admonitiones, convitia. Horat. ad Pisones.

Versibus impariter junctis querimonia primum,
Post etiam inclusa est voti sententia compos.

Epicedia quoque, Epigrammata, & Epistolæ hac forma carminum conficiuntur. Iovianus Pontanus ad hymnos Elegiam convertit. Præciplunt nonnulli in Elegiaco observandum esse, ut uno districho sententia finiatur. Ovidius.

Gentibus est aliis tellus data limite certo,
Romanæ spatium est urbis & orbis idem.
Iam seges est ubi Troia fuit, resecandaque falce,
Luxuriat Phrygio sanguine pinguis humus.

Est tamen ubi sententia suspenditur, ut vel districho sequenti, vel etiam tertio absolvatur. Ovidius in querela Nucis.

At postquam platanis sterilem prabentibus umbram,
Uberior quævis arbore venit bonos:
Nos quoque fructifera, si nux modo pomor in illis:
Capimus in patulas luxuriare comas.

Idem.

Sive malum potui, tamen hoc vitare cavendo:
Seu vetio fatum vincere nulla potest.
Tu tamen O nobis usu iunctissime longo,
Pars desiderii maxima pene mei.
Si quemor, & si quas fecit tibi gratia vires,
Illas pro nobis experiare, rogo.

Sed illud maximè cavendum est, ne post duos versus in pendeat sententia, ut verbum in tertium usque versum reservetur.

Virtutes, & Artificium Elegiarum.
CAP. XXXVI.

ORatio Elegiaca tersa sit oportet, lenis, ingenua, perspicua, morata, tenera, affectibus referta, Pathetica, & sententiis exquisitis minimè obfuscata atque impedita. Mirificè eam ornant frequentes commiserationes, conquestiones, exclamationes, apostrophæ, prosopopœiæ, seu fictæ personæ, excursus, & παρεκβάσεις seu breves & cum reaptè cohærentes digressiones: non modicum eidem decus accedit per allusiones ad Apophthegmata. Ornatur etiam inductionibus & exemplis: exemplis, inquam, non modò à simili, verùm etiam à dissimili, & contrario interdum ad comparationem adhibentur. Interjiciuntur item sententiæ, tum breves, tum acutæ, quibus id quod est propositum confirmatur. Magnum imprimis Elegiæ decus est, antiquitatis aliqua significatio. Quo brevius, paucioribusque verbis antiquitates hujusmodi, sive ad fabulam, sive ad historiam, sive ad aliquem priscum ritum, morem ve pertineant, efferuntur, eò venustius carmen redditur. Synalephæ, si usquam alibi, hic vitandæ sunt: frequentes item Eclipses: multum quippe fluentes illas hujus carminis delicias remorantur, atque imminuunt quodammodo, & sunt tanquam vortices ac scopuli quidam, ut in hoc Hexametro videre est.

Aut abeuntis adhuc supremum animæ halitum in auras.

Præterea & Tibullus, ut Muretus animadvertit, elegantiam quandam judicavit esse in ejusdem syllabæ continuatione: lib. 1. *Eleg.* 1.

Me mea paupertas vitæ traducat inerti.
Ipse seram teneras maturo tempore vites
Rusticus, & facili grandia poma manu.

Eleg. 3.

——— *Nam posse moderi,*
Multa docet templis picta tabella tuis.

Eleg. 4.

Nudus & æsti tempora sicca cani.

Fit porro suavior, si Monosyllabum præcedat:

Me mea paupertas. ———

Idem Poeta Penthamimerim crebro negligit in Hexametro, & ex tarditate quandam jucunditatem aucupatur. Subjungemus aliquot testimonia. Lib. 1. Eleg. 2, 3.

Nec strepitu terrete pecus, nec quærite nomen.

Illic est cuicunque vepallax mors venit amanti.
Tisiphoneque impexa feros pro crinibus angues.

Et Propertius id sæpe facit, Lib. 1. Eleg. 2.

Aspice quos submittet humus formosa colore.

Eleg.

Quid tibi vis, insane meos sentire furores?

Lib. 2 Eclog. 8.

Sed vobis facile est verba & componere fraudes.

Ovidius interdum cæsuræ subdit encliticam, & non injucundum carmen efficit Iucundus autem quando idem sit post Baneemimerim, ut in versu hoc qui sequitur.

3 Fastorum.

Sole tamen vinoque calent, amasque precantur.

OBSERVATIONES ALIQVOT de Pentametro.

1. Prius Hemistichium absolvitur syllaba longa, quæ dictionem finiat. Nam cæsura Penthemimeris hic necessaria est, & vitiosum est hoc carmen à Diomede positum.

Hæc quoque nostra sententia mentis erat.

2. Elisio & Collisio in omni Cæsura Penthemimeri sunt auriculæ, ut in hoc versu Catulliano.

Troia virum, & virtutem omnium acerba cinis.

Item.

Non desistere amare, omnia si facias.

3. Neutrum Hemistichium apte desinit in dictionem Monosyllabam. Catullus.

O dii reddite mi hoc pietate mea.

Idem.

Aut facere, hæc a te dictaque factaque sunt.

Hinc duæ sunt exceptiones.

Cum eam altera Monosyllaba antecedit. Ovid.

Præmia si studio consequar ista, sat est.

2. Aut cum in dimeusium coalescit cum dictione præcedente, idque per collisionem: ut,

Nomina mutarunt, hic Deus, ille Dea est.
Et solum cuius anima levitate sua est.

3. Addunt nonnulli cum Monosyllabam vocem antecedit Dissyllaba. Martialis.

Sunt hæc trita quidem Zoile, sed mea sunt.

Ovidius.

Omnis, at in magnos, culpa, Deos, scelus est.

DE FINE VERSVS PENTAMETRI.

4. Pentameter versus claditur dictione Dissyllaba elegantissime. Propertius.

Non datur ad Musas currere lata via.

Rarius, sed non vitiosè, Tetrasyllaba, Pentasyllaba, Hexasyllaba.

Tetrasyllaba Mart.

Datur quæ nulla nunc nisi divitibus.

Pentasyllaba Ovid.

Lis est cum forma magna pudicitia.

Hexasyllaba. Propert.

Proximus ingentes sensi inimicitias.

Trisyllabæ duriusculæ, nisi impetus quidam, aut affectus, vel sententia exprimatur. Propert.

Et caput impositis pressit amor pedibus.

Tibullus.

Hæsuro in nostro tela gerit latere.

vel si præcedat Monosyllaba. Propert.

Absterrem vestris conscius ne lacrymis.

Martialis.

Aut docuit lusus hos Thetis, aut didicit.

Vel in Epigrammatis, ubi sensus argutia magis spectatur.

Martialis.

Delicio populi qui fuerunt Domini.

De Lyrica Poesi.

CAPVT XXXVII.

CVm olim uno genere formaque decurreret Lyricum, ob majorem voluptatem, dissimilibus numeris, & vario pedum discrimine, ita temperatum est postea, ut innumerabiles Lyricorum carminum species extent. Commendantur, & ab aliis partibus Poeseos quasi secernitur suavitate. Nam ut in carmine Heroico dominatur & eminet gravitas, in Bucolico simplicitas, in Elegiaco teneritas & mollities, in Iambico & Satyrico, acrimonia & acerbitas, in Comœdia joci, in Tragœdia πάθος, in Epigrammatis acumen, sic in hoc carminis genere Poeta se totum ad deliniendas hominum mentes varietate, & brevitate versiculorum, ac totius cantilenæ exquisita vocum elegantia, nitore, sono, concinnitudine numerorum, descriptione rerum suapte natura maximè delectabilium fingere.

De nominibus Lyricorum versuum.

CAP. XXXVIII.

QVod hæc carmina cum cantu, & ad Lyram pronunciari solerent, à cavendo, ᾠδὴ (& forma diminutionis ᾠδάριον, parvæ odæ seu odulæ) ut latinè carmen

eadem

eadem ratione, κατ' ἐξοχὴν, ab instrumento musico, Lyrica, & vates Lyrici cognominati sunt. Dicuntur præterea Græcis appellationibus μέλη, μελικαὶ ἀκροάσεις, quarum eadem est potestas quæ primi; illius cantus enim iis signatur. A Melos & Melicum, quod pro Lyrico usurpatur. Lyricum à laudatione atque votis appellatur hymnus. Pindari Odas inscriptas videmus εἴδη, quasi Poemata sint rerum imagines quædam, ut vox Latinè sonat, Formæ, Species, hinc εἰδύλια, formulæ: fortassis formulæ poematis, seu Parva poemata: qualia de Græcis fecit Theocritus Syracusanus, de Latinis Ausonius.

De partibus Odarum.

CAPVT XXXIX.

CArmen Lyricum, quod Scholiastæ Pindari tradiderunt, antiquitus tantum erat Monostrophon, posterius tribus partibus constare cæpit: Strophe, Antistrophe, & Epodo. Laudes quippe Deorum Dearumq; carminibus comprehensas, aram circumiens chorus decantabat. Primum ambitum, quo sinistrorsum ingrediebantur, στροφὴν, *conversionem*: alterum quem dextrorsum redeuntes conficiebant, ἀντιστροφὴν, *reversionem* ipsa cantica Oden, & Antoden vocabant: quæ quidem ab illis itionibus, & reditionibus etiam Strophæ & Antistrophæ. Tandem in medio, & velut in conspectu Deorum quiescentes, quod reliquum erat cantus persolvebant: id ἐπῳδὴν τῆ στροφῆ καὶ ἀντιστροφῇ, quod accineretur cæteris partibus, sive διὰ τὸ μὴ τὸν στροφὴν ᾄδεσθαι, quod post Strophen canebatur, ἐπῳδὴν dicebatur. Strophæ & Antistrophæ totidem, ac eisdem versibus, pari ferè numero syllabarum componebantur: Epodus alios, vel plures, vel pauciores, quàm illæ recipiebat si quando Oda plures Strophas, & Epodos haberet, in sequentibus præcedentium ratio custodiebatur. Et hic quidem mos Græcis fuit. Quod verò præscriptum est Odis Horatianis: Ode dicôlos, tricôlos, distrophos, tetrastrophos, &c. declarat ex duobus, tribus, aut quatuor diversis generibus constatas esse: & aliquando post secundum, interdum post tertium, aut quartum carmen Reversionem fieri ad primum genus.

A compositione carmen dicitur.

Monocôlon, latinè uniforme seu unimembre, quod constat ex uno genere carminis: ut cum omnia Hexametra, Iambica, vel Asclepiadea sunt.

Dicôlon, quando duo carminum genera miscentur: ut, Hexametrum cum Pentametro: Glyconium cum Asclepiadeo.

Tricolon, cùm tria miscentur genera. Sic Tetracolon cùm quatuor.

A Reversione carmen dicitur.

Distrophon, cùm post secundum versum, ad prius genus revertimur: ut in Elegiacis.

Tristrophon, cùm post tertium versum fit ad primum redi us.

Tetrastrophon, ubi post Quartum versum fit reditus ad primum. Exempla sunt apud Horatium, qui ultra hunc numerum non excedit.

Pentastrophon, cùm post Quartum versum fit regressio ad primum. Exempla apud Prudentium in Romano, & Eulalia reperiuntur.

A numero syllabarum dicitur.

Adonium carmen Pentasyllabum. Glyconicum Heptasyllabum, Phalæcium Hendecasyllabum, quod nomen etiam Sapphico convenit.

Ab inventore carmen dicitur.

Adonium. Sapphicum. Glyconicum. Phalæcium. Asclepiadeum. Pherecratium. Pindaricum. Aristophanicum. Almanicum. Alcaicum. Hipponacticum. Archilochium.

A numero versuum carmen dicitur.

Distichon. Tetrastichon. Hexastichon. Ogdoastichon. Decastichon. Dodecastichon, &c.

A materia carmen dicitur.

Heroicum. Elegiacum. Satyricum. Comicum. Tragicum. Bucolicum. Georgicum. Epitaphium. Epicedium. Epinicium. Epithalamium. Genethliacum, &c.

A pede celebriore carmen dicitur.

Dactylicum. Iambicum. Trochaicum. Anapæsticum. Choriambicum. Ionicum. Pæonicum. Antispasticum.

A depositione carmen dicitur.

Catalecticum. Acatalectum. Brachicatalectum. Hypercatalectum, de quibus in Prosodia.

A mensura carmen dicitur.

Catalectum. Iambicum. Trochaicum. Tetrametrum. Pentametrum. Hexametrum.

Ecosticon carmen dicitur, quod annorum numerum continet.

Hemerosticon, quod dierum numerum habet.

Acrosticis, cujus initiales versuum literæ ordine collectæ certum sensum præbent. In Acrostichide Servatoris nostri eulogium inclusit Sibylla, quam legeret Cicero, meminitque tam celebris carminis in libris de Divinatione.

one. Idem nonnunquam in medio & fine verſuum ſit.

DE HYMNO.

Definitio Hymni.

CAP. XL.

Hymnus, propriè ſi loquamur, *nihil eſt aliud quam ἀοιδὴ Θεῦ ὠδὴ, Dei laus per carmen*, ſive, *carmen in Deum*, ſicut Scholiaſtes Sophoclis definivit. In qua quidem Poeſi vates Chriſtianus cupidè, & cum lætitia verſari debet: eſt enim tum propter rem ſubjectam, tum propter quandam divinam delectationem nobiliſſima. Etſi hymnus propriè Dei Opt. Max laus eſt, licet tamen nobis etiam Divos, hoc eſt eos, qui ex hac ærumnoſa hominum vita demigrantes, in cœlum recto itinere pervenerunt, & ab Eccleſia Catholica præcipua veneratione, templis ædificatis, diebus feſtis, & precibus & ceremoniis anniverſariis coluntur, Hymnis celebrare, pro illis commentitiis, ac deteſtandis Ethnicorum numinibus Iove, Mercurio, Baccho, Iunone, Pallade, Venere. Ita videmus quotidie ſacris in ædibus, hymnos de gloria & virtute cœleſtium à piis ſanctiſque viris conſcriptos decantari. In quibus quanquam verborum pigmenta & ſermonis puritatem non cernimus, pietatem reveremur ac ſuſcipimus.

De Hymno in Deum Opt. Max.

CAP. XLI.

Deum eſſe unum in eſſentia, trinum in perſonis, omnes qui ſumus Chriſtiana diſciplina imbuti credimus. Licebit ergo Poetis Deum modò ut unum canere, eique bonorum omnium ſummam perfectionem & copiam tribuere, modò ſingulas Perſonas ſeorſum celebrare, & religioſè ac timidè proprietates earum, quibus diſtingui ſolent, explicare.

Viſum hic perelegantem M. Antonii Mureti Hymnum, quibus apponere S. Trinitatem.

O nullis hominum pervia ſenſibus,
Natura penitus ſola capax tua,
Cuius condita ſunt omnia numine,
Aeterna & monas & trias.
Nato æquæve Pater, Nateque par Patri,
Et manans ab utroque inclyte Spiritus,
Circumfuſa tuo nubila lumine,
Noſtro diſcute pectore.
Da mens per ſpeculum cernere te queat
Noſtra, & poſthabitis te petat omnibus,
Et juſſiſque tuis pendens, & tibi
Sola dedita ſerviat.

Tu clemens miseris da veniam, Pater:
Tu, Fili, miseris flecte viam ad Patrem:
Tu sanctum miseris Pneuma vagantibus
Præfer conspicuum facem.
Simplex æthereis nummis Unitas,
Quæ distincta eadem est, veraque Trinitas,
Æternis vigeat semper honoribus,
Et terra simul & polo.

De Hymnis in Divos.

CAP. XLII.

IN Hymnis Divorum eligimus unum aliquod factum, unam aliquam præclarissimam virtutem, seu plures, prout longi esse in animum induxerimus, & illum illustre, quàm poterimus suavissimè elegantissimeque prosequemur. Licebit autem vel simpliciter extollere, & admirari Sanctum: vel tum hoc facere, tum ipsis laudibus brevem precationem annectere: qua id ab illo petamus, quod ipsum in primis Deo annuente, nobis concedere velle æstimabimus: Interdum tantummodo aliquid rogare Divum toto Hymno possumus, quamvis ejusdem laudes nunquam non intercurrent, & usitatum esse omnes norunt laudare eum, à quo quid Pietas. Non indigent Cœlites nostris laudibus: at nos eorum beneficiis indigemus. Initium Hymni venustum est, quando exteros mortales invitamus ad Sanctorum nobiscum concordibus votis modulanda præconia: cum salutamus eosdem, ut Prudentius Bethlehemitas pueros.

Salvete flores Martyrum,
Quos lucis ipso in limine,
Christi insecutor sustulit.

Item cùm exordimur ab Exclamatione. Exclamationibus autem & admirationibus totos interdum Hymnos complere licitum est. Iam verò Hymnis Ecclesiasticis perpetuò eam clausulam adjungi animadvertimus, qua Patri, Filio, & Spiritui sancto, gloria, honorque attribuitur, his aut similibus rationibus.

Deo Patri sit gloria,
Eiusque soli Filio,
Cum Spiritu Paraleto,
Et nunc, & in perpetuum.

Hoc servavit Hieronimus. Vide Hymno in D. Homobonum.

Regi tamen sit gloria
Horum datori muneris,
Qui trinus, unus, omnia

Regnat

[Regnat Deus per secula.

Et Sannazarius in Divum Gaudiosum.

Laus tibi cœli Pater atque Princeps,
Omnium rector simul & creator,
Quem fides veri studiosa trinum,
Credit & unum.

Et Muretus omnes hymnos suos ita concludit.

Simplex æterei numinis unitas,
Quæ distincta eadem est, veraq; Trinitas,
Æternis vigeat semper honoribus,
Et terra simul & polo.

Idem Hymnum in D. Sylvestrem Pontificem Max. festivè admodum inchoavit ab Apostrophe ad urbem Roman. Scimus autem hoc esse insigne orationis ornamentum apud Rhetores: imo etiam apud Poetas.

Prisca Roma duces desine laudibus
Efferre immodicis, qui validis manu
Fines imperii protulerunt tui
Quacunque Oceanus patet.
Hic solus tibi plus contulit omnibus, &c.

Præterea Hymnus in die Epiphaniæ, est colloquium elegans & pium inter Poetam & Magos: interrogat Poeta, quæ ipsos causa è patrio solo huc adduxerit, quem quæsitum venerint, cui munera apportent. Respondent illi ad singula. Tum rursus percunctatur, quid singula dona sibi velint: Id Magi explicant. Hymnus ita distinctus sequitur.

Poeta.

Quæ vos causa Magi, dicite, perpulit
E vestris iter hue carpere finibus?
Quem tanto studio quæritis anxii?
Quove hæc munere pertinent?

Magi.

Nos stella insoliti luminis huc trahit,
Et dux certa viam perpetuo præit,
Iudæa populis quæ cupientibus
Regem significet datum.

Poeta.

Auri isthæc, sed enim quid sibi pondera,
Myrrhæ mirificus quid sibi vultus odor,
Aut quæ, cum populus sacra deo facit,
Aris thura solent dari?

Magi.

Rex auro colitur, Thure Deum decent.
Nostri Myrrha homines post obitum linunt:

Huic

Hæc ergo hæc pariter munera congruunt,
Qui Rex est, & homo, & Deus.

Cavenda sunt ὁμοιοτέλευτα in Demetris Iambicis, quæ in Ecclesiasticis Hymnis perpetuò solent anxieque servari. Nec mirum, quandoquidem leporem similiter quæsitum studiosè videmus in aliis plurimis, quæ legunter, & canuntur in templis. Si inciderint cum aliqua festivitate, non erunt rejicienda, tanquam absolutè semperque vitiosa. Investiganda autem, & continenter usurpanda nequaquam.

Metra, & longitudo Hymnorum.

CAP. XLIII.

HOmerus, & illo natu major Orpheus, & Callimachus carmine Hexametro hymnos pernultos in Deos, Deasque longis versibus condiderunt, qui ad Citharam canebantur. Hos fœliciter imitati sunt eodem carminis genere recentiores nonnulli. Vidi præterea, sicut ante eum Iovianus Pontanus, Elegiacum carmen adhibuit, cùm in Christum è cruce pendentem Hymnum faceret. In Hymnis Ecclesiasticis fermè Lyrica tantùm metra frequentantur, & ex horum generibus, ut plurimum Iambica Dimetra Acatalecta, itemque Sapphica. Hymni, qui Hexametris versibus fiunt, ut plurimum sunt longissimi. Aliorum generum plerumque contracti sunt, & non ita multorum carminum. Quanquam Aurelius Prudentius pene semper conficiat longissimos. Certa mensura constitui non potest. Ex una Strophe (sic quippe licet appellare qualiumcunque versuum quaternionem) non fit Lyricum, nec Hymnus. Ex duabus apud Horatium legimus Sapphica lib. 1. Ode 30.

O Venus Regina Cnidi, Paphique,
Sperne dilectam Cyprum, & vocantis,
Thure te multo Glycerae decoram
Transfer in aedem:
Fervidus tecum puer, & solutis
Gratia Zonis, properentque Nymphæ,
Et parum comis sine te Iuventas,
Mercuriusque.

Et ejusdem lib. 1. Ode ultima.

Te sicos odi puer apparatus:
Displicent nexæ philyra coronæ,
Mitte sectari rosa quo locorum
Sera moretur.
Simplici myrto nihil allabores
Sedulus curo: neque te ministrum

Dedecet

Dedecet myrtus, neque me sub arcta
Vite bibentem.

Et lib 3. Ode 22.

Montium custos nemorumque virgo,
Quæ laborantes utero puellas
Ter vocata audis, adimisque leto
Diva triformis:
Imminens villæ tua pinus esto:
Quam per exactos ego lætus annos,
Verris obliquum meditantis ictum
Sanguine donem.

CAP. XLIV.

De Iambico Carmine.

IAmbicum carmen à παρὰ τὸ ἰαμβίζειν, id est, conviciari, probra jacere nominatim esse contendit Aristoteles. Iambica poesis potissimum exercetur in objurgationibus, reprehensionibus, vituperationibus, detestationibus, quorum omnium materia sunt vitia, scelera, flagitia, mali mores denique: item quæcunque non decent, aut aliena sunt virtutis, graviratis, honestatis. Vsurpant etiam Iambum, etiamsi id minus propriè, in laudatione, in gratulationibus Catullus & Flaccus. Ille Phaselum suam prædicat, & peninsulam Sirmionem, Hic vitam rusticam.

Beatus ille qui procul negotiis
(Vt prisca gens mortalium,)
Paterna rura bobus exercet suis,
Solutus omni fœnore.
Nec excitatur classico miles truci,
Nec horret iratum mare,
Forumque vitat & superba civium
Potentiorum limina.

Nomine Iambi seu Iamborum eruditis cum pestum versus fæpenumero appellatur. Hac eadem voce intelligitur & illud genus Senarii, quod ultimum pedem Spondeum postulat, loco Iambi, quem tamen Spondeum præcedat Iambus. Quod idcirco fieri oportet, ut versus mimâ tarditate non languescat, Quanquam Græci quibus est nihil negatum, & Severinus Boetius l. de consolat. philosophiæ Spondeum quinta sede collocare non verentur.

Quisquis profunda mente vestigat rerum,
In se revolvat intimi lumen visus.

Hujusmodi versus Scazontes, seu choliambi, quasi dicas claudicantes seu claudi, aut mutilati Iambi vocantur: (priores enim cui Iambo finiuntur, Recti dicuntur) quibus persepe

utitur

utitur Martialis. Etenim cùm versus Iambicus ad maledicendum reperiatur aptissimus, cum in hoc uno negotio supra cæteros illi Scazontes excellunt, de utroque Ovid. 1 remed.

Liber in adversos hostes stringatur Iambus,
Sen celer, extremum sen trahat ille pedem.

De Iambicis, & Trochaicis Comicis, seu mixtis.

CAPVT XLV.

POetæ Comici ut quotidianam sermonem imitarentur, & populi plausum captarent, orationemque prosæ simillimam redderent, locis omnibus in utroque carminis genere præter Iambum, & Trochæum, pedes proprios, usurpant promiscuè improprios pedes quatuor, Tibrachim, Spondeum, Anapæstum, Dactylum, exceptâ ultimâ regione, quam in Iambicis Iambus, in Trochaicis Trochæus semper occupat. Exemplum Iambici Trimetri Acatalecti habes Scen. 1. Act. 1. Andriæ.

Quod plerique omnes faciunt adolescentuli.

Et quæ sequuntur, Trochaici verò Tetrametri Catalecti Scen. 4. Act. 1. ejusdem Com.

Audivi Achillis iamdudum: Lesbiam adduci iubes, &c.

Sed hæc Comicorum & Tragicorum veterum licentia est, quam Græci Tragici, & Latinus Seneca, non putarunt sibi concedendam. Comici ut populo similiores fierent, nec ab ejus sermone multum recederent, pro personarum & temporis ratione & respectu, miscent Iambicis Trochaicos, Octonariis Senarios, Catalectis Acatalectos.

De Satyrica Poesi, Nomen & Origo.

CAP. XLVI.

Satyra poema est urbanum, iocosum salsum, ad reprehendendos mores corruptos, & accusandum vitæ improbitatem comparatum. Satyræ appellatio undenam facta sit, necdum pro certo affirmari potest. A lancis genere inditam esse quibusdam placet: Illo nempe quo sacris cerealibus primitiæ inferebantur fructuum dissimilium. Sic in Satyra, inquiunt, variæ ac diversæ res tractari solent, quibus illa velut expletur & satiatur. Hinc itaque à satietate Satyram, quasi Satiram appellari visum est. A saliendo quoque dictam, crediderunt aliqui ob argumentorum varietatem. Per quam sit, ut more Satyri animantis illius, sine modo atque ordine huc illuc ferri, rapi, & volitari videatur. Quid si ab ipsismet Satyris? quando in hoc poemate videmus, Diis illis petulcis, lascivis, dicacibus digna proferri? Primus Satyrographus fuit Lucilius,

lius, major avunculus Pompeii magni, hic in civium vitiis liberrimè, ac falsissimè accusandis, primò Iambis usus est: Deinde Senarios in Hexametros mutavit, quia hic versus narrationi congruebat magis. Post Lucilium numerantur, Terentius, Varro, Horatius, Persius, Iuvenalis.

Argumenti, Finis, Utilitas Satyræ.

CAP. XLVII.

QVemadmodum priscæ illius Comœdiæ, item Iamborum, & quorundam Epigrammatum, ita Satyræ quoq; materia dici potest turpitudo, vel risu digna, vel odio. Quocirca si quid ridiculum, aut odiosum non est, habet autem luctum, terrorem, commiserationem; ut res Tragœdiarum, in Satyram minimè cadit. Irridet, & exagitat Satyra inertes, parasitos, deformes, loquaces, ingratos, libidinosos, potatores, avaros, fœneratores, sicarios, fures, adulteros, &c. Reté fecerit, qui morbos animi Satyræ subjecerit, quod in his non secus occupata est, quàm Medicorum ars in doloribus, vulneribus, & ægrotationibus corporum. Proponit utraque sibi sanitatem, sed ista ratione, illa potionibus & herbis. Medicinas ambæ ægrotis faciunt amaras, insuaves, & ingratas, secant, urunt, non parcunt. Satyrâ utimur ad homines absterrendos à vitiis, & ad virtutem objurgatione, irrisioneque impellendos. Ex quo patet, quanta sit ejus utilitas: Corriguntur nimirum perversi, & reliqui aculeos Poetarum istorum metuentes, à nequitia & scelere longius refugiunt. Et quoniam amore virtutis abstinere se à pravis actionibus nolunt, formidine hujus pœnæ, & infamiæ quod nolunt, id facere compelluntur. Veruntamen joci, & sales Satyrici, carere obscœnitate rerum, verborumque debent, & crimina libidinesque ita reprehendi, ut nedum animos reorum purgare volumus, alios interim sinceros & innocentes collutulemus, & ad morum turpitudinem quasi invitemus. Diligentior hac in re Persius, & severior quàm Horatius & Iuvenalis.

Artificium Satyræ.

CAPVT XLVIII.

DOcuimus Satyram quandam esse Medicinam: quapropter ne ea ob amaritudinem ab ægroto statim respuatur, imitandi erunt Medici nobis, de quibus ita Lucretius.

Nam veluti pueris absinthia tetra medentes
Cum dare conantur, prius oras pocula circum
Contingunt mellis dulci flavoque liquore,
Ut puerorum ætas improvida ludificetur

Labrorum

Labrorum tenus, interea perpotet amarum
Absinthi laticem, deceptaque non capiatur,
Sed potius tali tactu recreata valescat.

Eodem prorsus modo illinendæ sunt quibusdam suaviratibus objurgationes Satyricæ, ut æquiore animo excipiantur; jocis nempe & facetiis, quibus quodammodo animi ad hanc alioqui amaram potionem exhaurjendam præparantur, & inducuntur. Sed oræ poculi, nimirum urbanitate ista condiuntur, & tum demum sentitur medicamenti amarities, cùm est in ipsa viscera demissum. Et quamvis ad virtutem cohortari, à vitiis autem avocare magna contentione debeat Satyra, non ideo tamen eam de ipsis disputare convenit: quod munus Philosophiæ relinquendum est, quæ & magistra virtutum, & vitiorum sola explicatrix habetur. Versutum, sagax, callidum, difertum, acutum ingenium hic requiritur, & à leporibus minimè abhorrens, atque alienum. Partes certas nullas habet: aliquando insinuatione, sæpius abrupto & incitato principio utitur. Et licet abrupta principia sint, ad totius tamen corporis compositionem pertinere debent: semperque loco Exordii aliquid esse necesse, quod ad ea quæ sequuntur facilem comparat benevolumque auditorem. Horatius principio Satyræ primæ id proponit, quod ubi longa exemplorum enumeratione probavit, aptè concludit. Satyram integram in Poeseos studiosorum gratiam libuit ascribere.

Qui fit, Mæcenas, ut nemo quam sibi sortem,
Seu ratio dederit, seu sors objecerit illa
Contentus vivat, laudet diversa sequentes?
O fortunati mercatores, gravis annis
Miles ait, multo jam fractus membra labore.
Contra, mercator, navim jactantibus Austris,
Militia est potior. Quid enim? Concurritur: horæ
Momento, aut cita mors venit, aut victoria læta.
Agricolam laudat juris, legumque peritus,
Sub galli cantum Consultor ubi ostia pulsat.
Ille datis vadibus, qui rure extractus in urbem est,
Solos felices viventes clamat in urbe.
Cætera de genere hoc (adeo sunt multa) loquacem
Delassare valent Fabium; ne te morer, audi
Quo rem deducam: Si quis Deus, en ego, dicat,
Jam faciam quod vultis: eris tu, qui modo miles,
Mercator: tu consultus modo, rusticus: hinc vos,
Vos hinc, mutatis discedite partibus, eia
Quid statis? Nolunt. Atqui licet esse beatis.

Quid

Quid causæ est merito quin illis Iupiter ambas
Iratus buccas inflet? neque se fore posthac
Tam facilem dicat, votis ut præbeat aurem?
Prætereà: ne sic, ut qui iocularia, ridens
Percurram (quanquam ridentem dicere verum
Quid vetat?) ut pueris olim dant crustula blandi
Doctores, elementa velint ut discere prima:
Sed tamen amoto quæramus seria ludo.
Ille grauem duro terram qui vertit aratro,
Perfidus hic caupo, miles, nautæque per omne
Audaces mare qui currunt, hac mente laborum
Sese ferre, senex ut in otia tuta recedam,
Aiunt: quum sibi sint congesta cibaria, sicut
Parvula; nam exemplo est magni formica laboris:
Ore trahit, quodcunque potest, atque addit acervo,
Quem struit, haud ignara, ac non incauta futuri.
Quæ simul inversum contristat aquarius annum,
Non usquam prorepit, & illu utitur ante
Quæsitis patiens, quum te neque feruidus æstus
Demouerit lucro, neque hyems, ignis, mare, ferrum.
Nil obstet tibi, dum ne sit te ditior alter.
Quid iuvat immensum te argenti pondus, & auri,
Furtim de fossa timidum deponere terra?
Quid si comminuas, vilem redigatur ad assem.
At ni id sit, quid habeat pulchri constructus acervus?
Millia frumenti tua triveris area centum,
Non tuus hoc capiet venter plus quam meus, ut si
Reticulum panis venalis inter onusto
Forte vehas humero, nihil solus accipias, quam
Qui nil portarit. Vel dic, quid referat intra
Naturæ fines viventi, iugera centum, an
Mille aret? At suave est ex magno tollere acervum.
Dum ex parvo nobis tantundem haurire relinquas,
Cui tunc plus laudes cumeris grauaria nostris,
Vt tibi si sit opus liquida non amplius urna,
Vel cyatho, & dicas, magno de flumine mallem,
Quam ex hoc fonticulo tantundem sumere; eo sit
Plenior, ut si quos delectat copia iusto,
Cum ripa simul auulso ferat Aufidus acer.
At qui tantulo eget, quanto est opus, is neque limo
Turbatam hausit aquam, neque vitam amisit in undis.
At bona pars hominum decepta cupidine falsa,
Nil satis est, inquit, quia tanti, quantum habeas sis.
Quid facias illi? iubeas miserum esse libenter,

Quatenus

Quatenus id facit ut quidam memoratur, Athenis
Sordidus ac dives populi contemnere voces
Sic solitus: populus me sibilat, at mihi plaudo
Ipse domi simul ac nummos contemplor in arca.
Tantalus a labris sitiens fugientia captat
Flumina. Quid rides? mutato nomine de te
Fabula narratur: congestis undique saccis
Indormis inhians, & tanquam parcere sacris
Cogeris, aut pictis tanquam gaudere tabellis.
Nescis quid valeat numerus, quem præbeat usum.
Panis ematur, olus, vinum sexcarius, adde
Quæ rerum natura sibi dolet atra negatis,
Ad vigilare metu exanimum, noctesque diesque
Formidare malos fures, incendia, servos,
Ne te compilent fugientes: hoc iuvat? horum
Semper ego optarim pauperrimus esse bonorum.
At si condoluit temptatum frigore corpus,
Aut alius casus lecto te adfixerit, habes qui
Adsideat, fomenta paret, medicum roget, ut te
Suscitet, & reddat genio, charisque propinquis.
Non uxor salvum te vult, non filius, omnes
Vicini oderunt, noti, pueri, atque puellæ.
Miraris, cum tu argento post omnia ponas,
Si nemo præstet, quem non mercaris amorem?
At si clamores, multa natura labore
Quæsiti tibi dat, retinere velis, servareque amicos,
Infelix operam perdas: ut si quis asellum
In campum doceat parentem currere frenis.
Denique sit finis quærendi: cumque habeas plus,
Pauperiem metuas minus, & finire laborem
Incipias, parto quod avebas: nec facias quod
Ovidius quidam (non longa est fabula) dives,
Ut metuere nummos: ita sordidus, ut se
Non unquam servo melius vestiret, adusque
Supremum tempus, ne se penuria victus
Opprimeret, metuebat, at hunc liberta securi
Divisit medium sortissima Tyndaridarum.
Quid mi igitur suades, ut vivam Maevius? aut sic
Ut Nomentanus? pergis pugnantia secum
Frontibus adversis componere? Non ego avarum
Quum voto te fieri vappam iubeo, ac nebulonem.
Est inter Tanain quiddam socerumque Viselli.
Est modus in rebus, sunt certi denique fines,
Quos ultra, citraque nequit consistere rectum.

Illic

Illic unde abii redeo: nemon ut avarus
Se probet, ac potius laudet diversa sequentes?
Quodque alteri cupidus gerit dissentiens ipse,
Tabescat: neque se maiori pauperiorum
Turbae comparet? hunc atque hunc superare laboret.
Sic festinanti semper locupletior obstat:
Vt quum carceribus missos rapit ungula currus,
Insstat equis auriga suos vincentibus illum
Praeterquam tenuem extremos inter euntem.
Inde fit ut raro qui se vixisse beatum
Dicat, & exacto contentus tempore vitae
Cedat, uti conviva satur reperire queamus.
Iam satis est, ne me Crispini scrinia Lippi
Compilasse putes, verbum non amplius addam.

Natura & usus Epigrammatis.

CAP. XLIX.

EPigrammata παρὰ τὸ ἐπιγράφειν, superscribere, seu inscribere, principio erat tantum ἐπιγραφὴ, superscriptio seu inscriptio, & quidem ἔμμετρος, seu numeris libera pro elogiis inscripta, aut incisa statuis, trophaeis, imaginibus, clypeis, navibus, sepulchris, monumentis, delubris, aedificiis, magnificis demum operibus. Postea quidquid de re tum animata, tam inanimata, eleganter, acutè, urbanè, breviter ἐμμέτρως, seu versu dictum esset, seu laudationem, seu vituperationem, seu triste, seu laetum, seu aliud quippiam contineret, Epigrammatis ambitu, ac terminis includebatur, nullo ad inscriptionem respectu.

Definitio Epigrammatis, eiusque divisiones.

CAP. I.

EPigramma, id est, proprium Poetarum, *est quoddam breve poema, cum simplici cuiusdam rei, vel personae, vel facti indicatione: aut ex propositis aliquid deducens.* Haec definitio ex divisione conficitur, quemadmodum Cicero in Tropicis definire docet, & duo summa Epigrammatis genera, spectata eorum forma comprehendit. Simplex nimirū & compositum. *Simplex est in quo res aliqua, persona, seu factum exprimitur, nullaque inest comparatio:* quemadmodum in his duobus exemplis. Aen. 3. Aeneas dedicans clypeum Abantis, rem carmine signat: nempe hoc,

Aeneas haec de Danais victoribus arma.

Plura de se Virgilius illo disticho, quod sibimet moriens fecit.

Mantua me genuit: Calabri rapuere: tenet nunc
Parthenope: cecini, pascua, rura, duces.

Indicat

Indicat patriam, locum mortis, sepulturæ, genera scriptorum suorum, in quibus duobus exemplis nihil nisi indicatio, nulla compositio. *Compositum quod ex propositis quiddam, idque aut Majus aut Minus, aut Æquale, aut diversum, aut Contrarium deducit.* In omnibus his collationes sive relationes perspicis, quibus & tollitur simplicitas, & gignitur comparatio, sive compositio. Exemplum ubi Majus aliquid ex propositis deducitur, hoc sit Mart. lib. 1. de Carpophoro.

Sæcula Carpophorum, Cæsar, si prisca tulissent,
Iam nullum mostris orbe fuisset opus.
Non Marathon taurum, Nemee fera dosa leonem,
Arcas Maenalium non timuisset aprum.
Hac armata manus Hydra mors una fuisset,
Hinc percussa foret tota Chimera semel.
Ignipedes posset sine Colchide vincere tauros,
Solvere & Hesionem solus, & Andromeden.
Herculea laude numeretur gloria plus est
Bis denas pariter perdomuisse feras.

Et lib. 11. laudatur Nerva Trajanus.

Tanta tibi est recti reverentia, Cæsar, & aqui,
Quanta Numa fuerat, sed Numa pauper erat.
Ardua res haec est, opibus non tradere mores,
Et cum tot Cræsos vincere, esse Numam, &c.

Quando minus.

De C. Iulio Cæsare.

Spectat Alexandri picta ut certamina Cæsar?
Ast ego nondum aliquid gessi, ait illacrymans,
Quod si & Alexander spectasset Cæsaris acta,
Divisset: Persas vincere pigritia est.

Quando par aut simile.

Catullus ad Quintum.

Quinti si tibi vis oculos debere Catullum
Aut aliud si quid carius est oculis:
Eripere ei noli multo quod carius illis
Est oculis, si quid carius est oculo.

Martialis lib. de Leone Cæsaris, in cujus ore ludebant lepores illæsi.

Æthereas aquila puerum portante per auras,
Illæsum timidis unguibus hasit onus:
Nunc sus Cæsareos exorat prada leones,
Tutus & in gemit ludit in ore lepus.
Quæ maiora putes miracula? summus utique
Auctor adest: haec sunt Cæsaris, illa Iovis.

Quando dispar, seu diversum, Martialis de leone & lepore, lib. 1.

Rebus

Rictibus bu taures non eripuere magistri,
Per quos præda fugax itque, redituque lupus.
Quodque magis mirum, velociter exit ab hoste,
Cum mi a tanta nobilitate refert.
Tutior in fo'a non est cum curris arena,
Nec caveas tanta condi ur ille fide,
Si vitare canum morsus, lepus improbe, quæris,
Ad quæ confu ium ora leonis habes.

Quando contrarium seu repugnans. Catullus.

Odi & amo, quare id faciam fortasse requiris,
Nescio, sed fieri sentio, & excrucior

Martialis ad Dindimum lib 5.

Insequeris, fugio, fugis, insequor hæc mihi mens est,
Velle tuum nolo, Dindyme, nolle vo'o.

In habentem varios mores, lib. 14.

Difficilis, facilis, iucundus, acerbus es idem,
Non possum tecum viveie, nec sine te.

Sunt qui tres tanquam classes Epigrammatum constituere: Vnam eorum, quibus ad rerum inscriptiones utimur, unde nomen ipsum eit natum, quæque prima origo Epigrammatis fuit. Alteram quibus laudes alicujus, aut vitia explicamus, sive, quibus laudamus, aut vituperamus. Tertiam, quibus fortuitum quippiam, vel novum, vel admirabile, quod acciderit, argutè exponimus, vel ipsi aliquid excogitamus, & comminiscimur. Fortuiti, & rari seu inopinati eventus est illud Carpylidæ in eum, qui piscaturus, reti caput naufragio mortui attraxit: quod cum manu scalpendo sepulchrum pa ans terræ mandaret, improviso thesaurum invenit. Concluso est, Iustos viros pietatis mercedem haud amittere.

Capturo pisces hamata in littore seta,
Naufraga forte hominis calva prehensa fuit.
Qui caput avulsum membris miseratus, inermi
Prosubiens fecit vulnera busta manu.
Condus ubi mossit terræ graveperit auri,
Gratia sic iustis nulla bonisque perit.

Et illud Germanici Cæsaris ex Græco.

Thrax puer astricto glacie dum ludit in Hebro,
Frigore concretas ponderat ipse vias.
Dumque ima pariesrapido traherentur ab amne,
Abscidit heu tenerum lubrica tecta caput.
Vrba quod inventum mater dum conderet una,
Hoc peperi flammis, cætera, dixit, aquis.

Admirabile seu magnum sit hoc, de matre Lacæna: quanquam etiam fortuita sæpe magna sunt, & contra item magna fortuita.

Catul-

Catullus.

Mater Lacæna complicata filium,
Relicta inermem parmula,
Progressa contra trucidem ferro latus,
Super necatum bis increpans:
Abi hinc, inquit, non digna me proles, abi,
Mentiste patriam, & genus.

DIVISIO EPIGRAMMATVM
secundum tria anteposita Poematis genera.

POtest Epigramma revocari partim ad Tragœdiam, partim ad Comœdiam, partim denique ad Epopœiam. Quare cum hæc tria genera Poeseos materia discrepent, Epigrammatis item materia non erit una, sibique similis: ideo nec ipsa Epigrammata. Et Epopœia sumit Epigramma, laudationes imprimis excellentium virorum, urbium, fluviorum, portuum, locorum, fontium, monumentorum, &c. Fabulosa quoque haud aliunde sumuntur. Hinc igitur fit, ut in Epigrammate loquatur mira cum venustate Deus, aut Nympha, Satyrus, &c. quin aliquando, amnis, fons, arbor, statua, urbs, tumulus, locus, animal, cum aliis, aut cum ipsomet Poeta. Tragœdiæ propriè est rerum gravium, illustriumque tractatio, quæ multum doloris, & commiserationis, multum pariant admirationis. Dolorem afferunt atrocia, commiserationem eadem ipsa, si aut immerenti eveniunt, aut accidant inter consanguineos, inter parentes & liberos, inter fratres & sorores. Fortuita commovent admirationem. Sunt autem admirabiliora, quando præter opinionem aliud ex alio dependet, ut in vita Oedipi, de quo habemus Tragœdiam Senecæ. Hæc omnia aptissima sunt conficiendis Epigrammatis. Ad Tragœdiam quoque reficiantur, quæ in mortem, interitumque alicujus scribuntur: est enim per se res Tragica mors. In Comœdia prisca, Poetæ homines impunè nominatim accusabant, irridebant, contemnebant. Quæ materies, probrosa & ridicula scilicet, convenit etiam Epigrammatis, quorum auctores aliena peccata patefaciunt, insectantur, atque rident. Nec nominibus abstinent, quod reprehendit prælatione lib. 2. Mart. quamvis ea sæpius commutent, aut pro veris ficta supponant: rem enim ipsam intelligi ab omnibus nihil vetat, pudori autem & famæ hominum consulendum est, si consuli adhuc potest. Vetus quoque Comœdia lascivis vocibus & sententiis abundabat, quæ consuetudo in Epigrammata irrepsit, quorum plurima, potissimùm Martialis, videmus esse

plena

plena turpitudinis & nequitiæ. Ab Epigrammatis ejuſmodi temperare nos oportet. Ex Comœdia item antiqua, joci, & ſales ad Epigrammata profluxerunt. Illis quæ habent ſpem, metum, ſuſpicionem, amorem, deſiderium, diſſimulationem, ſubitam lætitiam, inſperatum incommodum, miſericordiam, fortunæ commutationem, & alia hujus generis, Novam Comœdiam præbuiſſe materiam fit credibile.

DIVISIO EPIGRAMMATIS SECUNdum tria genera cauſarum.

VT civilis eloquentia in tripartita cauſarum varietate exercetur: ſic Epigramma non incommodè ad totidem, eademque genera fermè redigi poteſt. Itaque ad Iudicium revocabuntur omnia, quibus aliorum vitia, ſcelera, & mala facinora accuſamus, quibus expoſtulamus, exprobramus, minamur, inſimulamus, invehimur, &c. Ad deliberationem, quibus ſuademus, diſſuademus, hortamur, dehortamur, petimus, deprecamur, invitamus, conſolamur. Ad exornationem pertinebant, quibus laudamus, vituperamus, ſive homines, ſive res alias quaſcunque, idque ſive in ipſo homine, ſive extra hominem. Item quibus commendamus, gratulamur, gratias agimus, aliquid dedicamus, & jocoſa, quorum materia eſt turpitudo ſine dolore, quæ potius riſum excitet, quàm indignationem.

Exempla Iudicialium.

ASinium Catullus de furto poſtulat. Nam ſecundum cœnam, quando convivæ urbanitati indulgere, & poculis capacioribus poſcere conſueverunt, ipſe mappas illorum, ſive ſudaria ſurripiebat, ut & apud Martialem Hermogenes. Et cùm hoc valde facetum, & nimis lepidum putaret, eundem leporem in Catullum exercuerat.

Manucine Aſſi, manu ſiniſtra
Non belle uteris in ioco, atque vi o s
Tollulintea negligentiorum.
Hoc falſum eſſe putas? fugit te inepte.
Quamvis ſordidares, & invenuſta eſt.
Nocredis mihi? crede Pollioni
Fratri, qui tua furta, vel talento
Mutari vel it: eſt enim leporum
Deſertus pater, ac facetiarum.
Quare aut hendecaſyllabos trecentos
Expecta, aut mihi linteum remitte:
Quod me non movet æſtimatione,
Verum eſt munuſculum mei ſodalis.
Nam ſudaria in Setaba ex Iberis,

Miſerunt

Miserum mihi munera Tibullus,
Et Verranius. Hæc autem necesse est,
Vt Ver amicus meum, & Tibullus.

Martialis de Hermogene fure ad Ponticum lib. 12.

Hermogenes tantus mapparum, Pontice, fur est,
Quantum nummorum vix, puto, Massa fuit.
Tu licet observes dextram, tenuesque sinistram,
Inveniet mappam qua ratione trahat.
Tu licet observes dextram, tenuesque sinistram.
Inveniet mappam qua ratione trahat.
Cervinus gelidum sorbens sic halitus anguem,
Cæsura alte sic rapit iris aquas.
Nuper cum Myrmo pararetur missio laso,
Subduxit mappas quatuor Hermogenes.
Cretarum Prætor cum vellet mittere mappam,
Prætori mappam surripit Hermogenes.
Attulerat mappam nemo, dum furta timentur,
Mantile e mensa surripit Hermogenes.
Hoc quoque si deerit: medios distringere lectos,
Mensarumque pedes non timet Hermogenes.
Quamvis non modico caleant spectacula sole,
Velaria ducuntur, cum venit Hermogenes.
Festinent tepidi subtringere carbasa nauta,
Ad portum quoties pavit Hermogenes.
Lintea fugiunt calvi, fictæque urbs,
Inter adorantes cum stetit Hermogenes.
Ad cænam Hermogenes mappam non attulit unquam,
A cœna semper vectulit Hermogenes.

Simile fecit Martialis in Luscum furem lib.

Aspicis hunc uno contentum lumine, cuius
Lippa subest rarâ fronte lacuna patet?
Ne contemne caput, nihil est furacius illo,
Non fuit Autolyci tam pervicax manus:
Hunc tu convivam cautus vitare memento:
Tunc furit, atque oculo luscus utroque videt.
Pocula sustulerit perdent, ligulasque ministri,
Et latet in tecto plurima mappa sinu.
Lapsa nec a cubito subducere pallia nescit,
Et rectus lenis sæpe duabus abit.
Nec dormitantem vernam fidelis lucerna
Erubuit: flagrat, ardet, illa latet.
Si non hi vivat rerum tum arte dolosa
Circuit, & soleas surripit ipse suas.

EXEMPLA

O mihi post nullos, Iuli, memorande sodales,
Si quid longa fides, canaque iura valent.
Bis iam pene tibi consultrix æssimus iustat,
Et numerat paucos vix tua vita dies.
Non bene distuleris, videas, quæ posse negari,
Et solum hoc dicas, quod fuit esse tuum.
Expectant curæ, exercitique labores,
Grandia non remeant, sed fugit ora volant.
Hac utraque manu, complexuque asserre toto:
Sæpe fluent immo sic quoque lapsa sinu.
Non est, crede mihi, sapienti dicere, Vivam:
Sera nimis vita est crastina: vive hodie.

CONSOLATORIVM, HOC EST LEGEdegarii à Quercu tomo 1. florum Epigrammatum ex variis Poetis.

Quid noctes miserendas, dieſque
Nil convitia profutura fundis?
Irata Lacheſin laceſſis ore,
Quod nutam illa tibi abſtulit quadrimam,
Argutam, docilem, vemuſtulamque,
Et quam præſidium ſubinde firmum
Spirabas ſenio tuo futuram.
An hoc ladere? an hoc vocas nocere,
Proverris Maria dediſſe cœlum?
Quin gaudes potius, Beralde, cum quam
Mortalem genuiſſe credidiſti,
Hanc factam videas repente divam?

EXEMPLA EXORNATIONIS.

Catullus in Ciceronem.

Diſertiſſime Romuli nepotum
Quot ſunt, quotque fuere, Marce Tulli,
Quotquot poſt alios erunt in annis,
Gratias tibi maximas, Catullus
Agit, peſſimus omnium Poeta.
Tanto peſſimus omnium Poeta,
Quanto tu optimus omnium patronus.

Martialis in Decianum lib. 1.

Si quis erit rarus inter numerandus amicos,
Quales priſca fides famaque novit anus:
Si quis Cecropia madidus Latioq; Minervæ
Artibus, & vera ſimplicitate bonus:
Si quis erit recti cuſtos, imitator honeſti,
Et nihil arcane qui rogat ore deos:
Si quis erit magnæ ſubnixus robore mentis,

Disperem, si non hic Decianus erit.

Concinnum, & longe festivissimum est hoc ejusdem Martial. de Catella Publii lib. 1.

Issa est passere æquior Catulli.
Issa est purior osculo columbæ.
Issa est blandior omnibus puellis.
Issa est carior Indicis lapillis.
Issa est delicia catella Publi.
Hanc tu, si queritur, loqui putabis.
Sensit tristitiamq; gaudiumq
Collo nixa cubat capitque somnos,
Ut suspiria nulla sentiantur,
Et desiderio crepta ventris,
Gutta pallia non fefellit ulla:
Sed blando pede suscitat, torosque
Deponi rogat & monet levari.
Casta tantus inest pudor Catellæ,
Ignorat Venerem, nec invenimus
Dignum tam tenera virum puella.
Hanc ne lux rapiat suprema totam,
Picta Publius exprimit tabella.
In qua tam similem videbis issam,
Ut sit tam similis sibi nec ipsa.
Issam denique pone cum tabella,
Aut utramque putabis esse veram,
Aut utramque putabis esse pictam.

Nullum datur Epigramma, quod non aliqua parte tot, quot attulimus divisionum comprehendetur. Nec absurdum existimes velim, unum atque idem tam hujus, quam illius Generis efficere speciem: id quippe fit ratione diversa.

DE EPIGRAMMATE IN QVO Paria paribus, & contraria contrariis referuntur.

CIcero in Orat. Perfect. cum de numero oratorio disputat, scribit esse quoddam genus verborum, in quibus ipsis concinnitas insit, & quæ suapte natura numerosa sit, etiamsi nihil est factum de industria. Cæterum genus illud esse triplex. Aut enim casus in exitu similes, ut pro Cælio: *Non modo nihil ignoscendum, sed etiam acriter resistendum.* Aut paria paribus reddit ut in Sextiana: *Qui authoritate, qui fide, qui constantia, qui magnitudine animi, consilio, audaciam restinguunt, ii principes, ii graves, ii auctores, ii duces hujus dignitatis, atque imperii semper habiti sunt.* Aut opponi contraria: quæ exercitatio, Græcè ἀντίθετον, Latine cõtentio, & contra positum

Fit.

Fit autem diversis modis. Nam & singula singulis opponuntur; ut, *Victi pudorem libido, timorem audacia, rationem amentia.* Bina binis: ut, *Non nostri ingenii, vestri auxilii.* Pluribus plura: pro Milone: *Est enim, judices, hæc non scripta, sed nata lex: quam non didicimus, accepimus, legimus, verum ex natura ipsa arripuimus, hausimus, expressimus.* Omisso primo genere hujus concinnitatis, quæ hic nullum locum habet, nisi in Ethicis, videamus, quàm pulchrè secundum, & tertium in Epigrammata conveniant. Quæ proinde concinna fieri & dici certissimum est. Paria paribus referuntur in his, quæ in Appendice Virgiliana leguntur de morte trium.

Sus, juvenis, serpens casum venere sub unum,
Sus jacet ex ictu, pede serpens, ille veneno.
Anguis aper, juvenis perierunt, vi, vulnere, morsu,
Hic fremit, ille gemit, sibilat hic moriens.
Sus, serpens, juvenis pariter periere vicissim:
Dente perit juvenis, serpens pede, porcus abjectu.

Ejusdem classis est hoc in Virgil.

Pastor, arator, eques, pavi, colui, superavi,
Capras, sus, hostes fronde, segete, manu.

Fœlici conatu hoc imitatus est Marthæus Toscanus in suis Poematis, loquens de Petro Bembo.

Historicus, vates, rhetor celebrat, canit, implet,
Gestu, igne, arte, ore, lyra, eloquio.

Exemplum ubi singula singulis opponuntur. Tosc. tom. 1. in Christum crucifixum.

Pro servis Dominus moritur, pro sontibus insons,
Pro ægroto medicus, pro grege pastor obit.
Pro populo rex mœret atrox, pro milite ductor,
Prog; opere ipse opifex, proque homine ipse Deus.
Quid servus, quid sons, ægrotus, grex, populusque,
Quid miles quid opus, quidve homo solvet? amet.

Conclusio hujus pulcherrimi, & religiosissimi Epigrammatis habet repititionem, ὑποζευγμα συναφορικὸν, *subjectionem.*

De Epigrammate Dialogico.

CAP. LI.

DIalogum conficere, tum propter alia, tum propter decorum personarum loquentium est laboriosum: propterea quod nisi prudentissimus & experientissimus videre potest, quando, quantum, quibus verbis, quomodo unumquemque loqui, & quibus moribus præditum esse oporteat. In omnibus & singulis separatim τὸ πρέπον cernitur.

EXEMPLA EPIGRAMMATIS.

Dialogici.

Ausonii dialogus in simulacrum Occasionis & Pœnitentiæ.

Cujus opus? Phidiæ, qui signum Palladis, ejus,
Quique Jovem fecit, tertia palma ego sum,
Sum Dea, quæ rara, & pronis, Occasio, nota.
Quid rotulæ infidis? stare loco nequeo.
Quid talaria habes? volucris sum. Mercurius qua
Fortunare solet, tardo ego, cum volui.
Crine tegis faciem. Cognosci nolo: sed habeo tu,
Occipiti calvo es. Ne tenear fugiens.
Qua tibi juncta comes? dicas tibi, dicrogo quæsis?
Sum Dea, cui nomen nec Cicero ipse dedit.
Sum Dea quæ factis, non factisque exigo pœnas:
Nempe ut pœniteat, sic Metanœa vocor.
Tu modo dic, quid agat tecum? Si quando volavi,
Hæc manet: hanc retinens, quos ego præterii:
Tu quoque dum rogitas, dum percunctando moraris,
Elapsum dices me tibi de manibus.

Dialogus in Justitiam.

Qua Dea? Justitia. Quid torvo lumine? flecti
Nescia sum, & lachrymis & pretio, & precibus.
Quod genus? a Superis. Ex quo genitore? Modo Ex qua
Matre? Fide. Nutrix qua tua? Pauperies.
Quis Deus infantem fovit? Prudentia. Quonam
Erecta duce agnoscis crimina? Judicio.
Cur gladium tua dextra gerit? cur læva bilancem?
Ponderat hæc causas, percutit illa reos.
Quid rari assistunt? Quod copia rara bonorum est.
Qua comes assidua est? candida simplicitas.
Aurium aperta tibi cur altera, & altera clausa est?
Hæc surda injustis, panditur illa bonis.
Pauperes cur semper cultu? justissimus esse
Qui cupit, exiguas semper habebit opes.

De Echone.

CAPVT LII.

PErjucundum, argutum, & lepidum est Epigramma, attentumque retinet lectorem, cùm in fine aut medio versus ejusmodi, vocula ponitur, quæ vel toti verbo præcedenti, vel ejus simili eandæ, aut eandem sententia illustrat, aut diversum aliquid, & nonnunquam contrarium, ut prorsus inexpectatum, aut par, aut majus, aut minus denique complectitur. Hæc Echo dicitur. Multæ interrogationes in

Echus

Echiſis uſurpantur, quamvis etiam ſine interrogatione ſuam venuſtatem retineant. Nec opus eſt, omnes & ſingulos verſiculos Echonem ſuam habere: ſed tum illa reſpondebit cùm ſenſus abſolvitur, & ſententia finitur, ſive id in medio, ſive in extremo verſus utrobique ſimul fiat. Non oportet autem diu differre iſtam repercuſſionem vocis, quia deformitatem generat dilatio, ſicut frequentia ornamentum. Præterea non adeo ſemper numeroſi eſſe poſſunt Echiſi: poſſuntq; evadere Leonini ſine ullo vitio: quia ingenium, & lepos qui eſt in rebus, quam concinnitas, quæ eſt in verbis, aut aliud quippiam, magis hic ſpectatur. Melius etiam Echo ſit in diſſyllabis, quam in Triſyllabis, aut monoſyllabis: Quoniam ad naturam rei illa imitatione quam iſta propius accedimus.

Littera Aventinus primæ privetur honore:
Servabit reliquum quid ſibi Cacus? Acus.

Colloquium Bethlehemitæ Paſtoris & Echus, cui Poeta ſua verba interponit.

Hæc Bethlehemitæ Paſtoris verba referre
Audita eſt Echo, quæ inga monta habet.
Quis natus, dixit, DIVUS: patriſne Iudæi?
Illa, DEI. Verumne eſt homo? dixit, HOMO.
Atque hic idem, nonne Deus remanet? MANET. Eſtne
Vt Pater omnipotens? reſtituit illa, POTENS.
Hunc quid de ſocijs duxerit? LIS DVXIT. At iſtam
Dic utrum vincet? VINCET, & ipſa refert.
Litis erat radix longæva: EVA. an mala? MALA,
Anne ſua hoc potuit? illa refert, POTVIT.
An puer hic fiet magnus? qua reddidit. AGNVS.
Ipſe ait hoc? AIT HOC: cur ita ſlamat? AMAT.
Is meus noſtro nunquid dare poſſit amori?
Reddidit illa mi: il quam gemebunda, MORI.
Hoc faciet? FACIET: moriens & ORIENS: Deus ille?
Hoc, ILLE. Eſt forſan cauſa tua? AVSA TVA.
Dili e e hunc ergo par eſt, ſuper omnia Chriſtum?
ISTVM. nonne Deum? Dixit, EVM, & tacuit.

Viatoris & Echus.

V. *Qua ſoli nemorum colis receſſus,*
Convalleſque cavis iocoſa imago,
Nunquid ſuavi eulis dicata Muſis,
Modis omnibus expetenda vita eſt?
E. *ITA EST.* V. *Si comitetur alma virtus,*
Illis an pretium ſatis ſit ullum?

E. NULLUM. V. Sed quid abest eo frequenter?
E. VENTER. V. O utinam greges inertum
Ad orvos ibant? E. EANT. V. bonos
Doctorum faveamus ac proborum,
S. HORUM. V. Isti imperium regunt & orbem.
At vos improbi & artium imperiti.
Humana scabies pudorque gentis
Plena e, assidaque dicite heu. E. HEV.

ECHO DE PACE.

Dic mihi quæ gelidis habitat convallibus ECHO,
Cur populus pacem sic modo clamat? AMAT.
Ad divam pacem precibus etenim ritur? ITVR.
Vt damnum fugiat triste colonus? ONVS.
Rusticus ergo iterum campos reparabit? ARABIT.
Et tu ocurret remige navita? ITA.
Omniaque evenient in mundo prospera? SPERA.
Largaque nec rerum copia deerit? ERIT.
Si retulisti Echo mihi vera relata, VALETO.
Donec nostra iterum verba novabis. ABIS.

Licet interdum mutare litteram aut syllabam in in tio, aut medio verbi: nam Finis in Echone (semper similis requiritur. Item addere, aut tollere aspirationem, ut si pro Sacer, dicas, Lacer; pro Senex, Remex, pro Mœstus, Festus; pro abeat, Habeat. Quamobrem malè reprehenderentur hæ Imagines. Albertusne jacet? tacet. Quæ causa obitus? Pius. Religio amisit Patronum? Bonum. Hæreticos oderat? Poterat. Anne hanc par ullus. Nullus. In simili sono vocalium extremarum posita est Echo: illæ enim solæ sonant, & Echo sonus est, non in similitudine consonantium quoque, quæ tantum consonant, non soni naturam, substantiamque mutant.

De Emblemate.

CAP. LIII.

EMblema dicitur παρὰ τὸ ἐμβάλλειν, quod valet immittere, injicere, interponere, inserere. Vocantur autem Emblemata lapilli colorati, & minutè sectis gemmæ, claviculi, parvæ ex auro, argento ve rerum diversarum effigies, & similia, quæ pavimento, pariet, vasculis, vestibus, poculis, pileis, clypeis, gladijs, in morem torulorum, pro ornamento affiguntur, inciduntur, insculpuntur. Sciendum porrò, talia opera in pariete Vermiculata: in pavimento Tessellata, in lignis Segmentata dici. Hoc autem loco carmina, seu Epigrammata ipsa hujusmodi σύμβολα, symbola, simulacra, & imagines rerum aliquid significantes interpretaptia, Emblemata vocamus, μεταφορικῶς, ut nobis nihil aliud sit Emblema, quam

quem Epigramma, quod Emblema complectitur. Iam verò Emblema tria continet; Epigraphen, veluti rei totius animam, picturam, & Poësin, artes germanas, quæ sic ita explicent, ut altera alteri sit interpres. Et pictura quidem, tanquam corpus, Poësis tanquam animus est: sitque ut Emblema non possit non esse gratum, in quo & aures dulci carminum numero delectantur, animi pascuntur, & oculi pictura recreantur. Tria maximè statuenda Emblematum genera. Nam quæ rerum naturas, & causas aperiunt, Physica sunt. Quæ temporum gestam, aut quasi gestam ut fabulam ineludunt, Historica, seu Mythologica. Demum quæ ad mores pertinent, quæ innumera sunt, in Ethicis habentur.

Duæ primariæ virtutes Epigrammatis, Argutia & Brevitas.

CAP. LIV.

DVo præcipuè lumina flagitat Epigramma, quibus ornatur, commendaturque mirificè; ea sunt brevitas, & argutia: quarum posterior jure optimo anima, vita, & tanquam spiritus ejus, nervi, succus, sanguis vocare potest: qua destituatum, velut ægrum, languet, friget, & quasi intermoritur. Quod si vel sola affuerit, ut alia desiderentur, probabitur tamen. Generatur autem acumen istud cum aliis modis, tum hoc frequenter, si Conclusio aut non expectata, (quod Græci dicunt, παρὰ προσδοκίαν) aut expectationi planè contraria sequitur. Catullus Furii paupertatem urgens, sicut antè usserat, ait villulam, quæ ei, ut verisimile est, unica remanserat, non eo incommodam esse, quod ad hujus aut illius venti flatum opponeretur: sed (quod vento omni deterius) quod oppositа esset pignori pro tanta pecunia, ut nihil jam sit, cur eam Furius suam dicere debeat. Ludit autem in ambiguitate vocabuli oppositа. Hoc modo.

Furi villula vestra non ad Austri
Flatus opposita est, nec ad Favoni,
Nec sævi Boreæ aut Apeliotæ:
Verum ad millia quindecim trecenta.
Oventum horribilem atque pestilentem?

Facetum illud Martialis, de Selio Cæpione ad Rufum.

Quod fronte Selium nubila vides Rufe,
Quod ambulator porticum terit serus,
Lugubre quiddam quod tacet piger vultus,
Quod pæne terram tangit indecens nasus,
Et dextra pectus pulsat, & comam vellit:
Non ille amici fata, luget, aut fratris,

Vterque natus vivit, & precor vivat:
Salva est & uxor, sarcinaque, servique.
Nihil colonus, villicusque decoxit:
Mœroris igitur causa quæ? domi cœnat.

Lib. 3. Interrogat Musam compluſculis verſibus, quid agat Canius Rufus. Enumerat plurima, quæ agere ille poteſt. Muſa ad extremum reſpondet, illum nihil agere aliud quam ridere.

Dic Musa quid agat Canius meus Rufus?
Vtrumne chartis tradit ille victurus,
Legenda tempestatis acta Claudianorum?
An qua Neronis falsus adstruit scriptor?
An amulatur improbi iocos Phædri?
Lascivus elegis, an severus heroa?
An in cothurnis horridus Sophocleis?
An otiosus in fabula Poetarum?
Lepore tinctos Attico sales narrat?
Hinc si recessit, porticum terit templi,
An spatia carpit lentus Argonautarum?
An delicatæ sole rursus Europæ
Inter tepentes præstat meridiem buxos
Sedet, ambulatve inter acribus curis?
Sterilive, thermis an lavatur Agrippæ?
An impudici balneo Tigillini?
An rure Tulli fruitur, atque Lucani?
An Pollionis dulce curvat ad Quirinum?
An assumentes iam profectus ad Baias,
Piger Lucrino naviculatur in stagno?
Vtcunque quid agat Canius tuus? Rideo.

Et unicum carmen, ſive Monoſtichon, Epigramma eſt: ut apud Martialem in Cinnam, lib. 8.

Pauper videri Cinna vult, & est pauper.

Et plurima Diſticha, quibus aliqua ſententia perfecta explicatur, Epigramma dicuntur. Veruntamen illud fugiendum, ne currente rota pro urceo exeat amphora: ne inquam, fiat Elegia, aut promiſſum carmen. Et quoniam vox ipſa Inſcriptionem Latinis ſonat, Inſcriptiones autem paucis plerumque verbis finiuntur, credamus id optimum fore quod breviſſimum.

De ſuavitate, & aliis Epigram. ornamentis.

CAP. LV.

INter quoſdam eruditos de carminum ſuavitate contentionem ſubortam commemorat A. Gellius lib. 19. cap. 9. Cum ibi Græcos nonnulli extollerent, & Latinos tam ſiccum

fluentes carminum delicias feciſſe negarunt, Antonius Iulianus Rhetor florentis facundiæ & rerum literarumque veterum peritus docuit, Latinos nihil Græcis concedere, & extemplò quatuor Epigrammata ex memoria recitavit, Valerii Æditui, Porcii Licinii, Q. Catuli, quibus ut ſentit Gellius, mundius, venuſtius, limatius, preſſius, Græcum Latinumve nihil quiddam reperitur. Fatendum eſt tamen vel invitò, ſæpius licere Græcis, quàm nobis eſſe ducibus. Principio, quæ res ſua natura vim aliquam ad ſenſus demulcendos, oblectandaſque mentes obtinent, ex iis ſuavitas in oratione exiſtit. Tales exempli cauſa ſunt amœnitas horrorum, ſpecies arborum virentium, flores, leni murmure labentes rivuli, ſtellæ, lux, cantus muſici, citharæ, tibiarum, chori & tripudia, amplexus, oſcula honeſta, inquam, & legitima. Reddunt jucundam orationem Epigrammatis Alloçutiones illæ, quibus Poetæ ſeipſos compellant. Catullus ſemet de adventu veris.

Iam ver egelidos refert tepores,
Iam cœli furor æquinoctialis,
Iucundus Zephyri ſileſcit auris:
Linquantur Phrygii, Catulle, campi,
Nicæaque ager uber æſtuoſa,
Ad clarasque Aſiæ volemus urbes,
Iam mens prætrepidans avet vagari,
Iam læti ſtudio pedes vigeſcunt.
O dulces comitum valete cœtus,
Longe quos ſimul à domo profectos,
Diverſæ varia viæ reportant.

Idem ad ſeipſum.

Miſer Catulle, deſinas ineptire,
Et quod vides periſſe perditum ducas.
Fulſere quondam candidi tibi ſoles.

Martial. lib. 10. ad ſeipſum.

Vitam quæ faciunt beatiorem,
Iucundiſſime Martialis, hæc ſunt:
Res non parta labore, ſed relicta:
Non ingratus ager, focus perennis:
Lis nunquam, toga rara, mens quieta:
Vires ingenuæ, ſalubre corpus:
Prudens ſimplicitas, pares amici:
Convictus facilis, ſine arte menſa:
Nox non ebria, ſed ſoluta curis:
Non triſtis torus, attamen pudicus:
Somnus, quin faciat breves tenebras:

Quid sit esse velis, nihilque malis:
Summum nec metuas diem, nec optes.

Dulcis est Apostrophe, sive ad Divum aliquem, sive ad hominem, idque aut in Medio, aut in Extremo: In extremo, ut Epigram. Catulli.

O dulces comitum valete coetus &c.

In medio, ut illo, quod scripsit in Annales Volusii.

Nunc, O caelitum creata ponto,
Quae sanctum Idalium, Uriosque apertos,
Quaeque Ancona, Cnidumque arvumque
Idalium frigidamque Paphum, quaque Cythera,
Quaque Dyrrachium, Hadriae tabernam,
Acceptum face redditumque votum,
Si non in lepidum, neque inventum est.
At vos interea venite in ignem,
Plenius aret & proficiarum,
Annales Volusi, cacata charta.

Suavitatis gratia, sermo & sensus affingitur brutis animantibus, silvis, fontibus, montibus, insulis, aliisque rebus animo vacantibus, quas etiam blandè affari concessum est. Lucullus cum avaro murem loquentem facit, & negantem sese cibum apud illum, sed hospitium tantùm quærere.

Murem Asclepiades ut apud se vidit avarum,
Mus quid in ædefacis, dixit, amice, meas?
Mus blande arridens, tolle, inquit, amice, timorem,
Hinc ego non victum quæro, sed hospitium.

Pervenustum judicatur Epigramma, in quo est aliquid eruditionis non vulgaris: seu in quo aliquid antiqui moris, ac ritûs arguitur, ut in illo Catulli ad puerum suum, in quo duas consuetudines aperit: Unam poscendi majoribus, & meracioribus poculis vetustioris vini, in quo amarus quidam sapor sentitur: quæ consuetudo à Græcis procedente convivio tegebatur, & ab illis orta fuerat: Alteram creandi in conviviis talorum jactu unum aliquem, qui præscriberet, quantum quisque, & quomodo temperatum biberet Græci συμποσιάρχην, & ἐπὶ κότταβον. Horatius bibendi arbitrum, Varro Modiperatorem, Cicer. de senect. Magistrum, Macrob. Regem Mensæ; rem & potestatem ipsam Magisterium, Horatius regnum vini, Græc. ἀρχαιρεσίαν appellant.

Magister vetuli puer Falerni,
Ingens mi calices amatorios,
Ut lex Postumiæ jubet magistræ
Ebriosa acino ebriosiore.
Abstemios quo lubet hinc abite lymphæ

Vini

Vmi pernicies, & ad severos
Migrate, hic meus est Thyestiadus.

Primum versum Catullus sæpe postremo loco iterat, ut ad seipsum, de Struma & Vatinio.

Quid est Catulle, quod moraris emori
Sella in curuli Struma Nonius sedet:
Per consulatum peierat Vatinius.
Quid est Catulle, quod moraris emori?

Libenter etiam Catullus, ac sæpe claudit exc'a nationem, ô, ut in luctu passeris.

Lugete, O Veneres, Cupidinesq;
Et quantum est hominum venustiorum.
Passer mortuus est meæ puellæ.
Quem plus illa oculis suis amabat:
Nam mellitus erat, suamque norat
Ipsam tam bene quam puella matrem:
Nec se se à gremio illius movebat:
Sed circumsiliens modo huc, modo illuc,
Ad solam dominam usque pipiabat,
Qui nunc it per iter tenebricosum,
Illuc unde negant redire quemquam:
At vobis male sit malæ tenebræ
Orci quæ omnia bella devoratis:
Tam bellum mihi passerem abstulistis.
O factum male, O miselle passer,
Tua nunc opera meæ puellæ
Flendo turgiduli rubent ocelli.

Gaudet etiam ab eadem particula, O exordiri.

O Colonia quem cupis ponte ludere longo.
O qui flos Asiæ fuisti olim.
O rem ridiculam Catoni & iocosam.

Vt omnes versus ab eadem voce inchoari, sic in eandem aut eaidem pulchrè possunt desinere, aut omnes aut alterni, figura quæ Conversio dicitur. Pulchrum sanè & illud, in quo magnus animi motus, magnave & vehemens affectio cernitur, exprimiturque, nempe aut mœror, aut dolor, aut pietas, aut amor, aut commiseratio.

Quale est illud Ausonij in Didonem.

Infœlix Dido nulli bene nupta marito,
Hoc pereunte fugis, hoc fugiente peris.

Superest Energia, Cicero Evidentiam nominat, quæ rem subjicit sub oculos, & ejus formam quasi pingit: Ea

partim

partim ficta est in verbis, partim in rebus. Exemplum esse poterit Martialis in Mutium Scævolam lib. 1. Providendum tamen, ne cùm hanc virtutem consectamur, inani sonitu verborum turgescat oratio.

Dum peteret Regem decepta satellite dextra,
Iniecit sacris se peritura focis.
Sed tam sæva piis miracula non tulit hostis,
Et raptum flammis iussit abire virum.
Vxore quam potuit contempto Mutius igne,
Hanc sperabat manum Porsena non potuit.
Maior decepta fama est & gloria dextra,
Si non errasset, fecerat illa minus.

DE SCITA CONCLVSIONE Epigrammatis.

ETsi totum Epigramma compositum, festivum, artificio quodam, & expolitione distinctum, & ingeniosum esse debet, tamen ipse terminus ejus præcipuo quodam artificio illuminatus sit, oporteat, talisque prorsus qui vel acumine, vel pondere, vel lepore, vel novitate, vel alia quapiam illecebra legentium mentes, sensusque commoveat. Adjuvant hic plurimum Exclamationes, Interrogationes, Rhetoricæ, Epiphonemata, amatæ Concessiones, quæ à quibusdam dicuntur Ironiæ, cum formis sibi subjectis, inexpectatò, & sententiosè dictæ, Apostrophæ, & similes festivitates, quas subjecta exempla partem aliquam docebunt: Matt. de Gelialib. 1.

Amissum non flet cum sola est Gellia patrem:
Si quis adest iusse prosiliunt lachryma:
Non luget quisquis laudari, Gellia, quærit:
Ille dolet vere qui sine teste dolet.

Ausonii quoddam est de uxore Zelotypa, veneno argentum vivum miscente, ut citius virum tolleret: quæ tamen hominem purgârunt potius.

Toxica Zelotypo dedit uxor mœcha marito:
Nec satis ad mortem credidit esse datum.
Miscuit argenti letalia pondera vivi,
Cogeret ut celerem vis geminata necem.
Dividat hæc frigus faciens discreta venenum,
Antidotum sumet qui sociata bibet.
Ergo inter sese dum noxia pocula certant,
Cessit letalis noxa salus fera:
Protinus & vacuos alvi petiere recessus.
Lubrica: cieclis qua via nota cibis.

Quæ

Quam pia cura Deum! prodeſt erudelior uxor,
Et cum fata vetant, vana venena iuvant.

De Epithalamio.
CAP. LVI.

EPithalamium carmen eſt, quo nuptiæ celebrantur: à Thalamo dictum. Eſt autem θάλαμος cubiculum nuptiale primo ſub ſignificatu, παρὰ τὸ θάλλειν εἶναι, quod eſt ſimul genialem vitam agere. Hoc Poematis genus, à Græcis etiam γαμήλιον appellatur, hoc eſt, nuptiale, γάμος enim nuptias dicunt. Ejus carminis argumentum conſtat è ſponſi ſponſæque deſideriis. Verùm illius apertè dices ſtudia, curas, celebritates cantionum, ludorum, armorum, virginis gratia facta omnia. Hujus autem animum tectis judiciis, conditis ſuſpicionibus, innues potius quàm profiteberis. Expugnatum caſtiſſimum pectus pietate erga juvenem tabeſcentem: cujus virtutes commemorando excitabis excuſationem. Aliquando finges à Venere aut Cupidine vincendum: quæ pridem eorum regnum contemptui habuiſſet. Secundo loco explicabuntur laudes utriuſque; à patria, genere, animi ſtudiis, corporis præſtantia. Tertius bene ominabitur. Quarti totius illecebræ, luſus, & oſcula ſunt, alterutrum aut utrumque blandè appellando: modeſtius virginem, haud modeſtiſſimè tamen objiciendo quædam: puta prælii futuri metum, victoriam, è lacrymis riſum, è ſpe lætitiam certam. Quintus locus ſobolem pollicetur, vota facit, vaticinatur. Poſtrema pars exhortationem continet ad ſomnum quidem aliis, illis verò vigiliam. Thalamus ipſe interea laudatur, aut ſine laude pingitur, aut nuptæ veſtis, aut πέπλος, id eſt, velum tori maritalis, cujus obtentu ſacra illa pudentius peraguntur. Quod ſi in ipſa adhortatione laudare velis nuptias, tum exemplis ages ab hiſtoriis, tum naturalium rerum principia poteris aſpergere. Alloquemur etiam per Epiphonemata Hymenæum: quem tanquam nuptiarum Deum per intercalares verſus invocant aliquando: nonnunquam in ipſo ſtatim carminis aditu.

Epithalamium in Nuptias Chriſti & Eccleſiæ,
Autore Iacobo Pontano.

IAm nunc puniceos aurora induta colores,
Per ſupera invehitur roſeo placidiſſima curru,
Quam Thetidis vada falſa relinquens ore nitenti,
Et rutilo ſequitur radiorum fulgure Titan.
Æquora ſtrata ſilent, abierunt nubila, venti

Murmura

Murmura compressere, & spiritus leniter auræ,
Ac tota insolitum mutata natura refulsit.
Nos pariter, quicunque humana stirpe creati.
Lætitiis inundamus simul omnibus omnes,
Evinctique caput nitidum bene olentibus herbis:
Ad cytharam in numerum quatiamus ter pede terram, &c.

De Genethliaco seu Natalitio.

CAP. LVII.

GEnethliaci duo sunt primaria capita: alterum à majoribus, alterum à specie ipsius infantis. Mulier utriusque ἀφροδισιάζει. Neque enim stemmata aut res gestæ sine locis, in quibus antiquissima Poëtices diverticula sæpe reperiuntur, neque res sine comparatione virtutum præteritarum cum futuris. Etiam ab oraculis, & auguriis, & somniis parentum. Loci communes: dies, tempus, temporis partes, licet Auroram, Solem, Noctem aliter alloqui. Omnino vero Genium celebrabis: quippe nascentibus nobis suus cuique datur: Unde dies Natalitius idem qui Genialis. Plurima in ore Lucina & Parcæ.

GENETHLIACUM FRANCISCO
D. Octaviani Fuggere, auctore
Iacobo Pontano.

QVer ego vagitus, quos hic exaudio voces?
Quem puerum intuear? aut quæ cunabula cerno?
Quis cubat hic infans? quem lactat sedula nutrix
Aut tuus, Octavi generoso è sanguine sanguis,
Quem sociata tibi felici fœdere quondam
Edidit optato coniux lectissima partu?
Fortunati ambo, quibus hæc indulta voluptas,
Complecti teneros dulcissima pignora, natos,
Caraque blanditiis interserere oscula dictis.

De Panegyrico & aliis quibusdam

CAP. LVIII.

PAnegyricum, est carmen laudatorium, quod dici consuevit apud multitudinem congregatam.

Eucharisticon gratiarum actiones continet.

Pædenterion dicitur, quo præceptoribus nostris gratias, institutionis nomine agimus.

Encomiasticon, & Epæneticon recensent laudes.

Apobaterion, est carmen, quo discedentes alicunde utuntur.

Epibaterion est carmen, quo reditus longam post peregrinationem, aut diuturno postliminio in patriam celebratur.

Sym-

Symbuleticon, in deliberatione conſiſtit, ut ſi bellum ſuſcipiendum ſit, dubitetur que an faciendum ſit.

Protrepticon, eſt adhortativum, ſub quo ſtatuentur hæc tria.

Parænecticon, ſeu Parangelmaticon, quod præcepta continet Sapientiæ.

Nutheticon, quod cujuſcunque modi complectitur, præceptiones.

Paramythecticon, quo aliquem conſolamur, hoc eſt, ad animi compoſitionem, & tranquillitatem hortamur.

Profecticon dicitur, quo petimus aliquid fieri aut eſſe.

Apoticon eſt, quo aliquid non fieri, aut non eſſe petimus.

Soteria recepto duce aut exercitu incolumi ſacrificabant: ſicut & animo, aut patre, aut filio, aut marito reſtituta ſanitate.

Eroticon, eſt amatorium, & animum propenſum declarans.

Propempticum, pœma eſt, quo proſequimur abeuntes, vel votis, vel omnibus bonis. Sumemus autem argumentum tempore, loco, officio, comitatu.

Apopempticon, peregrinationem cujuſpiam tractat.

Hodæporicon, id eſt, itinerarium, iter deſcribit.

Amœbeum, per vices reſpondens alternis pari numero, & ſimilibus verſibus. Reciprocum ſeu alternum dici poteſt.

Ionicum ſeu Cinædicum, Sotadicum, Peſcenninum, ſunt pœmata impudica, mollia, nefandæque turpitudinis.

Dira, carmen quo alij ſiniſtrâ imprecamur, diraſque ultrices in hoſtium caput evocamus. Hujus votum omne in malis, monſtris, morbis, ſupplicijs, exilijs, inferitu.

Mimus eſt pœma quodvis genus actionis imitans ita, ut ridiculum faciat. Cicero tamen Ethologos cum vocat à moribus, quos exprimerent, ridiculi rationem non admiſcuit. Sunto igitur duo genera, Mora'e, & ridiculum. Mimiæ perſonæ dicuntur, Planipedes, ob eam cauſſam quod cothurno Tragici, ſocco autem Comœdi pedes induebant, ipſæ autem nudis pedibus agebant.

Palinodia, carmen quo probra prius congeſta encomijs commutamus, & quaſi retractamus. Argumentum totum in laude pro congeſtis probris verſatur. Ejus ferunt Steſichorum inventorem: qui cum Helenam verſibus laceraſſet, captus ideirco oculis, revocavit ſententiam, editis contrario carmine laudibus: qua propter oculorum uſum ei aiunt reſtitutum. Negat in eo pœmate verum eſſe, quod & ipſe & alij ſcripſerint,

scripserint, Helenam cum Paride Trojam adnavigasse.

Dithyrambus, in Liberi patris honorem fieri solebat, quippe bis natus, his exivit è naturæ principiis, tanquam binas soles transmiserit, ὡς δὶς φῶς ἀφεικεν.

DE EPITAPHIO, SEV Funebri Poesi.

Quid sit ἐπιτάφιος λόγος, Epitaphium, Epicedium, Nænia.

CAPVT LIX.

ORatio quæ initio ad tumulos eorum, quos laudabant, pronunciabatur, ἐπιτάφιος λόγος, nomen adepta est. Constabat hæc Epitaphica oratio aliquando versibus: Poetæ enim in defuncti laudibus prædicandis concertabant. *Epitaphium est metricum quoddam Epigramma, quod videlicet inscribi posset defunctorum sepulchro sive tumulo, illorum plerumque nomen, ætatem, merita, statum, dignitates, laudes tum animi tum corporis, mortis genus, aliaque hujusmodi graviter, & sapiens cum quadam commiseratione, ac interdum ingentis doloris significatione breviter indicans.* Plato brevitatem amavit in Epitaphio, & in sepulcra fieri sumptuosa vetuit. Apud Virgilium Daphnide, cùm Mopsus ita dixisset.

Spargite humum foliis, inducite fontibus umbras,
Pastores, mandat fieri sibi talia Daphnis:
Et tumulum facito, & tumulo superaddite carmen.

Mox sequitur Epitaphium duobus versibus comprehensum,

Daphnis ego in sylvis, &c.

Epitaphia ad exornationem maximè referuntur. Epicedium, Græcè ἐπικήδειον à κηδεύω, ut Eustathius deducit, recitabatur, dum justa mortuo solvebantur, seu ante humationem cadaveris: quasi dicas, ad exequias, in ipso funere, dum curatur funus. Exemplum extat Eclogæ 5. ubi Mopsus Daphnidi canit Epicedium.

Daphnis ego in sylvis hinc usque ad sidera notus,
Formosi pecoris custos formosior ipse.

Et Æneidos 9. ubi mater Euryalum á Rutilis vitâ spoliatum plorat.

Hunc ego te, Euryale, aspicio? tune ille senecta
Sera mea requies? potuisti linquere solam
Crudelis? nec te sub tanta pericula missum,
Affari extremum misera data copia matri? &c.

Ea quidem Epicedium non repetebatur: Epitaphia sive metris constarent, sive soluta essent, in annos singulos ad exunctis

extincti monumentum iterabantur. Consuetudo tamen, quæ ut aliarum rerum, sic verborum domina est, Epicedii nomen ad carmen funebre quodcunque indicandum transtulit. Nænia carmen erat, quod ad rogum, seu in funere concinebatur ad tibiam, in quo exprodebantur, quæ ad mortui laudem declarandam, luctumque astantibus commovendum faciebant. Hujusmodi cantionem sibi Dido Regina Carthaginis apud Maronem constructa jam pyra in gladium incubitura effundit.

Dulces exuviæ, cum fata Deusque sinebant,
Accipite hanc animam, meque his exolvite curis.
Vixi, & quem dederat cursum natura peregi:
Et nunc magna mei sub terras ibit imago.
Urbem præclaram statui, mea mœnia vidi,
Ulta virum pœnas inimico a fratre recepi:
Felix, heu nimium felix, si littora tantum
Numquam Dardaniæ tetigissent nostra carinæ.
Dixit, & os impressa toro morsemur multæ?
Sed moriamur, ais: sic, sic iuvat ire sub umbras.
Hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto
Dardanus, & nostræ secum ferat omina mortis.

Materia funebrium.
CAP. LX.

QVanquam Epitaphio cæterisque Poematum funebrium generibus lugubria fermè explicantur, non sunt tamen omnia unius ejusdemque rationis: sicuti nec ipsæ Personæ, de quibus scribuntur. Alia quippe est persona Cæsarum, Regum, Principum, alia mediocriter nobilium, alia sapientum, alia stultorum, alia magistratuum, alia privatorum. Rursum alia puerorum, alia adolescentum, alia mulierum nuptarum, innuptarum, alia opificum. Reliqua discrimina, ne longus sim, præteribo. Generatim autem hæc & similia Epitaphio, seu genere aliquo funebrium Poematum persequemur. Significabimus nostrum aliorumque dolorem ex obitu hominis acceptum. Invehemur in mortem, quæ non tam constantibus amicis, tam jucundis sodalibus, tam caris fratribus, tam dilectis sororibus, dulcissimis parentibus, consanguineis, affinibus nostram patriam, tam bonis civibus, Rempublicam tam sapiente gubernatore, regnum tam bono Principe spoliarit. Detestabimur ipsam causam, quæ interim invexit bellum, pestilentiam, famem, morbum, tempestatem, subitos & improvisos casus, qui hic enarrari non possunt, quippe innumerabiles: & nunquam homini satis provisum est,

est, quid vesper serus apportet. Fas item deflere miseram humanæ vitæ conditionem, quæ nunquam longe abest à termino. Hic verò incredibilem optimarum sententiarum ubertatem utriusque linguæ scriptores suppeditabunt. Hortamur quoque ad luctum, non homines solùm, sed res inanimas, & eas ipsas sicuti bestias quoque, squallere, afflictari, lugere dicimus. Vt Virgil. Eclog. 5.

Non illi pastos illis egere diebus
Frigida, Daphni, boves ad flumina nulla neque amnem
Libavit quadrupes, nec graminis attigit herbam.

Comparandus nos cum ijs, qui ob patrum, filiorum, conjugum, necessariorum, interitum in luctu & mœrore non vulga i jacuerint, nostrumque mœrorem, & incommoda exaggeramus. Est quando consolamur propinquos, & familiares defunctorum, dicentes, cum illis bene actum, & multis malis ereptos, pro excellentibus eorum moribus ævum securum agere in cœlis: quin apud superstites quoque celebre nomen, & illustrem famam adeptos. Ita Mart. lib 6. Priscum de patre Salonino in Hispania mortuo consolans, fama & gloria virtutis eum vivere affirmat. Defunctis placidam quietem, & gaudia sempiterna precamur: Pium præterea, & Catholicum foret, si viatorem Poëta hortarctur ad preces. Deo exhibendas pro animi demortui expianda: idque etiam ipsum è tumulo defunctum flagitantem poterit inducere. Sicut item pro nostræ religionis mysterio sæpius resurrectionis corporum meminisse poterimus, & illius vitæ beatissimæ, quam nobis divinæ litteræ pollicentur. Quod ad laudes attinet, efferemus eos, modicè tamen: in Epitaphio inquam: nam in Epicedijs, Nænijs, &c. licebit esse longiores, & cum pondere animi atque corporis ornamento, egregia facinora, auctoritatem, genus, & alia dicemus, quæ deinceps omnia distinctè, distributeque exponentur, commendatæ.

De Epitaphio Imperatorum, Regum, Principum, Nobilium, & Illustrium.

CAP. LXI.

Genus hoc, quoniam ad ipsarum personarum auctoritas, amplitudo, majestas, & nobilitatis reverentia postulat, tum Verborum, tum Sententiarum, luminibus debet esse gravissimum, lectorumque animis multam admirationem parere: siquidem ut nullorum hominum potentia major, vita splendidior, fama pervagatior: ita nullorum occasus vulgatior, addo etiam mirabilior, inseparatior, & sæpenumero calamitosior. Nec vero silebitur eorum fœlicitas in propagandis

gandis imperijs; Sapientia, justitia, in administrandis regnis, provincijs; Clementia in ignoscendis subjectorum peccatis; Comitas in congressu; Fortitudo & prudentia militaris; hæc enim sunt decora principum. Maximè autem proferetur Pietas in benefactis erga homines, in templis conditis erga Deum, in tuenda, & propaganda Religione Orthodoxa.

TVMVLVS CAROLI V. EX Hippolito Capilupo.

Europæ domuit tollentes cornua Reges
Carolus, atque Asiæ terror & horror erat.
Et pedibus Libyam calcavit victor, & illis
Innumeras victus præbuit Indus opes.
Deinde sibi frænum misit, Fretique regendum
Imperium, & Natio cætera regna dedit.
Atque sit è nobis, & homines temnere, & rerum hoc
Discite mortales pulvis & umbra sumus.

In nobilitate consideratur antiquitas familiæ: quo enim quæque vetustior, hoc nobilior. Plerumque opes cum nobilitate conjunctæ sunt: nobilium quippè sunt sylvæ, pagi, arces, oppida. Hinc altera laus nascitur à divitijs. Illustres viros appello, rebus in magistratu, ut in ædilitate, Prætura, consulatu, gestis, nobilitate, virtute, auctoritate, meritis claros, & honoratos, toti civitati notissimos. Inspicienda hic ea, quibus gloriosum in Rep. nomen concilietur, quæ strictim attingenda. Libandi item loci communes, & siquid in morte novum, admirabile, triste acciderit: si qua virtus eximia, & egregiè Christiana in homine eluxerit, qualis inprimis est beneficentia in egentes: si à multis nepotibus & neptibus, ut ille Metellus Romanus, in sepulchrum elatus sit: si ut Maximus, & L. Paulus: filios claros habuerit: si vel in negotio sine periculo, vel in otio cum dignitate vixerit.

De Epitaphio Ducum atque Militum.

CAP. LXII.

DVæ sunt artes bellicæ, Prudentia, & Fortitudo, de quibus Cic. in offic. earum utraque Duci seu Imperatori est necessaria, amplius tamen prudentia: militem potius commendat Fortitudo, qui ad alienum arbitrium gubernatur, & Ducis imperium, seu prudenter ille, seu stolidè imperaverit, capessere necesse habet. Itaque nunquam magnoperè commendatus est miles à prudentia, sed à fortitudine. Prudentia quidem Imperatorem cum Ulysse, Nestore, Q. Fabio Maximo. Fortitudine cum Achille, Ajace, Scipione, Hannibale, Epaminonda, Leonida contendemus. Ipsum aut

æqualem

æqualem aut majorem ſtatuemus. Enumerabimus erecta Trophæa adverſus hæreticos, & Turcas potiſſimùm, conciſos ac funditus deletos exercitus, captas, defenſas, obſidione liberatas urbes, & illa quæ in ſummo Imperatore ineſſe oportet ſcripſit M.T. Scientiam rei militaris, Virtutem, Auctoritatem, Fœlicitatem De his omnibus universè, ſi volemus, aut de uno aliquo ſpeciatim agemus. Dicemus quàm generosè occubuerit: præclarè enim mortes Imperatoriæ. Affabimur Remp. patriam, regna, provincias, dtiones, urbes. Earum vicem deplorabimus: quanta calamitates, præſtantiſſimo Imperatore occiſo ante fores ſint, oſtendemus. Fletum civium, propinquorum, omnis generis hominum, crudelitatem hoſtis in mortuum exponemus. Ipſum etiam ſua decora prædicantem, & indignitatem necis, ſi per inſidias aut proditionem oblata ſit, conquerentem introducemus. Nec deſunt generoſi bellatores, quibuſcum Miles rectiſſimè conferatur. Habemus nempe Coclites, Horatios, Curiatos, Scævolas, Torquatos, Eurialos, Niſos, Patroclos, & alios apud Virgilium & Homerum. Laudatur in Militæ obedientia erga Ducem, vigilia, tolerantia æſtus, frigoris, itinerum, ſitis, fitis. Continentia voluptatum, & ſuper omnia caritas patriæ, pro quo ſuum caput devoverit. Memorantur ejuſdem Victoriæ: efferuntur: cicatrices maximè, ſi omnes adverſæ, nulla averſa fuerit. Non omittitur ſi nunquam fugam dederit: ſi eum ſecuti exemplum cæteri ſpectarint: ſi ab Imperatore aut congiarium frequenter, aut coronam obtinuerit civicam, muralem, caſtrenſem, navalem. Fas interim deteſtari bellum, quod parentes dulciſſimis liberis, Respub. optimis civibus, provincias & regna hominibus orbare, ſurſum ac deorſum miſcere, & confundere omnia ſoleat

TVMVLVS HECTORIS.

Defenſor patriæ; juvenum fortiſſimus Hector,
Qui murus miſeris civibus alter erat:
Occubuit telo violenti victus Achillis,
Occubuere ſimul ſpeſque ſalusque Phrygum.
Hunc ferus Aeacides circum ſua mœnia traxit,
Quæ juvenis manibus texerat ante ſuis.
Heu quantos Priamo luctus attulit illa dolores!
Quos fletus Hecuba, quos dedit Andromacha!
Sed ſapiens Pater infœlix ausque repensum
Condidit, & mœrens hac tumulavit humo.

Di

De Epitaphio Eruditorum ac ſapientum.

CAP. LXIII.

VArii ſunt ordines doctorum, & ſua cujuſque propria laus, Theologorum, Philoſophorum, Iuriſconſultorum, Medicorum, Mathematicorum, Aſtrologorum, Oratorum, Poetarum, Grammaticorum. In Poetarum tumulis mentio Muſarum, Phœbi, lyræ, citharæ, plectri, fontium, fluminum, montium Muſis dedicatorum, camporum item Elyſiorum: quæ omnia cùm mera figmenta ſint, ut alia innumerabilia in ſtudio Poetico, nota omnibus, & credibilia nemini, propter quendam leporem tamen, & ſuavitatis gratia videmus à pleriſque non negligi.

In Cottam Veronenſem, Sanazarii lib. 2. Epigrammat.

Sperabas tibi docta novum Verona Catullum:
Experta es duros hîc viduata Deos.
Nulli animum poſthac vis eripat, optima quando
Prima rapit celeri Parca mimica manu.
Quæ tamen ut vidit moriturâ frigida Cotta
Ora, ſuum faſſa eſt crimen, & erubuit.

Multum in Epitaphiis Eruditorum & Sapientum valebunt comparationes. Vt ſi in Poetam ſcribas, cum conferas Ovidio, Propertio, Tibullo, Catullo, Virgilio, Homero, Orpheo, ipſi Apollini. Si in Oratorem, Ciceroni, Demoſtheni: nam hi duo cæterorum gloriæ obſcuritatem attulerunt. Si in Mathematicum, Euclidi, Ptolomæo, Archimedi. Si in Medicum, Podalirio, Pæoni, Machaoni, Æſculapio. Si in Philoſophum, Ariſtoteli, Platoni, Zenoni. Si in Theologum, Auguſtino, Thomæ Aquinati. Ad hæc deploranda conditio litterarum, amiſſis eorum interpretibus, antiſtitibus. Exaggeranda uniuſcujuſque in ſuo genere eruditio. Prædicanda in Theologo pietas, & cœleſtis ſapientiæ in Philoſopho acumen; in Medico diligentia: in Iure conſulto integritas: in Oratore facundia: in Poetis maximè ſuavitas: in Grammaticis linguarum Græcæ & Latinæ perfecta cognitio, multaque lectio. Si quis libros ediderit, commendandus labor, laudanda ſcriptoris bene merendi de poſteritate voluntas.

Tumulus Medici ex Fracaſtorio.

Dum medica Montane duces ope vincere fata,
Et Lachęſi invitæ vivere poſſe diu,
Lethęo indignans preſſit te Parca ſopore,
Et ſecuit vitæ grandia fila tuæ.
Sic animas & tu, Aſculapi, dum ſubtrahis orco,
Te quoque ſævorum perdidit ira Deum.

Tumulus

Tumulus Andreæ Vesalij Medici.

Quo non ante prior fuit medendi,
Aut Æsculapius, aut senex Machaon,
Aut magnus Podalyrius, medentum
Princeps Vesalius celebriorum,
Dum morbi bonus artifex medetur.
Cunctis, tam sibi nec medetur ipse
Summus Paeonia magister arte,
Fato mortuus heu nimis maligno.

De Epitaphio corum, quæ circa Virginum, item Virginum, & Matrum familias.

CAP. LXIV.

QVæcunque in isto genere fient Epitaphia, abundabunt lachrymis, lamentis, suspiriis. Virginum tumulos aspergimus narcisso, hyacintho, lilijs, rosis, violis, atque istum honorem integritati corporis fœminei etiam post obitum habemus. Non stultè est enim nitidissimus, & fragrantissimus quidam flos virginitatis, & ad ejus elegantiam exprimendam nihil aptius. In tumulis matrum familias nullæ detestationes, exclamationes, gemitus, &c. argutæ autem sententiæ non excluduntur. Ergo nihil aliud præter sobriam quandam laudationem postulabunt hæc Epitaphia. Laudes earum hæc. Concorditer & amanter egisse animos plurimos cum marito, sine jurgio, sine querela, sine rixis. Conservâsse fidem, & jura thalami castissimè. Semper fuisse viro morigeram. In adversis casibus nunquam eum deseruisse. Præstitisse Penelopen. Alcestidem. Dedisse formosos. multosque liberos, qui est conjugij finis & fructus. Vidisse nepotos suos, & natos natorum, & qui nascuntur ab illis. Benè & Christianè educasse filios. Moribus, diligentia, & sollicitudine servasse, & auxisse patrimonium. Filiarum vigilanter custodivisse pudicitiam. Prudenter gubernâsse familiam, Cum ancillulis non fuisse deditam otio, sed lanificio, ut Lucretiam. Coluisse etiam summoperè, pietatem, & silentium. Non luxuriosam in vestibus, nec superbam extitisse.

Epitaphium nobilis matronæ. Mart. 10.

Marmora parva quidem, sed non cessura, viator,
Mausolis saxis Pyramidumque leges.
Bis mea Romano spectata est vitta Terento,
Et nihil extremos perdidit ante rogos.
Quinque dedit pueros, totidem mihi Iuno puellas,
Clauserunt omnes lumina nostra manus.
Contigit, & thalami gloria vera, fuitque
Una pudicitiæ copula nota meæ.

De

De Epitaphio Patris, fratris, Filiorum.

CAP. LXV.

NOn ita tenerè patrum quam matrum obitus lugemus. Quocirca, quamvis Epitaphium patris oporteat esse mœstum, ac lugubre, admiscenda est tamen gravitati, ejusque laudes, ac merita non tacendo, quo non solum nos optimum parentem, sed etiam Resp. bonum egregiumque civem amisisse videatur: ac proinde suum illa mœrore cum nostro mœrore conjungat, & communibus lacrymis integerrimi viri memoriam prosequatur. Fraterni amoris flammas norunt, qui fratres habent, aut habuerunt. Oratio igitur querelarum & dulcium affectuum plena huic generi Epitaphiorum idonea existimatur. Catullus quidem adeo fratrem suum ardenter dilexit, ut ex illius obitu dolorem vix consolabilem susceperit, quem non uno in loco, multis ijsdemque ut tristissimis, ita suavissimis carminibus testificatur. Quæ ob eam causam inserta his præceptionibus maximè, ut eam materiam argumentumque fraternis Epitaphijs, seu Nænijs, seu Epicedijs ministrent, illorumque lectione quilibet ad germani sui è vita discessum pio luctu prosequendum excitetur. Cum igitur promisisset Ortalo Catullus, se Callimachi elogiam de coma Beronices, Latinis versibus à se interpretatam illi missurum, id se quamvis ingenti mœrore ex interitu fratris præditum, præstitisse confirmat.

Et si me assiduo confectum cura dolore,
Sevocat à doctis, Ortale, virginibus,
Nec potis est dulces Musarum expromere fœtus,
Mens animi, tanti fluctuat ipsa mali:
Namque mei nuper Lethæo gurgite fratris:
Pallidulum manans abluit unda pedem,
Troia Rhetæo quem subter littore tellus
Ereptum nostris obterit ex oculis.
Alloquar? audierant unquam tua verba loquentem?
Qualia sub densis ramorum concinit umbris
Daulias absumpti fata gemens Ityli, &c.

In Filij Epitaphio convenit lugere patrem, ut qui magnum solatium perdiderit, quia spem suæ posteritatis amiserit; plorare minus: Narrare item hæc poterit; liberalem, & indulgentem educationem, curas pro eo noctes atque dies agitatas, delectam nuptijs præstanti corpore puellam, speratos nepotes, honores, opes, auctoritatem, gratiam civium, quæ omnia cùm ad nihilum ceciderint, sibi dolorem & luctum immensum parere. Locus communis in vanitatem spei. Pollicebitur se quia diu superesse non possit ejus funeri,

funeri, brevi ad eum in beata loca venturum. Si filius obierit parvus, blandum & ludicrum magis sit Epitaphium, habeat illecebras, lusus, & oscula, quibus se cum parvulo vivente pater materve sæpenumero oblectaverit. Sanazarius nomine parentum.

Nate patris matrisque amor, & suprema voluptas,
Accipe quæ nobis te dare par fuerat.
Busta ebeu tristesque notas damus: invida quando
Mors immaturo funere te rapuit.

Filii grandioris L. Q tom. 2.

Non lacrymis indigne meis, nec honore sepulcri
Rapte mihi ante diem dulcis alumne jaces.
Intra bis denos te ostendit & abstulit annos
Parca ferox, votis inficiata meis.
Nec potuit probitas, nec amœni gratia vultus
Flectere, nec ætas, nec pia turba Deum.
Spes hominum stolidas! tumulavi mœstus ephœbum,
Qui me deburat latus humasse senem.

De epitaphio Infantum, Puerorum, Adolescentum.

CAPUT LXVI.

ERit in hoc Epitaphio primus & frequentissimus locus querimoniæ de incerta vitæ longitudine, de inclementia atque invidia diræ mortis: quæ ab utero materno videtur homines insequi, & alium tardius insertis unguibus apprehendere. Sunt item loci laudationis à genere ab indole animi, à pudore, à suavitate morum, à forma liberali, ab artibus, ad quas illa ætas incumbit, à charitate dominorum, patronorum, fratrum, parentum, consanguineorum erga eos. Ad commiserationem juvabunt dolores & lacrymæ matrum ac sororum: nec non jucundæ collationes à floscŭlis nobilioribus, æstu, vento, imbre, grandine marcidis, prostratis, evulsis. Pythagoras quatuor ætatis gradus constituebat, pueritiam, adolescentiam, corroboratam seu virilem ætatem, senectutem. Primam veri, secundam æstati, tertiam autumno, postremam hyemi similem autumabat. Vere germina frugesque nascuntur, æstate crescunt, autumno ad maturitatem perveniunt, hyemi cocti & victi, cum arbores nudantur foliis, decidunt & moriuntur. Quamobrem haud ineptè pueros & adolescentes cum floscŭlis rosisque languentibus ac marcescentibus componimus, si quidem illorum anni florentes, & ætas florida dicitur. Vnde factum, ut in eorundem Epitaphiis Poetæ invitarent, hortarenturque viatores ad tumulum

mulum aſpergendum violis, roſis, & floribus. Sic Virg. 9. Æneid. quo loco eadem adoleſcentis Euriali, & cervicem in humeros collapſam deſcribit:

Purpureus veluti cum flos ſucciſus aratro
Langueſcit moriens, laſſove papaverа collo
Demiſere caput, pluviâ cum forte gravantur.

Interdum tamen gratulamur potius obitum infirmiori ætati, quod non à bonis, verum à multis malis, quibus hominum vita referta, diſceſſerint. Luciani in Callimachum quinquennem puerum ἐπὶ τῷ τελευτῆσαι, &c. ſic Latinè ſonat.

Nil mihi ſolicitum poſt quintam barbara meſſem
Mors puerum è vitâ Callimachum rapuit:
Tu cave me plores: pauca quiz tempore vixi,
Pauca etiam vidi, faſtimique mala.

Martialis in Glauciam libertum Melioris, lib. 6.

Libertus Melioris ille mutus,
Tot qui ceſidit dol nte Roma,
Cari delicia breves puelli,
Sub hoc marmore Glaucias humatus,
Junctis Flaminia jacet ſepulcro;
Caſſus omnibus horret pudore,
Velox ingenio, decore faſtus.
Bis ſenis modo menſibus peractis
Vix unum puer applicabat annum.
Ne fles tanta, vel ſteti Victor.

In præmaturum Infantis primogeniti obitum.

Primitias ſegetum ſuperis quis debitas neſcit
Dona, quibus nullum gratius eſſe poteſt?
Has capiunt læti, & largo munere penſant,
Iaſtar æquo ſua commoda ſentit ager.
Sic ego credidimus hunc ſuperos voluiſſe puellam,
Spes generis tanti quæ modo prima fuit.
Tanquam primitias, quibus & ſua dona rependant,
Florentem hanc natis vota cumulantque bonis.
Atque quod orbatos poſſit recreare parentes,
Hoc fauſtum infauſti funeris omen erit.

De Epitaphio amici.

Continebit tumulus amici piam & lachrymabilem querelam hujus acerbiſſimi diſſidij. Amiſiſſe nos fati atrocitate partem corporis noſtri, dimidium animæ, decus & præſidium, nos ipſos. Nullos unquam fratres amaſſe inter ſe ardentiores ſummam fuiſſe conſenſionem ſtudiorum, ſententiarum, voluntatum. Contemnemus præ amicitia noſtra, Pyladem & Oreſtem, Theſeum, & Perithoum. Denique, dolorem ex illius diſ-

cessu, præsentiæ desiderium, quanta maxima poterimus energia, & efficacitate declarabimus. Exemplum nullum melius hoc ipso: Supra alia de causa positum fuit

Ablatus mihi Crispus est amicus:
Pro quo si precium dare liceret,
Nostros dividerem libenter annos.
Nunc par optimo me meiq; reliquit
Crispus, præsidium = cum roganti,
Pectus delicijs, animúsq; sicco
Latum mens mea iam putabit esse.
Plusquam dimidium mei recessit.

De lacrymis & fossis Epitaphij.

CAP. LXVII.

ACuleij, risus, & facetiæ non videntur incidere in Epitaphijs: at reliquæ virtutes figuramentorum omnes. Sunt tamen nonnulla tempora, quibus Poetæ in sepultos jocantur, liberiusque ludunt. Si fuerint agrestes, & inhumano ingenio, monstrosi sentiæ: si aliquo malo & omnibus noto facinore astricti, si scortatores, avari, ebrioli, maledici, superbi, decoctores, usurarij, tyranni, hæretici, prædatores. In quo genere videndum est, quam Christianismus nobis facultatem nobis largiatur: imitandaque interdum exemplum Martialis, ut paucas personis, de causas de vitijs. Nonnunquam ex nomine mortuorum puella fictum, ingenio, moribus, eventu aliquo ridendi ansam arripiunt.

In Vesbium iracundum, feminam L. Q. fœm. f.

Tres habuit furias quondam, sed vicinia manes
Vt petiit, furias nescit habere tres.

Doctrina Epitaphica appendix.

CAP. LXVIII.

QVi dicti sunt modi tres Poëmatum, eadem omnes in Epitaphia: nam & solus Poëta loquitur, & simul sermonem alij in effingit, & ipse tacens. Ἀντιφωνήσεις loquentes alio facit. Loquitur autem Poëta cum musa cum mortuo, cum viatore, cum genio defuncti cum virtute sua lugitur, aut cum ea virtute, qua mortuus fuit conspicuus, justitia, pietate, constantia, &c. Musa seu virtus, & ipse etiam exanimatus, & in Græcis sæpe tumuli loquuntur cum viatore. Lucundus est ille modus, cum ipsum mortuum suos consolantem inducimus. Interdum viator solus, tumulus solus, mortuus solus, sacerdos solus, Musa sola. Ad maternum tumulum loquuntur filij, ad filiorum sepulchra mater, ad uxorem maritus, & vicissim ad maritorum uxores. Inveniuntur apud Ovidium in Epistolis Heroidum brevia & elegantia Epitaphia, quibus Heroinas illas

llas suos casus exponentes facit Poeta. Tale est Didonis, quod etiam 3. Pastor reperitur.

Traxerit & Dido de cautum vulnere, & ensem,
Ipsa sua Didon rescidit arte moras.

Hypsipyle etiam

Exul Hypsipyle, proditum pietate nefanda,
Longa fratris mortem deplorat, pectora pulsu.

Solent adhuc Poetæ illi antiqui, levem terram optare mortuis, & quotiam ossibus, quasi in ea requiescerent lassis aliquis.

Virgil. Eclog. 10.

O mihi tum quam molliter ossa quiescent.

Tibullus.

Et bene discedet duris, placidaque quiescet,
Torquebit cinis & sit super ossa levis.

Illud item magnæ voluptati est Poetis, vanissimorum, animantes quosdam Epitaphijs prosequi, in quibus illi sui ingenia experiuntur, suosque miriscos illos lepores ostentant. Luctus passeris apud Catullum: Lugere & Veneres, &c. vide supra. Psittaci Epitaphium apud Ovid. am.

Tollitur ex ipso Dauniæ picamus sepulchro,
Ora ferax tibi lux, &c.

Verumtamen canibus & catellis potissimum hinc defertur honos, propter ingenium fidelitatem, & amorem erga dominos.

De variis versuum affectibus.

CAPUT IX.

Affectus partim sunt virtutes, partim vitia, ijque aut probabiles, aut permissi usus, aut usurpatæ licentiæ: sunt vero vel communes, vel proprij. Constituuntur ne aut in partibus aut in qualitatibus, aut in ordine sive dispositione. In partibus, vel tanquam in dictionibus, vel tanquam in pedibus. Non enim semper æquales sunt pedibus dictiones. Itaque in quantitate versuum res, vel continua, veluti cum eas numeramus. In qualitatibus continentur rhythmum sive concinnitatem. In ordine, cum disponuntur aliter atque aliter vel dictiones, vel pedes. De proprijs Iambici, Anapæstici, Trochaici, Heroici, Elegi, Dactylici versus affectionibus copiose in Prosodia & paulo supra dictum est.

Heroicus, Hexameter, Pythius Victorino, quod ille fecto Pythio draconi compositus esse dicatur, Longus, Epicus, Latus, Spatiosus, Ample, Elatus, Vehemens, &c. vide supra, & Prosodiam.

Bellici Latinè, κατὰ μίμησιν Græcè, Grammatici dicuntur, quid hi nos habent dactylos, ac in medio sinu singulos ponunt dactylos

dæos. Insurgunt enim cum Dactylis ad pugnam, & pedem finiunt in Spondæo, ut mahum conserant, deinde duobus Dactylis prælantur, & qui esent victoriæ cum Spondæo.

Eruerint Danaï, quæque ipsa miserrima vidi,
Rursus eam pelago, & ventis dare velaque jubet?

Periodici seu Commatici, in quibus Dactylus & Spondæus progrediuntur alternatim.

Tu si per undosum petieveris flustibus æquor.

Bucolici, in quibus pes quartus finitur dictione integro, & pede Dactylo.

Nos patriæ fines, & dulcia linquimus arva,
Nemque erit ille unquam semper Deus: illius aram
Vel pede Spondæo.
Tityre tu patulæ recubans sub tegmine fagi.

Sapphici qui in prima & ultima regione Spondæum habent, in reliquis vero Dactylum.

Tarsi, fusa ferant, verubusque trementia figunt.

Sapphici alios Dactylos quatuor duobus claudunt Spondæis.

Claudere dactylum cum gaudet Spondeis.

Paripides, seu ἰσόκωλοι, qui pedes eosdem usquad finem habent, sunt duplices.

Spondaici qui ex meris Spondæis constant.

Olli respondet Rex alti longa.

Dactylici, qui ex solis Dactylis.

Sidera pallida diffugere, cum surgere luci de.

Perfecti, illibati, integri, [illegible] sunt, quibus nihil deest, neque oratio, neque concentus, qui numerosi tamen.

Infandum Regina jubes renovare dolorem.

Παμμετρος versus dicitur, quo omnes orationis partes continentur.

Hei, si nunc fletum hunc, quæsisset, urbem Mavors,
Ad ut cuncta licet, ab sera vertat precantem,
Ad quem tum Iuno supplex his vocibus usa est.

In hoc conjunctio solum, & interjectio desiderantur.

Παντελειμματος dicitur, qui omnes literas continet.

Duc Zephyros, equitemque citum cum flatibus æquet.

Fistulatis ab aliquibus Scalaris seu ascendens, cui paulatim increscunt, & ab una ad plures augescunt syllabæ, ut in similibus cicutarum ac cannarum altitudo. Rophalius Servio dicitur, κυρίως τὰ ῥόπαλα συριγγοειδῆ, καλαμώδη, ἐπιμήκη.

Si cupis ornari virtutibus scholadoue.
Spes Deus, æterna statione conciliator.

Tibicines nonnulli nominarunt, cum à quinque syllabis devenitur ad unam. Vetti-

Vel tigallibus armenta referre nihil Rex.

Tibicinem alij versum illum vocavere, in quo aliquid infarcitur, quod metri legem illudat, ut fit enim

Aspectans sylvam immensam, & sic forte profatur.

Forte, est pro tibi sithe in versu, non autem ipse versus Tibicen est.

Nodosos nominant, in quibus verba sequentia syllabis priora superant, & instar nodorum gradatim dupliciter assurgunt.

Sit dos vel gutta mali, assurgo modulis.

Æquivoci, quos majores nostri à Leonis præstantia Leoninos dixerunt, adeo ijsdem probati, ut sine illis quidquid scriberent, ineptum putaretur, sunt qui æquali modo in cæsura & fine terminantur.

Si Troia fatis aliquid restare putasti.

Vir precor uxoris flatus sit curus secundi.

Echici, Echoici Versio, in quibus sonus ultimæ syllabæ congruit penultimæ.

Exercet mentes suavem gratia morbi,lis

Fœmina dira viri nex est, & terribilis lis.

Quæ res, & dedecus sunt in amore. Amor.

Velin quibus arte elaboratur extremæ vocis repetitio vel tota, vel fracta, ab inexpectato plerumque respondens, aut materiæ novæ ansam ministrans, semper tamen præcedentis vocis imaginem repræsentans unde & Echo ipsa ab Horatio Imago dicitur, quasi Imitago, ut Porphyrioni placuit.

Carmina dic Echo quod sit mihi nomen, amanti

Tristia contentus fundere sola? SOLOR.

Quid precor ignavus pendens mihi fricatur? IVVR.

Etiã ne ad pauperiem post modo vadit? ADIT.

Quid mihi propositum est propter quod omnia curantur?

Qualiacunque nihil non bene cenat? HONOR.

Et quid præstat ne fucato nitore amicat?

Confarcit, mentes ne solidare? DARE.

Quid rationis inest præter mihi somni sopori

Post cornam subitis non ubi sera? SERA.

Eva tibi quis risus est quid induxit Adamum?

Ve vetiti caudi ergo mala? MALA.

Quæ quibus quid bonum est ad quem sylla in astu?

Flosculus, aut potius quid nisi fumus? HVMVS.

Proh dolor in tristi pigro quæ digna supellex,

Os rudi insedit cui stribligo? LIGO.

Cadendusne piger sectum vineis quiescam ille,

Is vetet ad mora vultore sterit? ERIT.

T 2 Quid

Quid Laurentius est Christi pro nomine passus Vis mani
ASSVS. Quæ vox est Latine quæ? VOR
Quo sacra Vrbani tela abstinuerunt ossa
Mendovis? DAVI De. Sloviæ sus BAINE FAS.
Ite procul cum à procul hinc frivolus querela:

In Echicis eandæ respondet eandæ, in Leonini eandæ ventri.

Macrocolus versus dicitur, qui vocibus, paucissimis, nimisque longis absolvitur. Tardigradum sunt qui vocem.

Imperatoribus Constantinopolitanis
Contubernantur fabricandis hæc
Hastis boreæ, fabricandis ictibus obstat.

Eque vitiosus qui ex dictionibus brevissimis constat:

Similis nox est trux, p re quod sis subra, aut quo?
Non ex his est qui sic ut fas vivere curant.

Est in illis excessus, in his defectus.

Mutilus, seu (ut Diomedes) Truncus, cui ab initio littera vel syllaba defecta est, ut à brevianei pia [illegible] spumiparabat, ut dixi.

Arborea è trunca serpens sauciamorsu
Subito ipsa sibi transfigens unguibus anguem.
Fluviorum Rex Eridanus.

Hulcus, Laxus, seu (ut Diomedes) exilis, & quasi Ilumbis in Victorinus, postè media læsus, dicitur: ille cujus medium brevis syllaba contra legem obsidet.

equus, equorum, equis, hæc equa, quasi inanis etiam strigo dici possit.
Eneca Lucilius, & mutes latinam ch

Delumbis, Victorino, μείωμα Græcè, quasi excaudatus, ut caudâ mutilus, cujus finem deformat lumbus, τέλος, Victorino.

Mortem contemnunt laudato vulnere Græ
Me quam amo virgo ferox fugit ocyus, nulla redamanti

Ad mensum referuntur versus quidam, quorum finis syllaba vel pes integer desit. Hinc pertinent & illi versus imperfecti, quos vocabulo arcis vectorum, Donatus appellat: Figilli, Servius Tibicines, qui in opere nondum absoluto, alios quasi sustentant. Ut; Cui Liger Seana dictum. Iturus ad hæc. Abhuero, &c.

Procephalus, cui versui in capite, hoc est, in principio tempus superat.

Cæpisbus nutantes, lutosos, crystalque cupressos,

Interdum syllaba secundatur ad præcedentem finem, quia nullibi sit, transfertur, ut apud Horatium ex Admeto auferri-

mus

mus ad integrandum Sapphicum antecedentem.

Grossos, non gemmis, neque auro paret: Venales nec ...

Procerus, προμήκης ὑπερμήκης, ventricosus, qui in ventre extumescit; hoc est, cujus in medio aliquid exuberat.

Inter se colliserunt & decertarunt ferro.

Dolichurus versus est, cujus cauda, hoc est extremum habet aliquid prominens, vel abundans.

Ἀοὶ ἀηδόνες μουσοπόλαι ἐπέβαν.

Et dulcem nostis Vulcani decoquere humorem.

Interdum quæ syllabæ, cum in principio quam in medio, & fine in unam coalescunt.

Eosdem habuit crines quibus est elata capillos.

Seu lentis fluvii alvearia vimina texta.

Atque sine bullis spoliarit Amazona balabes.

Simplex & Illaboratus, cujus dictio, dimensio, & concinnitas, inelaboratæ ac solutæ orationi similis.

Ἀπλάνητος, ἀπλανὴς ἀστὴρ, ἀπλανὴς.

Regna Jovis, regna sublimium alta colentis.

Dic mihi Damœta cuium pecus? an Meliboi?

Tyrio virum ac virtutum omnium acerbo cruci.

Teres, volubili & cohærente dictione continuus. Κυλιόμενος, κυκλοτερής. Exempla infinita apud Virgilium invenias.

Semper honos, nomenque tuum, laudesque manebunt.

Confragosus Fabio, Fragosus Diomedi, qui syllabis asperè concurribus carenatus est, τραχὺς, τραχύτης.

Belli ferratos postes, Satur ipse frequens.

Fraterna strages, per fratres facta, Statio.

Strepens est fragosus aliquanto in sono mollior. Hunc Rabelum à raucitate Latini quoque dixere. Ennius Scaligero, quasi querulus dicitur.

Ac nubes tenebris humida præcucurrere cœlum

Inarquit.

Enervis, im. & Fluidus, ex fragoso contrario, hic vim suam lenitate & fluxu quodam amittit.

Qui modo Nasones fueramus quique Libelli,

Tres sumus, hoc illi præstulit ordo pio.

Sonorus dicitur, qui Majestatem habet heroicam, ὑψηλὸς.

Pestiferum tres Asia, Pamphiliq; serpere gentes.

Immodicus nimium est supervacuus.

Sonori proprium est simplex auris sine sensu. Vocales, quos Græci vocant φωνήεντας, Sonoris proximi sunt: ijdem cum illis, nisi sonus esset semiliquos.

Fuit ingens intus

Lævo sedens hospes arcus & centum vinctus abenis

Bas

Fit sertum nodis, fronti peridus ure cruento.

Tumidi contrarij sunt tonores, contrariorum & crassioribus vocibus. In tumidiciam vitium abiturus, qui plus nimio tonat.

Magnificentius Alexandro formidatusque Tyrannis:

Proceriem & patrio crinem jactabat ab ore.

Diversi.

Vbique major quàm par est sonus. Vocalis, a, sextum repetita in primo versu. Tres continuæ voces Tetrasyllabæ, quarum postrema dimidiatum videtur continere versum.

In hujusmodi versu, cujus pedes nisi vitiati syllabam subeundo finiuntur ἀσυνάρτητος.

Nobis dulcia carmina, nobis dulcia vina,

Doctus nobilis ater semper ruber ovo

In hujusmodi versu non raro vitium est dispositionis, dum nimirum Monosyllaba intercedunt. Exempli gratia,

Nos præceptor doctor is sit scribere versus:

Nobis Rex sit talis qualis tum fuit unus.

Cacophonus est ridiculus, incompti, insuavis, in quo nullus decor, aut elegantia.

Sanguine fraterno primi mea manus inquinavit.

O Tite tute Tuli tibi tanta Tyranne tulisti.

Hæc dicos nonnulli vocant versus, quorum dictiones omnes ab una incipiunt litera.

Equidicus dicis dicere, qui singulis propositionibus antithetas subdit dictiones. Actio elationis, non dimensionis est affectus.

Alba ligustra cadunt, vaccinia nigra leguntur.

Hic ab aliis Contrarius appellatur, quod in eo nominum, & verborum oppositio sit.

Politicos appellant, in quibus numerus syllabarum, non quantitas, rhythmus, non metrum consideratur. Horum in Hympis Ecclesiasticis frequentissimus usus est.

Recurrens, vel Recrogradus, qui à fine versus, retrogrado ordine fertur: idque aut eodem carminis genere, aut diverso, αὐτοστροφος.

Aurea sublimi pendent de nocte corona:

Et noctem cursu lambit equus.

Quorundam ingenio factum est, ut relegendo eadem species referetur, idque vel eodem sensu, aut eidem contrario.

Idem sensus.

Principiis obsta quod de sero medicina paratur,

Tempore consumptum jam vitio deficit.

Contrarius sensus.

Leo

Laus tua, non tuos fœnus: virtus, non copia rerum

Scandere te sciens hoc decus eximium.

Et etiam recursus per eadem elementa.

Signate signa temere mea qui legitis amici.

Roma tibi subito motibus ibit amor.

Si bene te tua laus tractat sua lecta tumebis.

Ut avet animo nimia sæpe suo.

Mobilem & Procum vocitant, cujus dictiones eadem mutare possunt, sed raro sine elegantiæ jactura.

Mobile mutatur semper cum Principe vultus.

Perfide si vestis diros te fallere Poenos.

Correlativi Grammaticis sunt dicti, in quibus ad verba singula casus singuli referuntur.

Pastor, Arator, Eques pavit, coluit, superavit,

Capras, rus, hostes fronde, lige, ense manu.

Thus, Mel, Myrrha, Arabs placat, veneratur, honorat,

Thure, auro, myrrha, gemmis, sceptro, regno.

Concordantes vocant, in quibus voces quædam ita sunt communes duobus, ut serviant contrariis.

Et canis in silvis latrans, & pastor ovilis

Et lupus in silvis nutritur, & omnia vastat.

Serpentinus, ἑρπετώδης. Hic aureus, mihi, cum Hermogene vocari potest, quod in se recurrat initio consentiente fine.

Crescit amor nummi quantum ipsa pecunia crescit.

Hoc non tantum sit in uno verbo, verum etiam in hemistichio, hoc est, dimidiato versu.

Graia juvenca venit, quæ te peperisse putavit

Taurus, te prohibe, Graia juvenca venit.

Militat omnis amans, & habet sua castra Cupido.

Attice crede mihi, militat omnis amans.

Intercalaris, qui inter versus inseritur, & quasi versus aliquot repetitur. Apud Virgilium.

Incipe Mœnalios mecum mea tibia versus.

Apud Ovidium.

Impia quid dubitas Deianira mori?

Græcis dicitur ἐμβόλιμον ἔπος, ἐμβόλιμος ὕμνος, ἐμβόλιμος ἀριθμός Theocrit. Scholast.

Interpositus, qui salvo sensu tolli potest, ut sunt omnia epiphonemata, Græci παρεμβατικὰ μέτρα vocant, cujus species est Intercalaris, & Nothus.

Tunc mihi lis erat Romanam condere gentem.

Nothus versus dicitur, qui temere insertus, neque elegantiam habet, nec auctoribus eruditis est dignus. Hunc Ausonius Spurium appellat, quasi non γνήσιον, id est, genuinum, sive germanum, eo versu:

Lupus

Reliqua notas fluriis versibus apposuit.

Reperimus, qui eadem operâ lenitèr atque lectum ponitut, auctoris ipsius singulari judicio, qualis ille Virgilij.

Nec quæ cum gemitu fugiens indignata sub umbras
De exitu Didonis & Pandis.
Et iste Homerij.
Lævo suspenso loculos tabulamq; lacerto.

Quo ad Mæcenatem bis utitur primo Sermonum, & Epistolarum libro.

Distinctus, qui ad id quod propositum, ordine respondet Virg.

Ipsitus & Pelias unum: quorum Ipsitus avo
Indignatus, Pelias ne videretur ad hoc Vlyssi.

Neque in his, neque in cujusquam aliis præceptionibus magnum operæ pretium erit, sine scriptione: restat itaque adolescens optimè, ut ingenij tui vires explores, atque aliquam antiquæ eloquentiæ, ex præstantissimorum Poetarum tabulis imaginem deprenses.

Donec eris felix multos numerabis amicos,
Atque unum sequitur, qui potest esse fefix.
Quod si fortè tibi mutata fortuna nubem
Adduxit, soli tum deseris ipse sodales.
Fertur Abaridas puer, utpote nil nisi potare gnarus,
Quæ te discumbens cupidum sim diva capillo.
Tempus erit, tibi mox cum frons adducitur arte
Spectatum ut veniat, veniendum ut cernat Iberum.

Index Capitum Reformatæ Poeseos Institutionis, priore numero ipsum eapvt, posteriore paginam denotante.

Vnum necessarij, in fine Poetæ, Cap. 1. P. 350
De studio & Poetæ partibus, c. 2. ibid.
De Poetæ primordijs, c. 3. p. 351
Qui maximus Poeta, c. 4. p. 354
Quis sit Poeta finis, c. 5. ib.
Quid differant Poema & Poesis, c. 6. ib.
Tres Poematum modi totidem appellationes, & species, c. 7. p. 353
Situs, cultusq; locorum Græci & Latini Appellationes; cum suis Interpretibus, & Petris, c. 8. ib.

De exercitationis & modo scribendi, c. 8. p. 357
Genera quædam Exercitationis Poeticæ, c. 10. p. 358
De imitatione & quæ alia ad eam faciunt, c. 11. p. 359
De argumento viribus consentaneo sumendo, de quo Carmine & Poëseos genere deligendo, c. 12. p. 360
Congruenda rerum ac verborum copulæ: Tranquillitas & claritudo, c. 13. p. 361
De Iudicio, c. 14. p. 363
De diligentia exercitationis & exemplaribus, c. 3. p. 364
De Epopœia. Quid potissimum velit hoc nomen: Item de versu Heroico, & Heroino: & quid sit Epopœia, c. 16. p. 365
Observanda in Epopœia, c. 17. p. 366
De principio Epopœiæ, c. 18. ib.
De Propositione, c. 19. ib.
De Invocatione, c. 20. p. 367
De Narratione. Quæ sit Narrationis collocatio prudentis auditoris, dicenda Epico narratio, c. 21. p. 368
Legis aliquot pro Hexametri elegantia, c. 22. p. 370
Versus cum rerum natura, numero, verbis & sono congruens, per exempla, c. 23. p. 371
De cavendis quibusdam vitiis, c. 24. p. 374
De Comœdia. Definitio Comœdiæ & Tragicomœdiæ, c. 25. p. 375
Comœdiæ species, Antiqua genera, c. 26. ib.
De partibus Comœdiæ, xar' ἐπεισόδιον, seu Qualitatis, c. 27. p. 377
De partibus Comœdiæ, κατὰ μέρος, seu Quantitatis, c. 28. p. 379
De Actibus, Scenis, & Actorum seu Personis, c. 29. ib.
De Tragœdia. Notatio & Definitio Tragœdiæ: item qui fiat ut deleatur, c. 30. p. 380
Tragœdia & Comœdia discrimina, c. 31. p. 381
De appellationibus fabularum seu Drammatum, c. 32. p. 382
De Bucolica Poësi, c. 33. ib.
Bucolicorum, etymon, origo, pastor, & Pastorum genera, c. 34. p. 383
De Elegiaca Poësi, Usus, Notatio, Inventor Elegiæ, c. 35. p. 384
Virtutes & Artificium Elegiarum, c. 36. p. 386
De Lyrica Poësi, c. 37. p. 388
De nominibus Lyricorum versuum, c. 38. ib.
De partibus Odarum, c. 39. p. 389
De Hymnodia Definitio Hymni, c. 40. p. 392
De Hymnis in Deum Opt. Max. c. 41. ib.
De Hymnis in Divos, c. 42. p. 392
Metra & Longitudo Hymnorum, c. 42. p. 394
De Iambico carmine, c. 34. p. 395
De Iambicis & Trochaicis Comicis, seu mixtis, c. 43. p. 396
De Satyrica Poësi Nomen & Origo, c. 46. ib.

Argu-

Sequens c. 49. p. 397
ib.
p. 401
Dissensus, c. 50. ib.
p. 409
p. 410
p. 412
Duo primaria verborum Epigrammatis, Argutia & Brevitas, c. 54.
p. 413
Inscriptiones, & aliæ Epigrammatum species, c. 55. p. 414
p. 419
Grammatica seu Regulæ, c. 57. p. 420
Tropi, Figuræ, & aliæ quæ sunt, c. 58. ib.
De Epitaphio, seu Funebri Poesi. Quid sit, & quotuplex sit. Epita-
phium, Natio, c. 59. p. 422
Sepulcra Funebrium, c. 60. p. 423
De Epitaphio Imperatorum, Regum, Principum, Nobilium, & illu-
strium, c. 61. p. 424
De Epitaphio Ducum atque militum, c. 62. p. 425
De Epitaphio eruditorum ac sapientum, c. 63. p. 427
De Epitaphio Consanguineorum. Item Virginum, & Matrum fa-
mosarum, c. 64. p. 428
De Epitaphio Patris, fratris, filiorum, c. 65. p. 428
De Epitaphio Infantum, puerorum, adolescentium, c. 66. p. 430
De ficta & falsis Epitaphiis, c. 67. p. 432
De Rerum Epitaphiis Appendix, c. 68. ib.
De variis versuum affectibus, c. 69. p. 433

FINIS.